

WILBUR SMITH

GAZAP

ALTIN KİTAPLAR

Wilbur Smithp

Çeviren: Gönül Suveren

Yayın Yılı: 2001

Orjinal Adı: Rage

3. Hm. Kağıt

579 sayfa

13,5x19,5 cm

Tara Courtney düğününden beri beyazlar giymemişti. En sevdiği renk yeşildi. Çünkü bu renk kestane rengi gür saçlarına çok yakışıyordu.

Gelgelelim bugün giydiği beyaz elbise Tara'nın kendini yeniden bir gelin gibi hissetmesine neden oluyordu. Biraz ürkek, korkak, ama yine de mutlu ve derin bir sevgiyle bağlı bir gelin gibi. Tara'nın elbisesinin kol ağızlarıyla kapalı yakasına fildişi danteller geçirilmişti. İyice fırçalanmış saçları Kap güneşinde yakutumsu ışıltılarla parlıyordu. Yanakları kızarmıştı. Dört çocuk annesi olduğu halde, beli hâlâ genç kız gibi incecikti. Bu yüzden omzuna attığı, cenazeleri hatırlatan o enli, kapkara atkı daha da garip duruyordu. Yas kılığına bürünmüş gençlik ve güzellik! Tara şiddetli duyguların etkisinde olmasına rağmen, ellerini önünde birbirine kenetlemiş, başını eğmiş, sessiz ve hareketsiz duruyordu.

Oraya toplanmış olan yaklaşık elli kadından biriydi Tara. Hepsi de beyazlar giymiş, omuzlarına siyah atkılar almışlardı. Yaşlılara özgü tavırlarla, Güney Afrika Birliği parlamento binalarının önünde, düzgün aralıklarla duruyorlardı.

Kadınların hemen hepsi de Tara'nın kendi çevresindendi. Zengin ve ayrıcalıklı, evli genç kadınlar. Kolay yaşamlarının akışından bıkan ve sıkılan eşler. Çoğu kurulu düzene meydan okuma, kendileri gibi kadınları uyarma heyecanı uğruna protesto gösterisine katılmışlardı. Bazıları ise kocalarının dikkatlerini tekrar çekmek umuduyla gelmişlerdi oraya. Adamlar on yıllık evlilik hayatından sonra karılarına alışmış, biraz da bıkkınlık duymaya başlamışlardı. Zamanlarını daha çok işlerine, golfe ya da evlilik dışı ilişkilere veriyorlardı. Ancak eylemin katı bir çekirdeği de vardı. Bu daha çok, biraz yaşını başını almış kadınlardan oluşuyordu. Ama aralarında Tara ve Molly Broadhurst gibi gençler de görülmekteydi. Bu genç kadınlar haksızlığa karşı duydukları nefret yüzünden gruba katılmışlardı. Tara o sabah basın toplantısında bu duygularını açıklamaya çalışmıştı. Cape Argus gazetesinden bir kadın ona, “Bunu neden yapıyorsunuz, Bayan Courtney?” diye sorduğu zaman Tara, “Çünkü zorbalardan hoşlanmıyorum,” demişti. “Hilekârlardan da.” Şimdi Tara'nın bu tavrı takınmakta biraz haklı olduğu anlaşıyordu.

Tara'nın sağında, beş adım ötede duran bir kadın usulca, “İşte o hain kurt geliyor,” diye fısıldadı. “Sıkı durun, kızlar.” Molly Broadhurst “Kara Atkılar'ın” kurucularındandı. Otuz iki, otuz üç yaşlarında ufak tefek, azimli bir insandı. Tara ona karşı büyük bir hayranlık duyuyor, Molly'yi taklit etmeye çalışıyordu.

Resmi plakalı siyah bir Chevrolet, parlamento alanının köşesinde durmuştu. Şimdi arabadan dört erkek iniyordu. Bunlardan biri bir polis fotoğrafçısıydı. Adam hemen çalışmaya başladı. Beyaz elbiseli, siyah atkılı kadınlardan oluşan sıranın önünde hızla ilerledi ve hepsinin teker teker resmini çekti. Fotoğrafçıyı ellerinde not defterleri olan iki adam izliyordu. Arkalarında kötü dikilmiş, koyu renk takım elbiseler vardı ama siyah ayakkabılarının polislere dağıtılan türden olduğu hemen fark ediliyordu. Sert ve ciddiydiler. Sıradaki kadınların adlarını teker teker sorup defterlerine yazdılar. Bu işlerde hızla uzmanlaşmaya başlayan Tara onların Özel Şube'den olduklarını tahmin etti. Herhalde komiserdiler. Ama genç kadın dördüncü adamı tanıyordu. Diğer kadınların çoğu da öyle.

Adam açık gri yazlık elbise ve kahverengi spor ayakkabılar giymişti. Başında gri fötr şapka vardı. Koyu kırmızı bir kravat takmıştı. Orta boyluydu. Yüzü öyle dikkati çekecek gibi değildi. Büyük ağzı

dostça ifadeliydi. Şapkasını çıkararak Molly'ye selam verirken rahat bir tavırla gülümsüyordu.

Günaydın, Bayan Broadhurst. Erkencisiniz. Grup ancak bir saat sonra gelecek.

Molly aksi aksi, "Bizi bugün yine tutuklayacak mısınız, sayın müfettiş?" diye sordu.

Ne münasebet! Müfettiş tek kaşını kaldırdı. "Burası özgür bir ülke."

İnanılacak gibi değil!

Yaramazlık etmeyin, Bayan Broadhurst. Adam başını salladı. "Damarıma basmaya çalışıyorsunuz." İngilizcesi kusursuzdu. Yalnız bu dili Afrikaner denilen Güney Afrikalı Hollandalılara özgü lehçeyle konuşuyordu.

Hayır, müfettiş bey. Biz bu hükümetin seçimleri açık açık kendi çıkarına uygun bir biçimde ayarlamasını, hukuk düzenini aşındırmasını, sırf derilerinin rengi yüzünden Güney Afrikalı vatandaşlarımızın temel insan haklarını çiğnemesini protesto ediyoruz.

Hep aynı şeyleri tekrarlıyorsunuz, Bayan Broadhurst. Bütün bunları bana geçen seferki karşılaşmamızda da söylemiştiniz. Müfettiş hafif bir kahkaha attı. "Neredeyse sizi tekrar tutuklamamı isteyeceksiniz. Bu önemli günü berbat etmeyelim..."

Kendisini haksızlığa ve baskıya adanmış olan bu parlamentonun açılışı kutlanmamalı, üzüntüyle karşılanmalıdır.

Müfettiş elini şapkasının kenarına götürdü. Ama alaycı tavırları gerçek bir saygıyı, hatta belki de hayranlığı maskeliyordu. "Devam edin, Bayan Broadhurst. Yakında tekrar karşılaşacağımızdan eminim." Ağır ağır ilerledi, sonra Tara'nın önünde durdu. "Günaydın, Bayan Courtney." Bu kez hayranlığını gizlemedi. "Vatana ihanet sayılacak bu davranışlarınız konusunda ünlü kocanız ne düşünüyor?"

Milli Parti'ye, onun ırk ve renge dayanan yasalarına karşı gelmek ihanet mi sayılıyor, müfettiş bey?

Adamın gözleri Tara'nın beyaz dantel altındaki iri ama biçimli göğüslerine kaydılar bir an. Sonra yeniden genç kadının yüzüne baktı. "Bu saçmalıklara karışmamayı gerektirecek kadar güzelsiniz. Bütün bunları o kır saçlı erik kurularına bırakın. Evinize dönün ve bebeklerinize bakın. Yeriniz orası."

Bu erkekçe küstahlığınız dayanılacak gibi değil, müfettiş bey! Tara öfkesinden kızarmıştı. Bu yüzden adamın övdüğü o güzelliğinin daha da etkili olduğunun farkında değildi.

Keşke bütün vatan hainleri sizin gibi olsaydı. O zaman işim daha zevkli olurdu. Teşekkür ederim, Bayan Courtney. Müfettiş kadını çileden çıkaracak bir tavırla gülümsedi ve yürüdü.

Molly usulca seslendi. "Seni sarsmasına izin verme, hayatım. O bu işte profesyonel. Bizimki pasif bir protesto. Mahatma Gandhi'yi unutma."

Tara kendini zorlayarak öfkesine hâkim oldu, yine tövbekâr tavrını takındı. Kaldırımında, arkasına seyirciler toplanmaya başlıyordu. Beyazlı kadınlardan oluşan dizi kalabalığın ilgisini çekiyordu. Kimisi merakla, kimi alayla bakıyordu onlara. Bazıları beğeni, birçoğu da düşmanlıkla.

Orta yaşlı bir adam Tara'ya, "Lanet olasıca komünistler," diye homurdandı. "Ülkeyi bir avuç vahşiye vermek istiyorsunuz. Sizi hapse tıkmalı. Hepinizi de!" Adam iyi giyimliydi. Kültürlü bir insan gibi konuşuyordu. Hatta yakasında, faşizme karşı açılan savaş sırasında gönüllülere katılmış olduğunu gösteren, pirinçten yapılmış küçük şapka biçimi rozet de vardı. Adamın tavırları, ingilizce konuşan beyaz toplumun bile Milli Parti'yi sessizce nasıl desteklediğinin bir kanıtıydı.

Tara dudağını ısırđı, kendini zorladı, cevap vermemeyi başardı. Sessizce, başı ne eğik öylece durdu. Hatta artan kalabalığın arasındaki zenciler adamın sözlerini alayla alkışladıkları zaman da tavrını değiştirmede.

Hava gitgide ısınıyor, güneşin parlak ışıkları insana Akdeniz'i hatırlatıyordu. Masa Dağı'nın dümdüz büyük tepesi üzerinde bulutlar toplanmaya başlamıştı. Bu da güneybatı rzgrının esmeye başladığı anlamına geliyordu. Ama rüzgâr henüz dağın eteğindeki kente erişmemişti. Kalabalık artık iyice yoğunlaşmış, gürültü de artmıştı. Tara'yı itip kakıyorlardı. Genç kadın bunu mahsus yaptıklarından kuşkulanıyor, ama sakın tavırlarını bozmuyordu. Dikkatini yolun karşısındaki binaya vermişti. İmparatorluk zamanından kalma bu görkemli binanın yıkılıp yok edildiğini görmek istiyordu. Birden Molly'nin sesiyle kendini topladı. "İşte geliyorlar!" Kalabalıkta bir kaynaşma oldu. Bekleyenler sevinçle bağrıştılar. Yoldan nal sesleri yankılandı. Mızraklarındaki bayrakları rzgrda dalgalandıran atlı polisler drtına yaklaştılar. Peşlerinden gelen açık arabaların ilkinde genel vali ve başbakan vardı. Yüzü korkunç bir kurbağayı andıran Daniel Malan geliyordu! Afrikanerlerin şampiyonuydu o. Volk'un daha bin yıl Afrika'da hüküm sürmesini istiyordu. Ne pahasına olursa olsun bunda kararlıydı.

Tara ona büyük bir nefretle baktı. Çünkü bu toprakları ve çok sevdiği bu insanları yöneten hükümetin en iğrenç yönlerini temsil ediyordu bu adam. Araba önünden geçerken başbakanla Tara bir an göz göze geldiler. Adam onu tanımazmış gibi davrandı. Gözlerinde en hafıf bir öfke bile yoktu. Tara bu insanların bizi dinlemeleri için ne yapmalıyız, diye düşündü. Hükümet yeleri arabalardan inmiş, milli marşların almışını dinliyorlardı. Tara henüz durumun farkında değildi, ama İngiliz milli marşı, Güney Afrika Meclisi'nin açılışında son kez alınmaktaydı.

Trampetler sustu, bakanlar genel vali ve başbakanın peşi sıra büyük n kapıdan girdiler. Onları muhalefet yeleri izledi. Tara'nın en çekindiği an da buydu. Çünkü kendi ailesi o grubun içindeydi. Muhalefet liderinin hemen arkasında Tara'nın babası vardı. Üvey annesi de onun kolundaydı. Oradaki en ilgi çeken çift de onlardı. Babası uzun boylu, yakışıklı, aslan gibi vakarlıydı. Kolundaki Centaine de Thierry CourtneyMalcolmess de bugün için çok uygun olan sarı ipek elbisesiyle ince ve zarıftı. Başına kenarsız sarı bir şapka giymiş, tln bir gözüne doğru indirmişti. Üstelik Tara'dan büyük durmuyordu. Oysa yirminci yüzyılın ilk günü doğduğu için adının Centaine konulduğunu herkes biliyordu.

Tara kendisini fark etmediklerini düşünüyordu. Zaten hiçbiri onun bu protesto mitingine katılacağını bilmiyordu. Ama geniş merdiven sahanlığındaki kalabalık yüzünden kapı ağzındakiler bir an durmak zorunda kaldılar. Centaine de içeriye girmeden dönüp arkasına baktı. Durduğu yerden etrafi kolaylıkla görebiliyordu. Yolun karşısında durmakta olan Tara'yla göz göze geldiler. Kadın bir an öylece kaldı. Yüzündeki ifade değişmemişti, ama hoşnutsuzluğu o kadar uzaktan bile Tara'nın yüzüne inen sert bir tokattan farksızdı. Centaine için onur, gurur, ailenin adı son derece önemliydi. Böyle ortalara çıkmamasını birkaç kez söyleyip Tara'yı uyardı. Centaine'e kafa tutmak da tehlikeli bir işti, çünkü Centaine yalnız Tara'nın üvey annesi değil, aynı zamanda kayınvalidesiydi. Üstelik Courtney ailesinin reisi ve servetinin de sahibiydi.

Annesinin biraz gerisinde durmakta olan şasa Courtney onun nereye baktığını görüp hemen döndü, karısı Tara'yı siyah atkılı protestocular arasında gördü. O gün sabah kahvaltısında genç kadın parlamentonun açılış törenine katılamayacağını söylediğinde, şasa gazetenin ekonomi sayfasından başını hafıfe kaldırmış, "Nasıl istersen, şekerim," demişti. "Sıkıcı bir iş olacak. Neyse, bana bir fincan daha kahve verersen sevinirim."

Adam karısını tanıyarak hafifçe gülümsedi. Umutsuzluğa kapılmış gibi başını salladı. Sanki Tara yaramazlık yaparken yakalanan küçük bir çocuktı. Sonra dönüp yürüyenlerin peşi sıra gitti.

Şasa inanılmayacak kadar yakışıklıydı. Bir gözünü kapatan siyah bant da ona kibar bir korsan havası veriyordu. Kadınlar onu çok ilginç buluyor, çok beğeniyorlardı. ikisi Kap sosyetesinin en güzel çifti olarak ün yapmıştı. Bu yüzden de, geçen birkaç kısa yılın aşklarının ateşini küllendirmesi çok garipti.

Şasa o günlerde sık sık yaptığı gibi, “Nasıl istersen, şekerim,” demişti.

Artık muhalifler de parlamento binasına girmişlerdi. Atlı polisler ve boş arabalar uzaklaşıyordu. Kalabalık da dağılmaya başlamış, gösteri sona ermişti. Molly, “Geliyor musun, Tara?” diye seslendi.

Hayır. Şasa’yla buluşmam gerekiyor. Cuma öğleden sonra görüşürüz.” Tara siyah atkıyı çıkarıp katlayarak çantasına soktu, dağılmakta olan kalabalığın arasından karşıya geçti. Ziyaretçiler kapısında davetiyesini kapıcıya uzatmakta, kararlarını şiddetle protesto ettiği meclise girmekte de bir sakınca görmedi. Yan merdivenden çıkıp konuklar balkonuna baktı. Orası eşler ve önemli davetlilerle doluydu. Onların başı üzerinden salona göz attı. Çekilen nutukların çok sıkıcı olacağını biliyordu. Hem Tara sabahın erken saatlerinden beri sokakta bekliyordu. Bir an önce tuvalete girmesi gerekiyordu. Usulca dönerek geniş koridordan geçti. Tuvalette işini bitirince de babasının bürosuna gitti. Bu odayı kendi yeri gibi görürdü hep.

Köşeyi dönerken karşıdan gelen bir adamla çarpışacak gibi oldu. Tam zamanında durdu, gelenin odacı kılığında, uzun boylu bir zenci olduğunu gördü. Hafifçe gülümseyip geçecekken bir odacının parlamento toplandığı sırada binanın bu bölümünde olmaması gerektiğini anımsadı. Çünkü başbakanla muhalefet liderinin odaları koridorun hemen dibindeydi. Adamın elinde kova ve fırça vardı, ama hiç de hizmetkâra benzer bir hali yoktu. Tara hemen yüzüne baktı, tanıyınca da heyecanlandı. Aradan yıllar geçse bile bu adamın firavunları andıran soylu yüz hatlarını, zekâ fişkırان siyah parlak gözlerini asla unutamazdı. Gördüğü en yakışıklı erkeklerden biriydi. Onun kalın ve tatlı sesini de anımsadı. Hatta onun sözlerini bile unutmamıştı. “Dişleri kama gibi keskin bir kuşak var... Onlar yoksulları yutup yeryüzünden kaldıracaklar.”

Güney Afrika’da zenci doğmanın ne demek olduğunu kendisine ilk anlatan bu adamdı. Bu konuya böyle bağlanması o geçmişteki karşılaşmayla başlamıştı. O adam birkaç sözle Tara’nın yaşamını değiştirmişti.

Tara durup onun yolunu kesti. Ona olan duygularını açıklayacak sözleri aradı. Ama boğazı kurumuştı. Bu şok yüzünden titriyordu. Adam tanındığını anlar anlamaz değişti. Tıpkı avcılarını fark eden bir leopar gibi doğruldu. Tara tehlikede olduğunu anladı. Adamdaki Afrikalılara özgü hainliğini sezmişti, ama korkmuyordu. Hafif sesle, “Ben bir dostum,” diyerek onun geçmesi için yana çekildi.

Adam bir an kımıldamadan ona baktı. Tara onun kendisini bir daha unutmayacağını biliyordu. Kara bakışları cildini adeta yakıyordu.

Sonra başını salladı. “Sizi tanıyorum. Yine karşılaşacağız.” Derin, uyumlu sesi genç kadının yine titremesine neden oldu. Zenci başka bir şey söylemeden uzaklaşıp köşeyi dönerek kayboldu. Tara kalbi deli gibi çarparken öylece durup baktı.

Sonra, “Moses Gama,” diye fısıldadı. “Afrika’nın Mesihi ve Savaşçısı!” Birden durup başını salladı. “Senin burada ne işin var?” Olabilecekler onu heyecanlandırmıştı. Bir hareketin başlamak üzere olduğunu anlamıştı. Üstüne siyah bir atkı takıp sokak köşesinde durmaktan daha fazlasını yapmak, harekete katılmak istiyordu. Moses Gama onu çağırarak olsa tıpkı on milyon kişi gibi koş

koşa gidecekti. Adam tekrar karşılaşacaklarını söylemiş, söz vermişti. Tara ona inanıyordu. Neşeyle dönüp yürüdü. Babasının bürosunun bir anahtarı da ondaydı. Anahtarı kilide sokarken gözleri kapıdaki pirinç plakaya ilişti:

ALBAY BLAINE MALCOLMESS MUHALEFET BAŞKAN YARDIMCISI Genç kadın kapının kilitli olmadığını anlayarak şaşırdı, itip içeriye girdi. Masanın arkasındaki pencereden bakmakta olan Centaine CourtneyMalcolmess onu karşılamak için döndü. “Ben de seni bekliyordum, küçükhanım.” Kadının Fransız vurgusuyla konuşması Tara’yı çok sinirlendiriyordu. Kayınvalidesi otuz beş yıldır Fransa’ya ayak basmamıştı. Bunu düşünerek kafa tutar gibi baktı.

Centaine, “Başını öyle geriye atma, Tara, cherie,” dedi. “Çocuk gibi davrandığında sana çocuk muamelesi yapılacağını bilmelisin.”

Hayır, anne, yanılıyorsun. Bana ne şimdi, ne sonra çocukmuşum gibi davranamazsın. Otuz üç yaşında, evli bir kadınam. Dört çocuğum var ve kendi evimi çekip çeviriyorum.

Centaine içini çekti. “Pekâlâ. Kaygılarım yüzünden kabalaştım. Özür dilerim. Bu konuşmayı ikimiz için de daha güçleştirmeyelim.”

Konuşulacak bir şey olduğunun farkında değildim.

Centaine, “Otur. Tara,” diye emredince genç kadın elinde olmadan denileni yaptı, sonra bu yüzden kendine kızdı. Centaine de masanın arkasındaki koltuğa geçti. Tara buna da sinirlendi. O babasının koltuğuydu. Bu kadının oraya oturmaya hakkı yoktu.

Centaine hafif sesle konuştu. “Bana dört çocuklu bir eş olduğunu söyledin. Bu durumda bir görevin olduğunu kabul etmez misin?...”

Tara öfkелendi. “Çocuklarıma iyi bakılıyor. Beni bununla suçlayamazsın.”

Ya kocan ve evliliğin?

Şasa’ya ne olmuş? Tara birden savunmaya geçti.

Centaine, “Bunu sen söyle,” dedi.

Bu üstüne vazife değil!

Centaine, “Yok, vazife,” diye düzeltti. “Ben ömrümü Şasa’ya verdim. Oğlumun bu milletin liderlerinden biri olmasını istiyorum.” Gözlerinde hülyalı bir ifade beliren kadın sustu.

Bu imkânsız ve sen de biliyorsun.

Centaine birden kendine geldi. Tara’ya kötü kötü baktı. “Benim için... Bizim için hiçbir şey olanaksız değil.”

Tara zevkle karşılık verdi. “Bal gibi olanaksız. Sen de benim gibi Milliyetçilerin seçimleri istedikleri gibi ayarladıklarını biliyorsun. Senatoya bile kendi adamlarını doldurdular. Sonsuzluğa kadar güç onların. Afrikaner Milliyetçisi olmayan kimse asla bu ülkeyi yönetemez. Devrim olana kadar bu böyle. Devrim sonunda da lider bir zenci olacak.” Tara birden susup Moses Gama’yı düşündü.

Centaine, “Sen pek safsın,” diye çıkıştı. “Bu işleri anlayamıyorsun. Devrimden söz etmen yalnızca sorumsuzluk ve çocukça bir şey.”

Nasıl istersen, anne. Ama için için bunun doğru olduğunu biliyorsun. Sevgili Şasa’nın bu düşünüyü gerçekleştiremeyecek. Kendisi de sonsuza dek muhalefette olmanın yararsızlığını anladı. Gelecek seçimlere katılmayıp siyasi emellerinden vazgeçer de, gidip bir trilyon sterlin daha kazanmaya

kalkarsa hiç şaşmam. Bırak başbakanlığı, sıradan bir bakan bile olamayacak.

Centine, “Buna inanıyorsan oğluma göre bir eş değilsin demektir,” diye söylendi.

Tara mırıldandı. “Bunu ben değil sen söyledin.”

Ah, Tara, üzgünüm şekerim. Kadın uzanıp Tara’nın elini tutmak istedi, ama masa çok genişti. “Sinirlendiğim için beni bağışla. Bu benim için son derece önemli. Seni kırmak istememiştim. Yalnızca sana yardım etmek istiyorum. Seninle Şasa’nın durumuna üzülüyorum. Yardım etmek istiyorum, Tara. Sana yardım etmeme izin verir misin?”

Tara tatlı bir sesle yalan söyledi. “Yardıma gereksinmemiz yok. Şasa’yla çok mutluyuz. Hem nasıl yardım edeceksin, anne? Para vererek mi? Bize zaten on ya da yirmi milyon verdin... Yoksa otuz milyon muydu? Bazen hesabı karıştırıyorum.”

Deneyimlerimi seninle paylaşmama izin vermez misin? Benim öğütlerimi dinlemez misin?

Elbette dinlerim, anne. Kabul edeceğimi söylemiyorum, ama dinlerim.

Tara, önce o çılgınca sol kanat faaliyetlerinden vazgeç. Bütün aileyi rezil edeceksin. Öyle giyinip sokak köşelerinde gözüktüyor, kendini de, dolayısıyla bizi de güç duruma sokuyorsun. Bunu bırak, yaptığın şey çok tehlikeli. Komünistliği bastırma tasarısı artık kanunlaştı. Komünist olduğunu söyleyerek bütün haklarını elinden alabilirler. Bu Şasa’nın siyasal yaşantısını da etkiler.

Tara buz gibi bir sesle, “Dinlemeye söz vermiştim, anne,” dedi. “Ama şimdi sözümü geri alıyorum. Ben ne yaptığımı biliyorum.” Kalkıp kapıya doğru yürüdü. Orada durup kadına baktı. “Annemin kalbi kırıldığı için öldüğünü hiç düşündün mü, Centaine CourtneyMalcolmess. Babamla açıkça zina işlemen neden oldu buna. Şimdi oturmuş bir de sevgili oğlunu ve seni küçük düşürmemem için ne yapmam gerektiğini söylemeye kalkıyorsun.” Odadan çıkıp ağır tik ağacı kapıyı usulca kapattı.

Şasa Courtney muhaliflere ayrılan bölümde ön sıraya oturmuş, İç Güvenlik Bakanı’nın yeni çalışma döneminde parlamentoya sunacağı tasarıyı dinliyordu. İç Güvenlik Bakanı kabinenin en genç üyesiydi. Hemen hemen Şasa kadardı. Bu da olağanüstü bir şeydi. Afrikanerler yaşa saygı duyar, gençliğin deneyimsizliğine ve atılganlığına hiç güvenemezlerdi. Milliyetçi kabinenin yaş ortalaması altmış beşten aşağı değildi. Ama henüz kırkına gelmemiş olan Manfred De La Rey karşılarında durmuş, önerdiği ve yasalaşması için uğraşacağı suçluluk yasasına ek hakkında konuşuyordu.

Yanında oturan kayınpederi, “Bu adam polise yasaların üstünde yetki verilmesini istiyor,” diye homurdandı. Şasa, Blaine Malcolmess’e bakmadan başını salladı. Gözlerini karşıdaki adamdan alamıyordu.

Manfred De La Rey her zamanki gibi Afrikanerlere hitap ediyordu. İngilizceyi aksanlı ve biraz da güçlkle konuşuyor, ayrıca bunu istemeyerek yapıyordu. Yalnızca parlamentonun çift dil kuralına uymaktaydı. Oysa ana dilinde konuştuğunda çok başarılıydı. İkna etmesini biliyordu. Muhafızlar bile birkaç kez dayanamayarak gülmüşler, kendi partisindekiler de onu alkışlamışlardı.

Blaine Malcolmess başını salladı. “Bu adam çok küstah. İktidardaki partinin isteğine uyarak yasa ve nizamları unutmayı ve bir polis devleti kurmayı öneriyor. Bu yasanın çıkmaması için elimizden geleni yapmalıyız.”

Doğru! Şasa aslında kürsüdeki adama haset ettiğinin farkındaydı. Hem nedense o adam kendisini esrarlı bir şekilde çekiyordu, ikisinin kaderinin böyle kaçınılmaz biçimde birbirine bağlanmış olması şaşılacak gibiydi.

Manfred De La Reyle ilk kez yirmi yıl önce karşılaşmıştı. Ortada bir neden yokken iki genç horoz

gibi birbirlerine saldırıp kan revan içinde kalana kadar dövüşmüşlerdi. Şasa kavganın nasıl sonuçlandığını anımsayarak yüzünü buruşturdu. Bunca zaman sonra bile o dayağı hazmedememişti. O günden sonra da birkaç kez karşılaşmışlardı.

1936'da ikisi de Adolph Hitler'in Berlin'deki olimpiyatlarına katılmışlardı. Ama altın madalyayı boks takımından Manfred kazanmış, Şasa eli boş olarak geri dönmüştü. 1948'de de aynı milletvekilliği sandalyesi için sert şekilde mücadele etmişler, Milliyetçi Parti büyük çoğunlukla kazanmıştı. Böylece Manfred De La Rey seçimi de kazanıp parlamentoya girmişti. Şasa ise rakibinin karşısına tekrar çıkabilmek için ara seçimi beklemek zorunda kalmıştı. Şimdi Manfred bakandı. Şasa bu görevi bütün kalbiyle istiyordu. Partide yeri sağlam olan, zekâsı, konuşma yeteneğiyle tanınan, gitgide siyasi deneyim kazanan Manfred De La Rey'in geleceği çok parlaktı kuşkusuz. Şasa karşısındaki adamı dinlerken haset, hayranlık ve korkunç bir düşmanlık duyuyordu.

Manfred De La Rey hâlâ boksöre benziyordu. Omuzları geniş, boynu kalındı. Bel hattı kalınlaşmaya başlamış, çene altı hafifçe yağlanmıştı. Kendine bakmadığı için sert kasları yumuşuyordu. Şasa kendi dar kalçalarına ve tazıyı andıran karnına memnunlukla göz atıp yine bakışlarını düşmanına çevirdi.

Manfred De La Rey'in burnu eğriydi. Siyah kaşının üstünde beyaz bir yara izi vardı. Buna ringde yaralanması neden olmuştu. Adamın gözleri tuhaf bir açık sarı, berrak topaz rengiydi. Daha çok kedi gözlerini andırıyordu. Başbakan dışında kalan bütün kabine üyeleri gibi o da iyi eğitim görmüştü. Akıllı, dindar, partisinin ve Volk'un tanrısal hakkına bütün kalbiyle inanan biriydi. Milliyetçilere tam anlamıyla bağlıydı.

Onlar Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcileri olduklarına inanıyorlar. Bu yüzden çok tehlikeliler zaten. Şasa konuşmasını bitirip alkışlar arasında yerine oturan Manfred'e kötü kötü baktı. Başbakan eğilerek Manfred'in omzunu okşadı. Arka sıralardan verilen en az bir düzine tebrik notunu da ona ilettiler.

Şasa bu durumdan yararlanarak kayınpederine dönüp mırıldandı. "Bugün bana gereksinmeniz olmayacak. Ama olursa beni nerede bulacağınızı biliyorsunuz." Ayağa kalkıp konuşmacıyı selamladı, dikkati çekmemeye çalışarak kapıya doğru ilerledi. Ne var ki, bir seksen üç boyundaki, koyu renk dalgalı saçlı, bir gözünde siyah bant olan yakışıklı adam, konuklar balkonundaki genç kadınların yine de büyük ilgisini çekti.

Manfred De La Rey de Şasa geçerken okumakta olduğu kâğıttan başını kaldırdı. Birbirlerine dikkatle baktılar. Şasa geçip salondan çıktı. Ceketini çıkarırken kapıcının selamına karşılık verdi.

Şasa'nın parlamento binasında odası yoktu. Çünkü Courtney Madencilik ve Finans Şirketi'nin merkezi olan yedi katlı Centaine hanı hemen parkın karşısında, iki dakikalık yoldaydı. Meşelerin altından geçerken siyaseti unutarak işadımı oldu yine. St. George Katedrali'nin önünden yürüdü, Centaine hanının camlı döner kapısından girerken kafasında mali sorunlar, madencilik, hesaplar, raporlar vardı. Parlamentodaki çalışmalar ve çatışmalar kadar zevk almaktaydı para oyunundan.

Mermer zeminli, sütunlu lobideki resepsiyonda oturan iki güzel kız onu görünce tatlı tatlı güldüler. Bir ağızdan, "Günaydın Bay Courtney," dediler. Adam asansörlere doğru giderken bir gülüşle kızları sersemletti. Bu tepki içgüdüsel. Etrafında güzel dişiler olmasından hoşlanıyordu. Ama yanında çalışanlara asla ilişmezdi. Bu sportmen bir davranış olmazdı. Tıpkı yere konmuş bir kuşu vurmaya benzerdi. Yanında çalışanlar onu reddedemezlerdi. Lobideki iki genç kız içlerini çekerek asansöre giren adamın arkasından baktılar.

Sekreteri Janet asansörün sesini duymuş, ayakta bekliyordu. Olgun, kendinden emin, bakımlı ve

becerikli bir kadın olan Janet, Şasa'nın tipi sayılırdı. Kadın onu çok beğendiğini gizlemeye gerek duymuyordu ama Şasa'nın kendi koyduğu kurallar burada da geçerliydi.

Peşinden bürosunun girişine kadar gelen sekretere, “Ne var ne yok, Janet?” diye sordu. Genç kadın o gün öğleden sonraki randevuları okudu.

Peki. On beş dakika işim var. Sonra David Abrahams'ı bul.

Janet çıkınca Şasa onun masaya bıraktığı acele mesajlara ve telekslere uzandı. Her şeyi çabucak gözden geçirdi. Telefon çaldığında konuşmaya hazırды.

Merhaba, Davie, Jo'burg'da neler oluyor? Bu öylesine bir soruydu. Neler olduğunu ve neler yapacağını biliyordu Şasa. Günlük raporlar ve tahminler masasının üstündeydi. Yine de David'in sözlerini dikkatle dinledi. David şirketler grubunun yönetim müdürüydü. Üniversiteden beri birlikteydiler. Centaine dışında Şasa'ya en yakın insandı o.

Otuz iki yıl önce Centaine Courtney'in kuzeyde, Windhoek'de bulduğu Hani Elmas Madeni hâlâ şirketinin zenginliğinin temelini oluşturmaktaydı ama Şasa'nın yönetiminde şirket çok büyümüş ve değişik alanlara da el atmıştı. Bu yüzden merkezi Windhoek'den Johannesburg'a taşınmışlardı. Centaine CourtneyMalcolmess güzel Ümit Burnu'ndan ayrılmayı reddetmişti. Onun için de şirketin finans ve yönetim merkezi hâlâ Kap'daydı.

Şasa on dakika kadar dinlendikten sonra, “Tamam,” dedi. “Bunu telefonda halledemeyiz. Ben oraya geleceğim.”

Ne zaman?

Yarın öğleden sonra. Sabah onda Sean'ın futbol maçı var. Onu kaçıramam. Oğluma söz verdim.

David bir an sesini çıkarmadı. Orange Bağımsız Devleti'nin altın yataklarına on milyon sterlin yatırmayı planlarken küçük bir çocuğun spordaki başarısı düşünülebilir miydi? Sonunda çaresiz kabul etti. “Havalanmadan önce beni ara. Seni havaalanında karşılarım.”

Şasa telefonu kapayarak saatine göz attı. Çocukların banyosundan ve akşam yemeğinden önce Weltevreden'e gidip bir saat onlarla ilgilenmek istiyordu. İşini akşam yemeğinden sonra bitirebilirdi. Masada kalan kâğıtları Hermes'in siyah krokodil evrak çantasına doldururken Janet ara kapıyı vurarak içeriye girdi. “Özür dilerim, efendim. Bunu şimdi getirdiler. Parlamentonun bir görevlisi. Çok acele olduğunu söyledi.”

Şasa kadından zarfı aldı. Kabine üyelerinin kullandığı pahalı türdendi. Arkasında ülkenin arması vardı. “Teşekkür ederim, Janet.” Zarfı açarak kâğıdı çıkardı. Üstünde İç Güvenlik Bakanlığı'nın anteti vardı. Yazı da Afrikaner dilinde yazılmıştı.

Sayın Bay Courtney, Av merakınızı bilen önemli biri önümüzdeki hafta sonunda geyik avlamak için sizi çiftliğine davet etmemi istedi. Çiftliğin havaalanı bulunmaktadır. Koordinatları da 28 derece 32 dakika güney, 26 derece doğudur.

Avın zevkli, ahabplığın ilginç olacağına inanabilirsiniz. Lütfen gelip gelemeyeceğinizi bana bildirin.

En iyi dileklerimle, Manfred De La Rey Şasa gülümseyerek duvardaki büyük haritaya yaklaştı, koordinatlara baktı. Bu not bir emir sayılırdı. Önemli kişinin kim olduğunu da tahmin edebiliyordu. Çiftlik Orange Bağımsız Devleti'nde ve Welkom'daki altın madenlerinin tam güneyindeydi. Yani Johannesburg'dan dönerken rotada hafif bir değişiklik yeterli olacaktı. Bu tür esrardan hoşlandığı için zevkli bir heyecana kapılan Şasa, özel kâğıtlarından birine bir cevap karaladı:

Bu hafta sonu birlikte avlanmamızla ilgili nazik davetinize teşekkür ederim. Lütfen kabul ettiğimi ev sahibine bildirin. Av gününü zevkle bekliyorum.

Zarflı kapatırken, “Beni oradan uzak tutmak için iki ayağımdan yere çivilemek gerekir,” diye mırıldandı.

Şasa yeşil Jaguar SS spor arabasıyla Weltevreden’in beyaza boyalı, görkemli park kapısından girdi. Centaine büyük malikâneyi ona bırakarak Blaine Malcolmess’in Constantia Berg Dar’arı’ndaki evine yerleşmişti. Şasa da annesi gibi Weltevreden’i seviyor ve buraya çok iyi bakıyordu. Weltevreden, Hollanda dilinde “Memnun” demekti. Jaguar’ı yavaşlatırken o anda yaşamından gerçekten memnundu doğrusu.

Hasat bütün hızıyla devam ediyordu. Üzüm toplayan kadınlar Şasa geçerken durup el salladılar. Siyah üzüm dolu ağır sepetleri taşıyan adamlar da selam verip gülümsediler.

Genç Sean arabalardan birindeydi. Arabaya doldurulmuş üzümler güneşte yakut gibi parlıyordu. Babasını gören çocuk dizginleri kendisini usulca denetleyen sürücüye atarak arabanın yanından atladı, asmaların arasından yeşil Jaguar’a doğru koştu. Henüz on birinde olmakla birlikte yaşına göre büyük gösteriyordu. Annesinin duru cildini ve Şasa’nın düzgün hatlarını almıştı. Bacakları kalınca sayılırdı, ama yine de antilop gibi hızlı koşuyordu. Şasa ona bakarken kalbinin gururdan patlayabileceğini düşündü.

Sean, Jaguar’ın kapısını açarak boş koltuğa atladı. “İyi geceler, baba.”

Şasa kolunu onun omzuna attı. “Merhaba, ahbap. Günün nasıl geçti?”

Arabayla şaraphanenin ve ahırların yanından geçtiler. Şasa bir düzine kadar eski, değerli arabalardan oluşmuş koleksiyonun durduğu, ağıldan bozma garaja girdi. Jaguar annesinin armağanıydı. Bunu 1928 model Phantom Rolls Royce’dan bile çok seviyordu.

Diğer çocuklar onun geldiğini kendi odalarının pencerelerinden görmüşlerdi. Hepsi de evden fırlayarak koş a koş çimenliği aştılar. En küçük oğlu Michael öndeydi. Ortanca oğlu Garrick epey geriden geliyordu. Her oğlunun arasında bir yıldan az bir yaş farkı vardı. Michael düşlere dalan bir çocuktü. Saatlerce Defne Adası’na dalıp gidiyor ya da bütün öğleden sonrayı suluboyalarıyla geçirip dünyayı unutuyordu. Şasa onu da büyük sevgiyle kucakladı. Sonra astımı yüzünden hırıltılı hırıltılı soluk alan, soluk yüzlü, saçları dik dik havaya kalkmış, sıska Garrick yaklaştı. “İyi akşamlar, baba,” diye kekeledi. Gerçekten çirkin bir veletti. Şasa onun bu astımla kekemeliği kimden aldığını da bilmiyordu.

Merhaba, Garrick. Şasa ona hiçbir zaman diğerlerine yaptığı gibi ‘oğlum’, ‘yavrum’ veya ‘ahbap’ demiyordu. Daima ‘Garrick’ diye çağırdığı çocuğun başını hafifçe okşadı. Bu çocuğu kucaklamak aklına bile gelmedi. On yaşına geldiği halde küçük namussuz hâlâ yatağını ıslatıyordu.

Şasa kızını görünce rahat bir soluk aldı. “Bana gel, meleğim. Babana gel!” Kollarına atılan kızını havaya kaldırdı. Çocuk sevinçle bağırp onun yüzünü öpücöklere boğdu.

Şasa, “Meleğim şimdi ne yapmak istiyor?” diye sordu.

Yeni binici kılığını giymiş olan İsabella, “Ata binmek istiyorum,” dedi.

Pekâlâ. Ata bineceğiz. Kızını sırtına alarak diğerlerine baktı. “Haydi gelin. Yemekten önce ata bineceğiz.”

Sean el tutamayacak kadar büyük ve yaşına göre de iriydi. Ama o da kıskançlıkla babasının sağından ayrılmadı. Michael, Şasa’nın sol eline sıkıca yapışmıştı. Garrick beş adım geriden geliyor

ve hayranlıkla babasına bakıyordu. Çocuk, “Bugün aritmetikte birinci oldum,” dediye de o bağrıışma ve gülüşme arasında Şasa onu duymadı.

Seyisler atları eyerlemişlerdi bile. Çünkü bu akşam gezintileri bir aile töresiydi. Şasa koşum odasında zarif ayakkabılarını çıkarıp iyi cilalanmış eski çizmelerini giydi. Sonra İsabella’yı tombul bakla kırı midilliye bindirdi. Kendisi de küheylanına atlayıp midillinin dizginlerini seyisin elinden aldı. “Birlik ileri!” Emri verirken elini yumruk yaparak havaya kaldırdı. Bu hareketi İsabella’nın pek hoşuna gidiyor, kıkır kıkır gülüyordu.

Her zamanki gibi çiftliği dolaştılar. Gördükleri zenci kâhya yardımcılarıyla konuştular. Evlerine dönen işçilerle selamlaştılar. Sean olgun bir adam gibi babasıyla hasadı konuşuyordu. Eyerde de büyük bir adam gibi dimdik oturmaktaydı. İsabella onu kıskanarak araya girince Şasa sevgiyle kızına döndü.

Oğulları gezintiyi her zamanki gibi bir yarışla bitirdiler. Polo alanından geçip tepeleri aşarak ahırlara gittiler. Usta bir binici olan Sean çok ilerdeydi. Michael kamçısını kullanamayacak kadar yumuşaktı. Garrick de eyerde düşecekmiş gibi sallanıyordu. Şasa’nın bütün anlattıklarına, öğrettiklerine karşın hâlâ atın üstünde nasıl duracağını bilemiyordu.

Şasa sinirlenerek, tıpkı bir çuval patatese benziyor, diye düşündü. Kendisi uluslararası bir polo oyuncusuydu. Ortanca oğlunun kötü oturuşunu kendine yapılmış bir hakaret gibi kabul ediyordu.

Baba ve çocuklar eve döndüklerinde Tara büyük mutfakta aşçıya nezaret ediyordu. Şasa’nın nefret ettiği mavi bez bir pantolon giymişti. O hep süslü kadınları beğenirdi. Tara, “Günün iyi geçti mi?” diye sordu.

Fena değil.

Yemekte on iki kişiyiz. Son anda Broadhurst’leri de çağırdım. Sofrada zevkli konuşma istiyorum. Atlardan, avdan ve işlerden bıktım.

Molly son kez akşam yemeğine geldiğinde zevkli konuşmasıyla partinin dokuzdan önce sona ermesine neden oldu. Şasa saatine baktı. “Ben giyineyim bari.”

İsabella mutfağın gerisindeki çocuklara ait yemek odasından seslendi. “Baba, bana yemeğimi yedirir misiniz?”

Sen büyük bir kızsın, meleğim. Kendi yemeğini yemeyi öğrenmelisin.

Kendi başıma yemeğimi yiye biliyorum ama siz yedirirseniz daha hoşuma gidiyor. Lütfen baba. Bir trilyon kere lütfen.

Bir trilyon ha? Peki avans verecek misin? Kalkıp çocukların yemek odasına doğru gitti.

Tara, “Onu çok şımartıyorsun,” dedi. “Başa çıkılamayacak hal aldı.”

Biliyorum. Bunu sık sık söylüyorsun.

Şasa çabucak tıraş olurken zenci uşak da smokinini giyinme odasına getirdi. Beyaz gömleğe safir taşlı platin düğmeleri taktı. Tara’nın şiddetli itirazlarına karşın Şasa akşamları smokin giymekte diretiyordu. Giyince, değerli Doğu halıları yayılmış, duvarlarında Thomas Baines’in suluboyaları olan geniş koridordan geçerek Tara’nın kapısına vurdu. Kadın gelmesini söyleyince içeriye girdi.

Tara, İsabella’ya hamileyken bu daireye geçmiş ve orada kalmıştı. Geçen yıl burayı dekore ettirmişti. Kadife perdeleri, İkinci George ve On Altıncı Louis mobilyaları, Kum’dan gelme ipek halıları, De Jong ve Naude’nin eşsiz yağlı boyalarını çıkarmış, duvarlardaki ipek kâğıtları söktürmüş, yerdeki parkeleri de düz tahtaya benzeyene kadar kazıttırmıştı. Şimdi duvarlar bembeyazdı. Odadaki

tek resim de geometrik şekiller ve sert renklerden oluşan Miro tarzı kocaman, berbat bir şeydi. Kap Üniversitesi’nden bir resim öğrencisinin yaptığı tablonun pek değeri de yoktu. Şasa için resim zevk veren bir süs ve aynı zamanda iyi bir yatırımdı. Bu tablo ne güzel, ne de değerliydi.

Tara’nın seçtiği eşyalar cam ve çelikten yapılmıştı. İçerde zaten yalnızca birkaç parça eşya vardı. Kadın, “Bu İsveç stili,” diye açıklamıştı.

Şasa da bunları İsveç’e geri yollamasını söylemişti.

Çelik iskemlelerden birine ilişerek, “Yemekten sonra çalışmam gerekiyor,” dedi. “Yarın öğleden sonra da uçakla Jo’burg’a gideceğim. Beş, altı gün yokum.”

İyi. Kadın aynaya bakarak dudaklarına Şasa’nın nefret ettiği soluk leylak rengi bir ruj sürüyordu.

Bir şey daha var, Tara. Orange Bağımsız Devleti’nin altın yataklarını geliştirmek için Lord Littleton’un bankası aracılığıyla hisse senedi satacağız. Lütfen Molly’yle sen siyah şallarınızı adamın yüzüne sallayıp beyazların haksızlığıyla, kanlı siyah ihtilali hikâyeleriyle kendisini eğlendirmeye kalkmayın.

Molly’nin adına konuşamam ama uslu duracağıma söz veriyorum.

Şasa, “Neden bu gece pırlantalarını takmıyorsun?” diyerek konuyu değiştirdi. “Sana çok yakışıyor.”

Tara eylemlere katılmaya başladığından beri, Hani Madeni’nden çıkarılan sarı pırlantalardan yapılmış, şahane takıma el sürmemişti. Onları taktığında kendini Marie Antoinette gibi hissediyordu. “Bu gece olmaz. Küçük bir akşam yemeği için fazla şatafatlı onlar.” Aynada göz göze geldiler. Şasa kalkıp onun arkasında durdu. Hafif sesle, “Bize ne oldu, Tara?” diye sordu.

Genç kadın gözlerini kaçırarak elbisesinin önünü dikkatle düzeltmeye koyuldu. “Ne demek istediğini anlayamadım, şekerim.”

Şasa, “Aşağıda görüşürüz,” diyerek yürüdü. “Pek geç kalma. Littleton’la biraz ilgilen. Önemli biridir ve kadınları pek sever.”

Tara kapanan kapıya bir an baktı, sonra, “Bize ne oldu?” diye yineledi. “Çok basit, Şasa. Ben büyüdüm ve yaşamıma doldurduğum değersiz şeylerden bıktım.”

Aşağıya inerken çocuklara bir baktı. Isabella oyuncak ayısıyla uyuyordu. Kızının yanından ayrılıp erkek çocukların odalarına uğradı. Bir tek Michael uyanıktı. Kitap okuyordu. Tara onu sevgiyle öperek, “Işıkları söndür,” dedi.

Sonra suya atlamaya hazırlanan yüzücüler gibi derin bir soluk alarak ilk konukların şeri içmeye başladıkları mavi salona gitti. Lord Littleton umduğundan iyi çıktı. Uzun boylu, kır saçlı, uysal tavırlı adamla konuşup onun avdan da, attan da hoşlanmadığını anlayınca rahatladı.

Tara’nın Weltevreden’de ısınmadığı pek çok oda vardı. Hele duvarlarında Şasa’nın vurduğu hayvanların başlarıyla dolu bu salondan iyice nefret ediyordu. O gece tehlikeyi göze alarak Molly’yi de Lord Littleton’un öbür tarafına oturttu. Birkaç dakika sonra adam Molly’nin hikâyelerini dinliyor, zevkle gülüyordu.

Kadınlar, erkekleri porto şarabı ve Hauptmann purolarıyla baş başa bırakarak salondan çıkınca Molly, Tara’yı bir kenara çekti. “Bütün gece seninle konuşmak için deli oldum,” diye fısıldadı. “Şu anda Kap’da çok önemli biri var. Afrika Milli Kongresi’nden Moses Gama. ANC’nin Sekreteri Gama.” Yüzü solan Tara hareketsiz kalarak arkadaşına baktı. “Bizim eve gelip konuşma yapacak. Bizden birkaç kişiyi görecek. Onu davet ettim. Kendisi seni çağırmamı özellikle istedi. Onunla

tanıştığını bilmiyordum.”

Bir kez karşılaştım...Yok, iki kez.

Molly, “Gelebilecek misin?” diye ısrar etti. “Şasa’nın bunu duymaması iyi olur tabii. Cumartesi gecesi saat sekizde.”

Şasa burada olmayacak. O toplantıyı asla kaçırmam.

Sean Courtney, Batı Bölgesi Hazırlama Okulu’nun futbol takımındaydı. Çocuk maç yaptıkları Rodenbosch takımının kalesine pek çok kez indi, dört de gol attı. Alanın hemen yanında duran babasıyla iki erkek kardeşi avaz avaz bağırarak ona cesaret veriyorlardı.

Son düdük çaldıktan sonra Şasa orada bir süre kalarak oğlunu kutladı. Beyaz şortu ot lekesi içinde kalmış, bir dizini berelemiş, terli, durmadan gülen çocuğa sarılmamak için kendini güç tuttu. Yaşıtlarının yanında böyle bir şey çocuğu çok utandırırıldı. Bunun yerine el sıkıştılar.

İyi oynadın, ahbap. Seninle gurur duyuyorum. Hafta sonu için üzgünüm. Ama bunu telafi edeceğimden emin olabilirsin. Oğluna verdiği sözü tutamadığı için gerçekten üzölmüşüü ama havaalanına giderken birden büyük bir sevinç duydu.

Özel uçağını Johannesburg Sivil Havaalanı’na indiren Şasa, David Abrahams’ın kendisini beklediğini gördü. Her zamanki gibi sıska olan David’in saçları da dökölmeye başlamıştı. Son zamanlarda altın çerçevele gözlük de takıyordu. Bu gözlük ona hep şaşkınmış gibi bir hava vermekteydi. Şasa. Mosquito uçağın kanadından yere atladı, iki arkadaş neşeyle kucaklaştılar. Kardeşten de yakındılar. David uçağa eliyle vurarak, “Bunu tekrar ne zaman kullanacağım?” diye sordu, ikinci Dünya Savaşı’nda dokuz uçak düşürmüş, madalyalar almıştı. Savaşı binbaşı ve büyük hava filosu komutanı olarak bitirmişti. Oysa Şasa henüz bölük komutanıyken Etiyopya’da bir gözünü kaybetmiş ve çürüğe çıkarılmıştı.

Şasa, “O sana göre değil,” diyerek bavullarını David’in Cadillac’ının arka koltuğuna koydu. Havaalanından çıkıp giderlerken aileden söz ettiler. David, Tara’nın küçük kardeşi Mathilde Jane’le evliydi. Şasa diğer iki oğlundan söz etmeksizin yalnızca Sean ve İsabella’yla övündü. Sonra işlere geçtiler. En önemlisi Orange Bağımsız Devleti’ndeki Gümüş Nehir maden arama opsiyonu konusuydu. Sonra, şirketin Natal sahilindeki kimya fabrikasında sorun çıkmıştı. Artıkları denize atan fabrikayı, çevreyi ve deniz yataklarını zehirlemekle suçluyorlardı. Ayrıca David bir şey tutturmuştu. Yeni dev elektrikli hesap makinelerinden birine çeyrek milyon sterlin vermelerini istiyordu.

David, “Amerikalılar atom bombası hesaplarını bunlardan biriyle yapmışlar,” diye ısrar etti. “Hem bunlar hesap makinesi değil bilgisayar. AngloAmerican da bundan bir tane satın aldı. Gelecek buna bağılı, Şasa. Elimizde bir bilgisayar olsaydı Gümüş Nehri’nin jeolojik araştırma raporlarını inceletirdik. Böylece son kararımızdan da emin olabilirdik.”

Bir makine bir insan beyninden üstün olabilir mi?

David, “Gel de bir gör,” diye yalvardı. “Üniversiteye bir IBM 701 yerleştirdiler. Bugün senin için randevu aldım.”

Şasa razı oldu. “Pekâlâ. Ona bakacağım ama bu alıyoruz anlamına gelmez.”

Mühendislik Fakölteıı binasının bodrumundaki IBM uzmanı, yirmi altı yaşından fazla olmayan bir kadındı. David, “Onlar çocuk,” diye açıkladı. “Bu gençlerin bilimi.”

Uzman Şasa’nın elini sıktıktan sonra gözlüğünü çıkardı. Şasa’nın elektronik bilgisayarlara duyduğu ilgi de birden arttı. Genç kadının gözleri parlak yeşildi. Saçları da mimoza goncaları gibi

bal rengiydi. Vücuduna oturan yeşil bir angora kazak ve kareli bir etek giymişti. Güneşten bronzlaşmış biçimli bacakları çıplaktı. Uzman olduğu da belliydi. Şasa'nın sorularına hiç duraklamadan cevap verdi. David, "Marylee, MIT'den mezun bir elektronik mühendisi," diye açıklayınca, Şasa'nın hayranlığına saygı da karıştı.

Şu anda ne üzerinde çalışıyorsunuz?

Profesör Dart'ın Sterkfonten mağaralarından bulduğu arkeolojik eserleri Doğu Afrika'daki kazılardan çıkarılanlarla karşılaştırıyoruz.

Bu ne kadar sürer?

Yirmi dakika önce başladık. Beşte bilgisayarı kapatırız.

Yani bu makine bütün gece boş mu kalıyor?

Marylee bodrumun öbür ucunda aygıtı inceleyen David'e göz atarak hafif sesle, "Öyle," diye mırıldandı. "Tıpkı benim gibi." Ne istediğini bilen bir kadın olduğu belliydi. Şasa'ya kafa tutar gibi bakıyordu.

İşte bu olamaz! Annem bana hiçbir şeyi ziyan etmemek gerektiğini öğrettiydi. Stardust diye bir yer biliyorum. Oradaki orkestra çok iyidir. Hem siz yorulup merhamet dilenene kadar da dans edebileceğime iddiaya girerim.

Marylee ciddi ciddi, "Kabul," dedi. "Peki, siz sakınca görmüyorsanız."

Tabii. David yaklaşıyordu. Şasa konuyu değiştirdi. "Bu aygıtın işletme masrafı ne kadar?"

Sigorta primi ve aşınma dahil ayda dört bin sterlinden biraz az.

Vedalaşırlarken kadın Şasa'nın avucuna bir kart sıkıştırdı. "Adresim," diye mırıldandı.

Sekiz uygun mu?

Marylee, "Sekizde," diye kabul etti.

Cadillac'a binince Şasa bir sigara yakarak, "Pekâlâ Davie," dedi. "Yarın sabah Mühendislik Fakültesi'nin dekanını bul. O canavarı akşamüstü beşten sabah sekize kadar kirala: Hafta sonları da tabii. Ona ayda dört bin sterlin öner. Bütün masrafları böylece bizim ödeyeceğimizi ve kendisinin makineyi bedava kullanacağını söyle."

David hayretle ona dönerken az kalsın arabayı kaldırıma çıkarıyordu. "Neden ben bunu düşünemedim?"

Bunun için sabahları daha erken kalkman gerek. Şasa güldü. "Bize o aygıtta ne kadar zaman gerektiğini saptadıktan sonra kalan zamanı da bilgisayarları olmayan başka şirketlere kiralarız. Böylece bize de bedavaya gelir. İlerde IBM bu baş belasının boyunu küçültünce biz de bir tane satın alırız."

David hayranlıkla başını salladı. "Yamansın doğrusu, Marylee'yi de tutarız..."

Şasa, "Hayır," dedi. "Başkasını bul."

David ona bakarken coşkusu yok oldu. Bacanağını çok iyi tanıyordu. "Öyleyse bu akşam bize yemeğe de gelmeyeceksin, ha?"

Bu gece olmaz. Karına sevgilerimi söyle ve özür dile.

Dikkatli ol. Burası küçük bir kent ve sen de tanınan birisin. David, Şasa'yı şirketin daimi bir dairesi bulunan Carlton Oteli'nin önünde bıraktı. "Yarına çalışacak durumda olacağından emin

misin?”

Stardust’daki dans yarışması berabere bitti. Şasa ve Marylee, Carlton’daki daireye gece yarısını geçe döndüler. Genç kadının vücudu sert ve biçimliydi. Bal rengi gür saçları erkeğin çıplak göğsüne yayılmış olan Marylee, uykuya dalmadan önce, “Sanırım IBM 701 ‘in benim için yapamayacağı tek şey de buydu,” diye mırıldandı.

Şasa ertesi sabah Courtney Madencilğin bürosuna David’den on beş dakika önce geldi. Şirket Commissioner Caddesi’ndeki Standart Bankası hanının üçüncü katını kaplıyordu. Şasa’nın o civarda çok değerli bir arsası vardı ama henüz oraya iş hanı yapmayı düşünmüyordu. Şirketin fazla parası daima maden araştırmasında ve diğer gelir getiren işlerde kullanılıyordu.

Şasa, Courtney yönetim kuruluna gençlerin yanı sıra birkaç da kır saçlı üye almayı uygun bulmuştu. Eski tip alpaka ceketinden, ince kordon boyunbağından vazgeçmeyen Doktor TwentymanJones yine oradaydı. Şasa’ya duyduğu sevgiyi kasvetli bir yüz ifadesi gizliyordu. Yirmili yıllarda Centaine için Hani Elmas Madeni’nde ilk araştırmaları o yapmıştı. Güney Afrika’nın en deneyimli üç madencilik danışmanından biriydi. Bu yüzden de çok değerliydi. David’in babası Abraham Abrahams da hâlâ hukuk şubesinin başındaydı. Oğlunun yanında oturan ufak tefek adam gümüş rengi, neşeli bir serçeye benziyordu. Centaine ve Şasa’nın birlikte seçtikleri yarım düzine yeni adam sayesinde yönetim kurulu yetenekli ve çok başarılıydı.

Şasa toplantıyı açtı. “Önce Çaka Koyundaki Courtney Kimya Fabrikası’nı konuşalım. Bize karşı ellerinde kanıt var mı, Abe?”

Evet. Denize her gün on birle on altı ton arası sülfürik asit döküyoruz. Bu iyi değil. Sahili kirletiyoruz.

Pekâlâ. David asidi başka şekilde ortadan kaldırmanın masrafı ne? Gübre bölümündeki makinelerde değişiklik kaç mal olur?

David, “Yapabileceğimiz iki şey var,” diye cevap verdi. “En ucuzu ve kolayı tankerlerle asitleri başka yere göndermek. Ama bu kez yeni bir yer bulmamız gerek. İdeal çözüm asidi arındırmaktır.”

Bu kaç patlar?

Tankerler için yılda yüz bin sterlin. Arındırma ise üç katı.

Şasa, “Bir yıllık kazanç uçup gider,” dedi. “Bunlar uygun değil. Çevreyi kirlettiğimizi söyleyenlerin başındaki Pearson denilen kadın kim? Onunla anlaşılamaz mıyız?”

Abe dudak büktü. “Bunu denedik. O komiteyi ayakta tutan Bayan Pearson. O olmazsa ortada kimse kalmaz.”

O kadın ne iş yapıyor?

Kocasının fırını var.

Şasa, “Fırını satın al,” diye önerdi. “Satmazsa kendisine usulca orada rakip bir fırın açacağınızı söyle. Pearson denilen kadın bir an önce gitmeli. Sorusu olan var mı?” Masadakilere baktı. Herkes not alıyor, kimse ona bakamıyordu. Onlara, “Pekâlâ beyler, Çaka Koyu’ndaki istiridye ve deniz kestanelerine iyi bir yuva vermek için yılda üç yüz bin sterlin harcamaya hazır mısınız?” diye sormak istedi.

Demek sorusu olan yok? Öyleyse önemli konumuza geçelim. Beyler, hepiniz Doktor TwentymanJones’un o topraklardaki kazı sonuçlarını içeren raporunu okudunuz ve incelediniz. Kendisi eşsiz bir iş başardı. Şimdi şube müdürleri olarak hepinizin fikirlerini öğrenmek istiyorum.

Senden başlayabilir miyiz, Rupert?

Rupert Horn en genç üyeydi. Muhasebe müdürü olduğu için de projenin mali yönüyle ilgileniyordu. “Eğer opsiyondan vazgeçersek son on sekiz aydır araştırma için harcadığımız üç milyon sterlini zarar hanesine yazacağız. Opsiyonu kabul edersek de, imza atılır atılmaz ilk iş dört milyon vermemiz gerekecek.”

Şasa, “Bunu kara gün hesabından karşılayabiliriz,” dedi.

Evet, o hesapta dört milyon üç yüz bin var. Bunu şimdilik yüzde 7’yle Escom hisse senetlerine yatıştırmıştık. Ancak bu parayı harcarsak güç durumda kalabiliriz.

Şasa’nın müdürleri sırayla bu konudaki düşüncelerini açıkladılar. Sonunda David durumu özetledi. “Opsiyonun sona ermesine yirmi altı gün var. Bunu kabul edersek dört milyon ödeyeceğiz. O zaman meteliksiz kalacağız. Oysa yalnız ana tünel için de beş milyon daha şart. Dört yıl sonra, yani 1956’da altın çıkarmaya başlayabileceğiz.” O susunca herkes Şasa’ya baktı.

Şasa altın tabakasından bir sigara aldı. Son derece ciddi görünüyordu. Bu kararın şirketi ya mahvedeceğini ya da çok daha üstün duruma getireceğini hepsinden daha iyi biliyordu. Kimse onun adına bu kararı veremezdi. Kendisi yönetimin doruğunda yapayalnızdı.

Sonunda, “Orada altın olduğunu biliyoruz,” diye başladı. “Hem de çok kalın, zengin bir damar. Buna erişirsek önümüzdeki elli yıl çıkarmaya devam edebiliriz. Altının onsu şimdi otuz beş dolar. Amerikalılar bu fiyatın sabit kalması ‘Çm ellerinden geleni yapacaklarını söylüyorlar. O kadar derinliğe inip bir ons altını çıkarabilmek de bize yirmi, yirmi beş dolara mal olacak. Yani kâr payı pek az, beyler.”

Sigarayı yakınca hepsi içlerini çekerek gevşediler. Hem düş kırıklığına uğramış, hem de rahatlamışlardı. Altın aramak zevkliydi ama başarısızlık da felaketti. O topraklardaki durumu asla bilemezlerdi. Ama Şasa sözünü bitirmemişti. Sigarasının dumanını üfleyerek devam etti. “Bununla birlikte, Amerikalıların altının fiyatını uzun süre sabit tutabileceklerini de sanmıyorum. Onların altına duydukları nefret yalnızca duygusal, ekonomik bir gerçeğe dayanmıyor. İçin için, altının bir süre sonra altmış dolara çıkacağını hissediyorum. Hatta sandığımızdan da yakın bir gün, altının onsu yüz elli dolara ve belki de iki yüz dolara çıkacaktır!” Adamlar inanamayarak yerlerinde kıınıldandılar. TwentymanJones bu çılgın iyimserlik yüzünden neredeyse ağlayacak gibiydi. Şasa onlara aldırmayarak Abe Abrahams’a döndü.

Abe önümüzdeki ayın on sekizinde, opsiyonun sona ermesine on iki saat kala, Gümüş Nehir çiftliklerinin sahiplerine dört milyonluk çeki ver ve kurulacak şirket adına topraklara el koy. David bu sırada sen de Johannesburg ve Londra borsalarına her biri bir sterlinlik on milyon Gümüş Nehir Altın Madeni hissesi süreceksin. Doktor TwentymanJones’la bugün oturun ve her şeyi hazırlayın. Courtney Madencilik bize verilecek beş milyon hisse karşılığında araziye yeni şirket adına kaydettirecektir. Yönetim ve geliştirmeden de biz sorumlu olacağız. Şasa yeni şirketin kuruluşu, finansı ve yönetimi konusunda bilgi verirken deneyimli, yaşlı üyeler bile zaman zaman bloknotlarından başlarını kaldırarak onun yaptığı ilginç, yararlı katkılara şaşıklarını belirttiler ve hayran kaldılar.

Şasa sonunda, “Unuttuğum bir şey var mı?” diye sordu. Kimseden ses çıkmayınca da gülümsedi. “Şirketimizin kurucusu Bayan Centaine de Thiry CourtneyMalcolmess, yönetim kurulu salonunda içki içilmesini asla uygun bulmaz. Bununla birlikte...” Gülümsemeye devam eden Şasa, David’e işaret etti. David kalkıp kapıyı açınca, bir sekreter üstünde kadehlerin şingırdadığı, gümüş kovalara yerleştirilmiş yeşil Dom Perignon şişeleri bulunan servis arabasını içeriye soktu. “Eski töreler

yerlerini yenilere bırakıyor,” diyen Şasa ilk mantarı usulca çıkardı.

Şasa, RollsRoyce motorları susturunca Mosquito dağınık sirüs bulutlarının arasından aşağıya doğru süzüldü. Biraz sonra küçük havaalanını seçebiliyordu. Aşağıda galvaniz demir hangarın önünde bir Dakota durmaktaydı. Büyük uçağın üstünde hava kuvvetlerinin işaretleri vardı. Uçağı ustalıklarla yere indiren Şasa hangara doğru gitti. Orada yeşil bir Ford kamyonetin önünde haki şort ve gömlek giymiş biri bekliyordu. Yumruklarını kalçalarına dayamış olan adam Şasa’nın yaklaşmasını seyretti. Şasa uçaktan atlayıp yaklaşınca da sağ elini uzattı. Fazla ciddi ve resmi bir hali vardı.

İyi günler, sayın bakan. Şasa da ciddiydi. Kısaca el sıkıştılar. Sonra Manfred De La Rey’in soluk gözlerine baktı. Aynı anı tekrar tekrar yaşamış gibi hissetti kendisini.

Mantred De La Rey, “Gelmene ikimiz hesabına da sevindim,” dedi. “Bavullarını taşımana yardım edebilir miyim?”

Üzülme. Ben hallederim. Şasa geri dönüp Mosquito’yu sıkıca bağladı, bavullarını aldı.

Manfred, “Kendi tüfeğini getirmişsin,” diye mırıldandı. “Ne tür o?”

Yedi mm. Remington Magnum. Şasa eşyalarını kamyonetin arkasına koyup ön koltuğa oturdu.

Manfred kamyoneti hareket ettirirken, “Bu tür av için ideal,” diye yorum yaptı. “Düzlüklere uzun atışlar uygundur.” Birkaç dakika sessiz sedasız gittiler. “Başbakan gelemedi. Kendisi burada olmayı çok istiyordu. Ama sana bir mektup yolladı. Bununla, ondan aldığım yetkiyle konuştuğumu onaylıyor.”

Bunu kabul ediyorum.

Maliye Bakanı burada. Tarım Bakanı da ev sahibimiz. Bu da onun çiftliği. Buradaki en büyük çiftliklerden biridir.

Çok etkilendim.

Manfred başını salladı. “Evet, etkileneceğini biliyordum.” Dikkatle Şasa’ya baktı. “Hep birbirimizin karşısına çıkmak zorunda kalmamız tuhaf, değil mi?”

Şasa, “Bunu ben de düşündüm,” diye itiraf etti.

Bunun bir nedeni olabilir mi sence? Yani bilemediğimiz bir şey?

Şasa omuz silkti. “Sanmıyorum. Sadece rastlantı.”

Bu karşılık Manfred’i memnun etmiş benzemiyordu. “Annen benden hiç söz etmedi mi?”

Şasa şaşırdı. “Annem mi? Hiç sanmam! Belki lafin geçmiştir. Neden sordun?”

Manfred duymamış gibiydi, ileriye bakıyordu. “İşte ev orada,” derken konuyu kesinlikle kapattığı belliydi.

Topraklar sulaktı anlaşılan. Çünkü her yer yemyeşildi. Vadide bir düzine kadar yeldeğirmenin çelik kuleleri seçiliyordu. Evin çevresini okaliptüs ağaçları sarmıştı. Geride de temiz boyalı, bakımlı ahırlar görülüyordu. Uzun garajlardan birinin önüne yirmi ya da daha fazla traktör dizilmişti. Kırılarda koyun sürüleri otliyordu. Evin gerisinde ufka kadar uzanan topraklar sürülmüştü. Binlerce dönüm çikolata rengi toprak, mısır ekimi için hazırdı. Burası Afrikanerlerin yeri, Milli Parti’nin güçlü bir kalesiydi. Zaten bu yüzden Milli Parti seçim alanlarını kalabalık kentlerden bu kırsal kesimlere kaydırmıştı. Böylece bu parti sonsuza dek başta kalacaktı. Manfred arabayı çiftlik avlusunda durdurdu.

Sarı tahtadan uzun mutfak masasının etrafında bir düzine adam oturmuş, sigara, kahve içerek konuşuyorlardı. Onlara kadınlar hizmet ediyordu. Hepsi de Şasa’yı karşılamak için ayağa kalktılar. El

sıkışıklarken sevinçli görünmedilerse bile, nazik davrandılar.

Şasa onların hepsini tanıyordu. Parlamentoda hepsini yermiş, karşılığında da bu adamlar onu yerin dibine batırmışlardı. Ama şimdi ona masada yer açıyorlardı. Ev sahibesi de kahve ve kek getirdi. Adamlar Afrikanerlere özgü biçimde nezaket gösteriyor, ikramda bulunuyorlardı. Hepsi de kaba avcı kılığı giymişti, saf, basit çiftçi rolündeydiler. Oysa onlar son derece zeki ve becerikli politikacıları. Bu ülkenin en zengin ve güçlü insanları arasındaydılar.

Şasa kahvesini içince ev sahibi olan Tarım Bakanı, “Sizi odanıza çıkarayım,” dedi. “Üstünüzü değiştir silahınızı bırakmak istersiniz. Hava serinler serinlemez avlanırsınız.”

Dördü biraz geçe kamyonetlerden oluşan bir konvoyla yola çıktılar. Vadiden geçerek ufuktaki alçak tepelere doğru ilerlediler. Orada küçük geyik sürüleri vardı. Zaman zaman taşıtlardan biri duruyor, iki avcı atlıyor, kayaların gölgelerine sığınyordu. Yarım saat içinde bütün avcılar gizlenmişti. Manfred De La Rey ve Şasa birlikteydiler. Gri renkli kayaların arasında, tüfekleri dizlerinde, çömelmiş bekliyorlardı. Ev sahibinin genç iki oğlunun kullandığı kamyonet uzaklaşmıştı. O taşıtla geyikleri kovalayacak, ortaya çıkaracaklardı, Şasa, “Senin iyi bir avcı olduğunu duydum,” dedi. “iddiaya girelim mi? Kim daha fazla geyik vurursa...”

Manfred dudak büktü. “Ben kumar oynamam. Kumar şeytanın tuzağıdır. Ama vuracağım geyikleri ilgiyle sayacağım.” Şasa Kalvinist mezhebinden olan bu adamın dar kafalılığına bir kez daha şaştı. Sonra silahına özel olarak yaptırdığı, isabet ettiği an açılan Nosler kurşunları doldurdu. Bazı insanlar ateş etmesini çok çalışarak ve dikkat ederek öğrenirlerdi. Oysa Şasa bu yetenekle doğmuştu. Yaklaşan hayvanların sesini duyarak yere uzandı. Nişan aldı. Tetiği çektiğini bile fark etmedi. Sanki tüfek kendiliğinden ateşlenmişti. Koşmakta olan bir antilop havalandı. Bir takla attı ve kalbine saplanan kurşunla öldü.

Şasa ateşi sürdürdü, tüfeği elini yakana kadar da böyle devam etti. Son sürü de önlerinden geçip giderek uzak tepelere sığınınca Şasa tüfeğinde kalan mermileri boşalttı, Manfred De La Rey’e baktı.

Manfred, “Sekiz tane,” dedi. “iki tane de yaraladım. Ya sen?”

Şasa ifadesiz bir yüzle cevap verdi. “On iki.”

Peki kaç tane yaraladın? Manfred üzüntüsünü iyi gizliyordu.

Şasa o zaman gülümsedi. “Ben hayvanları yaralamam. Nişan aldığım yere ateş ederim.” Bu kadarı yeterdi. Yaraya bir de tuz bastırmaya gerek yoktu.

Gecenin serinliğinde herkes evin önündeki ateş dolu çukurların etrafında toplandı. Avı izleyen ziyafette etleri erkekler kızartıyordu. Kadınlar uzun masalara salata ve tatlıları dizmekteydi. Zenci işçilerden oluşan bir grup, halk şarkıları çalıyor, bazı davetliler evin ön verandasında dans ediyorlardı. Genç kadınlardan bazıları bir hayli ilginçti. Ama Şasa onlara bakmadı bile. Buradakileri sınırlendirmekle çok şey kaybedebilirdi. Hatta bu yüzden şeftaliden yapılmış sert içkiye de el sürmeyip bardağına soda doldurmakla yetindi. Av sırasında açılan iştahlar tabaklar dolusu kızarmış geyik etiyle bastırıldı. Kalan yiyecekler de sevinçle hizmetkârlar dairesine taşındı. Şasa kendini müzisyenlerden uzakta, verandanın öbür köşesinde oturur buldu. Manfred De La Rey karşısındaydı. Bakanlar da iki yanındaki rahat koltuklara yayılmışlardı. Rahat gibi gözükmelerine karşın kendisini kaygıyla süzmekteydiler. Şasa konunun açılacağını anladı, 91 sırada Manfred kımıldandı.

Meneer Courtney’e birçok açıdan iki partinin birbirine yakın olduğunu söylemek istiyordum. Meslektaşları anlayışla başlarını salladılar. “Hepimiz bu ülkeyi korumak, içinde bulunan her iyi ve değerli şeyi muhafaza etmek istiyoruz. Tanrı bizi vasi olarak seçmiş. Onun için bu ülkenin insanlarını

korumak da bize düşüyor. Her grup, her ayrı kültür olduğu gibi korunmalı ve birbirine karıştırılmamalıdır.”

Şasa partinin tanrısız seçimle ilgili sözlerini daha önce de belki yüz kez duymuştu. Başını sallayıp sakın sakın baktıysa da huzuru kaçmaya başlamıştı.

Manfred ona, “Daha yapılması gereken çok şey var,” dedi. “Gelecek seçimlerden sonra büyük işlerimiz olacak. Bizler bin yıl ayakta kalacak bir sosyal binayı inşa eden duvar ustalarıyız. Bu bir toplum modeli olacak. Her grubun kendi yeri bulunacak ve başkalarının yerine giremeyecekler. Bu geniş ve sağlam piramit, eşsiz bir toplumu oluşturacak.”

Tarım Bakanı, “Ama düşmanlarımız var,” diye Manfred’e yardım etti.

Evet, içerde ve dışarda düşmanlar var. İşimiz ilerlerken onlar daha azgın ve tehlikeli olacaklar. Biz başarıya ne kadar yaklaşırsak onlar bunu engellemek için o kadar uğraşacaklar.

Şimdiden toplanmaya başladılar.

Manfred, “Öyle,” diye kabul etti. “Eski dostlar bile şimdi bizi uyarıyor, tehdit ediyorlar. Kendi ırkçılık sorunlarıyla uğraşan, Afrika’dan tutsak olarak getirilip olmayacak heveslere kapılan zencilerle başa çıkamayan Amerika... Hatta Kenya’da Mau Mau’larla başı dertte olan, üstelik Hindistan’daki İmparatorluğu da çöken İngiltere, bize emir vermek, bizi doğru yolumuzdan saptırmak istiyor. Silah ambargosu ima ediyorlar. Gölgede toplanan kara düşmanımıza karşı kendimizi korumamızı sağlayacak silahları bize vermiyorlar. Ama bir bakıma haklılar. Biz zayıfız ve askeri bakımdan örgütlenememiştik.”

Maliye Bakanı sert sesle, “Bunu değiştireceğiz,” diye homurdandı. “Güçleneceğiz. Gelecek bütçede savunmaya elli milyon sterlin ayrılacak. On yıl sonra bu bir milyara çıkacak.”

Manfred onaylamalarını ister gibi iki bakana bakarak konuştu. “Bu ülkenin düşlerini gerçekleştirmesi için zenginliğe gereksinimi var. Ama bizim bunu başaracak yeteneklerimiz yok. Bize özel biri gerek.” Üçü de gözlerini Şasa’ya diktiler. “Bize gençliğin verdiği güç ve yaşın verdiği deneyime sahip biri, finans ve organizasyonda kanıtlanmış dehası olan biri gerek. Kendi partimizde böyle biri yok.”

Şasa onlara bakakaldı. Olmayacak bir şey öneriyorlardı. Jon Christian Smuts’un gölgesinde büyümüşü o. Smuts’un, o büyük ve iyi adamın kurduğu partiye koparılmaz bağlarla bağlıydı. Öfkeyle karşılık vermek için ağzını açarken Manfred De La Rey ona engel oldu.

Beni dinle. Bu vatanseverliği yapacak kimseye hemen bir bakanlık verilecektir. Başbakan onun için yeni bir bakanlık kuracaktır. Kendisi Maden ve Endüstri Bakanı olacaktır.

Şasa ağzını kapattı. Kendisini ne kadar iyi incelemişler, fiyatını ne kadar iyi anlamışlardı. O anda siyasal inançları da prensipleri de sarsılmış durumdaydı. Onu çok yüksek bir yere çıkarmış, kolaylıkla erişebileceği büyük ödülü göstermişlerdi.

Tara Courtney eski Packard’a binerek süslü büyük kapıdan, haksızlık ve azaptan oluşmuş gerçek dünyaya çıktı. Şasa bu eski arabadan nefret ediyordu. Hatta geçen doğum gününde ona bir Aston Martin armağan etmişti. Ama kendini bunca yıl sonra bile türlü zenginlikle dolu Weltevreden’e yabancı hisseden genç kadın o arabayı da istemiyordu. Burası asla kendi evi olamazdı. Centaine CourtneyMalcolmess’in eviydi. Şasa burayı yeniden dekore etmesine asla izin vermezdi. Tara kendini ağlayan, yardım isteyen, ezilmiş kitlenin olduğu yerde işe yarar ve değerli hissediyordu. Diğer devrimcilerle birlikte yenilik ve değişikliklerle dolu bir geleceğe gidecekti.

Orta sınıf insanların yaşadığı Pinelands semtinde Broadhurst’lerin modern çiftlik evi, fabrikadan

çıkılmış sıradan eşyalarla doluydu. Yerlerdeki halılar naylon, duvardaki Picasso ve Modigliani'ler röprodüksiyonu. Tara, Weltevreden'in kusursuz ihtişamından kurtulunca burada rahat ediyordu.

Genç kadın Packard'ı park ederken fazla parlak renkli, süslü bir kaftan giymiş Molly Broadhurst onu karşılamaya koştu. Tara'yı sevgiyle öperek, "Geç kaldın!" diye bağırdı. Onu kolundan çeke çeke evin arka tarafındaki müzik odasına götürdü. Burası Moses Gama'yı dinlemek için davet edilen konuklarla doluydu. Tara oradaki yaratıcı, canlı, yaşam coşkusuyla dolu, konuşkan insanlara bakarken büyük bir sevinç duydu. Weltevreden'de böyle bir topluluk asla olamazdı. Her şeyden önce, üniversiteden siyahlar davet edilmişti. Öğretmenler, avukatlar, hatta siyah bir doktor vardı orada. Hepsi de siyasetle uğraşıyorlardı, ama beyazların parlamentosunda onlara bir oy hakkı bile verilmiyordu. Siyahların dergisi Davul ile adını zencilerin yerleşim bölgesinden alan Sowetan'ın muhabirleri de oradaydı. Yalnızca zencilerle ahbaplık bile Tara'ya kendisinin çok cesaretli olduğu izlenimini veriyordu. Odadaki beyazlar da olağanüstüydü. Bazıları birkaç yıl önce kapatılan Güney Afrika Komünist Partisi'ndendiler Witwatersrand'ın endüstri psikologu olan Marcus Archer de öyle biriydi. Adam altın madenciliği endüstrisi için binlerce zenci işçi eğitmişti. Molly onun zenci maden işçileri sendikasının kurulmasına yardım ettiğini söylemişti. Adamın eşcinsel olduğunu da fısıldamıştı. Kibar bir toplumda kabul edilemeyecek bir şeydi bu. Tara bu yüzden de heyecanlıydı.

Tara, "Ah Tanrım, Molly," diye mırıldandı. "Ne coşku verici bir olay! Bunlar gerçek insanlar. Onların sayesinde ilk kez yaşadığımı hissediyorum."

Tara duvara dayanmış, karşısındaki hayranlarıyla konuşan Moses Gama ya bakıyordu. Bu eşsiz insanların arasında bile Gama berbat sokak kedilerinin arasındaki kara panter kadar dikkati çekiyordu. Ondaki güç bütün odayı doldurur gibiydi.

Moses Gama başını çevirerek Tara'ya baktı. Gülümsemedi ama koyu renk gözlerinde bir pırıltı belirdi. "Bayan Courtney, sizi davet etmesini Molly'den ben istedim."

Lütfen o adı kullanmayın. İsmim Tara.

Daha sonra yine konuşmalıyız, Tara. Kalır mısın?

Böyle seçildiği için fazla heyecanlanmıştı. Cevap veremeyerek sadece başını salladı. Molly, "Hazırsan başlayabiliriz, Moses," dedi. Sonra onu piyanonun durduğu platforma doğru götürdü.

Kadın ellerini çırpınca herkes sustu. "Beni dinleyin. Moses Gama yeni kuşak siyah Afrika liderlerinin en yetenekli ve saygıdeğer olanlarından biridir. Savaş öncesinden beri de Afrika Milli Kongresi'nin üyesidir." Odadakiler alkışlarken kadın zenciye döndü. "Biliyorum, bizi yatıştırarak, avutacak bir şey söylemeyeceksin. Ama bu odada seninkiyle birlikte çarpacak ve kanayacak pek çok kalp var."

Tara avuçları hissizleşene kadar alkışladı, sonra heyecanla öne doğru eğilerek dinlemeye başladı. Moses Gama temiz lacivert elbise, beyaz gömlek giymiş, lacivert kravat takmıştı. İyi kesimli elbise geniş omuzlarını, dar kalçalarını belli ediyordu. Eski tüvit ceketler, bol kazaklar giymiş erkeklerle dolu odadaki tek iyi giyimli adam oydu.

Moses Gama, "Dostlarım," diye başladı. "Bütün kalbimle bir tek ideale bağlandım. Bunu hayatım pahasına savunacağım. Her Afrikalı kendi kıtası ve vatani olan Afrika'da doğal hak sahibidir." Adam bu hakkın üç yüzyıldır zencilere verilmediğini anlatırken Tara büyülenmiş gibi dinledi. "Bu hakkı istediğimiz ve kendilerine karşı koymaya çalıştığımız için o adamlar bize vatan haini diyorlar. Oysa bence onlara karşı koymayanlar vatan hainidir. Onlar Afrika'ya hainlik etmektedir. Ben onlara karşı koyacağım. Bu mücadele için yapmayacağım şey yoktur. Bunun için ölmeye ve öldürmeye hazırım."

Bu sözler yüzünden odada derin bir sessizlik oldu. Sosyalist olmayı güne uymak sayan işe yaramaz entelektüeller için böyle bir açıklama korku verici bir tehditti.

Tara, Moses Gama'nın konuşmasını zevkle dinledi, adam öyle istediği için de evden ayrılmayıp bekledi. Molly konuklarının çoğunu geçirdikten sonra gelip Tara'nın koluna girdi. "Benim Bolonya usulü makarnamı yiyebilecek güçte misin? Bildiğin gibi Afrika'nın en kötü aşçısıyım ama sen cesur bir kızsın, sevgili Tara "

Bu geç akşam yemeğine yalnızca altı konuk davet edilmişti, iç avluda kurulmuş sofraya oturdular. Kara Nehir'den esen rüzgâr lağım kokusunu burunlarına getiriyordu, ama bu bile iştahlarını etkilemedi. Molly'nin berbat makarnasını yiyip kadehlerle ucuz kırmızı şarap içtiler. Tara için bütün bunlar Weltevreden'deki çeşitli yemeklerden, bir tek şişesi bir işçinin aylığı değerinde olan şaraplardan daha zevkliydi. Burada yiyecek ve içecek zevk alınacak bir şey değil, kafa ve dile güç veren bir yakıttı. Moses Gama'nın yanında oturuyordu. Adam çok iştahlı olmakla birlikte şaraba hiç el sürmemişti. Tam bir Afrikalı gibi ağzını kocaman aça aça, şapırdatarak yemek yiyordu. İşin garibi, Tara buna sinirlenmedi. Nedense bu da onun değişik biri, gerçek bir Afrikalı olduğunu kanıtlıyordu.

Adam yemekte kendisine soru soran diğer konuklarla ilgilendi. Sonra yemeğini bitirip iskemlesinde döndü, Tara'nın yüzüne bakarak hafif sesle konuşmaya başladı. "Aileni tanıyorum. Bayan Centaine Courtney'i ve özellikle kocan Şasa Courtney'i iyi tanırım."

Tara şaşırdı. "Onların senden söz ettiklerini hiç duymadım."

Neden benden söz etsinler? Onlar için hiç önemim yoktu. Beni uzun süre önce unutmuşlardı. Onları yirmi yıl önce tanıdım. Kocan henüz çocuktuk. Ben Güney Batı Afrika'daki Hani Madeni'nde çalışıyordum.

Tara başını salladı. "Hani, Courtney servetinin temeli."

Şasa Courtney'i annesi, madenin çalışmasını öğrensini diye yollamıştı. Onunla birkaç hafta yan yana çalıştık. İyi anlaştık. Yani kara bir işçiyle küçük bir beyaz baas ne kadar anlaşılırlarsa o kadar işte... Çok konuştuk. Bana bir de kitap verdi. Maculay'ın İngiltere Tarihi. Onu hâlâ saklarım. Bazı sözlerim onu Şaşırttı ve sinirlendirdiydi. Bir keresinde bana, 'Moses, dedi. 'Bu siyasettir. Zenciler de siyasete karışamazlar. Bu beyaz erkeklerin işidir.' Moses bu anıya güldüyse de Tara'nın kaşları çatıldı.

Bunu söylediğine inanırım. Yirmi yıldır hiç değişmemiş.

Moses ciddileşti. "Kocan çok güçlü bir adam oldu. Büyük serveti ve etkisi var."

Tara omuz silkti. "Merhamet ve akılla kullanılmadıkça güç ve servetin ne yararı var?"

Adam, "Sen acımasını biliyorsun, Tara," diye mırıldandı. "Bizimkiler için yaptıklarını bilmeseydim bile sezerdim."

Tara onun yakıcı bakışlarına dayanamayarak başını önüne eğdi. "Sen ayrıca akıllısın. Son buluşmamızdan bu insanların önünde söz etmemen de bunu gösteriyor." Zencinin sesi daha da hafiflemişti.

Tara şaşkınlıkla başını kaldırdı. Gecenin heyecanı arasında o karşılaşmayı unutmuştu. "Neden?" diye fısıldadı. "Neden oradaydın?"

Bir gün dost olursan bunu anlatırım.

Ama ben dostum.

Evet öyle. Yine de dostlukların sınanıp kanıtlanması gerekir. Şimdi bana işlerini anlat, Tara.

Başarabildiğini pek az şey var. Tara açtığı küçük klinikten, çocukları ve yaşlıları doyurmak için yaptıklarından söz etti.

Haklıymışım, Tara. Sen acımasını biliyorsun. Çalışmalarını izlemek isterim. Bu mümkün mü?

Ah, gelir misin? Bu harika olur?

Molly adamı ertesi gün kliniğe getirdi. Klinik Nyanga'daki küçük evlerden, gecekondulardan oluşan bir semtte açılmıştı. Tara daha çok oraya kırsal kesimlerden göç eden zencilerle uğraşıyordu. Genç kadın, Moses ve Molly'ye küçük binayı gezdirdi. "Hafta sonu olduğu için parasız çalışan doktorlardan hiçbirisi burada değil." Moses durup zenci hemşirelerle, avluda sabırla küçük çocuklarını bekleyen annelerle konuştu.

Daha sonra küçük odada kahve içtiler. Moses kliniğin neyle geçindiğini sorunca Tara net olmayan bir cevap verdi. "Yerel yönetimden yardım alıyoruz."

Molly Broadhurst onun sözünü kesti. "Seni kandırmasına izin verme. Para onun cebinden çıkıyor, Moses."

Adam, "Çevredeki gecekonduları da dolaşabilir miyiz?" diye sordu. "Onları da görmek isterim." Molly'ye bakıyordu.

Ama kadın dudaklarını ısıırıp saatine göz attı. "Ah, ne yazık ki, geri dönmem gerekiyor."

Üzülme, Molly. Ben Moses'i götürürüm. Daha sonra da onu senin evine bırakırım.

Gecekonduları dolaşmak, insanlarla konuşmak epey zamanlarını aldı. Tara, Packard'ı kliniğin avlusuna soktuğunda hava kararmaya başlamıştı. Bir süre arabada sessiz sedasız oturdular. Moses, "Burası ömrümün büyük bölümünü geçirdiğim yerlerden farksız," dedi.

Özür dilerim.

Moses, "Neden özür diliyorsun?" diye sordu.

Bilemiyorum. Yalnızca kendimi suçlu hissediyorum. Bu sözlerin yetersiz olduğunu biliyordu. Arabanın kapısını açtı. "Odamdan almam gereken kâğıtlar var. Hemen döner, seni Molly'ye bırakırım."

Klinik boştu. İki hemşire bir saat önce kapıları kilitleyip evlerine gitmişti. Tara kendi anahtarını kullandı. Masasındaki kâğıtları ve faturaları çantasına doldurarak konsültasyon odasına geçti. Birden şaşkınlıkla durdu. Moses Gama onun peşi sıra binaya girmişti. Beyaz çarşaf örtülü muayene divanında oturuyordu. Tara'nın o zamana kadar duymadığı yumuşak bir sesle konuştu. "Sen eşsiz bir kadınsın. Şimdiye kadar senin gibi bir beyaz kadına rastlamadım. Zengin ve ayrıcalıklısın. Yeteneklisin ve yaşam sana her şeyi vermiş. Yine de buraya, bu yoksulluk ve sefaletle geliyorsun." Uzanarak Tara'nın koluna dokundu. Avucu serindi. Tara, acaba öyle mi, diye düşündü. Yoksa kendisi alev alev yandığı için mi öyle hissetmişti. Soluk renkli kolundaki ele baktı. O güne kadar zenci bir erkek kendisine dokunmamıştı.

Askılı çantası omzundan kayarak taş zemine düştü. Aynı anda başını kaldırarak adamın gözlerinin içine baktı. Dudakları aralanmıştı. Kesik kesik soluk alıyordu. Duygularının adamın gözlerinden yansıdığını görerek, "Evet," diyebilirdi.

Moses onun kolunu dirseğinden omzuna kadar okşarken titreyerek gözlerini kapattı. Sol göğsüne dokunurken de geri çekilmedi. Zencinin eli göğsünü sıkıca tuttu. Tara o anda kendisine adeta acı veren bir ihtirasa kapıldı. Böyle bir şey beklememişti. Kendisini hiçbir zaman zevklerine düşkün biri olarak görmemişti. Tek tanıdığı erkek Şasa'ydı. Kocası ona zevk verebilmek için büyük sabır

gösterir, bütün maharetini ortaya koyardı. Ama şimdi Moses'in bir dokunuşu benliğini büyük bir arzunun kaplamasına neden olmuştu. O anda ihtirastan eriyecek gibiydi. Soluk almakta bile güçlük çekiyordu. Bu adama duyduğu arzu o kadar güçlüydü. "Kapı," diyebilirdi. "Kapıyı kilitle."

Sonra onun kapıyı çoktan sürgülemiş olduğunu fark ederek minnet duydu. Çünkü daha fazla dayanamayacaktı. Moses onu kucağına alarak divana götürdü.

Sevişmeyi izleyen hüznün ve dünyasının tümüyle değiştiğini bilmenin neden olduğu keder yüzünden, Molly'nin evine giderlerken Tara pek sessizdi.

Eve bir blok kala arabayı durdurdu. Dönerek sokak ışığında adamın yüzüne baktı. Kendi durumundaki sayısız kadının sorduğu soruyu yineledi. "Seni tekrar ne zaman göreceğim?"

Beni görmek istiyor musunuz?

Ömrümde hiçbir şeyi bu kadar istemedim. O anda çocuklarını bile düşünmüyordu. Yaşamında tek şey bu adamdı.

Ama tehlikeli olur.

Biliyorum.

Yakalanırsak ceza görürsün... Küçük düşer, toplumdan dışlanırsın. Hapse girersin. Hayatın mahvolur.

Tara, "Yaşamım bir yalandı," diye mırıldandı. "Mahvolması büyük bir kayıp değil."

Adam yalan arar gibi onun yüzünü inceledi. Sonunda ona inandı. "Tehlike olmadığı zaman seni çağırıyorum."

Ne zaman istersen hemen gelirim.

Artık ayrılmalıyız. Beni Molly'nin evine götür.

Ayrılacakları zaman adam onu kucaklamadı. "Beni seçmekle, savaşmayı da seçtiğini biliyor musun?" diye sordu.

Evet, bunu biliyorum.

Bir savaşçı oldun. Senin, isteklerinin, hatta hayatının bir önemi yok artık. Bu mücadele uğruna ölürsen seni kurtarmak için parmağımı bile kaldırmam.

Tara başını salladı. "Bunu biliyorum." Bu düşüncenin soyluluğu çok duygulanmasına neden oldu. Bu yüzden güçlkle konuşabildi. "Kimse daha fazla sevemez... Benden isteyeceğin her türlü özveriye hazırım."

Moses, Molly'nin kendisine ayırdığı konuk odasına geçerek leğendeki suyla yüzünü yıkarken Marcus Archer kapıya vurmadan usulca içeriye süzüldü. Duvara dayanarak aynadan zenciye seyretmeye başladı. Sonunda cevabı duymak istemezmiş gibi, "Eeee?" dedi.

"Planladığımız gibi oldu." Moses yüzünü temiz bir havluya kuruladı.

Marcus, "O aptal kaltaktan nefret ediyorum," diye mırıldandı.

Moses yatağın üstündeki bavuldan temiz bir gömlek aldı. "Bunun gerekli olduğunu kabul etmiştik."

Biliyorum. Hem anımsarsan bu benim fikrimdi. Yine de bu yüzden o kadından hoşlanmam gerekmez.

O sadece bir araç. Duygularını işe karıştırman çılgınlık.

Marcus Archer başını salladı. Sonunda mücadelenin gerek duyduğu gerçek bir devrimci, sert bir

erkek gibi davranabileceğini ummuştı. Ama Moses Gama'ya olan duyguları bütün siyasi inançlarından daha güçlüydü. Bunun tek taraflı olduğunu da biliyordu. Moses Gama yıllar boyunca çıkarlarını düşünerek kendisinden yararlanmıştı. Şimdi aynı şeyi Courtney denilen kadına yapmayı tasarlıyordu. Seks konusunda çok çekici olması da Moses Gama için yalnızca bir silahtı. İnsanları parmağında oynatmak için başvurduğu bir şeydi. Bunu erkeklere ve kadınlara karşı kullanıyordu. Onların genç veya yaşlı, çekici ya da çirkin olmasına da aldırmiyordu. Marcus onun bu yeteneğine hayrandı, ama yine bu yüzden perişan oluyordu.

Kıskançlığını güçlükle kontrol ederek doğruldu. “Yarın Witwatersrand’a hareket edeceğiz. Gerekli olan hazırlığı yaptım. Arabayla gideceğiz.”

İşlerini güçleştiren biri de yolculuktu. Bir zencinin Afrika’nın bu yarısında yolculuk edebilmesi çok güçlü. Her gittiği yerde polisler yolculuk İznini göstermek zorundaydı. Yaşadığı yerden fazla uzaklaştığı anlaşılırsa veya izin yanında çalıştığı kimse tarafından mühürlenmemişse hemen hakkında soruşturma açılırdı.

Moses şimdi Marcus’un yanında çalışır görünüyor, böylece birlikte yolculuk yapmaları kolaylaşıyordu. Ama yine de her zaman kuryeye ihtiyaçları oluyordu. Tara Courtney’in yerine getireceği görevlerden biri de buydu. Ayrıca o kadın kibar ailedendi ve yine kibar biriyle evlenmişti. Onun sağlayacağı bilgiler Çok yararlı olacaktı. Daha sonra kendini kanıtlayınca ona çok daha tehlikeli görevler vereceklerdi.

Şasa sonunda durumu annesine açmaya karar verdi. Onun öğüdüne göre teklifi kabul veya reddedecekti. Kendi yaşında birinin hâlâ annesinin emrini beklemesinden nefret ederdi. Ancak kendisinin böyle bir şey yaptığı kanısında de Centaine CourtneyMalcolmess onun annesi olabilirdi, ama aslında finans Ve politikadan çok iyi anlayan, çok akıllı bir kadındı. Hem annesi onun iş ortağı sırlarını açtığı tek insandı. Kap’a döndükten sonra Centaine’i yalnız yakalaya ilmek için bir hafta bekledi. Çünkü üvey babasının bu teklife nasıl bir tepki göstereceğini iyi biliyordu. Sonunda Blaine Malcolmess’in parlamentoda olduğu bir günden yararlanarak arabayla Constantia Nek Pass’a gitti. Dağların öbür yanında kalan Atlantik sahilinde beş yüz dönümlük bir yerde oturuyordu Centaine. Blaine’in sahip olduğu ev Kraliçe Viktorya’nın zamanında yapılmıştı. Ama Centaine evin içinde ne varsa çıkarıp atmış, burasını yeniden dekore ettirmişti.

Kadın Şasa’yı verandada bekliyordu. Sevgiyle, “Fazla zayıfladın,” diye azarladı. Telefon konuşmasından Şasa’nın ciddi bir konu açacağını anlamıştı. Aralarında töreler vardı. Bu yüzden Centaine açık yakalı, pamuklu bir bluz, pantolon ve rahat ayakkabılar giymişti. Bir şey söylemeye gerek duymadan oğlunun koluna girdi, birlikte gül bahçelerinin yanından geçerek tepeye tırmandılar. Burası epey dikti, ama kadın doruğa ondan önce vardı. Solukları sıklaşmamıştı bile, Şasa annesinin kondisyonunun çok iyi olduğunu düşündü. Centaine sağlık kürleri ve ilaçlar için çok para harcıyor, profesyonel bir atlet gibi de egzersiz yapıyordu. Gururla annesine bakarak gülümsedi, kolunu onun ince beline doladı. Centaine oğluna hafifçe yaslandı. “Ne güzel, değil mi?” Aşağıda köpüren sulara bakıyordu. “Burası en sevdiğim yerlerden biri.”

Şasa, “Hiç bilmiyordum doğrusu,” diye mırıldanarak onu daima oturduğu yosun kaplı yassı kayaya götürdü. Annesi kayaya ilishince onun ayaklarının dibine uzandı. Bir süre öyle sessiz kaldılar. Şasa burada pek çok kez böyle oturduklarını, türlü ciddi kararlar aldıklarını düşündü. Birden, “Manfred De La Rey’i anımsıyor musunuz?” diye sordu, annesinin tepkisine de pek şaşı. Kadın irkilerek ona bakmış, birden yüzü solmuştu. “Bir şey mi oldu anne?”

Neden o adamı soruyorsun?

Hep karşımıza o ailenin çıkması tuhaf değil mi?

Bu konuyu açmayalım. Centaine'in sesi sertti. Şasa dikkatsizlik ettiğini düşündü. Manfred'in babası Hani Madeni'nden bir milyon sterlinlik elmas çalmış, bunun Centaine'in yaptıklarına karşılık olduğunu söylemişti. Nedense adam annesinin kendisine kötülük ettiğini sanıyordu. Bu suç yüzünden on beş yıl hapiste yatmış, Milliyetçi hükümet işbaşına gelince, yani 1948'de affolmuştu. Ancak adamın çaldığı elmaslar bulunamamış, Centaine Courtney o kadar çalışma, özveri ve üzüntüye katlanarak elde ettiği serveti kaybedecek gibi olmuştu. Centaine, "Neden o adamı soruyorsun?" diye yineledi.

Kendisi beni gizli bir konuşma için Bağımsız Devlet'e çağırdı. Orada iki bakan daha vardı.

Manfred'le yalnız konuştu mu? Annesinin ses tonu ve adamın ilk adını kullanması Şasa'nın dikkatini çekti. Sonra Manfred De La Rey'in sorusunu anımsadı. Adam, "Annene benden hiç söz etmedi mi?" demişti.

Şasa şaşkın şaşkın güldü. "O da aynı şeyleri sordu. Neden birbirinizle bu kadar ilgileniyorsunuz?"

Centaine'in yüzü taşlaşmıştı. Şasa açıkça sormakla bu sırrı öğrenemeyeceğini anladı. "Bana bir teklif yaptı." Centaine'in ilgilendiğini fark etti. "Onlara katılmamı istiyorlar."

Kadın başını salladı. Bu öneriye şaşmamış, sinirlenmemişti. Oysa orada Smuts'a inanan Blaine olsa, sert bir tepki gösterirdi. Yaşlı mareşal Milliyetçiler'in kendisini yenip yönetimi ellerine almalarından hemen sonra ölmüştü, ama Blaine onun anısına sadıktı.

Centaine, "Seni neden istediklerini biliyorum," diye mırıldandı. "Çok iyi bir maliyeci, organizatör ve işadamına gereksinimleri var. Peki karşılığında ne verecekler?"

Bir bakanlık... Maden ve Endüstri Bakanlığı?

Centaine, "Reddetmek için bir neden görüyor musun?" diye sordu.

Siyasal prensiplerime ne dersin?

Bunlar karşı tarafıkinden pek farklı değil. Hem durum senin lehine olacaktır. Kabinedeki tek İngiliz olacaksın. Sana istediklerini yapma hakkını da vereceklerdir. Seni kovmak da işlerine gelmeyecektir.

Onların iç siyasetini kabul edemiyorum. Şu ayrımcılık mali bakımdan hiç de uygun değil.

Aman Şasa, siyahlara eşit hak tanınması gerektiğine inanmıyorsun, değil mi? Zenci yargıç ve polisin siyah bir diktatör hesabına çalışmasını istemezsin, değil mi? Kadın titredi. "Bize hiç de iyi davranmazlar doğrusu."

Hayır, anne. Ama apartheid dedikleri bu ayrımcılık bütün pastayı kapmak için bir numara yalnızca. Zencilere de bir dilim verilmeli. Hepsini kendimiz yummayız. Bunu yapmak ihtilali hazırlamak demektir."

Pekâlâ, cheri. Bakan olunca bu konuyla ilgilenirsin. Senin özel yetenek var. Bunları herkesin iyiliği için kullanmak da görevindir. Çocukluğundan beri bu amaç uğruna çalıştık. Bu görevi kabul et işini iyi yap. Bunu nelerin izleyeceğini kimse bilemez değil mi?"

Şasa sonunda, "Ya Blaine?" dedi. "O ne diyecek?"

Jaine'i bana bırak. Sen durumu Tara'ya anlat."

Şasa içini çekti. "Tara... İşte bu sorun olacak."

Bir saat boyunca gelecekle ilgili durumları konuşup planlar yaptılar. Yıllardır çok başarılı bir çift

olmalarını kusursuz planlara borçluydular. Sonunda Şasa başını kaldırıp annesine baktı. “Teşekkür ederim. Sen olmasan ne yapardım bilmem. Tanıdığım bütün erkeklerden daha güçlü ve akıllısın.”

Centaine gülümsedi. “Haydi oradan. Övülmeekten hiç hoşlanmadığımı bilirsin.” ikisi de bu saçma lafa güldüler.

Kilisenin her yeri doluydu. Kadınların renkli şapkaları baharda kırlarda açan çiçekleri anımsatıyordu. Buna karşılık erkeklerin giysileri koyu renk ve sadeydi. Hepsi de Güney Afrika Hollanda Kilisesi rahibi Tromp Bierman’a bakıyordu. Manfred, Tromp Amca yaşlandı, ama hâlâ sıraları doldurabiliyor, diye düşündü. Adamın sözlerini duymuyor, yalnızca gür sesini dinliyor, huzur duyuyordu. Tromp Amca kürsüdeyken dünya güvenli bir yerdi. Manfred sağda, en başta oturuyordu. Burası en seçkin kişiye ayrılırdı. Kilisede en güçlü ve önemli insan da oydu. Bu bölme ona ve ailesine ayrılmıştı. Karısı Heidi de yanındaydı. Uzun boylu, sarışın kadın gür saçlarını örüp başına sarmış, geniş kenarlı siyah bir şapka giymişti. Karpuz kollu elbisesi düzgün kollarını açıkta bırakıyordu. Göğüsleri iri ve biçimliydi. Manfred 1936’da Berlin Olimpiyatları’na hafif sıklet boksör olarak katılıp altın madalya kazandığı sırada tanışmıştı onunla. Hem Adolph Hitler de düğünlerine gelmişti. Savaş yıllarında ayrı kalmışlardı, ama sonra onu ve oğulları küçük Lothar’ı Afrika’ya getirmişti Manfred.

Lothar şimdi on ikisindeydi. Annesi gibi sarışın bir çocuktü ve çok da dürüsttü. Kilisede dimdik oturuyor, vaazı dinliyordu. İlerde o da babası gibi atlet olacaktı ama daha çok futbola ilgi duyuyordu. Üç kız kardeşi de onun arkasında oturmaktaydı. Sarışın küçük kızlar başlarına boneler, üstlerine ayak bileklerine kadar inen bol etekli elbiseler giymişlerdi. Manfred onların pazar günleri milli kıyafetler giymelerinden hoşlanıyordu.

Vaaz sona erince herkes son ilahiyi söylemek için ayağa kalktı. Manfred kendisiyle aynı ilahi kitabını paylaşan Heidi’ye baktı, onun Almanlara özgü yüz hatlarını inceledi. Övünülecek bir eştı. İyi bir ev kadını ve anne, güvenip her sırrını açabildiğı bir insandı. Hem siyasal yaşamında da kendisine yardımcıydı. Böyle bir kadın her erkeğın yanında durabilirdi. Hatta güçlü ve zengin bir ülkenin başbakanının yanında bile. Bu gizli düşünce ona zevk veriyordu. Her şey mümkündü. Kabinenin en genç bakanıydı ve şimdiye kadar tek hata yapmamıştı. Hatta savaş sırasındaki çalışmaları bile gücünü, saygınlığını artırıyordu. Aslında çok yakın olduğı siyasal dostları dışında hiç kimse onun Nazi yanlısı, İngiliz aleyhtarı Ossewa Brandwag adlı gizli örgütteki rolünü bilmiyordu. Daha şimdiden Manfred’in geleceğının çok parlak olduğunu fısıldıyorlardı. Ayın sona erip kiliseden çıkarken Manfred’e gösterilen derin saygı da bunun bir belirtisiydi.

Aile eve yürüyerek döndü. Zaten kiliseden iki blok ötede oturuyorlardı. Manfred bu evi karısı savaştan sonra Almanya’dan gelince almıştı. Küçük bir bahçesi olan ev caddeye bakıyordu. İçi genişti. Yüksek tavanlı büyük odalar aileye uygundu. Manfred bu evi değiştirmek için bir neden görmemişti. Heidi’nin evi Almanlara özgü şekilde ağır eşyalarla doldurmasından da memnundu, içeriye girince Heidi ve kızlar hizmetçilere yardım etmek için mutfığa koştular. Manfred de yandaki garaja gitti. Hafta sonlarında şoförlü resmi arabasını asla kullanmazdı. Kendi Chevrolet arabasını çıkararak pazar yemeğı için babasını getirmeye gitti.

Lothar De La Rey, Manfred’in kent eteklerinde, Helsthoogte Geçidi’nde, kendisine aldığı küçük evde oturuyordu. Manfred bahçeye girince babasının şeftali ağaçları arasında arı kovanlarıyla uğraştığını görerek durdu. Acımayla karışık derin bir sevgiyle baktı. Bir zamanlar torunu gibi uzun boylu ve dimdik bir adam olan Lothar De La Rey, Pretoria Merkez Cezaevi’nde kaldığı sırada hastalanmıştı. Artrit yüzünden iki büküm olmuş, tek eli de biçimsiz bir pençeye dönmüşü. Sol kolu

zaten dirseğın üstünden kesikti ve protez takmak da mümkün değildi. Bu kolu hapse atılmasına neden olan soygun sırasında kaybetmişti. Üzerinde pis mavi bez pantolon ve gömlek, başında da lekeli eski bir şapka vardı. Gömleğın bir kolu sırtına iğnelenmişti.

Manfred kovanın üstüne eğilmiş olan yaşlı adama yaklaştı. “Günaydın baba. Henüz hazır değilsin sanırım.”

Babası doğrulup şaşkın şaşkın ona baktı, sonra irkildi. “Maniel Yine pazar mı oldu?”

Haydi gel, baba. Üstünü düzeltelim. Heidi domuz rostosu yaptı. Sen de domuzu çok seversin. Yaşlı adamı elinden tutarak eve soktu.

Darmadağınık ve pis küçük yatak odasına tiksintiyle baktı. Yatak uzun süredir hiç değıştirilmemişti. Giysiler yerlere atılmıştı. Masanın üstünde kirli tabak ve fincanlar duruyordu. “Heidi’nin bulduğu yeni hizmetçiye ne oldu?”

Lothar, “O küstah kara şeytandan hiç hoşlanmadım,” diye söylendi. “Şekerleri çalıyor, konyağımı içiyordu. Onu kovdum.”

Manfred dolaptan temiz, beyaz bir gömlek bularak babasının giyinmesine yardım etti. “Neyse, ziyanı yok. Heidi sana başka hizmetçi bulur. Bu sefer kızı bir haftadan daha fazla tutmaya çalış.”

Manfred, kabahat onda değil, diye düşünüyordu. Cezaevinde kafası etkilenmişti. Vahşı Kalahari Çölü’nün bir yaratığı, bir asker, bir avcı, gururlu, bağımsız bir insan olan babası, hapiste değışmişti. Vahşı bir hayvan kafese kapatılamazdı. Heidi yaşlı adamın kendileriyle oturmasını istiyordu. Manfred bunu reddettiğı için suçluluk duymaktaydı. Bu yüzden daha geniş bir ev satın alması gerekecekti. Ama bu en önemsiz nedendi. Manfred babasının zenci bir işçi gibi giyinip evde dolaşmasını, önemli konukları varken çağrılmadan kütüphaneye girmesini, yemeğini döke saa yemesini ve ziyafetlerde saçma sapan konuşmasını istemiyordu. Hayır, yaşlı adamın tek başına yaşaması hepsi için daha iyiydi. Yine de yakıcı bir suçluluk duyan Manfred, Lothar’ı kolundan tutarak arabaya götürdü.

Arabayı ağır ağır sürerken Lothar’ın affedilip hapisten çıkışından beri cesaret edemediğı şeyi yapmak için kendini zorladı. “Eski günleri anımsıyor musun, baba? Hani birlikte Walvis Koyu’nda balık tutardık.” Yaşlı adamın gözleri parladı. Uzak geçmiş onun için yaşadığı günden daha gerçektir. Sevine eski günlerden söz etmeye koyuldu. Çok eskide kalan olayları, insanların adlarını anımsamakta hiç güçlük çekmiyordu. Manfred sonunda, “Bana annemi anlat,” dedi. Yaşlı adamı böyle dikkatle hazırladığı bir tuzağa düşürdüğü için de kendinden nefret ediyordu.

Lothar ona çocukluğundan beri sık sık yinelediğı şeyi söyledi. “Annen çok güzel bir kadındı. Saçları çöl kumu rengindeydi. Alman aslından soylu bir kadındı.”

Manfred, “Baba,” diye mırıldandı. “Bana gereğı söylemiyorsun. Annem olduğunu iddia ettiğın kadın, yani senin karın ben doğmadan yıllar önce ölmüş. Elimde esir kampındaki bir İngiliz doktorun imzaladığı ölüm belgesi var.” Bunları söylerken babasına bakamadı. Sonra boğuk bir ses duyarak telaşla döndü. Lothar ağlıyor, yaşlar kırışık yanaklarından süzölüyordu. “Özür dilerim, baba.” Arabayı yana çekerek durdurdu. Cebinden çıkardığı mendili babasına uzattı.

Lothar ağır ağır yüzünü sildi. “Onun asıl annen olduğunu ne zamandan beri biliyorsun?” Babasının durumu inkâr edeceğini uman Manfred’in kalbi buz gibi oldu.

O kadın bakan seçildiğimde beni görmeye geldi. Öbür oğlunu düşünerek bana şantaj yaptı. Şasa Courtney’i ezecek durumdaydım. Kadın piç oğlu olduğumu açıklayarak beni rezil edeceğini söyledi. Gidip durumu sana sormamı istedi. Ama ben bir türlü bunu yapamadım.

Bu doğru oğlum. Üzgünüm. Yalnızca seni korumak için yalan söyledim.

Biliyorum. Manfred uzanıp babasının sıksa elini tuttu.

Babası konuştu.

Onu çölde bulduğumda çok genç, çok çaresiz ve çok güzeldi. Ben de genç ve yalnızdım. Çölde ikimiz ve onun bebeği vardı yalnızca. Birbirimize âşık olduk. Bir gece iki Pigme kampımıza geldi. Onların atlarımızı ve öküzlerimizi çalacaklarını sandım. Arkalarından izledim ve zehirli oklarına davranmalarına fırsat bırakmadan vurdum. O günlerde o tehlikeli küçük sarı hayvanlara böyle yapardık. Meğer benim anneni bulmamdan önce annen o iki Pigme'yle oturuyormuş. Onlar annene yardım etmişler ve ilk çocuğunu doğurduğunda da ona bakmışlar. Onları seviyormuş. Kendilerine 'Yaşlı nine ve yaşlı dede' diyormuş. Bunu bilmiyordum. İkisini de vurdum. Duyduğu sevgi o kadar güçlü olamazdı. Bence yalnızlığı yüzünden minnet duymuştu. O günden sonra benden nefret etti. Karnında taşıdığı çocuğa da nefret duyuyordu. Sen doğar doğmaz benden ayrıldı. Seni de alıp gitmemi söyledi, ikimizden de öylesine nefret ediyordu ki, seni görmek bile istemiyordu. O günden sonra sana ben baktım.

Lothar yine ağlıyordu. Gözyaşlarını beyaz mendille sildi. "Benden nefret ediyordu. Ama ben onu seviyordum. Bu yüzden çılgınlığa kapılıp madeni soydum. Bu deliliğim bir koluma mal oldu." Boş yenini havaya kaldırdı. "Özgürlüğüm de elimden gitti. Annen çok sert bir kadındır. Acıması yoktur. Yoluna çıkacak her şeyi ve herkesi ezip geçer. O annendir ama çok dikkatli ol, Manie. Nefreti korkunç bir şeydir. Lütfen dikkatli ol."

Marcus Archer, Rivonia'daki eski çiftliği beş yıl önce almıştı. O bölge henüz gelişmemişken beş dönüm toprağa sahip olmuştu. Şimdi hemen yanında Johannesburg Kent Kulübü vardı. Kulüp yöneticileri çiftliği satması için ona yüz bin sterlin, yani eski fiyatın on beş katını veriyorlardı, ama adam satmaya yanaşmıyordu. Çevrede yepyeni, modern büyük evler yükselmekteydi. Marcus Archer eski evin damını aktarmakla yetinmiş, bahçeye türlü çiçekli bitki dikmişti. Bakımsız kalan sarmaşık ve diğer bitkiler de etrafı kaplamıştı. Bu yüzden epey içerde kalan evi görebilmek mümkün değildi. Hem Kent Kulübü'nde pek çok zenci garson, bahçıvan, işçi çalışıyordu. Bu yüzden Marcus'un siyah dostları ve siyasi yandaşları dikkati çekmeden eve gidip gelebiliyorlardı. Böylece Marcus'un Puck'ın Tepesi adını verdiği çiftlik, Afrika Bağımsızlık Hareketi'nin merkezlerinden biri haline gelmişti.

O gün çiftliğe gelen zenci avukatlardan Nelson Mandela, arkasına yaslanarak uzun mutfak masasının öbür yanında oturan Marcus'a baktı. Puck'ın Tepesi'nin en geniş yeri mutfaktı. Toplantılar hep burada yapılıyordu. "Artık harekete geçme zamanı geldi. Boykot, grev ve başkaldırıları başlamalı. Biz bir program yaptık." Yanda oturan Moses Gama ses çıkarmadan onu dinliyor, bir yandan da kafası hızla çalışıyordu. Oradaki siyahların hepsinin de günün birinde Güney Afrika'nın lideri olmayı düşlediğini biliyordu. Ama Mandela'nın İngilizce konuşması da üzücü bir gerçeği açıklıyordu. Hepsi farklıydılar. Mandela bir Tembu'ydu. Xuma bir Zulu, Moses Gama da bir Ovambo'ydu. İçerde daha altı ayrı kabileden insan vardı. Sonra gözleri bir arada oturan Zululara ilişti. Zulular savaşçı kabilelerin en gururlu, en bağımsız olanıydılar. Beyazlar gelmeden önce çevrelerindeki herkesi ezmişlerdi. Sayıca fazla olmaları ve üstünlükleri dolayısıyla Güney Afrika'nın ilk başkanı da onların arasından çıkacaktı kuşkusuz. Yine de Zulularla evlilik bağı olan biri de başkan seçilebilirdi. Moses bunu ilk kez düşünmüyordu. Kendisi kırk beşine yaklaşmıştı. Zulu Kralı Çaka'nın soyundan gelen bir Zulu kızı alabilirdi. Kendini toplayarak yine Nelson Mandela'yı dinlemeye başladı. Adam kişilik sahibiydi. Konuşması da etkileyiciydi. Moses onun çok tehlikeli bir rakip olabileceğini biliyordu. Hem ANC'nin Gençlik Kolu da bu adamı desteklemekteydi. Kendisi de daha fazla taraftar bulmalıydı. Moses hafifçe dönerek yanında oturan Hendrick Tabaka'ya baktı. O anda derin bir sevgi duydu. Bu adam yirmi yıldır böyle yanındaydı.

Swart Hendrick iriyarı bir erkekti. Moses kadar boylu ve ondan daha da geniş omuzluydu. Yuvarlak, kel kafasında eski kavga ve savaşların izleri vardı. Ön dişleri yoktu. Moses bu dişleri döken beyazın nasıl öldüğünü anımsadı. Hendrick, Moses'in baba bir ağabeysiydi. Ovambo kabilesinin de reisiydi. Orada Moses'in güvendiği tek insandı. Bir rakip değil hem gerçek bir dost, hem de sadık bir hizmetkârdı. Swart Hendrick başını sallayınca Moses avukatın konuşmasını bitirdiğini anladı. Şimdi herkes kendisine bakıyor, cevap vermesini bekliyordu. Ağır ağır ayağa kalkarken yaptığı etkinin farkındaydı. Hepsinin yüzünden saygılarını okuyordu. Oradaki düşmanları bile duydukları huşuyu gizleyemiyorlardı.

Moses, "Kardeşlerim," diye başladı. "Değerli kardeşim Nelson Mandela'nın sözlerini dinledim ve her kelimesini kabul ediyorum. Yalnızca eklemem gereken birkaç şey var..." Bir saate yakın bir süre konuştu. Kendi sendikasına bağlı işçilerin çalıştığı madenlerde ani grevlerle direnmeye başlamalarını önerdi. "Bu grevler sırasında kimse Witwaterstrand'da beyazların dükkânlarından alışveriş etmeyecek. Gereksinimlerini siyahların dükkânlarından sağlayacaklar." Hendrick Tabaka'nın o bölgede elliden fazla dükkânı vardı ve Moses Gama da onun gizli ortağıydı.

Masadakiler bunu beğenmediler. Mandela itiraz etti. "Bu karar bizimkilerin yaşamını çok güçleştirecek. Çoğu yalnızca beyazların dükkânları bulunan yerlerde yaşıyor."

Moses sakin sakin, "Öyleyse siyahların dükkânları bulunan yerlere kadar yolculuk yaparlar," diye karşılık verdi. "Mücadelemize katılanlar özveride bulunmaları gerektiğini öğrenirlerse bir zararı olmaz."

İyi ama önerdiğin ölçüde bir boykotu uygulamak imkânsız.

Bu kez Hendrick Tabaka cevap verdi. "İtaat etmeleri için Buffaloları kullanırız."

Buffalolar sendikanın yasa uygulayıcılarıydı. Emirleri Hendrick Tabaka'dan alıyorlardı. Hepsi de çabuk ve acımasız hareketleriyle tanınmışlardı. Bu grup daha çok özel bir siyasi orduya benziyordu. Odadakilerin huzurunun kaçtığını gören Moses hafifçe kaşlarını çattı. Hendrick'in Buffalolardan söz etmesi, hataydı. Hemen devam etti. "Bence ANC'nin bir askeri kampı olmalı. Eğitim görmüş ve davamız uğruna ölmeye hazır, savaşacak insanlar gerekli bize. Bu orduya Umkhonto wesizwe yani Milletin Mızrağı adını verelim. Adamlarımızı gizlice eğitelim. Her an saldırıya hazır olsunlar." Bir an susup masadakileri hafif bir alayla süzdü. "Aramızda yaşlılar var. Onlar deneyimlidir. Onların kır saçlarına ve bilgilerine saygım var. Ama geleceğin gençlere ait olduğunu da unutmamalıyız, yoldaşlar. İyi sözlerin zamanı vardır. Toplantılarımızda sık sık bu sözleri duyduk. Harekete geçmenin de zamanı vardır. Cesaretle hareket ise gençlere özgü bir şeydir."

Moses Gama yerine otururken hepsini de çok etkilemiş olduğunu anladı. İhtiyar Xuma kır saçlı başını sallıyor, dudakları titriyordu. Zamanının geçtiğini anlamıştı. Nelson Mandela ve yakın dostu OliverTambo onu ifadesiz tavırla izliyorlardı, ama kalplerindeki öfkeyi gözlerinden görmek mümkündü. Savaş hat tı belirlenmiş, onlar düşmanlarını tanımışlardıDaha da önemlisi, saldırı ve kavga taraflısı olan Gençlik Kolu'nun ki temsilçisiniin yüzlerindeki ifadeydi. Onlar Moses'e izleyecek yeni bir yıldız bilmemiş gibi bakıyorlardı.

Tara, "Bu gerçekten büyüleyici bir şey," diye anlatıyordu. "Profesör Dart yeni kazılarıyla ilgili dört konferans verecek. Biliyorsun üniversitedeyken arkeolojiden mezun oldum. İnsanlığın beşiğinin Güney Afrika olduğu gerçekten doğru sanırım."

Şasa onun sözünü kesti. "Yani en az dört 9 gün burada olmayacaksın. Çocuklar ne olacak?"

Annenle konuştum. Ben yokken Weltevreden'de kalmayı kabul etti.

Şasa, “Seninle gelemem,” diye itiraz etti. “Ceza Kanunundaki değişikliklerle ilgili öneri görüşülecek. Onun için parlamentoda olmalıyım. Seni uçağımla götürürdüm... Ama bu durumda bir Visccunfla gifrier gerekecek.”

Çok yazık. Tara içini çekti. “Serin de hoşuna giderdi. Profesör Dart konuşurken insanı adeta büyüler.”

Carlton’daki dairede kalırsın tabii. Orası boş duruyor.

Molly yeri ayarladı. Rivonia’da bir arkadaşında kalacağım.

Komünist ahbablarından biridir herhalde ” Şasa hafifçe kaşlarını çatı. Manfred çiftlikten ayrılmadan önce kendisine üstünde “TARA İSABELLA COURTNEY, eski adı MALCOLMESS” yazılı bir dosya vermiş, “Önerimizi kabul edersen ilgilenmen gereken tek sorun bu,” dermişti. “Bu da gerçekten ciddi bir sorun.” Şasa da bu konuyu açabilmek için uygun bir fırsat kolluyordu. “Bu kez tutuklanmamaya gayret et bari.” Elindeki gazeteyi indirip karısına baktı, zamanın uygun olmadığı kanısına vararak mırıldandı.

“Yalnız kalan çocukların ve eşin sensiz birkaç gün dayanmaya çalışacaklar”

Marcus Archer genç kadını havaalanında karşılayarak Puck’ın Tepesi ne götürdü. Eski ev ve türlü ot bitmiş bahçe çok sevimliydi. Burası bakımlı ve görkemli Weltevreden’den ne kadar farklıydı: Marcus arabayı park eder etmez, “Onu verandanın öbür yanında bulacaksın,” dedi. İlk kez Moses’den söz ediliyordu, ama yine de adını söylememişti Tara ne giyeceğini bilememiş, Moses’in pantolondan hoşlanmayacağını düşünmüştü. Renkli ucuz basmadan uzun bir etekle sade bir yeşil pamuklu bluz ve sandalet giymişti. Makyaj konusunda da düşünmüş, sonunda uçuk pembe dudak boyasıyla siyah rimelde karar kılmıştı.

Şimdi güneşte yalnız dururken birden kuşkuya kapıldı. Kendisini yetersiz hissederek telaşlandı. Marcus uzaklaşmamış olsa hemen ondan kendisini havaalanına götürmesini rica edecekti. Bütün cesaretini toplayarak kireç badanalı evin arka tarafına doğru yürüdü, köşede durup üstü kapalı verandaya baktı. Moses Gama arkası ona dönük, bir masanın başında oturuyordu. Masa kâğıt ve kitap doluydu. Kapkara, şahane vücuduyla tam bir karşıtlık oluşturan açık yakalı, beyaz bir gömlek giymişti. Başını eğmiş, bir deftere bir şeyler yazıyordu.

Tara çekinerek verandaya çıktı. Sessizce yaklaşmıştı ama adam onun geldiğini hissederek döndü. Gülümsemedi. Ayağa kalkarak onu karşılamaya gelirken gözlerinde tatlı bir ifade belirdi. Tara’yı kucaklamadı, öpmeye de kalkmadı. Kadın buna da memnun oldu. Bu tutumu ne kadar farklı biri olduğunu açıklıyordu. Moses onu masadaki ikinci iskemleye götürüp oturttu. “İyi misin?” diye sordu. “Çocukların iyi mi?” Afrikalılara özgü nezaketi unutmamıştı. Bunu ikramlar izledi. “Sana bir fincan çay verebilir miyim?” Kalabalık masadaki tepsiden bir fincan alarak çay doldurdu. “Geldiğin için teşekkür ederim.”

Molly haberini verir vermez yola çıktım. Sana sözüm vardı.

Bana verdiğin sözleri hep tutacak mısın?

Tara içtenlikle, “Daima,” derken Moses onun yüzünü inceliyordu.

Evet... Sanırım daima sözünü tutacaksın.

Tara onun bakışlarına daha fazla dayanamadı. Erkeğin gözleri ruhunu yakıyordu adeta. Bakışlarını kaçırdı. Moses de gelecekte yapacakları şeylerden söz etmeye başladı. Her sözü anlamlı ve heyecan vericiydi. Tara artık giyim ve makyaj gibi küçük şeyleri düşünmüyordu. Önemli olan konuştukları ve etrafları saran sihirli havaydı. Birden gökyüzünün karardığını fark ederek irkildi. O sırada Marcus

gelip ona içinde pek az eşya olan yatak odasını gösterdi.

Yirmi dakika sonra müzeye gideceğiz,” dedi.

Transvaal Müzesi’nin konuşma salonunda, üçü geride bir yere oturdular, abalıkta belki yarım düzine daha zenci vardı. Marcus ikisinin arasındaydı, çünkü beyaz bir kadının yanındaki siyah erkek fazla ilgi ve düşmanlık uyandır Tara ünlü profesörün sözlerini dinlemekte güçlük çekiyordu. Aklında yalnızca Moses Gama vardı.

Puck’ın Tepesi’ne dönünce mutfığa geçtiler. Marcus onlara yemek hazırladı. Bu yemek Weltevreden’in mutfaklarında pişirilenler kadar lezzetliydi. Marcus gece yarısını geçe birden ayağa kalktı. Moses’e, “Seni sabaha görürüm,” derken Tara’ya büyük bir kinle baktı. Kadın onu ne zaman öfkeliendirdiğini bilemiyordu. Yine de bunun önemi yoktu, çünkü Moses elini tutuyordu.

Zenci, “Haydi gel,” diye mırıldandı. Tara o anda bacaklarının vücudunun ağırlığını çekemeyeceğini sandı.

Uzun süre sonra, ter içinde adamın yanında yatarken, “Asla,” diye fısıldadı. “Asla senin gibi birini tanımadım. Bana kendi hakkımda hiç bilmediğim şeyleri öğretiyorsun. Sen bir sihirbazsın, Moses Gama. Kadınları nasıl böyle iyi tanıyabiliyorsun?”

Moses hafifçe güldü. “Biliyorsun biz fazla sayıda eş alabiliriz. Bir erkek bütün eşlerini mutlu edemezse hayatı bir cehennem olur. Bunu öğrenmesi gerekir.”

Tara, “Senin fazla eşin var mı?” diye sordu.

Henüz değil ama bir gün...

Onların hepsinden de nefret edeceğim.

Adam, “Beni düş kırıklığına uğrattıyorsun,” dedi. “Seksle ilgili kıskançlık, Avrupalılara özgü saçma bir duygudur. Böyle bir şeyi fark edecek olursam seni aşağı göreceğimi bil.”

Tara hafif sesle, “Lütfen,” diye yalvardı. “Sakın beni aşağı görme.”

Moses sert konuştu. “Öyleyse bunun için neden yaratma, kadın.” Tara o anda Moses Gama’nın kendisine istediği gibi emredebileceğini anladı.

Tara, Moses’le geçirdiği ilk gün ve gecenin bir ayrıcalık olduğunu anlamış, Moses’in kendisine zaman ayırmış olduğunu da sezmişti. Adamın pek çok işi varken bunu yapabilmesi güç olmuştu kuşkusuz.

O eski evin verandasında, kabile toplantısı yapan eski Afrika krallarına benziyordu. Onunla konuşmak isteyen erkekler ve kadınlar sabırla mavi sakız ağaçlarının altında kendi sıralarının gelmesini bekliyorlardı. Orada her tip ve yaşta insan vardı. Ülkenin en ücra köşelerinden gelen basit, cahil insanların yanı sıra, kendi otomobilleriyle Puck’ın Tepesi’ne gelen koyu renk takım elbiseli avukatlar, işadamları görülüyordu. Hepsinin ortak bir yanı vardı. Bu da Moses Gama’ya gösterdikleri büyük saygıydı. Bazıları törensel şekilde el çırparak ona Baba veya Nkosi, yani efendi diyordu. Diğerleri Avrupalı gibi el sıkıyordu ama Moses hepsine kendi Lehçeleriyle karşılık veriyordu. Tara ona hayran olmuştu. Adamın en az yirmi dil konuştuğunu düşünüyordu.

Moses Gama genellikle Tara’nın yanında sessiz sedasız oturmasına izin veriyor, gelenlere, “O bir dost... Konuşabilirsin,” diyordu.

Ancak iki kez çok önemli ziyaretçilerle konuşurken ondan gitmesini istedi. Gelenlerden biri parlak, yeni bir Ford arabası olan, ön dişleri dökülmüş, kabak kafalı, çok ıriyan bir zenciydi. Moses, “Bu ağabeyim Hendrick Tabaka,” dedi. İkisi Tara’nın oturduğu yerden uzaklaşıp güneşli bahçede

dolaşmaya başladılar.

Tara o günlerde gördüğü şeylerin etkisindeydi. Zaten adamın kendisine özel ilgi göstermesi yüzünden hâlâ heyecan duyuyordu. Onun her yaptığı, her söylediği, apayrı biri olduğunu açıklıyordu. Hem gelip ona saygı, sevgi gösteren Afrikalılar da kendisini geleceğin bir devi olarak kabul ettiklerini belirtiyorlardı. Yalnız bu erkeğin hiçbir zaman kendisine ait olamayacağını düşünerek kederleniyordu. O insanlara aitti. Moses'in ona ayırabildiği zaman kırıntıları için ona şükretmeliydi.

Geceler de gündüzler gibi insanlar ve olaylarla doluydu. Gece yaralarına kadar mutfakta oturuluyor, yemek yeniyor, sigara içiliyor, gülünüyor, konuşuluyordu. Bu konuşmalar, eşsiz fikirler, loş mutfak pırıl pırıl aydınlatmaktaydı. Daha sonra, yani sabahın ilk saatlerinde sevişiyorlardı. Tara'ya vücudu sanki kendisinin değilmiş gibi geliyordu. Adam onun vücudunu alıp çok sevilen bir canavar gibi yutuyordu sanki. O üç kısa gün içinde yüzlerce yeni yüz tanıdı. Sanki çok geniş bir ailenin bir üyesi olmuştu. Moses Gama kendisine itibar ettiği için beyazlar da, siyahlar da onu hemen kabul ediyor, tam anlamıyla güveniyorlardı.

Weltevreden'deki hayal dünyasına dönmeden bir gece önce mutfaktaki yemek masasında yanına ilk görüşte hoşlandığı birini oturtular. Tara'dan en az on yaş küçük, yirmisine henüz gelmiş, ama kendisinden beklenmeyecek kadar olgun bir kızdı. "Adım Victoria Dinizulu," diye tanıttı kendini. "Arkadaşlarım bana Vicky der. Sizin Bayan Courtney olduğunuzu biliyorum."

Kadın hemen, "Tara," diye düzeltti. Evlilik soyadını duymak onu çok rahatsız etmişti.

Genç kız çekingen bir tavırla gülümsedi. Siyah bir Madonna gibi huzurlu bir güzelliği vardı. Klasik yuvarlak yüzünden, iri badem gözlerinden, dolgun dudaklarından, soylu bir Zulu olduğu belliydi. Cildi de koyu kehribar rengiydi. "Siz Zululand'daki Courtney 'lerin yakını mısınız? İhtiyar General Sean Courtney ve Sir Garrick Courtney'in"

Tara bu adları duyunca adeta şok geçirdi, duygularını saklamaya çalışarak konuştu. "Evet. Sir Garrick kocamın büyük babasıdır. Oğullarıma da Sean ve Garrick adlarını verdik. Neden sordun, Vicky? Aileyi iyi mi tanıyorsun?"

Ah, evet Bayan Courtney... Tara. Uzun zaman önce... Geçen yüzyılda büyükbabam Zulu savalarında Cewayo'ya karşı General Sean Courtney'in yanında çarpışmış. Büyükbabam Mbejane'nin kral olması gerekirken Cetawayo bunu ailemden çalmış. Büyükbabam da General Courtney'in uşağı olmuş.

Tara, "Mbejane," diye bağırdı. 'Ah evet, Sir Garrick Courtney, Zululand Tarihi adlı kitabında ondan söz ediyordu. Ölene kadar Sean Courtney'in yanından ayrılmamış. Buraya gelip altın aramışlar, sonra da şimdi Rodezya olan topraklarda fildişi avına çıkmışlar."

Vicky sevinçle gülü. "Bütün bunları biliyorsun. Ben küçük bir kızken babam da bana aynı hikâyeleri anlatını. Babam hâlâ Theuniskraal'ın yakınında oturuyor. Büyükbabam Mbejane ölünce babam yaşlı generalin yanında onun yerini almış. Hatta 1918 de generalle birlikte Fransa'ya bile gitmiş. General öldürülene kadar da yan daymış. General ona ömrü boyunca yaşaması için Theuniskraal'ın bir bölümünü ve yılda bin sterlin de para bırakmış. Courtney'ler olağanüstü bir ailedir. Babam generalden söz ederken hâlâ ağlar..." Vicky birden susarak hüznle karışık bir şaşkınlıkla başını salladı. "O günlerde yaşam kolaymış anlaşılan. Büyükbabam ve babam aslında kabile reisleriymiş, ama beyaz bir adama hizmet etmekle ömürlerini geçirmeyi uygun bulmuşlar. Üstelik o beyazı çok da severler. O beyaz da onları sevmiş sanırım. Bazen bunun çok daha doğru olduğunu düşünüyorum. Böylece..."

Tara ısıklık gibi bir sesle konuştu. “Hiçbir zaman böyle düşünme. Courtney’ler her zaman kalpsiz haydutlardır. Senin insanlarını hep soydular ve kullandılar...”

Haklısın, ama bazen genelle büyükbabamın dostluğunu düşünmek zevkli oluyor. Belki bir gün yine dost oluruz. İki taraf da daha güçlü olabilir.

Tara sert sert, “Her yeni yasa, her yeni baskı bu düşü daha da silikleştiriyor,” diye söylendi. “Kendi ırkımdan utanıyorum.” Birden kendini topladı. “Neyse, bana kendinden söz et, Vicky. Tomaklarından bu kadar uzakta, Johannesburg’da ne yapıyorsun?”

Baragwanath Hastanesi’nde çalışıyorum.

Tara, Baragwanath’ın dünyanın en büyük hastanelerinden biri olduğunu biliyordu. Burada 2400 yatak ve 2000’den fazla hemşireyle doktor vardı. Irk ayrımı olduğu için bu hastane yalnızca zenci hastalara aitti. “Fakat sen çok gençsin, Vicky.”

Benden daha gençleri var. Zulu kız güldü. Sesi pek tatlıydı. Tara onun çok hoş biri olduğunu düşündü. Sonra gözleri masanın başında oturan Moses Gama’ya ilişti ve o anda Vicky’yi de, her şeyi de unuttu. Sonra Vicky’nin sesiyle kendisine geldi. “O büyük bir adam... Geleceğimizin umudu.”

Tara yan gözle ona baktı. Gama’ya mahcup mahcup gülümseyen Vicky Dinizulu’nun yüzü hayranlıkla parlıyordu. Tara korkunç bir kıskançlık duydu ve o anda bayılacağını sandı.

O gece Moses’le baş başa kaldığında da kendini kıskançlık ve yaklaşan ayrılığın korkusundan kurtaramadı. Sevişirlerken ona sarılmak ve sonsuza dek ayrılmamak istedi. Daha sonra konuşurlarken adam, “Victoria Dinizulu’yu nasıl buldun?” diye sordu.

Çok şirin bir kız. Zeki ve amacımıza da bağlı olduğu belli. Ondan çok hoşlandım. Tarafsız olmaya çalışıyordu, ama duyduğu kıskançlık adeta midesini bulandırırıyordu.

Onu ben davet ettirdim. Kendisi Zulu krallarının soyundan. Çok da sevilen biri. Hem annesinin pek çok oğlu olmuş. Yani iyi bir eş olacak.

Tara güçlkle soluk aldı. “Eş mi?” Bunu ummamıştı.

Zululularla ittifak yapmam gerekiyor. Onlar en büyük ve güçlü kabiledir. Hemen aileyle pazarlığa başlayacağım. Ağabeyim Hendrick’i babasıyla konuşup anlaşması için Ladyburg’a göndereceğim. Kabileyi etkileyecek bir düğün olmalı. Hendrick yaşlı adamı ikna edecektir.

Tara, “Fa... Fakat,” diye kekeledi. “Kızı tanımıyorsun bile. Gece onunla yalnızca birkaç kelime konuştun.”

Bunun evlilikle ne ilgisi var? Adam şaşırmıştı. Uzanıp masanın üstündeki lambayı yaktı. “Bana bak!” diye emrederek kadının çenesini tuttu. Dikkatle yüzüne baktı. Sonra iğrenç bir şeye dokunmuş gibi parmaklarını çekti. Aşağı gören bir sesle, “Senin farklı olduğunu sanmıştım,” dedi. “Gerçek bir devrimci, bu ülkenin siyahlarının sadık bir dostu. Özveriye hazır biri. Bunların yerine karşımda burjuva beyazların önyargılarına sahip, zayıf, kıskanç bir kadın buldum. Zamanımı boşa harcamışım.” Moses yataktan kalkarak giysilerini aldı, kapıya doğru gitti.

Tara yataktan fırlayarak ona sarıldı, odadan çıkmasına engel oldu, “Özür dilerim. Beni affet. Lütfen affet.” Adamı bırakmadan yere çöktü. Şimdi dizüstü duruyor, adamın bacaklarına sarılmış, yalvarıyordu. Bir yandan da hıçkırmaktaydı. “Lütfen... Her istediğini yaparım. Beni bırakma. Her dediğini yapacağım... Yeter ki, beni böyle geri gönderme.”

Sonunda adam mırıldandı. “Ayağa kalk.” Kadın bir suçlu gibi karşısında durunca da ekledi. “Sana bir fırsat vereceğim. Bir tek fırsat. Bunu anlıyor musun?” Ağladığı için cevap veremeyen Tara başını

sallayabildi, çekine çekine uzanıp ona dokundu. Adam geri çekilmeyince de elini tuttu ve onu yine yatağa götürdü.

Moses onun artık her şeye hazır olduğunu biliyordu. Verdiği bütün emirleri yerine getirecekti.

Ertesi gün evden ayrılmadan önce Moses'le Tara baş başa verandada oturdular. Adam ona yapılması gereken şeyleri ayrıntılarıyla anlattı. "Umkhonto weSizwe yani Milletin Mızrağı... Bu ordu kötü olan her şeyi yok edecek, Tara. Sen artık bütün liberal hareketlerden kendini çekmelisin. Önce kliniğini kapatacaksın."

Kadın, "Kliniğim!" diye bağırdı. "Ah Moses, benim zavallı küçüklerim! Onlar ne yaparlar?..." Adamın yüzündeki ifadeyi görerek sustu.

Sen birkaç yüz kişiden söz ediyorsun. Oysa ben yirmi milyonun yaşamasını düşünüyorum. Söyle bana, hangisi daha önemli?

Tara, "Sen haklısın," diye fısıldadı. "Lütfen beni affet."

Bağımsızlık hareketinin seni düş kırıklığına uğrattığını söyleyecek ve Kara Atkı'dan ayrılacaksın.

Aman Tanrım, Molly ne der?

Adam, "Molly durumu biliyor," dedi. "Molly bunu neden yapacağını biliyor. Sana tam anlamıyla yardımcı olacaktır. Özel şube görevlileri seni bir süre daha gözetleyeceklerdir. Ama dosyalarına geçecek bir şey yapmayacağın için sonunda ilgileri sönecek ve seni unutacaklardır. Sen de kocanın siyasal çalımlarıyla ilgileneceksin. Parlamentodaki ahabplarıyla dostluk kuracaksın. Baban da muhaliflerin başkan vekili zaten. Bakanlarla konuşabiliyor. Sen bizim gözlerimiz ve kulaklarımız olmalısın."

Tara başını salladı. "Anlıyorum. Bunu başarabilirim."

Daha sonra sana başka görevler verilecek. Çok zor, hatta tehlikeli görevler Bu kavga için hayatını tehlikeye atar mısın, Tara?

Senin için daha fazlasını da yaparım, Moses Gama. Hayatımı senin için seve seve veririm.

Adam onun içtenlikle konuştuğunu anlayarak memnun bir tavırla başını salladı. "Mümkün oldukça buluşacağız," diye söz verdi. "Tehlike olmadığı zamanlar buluşacağız."

Tara, Johannesburg'dan döneli bir ay olmuştu. Her sabah olduğu gibi o gün de kahvaltı sofrasına otururken, ben zina işledim, diye düşündü. Kocamı aldattım. Bunun alınına vurulan bir damga gibi gözle görüleceğini sanıyordu. Oysa dönüşünde Şasa onu pek neşeli karşılamış, havaalanına kendisi gelemeyip bir şoför yolladığı için de özür dilemişti. Michael dışında çocuklar da onu pek özlemişe benzemiyorlardı. Oysa Michael farklıydı. Çocuk birkaç gün boyunca onu gözden kaybetmemek ister gibi peşinden ayrılmamıştı.

Küçük kliniği kapatmak Tara'ya çok ağır gelmişti ama bu olay da geride kalmıştı artık. Şimdi pazar günü, Weltevreden'in gölgeli terasında, kahvaltı sofrasında oturuyordu. Tertemiz beyaz uniformalar giymiş hizmetkârlar etrafında dönmekteydiler. Şasa Sunday Times'daki siyasi yazıları yüksek sesle okuyordu, ama onu dinleyen yoktu. Sean ve Garrick yine tartışmaktaydılar. İsabella babasının dikkatini çekmeye çalışıyor, Michael da annesine okuduğu romanın konusunu anlatıyordu. Tara kendini bir sahtekâr, hazırlanmadığı bir rolü oynanmaya çalışan bir artist gibi hissetmekteydi.

Şasa sonunda gazetesini buruşturup attı. "Şimdi söyleyin bakalım, bugün ne yapacağız?"

Çocuklar bir ağızdan konuşmaya başladılar, İsabella da bağırdı. "Piknik yapalım!" Sonunda Şasa kendi oyunu kızının lehine kullandı ve pikniğe karar verildi. Tara gelemeyeceğini söyleyecek olduysa

da Michael'ın çok üzüldüğünü görerek vazgeçti.

Şasa küçük çağlayanın hemen altına bir bent yaptırmış, böylece burada da bir yüzme havuzu oluşmuştu. Yanında da saz damlı küçük yaz evi vardı. Atlara atlayarak oraya gittiler, hizmetkârlar da piknik sepetleriyle küçük at arabasına binip onları izlediler. Çocuklar sevinçle suya koşarlarken mayolarını giymiş olan Şasa ve Tara da güneşte otların üstüne uzandılar. Evliliklerinin ilk günlerinde, daha bent yapılmadan buraya sık sık gelirlerdi. Hatta Tara çocuklarından birine bu yeşil kıyıda hamile kaldığından emindi. Şasa bir şişe Piesling açtı. Yıllardan beri ilk kez birbirlerine dostça davranıyorlardı. Rahat bir havaları vardı.

Şasa da bu durumu sezmiş olacak ki fırsatı kaçırmadı. Buz kovasından şarap şişesini alarak Tara'nın kadehini yeniden doldurdu ve “Şekerim,” dedi. “Sana söylemem gereken, ikimiz için de çok önemli bir şey var. Bu yüzden yaşantımız büyük ölçüde değişebilir.”

Tara biraz kaygılanmış, biraz da rahatlamıştı. Kocasının başka bir kadın bulmuş olduğunu sanıyordu. Bu yüzden de onun söylediklerini bir an anlayamadı. Birden aklı başına geldi. Şasa karşıya geçiyor, Boer'lere katılıyordu. Afrika'nın en iğrenç insanlarıyla kader birliği yapacaktı.

Bu toprakların ve insanların iyiliği için yeteneklerimi kullanma fırsatı veriyorlar bana. Uzun uzun düşündüm. Sonra annemle de konuştum. Bu ülkeye, aileye ve kendime karşı bir görevim var. Bunu yapmam gerektiğine inanıyorum, Tara.

Tara başını kaldırıp ona bakmaya cesaret edemedi. Gözlerinden düşüncelerinin okunacağından korkuyordu. Ama sonra bu adama duyduğu cılız sevgiden arta kalan kırıntılar da birden yok oldu. Kadın kendini o anda çok daha rahat ve özgür hissetti. Sevginin yerini de zıt bir duygu almıştı. Bu çok güçlü duyguya bir an ad veremedi. Sonra bunun nefret olduğunu anladı. Birden bu adam yüzünden suçluluk duymuş olmasına şaşıtı. Hatta onu sevmiş olmasına da hayret etti. Şasa hâlâ anlatıyordu. Affedilmez bir şeyi affedilir hale sokmaya çalışmaktaydı. Ona bağırarak, “Sen de diğerleri gibi duygusuz, bencil ve kötüsün!” diye haykırmak istedi. Sonra Moses'in söylediklerini anımsadı ve kocasını dikkatle dinlemeye koyuldu.

Şasa sözlerini bitirerek karısının cevabını bekledi. Tara ayaklarını altına alıp halının üstüne oturmuştu. Hâlâ elindeki kadehe bakıyordu. Şasa yıllardır onu bu kadar dikkatle incelememişti. Karısının hâlâ güzel olduğunu gördü. Düzgün cildi güneşten hafifçe bronzlaşmıştı. Saçları kızılımsı ışıklarla parlıyordu. Kendisini daima etkileyen göğüsleri de yine eskisi gibi dolgundu. Uzun süreden beri ilk kez onun kendisini çektiğini hissederek uzanıp eline dokundu.

Benimle konuş, diye mırıldandı. Tara başını kaldırıp bakınca da Şasa donup kaldı. Kadın ona acımasız bir dişi aslan gibi bakıyordu. Sonra gülümsedi ve omuz silkti. Şasa da yanıldığı kanısına vardı. Gözlerinde gördüğü nefret değildi kuşkusuz.

Sen kararını vermişsin, Şasa. Benim onayıma gereksinmen yok. Zaten şimdiye kadar yapmak istediğin şeylere hiçbir zaman engel olamadım, değil mi? Neden şimdi bunu yapmaya kalkayım?

Şasa hem şaşırmış, hem de rahatlamıştı. Korkunç bir kavga bekliyordu o. “Bu işin nedenini bilmeni istedim. İkimizin de aynı şeyi istediğimizi bilmeni arzu ettim. Bunu elde etmek için değişik yollar izliyoruz. Ben benim yolumun daha etkili olacağına inanıyorum. Hem senin yardımına ihtiyacım var. Çünkü bir bakıma bu fırsat sana bağlı.”

Pekâlâ. Bana ne yapmamı istediğini söyle. Tara kendine hâkimdi.

Herhalde Ülke Güvenliği Bürosu'nda kalın bir dosyan olduğunu duymak seni pek şaşırtmayacaktır.

Beni üç kez tutukladıklarına göre buna hiç şaşmam. Tara tatsız tatsız güldü. “Haklısın...”

Şaşırtmadı.”

Şekerim, sen bu işlere devam ederken bakan olmama imkân yok.

Yani siyasi çalışmalarına son vermemi mi istiyorsun? Peki sicilim ne olacak? Ben bir hapishane kuşuyum.

Neyse ki polis senin hareketlerini hafife alıyor. Kötü niyetli ahbabları tarafından etkilenen saf, şımarık biri olduğunu düşünüyorlar.

Tara bu hakarete güçlkle dayanabildi. “Pekâlâ, ben saf, şımarık biriyim. Ya kabul etmez, ya vicdanımın sesini dinlemeye devam edersem?”

Tara, beni mücadeleye zorlama. Adamın sesi yumuşaktı.

Tara, “O durumda çocukları ben alırım,” diye kafa tuttu. “Sinsi avukatların seni uyarmışlardır herhalde.”

Şasa, “Kahretsin, Tara,” diye söylendi. “Söylemek istediğimin bu olmadığını biliyorsun. Seni tehdit etmiyordum. Bu işi aklı başında insanlar gibi konuşamaz mıyız?”

Tara birden yumuşadı. “Buna gerek yok. Kararımı verdim. Protesto gösterilerimizin yararsızlığını çoktan fark ettim. Yaşamımı boşuna geçirdiğimi biliyorum. Çocukları ihmal ettiğimin de farkındayım. Johannesburg’a son gidişimde yine üniversiteye devam etmek istediğimi anladım. O gruptan ayrılacağım. Zaten kliniği de kapattım.”

Şasa ona hayretle baktı. Bu kadar kolay kazanılan bir zafere güvenemezdi. “Peki, karşılığında ne istiyorsun?”

Kadın, “Üniversiteye dönüp arkeoloji doktorası yapmak,” diye cevap verdi. “Çalışırken de bağımsız olmak istiyorum.”

Adam içinin rahat ettiğini gizlemeye bile gerek görmedi. “Peki, anlaştık. Siyasete bulaşmaman koşuluyla istediğin zaman istediğin yere gidebilirsin.” Şasa bu anlaşmaya pek sevinmişti. Ender olarak bir kadehten fazla içmesine karşın, çocuklarla et pişirirken Piesling’in kalanını bitirdi.

Sean aşçı yardımcısı görevini ciddiye almıştı. Bir, iki pirzola yere düşüp topraklandı. Sean kardeşlerine, “Bunlar sizin,” dedi. “Etlere dişlerinizi değdirmezseniz tozlan fark etmezsiniz bile.”

Yaz evinde İsabella annesinin salata yapmasına yardım etti, bu arada üstünü başını zeytinyağı içinde bıraktı. Yemeğe oturduklarında pek neşeli olan Şasa türlü hikâyeler anlatarak çocukları çok eğlendirdi.

Çocuklar sofradan kalkınca Tara, “Ne zaman gideceksin?” diye sordu.

Yarın sabah erken. Öğleden önce Johannesburg’da olmalıyım. Lord Littleton Londra’dan geliyor. Onu karşılamalıyım.

Kaç gün kalacaksın?

On günden fazla. Şasa onca iş arasında MIT’den Marylee’ye ve onun IBM 701’ine de zaman bulabileceğini düşünerek neşeleniyordu.

David Abrahams, Gümüş Nehir hisse senetlerinin piyasaya sürülmesinin ilgi uyandırması için bir halkla ilişkiler uzmanı tutmuş, işi onlara bırakmıştı. Şasa bu tip kimselerden kuşkulananlıkla birlikte bu fikrin fena olmadığını kabul ediyordu artık. Yalnız bu iş kendisine beş bin sterline mal olmuştu.

Londra Financial Times ve Wall Street Journal’ın yazı işleri müdürleriyle eşlerini davet edip uçakla getirtmişlerdi. Daha sonra onları Kruger Milli Parkı’nda beş gün ağırlayacaklardı. Yerel basın

ve radyo muhabirleri de çağırılmıştı. Ayrıca ‘Afrika’ya Bakış’ adlı bir dizinin çekimi için New York’tan gelen televizyon ekibi de hisse senetleri için verilecek partiye katılmayı kabul etmişti.

Courtney Madencilik Şirketi’nin lobisine Gümüş Nehir’e monte edilecek makinenin yedi buçuk metre yüksekliğindeki çalışır bir modelini yerleştirmişlerdi. David muhabirlerin içkiye düşkün olduklarını düşünerek yüz kasa Moet&Chandon şampanyası getirtmişti. Hatta Swazi Spa’daki müzikalde oynayan dansözleri bile tutmuştu. Gösteri yapacaklardı. Genç dansözlerin göğüslerini göstermeleri de Şampanya kadar çekiciydi. Çünkü Güney Afrika sansürü çıplak göğüsleri Karl Marx’ın Komünist Manifestosu kadar tehlikeli sayıyordu.

Gelen her konuğa, içinde renkli bir broşür, adına yazılı 1 sterlinlik bir Gümüş Nehir hisse senedi ve 22 ayar Güney Afrika altınından minyatür bir külçe bulunan bir paket sunuluyordu. Şasa şampanya başları döndürmeye başlamadan önce konuşmasını yaptı. Bu gece onundu. Daha önce Tara’dan kendisiyle birlikte gelmesini istemiş, ama sonra bunun doğru olmayacağına inanmıştı. Yalnızdı. Projektörlerin aydınlatığı smokini son derece şık, bir gözü bantlı erkek çok da rahattı. Kendinden emin olduğu belliydi. Konuşmaya başlayınca herkesi kolaylıkla etkiledi.

Konuklar onun nüktelerine gülüp gerekli yerlerde alkışladılar ve bu büyük yatırımın ne anlama geldiğini büyülenmiş gibi dinlediler. Şasa’ya göre bu maden Güney Afrika’yı İngiltere’ye bağlayan bağları daha da güçlendirecekti. Ayrıca hisse senetlerinin yüzde otuzunu satmayı umduğu A.B.D.’yle aralarında yepyeni bir dostluk kurulacaktı.

Şasa’yı Lord Littleton izledi. Eski tip bir smokin giymiş olan kır saçlı adam önce bankasının Courtney Madencilikle olan güçlü ilişkisini anlattı. Sonra, “Bu hisse senetlerini biz garanti ediyoruz,” dedi. “Biz Littleton Bankası olarak bunların kolaylıkla satılacağından ve komisyonumuzu kazanacağımızdan zaten emindik. Onun için de bu gece burada, ‘Size söylemişim,’ demek bana büyük bir zevk veriyor.” Salondaki ani konuşma ve mırıltılara engel olmak için elini kaldırdı. “Şimdi size Bay Şasa Courtney’in bile bilmediği bir şeyi açıklayacağım. Bunu ben de bir saat önce öğrendim.” Elini cebine sokarak bir teleks çıkardı.

Bildiğiniz gibi Gümüş Nehir hisse senetleri Londra saatiyle 10’da satışa arz edildi. Bankam birkaç saat önce kapanırken bana bu teleksi gönderdiler. Gözlüğünü takarak okumaya başladı. “Lütfen Bay Courtney’e tebriklerimizi iletin. Londra saatiyle on altıda Gümüş Nehir’in bütün hisse senetlerinin satışı sona erdi. Piyasa daha dört misli hisse senedi istemektedir.”

Şasa’yı ilk kutlayan David Abrahams oldu. Alkışlar arasında birbirlerine gülümsediler. Sonra Şasa platformdan atlayarak annesinin yanına koştu. Centaine CourtneyMalcolmess en ön sırada oturuyordu. Oğluyla konuşmak için çevik bir hareketle ayağa kalktı. Altın lame, dümdüz bir gece elbisesi giymiş, Hani Madeni’nden çıkarılmış şahane elmaslarını takmıştı. Pırıl pırıl parlayan ince, güzel kadın oğluna baktı. Şasa, “İşte şimdi hepsini ele geçirdik, anne,” diyerek ona sarıldı.

Kadın fısıldadı. “Hayır cheri, hepsini değil. Bu tatsız olurdu. Daima uğraşmamızı gerektirecek şeyler bulunur.”

Blaine Malcolmess de onu kutlamak için bekliyordu. Elini annesinin beline dolamış olan Şasa gülümseyerek ona döndü. Blaine, “Harika bir gece,” dedi. “Bunu hakettin, Şasa.”

Teşekkür ederim, efendim.

Yazık ki Tara burada değil.

Şasa hemen kendini savunmaya kalktı. “Gelmesini istedim, ama çocukları yalnız bırakamayacağını söyledi.”

O sırada halkla ilişkiler uzmanı Jill Anstey yanına yaklaştı. “NABS Televizyon istasyonunun muhabiri sizinle beş dakikalık bir röportaj yapmak istiyor. Afrika’ya Bakış programında yayınlayacaklarmış.”

Televizyoncular aygıtlarını yönetim kurulu salonuna yerleştirmişlerdi. Spor kılıktaki üç genç televizyoncunun işlerini bildikleri belliydi. Işıklar Centaine’in salonunun öbür ucundaki yağlıboya portresini aydınlatıyordu. Kameralar da o yöne çevrilmişti. Adamların yanında bir kız duruyordu.

Şasa merakla etrafına baktı. “Röportajı kim yapacak?”

Jill Anstey, “Yönetmen o,” dedi. “Sizinle o konuşacak.” Şasa onun kızı kastettiğini anlayarak şaştı. Kız o^ada durmuş adamlara emir veriyordu, kamera açılarını düzelttiriyordu.

Ama o daha çocuk.

Jill Anstey, “Yirmi beşinde ve çok da akıllı,” dedi. “Ayrıca tam bir profesyonel. Amerika’da çok tutuluyormuş. Mau Mau terörcüsü Jomo Kenyatta’yla dizi ropörtajı da o yaptı. Kore’nin hikâyesi olan ‘Kalp Kıran Dağlar’da onun. Söylediklerine göre bunun için Emmy Ödülü alacakmış.”

Güney Afrika’da televizyon istasyonları yoktu. Ama Şasa Londra’ya son gidişinde BBC Televizyonunun yayınladığı Kalp Kıran Dağlar’ı seyretmişti. Bu çocuğun böyle bir eser hazırlamış olmasına inanamıyordu. Kız dönerek yaklaştı ve dostça bir tavırla elini uzattı. Daha çok yeni yükselmeye başlayan taze yüzü bir artiste benziyordu. “Merhaba Bay Courtney, ben Kitty Godolphin.” Güney aksanı pek hoştu. Yanaklarında ve küçük, biçimli burnunun üstünde altın tozu gibi çiller vardı. Şasa bu yüzdeki kemik yapısının kusursuz olduğunu fark etti. Dolayısıyla da bu kız çok fotojenikti herhalde.

Bay Courtney, konuşmanız öylesine etkileyiciydi ki, dayanamayıp sizi yine filme çekmeye karar verdim. Tatlı tatlı gülümsedi ama erkek onun gözlerini fark etmişti. Hani Madeni’ndeki elmaslar kadar parlak ve sertti bu gözler. Derinliklerinde sert bir alayla karışık zekâ ve acımasız bir hırs gördü. Sonra vücuduna baktı. Göğüsleri genellikle seçtiği tiplerinkinden biraz küçüktü. Ama sutyen giymemişti. Bluzunun altından eşsiz biçimleri belliydi.

Kitty Godolphin onu ışıkların altına yerleştirdiği koltuklara götürdü. “Siz bu tarafa oturun. Sizi tanıtmayı sona bırakacağım. Fazla vaktinizi almak istemiyorum.”

İstediginiz kadar kalırım.

Yo, bir salon dolusu önemli konuğunuz olduğunu biliyorum. Kameranın yanında duran adamlara baktı. Biri başparmağını havaya kaldırıncaya yine Şasa’ya döndü. “Amerikalılar Güney Afrika’yı pek tanımıyorlar. Ben toplumumuzdan türlü kesitler alarak bunu anlatmaya çalışacağım. Sizi bir politikacı, maden kralı ve maliyeci olarak tanıtacağım ve şahane altın madeninizden söz edeceğim. Sonra kamera size dönecek, tamam mı?”

Tamam. Şasa tatlı tatlı gülümsedi.

Biri yüzünün hemen önünde çift kanatlı bir tahtayı kapattı. Bir başkası “Ses,” bir diğeri de “Motor,” diye tamamladı.

Bay Şasa Courtney, hisse senedi sahiplerine biraz önce altın madeninizin Güney Afrika’daki beş zengin madenden biri olacağını söylediniz. Yani dünyadaki en zengin maden yataklarından biri oluyor. Şimdi bu eşsiz hazine ne kadarını halka vereceksiniz? Yani madeni kendilerinden çaldığınız kimseleri, bir zamanlar bu toprakların sahibi olan siyah kabileleri kastediyorum.

Şasa bir an şaşırdı, sonra hemen kendini topladı. Savaşacağını anlamıştı. Rahat rahat cevap verdi.

“Gümüş Nehir Madeni’nin bulunduğu toprakların sahibi olan kara kabileler 1920’de Kral Çaka ve Kral Mzillikazi’nin savaşçıları tarafından yok edildiler. Bu iyi huylu iki Zulu Kralı Güney Afrika’nın insanlarını yarı yarıya azaltmayı başardılar. Beyazlar yerleşmek için kuzeye indiklerinde bomboş topraklara rastladılar. Yerleştikleri toprakları kimseden çalmadılar. Ben de maden haklarını, yasal olarak buraya sahip olan kimselerden aldım.” Kadının gözlerinde saygısını açıklayan bir pırıltı gördü. Ama saldırıya devamda kararlıydı.

Tarihi gerçekler çok ilginç tabii. Yine de biz günümüze dönelim. Siz bir siyah olsaydınız, bu maden haklarını satın almanıza izin verilir miydi, Bay Courtney? Sizin de üyesi olduğunuz parlamento beyaz olmayanların kendi ülkelerinde toprak veya maden hakları almasını yasaklayan yeni bir kanun çıkarmadı mı?

Şasa kaşlarını çatı. “Ben bu yasalara karşı çıktım. Ama dediğiniz doğrudur.”

Peki Courtney Madencilik ve Finans Şirketi kaç siyaha iş veriyor.

Bizim on sekiz firmamız var. İki bin beyaz ve otuz bin siyaha iş veriyoruz.

Kitty Godolphin içini çekti. “Büyük bir başarı, Bay Courtney. Peki bu on sekiz şirketin yönetim kurullarında kaç siyah var?”

Yine tuzağa düşmüştü. Sorudan kaçmaya çalıştı. “Biz diğer şirketlerden daha yüksek ücret veriyoruz ve çalışanlara türlü imkân tanıyoruz.”

Kitty onun sözünü bitirmesini bekledi, sonra, “Demek şirketlerinizde siyah yönetim kurulu üyesi yok,” dedi. “Kaç siyah şube müdürünüz olduğunu söyler misiniz? Tam otuz bin siyah işçiniz var ve aralarında bir yönetici bile yok. Neden böyle olduğunu söyleyebilir misiniz?”

Kitty durmadan saldırıyordu. Sonunda Şasa öfkelenerek karşı saldırıya kalktı. Buz gibi bir gülüşle, “Madem siyahların uğradığı haksızlıklarla ilgileniyorsunuz, neden Amerika’da kalmadınız?” dedi. “Martin Luther King size daha fazla yardımcı olabilirdi sanırım.”

Ülkemde bağınazlık olduğunu kabul ediyorum. Biz bunu anlıyor ve değiştirmeye çalışıyoruz, insanları eğitiyor, bağınazlığı yasaklıyoruz. Pekâlâ, bana kaç siyah arkadaşınız olduğunu söyler misiniz? Şasa bu soru üzerine çocukken Hani Madeni’nde çalışmasını ve kendisiyle dost olan adamı anımsadı. Yıllardır onu düşünmemişti, ama yine de adını hemen buldu. Moses Gama. Gözlerinin önünde uzun boylu, geniş omuzlu, genç bir firavun kadar yakışıklı adam belirdi. Onunla her gün birlikte olmuş, türlü şey konuşmuş, tartışmışlardı. Ama Centaine Courtney oğlunun bu zenciyle samimi olmasını hoş görmemiş ve Gama’yı kovdurmuştu.

Belki on bin tanıdığım var, diye cevap verdi. “Ama sadece birkaç arkadaşım olduğunu söyleyebilirim. Hiçbiri de siyah değil. Vaktiyle bir siyahla dost olmuşum, yollarımız ayrılınca da çok üzülmişim.”

Kitty işinde başarılı olmasını sağlayan sezgi sayesinde bu sözlerin değerini kavradı. “Vaktiyle siyah bir dostum vardı,” diye mırıldandı. “Tamam Hank, kes ve bu gece banyo edilmesi için stüdyoya yolla.”

Ayağa kalktı. Şasa da onu izledi. “Fevkalade oldu. Kullanabileceğimiz epey malzeme var. Yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.”

Kitty’nin tepesinden bakan Şasa ona biraz daha sokuldu. Hafif sesle, “Sen kurnaz küçük bir kaltaksın, değil mi?” dedi. “Melek gibi bir yüzün ve cehennem gibi bir yüreğin var. İşin aslında böyle olmadığını biliyorsun, ama umurunda bile değil. İyi bir hikâye yakaladığın sürece bunun doğru veya yanlış olması ya da birine zarar vermesi umurunda bile değil.”

Şasa dönüp salondan çıktı. Centaine ve Blaine Malcolmess'in oturdukları masaya doğru yürüdü ama gecesi mahvolmuştu. Bir iskemleye ilişip dans eden çıplak kızlara görmeyen gözlerle baktı. Hâlâ öfkeyle Kitty Godolphin'i düşünüyordu. Tehlike onu heyecanlandırırdı. Bu yüzden aslan ve suaygırı avlıyor, kendi uçağıyla dolaşıyor, polo oynuyordu. Kitty Godolphin de tehlikeliydi. Zeki, yetenekli, güçlü kişilik sahibi kadınlar onu her zaman çekerti. Kitty de çok yetenekliydi. Saf ipekle çelikten oluşmuşa benziyordu.

O güzel masum yüzü, çocuksu gülüşü ve gözlerdeki sert pırıltıyı düşündü. Kitty'nin kendisinde arzular uyandırdığını anlayınca öfkesi daha da arttı. Onu elde etmeyi, emrine almayı, ezmeyi istiyordu.

Şasa geceyi bir kadınla geçirdiğı için otele ancak sabah dokuzda dönebildi. Centaine ve Blaine, Carlton'un büyük dairesinde kalıyorlardı. Kendisi koridorun karşısındaki daha küçük olan daireye yerleşmişti. Sabahın o saatinde sırtında smokinle onlara rastlamak istemiyordu. Neyse, şansы yardım etti, kimseye gözükmeden dairesine geldi. Kapıdan girince birinin alttan atmış olduğı zarfı gördü. Pek de ilgilenmeden aldı, üstünde Killarney Film Stüdyoları yazısını fark etti. Gülerek zarfı açtı.

Bay Courtney, Filmde Errol Flynn'den daha yakışıklıdır. Kendinizi görmek isterseniz stüdyodan beni arayabilirsiniz.

Kitty Godolphin Öfkesi geçen Şasa bu küstahlığı beğenmişti. Günü dolu olmakla birlikte yine de stüdyoya telefon etti.

Kitty, "Ben de tam çıkmak üzereydim," dedi. "Filmi görmek istiyor musunuz? Tamam. Bu akşamüstü altıda burada olabilir misiniz?"

Kitty stüdyonun resepsiyon masasına gelerek Şasa'nın elini sıkarken çocuk gibi gülümsüyordu. Gözlerinde yine o acımasız pırıltı vardı. Birlikte arkadaki projeksiyon odasına geçtiler.

Kameraman Hank'ın makineye taktığı filmi ses çıkarmadan seyrettiler. Işıklar yanınca Şasa kadına döndü. "Doğrusu başarılısın. Çoğu zaman beni bir namussuz gibi göstermişsin. İyi olduğum bölümleri de kesip çıkarabilirsin tabii."

Kız burnunu buruşturup oturarak güldü. "Beğenmedin mi yani?"

Sen sinsice gizlenerek ateş ediyorsun, bense açıktayım?

Kitty kafa tuttu. “Bunları uydurmakla suçluyorsun beni. Öyleyse beni Courtney madenlerine, fabrikalarına götür ve gerçekleri göster. Bırak oralarda film çekeyim.”

Demek kendisini buraya onun için çağırmıştı. İçin için gülen Şasa, “On gün zamanın var mı?” diye sordu.

Yeteri kadar zamanım var.

İyi. Öyleyse bu gece yemekle başlayalım.

Kitty, “Mükemmel!” ““diye bağırdı, sonra odadakilere döndü. “Çocuklar, Bay Courtney bizi akşam yeneceğine davet etti!”

Şasa, “Benim kastettiğim bu değildi,” diye mırıldandı.

Kitty yine masum bir çocuk gibi baktı. “Peki neydi?”

Şasa onun çok da temiz olduğunu anlayınca daha da fazla ilgi duymaya başladı. Birlikte geçirdikleri günlerde kızgın çöllerden geçtiler, kâğıt fabrikasını, gübre fabrikasını, Hani Madeni’ni dolaştılar, ama genç kadın hep tertemiz ve bakımlıydı. Tozların içinde bile gözleri berraktı. Beyaz düzgün dişleri parılıyordu. Üstünü başını temizleyip yıkamaya nasıl zaman bulabiliyordu? Bunu anlayamamıştı Şasa. Ama hep tertemizdi. Ayrıca tam bir profesyoneldi. Bu da Şasa’yı etkilemekteydi. İşine düşkün kız yorgunluğu veya tehlikeyi hiç düşünmeden çalışıyordu. Hafisafa Hani Madeni’nin üstündeki kafese girerek tünelin filmlerini bile çekmişti. Oysa çok tehlikeli olduğu için Şasa bunu yapmamasını söylemişti ona. Durumu öğrenip öfkelenince de kız tatlı gülüşle ve birkaç sözle onu yatıştırmayı başarmıştı.

Kitty çok meraklı olduğu için Courtney şirketlerinde çalışanların yerlere de gitti. Orada işçilerle ve eşleriyle saatlerce konuştu. Sonunda, Sen haklısın. Yaşamları iyi,” diye kabul etti.

Üstelik mutlular. Bunu neden İtiraf etmiyorsun? Senden bir şey gizlemedim. Onlar mutlu.

“Evet,” diye kabul etti. “Seni babaları gibi gördükleri sürece öyle. Ama onları daha ne kadar kandıracağını sanıyorsun?”

Üç yüzyıldır beyaz yönetim hepimizi bir arada tutmayı başarmıştır. Bunun yerine ne geleceğini bilmeden her şeyi silip atamayız.

Kitty, “Demokrasiye ne dersin?” diye sordu. “Bu yönetimin yerine demokrasinin gelmesi hiç de fena olmaz.”

Şasa, “En önemli noktayı unuttun,” diye çıkıştı. “Azınlıkların haklarını korumalıyız. Böyle şeyler Afrika’da yürümez!”

Afrika kıtasında uçakla oradan oraya giderken sık sık böyle tartışıyorlardı. Şasa yere inince Kitty Godolphin’i baştan çıkarmaya ayıracak zamanı vardı. Devamlı üstüne düştüğü bir kadının kendisine karşı koymasına da alışık değildi. Belki başta biraz direnirlerdi ama hemen sonra teslim olurlardı. Kitty Godolphin’in de öyle yapacağını sanmıştı.

Bir an önce onunla sevişmek istiyordu. En önemli şey buydu, ikincisi de, Afrika’nın Amerika’dan farklı olduğuna ve ellerinden geleni yaptıklarına Kitty’yi inandırmaktı. Ama on gün içinde bunları başaramadı.

On birinci gün Hani Elmas Madeni’nden ayrılarak Windhoek kentine geldiler, Şasa’nın daimi dairesinin bulunduğu Kaiserhof Oteli’ne indiler. Bir zamanlar Alman Kolonisi’nin başkenti olan Windhoek çok ilginç bir yerdi. Şasa ve David günü Courtney Şirketi’nin bürosunda geçirirken Kitty

ve adamları eski Alman anıtlarının ve Herero kadınlarının filmlerini çekmek için çıktılar.

Şasa her şeyi iyi planlamıştı. David'i şirkette bırakarak Kitty'yle arkadaşını otelin Hansa Pilsner birası içilen, orkestra eşliğinde Alman şarkıları söylen bahçesine davet etti. En büyük dublelerle bira ısmarladı. Şasa genç kadını bir kenara çekerek usulca, "Bunu Sana nasıl açacağımı bilemiyorum, Kitty," dedi. "Ama bu birlikte son gecemiz.

enm sen ve ötekiler için Johannesburg uçağında yer ayırttı." Kitty Şasa'dan yana bakakaldı

"Anlayamıyorum. Hani Sperrgebiet'e gidecektik?

Elmas yataklarını görecektik?"

"Oraya gidemeyiz. Üzgün üzgün" "Sperrgebiet 'Yasak Bölge' demektir," diye açıkladı. Hiç kimse hükümetten izin almadıkça giremez. Ben izin almaya çalıştım hükümet seni orada istemiyor anlaşılan." Kızın yeşil gözlerinin öfke ve kararlılıkla parladığını gördü. Daha başlangıçta Kltty Godolphn'in kendisine yasaklanan şeylere dayanamadığını anlamıştı. Şimdi onun sırf o bölgeye gidebilmek için yalan söyleyebileceğini, hile yapacağını, hatta ruhunu bile satacağını biliyordu.

"Bizi usulca oraya sokabilirsin."

Şasa, "Buna değmez," diye karşılık verdi. "Yakalanırsak yüz bin sterlin ceza vermem gerekecek. Ya da beş yıl hapiste yatarım."

Kitty onun kolunu tuttu. Bunu ilk kez yapıyordu. "Şasa lütfen. Orada film çekmek istiyorum."

Erkek üzgün bir tavırla başını salladı. "Üzgünüm, Kitty. Bu olamaz." Ayağa kalktı. "Sen artık durumu adamlarına açıklarsın. Yarın uçağınız sabah onda hareket edecek. Şimdi gidip biraz çalışacağım. Neyse, sabah kahvaltısında vedalaşırız."

Şasa dairesine dönünce hemen duş yapıp tıraş oldu, ipek bir robdöşambr giydi. Amerikan barda buz olup olmadığına bakarken dairenin kapısı usulca vuruldu.

Kitty üzgün bir tavırla eşikte duruyordu. "Seni rahatsız mı ediyorum?"

"Yok, ne münasebet.' Kapıyı ardına kadar açınca Kitty içeriye girerek pencerenin yanına gitti, dışarıya bakmaya başladı.

Şasa, "Bir içki ister misin?" diye sordu."

"Sen ne içiyorsun? "

"Paslı çivi diyorlar buna. "

"Her neyse... bana da ver"

Şasa, Drambuie'yle malt viskisini karıştırırken kız, "Bu son on gündür yaptıkların için teşekkürle geldim," diye mırıldandı. "Vedalaşmak güç olacak." Kendisine yaklaşan erkeğin elindeki kadehleri alarak masaya bıraktı. Sonra ayaklarının ucunda yükselip kollarını onun boynuna doladı, öpmesi için başını kaldırdı. Dudakları sıcak çikolata gibi yumuşak ve tatlıydı. Sonunda dudakları ayrılınca Şasa kolunu onun dizlerinin altından atıp hemen kucağına aldı ve yatak odasına götürdü.

Kalçaları ve düz karnı erkek çocuktan farksızdı. Armut biçimi göğüsleri dışında vücudu pek gelişmemişti sanki. Ama sevişmesini çok iyi biliyordu. Masum ifadeli ağzından dökülen türlü açık saçık laf erkeğe heyecan veriyordu. Kadın, Şasa'yı ender erişilen doruklara çıkardı. Tam anlamıyla doyuma ulaştırdı.

Şafak sökerken Kitty ona yaslanarak, "Bundan sonra senden ayrılmaya nasıl dayanabileceğimi bilemiyorum," diye fısıldadı.

Şasa onun yüzünü duvardaki aynadan görebiliyordu, ama kızın bundan haberi yoktu. “Kahretsin... Seni bırakmam. Ne olursa olsun seni de yanımda Sperrgebiet’e götüreceğim.” Aynada onun kendinden emin bir tavırla gülümsediğini gördü. Yanılmamıştı. Kitty Godolphin bu oyunda seksten yararlanmayı uygun bulmuştu.

Havaalanında televizyoncular aletlerini uçağa yerleştirirlerken Kitty, David Abrahams’a yaklaştı. “Dave, bu işi nasıl halledeceksin?” diye sordu.

Hangi işi? Anlayamadım.

Yani Sperrgebiet’e izinsiz girdiğimizi nasıl gizleyeceksin?

David, “İzinsiz mi?” diye yineleyerek cebinden belgeleri çıkardı. “İzinler burada. Tam bir hafta önce aldım.”

Kitty dönerek öfkeyle Şasa’ya baktı. “Namussuz,” diyebildi.

Şekerim, neden böyle sinirleniyorsun? İkimiz de istediğimizi elde ettik, değil mi?

Daha sonra Mosquito’yla altı yüz metre yükseklikte uçarlarken kulaklıklardan gelen sesi duyarak dönüp yanında oturan kıza baktı. Onun büzülmüş olduğunu gördü. Vücudu zangır zangır titriyordu. Omzuna dokununca Kitty döndü. Yüzü kızarmış, gözleri şişmişti. Yanaklarından yaşlar süzülürken hem hıçkırıyor, hem kahkahalar atıyordu. Sonunda dayanamayarak, “Sinsi namussuz,” dedi. “Ah alçak canavar...” Yine kahkaha atmaya başladı.

Uzun süre sonra gözyaşlarını sildi. “Seninle çok iyi anlaşacağız. Kafalarımız aynı çalışıyor.”

Şasa, “Vücutlarımız da fena çalışmıyor,” deyince Kitty yüzünden oksijen maskesini çıkardı ve dudaklarını ona uzattı.

Çöldeki günler Şasa için göz açıp kapayıncaya kadar geçti. Sevişmeye başladıklarından beri Kitty’nin yanında çok mutlu olduğunun farkındaydı. Kitty’nin her şeyi gören gözleri sayesinde yaşama yeni bir açıdan bakmaya başlamıştı artık. Son günlerinde Şasa şirketin ciplerinden birini aldı ve birlikte Çöle çıktılar. Gece kum tepelerinin arasına serdikleri battaniyelerin üstünde seviştiler. Şasa ona Centaine’in bu korkunç yerde kendisini karnında taşıdığını ve ona iki Pigme’nin yardım ettiğini anlattı. Doğumunda ebelik eden yaşlı kadın ona, kendi dünyasının en değerli şeyi olan ‘İyi Su’ anlamına gelen Şasa adını takmıştı.

Şasa, “Bunun sona ermesini istemiyorum, Kitty,” dedi. “Benimle gel. Benimle evlen. Sana yaşamın sunabileceği her şeyi veririm.”

Kız başını arkaya atarak güldü. “Saçmalama Şasa Courtney. Hayattan istediğim şeyler senin değil ki veresin. Bu ilişki eğlenceliydi ama gerçek değildi, istediğin sürece iyi dost olabiliriz. Ama yollarımız ayrı. İkimiz aynı yöne gitmiyoruz.”

Ertesi gün Windhoek Havaalanı’na gelince Kitty’ye bir telgraf uzattılar. Kız bunu çabucak okudu. Başını kaldırdığında Şasa’nın farkında bile değildi artık. “Önemli bir hikâye var,” dedi. “Gitmem gerek.”

Seni ne zaman görebileceğim? diye soran Şasa’ya da, bir yabancıymış gibi baktı.

Bilemiyorum. Kitty ve adamları bir saat sonra Johannesburg uçağındaydılar.

Şasa küçük düşmüş ve öfkelenmişti. Şimdiye kadar hiçbir kadın için Tara’yı boşamayı düşünmemişti. Kitty’yse evlenme teklifine gülmüştü. Şimdi öfkesini giderebilmek için bildiği yollardan birini seçebilirdi. Örneğin, ava çıkabilirdi, ama canı istemiyordu. Büyüleyici saydığı bir konu da paraydı. Zaten paraya bu kadar önem vermeseydi böylesine zengin olamazdı. Paranın ne iyi,

ne de kötü olduğunu biliyordu. Para ahlak kavramları dışında kalan bir şeydi. Bununla iyilik ve kötülük yapmak kolaydı. Paraya sahip olan kimse bu son seçimi ancak ondan sonra yapabilirdi. Bunun adı da güçtü.

Kitty Godolphin'le ilgilendiği sırada bile ticari sezgileri uyanıktı. Atlantik'in Benguela Akıntısı'nın oradaki beyaz benekleri fark etmişti. Kitty yaşantısından çıkalı bir saat bile olmadan Windhoek'deki şirketin ana caddedeki binasına girerek telefon etmeye, avukatları, muhasebecileri çağırmaya başladı. Adamlarından türlü gazetenin arşivlerini araştırmalarını istedi.

Beş gün sonra bütün bilgileri bir araya toplayarak kararını verdi. "Durumu özetleyeceğim," diye anlatmaya başladı. "Biz ayakta uyuyormuşuz anlaşılan. Son üç yıldır burnumuzun dibinde bir endüstri gelişip büyümüş. Bu endüstri geçen yıl yirmi milyon sterlin kâr sağlamış. Yani Hani Madeni'nin dört katı kazanç. Walvis Koyu'ndaki balıkçılıktan söz ediyorum." Şube müdürüne baktı. "Frank, şimdi bize dört, beş yıl önce anlatman gereken şeyleri açıkla."

Bay Courtney, Walvis Koyu'ndaki sardalya endüstrisi 1930'ların başlarında başladı. Fakat sonra araya mali kriz girdi. O günlerdeki ilkel yöntemlerle balıkçılığın devam etmesi söz konusu değildi. Fabrikalar kapandı ve terk edildi.

Frank konuşurken Şasa birden çocukluğunu anımsadı. Walvis Koyu'na ilk kez yirmi yıl önce gelmişti. Centaine'in sarı Daimler'iyle De La Rey'in balıkçılık ve konserve şirketine gitmişlerdi. Annesi ona verdiği borcu istiyordu. Mali kriz yıllarıydı. Manfred'in babası Lothar De La Rey'in borç süresini uzatması için annesine yalvardığını anımsıyordu. Rıhtıma yanaşmış mavnalar sardalya doluydu, ama Centaine'in emri üzerine yargıç fabrika kapılarını mühürlemişti.

Manfred De La Reyle de ilk kez o gün karşılaşmıştı. Şasa'dan iri ve güçlü olan Manfred güneşten bronzlaşmış, yalın ayak, kılıksız bir çocuktü. Üstünde bir gemici fanilasıyla haki bir tişört vardı. Oysa Şasa kusursuz gri pantolon, tiril tiril beyaz gömlek, kolej kazağı ve cilalı siyah ayakkabılar giymişti. Ayrı dünyalardan gelen iki çocuk karşılaştıklarında birbirlerine düşmanlık duymuşlardı. Birkaç dakika içinde hakaretler, bağırma yumruklaşmaya dönüşmüştü. İskelede yuvarlandıklarını ve ölmüş, kokmuş balıklarla dolu bir teknenin içine düştüklerini anımsıyordu. Kendini toplayarak müdürünü dinlemeye başladı.

Adam, "Hükümet şimdiye dek Walvis Koyu'nda sardalya tutup konserve yapmak için yalnızca dört fabrika izni verdi," diyordu. "Balıkçılar Şubesi her lisans sahibine iki yüz ton balık tutma ve konserve yapma hakkı tanıyor." Şasa bunun çok kazançlı bir iş olduğunu düşündü. Her şirket geçen yıl ikişer milyon kazanmıştı. Kendisi bunu iki katına da çıkarabilirdi.

Balıkçılık Şubesi'ne başvurdük ve şimdikinden başka izin verilemeyeceğini öğrendik. Bu endüstriye girebilmek için tek çare izinlerden birini satın almaktır. Şasa için için güldü. Permi sahiplerinden ikisiyle konuşmuştu. İlki yalnızca küfretmiş, ikincisi de inanılmayacak kadar büyük para istemişti. "Ayrıca Balıkçılık Şubesi'nin yeni izin vermeye de hakkı yok. Bu durumla Pretoria'daki hükümet görevlisi ilgileniyormuş."

Şasa, Windhoek'de daha fazla bir şey yapılamayacağını da farkındaydı. Toplantıyı sona erdirerek kalktı. Şimdi gideceği yeri biliyordu.

Mosquito'yla Windhoek Havaalanı'ndan ayrılırken oğullarına ve İsabella'ya hafta sonunda döneceğine söz verdiğini bile unutmuştu. Bir tek, kentin kayıtlar bürosunda bulduğu permi kopyasını düşünüyordu. Bu işi kimseye bırakmanın doğru olmadığını bildiği için kendisi çözümlemişti. Saatlerce arayıp istediği belgeyi bulmuştu. 20 Eylül 1929 tarihli bir balık avlama izni. Lothar De La Rey adına hazırlanmıştı. Hem süresinin bitmesi diye bir şey de yoktu. Her zaman geçerliydi.

Şasa sararmış kâğıdı sevgiyle okşar gibi açıp kırışıklarını düzeltti. Yirmi yıldan uzun süredir bir çekmecedeki kalan bu kâğıt en az bir milyon, belki de beş milyon ederdi.

Manfred yem taktığı oltayı aşağıda köpüren denize attı. “Bir tane yakaladım, baba!” diye bağırarak oğluna döndü.

Doğrusu tam balık havası, Lothar. Etrafına derin bir mutlulukla baktı. Bu sahil ona daima zevk verirdi. Buraya gelmeye pek az zaman bulamadığına üzülmüyordu. Öğrencilik günlerinde en yakın arkadaşı Roelf Stander’le bu ıssız sahilde hem balık, hem türlü vahşi hayvan avlamışlardı. Bu topraklar yüzyıldır Roelf’in ailesine aitti. Arkadaşı da burasını Manfred dışında kimseye satmaya razı olmazdı.

Sonunda elli dönüm araziye Manfred’e bir sterline satmaya razı olmuş ve Manfred’in bin sterlin teklifine yalnızca gülmüştü. “Arkadaşımdan sırtından zengin olmak istemiyorum,” demişti. “Yalnız anlamaya bir madde ekleyelim. Burasını satmak istediğinde veya öldüğünde aynı fiyata geri alacağım.”

Heidi’yle yaptıkları saz damlı yazlık ev biraz geride kalıyordu. Bu sahilde başka bina yoktu. Roelf’in kendi yazlığı öbür koyun arkasındaydı. İki aile aynı zamanda tatile çıkabilirlerse kolaylıkla buluşuyorlardı. Bu sahilde ne çok anısı vardı! Denize baktı yine. Alman denizaltı burada su yüzüne çıkıp onu geri getirmişti. Savaşın ilk günleriydi. Roelf kendisini sahilde bekliyordu. Karanlıkta kayıkla gelip onu ve malzemelerini alarak sahile çıkarmıştı. Güney Afrika’yı Nazi Almanyası’nın korunması altında bir cumhuriyet yapabilmek için savaşmış ve türlü tehlikeye atılmışlardı.

O günleri anımsarken gözleri parladı ve gülümsedi. Bunları oğluna anlatabilmeyi çok istiyordu. Lothar bunu anlardı. Genç olmasına karşın, Afrikanerlerin cumhuriyet hayalini anlar ve babasıyla gururlanırdı. Manfred’in Jan Christian Smuts’u öldürme ve ayaklanmayı başlatma girişimi başarısızlığa uğramıştı. Ülkeden kaçmak ve savaş boyunca yabancı bir yerde yaşamak zorunda kalmıştı. Bu sırada Roelf ve diğer vatanseverler hainlikle damgalanmış, Jannie Smuts’u esir kamplarına gönderilmişler, savaş bitene kadar da oralarda sürünmüşlerdi.

Her şey nasıl da değişmişti! Şimdi bu toprakların efendisiydiler. Ama bu işleri planlayanlar dışında kimse Manfred De La Rey’in o tehlikeli yıllarda neler yaptığını bilmiyordu. Bu ülkenin efendisi olmuş ve yine aynı cumhuriyeti düşlemeye başlamışlardı.

Alçaktan uçan bir uçağın homurtusuyla kendine gelerek başını havaya kaldırdı. Gümüş ve mavi renkli zarif uçak tepelerin hemen gerisindeki havaalanının üstünde dönüyordu. Manfred bakan olduğu zaman bu havaalanını kendisi yaptırmıştı. Manfred’in kendi bakanlığıyla sürekli ilişki halinde olması gerekiyordu. Bir askeri uçak onu havaalanından alıp bir saat içinde başkente götürebilirdi.

Manfred uçağı da, kullananı da tanımış, ama bundan hiç hoşlanmamıştı. Kaşlarını çatarak kalktı. Bu ıssız yerde yalnız kalmayı seviyordu. Beklenmedik birinin gelmesi pek tatsızdı. Çaresiz Lothar’ı da yanına alarak eve döndü.

Tuttukları balıkları kızlarına vererek bahçe musluğunu açıp ellerini yıkadı. “Bana bir havlu ver, Rudo,” diye emredince büyük kızı istediğini yapmak için koştu. Manfred başını kaldırdığında yabancıların yakınında durduğunu gördü.

Kaşlarını çatı. “Seni beklemiyordum. Burada ailemle yalnız kalmayı yeğlerim.”

Seni rahatsız ettiğimin farkındayım. Özür dilerim. Şasa’nın ayak kabıları toz içindeydi. Havaalanıyla evin arası bir mil vardı. “İşimin gizli ve acele olduğunu açıklayınca bana hak vereceksin sanırım.”

Manfred havluyla ellerini, yüzünü kurularken öfkesini bastırdı. Sonra evden çıkıp, yaklaşan Heidi'yle adamı tanıştırdı. Şasa birkaç dakika içinde hem Heidi'yle, hem de kızlarıyla ahbap oldu. Onları ustalıkla etkilemişti. Yalnızca Lothar sokulmuyordu ona. Babasından İngilizlere güvenmemek gerektiğini duymuştu. O yüzden yaklaşmıyordu. Sonunda babası işaret edince istemeye istemeye gelip el sıkıttı.

Heidi, “Yemeğe kalacaksınız değil mi, Meneer?” diye sordu.

Sizi rahatsız etmek istemem.

Ne münasebet. İri göğüslü, geniş kalçalı, hoş bir kadındı. Kalın sarı örgüleri beline kadar iniyordu.

Manfred de bir Afrikaner olduğu için, çaresiz ısrar etti. “Karım haklı yemeğe kalmalısın. Gel, bizi çağıracakları zamana kadar ön verandada oturalım.” Buzluktan iki şişe bira aldı, branda koltuklara oturup mavi Hint Okyanusu’nu seyre başladılar.

Şasa sessizliği bozdu, “ilk karşılaşmamızı anımsıyor musun?”

Manfred başını salladı. “Ja. İyi anımsıyorum.”

İki gün önce oradaydım.

Walvis Koyu’nda mı?

Evet. Seninle iskelesinde dövüştüğümüz konserve fabrikasına gittim... Beni orada kokmuş balıkların içine yuvarlamıştın.

Manfred o olayı anımsayarak memnun memnun gülümsedi. “Ja. Hatırladım.” Şasa o günden söz açarak onun biraz yumuşamasını sağlamıştı. “Bana yapılan teklifi dikkatle düşündüm. Bir insanın taraf değiştirmesi güçtür. Pek çok kimse hareketlerimi kötü anlama çekecektir. Ama bunun vatanıma borçlu olduğum bir görev olduğunu anladım. Başbakana hükümete katılacağımı söyleyebilirsin. Ne var ki, bunu zamanı gelince ve bildiğim gibi yapacağım. Şimdi sizin tarafa geçmeyeceğim. Gelecek seçimler için parlamento dağılır dağılmaz partimden ayrılacağım ve Milliyetçi Parti’den aday olacağım.”

İyi. Manfred başını salladı. “En onurlusu da bu.”

Şasa aslında bunun hiç de onurlu bir iş olmadığını biliyordu. Bir an durduktan sonra devam etti. “Bu işteki rolünden dolayı sana müteşekkirim. Bana bu fırsat senin aracılığıyla verildi. Ailelerimiz arasında geçenlerden sonra çok olağanüstü bir harekette bulundun doğrusu.”

Kararımda özel bir yan yoktu. Manfred dudak büktü. “Ben yalnızca bu iş için en uygun adamı düşündüm. Ailenin aileme yaptıklarını unutmadım ve as la unutmayacağım.”

Şasa hafif sesle, “Ben de öyle,” diye mırıldandı. “Haklı veya haksız yere bu suçu ben de üstlendim. Yine de durumu biraz olsun düzeltmek istiyorum. Yani babana bir tazminat...”

Manfred’in sesi sertleşti. “Bunu nasıl yapacaksın? Bir adamın kayıp koluna ve hapiste geçirdiği yıllara karşı ne yapabilirsin? Tutsaklığın ruha verdiği zararı nasıl tazmin edebilirsin?”

Şasa, “Ona borcumuzu asla ödeyemeyeceğimizi biliyorum,” diye cevap verdi. “Ama hiç beklenmedik anda elime bir fırsat geçti. Babandan alınanın büyük bir bölümünü kendisine geri verebiliriz.”

“Devam et. Seni dinliyorum.”

“Babana 1929’da bir balık avlama izni verilmiş. Kayıtları inceledim. İzin hâlâ geçerli.”

Yaşlı bir adam balık avlama iznini ne yapsın? Anlamıyorsun... O beden de, ruhen de çökmüş.

Walvis Koyu'ndaki balık endüstrisi canlanmış. Hatta çok faal durumda. Verilen izin sayısı da kesinlikle kısıtlı. Babanın izni bugün çok para ediyor.

Manfred'in gözlerinde bir pırıltının belirip kaybolduğunu gördü. Manfred hafifçe gülümseyerek sordu. "Yani babamın o izni satmasını mı istiyorsun? Yoksa kendin satın almak niyetinde misin?" Bakışları alaycıydı.

"Evet, satın alabilirim, ama bu baban için o kadar iyi olmaz."

Manfred'in gülüşü silindi. Bunu beklememişti. "Peki, izni ne yapacak?"

O fabrikayı yeniden açarak ortaklık kurar ve izinden yararlanırsın. Ben sermayeyi ve bilgimi koyarım. Bir, iki yıl içinde babanın hissesi en az bir milyonu bulur.

Şasa bu sözleri söylerken onu dikkatle inceliyordu. Bu bir iş önerisinden daha önemliydi. Bir sınamaydı. Bu adamın graniti andıran kabuğunu soyarak zayıflıklarını, ilerde yararlanabileceği bir zaafını bulmak istiyordu. "Bir milyon sterlin, hatta belki çok daha fazla," diye yineledi. Manfred'in soluk renkli gözlerinde yine aynı pırıltıyı gördü. Bu sarı pırıltı onun açgözlülüğünü belirtiyordu. Demek onun da insanca bir yanı vardı. Onunla başa çıkması kolaylaşacaktı böylece. Birden rahatlamıştı. Bunu gizlemek için yanında duran çantaya uzandı, kucağına açarak bir deste mavi kâğıt çıkardı. "Ben bir anlaşma taslağı hakladım. Bunu babana gösterip durumu kendisiyle tartışabilirsin."

Manfred kâğıtları aldı. "Ja, gelecek hafta kente dönünce onu göreceğim."

Şasa, "Yalnızca küçük bir sorun var," diye itiraf etti. "Bu izin çok uzun zaman önce verilmiş. İlgili şube bunu iptal etmek isteyebilir."

Manfred başını kaldırdı. "Bu sorun değil." Şasa güldüğünün görülmemesi bira dublesini kaldırdı. İlk sırrı paylaşmışlardı. Manfred De La Rey özel karar için kendi gücünü kullanacaktı. Tıpkı kayıp bekâret gibi, gelecek seferki kolay olacaktı.

Şasa Afrikaner Milliyetçilerinden oluşan kabinede tek başına kalacağını biliyordu. İçlerinden güvenilir bir müttefik istiyordu. Bu insan kendisine yardım edebilirdi. Ve sır sayesinde bağlanırsa, onun sadakatine güvenebilirdi. Şasa büyük kazançlar vaat ederek bunu başarmıştı. İyi bir iş gördüğünü düşünerek çantasını kapattı. "Bana zamanını verdiğin için teşekkür ederim. Artık tatilinden geri kalanın tadını çıkarman için seni yalnız bırakayım"

Manfred başını kaldırdı. "Karım bizim için öğle yemeği hazırlıyor. Hemen gidersen çok üzülecektir." Hiç olmazsa ilk kez içtenlikle gülümsüyordu. "Ayrıca gece de bir iki yakın dostum braaiveis'e gelecek. Yani et kızartacağız. Hem yatağımız da bol. Bu gece kal. Yarın sabah erkenden gidersin."

Çok iyisin. Şasa arkasına yaslandı. Aralarındaki durum değişmişti. Ama Şasa yine de usul usul araştırması gereken gizlenmiş sırlar olduğunu hissediyordu. Manfred De La Rey'in topaz rengi gözlerine bakarak gülümserken birden sırtı ürperdi. Bu gözler ona rahat vermiyordu. Bir şeyi anımsamaya çalışıyordu. Gizli kalan, yine de tehdit eden bir şeyi.

Heidi De La Rey verandaya geldi. Hâlâ önlüklüydü, ama eski eteğini değiştirmiş, örgülerini başına sarmıştı. "Yemek hazır. Balık sevdiğinizi umarım, Meneer Courtney."

Şasa yemek boyunca aileye kendisini sevdirmeye çalıştı. Heidi ve kızları etkilemek kolaydı. Yalnızca Lothar adındaki çocuk farklı, içine kapanık ve kuşkucuydu. Ama Şasa'nın da üç oğlu vardı. Uçakla büyük baş hayvan avı hikâyeleriyle onu da etkilemeyi başardı. Çocuk istememekle birlikte

onu ilgiyle dinlerken gözleri parlıyordu.

Sofradan kalkarlarken Manfred istemeye istemeye, “Ja, Meneer,” dedi. “Seni hiçbir zaman küçük görmemem gerektiğini unutmamalıyım.”

O gece bir erkek, bir kadın ve dört çocuktan oluşan bir grup, güneydeki kum tepelerinin arasından geçerek geldiler. Manfred’in çocukları da koşarak onları karşılayıp eve götürdüler, iki aile hemen kaynaştı. Uzun zamandır tanıştıkları belliydi. Şasa aile reisini tanımıştı tabii. Manfred De La Rey’den daha iriyarı bir erkekti. O da Manfred’le birlikte Berlin’deki 1936 Olimpiyatları’na boksör olarak katılmıştı. Üniversitede öğretmenlik yapan bu adam, Van Schoor, De La Rey ve Stander Hukuk Firması’nın ortaklarındandı. Roelf Stander avukatlık dışında Manfred’in siyasi kampanyalarını da organize ediyordu. Kendisi milletvekili değildi ama Milliyetçi Parti’nin ileri gelenlerinden biriydi. Şasa onun seçme Afrikanerlerin gizli Broederbond yani Kardeşler Örgütünde üye olduğundan da emindi. Manfred onları tanıştırırken aralarındaki düşmanca hissederek, “Yakında hepimiz aynı taraftan olacağız,” diye mırıldandı. Size bira getireyim ve yeni günlere içelim.”

İkisi uzaklaşınca Şasa, Roelf Stander’in karısına baktı. Kadın sıksa denilecek kadar zayıftı. Kaderine razı olmuş gibi bir hali vardı. Ama yine de bir zamanlar güzel olduğu anlaşılıyordu. Heidi De La Rey onun baktığını fark ederek kadını kolundan tuttu. Şasa’nın yanına getirdi. “Meneer Courtney, bu sevgili arkadaşım Sarah Stander.”

Aangename kennis. Şasa hafifçe eğildi. “Tanıştığımıza sevindim, Mevrouw.”

Kadın hafif sesle, “Nasılsınız filo komutanı?” diye mırıldandı. Şasa gözlerini kırptırdı. Savaşta beri bu rütbeyi kullanmamıştı. Kullanması hiç de kibar veya uygun bir şey sayılmazdı.

İlk kez şaşalayarak sordu. “Tanışmış mıydık?” Kadın, ‘Hayır,’ der gibi başını sallayarak hemen Heidi’ye döndü ve çocuklardan söz etmeye başladı. Şasa da başka bir şey söyleyemedi. Çünkü Manfred ona bir duble bira uzatıyordu. Üç erkek verandaya çıktılar, Lothar’la Stander’in büyük oğlu Jacobus’un et kızartmak için ateş yakışını seyrettiler. Şasa çok bilgili ve zeki iki adamın sözlerinin ilginç olduğunu düşünüyor, ama onları pek dinlemiyordu. Aklı hâlâ Sarah Stander’deydi. Kadının kendisini nereden tanıdığını merak etmişti. Belli etmeden onu incelerken de, iki aile arasındaki ilişkilerde bazı gariplikleri fark etti. İki erkeğin çok eski dost oldukları belliydi. Ama kadınlar birbirlerine yakınlık göstermekle birlikte, aslında düşmandılar. Saatler ilerlerken ilginç iki şeyi daha anladı.

Sarah’nın bir ara kocasıyla konuşup gülen Manfred De La Rey’e nefretle baktığını gördü. Bu ancak bir kadının bir zamanlar âşık olduğu erkeğe duyabileceği yakıcı türden bir nefretti. Şasa o zaman Sarah Stander’in güzelliğini yok eden ve yaşama küsmesine neden olan şeyi anladı. Bu durum iki kadının birlerinden hoşlanmamalarının nedenini de açıklıyordu. Heidi De La Rey kadının bir zamanlar kocasını sevmiş olduğunu ve belki de nefret duymasına yetecek kadar da sevmekte olduğunu biliyordu. Şasa kendisine yararlı olabilecek bu karlı noktayı bir gün içinde öğrenebildiği için memnundu.

Stander geç vakit ailesini bir araya topladı. “Haydi, gelin bakalım. gece yarısı oluyor”

Stander ‘ ienerlerin’ getirmişlerdi. İki aile vedalaşırken, önce Roelf sonra oğlu Jacobus gelip Şasa’nın elini sıktılar, okumayı öğrenen her Afrikaner çocuğu gibi çok terbiyeliydi. Büyüklerine saygılı ol iyi geceler . Bir gün ben de siyah yeleli aslan avlamayı isterim.” Uzun boylu, yakışıklı bir çocuktı. Lothar’dan iki, üç yaş büyüktü, o da Lothar gibi Şasa’nın av hikâyelerine hayran olmuştu. Bu çocukta tanıdığı bir şeyler bulan Şasa da bütün gece merak edip durmuştu. Ancak kendisiyle vedalaşan çocuğun yanında duran Lothar’a bakarken durumu anlayabildi. iki çocuğun gözleri de

kedilerinki gibi sarımsıydı. De La Rey'in gözleriydi bunlar. Birden Sarah Stander'in nefretinin nedenini anladı. Manfred De La Rey onun oğlunun babasıydı. Bir gün bu bilginin de kendisi için yararlı olabileceğini düşündü. Sarah Stander'in nikâh tarihini kayıtlardan bulabilirdi. Sonra ilk çocuğunun doğum tarihiyle karşılaştırabilirdi. Ama kadının kendisini nereden tanıdığını nasıl öğrenecekti?

Şasa ertesi sabah şafak vakti kalkarak Manfred'in ödünç verdiği pijamayı çıkarıp robdöşambri giydi. Usulca evden ayrılıp sahile indi, buz gibi suda çıplak yüzdü. Oralarda köpekbaliğına rastlama olasılığı fazla değildi, ama bu tehlike yine de onun zevkini artırıyordu.

Aileyi rahatsız etmemek için sessizce geri döndüğünde Manfred'in elinde bir kitapla verandada oturduğunu gördü. Tıraş olmuş giyinmişti. Şasa, "Günaydın," dedi. "Bugün yine balığa çıkacak mısın?"

Manfred mırıldandı. "Bugün pazar. Pazarları balık tutmam."

Ha, evet. Şasa zevkle yüzdüğü için birden suçluluk duymasına şaştı. Sonra Manfred'in elindeki kitabı tanıdı, "incil."

Manfred başını salladı. "Öyle. Ben yeni her güne başlamadan önce birkaç sayfa okurum. Ama önemli bir sorunum olduğu zamanlar, bütün bir bölüm okurum."

Şasa, en yakın dostunun karısıyla sevişmeden önce kaç sayfa okudun acaba, diye düşündü. Sonra gülümsedi. "Evet Kutsal Kitap insana çok yardım eder." Giyinmeye giderken kendini ikiyüzlü biri gibi hissediyordu.

Heidi mükellef bir kahvaltı hazırlamıştı. Sofrada biftekten tuzlu balığa kadar her şey vardı. Şasa yalnızca bir elma yiyip bir fincan kahve içti. Sonra "Meteoroloji yağmur yağacağını bildirdi," diyerek izin istedi. "Bir an önce Kap dönmeliyim."

Manfred de kalktı. "Seni havaalanına kadar götüreyim."

Birlikte tepelere tırmandılar. Manfred birden görünümüne bakmak ister gibi durdu. Ama soluk soluğaydı. Şasa onun hızlı tırmanmasına neden olmuştu. Manfred formda değil, diye düşünerek sevindi. Kendi soluğu hiç sıkışmaktı Vücudu da ince, sertti.

Manfred, "Çok güzel," diyerek eliyle ufku işaret etti. Şasa o zaman onun görünümünü kastettiğini anlayarak başını çevirdi. Gerçekten deniz de, iç tarafta kalan mavi Langeberge Dağları da, arazi de çok güzeldi.

Manfred hafif sesle konuştu. "Tanrı ona ben bu toprakları İbrahim'e ve İshak'a ve Yakub'a söz verdim," dedi. "Bunları senin tohumlarına vereceğim." Tanrı bu yerleri bizlere verdi ve bunları çocuklarımız için saklamak bizim kutsal görevimizdir. Bu görevin yanında her şey önemsiz kalır."

Şasa ses çıkarmadı. Bu düşünceyi kabul ediyordu. Ama Manfred bir tirad okur gibi konuşmuştu.

Manfred devam etti. "Bize bir cennet verildi. Bunu değiştirmeye, mahvetmeye kalkanlara hayatımızla karşı koymalıyız. Bunu yapmak isteyen pek çok kimse var. Onlar bize karşı birleşmeye başladılar bile. Önümüzdeki günlerde güçlü insanlara gereksinmemiz olacak."

Dediğin gibi bu ülke bir cennet, ama bunu değiştirmeyi kim isteyebilir?

Yanında kaç Afrikalı çalıştırıyorsun? Manfred konuyu değiştiriyordu.

Şasa şaşırarak kaşlarını çatı. "Otuz bin kadar."

Öyleyse yakında bu uyarımın acısını tadacaksın. Bu yerlilerin arasından başımıza bela olacak yeni bir kuşak çıktı. Onların atalarımızın kurduğu ve çok uzun süre bize sadakatle hizmet eden düzene hiç

saygıları yok. Marksist canavarlar nasıl Rusya'daki düzeni yıktıysa, onlar da beyazların Afrika'da yarattıkları ortadan kaldırmak istiyorlar. Siyahları yöneten kabile yasaları yok oluyor. Çünkü zenciler kırsal kesimleri bırakıp rahat yaşam sürmek için kentlere doluşuyorlar. Onların beyazlara duyduğu saygı da yakında aşağı görmeye dönüşecektir. Özellikle zayıf olduğumuzu anlayacak olurlarsa bizi ezmeye kalkacaklardır. Yeni kara isyancılar bizi sınavıp zayıflığımızı ortaya çıkarmak istiyorlar.

Şasa afallamıştı. “Bunları nereden biliyorsun?”

“Siyahlar arasında muhbirlerimiz var. Polisin görevini başarıyla yapabilmesi için bu gerekli. Siyahlar çeşitli grevler yapacak, başkaldıracak, beyaz haklarını boykot edecekler”

Şasa “Ya sabotaj?” diye sordu. Bu tür olaylar şirketleri için büyük bir tehdit oluşturunuyordu. “Mala zarar da düşünüyorlar mı?” “Hayır” dedi. “Sanmıyorum. Zaten onlar aralarında bölünmüşler. Ulusal Parti'den bazı eski yoldaşlar da aralarına katılmış. İçlerinde şiddet isteyen pek az.”

Neden bunlar olmadan baştakileri yakalamıyorsunuz?

Manfred, “Buna yetkimiz yok,” diye karşılık verdi.

Bu yetkinin size verilmesi gerekir.

Ja, görevimizi yapabilmemiz için bu gerekli. Yakında bu yetkiye de sahip olacağız, ama şimdilik yılanın başını kesebilmek için delikten çıkmasını beklemekteyiz. ANC'yle ilgilenmemiz şart.

Şasa, “ANC mi?” diye atıldı. “Ama o grup bu işin arkasında olamaz. Kırk yıldan beri var onlar. Hepsi de barışçı yollardan uzlaşma yanlısıdır.”

Bir zamanlar öyleydi. Eski liderlerin yerine daha genç ve tehlikeli adamlar geldi. Mandela, Tambo ve daha da kötü olan başkaları. İşte bu yılanlar şimdi cennetimize yayılmak istiyorlar.

Dönüp sessiz sedasız yürüdüler. Küçük havaalanına gelince Şasa uçağını kontrol etti, sonra yine Manfred'in yanına geldi. “Düşmanı yenmek için bir çare var. Onların yakınmaları için bir neden kalmazsa, bu sorun da ortadan kalkar.”

Manfred ifadesiz sarı gözlerini Şasa'ya dikerek, “Yani yerlilere siyasi haklar tanımamızı mı istiyorsun?” dedi. Bir yandan da seçiminde yanlış olabileceğini düşünüyordu. Zencilere oy hakkı verilmesine inanan biri, Milliyetçi Parti'nin üyesi olamazdı. Hele ona bakanlık asla verilemezdi. Şasa bunu hiç aklına getirmediğini belirtince içi rahatladı.

Aman Tanrım! Ne münasebet! Bunu yaparsak ülkedeki beyaz uygarlık sona erer. Siyahların oya değil, pastanın bir dilimine gereksinimleri var. Biz siyah orta tabakanın oluşmasını sağlamalıyız. Onlar bizi devrimcilerden korurlar. Karnı ve cüzdanı dolu bir adamın kurulu düzeni değiştirmeye kalkmasına hiç tanık olmadım.

Manfred güldü, “işte bunu beğendim. Çok haklısın. Apartheid'i oturtabilmek için büyük paraya gereksinmemiz var. Bunun pahalı olacağını biz de kabul ediyoruz. İşte bu yüzden seni seçtik. Geleceğimizi güven altına almamızı sağlayacak parayı senin bulacağını umuyoruz.”

Şasa'nın uzattığı eli sıktı. “Bu arada karının söz dinlediğini de anladık. Özel şubeden gelen raporlar onun sol kanat liberalleriyle ilişkisini kestiğini belirtiyor.”

Şasa da gülümsedi. “Bütün bunların ne kadar boş olduğunu kendisin anlattım. Karım da bir Bolşevik olmaksızın bir arkeolog olmaya karar verdi Birlikte güldüler. Şasa, Mosquito'ya binerek beton yolda ilerledi ve birden havalandı Onun arkasından bakan Manfred, “Seninle kardeşiz,” diye mırıldandı “Birbirimizden nefret ediyoruz. Oysa yaşama gücümüz bu nefretten daha güçlü Sen bize katılırsan, diğer İngilizler de seni izleyebilir. Çünkü hiçbirimiz yalnız yaşayamayız. Afrikaner ve

İngiliz... Biz birbirimize bağlıyız. Biri batacak olursa ikisi birden bu kapkara sularda boğulacaktır.”

Tara kocasının fincanına kahve koyarken, “Garrick’in gözlük takması gerekiyor, ” dedi.

Şasa başını gazeteden kaldırdı. “Gözlük mü? Ne demek istiyorsun? Ailemizde hiç kimse gözlük takmamıştır.” Kahvaltı masasındaki oğluna baktı. Garrick utançla başını önüne eğdi. O ana kadar aileyi küçük düşürdüğünü fark etmemişti. “Gözlük ha! Bari onu alırken öbür ucuna da bir mantar taktır da yatağını ıslatmasını önle.”

Yüzü kıpkırmızı kesilen, gözleri dolan Garrick, “Ama baba, Paskalya’dan beri yatağımı ıslatmadım,” diye kendini savunmaya çalıştı.

Sean dirseğiyle ona vurarak, “Islak çarşaf,” diye alay etti.

Michael ağabeysinin yardımına koştu. “Hiç olmazsa o akıllı. Bu yıl sınıf birincisi olacak. Ya sen okulda ne durumdasın, Sean?” Büyük ağabeysi ona öfkeyle baktı. Michael tam can alacak noktayı bulmuştu.

Tamam baylar. Kahvaltı sofrasında kan dökülmesini istemiyorum.” Şasa yine gazetesine döndü.

Ama İsabella babasının daha çok ağabeyleriyle ilgilenmesini kıskanmış hem babası gece eve kendisi uyuduktan sonra dönmüştü. Bu yüzden de küçük kızın bekledikleri olmamıştı. Onun için dayanamayarak, “Bana armaman getirdiniz mi baba?” diye sordu.

Armaman mı? Acaba armaman da nedir?”

Aman baba, ne olduğunu biliyorsunuz.”

Bella, böyle armağan istemen doğru değil,” diye uyardı, köyle anımsatmazsam babam armamanı unutabilir.” Parmaklarını şaklattı. “Amanın, neredeyse unutacaktım!” küçük kız yerinde sevinçle zıplamaya başladı. “Getirdiniz... Getirdiniz. En küçük benim. Önce ben armamanımı alacağım.”

Kahvaltı bitince Şasa’nın çalışma odasına gittiler. İsabella kendine verile paketin kâğıdını dikkatle çıkarıp, “Bir bebek!” diye bağırdı. Bebeğin porselen yüzüne öpücükler kondurdu. “Adı Oleander ve ben de onu çok seviyorum”

Sean ve Garrick uzatılan uzun paketleri alırlarken heyecandan soluklar kesildi. Armağanların ne olduğunu biliyorlardı, ikisi de uzun süredir bunun için yalvarmışlardı. İşte şimdi o an gelmişti, ikisi de düş görmediklerinden emin olmak ister gibi paketleri açamıyorlardı. Michael düş kırıklığını güçlkle gizledi O bir kitap ummuştu. Bu yüzden de, “Ah Şasa, onlara silah mı aldın?” diye çıkışan annesine için için hak verdi.

Üç tüfek de eşti. 22.’lik Winchester. Çocukların kullanabilecekleri gibi hafifti.

Sean tüfeği karton kutudan çıkardı. “Şimdiye kadar böyle harika bir armağan almamıştım.”

Garrick kutunun üstüne eğilmiş duruyor, silaha dokunamıyordu. “Bende öyle. Hem... üstünde... üstünde adım da var.” Başını kaldırıp büyük bir hayranlıkla babasına baktı.

Tara, “Keşke onlara başka bir şey alsaydın,” dedi. “Sana bunu söyledim, Şasa. Silahtan nefret ederim.”

Benimle safariye çıkacaklarsa silahları olması gerekir.

Sean neşeyle bağırdı. “Safari mi? Ne zaman?”

Artık ormanları ve hayvanları öğrenmenizin zamanı geldi. Şasa kolunu Sean’ın omzuna attı. Garry

de tüfeğini kaparak gidip babasının öbür yanında durdu. Böylece Şasa isterse diğer kolunu da onun omzuna dolayacaktı. Ama Şasa oralı olmadan Sean’la konuşmaya devam etti. “Haziranda Hani Madeni’nden birkaç kamyon alır, Okavango Bataklığı’na gideriz.”

Garry çekine çekine sordu. “Ben de gelebilir miyim, efendim?”

Neye ateş ettiğini görebilmek için gözlük camlarını silmen gerekecek ama. Birden yumuşadı. “Tabii sen de geleceksin.” Küçük oğluna baktı sen Mickey? İlgilenir misin?”

Michael özür diler gibi annesine bakıp mırıldandı. “Teşekkür ederim efendim. Zevkli olacak.”

Şasa, Weltevreden’e daima güneş batmadan iki saat önce dönüp, çocuklarıyla ilgilenirdi. Bu kez eve gelir gelmez onları alarak bağların arkasındaki yola götürdü.

Buraya kendi tüfeklerini denemek için bir nişan tahtası yerleştirmişti. Burası ahırlardan çok uzaktaydı. Böylece hayvanlar patlamaları duyup ürkmezlerdi. Doğuştan atlet olan Sean hemen tüfeğe alıştı ve birkaç dakika içinde solüğünü kontrol edip tetiği çekmeyi de öğrendi. Michael da hemen onun kadar iyiydi Garry başarılı olabilmek için elinden geleni yaptı, ama elleri titriyor, o sabah Tara’nın alıp getirdiği kalın bağa çerçeveli gözlük burnundan kayıyordu. On kurşundan ancak biri nişan tahtasına isabet etti.

Şasa sonunda duruma razı olarak, “Tetiğe o kadar sert asılma Garry,” diye söylendi. “Böyle yaparsan kurşun daha hızlı gitmez, daha uzağa da erişmez.”

Akşam yemeği için üstlerini değiştirmek üzere odalarına çıkarlarken Şasa, “Sean ve Mickey artık güvercin avlayabilirler,” dedi. “Garry, senin biraz daha çalışmaya gereksinmen var. Yoksa güvercin kurşundan değil yaşlılıktan ölebilir.”

Sean bir kahkaha attı. “Onları ihtiyarlatıp öldür, Garry.” Michael bu alaya katılmadı. Yatak odası penceresine gelen mavi ve pembe renkli kaya güvercinlerini düşünüyordu. Onların kanlar içinde yere düşmelerini hayal edince midesi bulanmaya başladı. Oysa babasının kendisinden güvercin vurmasını beklediğini de biliyordu.

Garry çekinerek babasına yaklaştı. Kararlılıkla titreyen bir sesle konuştu.

Ben de Sean gibi usta bir nişancı olacağım. Bir gün benimle gurur duyacaksınız.”

Tara o gece çocuklar yattıktan sonra kocasına döndü. “Onları gerçekten safariye götüreceksin mi?”

Sean yaşam hakkında kendilerinin karar vermelerini sağlamalıyız, onun buna bayılacağından eminim. Ama Mickey’yi bilemiyorum.” Kadın Gerrick’den hiç söz etmediğini fark etti. Demek kararlısın. Ben de çocukların evde olmamalarından yararlanarak Sundi mağaralarındaki arkeolojik kazıya davet edildim.” Şasa yeri duyunca şaşırdı. “Ama sen bu işte henüz çıraksın. Orası çok önemli bir kazı ‘ “Niye seni çağırırsınlar?”

“Çünkü bu kazılar için iki bin sterlin bağışta bulunacağıma söz verdim?”

“Anlıyorum. Bu doğrudan doğruya şantaj. Pekâlâ anlaştık. Sana yarın çek veririm. Orada ne kadar kalacaksın?

Bilemiyorum. Tara o anda Moses Gama’ya yakın olabileceği sürece kalacağını düşünüyordu.

Sundi Mağaraları, Rivonia’daki evden yalnızca bir saat kadar uzakta Tara elini eteğinin içine sokarak karnına dokundu. Yakında belli olmaya başlayacaktı. Ailenin gözlerinden uzak kalabilmek için bahaneler bulmalıydı. Babası ve Şasa durumu fark etmezlerdi. Bundan emindi. Ama Centaine de Thirty CourtneyMalcolmess’in gözleri şahinden farksızdı.

Sen yokken İsabella’ya annem bakacak herhalde.

Öyle. Tara büyük sevinç içindeydi. Kendi kendine, Moses, diyordu. Sana dönüyorum... İkimiz de sana geliyoruz, sevgilim.

Moses Gama ne zaman Drake Çiftliği'ne gelse, başarılı bir seferden dönen kral gibi karşılanırdı. Onun geldiği haberi birkaç dakika içinde siyahlara ait kente yayılıverdi. Moses genellikle ağabeysi Hendrick Tabaka'yla et kamyonuna binip gelirdi. Hendrick'in Witwatersrand boyunca uzanan zenci yerleşim merkezlerinde bir düzine kasap dükkânı vardı. Onun için de kamyonun yanındaki yazı sahte değildi. Mavi ve kırmızı harflerle, PHUZA MUHLE KASABI EN UYGUN FİYATA EN İYİ ETLER diye yazılıydı. Bu kapalı kamyon, Hendrick Tabaka'nın her istediği yere gidebilmesi için çok uygun bir araçtı. Yalnız etleri taşımakla kalmıyor, kendi yaptığı kaçak içkiyi de bununla dağıtıyordu. Kiralık kızlarını bu kamyonu koyarak götürüyor. Altın madenlerinde çalışan binlerce siyahın tekdüze yaşantılarına biraz renk katıyordu.

Adam kamyonu Drake Çiftliği'ne sokarken yanında oturan Moses Gama'yla kendi kalelerine döndüklerini düşünüyordu. Yirmi yıl önce Kalaban Çiftliklerinden gelerek buraya yerleşmişlerdi. Aynı babanın oğlu olmakla birlikte tipleri de, kişilikleri de farklıydı. Moses o zamanlar gençti. Uzun boylu ve çok yakışıklı bir erkekti. Ondan epey büyük olan Hendrick yine bugünkü gibi kara kafası yara izleriyle dolu, ön dişleri kırılmış, dev gibi bir adamdı.

Çok zeki olan Moses kendini yetiştirmiş, lider olmayı başarmıştı. Hendrick büyüktü, ama yine de kardeşinin sadık yardımcısı olmayı kabul etmişti. Moses'in emirlerini hemen ve acımasızca yerine getiriyordu. Moses Gama bir ticaret imparatorluğu kurmayı düşünmüştü. Ancak bu hayali gerçekleştiren Hendrick'di. Kendisine ne yapılacağı gösterildiği zaman Hendrick Tabaka bir buldok gibi davranır, dişlerini geçirdiği şeyi asla bırakmazdı. Hendrick ikisinin birlikte yasal ve yasadışı türlü işte başarılı olduklarını düşünüyordu. Yine de Moses Gama için bu kadarı yeterli değildi. O çok daha büyük şeyler istiyordu. Ağabeysine bunu sık sık anlatmıştı. Ama Hendrick onun eşsiz hayalini gerçek anlamıyla kavrayamıyordu.

Yirmi yıldan beri Drake Çiftliği çok değişmişti. Bir zamanlar altın arayıcıların konakladıkları pis yer, savaştan sonra Transvaal Bölge Komitesi tarafından siyahlara ayrılmıştı. Burada iki yüz binden fazla zenci yaşıyordu. Yetkililer Drake Çiftliği adını değiştirmemişler, toprakların etrafını tellerle çevirmişler, buraya küçük evler yapmışlardı. Birbirine yakın, kulübemsi evlerin aralarında daracık tozlu geçitler vardı. Bütün zenginliğine karşın Hendrick Tabaka hâlâ burada oturuyordu. Et kamyonunu kentin yeni eklenen bölümünden geçirirken kadınlar ve çocuklar evlerden çıkarak baktılar. Moses'i tanıyınca da el çırpıp bağırmaya başladılar.

Burası beyazların girmediği bir dünyaydı. Hatta siyah polis bile, davet edilmedikçe buraya gelemezdi. Burası Hendrick Tabaka'nın dünyasıydı. Kanar eski semtin ortasındaki dokuz evde oturuyorlardı. Aslında tuğladan yapılmış sağlam, temiz evlerin dış yüzleri çevreye uyması için öylece bakımsız bırakılmıştı. Dokuz karısının evleri kendisinin daha görkemlice olan evinin etrafına yapılmıştı. Hendrick yalnız kendi kabilesi olan Ovambo'dan kadın almakla yetinmişti. Zululara yaklaşmamıştı. Yatakta bir Zuluya güvenemezdi.

Hendrick arabayı evinin arkasındaki barakaya park ederken eşleri onu ve ünlü adamı karşılamaya çıktılar. İki erkeği saygıyla Hendrick'in evine soktular.

Hendrick'le Moses geniş odanın baş tarafındaki tahtı andıran kaplan derisi koltuklara oturdular'

Karıları ve çocukları saygılarını sunmak için yaklaştılar. Pek çok karısı vardı. Çünkü Hendrick

Tabaka zevkine düşkün bir erkekti. Yalnız büyük oğulları orada değildi. Onlar kasap ve bakkal dükkânlarında, Hendrick'in diğer işlerinde çalışıyorlardı. Çok zeki olan ikisi Hukuk Fakültesi'ndeydi. İşe yaramaz bulduğu iki oğlu da, aile servetinin büyük bölümünü oluşturan sığır ve keçi sürülerine bakmak için kırsal kesime gönderilmişti.

Hendrick'in saygıyla eğilen oğulları arasında Moses Gama'nın çok sevdiği ikizler de vardı. Moses sevgiyle onlara bakarken çocukların annelerinin yeteneklerini, babalarının vücudunu ve kendi ince hatlarını almış olduklarını düşündü. "Seni görüyorum Wellington Tabaka. Seni görüyorum Raleigh Tabaka," diye onları selamladı.

Çocuklar tek yumurta ikizi değildi. Wellington daha boylu ve açık renkliydi. Ayrıca yüz hatları da çok inceydi. Oysa Raleigh'in rengi kuzguni siyahtı. Daha kalın kemikli ve tıkızdı. Dudakları kalınca, burnu da biraz yassıydı.

Moses selamlaşma sona erince İngilizce konuşmaya başladı. Böylece yeğenlerini de bu dili kullanmaya zorladı. "Son karşılaşmamızdan beri hangi kitapları okudunuz bakalım? Kelimeler mızraktır. Kendinizi savunmanızı sağlayacak silahtır. Yine bunlarla düşmanlarınıza saldırabilirsiniz. İngilizce sözcükler en keskin çeliktir. Bunlar olmazsa siz silahsız savaşçılar sayılırsınız." Yeğenlerine sık sık bunları yinelemişti. Çocuklar da bu yüzden İngilizceyi öğrenmekte ve güçlkle de olsa konuşabilmekteydiler. Epey de ilerlemiş sayılırlardı.

Moses mırıldandı. "Bu yeterli değil, ama Waterford'a gidince İngilizceyi kusursuz öğreneceksiniz." İki çocuk da rahatsız rahatsız kımıldandı. Moses onların siyahların Swaziland'daki ünlü okulun yazılı sınavlarına katılmalarını sağlamıştı. İkizler başarılı olmuşlardı. Kısa süre sonra alıştıkları bu rahat dünyadan uzaklaştırılıp bilmedikleri bir yere yollanacaklardı.

Güney Afrika'da beyaz ve siyahların eğitimi tümüyle ayrıydı. Bakan Hendrick Werwoerd zenci çocukları düş kırıklığına uğrayacak kadar fazla eğitmenin doğru olmadığını açıklamıştı. Parlamentoda yaptığı konuşmada siyahların eğitiminin hükümetin apartheid siyasetiyle ters düşmemesi gerektiğini söylemişti. Zenci öğrenciler eğitim yüzünden boş beklentilere sahip olmamalıydılar. Devletin her yıl bir beyaz öğrenci için ayırdığı para altmış sterlinken bir zenci öğrenci için ayrılan yalnızca dokuz sterlindi. Parası olan zenci kabile reisleri, küçük işadamları, oğullarını eğitim için yurtdışına gönderiyorlardı. Waterford da en beğenilen yabancı okuldu.

Babalarıyla amcalarından çok korkan ve sıkılan ikizler sonunda odadan kaçıp uzaklaşmayı başardılar, ama bu kez kırmızılı mavili kamyonun önünde onları bekleyen anneleri Kuzawa'yı gördüler. Xhosa kabilesinden olan kadın, erkek çocuklar doğuran sadık bir eş, iyi bir dansçı ve şarkıcı, ünlü bir sangoma yani şifa verici ve sihirbazdı. Onda bazen şaşırtıcı güçler görülüyordu. Kadın gelecekte haber verebiliyordu. Kuzawa onlara başıyla işaret ederek kendi evine gelmelerini istedi.

İkizler annelerinin büyücülük yaptığı bu yere genellikle alınmazlardı. Buraya girmek onlar için babalarının yanına gitmekten daha da ürkütücüydü. Büyük odanın karşı duvarı önünde annesinin tahtadan oyulmuş, tüyler, boncuklar, derilerle süslenmiş, gözleri fildişi veya sedeften, köpek veya maymun dişli tanrı ve tanrıçaları diziliydi. Görünüşleri pek korkunçtu. İkizler dehşetle titrediler.

Bu aile tanrılarının önüne de sunulan yiyecekler ve bozuk paralar konulmuştu. Diğer duvarlarda da doktorlukta usta olan annelerinin kullandığı türlü kap kaçak, kuru otlar, yılan derileri, mumyalanmış büyük kertenkeleler, kemikler, maymun kafaları ve daha pek çok adı bilinmeyen şey asılıydı.

Anneleri, "Size verdiğim muskaları taktınız mı?" diye sordu. Kadın bu korkunç ilaç malzemeleriyle hiç ilgisi yokmuş gibi görünüyordu. Çünkü çok güzeldi. Uzun, biçimli bacakları,

sürdüğü sihirli yağlar sayesinde pırıl pırıl parlıyordu. Fildişi gerdanlıkların yarı yarıya gizlediği göğüsleri Kalahari kavunları gibi iri ve dimdikti.

İkizler korkudan konuşamayacak halde oldukları için yalnızca başlarını sallayabildiler. Sonra gömleklerinin düğmelerini açtılar. Muskalar ince derilerle boyunlarına takılmıştı. Küçük bir gri geyiğin boynuzundan yapılan muska kaplarının açık ucu sakızla kapatılmıştı. Kuzawa iki muskayı on iki yılda yapabilmişti. Boynuzlara doldurduğu sihirli şeyleri ancak bu kadar zamanda toplayabilmişti. Muskalar Hendrick Tabaka'nın vücudundan çıkan her türlü sıvı, pislik, vb.den oluşmuştu. Bunlarda adamın tırnakları, kusmuğu, kanı bile vardı. Muskaları etkili yapabilmek için kadın türlü ottan yararlanmış ve en güçlü sözleri söylemişti. Kesin sonuç almak için de mezar soyuculardan birine büyük bir para ödeyerek annesi tarafından doğduğu an öldürülen bir bebeğin karaciğerini istemişti.

Bütün bunları bir araya getirip küçük boynuzlara doldurmuş ve ağızlarını da kapatmıştı. Çocuklar bunları ancak babalarının huzuruna çıktıklarında takabiliyorlardı. Kuzawa iki muskayı oğullarından aldı. Bunlar çocuklara bırakılamayacak kadar değerliydi. Muskaları pembe avuçlarına koyarak gülümsedi. Onca paraya, gösterdiği sabra ve çalışmalarına değmişti doğrusu.

Babanız sizi görünce gülümsedi mi? diye sordu.

Raleigh başını salladı. "Gülüştü yeni doğan güneş gibiydi."

Kuzawa, "Peki sözleri tatlı mıydı?" dedi. "Hatırınızı sorarken sevgi gösterdi mi?"

Bu odadan çok korkan Wellington fısıldadı. "Bizi görünce et bulmuş bir aslan gibi hırlamaya başladı. Sonra bize okulda nasıl olduğumuzu sordu. Bunu anlatınca da çok memnun olduğunu söyledi."

Kuzawa sevinçle gülümsedi. "Onun sizinle ilgilenmesini bu muskalar sağladı. Bunları taktığınız sürece babanız sizi diğer çocuklarına tercih edecektir."

Küçük boynuzları alarak tahta tanrıların ortasında duran aslan yeleli korkunç heykelin önünde diz çöktü. Bu en önemli tanrıydı, çünkü bunda Kuzawa'nın ölmüş büyükbabasının ruhu vardı.

Saygıdeğer atamız, onları sen koru, diye mırıldandı. Muskaları heykelin boynuna taktı. "Gereksinmem olana kadar onları iyi sakla."

Muskalar beyaz adamların bankalarının bodrumlarındaki kasalara konsa bu kadar güvende olamazlardı. Kimse gelip bu muskaları almak için büyükbabasının ruhunu rahatsız edemezdi. Bundan korkarlardı.

Kadın dönüp ikizleri ellerinden tutarak mutfığa götürdü. Büyücülüğü bir yana bırakarak sevgi dolu bir anne oldu. İkizlere çanaklar dolusu haşlanmış beyaz mısır, fasulye, yağlı etle yapılmış yahni verdi. Bunlar zengin ve güçlü bir erkeğin ailesine uygun yiyeceklerdi. Oğulları yemek yerken de onlara sevgiyle hizmet etti. Sorular sorup şakalar yaptı. Daha fazla yemeleri için ısrar ederken siyah gözleri gururla parlıyordu. Sonunda onların gitmesine güçlkle razı oldu.

İki çocuk neşe ve heyecanla mutfaktan fırladılar. Mahallenin eski, pis kokulu, tozlu geçitlerine daldılar. Burada ikisi de çok rahattı. Onlar geçerken kadınlar ve erkekler gülümseyip hatırlarını sordular. Çocukların söyledikleri sözlere de neşeyle güldüler. Çünkü babaları Hendrick Tabaka'ydı. Bu çocuklar da babalarının gözbebeğiydi.

Yaşlı Mama Nginga, Hendrick hesabına yönettiği evin kapısında oturuyordu. Kır saçlı, şişman zenci, "Nereye gidiyorsunuz, küçüklerim?" diye seslendi.

Wellington bağırarak cevap verdi. "Anlatamayacağımız gizli bir işimiz var."

Raleigh de ekledi. “Ama gelecek yıl gizli işimiz seninle olacak ihtiyar mama. Bütün skokiaan’ını içeceğiz ve kızlarınla ilgileneceğiz.”

Mama Nginga neşeyle güldü. Pencerelerde oturan kızlar da tiz kahkahalar attılar. Birbirlerine, “Bu çocuk aslanın gerçek yavrusu,” dediler.

İki çocuk koşmaya devam etti. Çünkü savaş oyunu oynamaya gidiyorlardı. Üstelik karşılarında nefret ettikleri Zulular olacaktı.

Hendrick Tabaka kaplan postuyla kaplı koltuğunda öne eğilip ellerini dizlerine dayayarak, “Kardeşim, hiçbir zaman seni bir şeyden vazgeçirmeye çalışmadığımı bilirsin,” dedi. “Evlenmek istemene bir şey demiyorum. Biliyorsun, şimdiye kadar evlenmen için çok ısrar ettim. Karın olmalı. Birçok karın olmalı. Böylece oğullara da sahip olmalısın. Ama ben o Zulu kıza takılıyorum. Bu yüzden gece uykularım kaçıyor. Bu topraklarda evlenebileceğin on milyon genç kız var. Neden bir Zulu istiyorsun? Yatağına kara bir mamba yılanı alsan çok daha iyi edersin.”

Moses Gama hafifçe güldü. “Benimle böyle ilgilenmen sevgini gösteriyor.” Sonra birden ciddileşti. “Zulular Güney Afrika’nın en büyük kabilesidir. Çok kalabalıklar ve bu da önemlerini artırıyor. Buna saldırganlıklarını ve savaşa düşkünlüklerini eklersen, bu topraklarda hiçbir şeyin Zulular olmadan değişmeyeceğini anlarsın. Eğer bu kabileyle bir akrabalık kurarsam bütün düşlerimin boş olmadığını kanıtlayabilirim.”

Hendrick içini çektiyse de bir şey söylemedi.

Moses Gama, “Haydi Hendrick,” dedi. “Sen onlarla konuştun. Öyle değil mi?”

Hendrick istemeye istemeye başını salladı. “Çaka’nın kardeşi Dingaan’ın oğlu Gubi’nin oğlu Mbejane’nin oğlu Sangane Dinzulu’nun kraal’ında tam dört gün oturdum. O adam kendisinin prens olduğunu iddia ediyor. Eski efendisi General Sean Courtney’in kendisine bıraktığı Ladyburg tepelerinin üstündeki topraklarda büyük zenginlik içinde yaşıyor. Sayısız karısı ve üç yüz de semiz sığırı var.”

Moses onun sözünü kesti. “Bunların hepsini biliyorum, ağabey. Bana kızdan söz et.”

Hendrick kaşlarını çatı. Bir hikâyeye başından başlamak, bütün ayrıntıları açıklayıp sonuna kadar anlatmak isterdi.

O kız, diye yineledi. “Yaşlı, namussuz Zulu, o kızın gecelerin ayı ve gündüzlerinin güneşi olduğunu söyleyerek inliyor. Hiçbir kızını onun kadar sevmediğini söylüyor... Hem kızının bir Zulu reisinden başkasıyla evlenmesine de asla izin veremezmiş.” Hendrick içini çekti. “Bana günlerce o dişi Zulu çakalının üstün meziyetlerini anlattı. Kız çok güzelmiş... çok yetenekliymiş. Şimdi bir hükümet hastanesinde hemşireymiş. Kendisi hep çok sayıda erkek evlat doğuran bir soydan geliyormuş...” Hendrick susup öfkeyle tükürdü. “O Zulu ilk dakikadan beri düşünmekte olduğu şeyi bana ancak üç gün sonra açıkladı. Lobola’yı... gelinin bedelini düşünüyordu.” Hendrick çaresiz kalmış gibi ellerini iki yana açtı. “Zaten bütün Zulular hırsız ve namussuzdur.”

Moses gülümsedi. “Kaç para istiyor? Kabile dışı bir evliliğe razı olmak için ne istedi?”

En iyisinden beş yüz baş sığır. Bütün inekler doğurmak üzere olmalıymış. Hiçbiri de üç yaşından büyük olmayacakmış. Hendrick bu korkunç rezaleti anımsayınca öfkeyle kaşlarını çatı. “Bütün Zulular hırsızdır. O adam prens olduğunu iddia ediyor. Demek ki hırsızların prensi!”

Moses, “Sen bu ilk fiyatı kabul etmedin, değil mi?” diye sordu.

İki gün daha pazarlık ettim tabii.

Peki son fiyat nedir?

İki yüz baş. Hendrick içini çekti. “Beni bağışla kardeşim. Elimden geleni yaptım. Ama o ihtiyar Zulu köpeği kayadan farksızdı. Bunun gecelerinin ayı için en düşük fiyat olduğunu söyledi.”

Moses Gama arkasına yaslanarak durumu düşünmeye başladı. Zulunun istediği korkunç bir bedeldi. Semiz hayvanların tanesi elli sterlinden satılıyordu. Moses Gama ağabeysinin aksine paraya düşkün değildi. Parayı amaçlarına erişmek için istiyordu.

Sonunda hafif sesle, “Yani on bin sterlin,” diye mırıldandı. “Bizim bu kadar paramız var mı?”

Bu bizim canımızı yakacak. Bir sjambok’tan dayak yemişim gibi bir yıl her yanım sızlayacak. Hendrick homurdandı. “Bir erkeğin on bin sterlinle neler alabileceğini biliyor musun, kardeşim? Bu parayla sana en az on Xhosa kızı alırım. Hem hepsi de şeker kuşları kadar güzel, piliç gibi tombul olur. Bakire olduklarını da en güvenilir ebeler belirtir.”

İyi de on Xhosa kızı Zuluların bize yakınlaşmalarını sağlayamaz, diye kestirip attı Moses. “Ben Victoria Dinizulu’yu istiyorum?”

Hendrick, “Hepsi bu kadar değil,” dedi. “Yani sadece bu lobola’yı istemekle kalmadı. Dahası da var.”

“Başka ne istiyor?”

“O kız Hristiyanmış. Yani onu alırsan başka karın olamayacak. O tek karın olacak, kardeşim. Deneyimleri sayesinde akli başına gelen ağabeyini dinle. Üç karın olursa çok rahat edersin, çünkü kocalarını memnun etmek için birbirleriyle yarışır. İki kadın da birden iyidir. Ama tek eş, karnındaki yemeği ekşitir ve saçlarına aklar düşmesine neden olur. Bırak o Zulu kızı kendisine layık birine, başka bir Zuluya gitsin.”

“Kızın babasına istediği bedeli ödeyeceğimizi ve koşulları kabul ettiğimizi anlat. Hem ona söyle... Kendisi bir prensse, kızına prenseslere layık bir düğün ziyafeti hazırlasın. Drakensburg Dağları’ndan Okyanus’a kadar bütün Zululand’da sözü edilecek bir düğün bekliyoruz. Her reisin, her kabile yaşlısının da evlendiğini görmesini istiyorum. Evet, önemli kimselerin hepsi orada olmalı. Hatta Zulu Kralı bile gelmeli. Hepsi toplandıklarında onlarla konuşacağım.”

“Bir maymun sürüsüyle konuşsan daha uygun olur. Kibirli ve nefret doludur Zulular. Kimseyi dinlemezler.”

“Yanlıyorsun, Hendrick Tabaka.” Moses ağabeyinin kolunu tuttu. “Biz yeterince gururlu değiliz. Yeteri kadar da nefret etmiyoruz. Bizim gururumuz ve nefretimiz yanlış yönde ve yanlış yerde harcanıyor. Biz birbirimizden, yani diğer siyahılardan nefret ediyoruz. Oysa bu topraklardaki bütün kabileler birleşip nefretlerini kendilerini ezen beyazlara yöneltseler ne olur? O zaman beyazlar karşımızda durabilirler mi sanıyorsun? İşte bu yüzden Milletin Mızrağı’nı Umkhonto we Sizve’yi kuruyoruz.”

Bir süre sessiz sedasız oturdular. Kardeşinin inanılmaz düşü, bu davaya böyle benliğiyle bağlanması Hendrick’i çok etkilemişti.

Sonunda, “İstedikini yapacağım,” diye mırıldandı. “Düğünün ne zaman olmasını arzu ediyorsun?”

Kış ortasında, dolunayda. Moses hiç duraklamamıştı. “Bizim başkaldırma kampanyamızın başlamasından bir hafta önce.”

Odaya yine bir sessizlik çöktü. Sonra Moses kendini topladı. “Öyleyse anlaştık. Akşam yemeğini yemeden önce konuşmamızı istediğin başka bir şey var mı?”

Hayır, yok. Hendrick ayağa kalktı. Tam yemek getirmeleri için kadınlarına sesleneceği sırada anımsadı. “Ah evet. Bir şey daha vardı. O beyaz kadın... Hani seninle Rivonia’da beraber olan beyaz kadın. Onu biliyorsun, değil mi?”

Moses başını salladı. “Evet Courtney adındaki kadın.”

İşte o. Sana bir haber gönderdi. Kendisi seni yine görmek istiyormuş?

Şimdi neredeymiş?

Yakında, Sundi Mağaraları denilen bir yerde. Sana bir telefon numarası bıraktı. Çok önemli olduğunu söylüyor.

Moses Gama’nın sinirlendiği belliydi. “Benimle görüşmeye çalışmamasını ona tembih ettim,” diye söylendi. “Kendisine bunun tehlikelerini anlattım.” Ayağa kalkarak odada dolaşmaya başladı. “O kadın disiplini ve kendini kontrol etmeyi öğrenmezse davamız için bir yararı olmaz. Beyaz kadınlar hep böyle şımarık, asi, kendini düşünen yaratıklardır zaten. Onu terbiye etmek...”

Moses birden susup pencereye gitti. Avluda bir şey dikkatini çekmişti. Sert bir sesle bağırdı. “Wellington! Raleigh! Hemen buraya gelin!”

Birkaç saniye sonra iki çocuk çekine çekine içeriye girdiler, kapının yanında durarak suçlu gibi başlarını önlerine eğdiler.

Hendrick öfkeyle çıktı. “Raleigh, sana ne oldu?” İkizler savaş oyununda giydikleri kasık bağlarını ve kürkleri çıkarmışlardı. Günlük giysiler vardı sırtlarında. Ama Raleigh’in alnı yarılmıştı. Başına sardığı pis bezin altından kan sızıyordu. Giysisinde de kan damlaları vardı. Bir gözü şişip kapanmıştı. Kallesçe dövüşmeye meraklı olan Raleigh’in karşısına güçlü bir rakip çıkmış olmalıydı. Zulu kabilesinden bir çocuk onu iyice hırpalamıştı.

Wellington olanları anlatacak olursa cezalandırılacaklarından korkarak, “Baba!” dedi. “Bizim suçumuz yok. Zulular bize saldırdılar.”

Raleigh ondan cesurdu. Aşağı gören bir tavırla ikizine bakıp bu sözleri yalanladı. “Onlarla savaş oyunu oynamaya karar vermiştik. Oyun iyi gidiyordu. Ama bazılarımız kaçarak diğerlerini yalnız bıraktılar.” Çocuk elini yaralı başına götürdü. “Xhosa’lar arasında bile korkaklar var?” Yine yan gözle kardeşine baktı. Wellington’un hiç sesi çıkmıyordu.

Bir dahaki sefere büyük güçle savaşın ve sinsice davranın. Heindrick çocukları savdı. Onlar odadan çıkınca da Moses’e döndü. “Görüyorsun, kardeşim. Çocuklar bile böyle. Onları değiştirme umudu olmadığını anlamıyor musun?”

Moses, “Umut çocuklarımızda,” diye karşılık verdi. “Tıpkı maymunlar gibi onlara türlü şey yapmasını öğretebilirsin. Asıl değiştirilmesi güç olan yaşlılardır.”

Tara Courtney eski, bakımsız Packard arabayı dağ yolunun kenarında durdurup aşağıda kalan Kap kentine bir an baktı. Sonra arabadan inerek, sanki oradaki kır çiçekleriyle ilgileniyormuş gibi ağır ağır yürüdü. Dayanamayarak yine başını çevirip geldiği yola göz attı. Yol hâlâ bomboştı. Demek ki kendisini izlememişlerdi. Sonunda polis onunla ilgilenmekten vazgeçmişti anlaşılan. Haftalardan beri peşinde kimseyi fark etmemişti.

Tara kararsız tavırlarından vazgeçerek Packard’a döndü. Bagajdan küçük bir piknik sepeti çıkardı. Sonra ilerdeki teleferik istasyonuna girdi. Bir bilet alarak bekleme salonundaki küçük yolcu

grubuna katıldı. O sırada bir görevli kapıları açtı, yolcular bekleyen teleferiğe doluştular.

Kırmızı renkli kabin sarsılarak kalktı. Takılı olduğu kablonun ucunda sallanıyordu. Diğer yolcular aşağıda kalan kente ve denize bakarak zevkle bağılıyor, konuşuyorlar, Tara da usul usul onları gözetliyordu. Birkaç dakika sonra içerdekilerin hiçbirinin gizli polis örgütünden olmadığı kanısına vararak rahatladı ve diğerleri gibi bu güzel görünümü seyre başladı.

Teleferik karşı istasyona varınca Tara telaşla indi. Bir Alp Şalesi gibi dekore edilmiş küçük çay salonunda Molly oturmuş onu bekliyordu. Arkadaşını görür görmez masadan kalktı.

Tara da koşup ona sarıldı. “Oh Molly... Sevgili, sevgili Molly... Seni çok özledim.”

Sonra herkesin önünde böyle davrandıkları için utanarak birbirlerinden ayrıldılar. Diğer müşteriler onlara bakarak gülüyorlardı.

Tara, “Böyle hareketsiz kalmak, oturmak istemiyorum,” dedi. “Heyecandan kalbim duracak sanki. Gel biraz yürüyelim. Bak, sandviç ve bir de termos getirdim.”

Çay salonundan çıkarak uçurumun yanındaki yolda yürümeye başladılar. Hafta ortası olduğu için dağa tırmanan pek azdı. Daha yüz adım gitmeden yalnız kaldılar.

Tara, “Kara Atkı’daki arkadaşlardan söz et,” dedi. “Yaptığın her şeyi bilmek istiyorum. Derek nasıl... Çocuklar ne âlemde? Şimdi kliniğimi kim yönetiyor? Son günlerde oraya gittin mi? Ah, bütün bunları ne kadar özledim bilsen.”

Molly güldü. “Sakin ol. Sorularını teker teker sor.” Sonra Tara’ya olanları anlatmaya başladı. Bu da epey zaman aldı. Konuşurlarken piknik yapmaya uygun bir yer bularak oturdular. Termosdaki sıcak çayı içip sandviçleri yediler, ekmek kırıntılarını da kayaların kovuklarından çıkan uzun tüylü küçük dağ tavşanlarına attılar.

Sonunda haberler ve dedikodular bitti. Bir süre sessiz sedasız oturdular. Bu sessizliği Tara bozdu.

Molly, bir bebeğim daha olacak.

Molly güldü. “İş şimdi anlaşıldı. Demek bu yüzden ortalıklarda görünmüyorsun.” Tara’nın karnına bir göz attı. “Pek bir şey belli olmuyor. Emin misin?”

Aman, Tanrı aşkına Molly. Ben masum bir bakire değilim. Tam dört çocuk doğurdum. Eminim tabii!

Ne zaman doğacak?

Önümüzdeki yıl. Ocakta.

Şasa çok sevinecektir. Çocuklara tapıyor. Zaten para dışında Şasa Courtney’in gerçekten sevdiği tek şey de bu sanırım. Durumu kendisine söyledin mi?

Tara, hayır, der gibi başını salladı. “Hayır, yalnızca sana anlattım işte. Önce sana geldim.”

Doğrusu koltuklarım kabardı. İkinize de mutluluklar dilerim. Sonra Tara’nın yüzündeki ifadeyi görerek sustu. Onu daha büyük dikkatle süzdü.

Tara, “Korkarım bu olay Şasa’yı pek sevindirmeyecek,” diye fısıldadı. “Bu bebek Şasa’nın bebeği değil.”

Aman Tanrım! Tara böyle bir şeyi en son bekleyebileceğim kimse sendin... Sonra durup bir an düşündü. “Sana saçma bir soru daha soracağım şekerim. Bunun Şasa’nın bebeği olmadığını nereden biliyorsun, Tara?”

Şasa’yla ben... biz ... biliyorsun... Yani uzun süreden beri karı koca gibi yaşamıyoruz.

Anlıyorum. Molly'nin derin sevgisine ve dostluğuna karşın yine de gözleri ilgiyle parlıyordu. Bu iş kafa kurcalayan bir işti doğrusu. "Ama şekerim, bu dünyanın sonu değil ki! Hemen eve koş. Şasa'nın pantolonunu çıkarttır. Erkekler çok kalın kafalıdır. Onlar için tarihler pek bir şey ifade etmez. Eğer ayları saymaya kalkarsa o zaman doktora para verirsin, bebeğin vakitsiz doğduğunu söylemesini sağlarsın?"

Hayır, Molly... Dinle beni. Kocam bu bebeği gördüğü an gerçeği anlayacaktır.

Anlayamadım.

"Molly, taşıdığım Moses Gama'nın bebeği."

Molly, "Aman Tanrım," diye fısıldadı.

Arkadaşının bu tepkisi Tara'nın içinde bulunduğu durumun ne kadar korkunç olduğunu anlamasına yardım etti.

Molly liberal bir militandı. Tıpkı Tara gibi renge hiç önem vermeyen biriydi. Ama yine de bir beyaz kadının kara bir erkekten hamile kalması karşısında afallamıştı. Bu ülkede beyazlarla siyahların ilişki kurmaları suçtu ve bu suçu işleyen hapse girerdi. Aslında bu ceza bile toplumun göstereceği şiddetli tepkinin yanında hiç kalırdı. Toplum onu dışlayacak, Tara bir parya sayılacaktı.

"Aman Tanrım!" Molly kendini zorlayarak daha sakın konuşmaya çalıştı. "Amanın... Amanın... Ah, zavallı Tara. Başına ne büyük bir dert açmışsın! Moses durumu biliyor mu?"

"Hayır, henüz bilmiyor, ama kısa süre sonra kendisini görüp durumu anlatacağımı umuyorum."

Molly, "Bundan kurtulman gerekiyor tabii," diye mırıldandı. "Bende bir adres var. Lourenço Marques'de bir yer. Orada Portekizli bir doktor varmış. Yetimler evindeki bir kızcağızı ona yolladıydık. Kendisi pahalı ama temiz. İşinde de usta. Yani karanlık bir odada örgü şişiyle kürtaj yapmaya çalışan pis bir kocakarı değil."

Ah Molly, benim böyle bir şey yapabileceğimi nasıl düşünürsün? Kendi bebeğimi öldürebileceğime nasıl inanırsın?

Molly'nin ağzı açık kaldı. "Yani onu doğurmak niyetinde misin?"

Tabii.

İyi ama şekerim bu çocuk...

Tara, "Koyu tenli olacak," diye tamamladı. "Evet bunu ben de biliyorum. Herhalde sütlü kahverengi bir bebek olacak. Saçları da siyahlarınkı gibi kıvrır kıvrır. Ve onu bütün kalbimle seveceğim. Tıpkı babasını sevdiğim gibi..."

Peki ama bu işi nasıl yapacaksın? Bunu...

İşte bu yüzden sana geldim.

İstediğin neyse yapmaya hazırım... Yeter ki açıkla.

Bana siyah bir çift bulmanı istiyorum. İyi, dürüst insanlar olsunlar. Çocukları olması daha da işime gelir. Ben yanıma alana kadar bebeğe onlar bakacaklar. Onlara gereken bütün parayı vereceğim tabii. Ayrıca... Devam edemeyerek sustu, yalvarır gibi Molly'ye baktı.

Kadın bir an durumu düşündü. "İstediğin gibi bir çift tanıyorum sanırım Kadın da, adam da öğretmen. Kendilerinin de dört kızı var. Bunu benim için yapacaklardır. Ama Tara bunu nasıl gizleyeceksin? Yakında durum anlaşılacaktır. İsabella'ya gebeyken karnın burnundaydı. Şasa belki durumu fark etmez, o sadece çek defterine bakar. Oysa kayıinvaliden bir canavar. Onu kandırmana

olanak yok.”

Ben bunu düşünerek bir plan yaptım. Şasa’ya arkeolojiye inanılmaz bir ilgi duyduğumu anlattım. Buna kandı. Siyasi çalışmalarımın yerine arkeolojiyle uğraşacağımı sanarak inandı. Amerikalı Arkeolog Profesör Marion Hurt’le Sudi Mağaraları’ndaki kazılarda çalışacağım. Bir iş buldum. Onu tanıyorsun, değil mi?

Evet, kitaplarından ikisini okumuştum.

Şasa’ya orada yalnızca iki ay kalacağımı söyledim. Ondan bir kere uzaklaşınca, geri dönüşümü sürekli erteleyeceğim. Centaine çocuklara bakacaktır. Bunu da ayarladım. Çocuklara bakmaya bayılıyor. Tanrı biliyor ya, çocuklar da bundan yararlanıyorlar. Kendisi terbiye etmesini benden çok daha iyi biliyor. Sevgili kayınvalidem ben dönene kadar onları uslu melekler haline sokacaktır.

Molly, “Çocukları özleyeceksin,” deyince Tara başını salladı.

Onları özleyeceğim kuşkusuz. Ama sadece altı ay uzakta kalacağım.

Molly, “Peki çocuğu nerede doğuracaksın?” diye sordu.

Bilemiyorum. Tanınmış bir hastaneye ya da kliniğe gidemem. Ah Tanrım, o yerlerden birinde, beyazlar için ayrılmış çarşafkların üstünde bir çikolata bebek doğurursam nasıl telaşlanacaklarını düşünebiliyor musun? Neyse, daha bütün bunları ayarlamam için bol zaman var. Önce Centaine CourtneyMalcolmess’in kötü bakışlı gözlerinden kaçıp Sudi’ye gitmem gerek.

Neden Sudi, Tara? Neden Sudi’yi seçtin?

Çünkü böylece Moses’e yakın olacağım.

Molly acımasız gözlerle onu süzdü. “Bu o kadar önemli mi? Yani onu gerçekten seviyor musun? Yani... bu yalnızca küçük bir deney değil mi? Onlardan biriyle ilişkinin nasıl olduğunu anlamak için girişilen küçük bir serüven değil mi?”

Tara, hayır, der gibi başını salladı.

Bundan gerçekten emin misin, Tara? Yani zaman zaman ben de aynı arzuyu hissettim, insanın meraklı olması doğal sanırım. Ancak bu oyunda yakalanmamaya özen gösterdim.

“Molly, onu seviyorum. Benden hayatımı isteyecek olsa hiç düşünmeden, seve seve veririm.”

“Zavallı Tara’cığım!” Molly’nin gözleri dolmuştu. Uzanıp arkadaşına sarıldı. Bir süre umutsuzca kucaklaştılar. Molly, “O senin erişemeyeceğin bir yerde, şekerim,” diye fısıldadı. “Hiçbir zaman... evet, hiçbir zaman ona sahip olamayacaksın.”

Kısa bir süre için de olsa, onun biraz da bana ait olmasına razıyım. Bu bana yeter.

Moses kırmızılı mavili et kamyonunu ziyaretçilere ayrılmış yerlerden birine park etti. Sararmış çimenlerin gerisinde bir blok kadar yer tutan iki katlı Baragwanath Hastanesi vardı.

Bir grup zenci hemşire ona binadan çıkarak yaklaştılar. Beyaz, temiz üniformalarıyla hepsi de tertipli ve yetenekli hemşirelere benziyorlardı. Ama kamyonun yanına gelip Moses’i görünce elleriyle ağızlarını kapatarak kıkır kıkır gülmeye başladılar. Daima erkeklere baş eğer Afrikalı kadınlara özgü bir davranıştı bu.

Moses kamyonundan başını uzattı. “Kızım, seninle konuşmak istiyorum. Evet sen!” Seçilen hemşire utancından neredeyse bayılacaktı. O yaklaşırken arkadaşları da ona takılıyorlardı. Aralarında beş

adım kala, kız çekinerek durdu.

Hemşire Victoria Dinizulu’yu tanıyor musun?

Hemşire, “Eh he,” diyerek tanıdığını belirtti.

Nerede o?

Neredeyse gelir. Kendisi benimle gündüz vardiyasındaydı. Hemşire kaçmak için bir çare arayarak etrafına bakınırken ikinci grupta yaklaşan Victoria’yı gördü. “İşte orada. Victoria! Çabuk buraya gel!” diye bağırarak kız hemen uzaklaştı. Victoria da erkeği tanıdı. Arkadaşlarına bir şeyler söyleyerek ayrıldı, kurumuş otlara basarak yaklaştı.

Moses kamyondan inince kız başını kaldırıp ona baktı. “Korkunç bir otobüs kazası olmuş,” diye mırıldandı. “Son yaralı da yatağına yatırılana kadar ameliyathanede kalmam gerekti. Sizi beklettiğim için üzgünüm.”

Moses onu süzüyordu. “Önemi yok. Hâlâ bol zamanımız var.”

Genç kız gülümsedi. Bembeyaz, düzgün dişleri yarı saydam gibi duruyordu. Güzel yüzünden sağlıklı olduğu belliydi. Cildinde gençlere özgü parlaklık vardı. “Sokak kılığımı giymem bir, iki dakikamı alır. Hem sizinle tartışmak istediğim önemli bir bulunduğunu da bilin.” İngilizce konuşuyorlardı. Victoria’nın İngilizcesi aksanlıydı, ama seçtiği kelimeler bu dili iyi bildiğini açıklıyordu.

Moses ciddi tavırla ona baktı. “İyi. Bunu akşam yemeğinde konuşuruz.”

Pekâlâ. Siz yere ayrılmayın. Hemen dönerim. Hemşireler evine doğru gitti. Adam ona arabasından zevkle bakıyordu. Beli çok ince olduğu için kalçalarının yuvarlaklığı’ daha da belli oluyordu. Göğüsleri küçüktü, ama kalçaları genişti. Kolaylıkla doğum yapabiliyordu. Moses birden fotoğraflarını gördüğü Venüs de Milo’yu anımsadı. Victoria dindik yürüyordu. Boynu uzun ve biçimliyd. Kalçaları kendi duyduğu bir müziğe uymuş da dans ediyormuş gibi iki yana oynuyordu. Başıyla omuzlarıysa hareketsizdi. Çocukken o da diğer kızlarla birlikte, başına su dolu küpleri koyup bir damla bile dökmeden taşımıştı anlaşılan. Zulu kızları kraliçe gibi gururla yürüyüşlerini buna borçluydular.

Yuvarlak madonna yüzlü, iri siyah gözlü Victoria, o güne kadar gördüğü kadınların en güzlerinden biriydi. Kamyonete dayanarak beklerken her ırkın ayrı güzellik kavramları olduğunu düşündü. Kadın güzelliği de ırktan ırka değişiyordu. O zaman aklına kocaman yuvarlak göğüsleri, oğlan çocuğu gibi daracık kalçaları, uzun kestane saçları, yumuşak, hoş gitmeyecek kadar beyaz cildi olan Tara geldi. Moses yüzünü buruşturdu. Bu kadından tiksiniyordu. Ama her iki kadın da amaçları için gerekiyordu. Birini çok çekici, ötekini iğrenç bulmasının hiç önemi yoktu. Bütün sorun kadınların işe yaramalarıydı.

Victoria on iki dakika sonra merdivenden indi. Canlı, kırmızı bir elbise giymişti. Böyle renkli ona yakışıyor, parlak koyu cildi daha belirgin bir hal alıyordu. Kız geçip kamyonun yanına oturdu. Bileğindeki altın kaplama ucuz saate baktı. “On bir dakika on altı saniye,” diye açıkladı. “Yakınmaya hakkınız yok.” Adam da gülerek motoru çalıştırdı.

Konuşması Moses’in hoşuna gitmişti. Evlenmemiş bir siyah kızın bu kadar rahat ve kendisinden emin olması olağanüstüydü. Sonra onun eğitimini, dünyanın en büyük ve kalabalık hastanelerinden birinde çalıştığını anımsadı Yanındaki boş kafalı, her şeye gülen küçük bir taşralı değildi. Kız da bunu kanıtlamak ister gibi General Dwight Eisenhower’ın Beyaz Saray’a seçilme olasılığından söz ediyordu. Bunun Amerika’daki siyahların haklarını nasıl etkileyeceğini merak ediyordu.

Konuşurlarken güneş ufukta alçaldı, onlar kenti geride bırakarak yarım milyon siyahın yaşadığı Soweto kazasına geldiler. Yemek pişirmek için yakılan odunların dumanı etrafı kaplamıştı. Dar, doğru dürüst yapılmamış kaldırımlar zencilerle doluydu. Hepsi de aynı yöne gidiyor, çok yorucu bir iş gününden sonra evlerine dönüyorlardı. Sabah güneş doğmadan kalkıp otobüs veya trenle çalıştıkları yere uzun bir yolculuk yapan adamlar, dönüşte yorgunlukları yüzünden yolu daha da bitmez ve sıkıcı buluyorlardı.

Kamyon kalabalık yollarda ağır gitmek zorunda kaldı. Siyahlardan bazıları Moses'i tanıyarak önden koşup yol açtılar.

Moses Gama! Moses Gama! Bırakın geçsin!

Bazıları da bağırarak onu selamlıyordu.

Seni görüyorum, Nkosi.

Seni görüyorum, Baba.

Ona baba ve efendi diyorlardı.

Yönetim binasının önündeki alana gelince kalabalık yüzünden taşıttan inmek zorunda kaldılar. Son yüz metre yolu yürüdüler. Neyse, onlara yardım etmek için Buffalo'lar hazır bekliyordu. Hendrick Tabaka'nın güvenlik görevlileri, insanları gülererek, şakalar yaparak sağa doğru ittiler, onların sinirlenmesine meydan vermeden yolu açtılar.

Gelen Moses Gama! Yol verin! Adamın kolunu sıkıca tutan Victoria da kendisini olayın heyecanına kaptırmış, gülüyordu.

Salona girince kulakları sağır edecek bir gürültüyle karşılaştılar. Kent yöneticileri salonun siyasi bir toplantı için kullanılmasına izin vermemişti. Bu yüzden siyahlar burada bir rock and roll konseri vereceklerini ilan etmişlerdi. Konser verecek ünlü grubun adı da Marmelat Mamba'ydı.

Grup şimdi sahnede idi. Vücutlarına iyice oturmuş, payetli, dar giysili müzisyenler, renkli ışıklar altında pırıl pırıl parlıyorlardı. Bir dizi ses yükseltici, müziğin salonda patlayıp yankılanmasına neden oluyordu. Dans edenler de avaz avaz bağırarak tek bir dev organizma gibi ritimle kıvrılıp bükülüyorlardı.

Buffalo'lar dans pistinde yol açınca çiftler Moses'i tanıyarak haykırdılar, geçerken ona dokunmaya çalıştılar. Sonra müzisyenler de onu fark etti. Müzik sustu, davul çalmaya başladı.

Bir düzine insan uzanarak Moses'i sahneye çıkardı. Victoria aşağıda kalabalığa sıkışıp kalmıştı. Orkestra şefi konuşmaya kalkıştı, ama Moses'i çılgınca alkışlayanların gürültüsü arasında hoparlörlerden çıkan ses duyulamadı.

Moses Gama kollarını havaya kaldırınca gürültü birden kesildi, salona derin bir sessizlik çöktü.

Moses Gama o sessizlikte gürledi. "Amandla! Güç!"

Salondakiler tek ses gibi karşılık verdiler. "Amandla!"

Adam tekrar bağırdı. Heyecan veren kalın sesi salonda yankılanarak kalpleri etkiledi.

Mayibuye!

Dinleyiciler de kükrer gibi bunu yinelediler.

Afrika! Afrika her zaman kalmalı!

Salondakiler yine sustular. Heyecanla beklerlerken Moses Gama konuşmaya başladı. "Afrikadan söz edelim," dedi.

“Küçük, kısır topraklarında yaşamaya zorlandığımız zengin ve verimli ülkeden söz edelim. Umutsuz analardan ve okulsuz çocuklardan söz edelim.”

“Vergilerden ve izinlerden söz edelim.

Açlıktan ve hastalıktan söz edelim.”

“Kızgın güneşte ve karanlık toprakların derinliklerinde çalışmak zorunda kalanlardan söz edelim. Ailelerinden çok uzaklarda, daracık yerlerde yaşamak zorunda kalanlardan söz edelim.”

Açlıktan, gözyaşlarından ve Boer’lerin acımasız yasalarından söz edelim.

Gama bir saat boyunca onları büyüledi. Salondakiler hiç ses çıkarmadan dinlediler. Bazıları zaman zaman farkına varmadan acıyla içini çekiyor, inliye ya da öfkeyle homurdanıyordu. Konuşma sona ererken Victoria ağladığını etti. Yaşlar ay biçimi güzel yüzünden süzülüyordu.

Moses sözlerini bitirince kollarını indirip başını öne eğdi. Kendi tutkusu yüzünden bitkin düşmüş ve sarsılmıştı. Salonu derin bir sessizlik kapladı. İzleyiciler bağıramayacak, alkışlamayacak kadar duygulanmışlardı. O sessizlikte Victoria kendini sahneye atarak dimdik durdu. Nkolel’i Afrika,” diye şarkıya başladı.

Orkestra da hemen “Tanrı Afrika’yı Korusun”u çalmaya koyuldu ki Afrikalıların eşsiz sesleri bir koro halinde yükseldi. Moses Gama da ya kızın elini tuttu ve şarkıyı onunla söyledi.

Dışarı çıkabilmeleri için yirmi dakika uğraşmaları gerekti. Herkes dokunmak, seslerini duymak, bu mücadelenin bir parçası olmak istiyordu. Kısacık bir gece içinde, parlak kırmızı elbiseli Zulu kızı, esrarlı Moses Gama efsanesinin bir bölümü haline gelmişti. O gece orada bulunmak talihine erişenler gelemeyenlere kızın karşılarında bir kraliçe gibi durarak şarkı söylediğini anlatacaklardı. Kız yanındaki uzun boylu kara imparatora yakışan bir eşti.

Kırmızılı mavili kamyonla Johannesburg’a dönerlerken Vicky, “Ömrümde böyle bir şey görmemiştim,” dedi. “Sana duydukları sevgi inanılmayacak kadar güçlü... Bunu anlatacak söz bulamıyorum.”

Moses mırıldandı. “Doğru. Bazen bu beni de korkutuyor. Bana öyle ağır bir sorumluk yüklüyorlar ki!”

Senin korkuyu bildiğine inanamam.

Bilirim. Moses başını salladı. “Bunu çoğundan daha iyi bilirim.” Sonra konuyu değiştirdi. “Saat kaç? Yasaktan önce bir şeyler bulup yemeliyiz.”

Henüz dokuz. Victoria şaşkınlıkla saatine bakıyordu. “Ben çok daha seç oldu sanıyordum. O kısa gece içinde bir ömür yaşadım sanki.”

İlerde bir neon gördüler: BEBEK EVİ KAFETERYASI Lezzetli Yiyecekler. Moses arabayı parka soktu. Vicky’yi bırakıp inerek hamburger ve kahve aldı.

Victoria hamburgeri yerken, “Ah, çok lezzetli,” dedi. “Bu kadar aç olduğumun farkında değildim!”

Moses rahatlıkla Zulu dilinde konuşmaya başladı. “Şimdi bana tartışmak istediğin şeyi anlat bakalım.”

Sen Zulu dili konuşuyorsun!” Kız şaşırmıştı. “Bunu bilmiyordum. Dilimi ne zaman öğrendin?”

Moses “Ben çok şey bilirim” diye cevap verdi. “Herkes erişmek istiyorsa halkın dillerini bilmen gerekir.” Sonra gülümsedi. “Konuyu böyle değiştirmeye çalışma küçükhanım. Bana şu işi anlat.”

Bu gece paylaştığımız şeylerden sonra bundan söz etmek bana budalalık gibi geliyor.” durakladı. “Neden bana bir şey söylemeden ağabeyini babama yolladığını soracaktım. Ben kraal’da yetişmiş bir köylü kızı değilim. İss Victoria modern bir insanım.

Bunu bağımsızlığımız için savaşıırken eski töreleri bir yana atmamalı sana ve babana duyduğum saygı yüzünden yaptım. Eğer seni kırdıysam özür dilerim.”

Kız, “Biraz sinirlendiğimi itiraf etmeliyim,” diye mırıldandı.

Erkek gülümsedi. “Sana şimdi sormamın bir yararı olur mu? Yine de beni geri çevirebilirsin. Daha ileri gitmeden iyice düşünmeni istiyorum. Benimle evlenirsen, amacımızla da evlenmiş olacaksın. Evliliğimiz insanlarımızın savaşının bir bölümü olacak. Önümüzdeki yol da güç ve tehlikeli.”

Victoria hafif sesle konuştu. “Düşünmeme gerek yok. Bu gece insanlarımızın önünde seninle el ele dururken, bu nedenle dünyaya gelmiş olduğumu anladım.”

Moses onun ellerini avuçlarına alarak yaklaştı, kızı usulca kendine çekti. Ama daha dudakları birbirine değmeden sert bir ışık yüzlerine tutuldu. Şaşırarak ayrıldılar, elleriyle gözlerini korumaya çalıştılar.

Moses, “Ne oluyor?” diye bağırdı.

Dışarıda karanlıklardan bir ses karşılık verdi. “Polis! İkiniz de dışarıya çıkın!”

Kamyondan indiler. Moses gidip Victoria’nın yanında durdu. Birbirlerine daldıkları için polis arabasının gelip kafeteryanın önünde durduğunu fark etmemişti. Mavi üniformalı dört polis parktaki bütün arabaları kontrol ediyordu.

İkiniz de izin kâğıtlarınızı verin bakalım. Adam ışığı hâlâ onların yüzüne tutuyordu. Moses onu seçemedi. Yalnızca çok genç olduğunu fark edebiliyordu.

Elini iç cebine attı. Victoria da çantasını açarak aradı. Sonra izin defterlerini polise uzattılar. Adam el fenerini belgelere tutup inceden inceye okudu.

Afrikaner dilinde, “Sokağa çıkma yasağı neredeyse başlayacak,” diyerek defterleri geri verdi. “Siz Bantu’lar bu saatte yerlerinizde olmalıydınız.”

Victoria sert bir sesle, “Daha bir buçuk saat var,” deyince adamın yüz hatları sertleşti.

Benimle böyle konuşamazsın, kız. Hakaret eder gibi homurdanıyordu. Işığı yine Victoria’nın yüzüne çevirmişti. “Ayaklarında ayakkabı, yanaklarında allık olması bir şeyi değiştirmez. Sen beyaz değilsin. Bunu aklından çıkarma.”

Moses, Victoria’yı kolundan tutarak kamyona soktu. “Hemen gidiyoruz, memur bey,” diye adamı yatıştırmaya çalıştı. Yola çıkınca da kıza baktı. “İkimizi de tutuklatmakla eline bir şey geçmez. Mücadelemizi bu şekilde sürdürmeyiz. Karşısındaki kendisine verilen yetki yüzünden şımarmış beyaz bir delikanlıydı.”

Beni affet. Birden çok sinirlendim. Ne arıyorlardı öyle?

Siyah kızlarla gezen beyaz erkekleri arıyorlardı. Ahlak Yasası gereğince, değerli beyaz kanlarının bozulmasını sağlıyorlar. Polis güçlerinin yarısı zamanını başkalarının yatak odalarını gözetlemeye çalışarak geçiriyor.

Taşıt hastanenin önünde durana kadar ikisi de konuşmadılar. Moses, “Bu kez bize engel olamayacaklarını umarım,” diye fısıldadı. Kolunu kızın omzuna doladı, onu kendine doğru çekti. Victoria filmlerde öpüşenleri görmüştü. Kaldığı evde de arkadaşları Holywood Stili adını verdikleri

öpüşmeden söz ediyorlardı. Ama kendisi ömründe bir erkeği öpmemişti. Zulu törelerinde böyle bir şey yoktu. Başını biraz korku, biraz da heyecanlı bir bekleyişle kaldırdı. Erkeğin dudaklarının sıcaklığına ve yumuşaklığına şaştı. O anda gerilimden sıyrıldı, vücudu gevşedi, kendini Moses'in kollarına bıraktı.

Sundi Mağaraları'ndaki çalışma Tara Courtney'in umduğundan çok daha ilginçti. Kendini buradaki yaşama uydurmakta da güçlük çekmedi. Hem birlikte çalıştığı kimselerin dostluğundan da çok hoşlanıyordu. Onlardan pek çok şey öğrenmekteydi.

Witwatersrand Üniversitesi'nden iki öğrenciyle bir çadırı paylaşıyordu. Bu daracık yerde başka kadınlarla birlikte kalmaktan rahatsız olmadığını anlayınca da biraz şaştı. Öğle sıcağında çalışamadıkları için şafak sökmeden çok önce kalkıyor, çabucak hafif bir kahvaltı yapıyorlardı. Sonra Profesör Hurst onları kazı yerine götürüp o günkü görevlerini bildiriyordu. Öğleüzeri işi bırakıp yemek yiyorlar, etrafın serinlemesini bekliyorlardı. Sonra yine kazı yerine dönüp hava kararana kadar çalışıyorlardı. Sıcak bir duş yapıp hafif bir akşam yemeği yiyecek kadar enerjileri ancak kalıyordu. Daracık kamp yataklarına uzanır uzanmaz da uyuyorlardı.

Mağaralar kurumuş nehir yatağının yanında yükselen kayaların arasındaydı. Bunlar ilkel insanlar için ideal yaşama yerleriydi. Burada sürekli esen rüzgârlardan korunarak yaşamışlardı. Üstelik önleri açık olduğu için de her türlü tehlikeyi görebilmişlerdi. Ayrıca suya yakındılar. Kendilerini her tür saldırgandan da kolaylıkla koruyabilmişlerdi.

Mağaraların tavanları sayısız yemek ateşinden kararmıştı. İç duvarlarda eski Sanların çocuksu resimleri vardı. Burada çok eski insanların yaşamış olduğu belliydi. Pek çok kalıntı buna işaret ediyordu. Kazılar başlayalı çok olmamıştı, ama daha şimdiden pek çok şey bulmuşlardı. Bu da gruptakilerin iyimserliğini arttırıyordu. Birlikte çalışmaktan zevk alıyor, çok önemli bir proje katkıları bulunduğuna seviniyorlardı.

Tara en çok, kazıyı yöneten Amerikalı Profesör Marion Hurst'ten hoşlanıyordu. Kır saçlı, cildi yanıp meşin gibi olmuş, ellisini de geçmiş bir kadındı. Tara daha onun Cornell'de zenci bir profesörle evli olduğunu öğrenmeden önce dost olmuşlardı. Kadının bir siyahla evli olması da aralarındaki bağı güçlendirmiş, Tara'nın yalana dolana başvurmasına gerek kalmamıştı.

Bir gece geç vakit Marion'la laboratuvar olarak kullanılan kulübede otururlarken Tara dayanamayarak Moses Gama'ya duyduğu umutsuz aşkı ve taşıdığı çocuğu anlattı.

Amerikalı kadın içtenlikle ona hak verdi. "Böyle haksız bir toplum düzeni insanların birbirlerini sevmelerine nasıl engel olabilir? Ben buraya gelmeden, geçerli yasaları öğrendim tabii. Bu yüzden Tom Amerika'da kaldı. Özel duygularıma karşın, buradaki iş reddedilemeyecek kadar önemliydi. Bununla birlikte ikinize de yardım etmek için elimden geleni yapacağıma söz veriyorum."

Tara, Moses Gama'dan bir haber almaksızın beş haftadır kazılarda çalışıyordu. Adama bir düzine mektup yazmış, Rivonia'daki eve telefon etmiş, Drake Çiftliği'ni de aramıştı. Moses ortalıkta yoktu. Bıraktığı haberlere de aldırıyordu.

Sonunda dayanamayarak Marion'un kamyonetini ödünç aldı, bozuk yollarda bir saat araba sürerek kente gitti. Puck'ın Tepesi'nin gerisinde durup bekledi. Birden adamı görmekten korkmaya başlamıştı. Belki de değişmişti Moses. Belki kendisini kovacaktı. Kamyonetten inebilmek için bütün cesaretini kullanması gerekti. Güçlkle bakımsız evin verandasına çıktı.

Verandanın öbür ucunda bir erkek oturuyordu. O anda kalbi deli gibi çarpmaya başladı. Ama adam dönüp ayağa kalkınca büyük bir düş kırıklığına uğradı. Marcus Archer'di. Marcus ona yaklaşıırken aşağı gören, alay eden bir tavırla gülümsüyordu.

Bu ne sürpriz! dedi. “Seni göreceğimi hiç ummuyordum.”

Merhaba Marcus. Moses'i arıyordum.

Kimi aradığını biliyorum, şekerim.

Burada mı?

Marcus, hayır, der gibi başını salladı. “Onu iki haftadır görmedim.”

Ona mektup yazdım. Telefon ettim. Ama cevap vermedi. Çok kaygılandım.

“Belki seni görmek istemediği için cevap vermemiştir.”

“Benden hiç hoşlanmadığın belli. Neden Marcus?”

Marcus alayla güldü. “Ah, şekerim, bu da nereden aklına geldi?”

“Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim.” Tara dönerken birden durdu. Kaşları çatılmıştı. “Onu görünce bir haber verir misin?”

Marcus başını salladı. Kadın ilk kez onun kızıl favorilerindeki akları ve gözlerinin etrafındaki çizgileri fark etti. Sandığından daha yaşlıydı.

Moses'e kendisini görmeye geldiğimi ve hiçbir şeyin değişmediğini, her sözümde samimi olduğumu söyler misin?

“Olur şekerim. Söylerim.”

Tara merdivenden inerken adam arkasından seslendi. “Tara!” Kadın başını kaldırdı. Marcus verandanın parmaklığına dayanmıştı. “Ona hiçbir zaman sahip olamayacaksın. Bunu biliyorsun, değil mi? Gereksinmesi olduğu sürece seni yanında tutacaktır. Sonra da fırlatıp atacaktır. Hiçbir zaman senin olmayacak.”

Tara hafif sesle, “Senin de olamayacak, Marcus Archer,” deyince adam irkilerek geri çekildi. “O ikimize de ait değil. O Afrika'ya ve halkına ait.” O zaman Marcus'un gözlerindeki umutsuzluğu gördü, ama bundan da bir zevk almadı. Ağır ağır kamyonete yürüyüp oradan uzaklaştı.

Sundi Mağaraları'ndaki ana galerinin altıncı katında pek çok kil çömlek parçası buldular. Sağlam bir tek şey çıkmamıştı. Anlaşılan burası eski çömlekçilerin işe yaramaz şeyleri attıkları bir yerdi. Ama yine de bu buluş son derece önemliydi. Çömleklerin çok eski bir çağa ait olduğu anlaşıyordu. Marion Hurst bu buluş yüzünden çok heyecanlanmıştı. Onun coşkusu herkesi de etkiliyordu. Tara hendeklerin dibinde toprakları eşeleme işinden alınmıştı. Çömlek parçacını birbirine eklemekte usta olduğunu ortaya koymuş, bu yüzden Marion Hurst'ün yönetiminde prefabrike kulübede çalışıyor, yeteneklerini kanıtlıyordu.

Tara bu küçük parçalarla uğraşırken, duyduğu özlemi, güvensizliği ve suçluluğu bastırabiliyordu. Çocuklarını ve ailesini ihmal etmesinin bağışlanmaz bir şey olduğunun farkındaydı. Haftada bir Rhodes Tepesi'ne telefon edip babasıyla, Centaine ve İsabella'yla konuşuyordu. Kızı yaşantısından memnundu. Tara onun kendisini aramayarak büyükannesiyse mutlu olmasına sinirleniyor. bencil bir öfke duyuyordu. Centaine dostça davranmaktaydı. Eve dönme diği için onu eleştirmiyordu. Oysa sevgili babası Blaine Malcolmess her zamanki gibi açık konuşuyordu.

Neden kaçmaya çalıştığını bilemiyorum, Tara. Ama inan, başarılı olamayacaksın. Senin yerin kocanla çocuklarının yanındadır. Bu kadar saçmalık yeter. Görevini biliyorsun. Bunu tatsız da bulsan yapmak zorundasın.

Şasa ve oğulları yakında safariden döneceklerdi. O zaman işi daha fazla geciktiremeyecekti. Karar vermesi gerekecekti. Ne yapacağını da bilemiyordu. Bazen gecenin geç saatlerinde, gücü ve cesareti iyice azaldığı için Molly'nin öğüdünü dinlemeyi ve çocuğu aldırmayı bile düşünüyordu. Böylece Moses'e sırt çevirerek Weltevredendeki o baştan çıkaran, çekici, insanı yozlaştıracak kadar rahat yaşama geri dönecekti.

Ah, Moses seni bir kez daha görebilseydim, diyordu. Seninle birkaç saat konuşabilseydim... O zaman ne yapacağımı bilirdim.

Kazıda çalışan diğerlerinden uzaklaşmakta olduğunun da farkındaydı. Çadırı paylaştığı neşeli, dertsiz iki üniversite öğrencisine de sinirlenmeye başlamıştı. Konuşmaları ne kadar çocukça ve saftı. Hatta pilli teyplerinde durmadan çaldıkları gürültülü müzik bile sinir bozuyordu.

Marion'un izniyle kendisine küçük bir çadır alarak çalıştığı laboratuvarın yakınına kurdu. Böylece diğerleri öğle uykusuna daldıklarında o işinin başına dönerek küçük çömlek parçalarını birbirine eklemeye çalışıyor, çözülmez sorunlarını unutuyordu. Çömleklerin çok eskiden kalmış olması onu yatıştırıyor, günün sorunlarını basit, önemsiz hale koyuyordu.

Yine çok sıcak bir öğleden sonra, tahta sıraya oturmuş çalışırken açık kapıdan gelen ışık birden engellenince kaşlarını çatarak başını kaldırdı. Alnına yapışmış saçları elinin tersiyle geri iterek baktı. Sonra birden ağzı kurudu. Kalbi bir an duracak gibi oldu, ardından deli gibi çarpmaya başladı.

Güneş onun arkasından geliyordu. Bu yüzden geniş omuzlu, dar kalçalı, uzun boylu adam heybetli bir krala benziyordu. Tara hıçkırarak yerinden fırlayıp ona koştu. Kollarını onun beline dolayıp başını da göğsüne yasladı. Kalp atışlarını yanağında duyuyordu şimdi.

Sana acımasız davrandım. Daha önce gelmeliydim.

Tara, "Hayır," diye fısıldadı. "Hiç önemi yok. Şimdi buradasın ve hiçbir şeyin önemi yok."

Moses Gama yalnızca bir gece kaldı. Marion Hurst onları kazının diğer görevlilerinden sakladı. Böylece küçük çadırda, dünyadan uzakta, baş başa kalabildiler. Tara o gece hiç uyumadı. Her an ziyan edilemeyecek kadar değerliydi.

Adam şafak sökerken, "Kısa süre sonra gitmem gerekiyor." dedi. "Benim için yapman gereken bir şey var."

Tara fısıldadı. "Her şeyi yaparım."

"Başkaldırma kampanyamız yakında başlıyor. Binlerce insanım kendilerini korkunç bir tehlikeye atacaklar. Hayatlarını feda edecekler. Ama buna karşılık dünyanın dikkatini çekecek çok önemli bir şey yapmalıyız."

"Ne yapabilirim?"

Bu ara talihimiz yaver gidiyor. Ülkede bir Amerikan televizyon ekibi var. 'Afrika'ya Bakış' adlı bir dizi hazırlıyorlar.

Evet. Onları biliyorum. O ekip zaten..." Birden sustu. Bu çok değerli anda Şasa'dan söz etmek istemiyordu.

Adam, "Zaten kocanla röportaj yaptı," diye tamamladı.

"Evet, bunu biliyorum. Neyse, ekibin buradaki işi sona ermek üzereymiş. Birkaç gün içinde

ABD'ye geri döneceklermiş. Oysa onlara burada gereksinmemiz var. Mücadelemizi filme almaları gerekiyor. Dünyaya bizim insanlarımızın cesaretini, bu baskılı ve insanlık dışı hareketlere nasıl dayanarak savaştığımızı göstermeliler.”

Nasıl yardım edebilirim?

O diziye hazırlayan yapımcıyla konuşmam olanaksız. Bana bir aracı gerekiyor. Sen bu işlerin başındaki kadınla konuşmalısın. Adı Godolphin... Kitty Godolphin. Kendisi üç gün Johannesburg'daki Sunnyside Otelinde kalacak.

Bugün onu görmeye giderim.

Kendisine henüz zaman konusunda karar vermediğimizi söyle... Karar verir vermez ona bildireceğim. Kadın kamerasıyla belirtilen yerde olmalı.

Tara, “Kadının orada olmasını sağlayacağım,” diye söz verdi. Moses onu tutarak usulca sırtüstü çevirdi, yine sevişmeye başladı. Aslında olanaksızdı ama Tara'ya sevişmeleri her sefer bir öncekinden daha harikaymış gibi geliyordu. Moses onu bırakarak portatif karyoladan kalkarken Tara erimiş balmumu gibi sıcak ve yumuşaktı. Çok bitkin düşmüştü.

Adam yakası açık, uçuk mavi gömleğinin düğmelerini iliklerken Tara, “Moses,” diye mırıldandı.

Ne var?

Tara ona taşıdığı çocuğu anlatmak zorundaydı. Doğrulup oturunca buruşuk çarşaf aşağıya indi, hamilelik yüzünden daha da irileşen, mavi damarları belirginleşen beyaz göğüsleri ortaya çıktı.

Aptal aptal, “Moses,” diye yineledi. Durumu açıklamak için cesaret bulmaya çalışırken adam yaklaştı.

Haydi anlat, diye emredince Tara korkuya kapıldı. Ona durumu açıklayamazdı. Onun uzaklaşmasına neden olacak şeyi söyleyemez, bu riski göze alamazdı.

Sana ne kadar minnettar olduğumu söylemek istiyordum. Mücadelene yardım etme fırsatını bana verdiğin için teşekkür ederim.

Kitty Godolphin'i bulmak sandığından çok daha kolay oldu. Marion'un kamyonetini alarak beş mil ötedeki köye gitti. Oradaki tek odalı postanenin telefon kulübesinden aradı. Sunnyside Otelinin santrali onu kadının odasına bağladı. Louisiana vurgusuyla konuşan biri tatlı sesle, “Ben Kitty Godolphin,” dedi. “Kim arıyor?”

Adımı vermesem daha doğru olur, Miss Godolphin. Sizinle hemen buluşmak isterdim. Anlatacağım önemli bir şey var. Önemli ve gerçek bir hikâye.

Ne zaman ve nerede buluşmak istersiniz?

Otelinize ancak iki saat sonra varabilirim.

Kitty Godolphin, “Sizi bekleyeceğim,” diye cevap verdi. Her şey çok kolay olmuştu.

Kareli gömlek ve blucin giymiş, ince, hoş, genç bir kız Tara'ya kapıyı açtı.

Tara, “Merhaba,” dedi. “Bayan Godolphin burada mı? Kendisiyle randevum vardı.”

Kız onu dikkatle süzdü. Haki eteğine, sivrisinek botlarına, güneşten esmerleşmiş kollarına, gür kıvılcımsı saçlarına taktığı eşarba kadar her şeyi bir anda gördü.

Kız, “Kitty Godolphin benim,” deyince Tara şaşkınlığını gizleyemedi. “Pekâlâ. Anlıyorum. Sakın

söylemeyin. Siz yaşlı bir kadın bekliyordunuz. İçeriye gelin ve bana kim olduğunuzu anlatın.”

Tara dairenin oturma odasında güneş gözlüğünü çıkarıp Kitty’ye baktı “Adım Tara Courtney. Sanırım kocamı tanıyorsunuz. Şasa Courtney, Courtney Madencilik ve Finans Şirketinin yönetim kurulu başkanı.”

Kadının yüzündeki ifadenin değiştiğini fark etti. Masum ve içten bakışlı sandığı gözlerde bir sertlik belirmişti.

İşimde pek çok kimseyle karşılaşırım, Bayan Courtney.

Tara böyle düşmanlık beklememişti. Telaşla buna engel olmaya çalıştı. “Bundan eminim...”

Bana kocanızdan söz etmek mi istiyorsunuz, Bayan Courtney? Kaybedecek zamanım yok. Kitty anlamlı bir tavırla saatine baktı. Saati bir erkek Rolex’ydi. Kadın askerlerin yaptığı gibi saati bileğinin içine takmıştı.

Hayır, özür dilerim. Size bu izlenimi vermek istemezdim. Buraya başka biri adına geldim. Doğrudan doğruya gelip sizinle konuşmasına imkân olmayan biri...

Kitty sert sert, “Neden?” diye sordu.

Tara o zaman kadın hakkında yanılmış olduğu kanısına vardı. Çocuksu gözükiyordu, ama aslında Tara’nın karşılaştığı erkekler kadar zeki ve güçlüydü.

Çünkü Özel Şube görevlileri kendisini gözetliyorlar. Çünkü planladığı şeyler tehlikeli ve yasalara aykırı. Tara uygun olan şeyleri söylediğini ve televizyoncu kadının merakını tahrik ettiğini anladı.

Oturun Bayan Courtney. Kahve ister misiniz? Telefonu açarak oda servisine kahve söyledi, sonra yine Tara’ya döndü. “Şimdi anlatın bakalım. Bu esrarlı insan kim?”

Tara, “Onun adını duymamışsınızdır sanırım,” diye başladı. “Ama yakında bütün dünya öğrenecek. Moses Gama...”

Kitty Godolphin bağırdı. “Moses Gama! Kahretsin, tam altı haftadan beri o adamı bulmaya çalışıyorum. Onun bir efsane olduğunu, aslında öyle birinin bulunmadığını sanmaya başlamıştı. Kırmızı Çiçek gibi bir hayal kahramanı olduğunu düşünüyordum.”

Tara, “Yok, kendisi yaşıyor,” diye cevap verdi.

Peki, bir röportaj yapmamı sağlayabilir misiniz? Kitty iyice telaşlanmıştı. Eğilip Tara’nın elini tuttu. “O adam sayesinde insan bir Emmy kazanabilir. Güney Afrika’da gerçekten konuşmayı istediğim tek erkek o.”

Tara, “Bundan çok daha iyisini de sağlayabilirim,” diye söz verdi.

Şasa Courtney oğullarına Afrika’nın sadece Kap ve Johannesburg’un beyazlara ait zengin bölgelerinden oluşmadığını anlatmaya kararlıydı. Bu safariyi de onlara ilkel ve sonsuz Afrika’yı göstermek için düzenlemişti. Böylece çocuklarla ataları, kendi tarihleri arasında sağlam bir bağ kurulacaktı. Geçmişe ve kendilerine bakarak gurur duyacaklardı.

Bu iş için de altı haftasını boş bırakmıştı. Yani çocukların okul tatilini safariye ayırmıştı. Üstelik bunu planlamak da kolay olmamıştı. Şirketin işleri hem çok yüklü, hem de karmaşıktı. Bunları David Abrahams gibi yetenekli birinin ellerine bırakmak bile hoşuna gitmemişti. Gümüş Nehir Madeni’nde tünel kazılıyordu. Şimdiden üç yüz metreye inmişlerdi. Ayrıca Walvis Koyu’ndaki fabrika için altı balıkçı motoru ismarlamıştı. Bunları da üç hafta sonra teslim edeceklerdi. Konserve fabrikasının

makineleri de İngiltere'den yola çıkmıştı. Bunca iş varken bir sürü sorun çıkması doğaldı. Onlarla kendisinin ilgilenmesi gerekirdi.

David gidip Centaine'den akıl sorabilirdi tabii. Ama annesi son zamanlarda şirketin yönetiminden elini ayağını çekmişti. Hem yalnızca Şasa'nın başa çıkabileceği sorunlar olabilirdi. İşte bütün bunları düşünmüş, yine de oğullarının Afrika'daki yerlerini, kendilerine miras kalan görev ve sorumlulukları anlayabilmeleri için her türlü tehlikeyi göze alarak safariye karar vermişti. Bu arada safarinin ayrıntılı programını Centaine ve David'e bırakmayı da unutmamıştı. Böylece onun şirketten uzakta kaldığı her gün nerede olduğunu bileceklerdi. Hani Madeni'yle telsiz bağlantısı olacaktı. Böylece kamp kurduğu bir yere dört, beş saat içinde bir uçak erişebilecekti.

Şasa, David'e, "Ortada çok önemli bir neden olmadıkça beni aramayacaksın," demişti. "Sanırım ömrümüzde ilk ve son kez çocuklarla böyle bir şey yapabileceğiz."

Mayısın son haftasında Hani Madeni'nden yola çıktılar. Şasa çocukları okullar kapanmadan birkaç gün önce gidip almıştı. Bu da hepsinin neşelenmesine, çok iyi bir başlangıca yetmişti doğrusu. Şasa madenden dört kamyon istemiş, sonra safari için gereken adamları toplamıştı. Grup sürücülerden, kamp hizmetkârlarından, hayvan derisi yüzücülerden, iz sürücülerden, silah taşıyıcılardan ve Hani Madeni Kulübü'nün baş aşçısından oluşuyordu. Şasa'nın özel av taşıtı daima madenin atölyesinde hazır bulundurulurdu. Her an yola çıkmaya hazırdı. Madendeki mühendisler tarafından hiçbir masraf düşünülmeden düzeltilip epey değiştirilen askeri bir cipti. Arabada uzun yol yakıt tankları ve tüfek raflarından kısa dalga telsize kadar her şey vardı. Koltuklara da zebra derisi geçirilmişti. Boyası bir kamuflaj şaheseri idi. Çocuklar 22.lik winchester'lerini gururla Şasa'nın büyük .375 Holland ve Holland Magnum tüfeklerinin durduğu rafa taktılar, cipteki yerlerine oturdular. Hepsi de haki renkli yeni safari ceketlerini giymişti. Büyük oğlu Sean, babasının yanında, önde oturuyordu tabii. Michael ve Garrick de açık arka kanepedeydiler.

Şasa arabayı çalıştırırken, "Fikrini değiştirip evde kalmayı isteyen var mı?" diye şaka etti. Çocuklar bu soruyu ciddiye alarak hep birlikte, hayır der gibi başlarını salladılar. Heyecandan konuşamayacak haldeydiler. Yüzleri solmuş, gözleri pırıl pırıl parlıyordu.

Şasa "Öyleyse gidelim," dedi. Madenin yönetim binasının önünden ayrılarak tepeden indiler. Dört kamyon dan oluşan konvoy da peşlerindeydi.

Üniformalı maden muhafızları ana kapıyı açarak onları selamladılar, cip geçerken neşeli neşeli güldüler. Üstü açık kamyonlardaki zenciler de töresel bir safari şarkısına başladılar:

Ağla ey kadın, bu gece yalnız uyuyacaksın.

Uzun yol bizi çağırıyor ve gitmeliyiz...

İki günden fazla yol aldılar. Şasa insanların tüfek ve ciplerle gelip çok sık uğrayarak mahvettiği bölgelerde kalmak istemiyordu. Zaten buralarda büyükbaş av hayvanı da kalmamıştı. Bütün görebildikleri küçük hayvanlardan oluşan sürülerdi. Onlar da cipin homurtusunu duyar duymaz kaçıp gidiyorlardı.

Şasa çocukluğundan beri ülkede pek çok şeyin değiştiğini üzümlere fark etti. Buralara ilk kez Sean'ın yaşındayken gelmişti. O zaman etraf korkusuz davranan, insanları pek tanımayan zürafa, aslan ve diğer hayvanlarla doluydu. Arada sırada da çölün Pigme'lerine rastlanıyordu. Şimdi uygarlığın kaçınılmaz ilerleyişi yüzünden vahşi insanı da, hayvanı da, ormanların derinliklerine çekilmişlerdi. Şasa bir gün hayvanların kaçıp saklanacakları bir yer kalmayacağını düşünüyordu. Yollar, raylar ülkeyi saracaktı. Sonsuz köyler, kraal'lar mahvolup gidecekti. Bu tatsız düş derin bir üzüntü

duymasına neden oldu. Oğullarının safarisini bozmamak için kendini zorlayarak neşeli bir tavır takındı.

Kendi kendine, onlara geçmişî göstermek zorundayım, dedi. Bir zamanlar var olan Afrika'yı biraz olsun bilmeliler. Böylece onun harikallğını anlayabilirler. Gülümseyerek çocuklarına öyküler anlatmaya başladı. Bunlar kendi başından geçen ya da Centaine'in yaşadığı olaylardı. Daha da geriye giderek büyükbabasından dinlediklerini de anlattı. Böylece çocuklarına ailenin bu topraklarla olan ilişkisini açıklıyordu. Çocuklar ilk gece kamp ateşinin etrafında gözleri uykuyla kapanana kadar dinlediler onu.

İkinci gün de akşamüzerine kadar devamlı yol aldılar. Çölden, otluklardan, mopani ormanından geçtiler. Durup avlanmadılar. Madenden getirdikleri yiyeceklerle yetindiler. Ama hizmetkârlar aralarında konuşuyor, taze et istiyorlardı.

Üçüncü gün, şafaktan beri izlemekte oldukları patikadan çıktılar. Şasa önce doğuya sonra kuzeye doğru yol aldı. Buralarda araba tekerleği izi de yoktu. Bir ormandan geçerek birden bir akarsuyun kıyısına çıktılar. Burası Kavango gibi büyük Afrika nehirlerinden biri değil, yalnızca onun bir koluydu. Yine de, on beş metre genişliğinde ve epey de derindi. Su bu kadar kuzeye gelebilen çoğu safari gruplarının geri dönmesine neden olacak büyük bir engeldi.

Şasa iki hafta önce Mosquito uçağıyla bu toprakların üstüne gelmiş, çevreye göz atmıştı. Çok alçaktan uçarak hayvan sürülerine bakmış, hatta her filin dişlerinin büyüklüğünü bile görebilmişti. Nehrin bu kolunu harita üstünde de işaretlemişti. Bu yüzden bu toprakları bulması güç olmuyordu.

İki gün akarsuyun güney kıyısında kamp yaptılar. Safarinin bütün üyeleri, hatta üç çocukla şişman Hererolu aşçı bile köprünün yapılmasında çalıştılar. Ormandaki kalın gövdeli mopani ağaçlarını keserek cipin arkasına bağlayıp sürüklediler. Şasa kolunda .375'lik Magnum'uyla kıyıda duruyor, timsahları gözlüyordu. O sırada çıplak adamları, kazıkları suyun ortasında çamurlu dibe çakıyorlardı. Takılan kazıklar mopaninin kabuklarından yaptıkları kaba iplerle sıkıca bağlandı.

Sonunda köprü tamamlanınca kamyonları hafiflemeleri için boşalttılar. Şasa onları teker teker karşıya geçirdi. Altında yeni yapılan köprü sallanıyor, gıcırdıyordu. Ama dört kamyonun sonu cipini de öbür kıyıya geçirmeyi başardı.

Oğullarına, "İşte şimdi safari gerçekten başlıyor," dedi. Akarsuyun öbür yanında kalan, pek insan ayağı basmamış bir ormana girmişlerdi. Şasa uçaktan bakarken orada pek çok yaban sığırı ve devekuşu olduğunu görmüşü.

O gece çocuklara Karamajo Bell, Frederick Selous ve büyük, büyük amcaları Sean Courtney gibi ünlü fil avcılarıyla ilgili öyküler anlattı. Bunların hepsi de müthiş nişancı, doğal atlet ve çok dirençli erkeklerdi. Sean Courtney öğleleri ısıнын 75 dereceye çıktığı Zambezi Vadisi'nde yürüyerek avlanmıştı. Fillerin peşinden günde kırk mil koşmuştu. Gözleri de çok keskin olduğu için attığı kurşunun pırıltısını bile seçebilmişti. Oğulları büyülenmiş gibi dinliyorlardı. Ne zaman dursa, devam etmesi için yalvarıyorlardı. Sonunda Şasa, "Bu kadar yeter," dedi. "Yarın sabah erken kalkacaksınız. Beşte hazır olacaksınız. İlk kez ava çıkacağız."

Daha hava aydınlanmadan, açık ciple ağır ağır akarsuyun kuzey kıyısına indiler. Hepsi de soğuğa karşı sıkıca giyinmişti. Yerlerdeki buzlar tekerleklerin altında çıtırdıyordu. Şafağın ilk ışıklarında bir yaban öküzü sürüsünün su içip geri döndüğü yeri buldular.

Cipi kıyıda bırakarak üstlerindeki kapitone anorakları çıkardılar. Şasa iki Ovambo iz sürücüsünü önden yürüttü, onların peşinden ormana girdiler. Sık mopani ağaçlarının arasından geçerlerken Şasa

fısıldayarak bilgi veriyor, eski izlerle yenilerinin birbirinden nasıl ayırt edileceğini anlatıyordu.

Öğleye biraz kala sürüyü gördüler, ilerde iri kulaklı, düşük boynuzlu, ineği andıran kocaman yaratıklar vardı. Çoğu mopanilerin gölgesinde yatıyordu. Öküzlerden birkaçı da ayakta uyumaktaydı. Hareket etmiyorlar, kendilerini sokan sineklerden kurtulmak için yalnızca kuyruklarını sallıyorlardı.

Şasa çocuklara nasıl yaklaşılabileceklerini gösterdi. Rüzgârdan, bulabildikleri her ağaç ve çalıdan yararlanarak en iri hayvanın dokuz metre kadar yakınına gittiler. Hayvanın sıcak, pis ineksi kokusunu duyabiliyorlardı şimdi. Islak ağzından çıkan solukları işitebiliyorlardı. Çok yaklaştıkları için omuzlarında ve bacaklarında yaşlılık işareti olan tüyü dökülmüş yerleri bile seçebiliyorlardı.

Çocuklar zevkli bir korkuyla soluklarını tutmuş bakarlarken Şasa ağır silahını kaldırdı ve hayvanın kalın boynuna nişan aldı.

Birden, “Bom!” diye bağırınca iri hayvan deli gibi ileriye fırladı. Sık mopanileri yararak uzaklaştı. Şasa da oğullarını toplayıp ağaçlardan birinin kalın gövdesinin arkasına sığındı. Paniğe kapılan sürü hızla kaçarken de onları bırakmadı.

Sonunda sesler hafifledi ve kayboldu. Şasa kollarını çocuklarının omzundan çekerek neşeyle gülmeye başladı.

Ama Sean çok kızmıştı. “Bunu neden yaptınız?” diye çıkıştı. “O hayvanı kolaylıkla öldürebilirdiniz. Neden onu öldürmediniz sanki?”

Şasa açıkladı. “Biz buraya öldürmeye gelmedik, oğlum. Biz buraya avlanmaya geldik.”

İyi ama... Sean’ın öfkesi şaşkınlığa dönüşmüştü. “Ama aralarında ne fark var?”

Ah, işte bunu öğrenmen gerekiyor! O erkek hayvan oldukça büyüktü, ama yeteri kadar iri değildi. Hem bizim bol etimiz de var. Onun için kaçmasına izin verdim. Bu birinci dersti. Şimdi ikinci ders... Hiçbiriniz hayvanı iyice tanımadıkça öldürmeye kalkmayacaksınız. Hayvanın huyunu, ne kadar yaşadığını, her şeyini öğreneceksiniz. Ona saygı duymayı da öğrenmeniz gerekecek. Ancak o zaman, evet, o zaman avlayabilirsiniz.

O gece kampta her oğluna ikişer kitap verdi. Bunlar deri kaplıydı. Üstlerine de adları yazdırılmıştı. Kitaplar Robert’in Güney Afrika Memeli Hayvanları ve Güney Afrika Kuşlarıydı.

Bunları sizin için getirdim. Okumanızı istiyorum, diye emretti. Sean afalladı. Kitaplardan da, çalışmaktan da nefret ederdi. Ama Garry’le Mickey okumak üzere hemen çadıra koştular.

Şasa günler geçerken onlara gördükleri her hayvan ve her kuş hakkında sorular sormaya başladı. Başlangıçta bu sorular basitti, ama gitgide güçleşti. Çocuklar artık hayvanların Latince adlarını söyleyip büyüklükleri, ağırlıkları, yaşamları hakkında gerekli bilgiyi verebiliyorlardı, iki kardeşinin çalıştığını gören Sean bile çaresiz güç Latince adları öğrenmişti.

Yine de onların avlanmalarına ancak on gün sonra izin çıktı. Hem yalnızca kuş avlayacaklardı. Babalarının gözden kaçırmadığı çocuklar, birkaç benekli orman tavuğu ve turaç vurdular. Sonra Herero kabilesinden gelen aşçıya yardım ederek vurdukları kuşların tüylerini yoldular, içlerini temizlediler.

Sean, “Bu yediğim en lezzetli yemek,” deyince ağızları dolu olduğu için konuşamayan çocuklar da başlarını salladılar.

Ertesi sabah Şasa, “Adamlarımız için taze ete ihtiyacımız var,” dedi. Kampta otuz zenci vardı. Hepsi de taze ete bayılıyordu. “Pekâlâ, Sean. İmpalanın Latince adı nedir?”

Sean hevesle atıldı. “Aepyceros Melampus. Afrikanerler bu ceylana rooibok diyorlar. Hayvan

altmışla yetmiş beş kilo arasında değişiyor.”

Şasa güldü. “Bu kadarı yeter. Git tüfeğini al.”

Akarsuyun hemen yakınındaki dikenlerin, çalılarının arasında yaşlı bir erkek impala gördüler. Sürüden atılmış bir hayvandı. Bir leopar bacağını parçalamıştı. Topallayarak gidiyordu ama uzun boynuzları güzeldi. Baba oğul o hayvanla ilgilendiler. Sean kızılımsı kahverengi impalayla babasının öğrettiği gibi başarıyla izledi. Sonra dizüstü çökerek winchester’i omzuna dayadı. Şasa da kendi ağır tüfeğinin emniyet mandalını açtı. Gerekirse oğlundan sonra ateş edip yaralı hayvanı öldürecekti.

Ama buna gerek kalmadı. Sean’ın kurşunu ceylanın boynuna saplandı ve hayvan o anda ölüreke yere yığıldı. Şasa da yaklaşıp oğlunu kutladı, elini sıktı.

Sean’ın gözlerinde atalardan kalma av tutkusunu okuyordu. Çağdaş insanlarda bu güçlü istek hafıflemış veya gizlenmişti. Ama bazılarında çok güçlüydü. Şasa ve oğlu bu tür insanlardı. Adam eğilip işaret parmağını hayvanın sıcakkanına batırdı, Sean’ın alnıyla yanaklarına sürdü.

İşte şimdi sen de kanlandın. Bu törenin ilk ne zaman yapıldığını bilemiyordu. Ancak bunun eski çağlara, yani insanların postlara bürünüp mağaralarda yaşadıkları zamanlara ait olduğunu düşünüyordu.

Artık sen de bir avcısın. Oğlunun yüzündeki gururlu ve ciddi ifadeyi görünce büyük bir sevgi duydu. Bu konuşulacak, gülünecek bir an değildi. Sözcüklerle anlatılamayacak kadar derin, önemli bir şeydi. Sean da babasının kendisiyle gururlandığını sezmişti.

Ertesi gün kura çektiler. Avlanma sırası Michael’a geldi. Şasa sürüdeki yavrulayan hayvanları ürkütmemek için tek gezen bir impala bulmak istiyordu. Bir çift sivri boynuz, iyi bir av armağanı sayılırdı. Ama böyle bir hayvanı bulabilmek için akşamüstüne kadar dolaşmaları gerekti.

Michael impalayla izlerken babası ve iki kardeşi uzakta durup seyrettiler. Durum Sean’ınkinden çok daha güçlü. Burası açıklık bir yerdi. Yine de Michael ellerinin üstünde emekleyerek hayvana yaklaşımayı başardı. Onu vurabileceği alçak bir karınca yuvasına erişti.

Michael ağır ağır ayağa kalkarak hafif tüfeği doğrulttu. Hayvan durumdan habersiz, hâlâ otluyordu. Çocuktan dokuz metre kadar ilerleydi ve yan duruyordu. Bel kemiğinden veya kalbinden kolaylıkla vuralabilirdi. Şasa hayvan sadece yaralanacak olursa düşüncesiyle elinde tüfeğiyle yardım için hazır bekliyordu. Michael nişan aldı. Hayvan başını kaldırarak telaşla etrafına bakındı. Ama omzu tüfekli çocuk hareketsizdi. Hayvan ona baktıysa da fark edemedi. Ağır ağır ilerleyerek yine otları yemeye başladı. Michael de ateş etmeden silahını indirdi.

Sean ayağa fırladı. Hemen koşup kardeşinin yarım bıraktığı işi tamamlayacaktı. Ama Şasa onu omzundan tutarak engel oldu. “Sen ve Garry cipe gidin. Bizi orada bekleyin.”

Şasa kucağına ateşlemediği Winchesteri dayamış karınca yuvasının üstünde oturan Michael’in yanına gitti, onun yanına çömelip bir sigara yaktı. On dakika kadar ikisi de konuşmadılar.

Sonra Michael, “Bana baktı,” diye fısıldadı. “Gözleri çok güzeldi.”

Şasa sigarasını atıp topuğunun altında ezerek, söndürdü. Yine sessiz kaldılar. Michael dayanamadı. “Bir şey öldürmek zorunda mıyım, baba? Lütfen beni buna zorlamayın.”

Hayır, Mickey. Şasa kolunu onun omzuna attı. “Bir şey öldürmek zorunda değilsin. Nasıl Sean’la gururlanıyorsam, değişik bir biçimde seninle de gururlanıyorum.”

Sıra Garrick’e gelmişti. Yine tek başına dolaşan bir erkek hayvan buldular. Uzun kıvrık boynuzlan görülecek kadar güzeldi. Gözlük camları pırıldayan Garrick, ciddi bir tavırla hayvanı izlemeye koyuldu. Ama impalayla arasında çok uzun bir mesafe vardı. Babası da sabırla onu seyrediyordu. Birden hafif bir ses çıktı ve Garrick gözden kayboldu. Hayvan da telaşla ormana kaçtı. Şasa’yla iki çocuk Garrick’in son görüldüğü yere koştular. Boğuk haykırışlar ve otların sallanması onlara yol gösterdi. Garry’nin yalnızca bacakları dışardaydı. Umutsuzlukla havayı tekmeliyordu. Şasa onun bacaklarını yakalayarak düştüğü çukurdan çıkardı.

Garry hayvanı izlemeye daldığı sırada o çukuru görememiş, içine düşmüştü. Gözlüğü toprak içindeydi. Yanağı çizilmiş, ceketı yırtılmıştı. Ama gururuna inen darbenin yanında bunların sözü bile olmazdı. Garry bu olayı izleyen üç gün boyunca hayvanları izlemeye çalıştı. Ancak vurmaya düşündüğü kurban her seferinde o yaklaşımdan çok önce geldiğini sezerek kaçıp gitti. Garry son derece üzgündü. Sean da durmadan onunla alay ediyordu.

Şasa, “Gelecek sefer bunu birlikte hallederiz,” diye onu avutmaya çalıştı. Ertesi gün de Garry’ye ses çıkarmadan hayvanın peşinden nasıl gitmesi gerektiğini gösterdi. Onun silahını taşıdı, takılabileceği engelleri işaret etti. Hayvanla aralarında yirmi beş metre kalana kadar böyle gittiler. Sonra babası ona dolu silahı verdi.

Boynuna ateş et, diye fısıldadı. “En uygun yer orası.”

Hayvanın kıvrık boynuzları çok uzundu. Garry silahı alarak heyecandan buğulanmış gözlük camlarının arkasından baktı. Elleri birden titremeye başladı.

Şasa çocuğun gerilmiş yüz hatlarını ve titreyen ellerini görünce onun hata yapacağını anladı, ateş etmesine engel olmak için uzandı. Ama geç kalmıştı. Silah patladı, hayvan birden zıplayarak şaşkın bakışlarla etrafına bakındı. Kurşunun nereye gittiğini ne Şasa, ne hayvan, ne de Garry biliyordu.

Şasa, “Garry!” diyerek ona engel olmaya çalıştı. Ama çocuk deli gibi ateş etti yine. impalayla aralarındaki topraktan bir toz bulutu kalktı. Kurşun yere saplanmıştı.

İmpala zarif bir hareketle havaya fırladı. Sonra dönerek koşmaya başladı. Bir an sonra da tarçın rengi güzel hayvan gözden kayboldu.

Cipe sessiz sedasız döndüler. Garry babasının birkaç adım gerisindeydi. Ağabeyisi onu alayla gülerek karşıladı. “Bir daha sefere hayvanın üstüne gözlüğünü at, Garry.”

Şasa anlayışlı davrandı. “Biraz daha çalışman gerekiyor sanırım. Ama üzülmemelisin. Bu hatayı herkes yapabilir. Hatta en yaşlı ve deneyimli avcılar bile yapabilirler.”

Kamp yerini değiştireceklerdi. Buldukları bu küçük cennetin daha derinliklerine girdiler. Artık her gün tenis topu büyüklüğünde sarı yuvarlaklardan oluşan fil pisliği tepeciklerine rastlıyorlardı. Şasa oğullarına, parmaklarını fil pisliğine sokarak ıslığı nasıl ölçeceklerini öğretti. Böylece pisliğin yeni olup olmadığını anlayacaklardı. Ayrıca yerlerdeki izler çok önemliydi. Bunlara bakarak filin dişi mi, erkek mi olduğunu anlayabilirler, hatta hayvanın gittiği yönü ve yaşını bile çıkarabilirlerdi.

Sonunda yaşlı, iri bir erkek filin ayak izlerine rastladılar. Hayvanın çok iri ve dümdüz ayak izlerini izleyebilmek için cipten indiler. İki gün ormanda uyuyup yanlarındaki yiyeceklerle yetinerek yol aldılar, ikinci gün akşamüzerine doğru ona eriştiler. Hayvan içine girilmesi hemen hemen imkânsız olan çalılarının arasındaydı. Elleri ve dizlerinin üstünde emekleyerek yaklaşıncaya onun çok iri olduğunu gördüler. Omuz yüksekliği üç metreden fazlaydı. Rengi bir yağmur bulutu kadar koyuydu. Karnının gurultusu da uzaklardaki gökgürültüsünü andırıyordu. Şasa çocukları teker teker yanına alarak hayvanın yakınına götürdü. Sonra usulca geri çekildiler. Dev hayvanı kendi haline bıraktılar.

Garry, “Onu... onu neden vurmadınız, baba?” diye kekeledi. “Bu kadar uzun süre izledikten sonra neden vurmadınız?”

Görmedin mi? Dişlerden birinin ucu kırıktı. Çok iriyarı olmasına karşın öbür dişi de küçüktü.

Çocuklar yolu topallaya topallaya aşp geri döndüler. Ayakları su toplamış, yara içinde kalmıştı. Kendilerine gelebilmeleri için kampta iki gün dinlenmeleri gerekti.

Geceleri sık sık uyanıyor, daracık portatif karyolalardan, mutfak çadırının yanındaki çöplüğü eşeleyen sırtlanın ulumasını dinliyorlardı. Sonra onu, tiz sesleri köpeği andıran çakalların havlaması izliyordu. Çocuklar bunları ve gecenin diğer seslerini ayırmayı, tanımayı da öğrenmişlerdi. Gece maymununu mis kedisini, gece kuşlarını biliyorlardı.

Ormanda seyrek olarak yıkanıyorlardı. Şasa temizlik konusunda annelerinden epey, büyükannelerinden de belki bin kez hoşgörülüydü. Herero kabilesinden gelen aşçının şeker ve konsantre sütle yaptığı tatlılara da bayılıyorlardı. Okul çok uzaklarda kalmıştı. Burada babaları yalnızca kendileriyle ilgileniyordu. Her şeyi açıklıyor, eşsiz hikâyeler anlatıyordu. Çocuklar çok mutluydular.

Şasa bir sabah kahvaltıda, “Henüz aslanlar görünmedi,” dedi. “Bu çok garip. Yaban öküzünün bol bulunduğu yerlerde mutlaka büyük kediler de olur.”

Çocuklar aslandan söz edildiğini duyunca zevkli bir heyecanla titrediler. Şasa’nın bu sözleriyle karşılarında bir aslan belirir gibi olmuştu.

O gün öğleden sonra cip sarsılarak ilerler, uzun otların arasında karınca çukurlarıyla devrilmiş kütüklerden kaçarak yol alırken karşılarında bir düzlük belirdi. Şasa taşıtı durdurup dürbününü alarak karşıdaki yüksek mopani ağaçlarının gölgelerine baktı. Orada bir avın gizlenip gizlenmediğini anlamak istiyordu.

Sadece bir çift yarasa kulaklı tilki, diyerek dürbünü çocuklara uzattı. Otların arasında çekirge avlamaya çalışan hayvanların hareketlerine bakarak epey güldüler.

Birden Sean’ın sesi değişti. “Baba! Ağacın üstünde yaşlı bir maymun var!” Dürbünü adama verdi.

Şasa dürbünü ağaca çevirdi ve öylece kaldı. “Yok, o maymun değil, bir insan.”

Ovambolu iz sürücülerden ikisine bir şeyler söyledi. Bunu kısa süren, ama pek hararetli bir tartışma izledi. Herkes ayrı fikirdeydi anlaşılan.

Pekâlâ, gidip bakalım. Şasa cipi sürerek düzlüğe çıktı. Daha karşıya geçmeden kuşkuları kesinleşti. Ulu bir mopani ağacının üst dalları arasında bir çocuk vardı. Ucuz mavi pamukludan bir kasık bağı takmış küçük, siyah bir kız.

Sean şaşırarak bağırdı. “Burada yapayalnız! En yakın köyden en az elli mil uzaktayız.”

Şasa karşıya geçince cipi durdurup ağacın altına yaklaştı ve çıplak sayılabilecek çocuğa seslendi. Kızın bu dili anlamadığını fark edince emri işaretlere açıklamaya çalıştı. Kız ne kımıldadı, ne de başını dayadığı daldan kaldırdı.

Şasa o zaman telaşla etrafına bakındı. Ağacın dibinde parça parça edilmiş battaniyeler duruyordu. Deriden yapılmış bir kap da parçalanmış, içindeki mısır unu yerlere dökülmüştü. Orada ayrıca yan yatmış üçayaklı bir tencere, ilkel bir balta ve ucu olmayan bir mızrak duruyordu.

Biraz ötede kuruyup katran gibi olmuş kan lekeleri gördü Şasa. Daha ilerde de üstünü sineklerin kapladığı bir şey vardı. Yaklaşınca sinekler vızıldayarak havalandılar, iki çift insan eli ve ayağı ortaya çıktı. Bunlar bileklerden kemirilmişti. Hele kafalar daha da korkunçtu. Bir kadın ve bir erkeğin kafaları ısırılarak vücutlarından koparılmıştı. Başlara bir şey olmamış, yalnız ağızlar, burun delikleri ve göz çukurları, üşüşen sineklerin beyaz yumurtalarıyla dolmuştu. Geniş bir yerde otlar yassılmıştı. Toprakta da büyük bir erkek aslanın ayak izleri seçiliyordu.

Ovambolu iz sürücü sakın bir tavırla, “Aslan daima baş, el ve ayakları bırakır,” dedi. Şasa başını sallayarak çocuklara arabada oturmalarını söylemek için döndü. Geç kalmıştı. Oğulları kendisini izlemiş, korkunç kalıntıları farklı tepkilerle seyrediyorlardı. Sean’ın tuhaf bir zevk aldığı belliydi. Michael’in korkudan midesi bulanıyordu. Garry olağan bir ilgiyle her şeyi incelemekteydi.

Şasa başları yırtılmış battaniyelerle örttü. Bunların kokusunu da fark etmişti. Kafalar günlerdir buradaydı anlaşılan. Sonra yine ağaçtaki çocuğa bakarak aşağıya inmesi için seslendi.

İz sürücü mırıldandı. “Ölmüştür... Bu insanlar en az dört gün önce ölmüşler. Küçük de o zamandan beri ağaçta. Onun için ölmüş olması gerek.”

Şasa bunu kabul etmedi. Botlarını ve safari ceketini çıkarıp mopani ağacına yaklaştı. Her dalı tartarak, ağır ağır ve dikkatle inceleyerek tırmanmaya başladı. Ağacın gövdesinin ottan üç metrelik kısmında tırnak izleri vardı. Çocuğa yaklaşınca, önce Ovambo, sonra Zulu dilinde seslendi.

Hey, küçük, beni duyuyor musun?

Bir hareket olmadı. Şasa dikkatle bakınca kızın dal gibi ince bacaklarını gördü. Tozlu gibi duran grimsi cildi de ölmüş olduğunu açıklıyordu. Ama dokununca cildin ılık olduğunu fark ederek nedenini bilemediği bir sevinç duydu. Ölümün yumuşak, soğuk temasını beklemişti. Çocuk kendinde değildi. Susuz kalıp kurumuş vücudu kuş kadar hafıftı. Şasa onun dalı tutan ellerini usulca açtı. Sonra çocuğu göğsüne bastırarak ağaçtan indi. Onu cipe götürüp gölgeye yatırdı.

İlkyardım çantasında türlü ilaç ve malzeme bulunuyordu. Yıllar önce Şasa yaralı bir yaban öküzünün saldırdığı silah taşıyıcısını tedavi etmeye çalışmıştı. O günden beri bu çanta olmadan yola çıkmazdı. Malzemeleri kullanmasını da iyi öğrenmişti.

Hemen bir serum hazırladı. Çocuğun kolunda damar aramaya başladı. Damar büzülmüştü. Kalp de pek hafif atıyordu. Bu kez başka bir damar aradı. Seruma da bir ölçü Ringers laktik asit tuzu ekledi.

Bunlar kızın damarına giderken, on cc. de glikoz karışımı kattı. Ancak o zaman kıza su içirmeyi denedi. Neyse, çocuk yutkunabiliyordu. Suyu damla damla verip bir fincanı içirdi. Kız hafifçe inleyerek yerinde kımıldandı.

Şasa çalışırken omzunun üstünden adamlarına emirler veriyordu. “Kürekleri alın. Onları derine gömün. Sırtlanların henüz buraya gelmemiş olmalarına şaştım. Daha sonra da bulamamalılar onları.”

Kampa geri dönerlerken iz sürücülerden biri çocuğu kucağında taşıdı. Böylece onu arabanın sarsıntısından korumuş oldu. Şasa oraya gelir gelmez telsizi açarak antenini de en uzun ağacın tepesine taktırttı. Bir saat kadar uğraştıktan sonra ilişki kurdu. Ama karşısına Hani Madeni değil, yüz mil daha yakında olan Courtney Şirketi Jeolojik Araştırma grubu çıktı. Sesler güçlükle duyulabiliyordu. Ancak birkaç kez yineleyerek onların madene bir haber yollamalarını istedi. Maden doktorunu hemen uçakla Rundu’daki polis karakoluna yollamalarını emretti.

Bu sırada küçük kız da kendine gelmişti. Hafif bir sesle, Ovambo iz sürücüleriyle konuşuyor, Angoladan kuzeye kadar olan bölgedekilerin dilinde bir şeyler anlatıyordu. Bu pek de iyi bilinmeyen bir dildi. Neyse, Ovambolar’dan birinin karısı o bölgedendi. Çocuğun sözlerini böylece Şasa’ya aktarabildi.

Çocuk, anne ve babasıyla güneydeki ırmak köyü Skahawe’ye gitmek üzere yola çıkmıştı. Yüzlerce mil gitmeleri gerekiyordu. Yanlarına dünyadaki bütün mallarını da almışlardı. Kestirmeden gitmek için o ormana girdiklerinde bir aslanın peşlerinde olduğunu anlamışlardı. Önceleri uzaktan izleyen hayvan daha sonra yaklaşmıştı.

Cesur bir avcı olan babası durup bir barınak yapmanın olanaksızlığını anlayarak aslanı uzaklaştırmak için el çırpmaya ve bağırmaya başlamıştı. Bu ara da hepsi de koşar adım ilerlemişler, su kenarındaki köylerden birine sığınmayı ummuşlardı.

Çocuk hayvanın saldırısını da anlattı. Gür siyah yeleli aslan hırlayıp gürleyerek ailenin üstüne gelmişti. Annesi çocuğu mopani ağacının alt dallarından birine oturtacak zamanı güç bulmuştu. Babası cesaretle durup aslana karşı koymaya kalkmış ve mızrağını kaldırmıştı. Ama mızrak hayvanın omzuna batarken kırılmış ve aslan üstüne atılarak bir pençede bağırsaklarını deşmişti. Hayvan sonra ağaca tırmanmaya çalışan annesine saldırmış, pençelerini onun sırtına takmış ve kadını yerde sürüklemişti.

Sesi küçük bir serçenin cıvıltısını andıran kız, aslanın anne ve babasının cesetlerini nasıl yediğini de anlattı. O sırada kendisi de dalların arasından bunu seyretmişti. Bu ziyafet iki günden fazla sürmüştü. Hayvan zaman zaman durup omzundaki mızrak yarasını yalamıştı. Üçüncü gün de çocuğa erişmeyi denemişti. Mopani ağacının gövdesini tırmıklayarak korkunç bir sesle homurdanmıştı. Sonunda vazgeçmiş, yarası yüzünden topallayarak ormana girmişti. Çocuk o zaman bile korkusundan aşağıya inememişti. Daha sıkıca sarılıp beklemiş, sonra bitkinlik, açlık ve korku yüzünden kendinden geçmişti.

Çocuk bunları anlatırken hizmetkârlar cipe yakıt koyuyor, Rundu’ya gitmek için gerekli hazırlıkları yapıyorlardı. Şasa her şey tamamlanınca kızı ve çocuklarını alarak yola çıktı. Çevrede insan yiyen aslan dolaşırken oğullarını kampta bırakamazdı.

Gece boyunca yol aldılar. Kendi yaptıkları köprüden geçtiler. Ertesi sabah Rundu yoluna çıktılar. Ancak öğleden sonra, toz toprak içinde, bitkin halde, küçük havaalanına eriştiler. Şasa’nın Hani Madeni’nde bıraktığı maviyle gümüş rengi karışımı Mosquito hemen oraya ağaçların gölgesine park edilmişti. Şirketin pilotuyla doktoru kanadın altına çömelmiş, sabırla bekliyorlardı.

Şasa çocuğu doktora teslim edip pilotun getirdiği, hemen ilgilenilmesi gereken belgelere baktı. Bunların üstüne emirlerini yazdı. Sonra David Abraham için de uzun bir “yapılacak işler listesi” hazırladı. Mosquito havalandığında küçük kız da birlikte gitti. Ona maden hastanesinde çok iyi bakarlardı. Şasa bu küçük ve öksüz kızla ilgili kararını, kız iyice iyileşince verecekti.

Kampa acele etmeden döndüler. Birkaç gün sonra da kamptaki diğer heyecanlı olaylar yüzünden aslanı unuttular. Bu arada Garry de ilk avı için üzülüyordu. Zaten iyi bir nişancı değildi. Buna vücudunu gereken şekilde kullanamaması ve talihsizliği de eklenince sonuç tatsız olmuştu. Her seferinde beceriksizce hareket ederek avı kaçıırıyordu. Oysa Sean her ateş ettiğinde kamptakiler için et sağlıyordu.

Şasa yine böyle başarısız bir girişimden sonra, “En iyisi, sen yine biraz güvercin avlamaya çalış,” dedi. “Böylece daha iyi nişan almasını öğrenirsin.” Geceleri tombul yeşil güvercinler karınlarını doyurmak için sürüler halinde suyun yanındaki yaban incirlerine geliyorlardı.

Şasa güneş alçalınca çocuklarını alarak kuru otlardan yapmış oldukları küçük gizlenme yerlerine götürdü. Bunlar birbirlerinden epey uzaktaydı. Böylece dikkatsizce atılan bir kurşunun bir kazaya neden olması tehlikesi de yoktu. O gün Sean’ın ilk gizlenme yerine gitmesini istedi. Avlanmayı reddeden Michael da onun yanında olacak, ağabeysinin vurduğu kuşları toplayacaktı.

Şasa ve Garry suyun öbür yanına geçtiler. Adam önden gidiyor, kalın gövdeli yaban incirlerinin arasından yol açıyordu. Ağaçların altındaki otlar ve sarmaşıklar birbirine girmişti. Geçebilmek güç olduğu gibi, insan ancak önünü görebiliyordu. Akşamüstü olduğu için ışık da azalmaya başlamıştı. Zaten yukarda birbirine kavuşan yapraklı dallar etrafı iyice loşlaştırmaktaydı.

Şasa iki ağacın arasından çıktı ve birden karşıdaki aslanı gördü. Hayvan on beş metre kadar ilerdeydi. Kendisine doğru geliyordu. Ona bakar bakmaz insan yiyen aslan olduğunu anladı. Çok kocaman bir yaratıktı. Ömrü boyunca avlanmış, o güne Kadar böyle iri bir aslan daha görmemişti. Boyu kendi belinden daha yukarıya kadar geliyordu herhalde. Yelesi kömür gibi siyah, çok sık ve karışıktı. Bu yele aşağıya doğru inerken mavimsi gri bir renk alıyordu.

Yüzü yara izleri içinde kalmış yaşlı bir aslandı. Topallayarak yaklaşırken ağzı açıktı. Can acısıyla soluyordu. O zaman Şasa onun omzunda mızrak yarasını da fark etti. Kıpırmızıydı. Etrafındaki tüyler ıslaktı. Hayvanın yarayı yaladığı anlaşılıyordu. Sinekler de yaraya konuyor, onu sinirlendiriyorlardı. Aslan çok öfkeliydi. Kocaman başını kaldırıncı Şasa onun sarı gözlerindeki acıyı ve öldürücü şiddeti gördü.

Telaşla, “Garry,” dedi. “Geri geri yürü! Koşma ama buradan uzaklaşmaya bak!” Oğlunun ne yaptığını görmek için dönmedi. Usulca omzundan silahını indirdi.

Aslan durup saldırıya hazırlandı. Ucunda siyah tüyler olan kuyruğu otların üstünde hızlı hızlı hareket ediyordu. Gözlerini de Şasa’ya dikmişti.

Şasa bir tek kurşun sıkacak zamanı olduğunu biliyordu. Çünkü hayvan aradaki mesafeyi inanılmaz bir hızla aşacaktı. Işık çok kötüydü. Aradaki mesafe de tek kurşun için yeterli olmayabilirdi. Hayvanın daha yaklaşmasına izin sermeli, Holland’ın yumuşak uçlu 300’lük kurşunuyla onun kafatasını parçalayıp beynini uçurmalıydı.

Aslan saldırdı. Uzun sarı dişlerinin arasından tüyler ürpertici sesler yükselirken ileri atıldı. Vücudu yere yakındı. O anda Şasa silahını kaldırdı, ama daha tetiği çekmeden yanındaki küçük Winchester’den sert bir çatırdı geldi. Aslan tam havalandığı sırada kafa üstü yere düşerek takla attı. Sonra sırtüstü senidi ve karnındaki yumuşak sarımsı tüyler ortaya çıktı. Bacakları titredi. Tırnakları

pençelerine girdi, sarı gözlerdeki öfke pırıltısı kayboldu, iki gözünün arasındaki küçük kurşun deliğinden kan sızıyordu.

Şasa şaşkın şaşkın silahını indirerek dönüp baktı. Yanında boyu Şasa'nın kaburgalarına kadar gelen Garry duruyordu. Küçük Winchester hâlâ omzundaydı. Donmuş, taşlaşmış gibi duran yüzü çok soluktu. Hafif ışıktaki gözlüğünün camları parlıyordu.

Şasa aptal aptal, “Onu sen öldürdün,” dedi. “Yerinden kımıldamadın ve onu öldürdün.”

Ağır ağır gidip insan yiyen aslanın leşine baktı. Başını hayretle salladı ve oğluna baktı. Garry hâlâ silahını indirmemişti. Ama duymuş olduğu korku yüzünden şimdi titremeye başlamıştı. Şasa parmağını insan yiyen aslanın yarasından akan kana batırdı. Garry'nin durduğu yere döndü... Çocuğun alnına ve yanaklarına töresel çizgileri çekti.

Artık sen bir erkeksin ve seninle gurur duyuyorum. O zaman Garry'nin yüzüne renk gelmeye başladı. Dudaklarının titremesi durdu. Gözleri parladı. Öyle büyük bir gurur ve anlatılmaz bir sevinçle bakıyordu ki, Şasa boğazına bir şey tıkanıldığını, gözlerinin dolduğunu hissetti.

Kamptaki bütün hizmetkârlar insan yiyeni görmeye ve Şasa'nın hikâyesini dinlemeye geldiler. Lambaların ışığında leşi kampa taşıdılar. Deri yüzenler işe koyulurken adamlar Garry'nin onuruna avcı şarkısını söylediler.

Sean inanılmaz bir hayranlıkla karışık korkunç bir haset duyuyordu. Michael da durmadan ağabeysini övüyordu. Garry yüzündeki aslan kanını yıkamayı reddetti. Şasa gece yarısını geçince yatmaları için onlara emir verdi. Ertesi sabah kahvaltıda çocuğun yüzünde hâlâ kurumuş kanlar vardı. Mutlu mutlu gülümsüyordu.

Kahvaltıdan sonra birlikte gidip gölgeye asılmış aslan postunun tuzlanmasını seyrettiler.

Sean kıskançlığını daha fazla gizleyemedi. “Ben hâlâ o hayvanın kalp krizinden öldüğünü düşünüyorum.”

Garry öfkeyle ona döndü. “Senin ne kadar zeki bir geveze olduğunu hepimiz biliyoruz. Ama benimle konuşmak istiyorsan önce git ilk aslanını vur, uyanık. Sen olsa olsa birkaç ihtiyar impala vurabilirsin!”

Bu öfkeyle atılan uzun bir nutuktu. Garry hiç şaşırmamış ve hiç kekelememişti. Şasa onun ilk kez kendisiyle uğraşan Sean'a karşı çıktığını görüyordu. Büyük oğlunun yine onu ezmeye kalkacağını sanarak bekledi. Sean bir an ses çıkarmadı. Büyük oğlunun o anda Garry'nin şakaklarındaki saçlarını mı çekmesi, yoksa kaburgalarına bir darbe mi indirmesi gerektiğini düşündüğünü, karar veremediğini biliyordu. Hem Garry'nin gözlerinden, gerilmiş dudaklarından ve sıkı İt yumruklarından da karşılık vereceğini anlıyordu.

Birden Sean tatlı tatlı gülümsedi. Ortada bir şey yokmuş gibi, “Sadece şaka yaptım,” dedi. Yine dönerek kafadaki küçük kurşun deliğine baktı. “Tanrım! Tam iki gözün arasından vurmuşsun!” Böylece kardeşine barış yapmalarını öneriyordu.

Garry şaşırmıştı. Ne yapması gerektiğini de pek bilemiyordu. İlk kez Sean'ı zorlamış, geri çekilmesini sağlamıştı. Bu başarıya da hemen alışamamıştı.

Şasa yaklaşıp kolunu Garry'nin omzuna attı. “Ne yapacağımı biliyor musun, şampiyon? Aslanın kafasını odanın duvarına astıracağım. Gözleri falan da olacak tabii.”

Garry'nin omuzlarında ve kollarında küçük, sert kaslar oluşmuş olduğunu ilk kez fark etti. Onu her zaman bir muhallebi çocuğu gibi düşünmüştü. Belki de o güne kadar bu çocuğa dikkatle bakmamıştı.

Sonra her şey birden sona erdi. Çadırlar toplanıyor, yataklar kamyonlara yükleniyordu. Weltevreden’e ve daha da kötüsü, okula döneceklerdi. Şasa onların neşelenmelerini sağlamak için Hani Madeni’ne dönerlerken türlü hikâyeler anlattı.

Şasa, Pigme’lerin ‘Tüm Hayat Yeri’ adını verdikleri tepelere yaklaşırlarken, “Okuldan çıktığınızda ne yapacağınıza karar verdiniz mi, baylar?” diye sordu. Bu ciddi bir sorudan çok, onları neşelendirmek için düşündüğü bir şeydi. “Sen ne dersin, Sean?”

Ben yapmakta olduğumuz şeyi istiyorum, efendim. Avcı olacağım. Büyük 3üyük amcamız Sean gibi.

“Mükemmel. Yalnız bir sorun var, oğlum. Sen en az altmış yıl geç kalmışsın.”

Sean, “Öyleyse ben de asker olurum,” diye karşılık verdi. “Vurmasını seviyorum.”

E Şasa’nın gözlerinin ardından bir gölge geçti sanki. Sonra kendini toplayacak Michael’e baktı.

“Ya sen, Mickey?”

“Ben yazar olmak istiyorum. Gazetede muhabir olarak çalışacağım. Boş zamanlarımda da şiirler ve büyük kitaplar yazacağım.”

“Ya sen, şampiyon?”

Ben sizin yaptığınızı yapacağım baba.

Şasa ilgilendi. “Benim yaptığım şey neymiş peki?”

“Siz Courtney Madencilik ve Finans Şirketi’nin yönetim kurulu başkanıısınız. Herkese ne yapması gerektiğini söylüyorsunuz. Bir gün ben de öyle olacağım. Courtney Madencilik ve Finans Şirketi’nin başına geçeceğim.”

Şasa gülümsemekten vazgeçerek çocuğun kararlı yüzüne baktı. Sonra şaka yapar gibi konuştu. “Bu durumda fil avcısıyla ozana bakmak da seninle bana kalıyor galiba.” Garry’nin karışık saçlarını okşadı. Bu çirkin çocuğa sevgi gösterisinde bulunmak için kendini zorlamasına gerek yoktu artık.

Zululand’ın ovalarında şarkı söyleyerek ilerleyen yüz adam Buffalo’ların üyeleri idi. Hendrick Tabaka bu özel onur muhafızlığı görevi için onları tek tek seçmişti. Hepsi de kabilelerinin kılığındaydı. inek kuyruğundan etekler, maymun kürkünden pelerinler giymiş, başlarına tüyler takmışlardı. Elllerinde de yalnızca savaş sopaları vardı. Çünkü törelere göre bugün hiçbir tür madeni silah taşınamazdı.

Moses Gama ve Hendrick Tabaka onların başında koşuyorlardı. İki kardeş de bu olay için Avrupalılara özgü kılıkclarını çıkarmışlardı. Bütün adamların içinde yalnızca ikisinin pelerini leopardan yapılmıştı. Soylu oldukları için bu onların hakkıydı. Yarım mil kadar geride sığır sürüsünün tozları havalanıyordu. Anlaştıkları gibi lobola, yani evlilik bedeli olan iki yüz baş seçme sığırdı bunlar. Sürüyü getiren gençlerin hepsi de tanınmış savaşçıların oğullarıydı. Onların başında da Wellington ve Raleigh Tabaka vardı. Ladyburg tren istasyonunda hayvanları yük vagonlarından indirdikten sonra babaları gibi Batılı kılıkclarını çıkarmışlardı. Kasık bağları takmış çocuklar, ellerinde savaş sopalarıyla sürüyü götürüyorlardı. Kendilerine verilen bu büyük görev yüzünden çok heyecanlı ve neşeliydiler.

Karşıda, küçük Ladyburg kentinin gerisinde ormanlarla kaplı tepeler yükseliyordu. Bütün buralar Courtney topraklarıydı. Beş bin dönüm toprak. Sir Garrick Courtney’in dul eşi Lady Anna Courtney’e

ve General Sean Courtney'in kızı Storm Anders'e aitti. Bununla birlikte çağlayanların arkasındaki yüz dönüm verimli toprak, General Sean Courtney'in vasiyeti gereğince Sangane Dinizulu'ya verilmişti. Çünkü o da tıpkı babası Mbejane Dinizulu gibi Courtney ailesine sevgi ve sadakatle hizmet etmişti.

Moses Gama elini gözlerine siper ederek bakınca kendilerini karşılamaya gelen savaşçıları gördü. Onların sayısı daha fazlaydı. Belki de beş yüz kişiydiler. Moses'in takımı gibi onlar da kürkler giymiş, tüyler takmışlardı. El ve ayak bileklerinde savaş çingirakları vardı, iki grup, aralarında yüz adım kala karşılıklı durdular. Ama hâlâ şarkı söyleyip tepiniyor, silahlarını sallıyorlardı.

Beyazlı kahverengili inek derisinden yapılmış kalkanlar tutan, beyaz inek kuyruğu etek giymiş, beyaz tüyler takmış iriyarı adamların terli vücutları güneşte pırıl pırıl parlıyordu. Onlara bakan Moses hafif bir korku duydu. Bu da doğaldı, çünkü bu adamlar iki yüz yıldır Afrika'nın bütün kabilelerini korkutup sindirmişlerdi. Bu duygusunu belli etmemek için tıpkı arkasındaki Buffalo'lar gibi ayaklarını yere vurup avaz avaz şarkı söylemeye başladı. Dügün gününde Batı'nın usul ve törelerini bir yana bırakarak Afrika kökenine dönmüştü.

Karşısındaki Zulu savaşçılarından, başına bir parça leopar derisi takmış bir şampiyon fırladı. Bu dev gibi adam Victoria Dinizulu'nun büyük ağabeylerinden biriydi. Moses onun Zululand'ın başkenti sayılan Eshowe'de avukatlık yaptığını ve çok da başarılı olduğunu biliyordu. Ama bugün o da tam anlamıyla bir Afrikalıydı. Kafa tutma dansı olan giya'yı oynayarak atlayıp dönerken saldırgan bir hali vardı.

Adam zıplayıp hopladı, bu sırada kendini ve ailesini bağırarak övdü. Bir yandan da karşısında duran adamı dövüğe çağırıyordu. Arkasındaki arkadaşları sopalarıyla deri kalkanlara vurmaktaydılar. Çıkan ses gök gürültüsünden farksızdı. Sanki bir milyon kurbanın duymuş olduğu ölüm çanıydı. Çaka, Dinga ve Cetwayo'nun krallıkları sırasında Zulular, Swazi ve Xhosa kabilelerine büyük zarar vermiş, Isandhlawana'dan Küçük El Tepesi'ne kadar olan bölgeyi silip süpürmüşlerdi. Bu arada yedi yüz İngiliz piyadesini de kesmişlerdi. İngilizlerin Afrika'daki en büyük yenilgilerinden biri buydu. Zulular bununla da kalmamış, binlerce Boer kadın ve çocuğu da öldürmüşlerdi.

Zulu şampiyonu sonunda kendi sırasına döndü. Ter içinde kalmış göğsü körük gibi kalkıp iniyordu. Dudaklarında köpükler belirmişti. Şimdi giya sırası Moses'deydi. Buffalo'ların arasından dans ederek çıktı. Birden havaya fırladı. Leopar kuyruklarından yapılmış eteği ve pelerini de havalandı. Bacakları, kolları kömür gibi parlıyor, gözleri ve dişleri sanki güneşin ışınlarını yansıtıyordu. Sesi tepelere çarparak yankılandı. Karşısındakiler onun dilini anlamıyorlardı ama anlamı açıktı. Her hareketinden düşmanlarını aşağı gördüğü belli oluyordu. Homurdanarak ilerlemeye çalıştılar. Moses'in Buffalo'ları da bir an önce saldırıp savaşmak istiyorlardı. Damarlarındaki kan kaynıyordu. Yüz yıl sürmüş savaşa devam etmeye kararlıydılar.

Son anda, adamlar birbirlerine saldırarak kan dökmeye hazırlanırken Moses birden durdu. Önlerinde dev bir heykel gibi hareketsiz kaldı. Kişiliği çok güçlü ve etkileyiciydi. Bu yüzden kalkanlara vurulan sopaların sesleri ve savaş homurtuları kesiliverdi.

Moses Gama o sessizlikte Zulu dilinde haykırdı. "Evlilik bedelini getirdim!" Sürüye bakanların yaklaşması için sopasını havaya kaldırdı.

Bağırarak hayvanlar tozu dumana katarak geliyorlardı. O anda Zuluların havası da değişti. Çünkü bin yıldan beri sürülerle yaşamışlardı. Hayvanlar onların zenginliğini oluşturuyordu. Başka erkeklerin kadın ve çocuk sevmesine karşın, onlar sürülerine düşkünlüydü. Erkek çocuklar yürümeye başladıkları günden itibaren sığır güderlerdi. Hayvanlarını kendi hayatları pahasına korurlar, onlarla

konusur, hepsini de yakından tanırlardı. Söylendiğine göre Kral Çaka yüz bin hayvandan oluşan sürüsündeki her sığırı bilir, bir teki kaybolacak olsa onu eksiksiz tarif ederek bulunmasını isterdi. Sığırtmaçlardan birinin ihmali olduğu anlaşılacak olursa da hemen sopalanarak öldürülmesini emrederdi. Bu en küçük çocuk sığırtmaçlar için bile geçerliydi.

Bu yüzden Zulular dans edip övünmeyi, bağırmayı bırakarak hemen gelinin bedeli olan sürüdeki hayvanları tek tek incelemeye başladılar. Her hayvan sürüklenerek getiriliyor, düzinelerce adam aynı anda onu tutup ağzını, dişlerini, dilini, bacaklarını, vücudunu inceliyordu. Sonunda her hayvanın kusursuz olduğunu gelinin babası Sangane Dinizulu açıkladı. Zulular bütün uğraşmalarına karşın geri çevirebilecekleri bir tek hayvan bulamamışlardı. Moses ve Hendrick gurur ve onurları tehlikede olduğu için sığırları büyük dikkatle seçmişlerdi.

İki yüz baş hayvanın incelenmesi saatler aldı. Bu sırada damadın grubu Zululardan uzakta, otların üstünde kayıtsızmış gibi oturuyordu. Güneş kavurucuydu. Tozlar hepsini de susatmıştı, ama inceleme sırasında içecek bir şey sunulmadı.

Sonunda gümüş saçları güneşte parlayan, ama vücudu hâlâ dimdik olan Sangane Dinizulu sığırtmaçlarını çağırdı. Joseph Dinizulu yaklaştı. Yaşlı adam hayvanları baş sığırtmaç olan Joseph'e emanet etti. Kaşlarını çatmasına, pek sert konuşmasına karşın yine de yaşlı adamın küçük oğlunu çok sevdiği belliydi. Ayrıca evlenme bedeline de çok sevinmişti. Bu yüzden dönüp müstakbel damadını karşılarken gülümsediğini pek gizleyemedi. Gururla Moses Gama'ya sarıldı. Uzun boylu olmasına karşın yine de bunu yapabilmek için uzanması gerekmişti. Sonra geri çekilerek ellerini çırpı. Biraz geride oturan genç kızlar ayağa kalkarak içi bira dolu küpleri birbirlerinin başına yerleştirdiler. Sonra bir sıra oluşturup şarkı söyleyerek, kalçalarını kıvrarak yaklaştılar. Başları dimdikti. Küplerden bir damla bira bile dökülmedi. Hepsi de bekâr kızlardı ve bu yüzden kilden yapılma başlık veya evlilere özgü deri pelerin giymiyorlardı. Yağlanmış vücutları pırıl pırıldı. Üstlerinde boncuklu eteklerinden başka bir şey yoktu. Çıplak kızlar biçimli göğüslerini oynatarak yaklaşıncı düğün konukları aralarında mırıldanarak memnun memnun gülümsediler. Sangane Dinizulu, Zulu kabilesi dışından evliliği onaylamıyordu. Ama lobola çok iyiydi ve müstakbel damadının da üstün, önemli biri olduğunu duymuştu. Kimse böyle bir talibe itiraz edemezdi. Damadın grubunda böyle başka uygun kimseler de olabileceğini düşünen Sangane, diğer kızlarını göstermeyi de yararlı bulmuştu. Kızlar konukların önünde çömelerek başlarını eğdiler ve gözlerini kaçırdılar. Adamların şakalarına gülerek bira küplerini uzattılar. Küpler çok ağır olduğu için ancak iki elle kaldırılabilirdi. Küplerdeki içkiyi mideye indiren konukların üst dudaklarında kalın beyaz bıyıklar belirmişti. Adamlar bunları yalıyorlardı. Herkes gülüşüp konuşmaya başlamıştı artık.

Bira küpleri boşalınca Sangane Dinizulu onların önünde durarak, "Hoş geldiniz," dedi ve kısa bir konuşma yaptı. Sonra iki taraf bir araya gelerek tepeye tırmandılar. Zulular, Ovambo ve Xhosa kabilelerinin savaşçılarıyla yan yana koşuyorlardı. Moses Gama gün olup bunu görebileceğine asla inanmamıştı. Bunun bir başlangıç, iyi bir başlangıç olduğunu düşünüyordu.

Sangane Dinizulu yetmişinde vardı, ama savaşçıların başında koşuyordu. Adam onları alarak kendi kraal'ına, yani köyüne götürdü. Köy akarsuyun yukarısında kalan otluk yamaçtaydı. Sayısız karısının evleri bir halka şeklinde sıralanmıştı. Ortada da diğerlerinden çok büyük olan saç damlı bir bina vardı. Burası Zulu reisinin, yani cennetin oğlunun eviydi.

Yamaçta kabilenin en önemli binden fazla adamı ve hepsinin büyük karıları toplanmıştı. Çoğu buraya gelebilmek için günlerce yol almıştı. Her reis etrafında kendi adamlarıyla oturuyordu. Damadın grubu tepede belirince hepsi birden ayağa kalkarak bağırmaya ve sopalarla kalkanlarına

vurmaya başladılar. Sangane Dinizulu onları kraal'ının girişine getirince konukların susmaları için ellerini kaldırdı. Düğün konukları yine otların üstüne yerleştiler. Yalnız kabile reisleri oymalı taburelere oturabiliyorlardı. Genç kızlar bira verirken Sangane Dinizulu da düğün konuşmasını yaptı. Zuluların geçmişinden ve özellikle kendi kabilesi olan Dinizulu 'dan söz edip övündü. Atalarının savaşlardaki başarılarını sayıp döktü. Bu da pek uzun sürdü.

Konuşmasının sonuna gelen Sangane Dinizulu'nun sesi kısılmış, hırıltılı bir hal almıştı. "Aranızda bir Zulu kızının başka kabileden biriyle evlenmesinin doğru olmadığını düşünenler var," dedi. "Onların fikirlerine saygı duyuyorum. Ben de kuşkulara kapıldım ve bu konuyu çok uzun süre düşündüm. Kızım annesinin kulübesinden ayrılarak altın yerine, goldi'ye gitmek için izin istediğinde de aynı kuşkulara kapılmışım. Kızım Baragwanathdaki hastanede çalışmak istiyordu. Şimdi onun yaptığının uygun ve doğru olduğuna inanıyorum. O yaşlı bir adamın gururlanabileceği bir kız. O geleceğin kadını."

Yaşlıtlarının gözlerindeki kuşkuyu gördüyse de kararlılıkla devam etti. "Kocası olacak adam bir Zulu değil. Ama o da geleceğin erkeği. Çoğunuz onun adını biliyorsunuz. Güçlü ve etkileyici bir erkek. Kızımı ona vermekle doğru olanı yaptığımı inanıyorum. Bu kızım için de, kabilem için de yararlı olacak."

Yaşlı adam taburesine oturunca kimseden ses çıkmadı. Grubunun başında çömelmiş olan damadı kuşkuyla süzüyorlardı.

Moses Gama ayağa kalkıp hepsine tepeden bakabileceği bir tümseğin üstüne çıktı. "Ey Zululular, sizi selamlıyorum." Derin, etkileyici sesi etrafta yankılandı. Davetliler onun Zulu dilinde konuştuğunu anlayarak şaşkınlıkla mırıldandılar.

"Ben buraya en güzel kızlarınızdan birini almaya geldim. Ama evlenme bedelinin bir bölümü olarak size bir düş ve bir vaat getirdim." Oradakiler anla yamayarak bakarlarırken Moses hayallerini anlatmaya başladı. Üç yüz yıldır kendilerini ezen beyazları başlarından atmak için kabileler birleşebilirdi. Yaşlılar rahatsız olarak başlarını salladılar. Bazıları yüksek sesle homurdandı. Bu önemli konuğa bir hakaret sayılırdı. Bu adam eski törelerden vazgeçmelerini, eski usulleri unutmalarını söylüyor ve yerine de bilinmeyen, sınanmamış, denenmemiş bir şey öneriyordu. Ne var ki gençler bu kanıda değildi. Onlar Moses'i dinlerlerken kanları kaynamaya başlamıştı. İçlerinden biriye daha da büyük ilgiyle dinliyordu. Joseph Dinizulu henüz on dördüne gelmemişti ama damarlarındaki büyük Çaka kanı hızla dolaşıyor, bu sözler kalbinin heyecanla çarpmasına neden oluyordu. Çünkü Moses Gama, Afrika'yı bir siyahın yöneteceğini söylüyordu. Joseph Dinizulu gibi pek çoğu için artık dünya bir daha eskisi gibi olamayacaktı.

Victoria Dinizulu annesinin evinde kürklerin üstünde oturuyordu. Zulu gelinlerine özgü töresel kılığı giymişti. Boncuklu eteği annesi ve kız kardeşleri işlemişti. Yalnız o diğer Zulu gelinlerinden biraz farklıydı. Buluş çağında Anglikan Kilisesi'nde vaftiz edildiği için göğüsleri kapalıydı. Parlak renkli çizgili ipekten bir bluz giymişti.

Oturduğu yerden Moses Gama'nın konuşmasını dinliyordu. O sözlerini bitirince bağırın, el çırpın olmadı. Zulu erkekleri bundan rahatsız olmuşlardı. Victoria o tatsız havayı bu loş kulübede bile hissediyordu.

Annesi, "Gitme zamanı geldi," diye fısıldayarak onu elinden tutup kaldırdı. "Tanrı'yla git." Annesi de Hristiyandı. Kızını bu dinle o tanıştırmıştı. "O adama iyi bir eş ol."

Kız dışarıya, göz kamaştıran güneşe çıktı. Davetliler bu anı bekliyorlardı. Onun çok güzel olduğunu görerek boğalar gibi bağırıp kalkanlarına vurdular. Babası gelip onu selamladı ve kraal'ın

girişindeki abanoz tabureye götürdü. Artık cimeza töreni başlayabilirdi.

Cimeza gözlerin kapatılmasıydı. Victoria gözleri sıkıca kapalı otururken klanların temsilcileri teker teker gelerek armağanlarını onun önüne bıraktılar. Armağanlar sunulduktan sonra kız gözlerini açarak yüksek sesle bu cömertlik için teşekkür etti. Armağan olarak küpler, battaniyeler, süsler, eşsiz boncuk işleri ve zarflarla para getirilmişti. Onun arkasında duran ihtiyar Sangane her armağanın değerini ustalıklı hesaplamış, memnun kaldığı için gülüyordu. Daha sonra oğlu Joseph'e ziyafet yemeğini getirmesini işaret etti. Kesilmesi için on iki sığır ayırtarak armağan verenlerden çok daha cömert davranmıştı. Ama Kendisi büyük bir adamdı. Soylu bir klanın reisiydi. Seçilmiş savaşçılar gelerek hayvanları kestiler. Bir süre sonra kan kokusunun yerini, ateşlerin üstünde kızaran etlerin kokusu aldı.

Sangane işaret edince Moses Gama kalkıp kraal'ın girişine geldi. Victoria onu ayakta karşıladı. Karşılıklı durduklarında yine bir sessizlik oldu. Konuklar bu çifte hayran kalmışlardı. Damat çok uzun boylu ve güçlü, gelin de genç ve güzeldi.

Victoria bekâretinin simgesi olan ucu boncuklarını belinden çıkarıp Moses'in önünde diz çöktü. İki avucunda tuttuğu boncukları ona uzattı. Adam kızı ve armağanını kabul edince davetliler haykırdılar. Bu iş de halledilmişti. Moses Gama onun kocası ve efendisiydi artık.

Ziyafet başlayabilirdi. Kocaman kırmızı et parçaları ateşlerin üstüne konuyor ve daha kızarmadan kapışılıyordu. Bira küpleri de elden ele geçmekteydi. Genç kızlar durmadan başlarında bira küpleriyle geliyorlardı.

Birden bir gürültü koptu, başlarında tüyler olan bir grup savaşçı, kraal girişinde oturan Victoria'ya doğru geldi. Bunlar kızın ağabeyleri, kardeşleri, üvey kardeşleri ve kuzenleriydi. Joseph Dinizulu da aralarındaydı. Törenlere uyararak, kardeşlerini alıp götürmek isteyen yabancılardan kurtarmaya gelmişlerdi. Buffalo'lar da onları bekliyordu zaten. Başlarında Hendrick'in de bulunduğu elleri sopalı savaşçılar bu kaçırmaya engel olmak için koştu.

Törene madeni silah getirilmesi bu yüzden yasaklanmıştı zaten. Çünkü önce bir oyun gibi başlayan savaş kısa süre içinde ciddileşti. Zulular püskürtülene kadar kanlar aktı ve kemikler kırıldı. Kanları durdurmak için yaraların üstüne toprak basıldı. Zafer kazananlar da, yenilenler de iyice susamışlardı. Kızlara bira getirmeleri için bağırdılar. Gürültü kesileli pek az olmuştu, ama bu kez de yamaçtan arabaların homurtusu duyuldu.

Büyük arabalar ağır ağır yaklaşıp kraal'ın girişinde durdu. Öndeki otomobilde kırmızı yüzü iyice kırıışmış, uzun boylu, beyaz bir kadın vardı. Geniş kenarlı eski tip şapkasının altında kır bukleleri gözüküyordu.

Moses, "O da kim?" diye sordu.

Victoria bağırdı. "Lady Anna Courtney. Buradan ayrılıp dünyayı tanımam için bana cesaret veren odur."

Sonra sevinçle fırlayıp arabaya koştu. Lady Anna ağır ağır inip kızı kucakladı.

Demek yine bizimle kalmaya geldin yavrum.

Victoria güldü. "Uzun süre kalmayacağım." Lady Anna ona sevgiyle baktı. Bu çocuk bir ara konakta onun hizmetçileri arasında yer almıştı. Kadın onun zekâsını ve güzelliğini fark ederek hizmetçiliğin ona göre olmadığı kanısına varmıştı.

Seni buradan götürecek olan erkek nerede?

Victoria onun elini tuttu. “Önce babamı selamlamalısınız. Sonra sizi kocamla tanıştıririm.”

Kalabalık ikinci arabadan inen çifti hevesle, sevinçle karşılamıştı. Uzun boylu, şık adamda askerlere özgü bir hava vardı. Güneşten yüzü iyice bronzlaşmıştı. Halinden, bakışlarından açık havada yaşamaya alışık olduğu belliydi. Hemen hemen kendisi kadar boylu olan karısının koluna girdi. Kadın saçlarındaki aklara karşın yine de olağanüstü güzeldi.

Sangane Dinizulu da onları karşılamaya geldi.

Seni görüyorum, Jamela! Dayanamayarak mutlu mutlu güldüğü için o gururlu hali kalmadı.

Albay Mark Anders de ona Zulu dilinde karşılık verdi. “Seni görüyorum, ihtiyar.” ‘İhtiyar’ sözcüğü saygı belirtiyordu. “Dilerim bütün sığırların da, eşlerin de, semiz ve sağlıklı olsun.”

Sangane, General Sean Courtney’in kızı olan Storm Anders’e döndü. “Seni görüyorum, Nkosikazi. Kraal’ıma onur verdin.” İki aile arasındaki bağlar çok güçlüydü. Bir yüzyıl geriye giden bu bağlar belki bin kez sınanmıştı.

Ah Sangane, senin için de, Victoria için de çok seviniyorum. Storm kocasının yanından ayrılarak gidip Zulu kızını kucakladı. “Sana mutluluk ve sayısız sağlıklı oğul dilerim.”

Victoria, “Size çok şey borçluyum, Nkosikazi,” diye mırıldandı. “Borcumu asla ödeyemeyeceğim.”

Storm yalandan kaşlarını çatı. “Bunu hiç deneme. Bana bugün evlenen kendi kızımımış gibi geliyor. Beni kocanla tanışır, Vicky.”

Moses Gama yaklaşıncı Storm, Zulu dilinde konuştu ama adam ciddi bir tavırla İngilizce cevap verdi. “Nasılsınız, Bayan Anders? Victoria sizden ve ailenizden çok söz etti.”

Sonra Mark Anders’e dönerek sağ elini uzattı. “Nasılsınız albay?” Adamın elini sıkmadan önce durakladığını görünce de dudaklarında hafif bir gülüş belirdi. Bir siyahla beyazın böyle el sıkışması pek görülen bir şey değildi. Moses.

Zulu dilini kusursuz konuşan ve bu kabilenin insanlarını pek severmiş gibi davranan adamı da tanımıştı.

Albay Mark Anders hâlâ eski çağlarda yaşayan bir adamdı. Kraliçe Victoria zamanından kalmıştı sanki. İki dünya savaşına da katılmıştı. Şimdi Çaka Kapısı Ulusal Parkı’nın yöneticisiydi. Bu bölgeyi çalışması ve inadı sayesinde avcılardan, kazanç düşkünlerinden korumuş ve Afrika’nın en ünlü hayvan cennetlerinden biri haline getirmişti. Afrika’nın vahşi hayvanlarını çok seviyor, onları koruyor, bakıyordu. Siyah kabilelere karşı da hayvanlara duyduğu sevginin biraz daha azını besler gibiydi. Özellikle Zululara aynı baba sevgisi gösteriyor ve bunu yaparken de bir lütufta bulunmuş gibi davranıyordu. Bu durumda bu adam Moses Gama’nın büyük bir düşmanı oluyordu. Birbirinin gözlerine bakarken ikisi de bu gerçeği anladılar.

Mark Anders, Zulu dilinde, “Aslanın kükremesini uzaktan duymuştum,” dedi. “Şimdi o hayvanla yüz yüze geldim.”

Moses inatla İngilizce konuşmayı sürdürdü. “Ben de sizin sesinizi duydum, albay.”

Mark Anders de Zulu dilinde direniyordu. “Victoria nazik bir çocuktur. Kendisine haşın usullerinizi öğretmeyeceğinizi umarım.”

Moses İngilizce cevap verdi. “Kendisi itaatli bir eş olacaktır. Kendisine söyleyeceklerimi yapacağından eminim.”

Storm bu konuşmayı dinlerken iki adamın arasındaki düşmanlığı da sezmişti. Ustalıkla araya girdi.

“Hazırsan tören için Theuniskraal’a gideceğiz, Moses.”

Victoria ve annesi töresel kabile düğününden başka Hristiyan nikâhı isteyerek ısrar etmişlerdi. Sangane ve konuklarının çoğu atalarına tapan kimselerdi. Onlar kraal’da kaldılar. Gelin, damat ve birkaç kişi iki arabaya bindiler.

Theuniskraal, Courtney ailesinin ve dolayısıyla Lady Anna Courtney’in eviydi. Ladyburg tepelerinin dibine kadar uzanıyordu bu verimli, yemyeşil topraklar. Gelenler nikâh için kılıklarını değiştirmek üzere büyük eve girdiler. Lady Anna ve diğerleri de bahçede kurulan çadırda bekleyen rahibi görmeye gittiler.

Yarım saat sonra koyu renk, şık elbiseler giymiş damat ve tanıkları bahçeye çıktılar. Birkaç saat önce giya’yı oynayan, kürklerini, tüylerini havalandıran, Victoria’nın ağabeyi avukat şimdi pek şıktı. Gelini beklerken Courtney ailesiyle tatlı tatlı konuşuyordu.

Victoria’nın annesi, Lady Anna’nın eski kaftanlarından birini giymişti. İki kadının boyu bosu birbirine benzediği için bu kılık ona uymuştu. Daha şimdi den gitmiş, büyük çadırdaki uzun masaya konulan yiyeceklerin tadına bakıyordu. Albay Anders ve Anglikan rahibi gruptan biraz uzaktaydılar. Aynı kuşaktan olan iki adam bu olaylardan hiç de hoşlanmamışlardı. Storm nikâh için rahibi razı etmeyi bütün gücünü kullanarak başarmıştı. Adam nikâh kilisede kıyılacak olursa beyaz cemaatin alınacağını söyleyerek başka bir yerde olması koşuluyla kabul etmişti.

Mark Anders, “Eskiden herkes haddini bilirken çok daha rahattık,” diye söylendi. “Kimse kalkıp kendinden üstün olanları taklit etmezdi.” Rahip de ona hak vererek başını salladı.

Boşuna dert aramanın anlamı yok... Victoria geniş verandaya çıktığı için adam birden sustu. Gelinliğin seçiminde kıza Storm Anders yardımcı olmuştu. Beyaz saten gelinliğin uzun duvağı küçük kırmızı güllerle Victoria’nın başına tutturulmuştu. Beyazlar içinde pek güzeldi kız. Mutluluğu da parlayan yüzünden okunuyordu. Mark Anders bile o an etkilenererek hoşnutsuzluğunu unuttu. Piyanonun başında oturan Lady Anna düğün marşına başladı.

Victoria’nın ailesi, kızın babasının köyünde zifaf gecesi için şahane, yeni bir kulübe yapmıştı. Diğerleri gibi bu da arı kovanı biçimindeydi. Kulübedeki her eşya yepyenydi.

Victoria şimdi kulübenin ortasındaki ateşin başında yalnızdı. Kocası için ilk yemeği pişirirken, bir taraftan da dışardaki konukların geceyi yaran gürültülü kahkahalarını dinliyordu. Ak darı birası hafif bir içkiydi aslında. Ama kadınlar yüzlerce galon içki hazırlamışlardı. Konuklar da sabahın erken saatlerinden beri içiyorlardı.

Victoria damadın grubunun kulübeye yaklaştığını işitti. Artık şarkılar söyleniyor, damada yüksek sesle anlamlı öğütler veriliyordu. Sonra Moses Gama eğilerek kapıdan içeri girdi. Doğruldu. Şimdi Victoria’nın tepesinden bakıyordu. Başı neredeyse kubbemsi tavana degecekti. Arkadaşlarının dışarda yankılanan sesleri uzaklaşarak hafifledi.

Victoria hâlâ yerde dizüstü duruyordu. Vücudunu arkaya doğru vererek Moses Gama’ya baktı. Kız artık sonunda Batılı kılığını çıkarmış, bakirelere özgü kısa, boncuklu etekliği son defa giymişti. Ateşin yumuşak, kıızıl ışığında çıplak gövdesi antika kehribarlar gibi parlıyordu.

Moses Gama, “Çok güzelsin,” dedi. Gerçekten de Victoria, Nguni kadınlığının bir simgesi gibiydi. Adam kıza yaklaşarak onu ellerinden tuttu ve ayağa kaldırdı.

Victoria boğuk sesle, “Senin için yemek hazırladım,” diye mırıldandı.

Daha sonra yemek için zamanımız olacak.

Moses Gama, Victoria'yı üst üste yığılmış olan postlara doğru götürdü. Kızın eteğinin deri şeridini çözdü. Victoria itaatle bekliyordu. Sonra kızı kollarına alarak onu yumuşak kürklerin üzerine yatırdı.

Çocukların birbirlerine dokunmaları, okşamaları kabile törelerine göre hoş görülürdü. Ama bu oyunlar Victoria'yı kocasının gücüne ve ustalığına hazırlamamıştı. O olağanüstülüğüne! Moses Gama, Victoria'nın ruhunu bile etkiledi.

Bu yüzden genç kadın gece daha sonra kocasına sıkıca sarılarak, "Artık eşinden başka esirimim de," diye fısıldadı. "Ölünceye kadar da öyle kalacağım."

Ama şafak zamanı Victoria'nın mutluluğuna gölge düştü. Çünkü Moses Gama, "Bir geceyi daha birlikte geçireceğiz," dedi. "Johannesburg'a giderken. Ondan sonra senden ayrılmam gerekiyor." Victoria'nın ay gibi yüzündeki ifade değişmedi ama genç kadın ağlamaya başladı.

Sonra da, "Ne kadar sürecek bu?" diye sordu.

Adam cevap verdi. "İşim bitinceye kadar." Sonra yüzündeki ifade yumuşadı, karısının yanağını okşadı. "Öyle olması gerektiğini biliyorsun. Seni uyardım. 'Yalnız benimle değil, savaşımızla da evleniyorsun,' dedim."

Victoria boğuk bir fısıltıyla, "Evet," dedi. "Beni uyardın. Ama o sırada yanımdan ayrılmanın bana ne büyük bir acı vereceğini bilmiyordum."

Ertesi sabah erken kalktılar. Moses elden düşme bir Buick araba almıştı. İlgi ya da haset uyandırmayacak kadar eskiydi. Ama Hendrick Tabaka'nın usta teknisyenlerinden biri motoru kontrolden geçirmiş, süspansiyonla da ilgilenmişti. Bir tek, arabanın dışına dokunmamıştı. Şimdi bu otomobille Johannesburg'a döneceklerdi.

Güneş henüz doğmamıştı ama bütün köy kalkmış, Victoria'nın kız kardeşleri de onlar için kahvaltı hazırlamışlardı. Kahvaltıdan sonra o zor an geldi. Victoria'nın artık ailesiyle vedalaşması gerekiyordu. Genç kadın babasının önünde diz çöktü.

Adam ona sevgiyle, "Huzur içinde git, kızım," dedi. "Seni sık sık düşüneceğiz. Oğullarını bize getir."

Victoria'nın annesi sanki bir cenaze törenine katılmış gibi ağladı, haykırdı. Victoria annesine sarıldı, onu çok sevdiğini söyledi, ama kadını yine de avutamadı. Sonunda kadının diğer kızları onu alıp götürdüler.

Victoria ondan sonra Zulu topraklarının en uzak köşelerinden gelmiş olan amcaları, dayıları, halaları, teyzeleri, kuzinleri ve kuzenleriyle, bütün üvey anneleri ve üvey kardeşleriyle vedalaştı. Bazılarından ayrılması gerçekten acıklı oldu. Özellikle en sevdiği yakını Joseph Dinizulu'yla vedalaşması. Joseph, Victoria'nın üvey kardeşiydi. Ondan yedi yaş küçüktü. Ama aralarında her zaman özel bir bağ olmuştu. İkisi de aile içersinde kendi kuşaklarının en zeki ve en yetenekli gençleriydi. Joseph ağabeylerinden biriyle Drake'in Çiftliği kazasında yaşıyordu. Ama iki kardeş yine de dostluklarını sürdürmeyi başarmışlardı.

Ancak Joseph Dinizulu artık Witwatesrand çiftliğine dönmeyecekti. Swaziland'daki her ırktan çocukları kabul eden özel Waterford Okulu'nun sınavlarını kazanmıştı. Okula devam edecek ve ücreti de Lady Anna Courtney ödeyecekti. İşin garibi Hendrick Tabaka da oğullarını aynı okula gönderiyordu. Wellington'la Raleigh'yi. Yani çocukların arasındaki rekabet daha da köklenecekti.

Vicky, “Bana çok çalışacağına söz ver, Joseph,” dedi. “Bilgi bir erkeği güçlendirir.”

Joseph kararlılıkla, “Güçlü olacağım,” diye cevap verdi. Moses Gama’nın yaptığı konuşmanın onda uyandırdığı coşkunluk hâlâ sönmemişti. “Gelip seni ve kocanı görebilir miyim, Vick? Moses ilerde olmak istediğim gibi bir erkek.”

Victoria çocuğun sözlerini Moses’e tekrarladı. Arabada yalnızdılar. Bütün düğün hediyelerini ve Vicky’nin eşyalarını bagaj yerine ve arka kanepeye doldurmuşlardı. Natal kıyılarından Transvaal’ın yüksek bozkırlarına doğru gidiyorlardı.

Moses, “Çocuklar geleceğimiz,” diyerek başını salladı. “Yaşlılardan artık hiçbir şey beklenemez. Onları düğünde gördün. Yolu göstermeye çalıştığım zaman evcilleştirilmemiş öküzler gibi inatları tuttu. Ama çocuklar? Ah, o çocuklar!” Gülümsedi. “Onlar tertemiz sayfalara benziyorlar. Üzerlerine her istediğin şeyi yazabilirsin. Yaşlılar taş kadar katılar. Onlara hiçbir şey işlemiyor. Ama çocuklar kil gibi. Çömlekçinin onlara biçim vermesini heyecanla bekliyorlar.” Bir elini kaldırdı. Eli biçimli ve ince uzundu. Bir operatör ya da sanatçının eliydi.

Avucu pembe ve düzgündü. İş yüzünden nasırlaşmamıştı. “Çocuklarda ahlak kavramı yoktur. Korkusuzdurlar. Ölüm fikrini kavramaları da imkânsızdır. Bütün bunları sonradan öğrenirler. Büyüklerinden. Çocuklar kusursuz birer asker sayılırlar. Çünkü hiçbir şeye itiraz etmez ve soru sormazlar. Bir silahın tetiğini çekmek için de fazla bir güç gerekmez. Düşman onları öldürdüğü zaman da, kusursuz birer kahraman olurlar. Bir çocuğun kanlar içindeki cesedi en katı bir kalpte bile dehşet ve pişmanlık uyandırır. Evet, çocuklar bizim geleceğimizin anahtarı. Sizin İsa, ‘Küçük çocukları bana gönderin,’ dediği zaman neden söz ettiğini biliyormuş.”

Victoria deri kanepede dönerek kocasına baktı. “Bu sözlerin çok zalimce,” diye fısıldadı. “Hem de küfür sayılır.” Genç kadın Moses’e olan aşkıyla kocasının sözlerinin uyandırdığı duygular arasında bocalıyordu.

Moses, “Ama gösterdiğin tepki doğru söylediğimi kanıtlıyor,” dedi.

Ama... Victoria durakladı. Sormak istemiyor, alacağı cevaptan da korkuyordu. “Ama sen çocuklarımızı kullanmamızı söylüyorsun.” Genç kadın birdenbire sustu. Gözlerinin önünde hastanenin çocuk bölümü belirmişti. Victoria öğrenimi sırasında en mutlu aylarını küçüklerin arasında geçirmişti. “Yani sen çocukları... askerler gibi... ön hatlarda kullanacağını mı söylemek istiyorsun?”

Moses Gama, “Bir çocuk özgür bir erkek olamayacaksa, o zaman küçükken ölsün daha iyi,” dedi. “Victoria bunu daha önce de söylediğimi duydun. Artık buna inanmayı öğrenmenin zamanı geldi. Zaferimiz için yapmayacağım hiçbir şey, ödemeyeceğim hiçbir bedel yok. Yüz bin çocuğun büyüyüp özgür birer insan olmalarını sağlamak için bin küçüğün ölmesine razı olurum. Ve bunun haklı bir alışveriş olduğunu da düşünürüm.”

Victoria Dinizulu hayatında İlk defa gerçekten korktu.

Karı koca o geceyi Hendrick Tabaka’nın evinde geçirdiler. Onlara ayrılan odaya ancak gece yarısından sonra çekilebildiler. Çünkü çok kişi Moses’le konuşmaya gelmişti. Aslana sessizce yaklaşan çakallar gibi.

Victoria yapılan bütün toplantılara katıldı. Ama hiç konuşmadı. Odanın bir köşesinde sessizce oturdu. Adamlar önce şaşırdılar, bu duruma bir anlam veremediler. Genç kadına sık sık göz atıp durdular. Sorunlarını açmayı da istemediler. Ancak Moses Gama onları zorladığı zaman konuştular. Ciddi sorunlar konuşulurken yanlarında kadınların bulunmasına alışık değildiler. Ama hiçbiri de itiraz etme cesaretini bulamadı. ANC habercisi odaya girdiği zaman durum değişti. Temsil ettiği

grubun bütün gücü ve önemi o adamda toplanmıştı sanki. O yüzden de Victoria'dan söz etme cesaretini gösterdi.

Burada bir kadın var, dedi.

Moses başını salladı. "Evet. Ama o sıradan bir kadın değil. Benim karım."

Haberci, "Bu çok uygunsuz," dedi. "Geleneklere de aykırı. Erkek işi bu."

Bizim de amacımız eski gelenekleri yakıp yıkmak. Ve yerlerine yenilerini yaratmak. Bu çabada bütün halkımızın yardımına ihtiyacımız olacak. Yalnız erkeklerin değil. Kadınların ve çocukların da.

Uzun bir sessizlik oldu. Haberci, Moses'in kara gözlerinin amansız bakışları karşısında sıkıntıyla kıpırdandı. Sonunda da boyun eğdi. "Kadın odada kalabilir."

Moses, "Evet," diye başını salladı. "Karım burada kalacak."

Daha sonra Victoria karanlık odalarında, dar yatakta kocasına sokuldu. "Beni savaşın bir parçası haline getirerek onurlandırdın. Ben de çocuklar gibi bir asker olmak istiyorum. Bu konuyu düşündüm ve neler yapabileceğimi de anladım."

Moses, "Anlat," dedi.

Kadınlar... Ben kadınları örgütleyebilirim. İşe hastanedeki hemşirelerle başlarım. Sonra da sıra diğer kadınlara gelir. Hepsine. Biz de bu savaşta erkeklerin yanında yer almalıyız.

Adam karısına sıkıca sarıldı. "Sen dişi bir aslansın. Güzel bir Zulu aslanı!"

Victoria, "Kalbinin atışlarını duyuyorum," diye fısıldadı. "Benim kalbim de seninkiyle aynı anda atıyor."

Sabah Moses karısını hastanedeki hemşireler evine götürdü. Genç kadın içeri girmeyerek kapının önündeki basamaklarda durdu. Moses oradan uzaklaşırken dikiz aynasından Victoria'ya baktı. Johannesburg'a ve Rivonia banliyösüne dönmek için trafiğe karıştığı sırada gene kadın hâlâ orada duruyordu.

Moses o sabah Puck'ın Tepesi'ne ilk erişenlerden biri oldu. Haberci bir gece önce onu bu toplantıya çağırmıştı.

Marcus Archer, Moses'i verandada karşıladı. Onu selamlarken kinle gülümsüyordu. "Bir erkeğin evleninceye kadar yarım adam olduğunu, ancak ondan sonra bütünleşebildiğini söylerler."

Toplantı salonu olarak kullanılan mutfaktaki uzun masada iki adam oturuyordu. İkisi de beyazdı.

Bram Fischer önemli bir ailenin oğluydu. Yargıç olan babası, Bağımsız Oranje Devleti'nin başkanlığını yapmıştı. Fischer de avukattı ve maden işletmeleri yasaları konusunda uzmandı. Eski Komünist Partisi'nin üyesiydi. Sonra ANC'ye girmişti. Son zamanlarda hemen hemen tek işi, Milliyetçi Hükümet'in 1948de koyduğu ırkla ilgili yasalara karşı gelmekle suçlanan kimseleri savunmaktı. Bram Fischer her ırktan vatandaşıyla yakından ilgileniyordu. Sevimli ve bilgili bir adamdı. Ama Moses yine de ona karşı ihtiyatlı davranıyordu. Çünkü adam sonunda bir mucize olacağına ve iyiliğin kötülüğü yeneceğine saf saf inanıyordu. Umkhonto weSizwe'nin, yani ANC'nin askeri bölümünün kurulmasına kesinlikle karşı çıkıyordu. Fischer'in barışçı düşünceleri Kongre'nin geri kalan üyelerini de etkiliyor, bu da Moses'in isteklerini frenliyordu.

Diğer beyaz ise Joe Cicero'ydu. Litvanyalı bir göçmendi. Moses onun Afrika'ya neden geldiğini tahmin edebiliyordu. Adamı kimlerin gönderdiğini de, Joe Cicero kartallardan biriydi. Moses kadar ateşliydi. Doğrudan doğruya harekete geçilmesi hatta şiddete başvurulması konuları açıldığı zaman Moses'i destekliyordu. Zenci gidip Joe Cicero'nun yanına, Fischer'in karşısına oturdu. O gün Joe

Cicero'nun desteğine ihtiyacı olacaktı.

Yemek yapmaktan hoşlanan Marcus Archer, Moses'in önüne kıyılmış böbrek ve 'Çiftlik Usulü Yumurta' koydu. Ama zenci daha kahvaltısını bitiremeden diğerleri gelmeye başladılar. Nelson Mandela ve sadık destekçisi Tambo birlikte geldiler. Onları Walter Sisulu, Mbeki ve diğerleri izlediler. Sonunda uzun masa kâğıtlar, kirli tabaklar, kahve ve fincanları ve tablalarla doldu. Çok geçmeden tablalar izmaritlerle dolup taşmaya başladı.

İçeriye sigara dumanı ve Marcus'un pişirdiği yemeklerin kokusu yayıldı. Konuşma heyecanlı ve ciddiye. Üyeler meydan okuma kampanyasının odak noktaları konusunda anlaşmaya çalışıyorlardı.

Mandela ilk teklifi yaptı. "Halkımızı uyandırmalı, onları sarsarak baskıya körü körüne, aptalca boyun eğmekten vazgeçirmeliyiz."

Adamın karşı tarafına düşen Moses masaya doğru eğildi. "Daha da önemlisi, bütün dünyanın vicdanlarını uyandırmalıyız. Çünkü sonunda kurtuluş diğer ülkelerden gelecek."

Mandela, "Bizim kendi halkımız..." diye başladı ama Moses onun sözünü kesti.

Bizim halkımız eğitilip silahlandırılmadığı sürece güçsüz kalacak. Karşımıza dikilmiş olan baskı güçleri fazla kuvvetli. Silahsız zafere erişemeyiz.

Mandela sordu. "Yani barışçı yolu red mi ediyorsun? Özgürlüğün namlunun ucuyla kazanılabileceğini mi sanıyorsun?"

Moses onayladı. "İhtilale kitlelerin kanıyla tav verilmeli ve hareket böylece güçlendirilmelidir. Tek yol budur. Her zaman böyle olmuştur."

Baylar! Baylar! Bram Fischer onları susturmak için elini kaldırdı. "Asıl konumuza dönelim. Meydan okuma kampanyamızla halkımızı uyuşukluktan kurtarmayı ve dünyanın diğer ülkelerinin dikkatini çekmeyi umuyoruz. İki temel amacımız bu. Şimdi ikinci derecedeki amaçlarımızın neler olduğuna karar vermeliyiz."

Moses, "ANC'nin tek gerçek kurtuluş aracı olduğunu herkese kabul ettirmeliyiz," diye önerdi. "Şimdiki halde üyelerimizin sayısı yedi bini bile bulmuyor. Ama kampanya sona erdiği zaman yüz bin üye daha bize katılmış olmalı." Diğerleri bunu kabul ettiler. Mandela ve Tambo bile başlarını salladılar. Teklif oy birliğiyle resmileşti. Artık kampanyanın ayrıntıları üzerinde durabileceklerdi.

Büyük bir girişim olacaktı bu. Çünkü kampanyanın ülke çapında olmasını planlıyorlardı. Eylem aynı anda Güney Afrika Cumhuriyeti'nin tüm temel merkezlerinde başlayacaktı. Böylece hükümeti bütün kaynaklarını kullanmaya zorlayacak, ayrıca yasa ve düzen güçlerinin tepkisini deneyeceklerdi.

Mandela, "Hapishanelerini tıka basa doldurmaliyiz," dedi. "Binlerce kişi birden tutaklanmaya çalışmalı. Sonunda baskı yönetiminin mekanizması bu ağırlık altında çöker."

Üç gün daha Puck'ın Tepesi'ndeki mutfakta oturdular. En ince ayrıntılar üzerinde durdular, isim ve yer listeleri hazırladılar, harekâtla ilgili zaman cetvelleri yaptılar, iletişim ve ulaşım sistemiyle ilgilendiler.

Ağır bir işti bu. Ama sonunda karar vermeleri gereken bir tek ayrıntı kaldı. Eylemin başlayacağı tarih. Hepsi de masanın başında oturan Albert Luthuli'ye baktılar. O hiç duraklamadı.

Yirmi altı haziran, dedi. Diğerleri bunu kabul ettiklerini belirten bir şeyler mırıldandılar. Albert Luthuli ekledi. "Tamam öyleyse. Hepimiz de görevlerimizi biliyoruz." Başparmaklarını yukarı kaldırarak diğer üyeleri selamladı.

Amandla! Güç! Ngawethu!

Moses sakız ağaçlarının altına park ettiği eski arabaya doğru giderken güneş batı ufku insana fırını düşündüren renklere boyuyordu; kızgın bir turuncuya, alev alev bir kırmızıya. Joe Cicero da Moses'i bekliyordu. Mavi sakız ağaçlarından birinin gümüşümsü gövdesine yaslanmış, kollarını geniş göğsünün üzerinde kavuşturmuştu. Ayıya benzeyen bir adamdı. Kısa boylu, tıknaz ve güçlü.

Moses kendisine yaklaşıırken doğruldu. "Beni Bramfontein'e kadar götürür müsün?" diye sordu. Moses, Joe Cicero'nun binmesi için Buick'in kapısını açtı.

On dakika kadar sessizce gittiler. Sonra Joe Cicero, "Seninle şimdiye kadar baş başa konuşmamış olmamız çok garip," dedi. Aksanından nereli olduğu pek anlaşılmıyordu. Ama kısa siyah sakalının çevrelediği uçuk renkli suratı yassıydı. Slavlarınkine benziyordu. Gözleri katran kuyuları kadar karaydı. ? Moses sordu. "Neden çok garip?"

Joe, "Seninle görüş açımız ortak," diye cevap verdi. "İkimiz de ihtilalin gerçek çocuklarıyız."

Bundan emin misin? Joe başını salladı. "Eminim. Seni inceledim. Konuşmalarını takdir ve hayranlıkla dinledim. Senin ihtilal için gerekli o çelik adamlardan olduğuna inanıyorum."

Moses sesini çıkarmadı. Gözlerini yola dikmiş, yüzü ifadesizdi. Sessizliğin uzamasına bilerek izin verip diğer adamı konuşmaya zorladı.

Joe sonunda usulca sordu. "Ana Rusya'yla ilgili duyguların nedir?" Moses bu soruyu düşündü. Sonra dikkatle, "Rusya'nın hiçbir zaman Afrika'da sömürgesi olmadı," diye cevap verdi. "Malaya, Cezayir ve Kenya'daki mücadeleyi desteklediklerini biliyorum. Onların bu dünyada baskı altında yaşayan insanların gerçek dostu olduğuna inanıyorum."

Joe gülümseyerek bir sigara daha yaktı. Durmadan sigara içiyordu. Küt parmakları koyu kahveye boyanmıştı. "Özgürlüğe giden yol dik ve taşlıdır. Ve ihtilal hiçbir zaman güvenli değildir. Proleteryanın ihtilal muhafızları tarafından korunması gerekir. Kendilerince bir şey yapmamaları için."

Moses, "Evet," diye başını salladı. "Ben hem Marx'ın, hem de Lenin'in eserlerini okudum."

Joe Cicero mırıldandı. "O halde yanılmamışım. Sen de inananlardansın. Seninle dost olmalıyız. Yakın iki dost. Çetin günler bizi bekliyor. Çelik gibi erkeklere gerek olacak." Arka kanepeye uzanarak çantasını aldı. "Beni garın önünde bırakabilirsin..."

Moses, Sundi Mağaraları'nın altındaki yara kurulmuş olan kampa vardığı sırada karanlık basalı iki saat geçmişti. Arabayı büro ve laboratuvarın bulunduğu barakanın arkasına bıraktı. Sonra patikadan Tara Courtney'in çadırına doğru çıktı. Genç kadını telaşlandırmamak için sessizce ilerliyordu. Tara'nın gölgesi çadırın yanına düşmekteydi. Kadın portatif karyolasına uzanmış, gaz lambasının ışığında kitap okuyordu. Moses tırnağını branda bezine sürerken Tara irkildi.

Moses usulca, "Korkma..." diye seslendi. "Ben geldim."

Tara alçak sesle cevap verdi. "Ah, Tanrım! Hiç gelmeyeceksin sandım!" Sesi sevinçten titriyordu.

Tara, Moses'e kavuşmak için çıldırıyordu. Diğer hamilelikleri sırasında durmadan midesi bulanmış, bütün vücudu şişmiş gibi gelmişti. Ama şimdi hamileliği üç ayı geçmiş olmasına karşın Moses'i deli gibi istiyordu.

Moses kadının ihtiyacını seziyordu, ama fazla ateşli davrandığı da yoktu.

Daha sonra ona, "Yakında başlayacak," diye haber verdi. "Tarihi kararlaştırdık."

Tara öylesine kendinden geçmişti ki, bir süre onun ne demek istediğini anlayamadı, aptal aptal başını salladı.

Moses, “Yirmi altı haziran,” dedi. “Bütün ülkede, her kentte, aynı zamanda. Yarın Doğu Kap’a, Port Elizabeth’e gideceğim. Oradaki kampanyayı yönetmek için.”

Orası Johannesburg’dan yüzlerce kilometre ötedeydi. Tara ise buraya Moses’e yakın olabilmek için gelmişti. Aşktan sonra duyulan o hüznü hisseden kadın kendini aldatılmış ve hakarete uğramış gibi hissetti. İtiraz etmek istedi, ama kendini zorla tuttu. “Orada ne kadar kalacaksın?”

Haftalarca?

Tara, “Ah, Moses...” diye başladı, sonra adamın çabucak kaşlarını çatıldığını fark ederek sustu.

O Amerikalı kadın... Şu Godolphin. Onunla konuştun mu? Reklam bulamazsak çabalarımızın değeri yarıya iner.

Evet. Tara durakladı. Moses’e, “Her şey ayarlandı,” demek üzereydi. “Kitty Godolphin seninle istediğin zaman buluşacak.” Kitty’yi Moses’e teslim edip bir kenara çekileceği yerde, sevgilisinin yanından ayrılmamak için bu fırsattan yararlanabilirdi. “Evet. Onunla konuştum. Seninle buluşmayı çok istiyor. Ama şu ara kentte değil. Swaziland’e gitti.”

Moses, “işte bu olmadı,” diye homurdandı. “Buradan ayrılmadan önce onu görmeyi umuyordum.”

Tara heyecanla atıldı. “Kitty’yi Port Elizabeth’e getirebilirim. Bir iki gün sonra dönecek. Onu sana getiririm.”

Adam kuşkuyla, “Buradan ayrılabilir misin?” dedi.

“Tabii. Televizyoncuları sana kendi arabamla getiririm.”

Moses kararsızlıkla mırıldandı, sonra sessizleşerek bu teklifi düşündü ve başını salladı. “Pekâlâ. Sana kente vardığında benimle nasıl bağlantı kuracağını anlatacağım. Kentin hemen dışındaki, New Brighton kazasında olacağım.”

“Seninle beraber olabilir miyim, Moses? Yanında kalabilir miyim?”

Bunun imkânsız olduğunu biliyorsun. Kadının ısrarı Moses’i sinirlendiriyordu. “O ilçeye izin belgesi olmayan hiçbir beyazı bırakmıyorlar.”

Tara çabucak, “Bizi kazaya sokmazlarsa televizyoncular da sana fazla yardım edemezler,” dedi. “Savaşa yararımız dokunacaksa senin yakınında olmalıyız.” Genç kadın kurnazca kendisini de Kitty Godolphin’in grubuna katıvermişti. Moses düşünürken Tara da soluğunu tutarak bekledi.

Moses, “Belki,” diyerek başını sallarken Tara usulca soluk verdi. Sevgilisi teklifini kabul etmişti. Moses ekledi. “Evet. Bir yolu bulunabilir. İlçede Alman rahibelerin yönettikleri bir misyon hastanesi var. Onlar bizimle dost. Sen hastanede kalabilirsin. Bunu sağlarım.”

Tara zaferle sarsıldığını Moses’in görmemesi için elinden geleni yaptı. Onunla beraber olacaktı. Önemli olan tek şey de buydu...

Kitty Godolphin’in kendisine karşı takındığı tavır Tara’yı şaşırtıyordu. Gerek erkek olsun, gerek kadın, herkesin dostça tavırları ve güzelliği karşısında hemen etki altında kalmasına alışmıştı Tara. Ama Kitty farklıydı. Daha başlangıçta Tara’ya soğuk soğuk bakmış, onunla dost olmaktan da kaçınmıştı. Gizli bir düşmanlığı var gibiydi. Tara, Kitty’nin dikkatle oynadığı o meleksi küçük kız rolünün gerisinde saklı olan şeyleri hemen fark etmişti. Televizyoncu sert ve acımasızdı. Ama Tara yine de kadının bu tavırları için mantıklı bir neden bulamıyordu. Ne de olsa Tara ona önemli bir program teklif ediyordu. Kitty ise bu armağanı sanki Tara ona canlı bir akrep uzatmış gibi

inceliyordu.

Gözleri öfkeyle parlayan Kitty, “Anlayamıyorum,” diye söylendi. “Bana bu konuşmayı burada, Johannesburg’da yapabileceğimi söylemişsiniz, Bayan Courtney. Şimdi cehennemin bir bucağına gitmemi istiyorsunuz.”

Moses Gama’nın orada olması gerekiyor. Önemli bir şey olmak üzere...

Kitty yumruklarını blucinin sardığı ince kalçasına dayayarak sordu. “Bu kadar önemli olan şey nedir? Kararlaştırdığımız konuşma da önemliydi.”

Önemli politikacılardan, spor ve film yıldızlarından en silik sönük insanlara kadar herkes o dörtköşe, küçük ekranda kısa bir an bile gözükebilmek için çok şey feda etmeye hazırdı. Bu fırsatın kime verileceğini ve kime verilmeyeceğini kararlaştırmak da Kitty Godolphin’in hakkıydı. Yarı ilahi bir hak. Moses Gama’nın bu kibirli davranışı bir hakaretti. Kitty Godolphin onu seçmişti, ama adam kadının hakkı olan minneti belirteceği yerde birtakım şartlar koşuyordu.

Kitty tekrarladı. “Moses Gama’nın önemsiz terbiye kurallarına bile uymamasına neden olan bu müthiş şey nedir?”

Çok üzgünüm, Miss Godolphin, size bunu açıklayamayacağım.

O halde ben de üzgünüm, Bayan Courtney. Moses Gama’ya cehenneme kadar yolu olduğunu söyleyebilirsiniz.

Ciddi olamazsınız! Tara bunu beklemiyordu.

Hayatımda hiç bu kadar ciddi olmadım. Kitty bileğindeki Rolex saate bakmak için elini çevirdi. “Şimdi izninizle. Benim çok daha önemli işlerim var.”

Tara hemen boyun eğdi. “Pekâlâ. Tehlikeyi göze alacağım. Size ne olacağımı söyleyeceğim...” Bir an durarak olabilecekleri düşündü, sonra da ekledi. “Söyleyeceklerim aramızda kalacak, değil mi?”

Hayatım, güzel bir haberse, bana işkence de yapsalar bir şey söylemem. Tırnaklarımı mengeneyle sıkıştırırsalar, vücudumu kızgın demirlerle dağlasalar bile. Yani bunu ben ekranda açıklayıncaya kadar.

Tara fikrini değiştirmekten korktuğu için çabuk çabuk konuşmaya başladı. “Moses Gama’yı çalışırken, halkıyla konuşurken, baskı ve bağınazlık güçlerine meydan okurken seyredebileceksiniz.” Kitty’nin kararsızlığını fark etti ve çabucak düşünmesi gerektiğini de anladı. “Ama sizi uyarmalıyım. Tehlikeyle karşılaşabilirsiniz. Çatışma şiddet hareketlerine dönüşebilir. Hatta kan bile dökülebilir.” Uygun sözleri bulmuştu.

Kitty Godolphin oteldeki dairesinin salonunda, “Hank!” diye haykırdı. Kameramanlar sanki bir bombardımandan kurtulmuş gibi kanepeler ve koltuklara yayılmışlardı. Radyoyu sonuna kadar açmış, ‘mavi süed ayakkabıları’na dokunulmaması için yakaran yeni rock and roll yıldızını dinliyorlardı. Kitty, Elvis Presley’i bastırmak için sesini iyice yükseltti. “Hank! Kameraları ambalaja koy. Port Elizabeth adlı bir yere gidiyoruz. O kent hangi cehennemin bucağındaysa! Biz de orayı bulabilirsek!”

Gece Tara’nın büyük arabasıyla yola çıktılar. Hank ülkedeki yolculukları sırasında Zululand ve Transkei’deki köylerin çoğunun etrafında kenevir yettiğini fark etmişti. Bitkinin uyum sağladığı yerlerde boyu küçük bir ağaç kadar oluyordu. Zenci kabilelerinden yalnızca birkaç ihtiyar, kurutulmuş yaprakları sigara gibi içiyorlardı. Ama beyazlar ve eğitim görmüş Afrikalılar esrar içecek kadar

alçalmayı düşünmüyorlardı. O yüzden de kimsenin bitkinin yetiştirilmesini ve satılmasını engellemek için fazla bir çaba harcadığı yoktu. Hank birkaç peniye karşılık ‘saf altın’ diye tanımladığı uyuşturucudan bol bol alabiliyordu.

Adam eliyle sardığı sigarayı yaktı ve memnun bir tavırla arkasına yaslandı. “Bunun bir çuvalı Los Angeles sokaklarında yüz bin dolar eder.” Arabanın içine bitkinin tütsüyü andıran kokusu yayıldı. Hank bir iki soluk çekti, sonra sigarayı önde oturan Kitty’ye verdi. Kadın derin bir soluk çekerek dumanı mümkün olduğu kadar ciğerlerinde tuttu. Nefes verirken, sigarayı Tara’ya uzattı.

Tara ona nazik nazik, “Ben sigara içmem,” dedi. Hepsi güldüler.

Hank genç kadına, “O tütün değil, hayatım,” diye açıkladı.

Ya nedir?

Ona burada ‘dagga’ deniyor.

Dagga mı? Tara birden şaşırmış, Centaine’in uşaklarından birini dagga içtiği için kovduğunu hatırlamıştı.

Centaine, “Rosenthal çorba kâsemi düşürdü,” diye şikâyet etmişti. “Çar Nikola’ya ait olan kâseyi. O nesneye başladılar mı, hiçbir işe yaramazlar artık.”

Tara çabucak, “Teşekkür ederim, istemem,” dedi. Şasa karısına dagga teklif edildiğini duysa kimbilir ne kadar kızardı. Tara bu yüzden durakladı, fikrini değiştirdi. “Neyse... Pekâlâ...” Sigarayı aldı. Artık direksiyonu tek eliyle kullanıyordu. “Şimdi ne yapacağım.”

Kitty, “Bir soluk çek ve dumanı içinde tut,” diye önerdi.

Duman Tara’nın boğazını gıcıkladı, ciğerlerini yaktı. Ama Şasa’nın çok öfkeleneyeceği fikri dişini sıkmasına neden oldu. Öksürmemeye çalıştı. Diğerleri gülerlerken Tara da onlara katıldı.

Sabahın erken saatlerinde, daha hava iyice ağarmadan denize eriştiler. Algoa Körfezi’nin kıyısından ilerlediler.

Kitty, “Şimdi nereye gideceğiz?” diye sordu.

Tara, “Zenci İlçesi New Brighton’a,” dedi. “Orada Alman rahibelerin yönettikleri bir misyon var. Hastalara bakmak ve çocuklara ders vermekle ilgileniyorlar. Azize Magdeiena Hemşireleri. Bizi bekliyorlar. Aslında beyazların ilçede kalmalarına izin yok, ama bu işi ayarladılar.”

Nunziata Hemşire en fazla kırk yaşında, sarışın bir kadındı. Duru cildi iyice sabunlanmış gibi duruyordu. Becerikli ve ciddiydi. O mezhepten olan bütün rahibeler gibi kurşuni bir entari giymiş, omzuna kadar inen beyaz bir peçe takmıştı.

Bayan Courtney, ben de sizi bekliyordum. Ortak dostumuz bu sabah, daha sonra gelecek. Herhalde banyo yapıp dinlenmek istiyorsunuz. Grubu onlar için ayrılan hücrelere götürdü. Basit eşyalar için özür diledi. Kitty’yle Tara bir hücreyi paylaşacaklardı. Yer çıplak betonu. Odanın tek süsü, beyaz badanalı duvardaki haçtı. Demir karyolalara hindistancevizi lifleri doldurulmuş sert iki şilte serilmişti.

Kitty heyecanla, “Ne ilginç bir kadın,” dedi. “Onu da filme almalıyım. Rahibeler her zaman ilgi uyandırır.”

Herkes banyo yapar yapmaz sandıklar açıldı, Kitty hemen film çekmeye başladı. Nunziata Hemşire’yle bir konuşma yaptı. Kadının Alman aksanıyla konuşması bu sohbeti daha ilginç kıldı. Daha sonra televizyoncular okulun bahçesinde oynayan zenci çocuklarla kliniğin önünde bekleyen hastaları filme aldılar.

Kitty'nin enerjisi, hızla çalışan kafası ve tatlı dili Tara'da hayranlık uyandırmıştı. Çekimi yönetirken açıcı ve konu seçmedeki ustalığı da. Tara kendini gereksiz bir yaratık gibi hissetti. Bir yeteneği ve yaratıcı gücü olmaması da onu öfkeliyordu. Kitty'ye kendi yetersizliğini böyle belirgin bir biçimde vurguladığı için kızdı.

Sonra her şey Tara için anlamsızlaştı. Dikkati çekmeyen eski bir Buick araba misyonun avlusuna girdi. Arabadan inen uzun boylu bir zenci onlara doğru geldi. Moses Gama'nın sırtında yakası açık, uçuk mavi bir gömlek vardı. Kolları kısıydı. Moses'in kol ve boyun kasları belli oluyordu. İyi dikilmiş mavi bir pantolon giymiş, ince belindeki kemeri iyice sıkıydı. Tara'nın bir şey söylemesine gerek kalmadı. Televizyoncular görür görmez onun kim olduğunu anladılar. Tara'nın yanında duran Kitty Godolphin usulca soluğunu tuttu. "Tanrım! Kara bir panter kadar güzel!"

Tara'nın öfkesi o anda yakıcı bir nefret halini aldı. Kitty, Moses'in kendisine ait olduğunu anlasın diye koşup adamın boynuna atılmak istedi. Ama onun yerine, Moses, Kitty'nin önünde durarak sağ elini kıza uzattığı zaman sessizce bekledi.

"Miss Godolphin? Sonunda karşılaştık." Sesi Tara'nın tüylerinin ürpermesine neden oldu.

Ondan sonra bütün gün yine film çalışmaları yapıldı. Ama bu sefer odak noktası Moses Gama'ydı.

Kitty, Moses'i çömelerek zenci çocuklarla konuşurken filme aldı. Çok fotojenik siyah bir bebeği kucağına alıp burnunu silerken de. S Bir yandan, "işte bu harika," deyip duruyordu Kitty. "Film de şahane gözükecek!"

Çocuklar Moses'in peşine takıldılar. Gürültüyü duyan kadınlar yoksul kulübelerinin kapılarına çıktılar. Moses'i tanıdıkları ve kameraları gördükleri anda da dans ederek ulur gibi sesler çıkarmaya başladılar. Doğuştan oyuncuydular. Hiçbir şeyden çekindikleri de yoktu. Kitty sağa sola koşuyor, olağanüstü kamera açıları yakalamaya çalışıyordu. Çekilen filminden çok memnun olduğu belliydi.

Akşama doğru erkekler otobüs ve trenle ilçeye dönmeye başladılar. Çoğu fabrika işçisiydi. Ülkenin oto sanayinin merkezi bu bölgedeydi.

Moses kamera onu izlerken dar sokaklardan geçti. İşçilerle konuştu. Kamera adamların şikâyetlerini ve dertlerini filme aldı. Her sahnede Moses Gama başroldeydi. Bir kahramana benziyordu.

Kitty heyecanla, "İşim sona erdiği zaman o da Martin Luther King kadar ünlü olacak," dedi.

Sonra rahibelere katılarak onların basit yemeklerini paylaştılar. Kitty Godolphin bir şeyler daha yapmak istiyordu. Misyonun yakınında, kulübelerin dışında, bir aile ateşte yemek pişiriyordu. Kitty, Moses'in onlara katılmasını istedi. Adamın kalın ve heyecan verici sesiyle yaptığı konuşma etkili oldu. Arkada bebekler ağlıyor, uzaklarda köpekler havlıyordu. Karanlıkta Moses'i dinleyen Tara gözyaşlarının yanaklarından aktığını fark etti.

Kitty ertesi sabah televizyoncuları misyonda bırakarak, Moses ve Tara'yla arabaya bindi, istasyona gittiler. Siyah işçiler, kapıda "Zenci Olmayan Giremez" yazılı bölümdeki perona doluşmuşlardı. Tren geldiğinde de onlara ayrılmış olan kompartımanlara dağılmaya başladılar.

İstasyonun üzerinde, "Beyazlara Aittir" yazılı bir levha bulunan kapısından birkaç memur ve ilçede işleri olan beyazlar ağır ağır girdiler. Trenin en sonundaki onlara ayrılmış birinci mevki kompartımanlarda, yeşil deri kaplı kanepelere yerleştiler. Siyahlardan oluşan kalabalığa tarafsızca bakıyorlardı. Sanki başka türden yaratıkları seyretiliyorlarmış gibi.

Kitty, "Bunu da filme almalıyım," diye mırıldandı. "Bu tepkiyi yakalamalıyım." Telaşla not

alıyordu.

Moses öğleye doğru izin istedi. “Yerel organizatörlerle buluşmam ve yarın için son planları gözden geçirmem gerekiyor.” Arabasına binerek uzaklaştı.

Tara daha sonra Kitty’yle yardımcılarını St. George kıyısına götürdü. Televizyoncular “Beyazlardan Başka Kimse Giremez” yazılı levhaların altında güneşlenen kalabalığı filme aldılar. Okullar tatil olmuştu. Ciltleri bronzlaşmış bikinili kızlar ve kısa saçlı, temiz yüzlü delikanlılar beyaz kumların üzerinde yatıyor, oyun oynuyor ya da yeşil dalgaların arasında sörf yapıyorlardı.

Kitty onlara, “Siyahlar da burada yüzmeye gelselerdi ne yapardınız?” diye sordu. Bazıları o zamana dek üzerinde hiç düşünmedikleri bu konunun açılması yüzünden sinirli sinirli güldüler.

Onların buraya gelmeleri yasak. Zencilerin de kendi kumsalları var.

İçlerinden bir tanesi de öfkelenildi. “Buraya gelip mayolu kızlarımıza bakmazlar!” iriyarı bir gençti konuşan. Tuzlar saçlarında katılaşmış, burnunun derisi güneşten soyulmuştu.

Kitty saf saf, “Ama sen mayolu siyah kızlara bakmaz mısın?” dedi.

Ne münasebet! Sörfçünün güneşten yanmış, yakışıklı yüzünün hatları tiksintiyle çarpıldı.

Kitty şansının ona böylesine yardım etmesine pek sevindi. “İnanılacak gibi değil! Soweto’da bir gece kulübünde dans eden güzel bir kızı çekmişim. O sahneyi buraya ekleyeceğim.”

Misyona dönerlerken Kitty tekrar istasyona uğramak istedi. Orada yardımcılarına kameralar için seçtiği noktaları gösterdi, neler istediğini anlattı.

O akşam Moses onlarla birlikte yemek yemeye misyona geldi. Sofrada neşeyle konuşup güldüler ama kahkahalarında yine de bir gerginlik vardı. Moses misyondan ayrılacağı zaman Tara onunla birlikte arabaya kadar gitti.

İçe dokunacak bir tavırla, “Bu gece seninle beraber olmak istiyorum,” dedi. “Sensiz kendimi öyle yalnız hissediyorum ki!”

Bu istediğin olanaksız.

Tara, “Etraf karanlık,” diye yalvardı. “Kıyıya gidebiliriz.”

Moses, “Polis devriyeleri de tam böyle bir fırsat kolluyorlar zaten,” dedi. “Hafta sonunda fotoğraflarını Sunday Times gazetesinde görürsün.”

Moses, lütfen benimle burada seviş!

Adam kızdı. “Sen şımarık bir çocuk kadar bencilsin! Sadece kendini ve kendi isteklerini düşünüyorsun! Şimdi önemli olayların eşiğindeyiz. Sen bizi mahvedecek tehlikeleri göze almaya kalkıyorsun!”

Tara sabaha kadar uyuyamadı. Karşıdaki demir karyolada yatan Kitty’nin sakin soluklarını dinledi. Ancak şafağa doğru uykuya dalabildi. Pembe çizgili bir pijama giymiş olan Kitty heyecan ve neşeyle yatağından fırladığı zaman uyandı. Midesi bulanıyor, vücudu ona iyice ağırlaşmış gibi geliyordu.

Kitty, “Yirmi altı haziran!” diye bağırdı. “Sonunda o önemli gün geldi!”

Hepsi de ancak birer kahve içebildiler. Tara kendini hasta hissediyordu. Diğerlerininse sinirleri gerilmişti. Hank bir gece önce kamerasını kontrol etmişti, ama sabah arabaya yüklerken tekrar gözden geçirdi. İstasyona doğru yola çıktılar.

Etraf karanlıktı. Zenci işçiler hızla istasyona doğru giderlerken altlarından geçtikleri birkaç sokak lambası hâlâ yanıktı.

Ama televizyoncular istasyona vardıklarında güneşin ilk ışıkları kapıyı aydınlattı. Işık film çekimi için çok uygundu. Tara istasyonun ana kapısı önüne polisin tutukluları götürmek için kullandığı kamyonetlerden ikisinin park etmiş olduğunu gördü. Bir gün önce görev başında olan iki polisin yerini de sekiz kişilik bir grup almıştı. Demiryolu polislerinden oluşan grup istasyondaki saatin altında bekliyordu. Adamların arkasında lacivert üniforma, başlarında da siyah kasketler vardı. Cilalı palaskalarına tabancalarını takmışlardı. Ellerinde de coplar tutuyorlardı.

Tara arabayı yolun karşı tarafına park ederken, “Öğrenmişler!” diye bağırdı. “Olay çıkmasını bekliyorlar! Şunlara bak!”

Kitty dönmüş, arka kanepede oturan Hank’a son talimatı veriyordu. Tara kızın bekleyen polise karşı gösterdiği tepkiyi anlamak için ona baktı. Ama Kitty’nin bakışlarını kaçırmaması Tara’nın duraklamasına neden oldu.

Tara, “Kitty,” diye ısrar etti. “O polisler! Sen sanki...” Bir şey hatırladığı için birdenbire sustu. Bir gün önce kıyıya giderlerken Kitty ondan arabayı postanenin önünde durdurmasını istemiş telgraf çekeceğini söylemişti. Ama genç kadın binanın pencerelerinden, kızın bir telefon kulübesine girdiğini görmüştü. O sırada bu davranış Tara’yı biraz şaşırtmıştı.

Genç kadın, “Sen!” diye inledi. “Polise sen haber verdin!”

Kitty, “Beni dinle, hayatım,” diye atıldı. “Bu insanlar tutuklanmak istiyorlar zaten! Amaç bu! Ben de onların tutuklanırken filmlerini çekmek istiyorum. Bu nu hepimiz için yaptım...” Durup başını yana eğdi, sonra bağırarak ekledi “Dinleyin! Geliyorlar!”

Şafakta etrafta hafif bir şarkı yankılanıyordu. Yüzlerce kişinin söylediği bir şarkı. İstasyon kapısında duran polisler kımıldanarak kaygıyla döndüler.

Kitty, “Tamam, Hank,” dedi “Gidelim!”

Arabadan fırlayarak seçtikleri yerlere koştular.

Kasketli sırmalı olan en yüksek rütbeli polis, bir başkomiserdi. Tara polislerin rütbelerini ayırt etmesini iyi öğrenmişti. Başkomiser adamlarına emirler verdi. Polislerden ikisi yolun karşı tarafındaki televizyon ekibine doğru geldiler.

Tara, Kitty’nin, “Çek Hank!” diye bağırdığını duydu. Şarkı söyleyenler iyice yaklaşmışlardı artık. Bin Afrikalının söylediği o etkileyici ve güzel, Nkosi Şikeleri Afrika melodisi Tara’nın ürpermesine neden oldu.

iki polis yolun tam ortasına geldikleri sırada protestocuların ilk sırası köşeyi döndü. Başkomiser adamlarını hemen yanına çağırdı. Ön sıradaki yirmi siyah kol kola girmişlerdi. Bir kaldırımdan diğerine kadar uzanıyordu sıra. Onları yine zencilerden oluşan bir kalabalık izliyordu. Bir kısmının arkasında iş kıyafetleri vardı. Bazıları başkalarının yırtık pırtık eskilerini giymişlerdi. Kimisi kır saçlı, kimisi ise yeni yetişen gençlerdi. İlk sıranın ortasında Moses dimdik yürüyordu. Başı açıktı. Etrafındaki erkeklerden daha uzundu.

Hank peşinde ses teknisyeniyle yolun ortasına fırladı. Kamera omzunda, Moses’in önünde geri geri giderek onu filme aldı. Teknisyeni ise marş söyleyen adamın sesini Kaydediyordu. Bu Afrika’nın sesiydi. Moses’in yüzünde adeta dinsel sayılacak bir heyecan vardı.

Başkomiser adamlarını telaşla beyazların girdikleri kapının önüne diziyordu. Sabahın ilk ışığında renkleri uçuk gibi duran adamlar sinirli sinirli coplarını kaldırıyorlardı. İlk sıra yolda döndü ve basamaklardan çıkmaya başladı. Başkomiser öne çıkarak onları durdurmak için kollarını açtı. Moses Gama elini kaldırdı. Sıradakiler ayaklarını sürüyerek çabucak durdular. Ses kesildi.

Başkomiser uzun boylu, kırıksık yüzünde hoş bir ifade olan bir adamdı. Tara onu diğerlerinin başları üzerinden görebiliyordu. Gülümsüyordu adam. Tara'nın dikkatini en çok bu çekti. Bin protestocu gelmişti ve başkomiser gülümsüyordu!

Adam bir sınıftaki yaramaz öğrencilerle konuşan okul müdürü gibi sesini yükseltti. “Haydi, çocuklar. Bunu yapamayacağınızı biliyorsunuz. Saçmalık bu. Serseriler gibi davranıyorsunuz. Oysa ben aslında iyi insanlar olduğunuzu bili yorum.” Yine gülümseyerek ön sıradaki birkaç lidere baktı. “Bay Dhlovu, Bay Mandela... siz yönetim komitesindesiniz. Bu yaptığınız ayıp değil mi?” Parmağını salladı. İki adam başlarını eğerek, utançla gülümsediler. Bütün hava değişmeye başladı. Karşılarındaki sert ama merhametli bir babaydı. Onlar da çocuktular. Yaramaz, ama aslında iyi niyetli ve itaatli.

Başkomiser, “Haydi gidin,” diye bağırdı. “Hepiniz. Evinize dönün ve böyle gülünç şeylere kalkışmayın.” Sıralarda bir dalgalanma oldu. Gerilerde birileri güldü. Gösteriye katılmayı pek istememiş olanlardan birkaçı usulca kaçmaya başladılar. Başkomiserin gerisinde adamları rahatlatarak gülümsediler. Kalabalık dağılırken herkes birbirini dirsekledi.

Kitty acı acı, “Tanrım!” diye söylendi. “Şu olana bak. Zamanımı boşuna ziyan ettim...”

Sonra basamakların yukarısındaki sıradan uzun boylu biri çıktı. Sesi etrafta yankılanırken zenciler sustular ve oldukları yerde donmuş gibi kalakaldılar. Kahkahalar kesildi. Gülümsemeler kayboldu.

Moses Gama, “Halkım!” diye haykırdı. “Burası sizin toprağınız! Barış ve vakar içinde yaşamak Tanrının size verdiği bir hak. Bu bina burada yaşayan herkesin malı. Bu ülkede yaşayan herkes gibi, içeriye girmek sizin de hakkınız. Ben içeri giriyorum. Beni kim izleyecek?”

İlk sıralardan kararsız sesler yükseldi. Moses başkomisere döndü, “İçeri gireceğiz. Ya bizi tutuklayın ya da yana çekilin.”

Aynı anda siyahlarla dolu bir tren istasyona girdi. Zenciler pencerelerden sarkarak bağırdılar, ayaklarını yere vurdular.

Moses Gama marşı söylemeye başladı. “Nikosi Sikelel’i Afrika!” Başını dikleştirerek, “Yalnız Beyazlar Girebilir” uyarısının altından geçti.

Başkomiser sesini yükseltti. “Yasalara karşı geliyorsun!” diye bağırdı. “Bu adamı tutuklayın.” Polisler bu emre uymak için birkaç adım attılar.

Aynı anda kalabalıktan bir homurtu yükseldi. “Beni de tutuklayın! Beni de!” Kalabalık ileriye doğru akarak Moses’i de sürükledi.

Hepsi de bir ağızdan şarkı söyler gibi, “Beni de tutuklayın,” diyorlardı. “Malan! Malan! Haydi gelin, bizi de tutuklayın!”

Kalabalık kapıdan daldı. Beyaz polisler de onlarla birlikte sürüklenirken yere karşı koymaya çabaladılar.

Beni de tutuklayın! Ses artık bir kükreme halini almıştı. “Amandla! andla!”

Başkomiser devrilmemeye çalışıyor, adamlarını bir araya toplamak için bağıırıyordu. Ama o “Güç! Güç!” şarkısı sesini boğuyordu. Biri çarptığı için birdenbire kasketi gözlerinin üzerine kayd. Adamı geri geri iterek perona çıkardılar. Kameraman Hank da kalabalığın ortasındaydı. Kamerayı yukarıya kaldırmış, film çekiyordu. Etrafında polislerin beyaz yüzleri, kara coşkun bir sele kapılmış cisimlere benziyordu. Zenci yolcular trenden inerek kalabalığa karışmaya başlamışlardı. Sonra bir tek ses duyuldu.

Jee! Bu Nguni cengâverlerini çıldırtan o savaş çılgılığıydı. Yüzlerce ses ona, “Jee!” diye cevap verdiler. Tekrar, “Jee!” sesleri duyuldu. Bir şangırtı koptu. Biri omzuyla bir vagonun penceresini iterken cam adeta patladı. Kalabalık şarkı söylercesine, “Jee!” diye bağırdı.

Beyaz polislerden biri dengesini kaybederek yere devrildi. Ayaklar altında çiğnenirken kapana kısılmış bir tavşan gibi bağırdı.

Birer cengâvere dönüşmüş olan zenciler, “Jee!” diye haykırdılar. Artık peron boğuşan insanlarla dolmuştu. Güruh lokomotiften dehşete kapılmış olan makinisti ve ateşçiye sürükleyerek indirdi. Adamları itip kalkarak çevrelerini sardılar.

Dizlerini kırarken, “Jee!” diye bağırdılar. Adam öldürecek kadar çılgınlaşmaya çalışıyorlardı. Gözleri kanlanmış, camlaşmaya başlamıştı. Yüzleri parlak kara maskelere dönüşüyordu.

Şarkı söyler gibi, “Jee!” diyorlardı. “Jee!” Moses Gama da onlara katılıyordu. Baskı altında tuttuğu kini kanını tutuşturmuştu. Başkaları istedikleri kadar zencilere kendilerini tutmaları, pasif biçimde karşı koymaları için seslenebilirlerdi. Moses Gama, “Jee!” diye haykırırken hepsinin tüyleri atavistik bir öfkeyle diken diken oluyor, yürekler sanki iyice şişerek bütün göğüsleri dolduruyordu.

Hâlâ ayakta olan başkomiser, gar şefinin büro duvarına dayanmış kalmıştı. Kasketi düşmüş, bir apoleti kopmuştu. Biri dirseğiyle ağzına vurduğu için bıyığının kenarından kan akıyordu. O sırada tabanca mahfazasının kapağını açmaya çalışmaktaydı.

Biri, “Öldürün!” diye haykırdı. Diğerleri de bu sözü tekrarlamaya başladılar. Kara eller başkomiseri yakasından yakaladı. Adam tabancasını çekti, havaya kaldırmaya çalıştı. Ama kalabalığın arasına sıkışıp kalmıştı. Kalçasının hizasından ateş etti.

Patlama sesi etrafta yankılanırken biri şaşkınlık ve can acısıyla bağırdı Başkomiserin etrafındakiler gerilediler. Ortada eski bir kaput giymiş olan bir tek genç zenci kaldı. Yere diz çökmüş, ellerini karnına bastırmış, inliyordu.

Yüzü bembeyaz kesilmiş olan başkomiser tabancayı kaldırarak havaya ateş etti. Yorgunluk ve dehşetten titreyen bir sesle, boğuk boğuk, “Çevremde vaziyet alın!” diye bağırdı. Adamlarından biri kalabalığın arasında dizüstü düşmüştü. Ama tabancasını mahfazasından çıkarmayı başardı, çevresindekilere ateş etti.

Sonra zenciler koşmaya başladılar. Ateşten kurtulmak için kaçmaya çalışırken kapıya sıkıştılar. Artık bütün polisler ateş ediyordu. Bazıları dizlerinin üstündeydi. Hepsi de dehşete kapılmışlardı. Üstleri başları yırtılmıştı. Kurşunlar siyahların vücutlarına saplanırken ev kadınlarının halıları dövdükleri zaman çıkan sese benzeyen bir gürültü duyuldu. Hava barut, toz, kan, ter, yıkanmamış vücut ve dehşet kokuyordu.

Zenciler haykırıyor, itiyor, çevrelerindekiyle boğuşarak sokağa çıkıyorlardı. Yere yığılmış olan arkadaşlarını peronda, kan gölcüklerinin ortasında yatar durumda ya da kurşunların parçaladığı bacaklarını sürüyerek çaresizce peşlerinden emekler durumda bırakıyorlardı.

Polisler birbirlerini ayağa kaldırmak için koşuşurken üniformaları yırtılmış yüzleri kan içinde kalmış ya da çürümüştü. Küçük grup, makinistle ateşçiye yanına aldı. Elllerinde tabancalar, peronda cesetlerin ve kan gölcüklerinin üzerinden atlayarak ilerlediler. Hızla basamaklardan inerek iki kamyonete doğru gittiler.

Yolun karşısında kalabalık tekrar toplanmıştı. Polisler arabalara binerek hızla uzaklaşırken siyahlar bağıırıyor, yumruklarını sallıyor, şarkı söylüyorlardı. Sonra yola çıkarak kamyonetlerin arkasından taş atmaya başladılar.

Tara bütün bunları park ettiği arabanın içinden seyretmişti. Şimdi dehşetten felce uğramış gibi oturuyor, güruhun hayvansı homurtusunu dinliyordu. Zaman zaman yaralıların çığlık ve iniltileri duyulmaktaydı.

Moses Gama genç kadına doğru koşarak açık pencereden içeriye bağırdı. “Hemen gidip Nunziata Hemşire’yi getir! Ona her türlü yardıma ihtiyacımız olduğunu söyle!”

Tara sessizce başını sallayarak motoru çalıştırdı. Yolun karşı tarafında Kitty’yle Hank hâlâ film çekiyorlardı. Hank bir yaralının yanına diz çökmüş, adamın acı dolu suratını ve içinde yattığı kan gölcüğünü filme alıyordu.

Tara kaldırımdan uzaklaşırken yoldaki kalabalık onu durdurmaya çalıştı. Yüzleri öfkeyle şişmiş olan zenciler pencerelerden içeriye haykırdılar, arabanın tepesini yumrukladılar. Ama Tara korna çalarak otomobili sürdü. Bir taraftan da siyahlara, “Doktor getirmem gerekiyor!” diye bağıırıyordu. “Bırakın da geçeyim!”

Sonunda kalabalığın arasından geçmeyi başardı. Dikiz aynasından baktığı zaman zencilerin düş kırıklığı ve öfke yüzünden istasyonu taşlamaya başladıklarını gördü. Kaldırımdan parçalar koparıyor, bunları pencerelerden atıyorlardı. Tara pencerelerden birindeki bembeyaz suratı gördü ve gar şefiyle yardımcılarına acıdı. Bilet bölümüne kaçmış, kapının arkasına da eşya yığılmışlardı.

Binanın önünde kalabalık çok fazlaydı. Tara misyona doğru giderken göstericilere katılmak için koşan siyah kadın ve erkeklerin yanından geçti. Kadınlar çılgın gibi uluyor, bu sesler erkekleri çıldırtıyordu. İçlerinden bazıları yola İnerek Tara’yı durdurmaya çalıştılar. Ama genç kadın avucunu kornaya dayayarak onların yanından geçti. Dikiz aynasından geriye bakarken, siyahlardan biri yolun kenarından aldığı taşı fırlattı. Taş arabanın tepesine çarparak sekti.

Misyon hastanesindekiler güruhun kükremelerini ve silah seslerini duymuşlardı. Nunziata Hemşire, beyaz doktor ve kadının yardımcıları verandada kaygıyla bekliyorlardı. Tara, Nunziata Hemşire’ye seslendi. “Çabucak istasyona gelmelisiniz, hemşire! Polis ateş etti, birkaç kişiyi yaraladı. Galiba içlerinden bazıları da öldü.”

Verandadaki grubun da böyle bir şeyi tahmin ettiği anlaşılıyordu. Çünkü tıp çantaları yanlarındaydı. Tara arabayı döndürürken Nunziata Hemşireyle doktor, ellerinde siyah çantalarıyla koşarak basamaklardan indiler, misyonun küçük mavi kamyonetine bindiler. Araba Tara’nınkinin önüne geçti. Genç kadın arabasını döndürdüğü sırada kamyonet de yüz metre kadar uzaklaşmıştı. Köşeyi dönerek istasyon yoluna saptı. Tara motor homurtusu arasında bile kalabalığın gürültüsünü duydu.

Köşeyi döndüğü zaman kamyonetin on beş metre kadar ötede durmuş olduğunu gördü. Taşıtın çevresini kalabalık sarmıştı. Yol bir yandan diğerine haykırp bağıran siyahlarla doluydu. Tara sözleri seçemiyordu. Onlarıntaki mantıksız bir öfkeydi. Ne dedikleri anlaşılmıyor, sesleri kulakları sağır ediyordu. Zenciler bütün dikkatlerini kamyonete vermişlerdi. Tara’nın farkında değillerdi.

Kamyonete en yakın olanlar arabaya vuruyor, taşıtı sallıyorlardı. Sonra yan kapı açıldı. Hemşire Nunziata basamakta durdu. Çevresini sarmış olan kalabalıktan biraz yukardaydı. Zencilerle konuşmaya çalışıyordu. Ellerini kaldırmış, gidip yaralılara bakmasına izin vermeleri için yalvarıyordu.

Derken biri bir taş attı. Taş güruhun üzerinden bir kavis çizdi, rahibenin yanağına çarptı. Kadın

durduğu yerde yalpaladı. Beyaz peçesine parlak kanar damladı. Sersemleyen kadın elini yanağına götürdüğünde parmaklarına Kan bulaştı.

Bu kan kalabalığı çıldırttı. Sayısız kara kol Hemşire Nunziata'ya uzandı, rahibeyi araçtan aşağıya çekti. Siyahlar bir süre aralarında boğuşular. Nunziata Hemşire'yi yola çekerek, tilki yakalamış tazılar gibi onu itip kaktılar. Sonra Tara bir bıçağın ışıltısını gördü, arabada bir çığlık attı. Susmak için parmaklarını ağzına soktu.

Bıçağı sallayan yaşlı kadın bir Sangoma'ydı. Bir büyücü. Boynuna bunun işareti olan kemik, tüy ve hayvan kafataslarından oluşmuş gerdanlığı takmıştı. Sağ elinde tuttuğu yirmi iki santim boyundaki korkunç bıçak kavisliydi. Sapı da gergedan boynuzundan yapılmıştı. Dört adam Nunziata Hemşire'yi yakalayıp onu kamyonetin burnuna doğru fırlattılar. Yaşlı kadın sıçrayarak rahibeye yaklaştı. Adamlar Hemşire Nunziata'yı sıkıca tutuyorlardı. Başını da yukarı kaldırmışlardı. Kalabalık deli gibi şarkıya başlarken Sangoma rahibenin üzerine eğildi.

Bir vuruşta gri elbiseyi kesti, rahibenin karnını göbeğinin aşağısından göğüs kafesine kadar yarı. Hemşire Nunziata kendisini tutan zencilerin elinde kıvrılırken yaşlı cadı uzandı, elini dirseğine kadar yaraya soktu. Tara gözlerine inanamıyormuş gibi bu sahneyi seyrederken Sangoma ıslak, parlak, mor bir şeyi çıkardı. Biçimi fazla belli olmayan bir şeydi. Cadı bu işi öyle ustalıklarla yaptı ki, Tara kadının kanlı ellerinde tuttuğu şeyin Hemşire Nunziata'nın karaciğeri olduğunu anlayamadı.

Sangoma kıvrık bıçağını ışıldatarak hâlâ yaşayan organdan bir parça kesti ve doğruldu. Kamyonetin burnuna sıçrayarak kalabalığa döndü. Tiz bir sesle, "Beyaz düşmanımızı yiyorum!" diye haykırdı. "Böylece onun gücü benim olacak." Yaşlı cadı mor parçayı dişsiz ağzına tıkarırken kalabalık kükredi. Korkunç bir sestir bu. Sangoma lokmayı çiğnedi. Çeneleri hâlâ oynarken karaciğerden bir parça daha keserek bunu aşağıdaki kalabalığa attı. "Düşmanınızı yiyin." Adamlar kanlı et parçası için köpekler gibi boğuşmaya başladılar. "Güçlü olun! Nefret ettiğiniz insanların ciğerlerini yiyin!" Cadı gürüha yine ciğer parçaları attı.

Tara gözlerini yumdu, öğürürken bütün vücudu sarsıldı. Yakıcı kusmuk boğazına kadar çıktı, zorlukla tekrar yuttu.

Sonra birdenbire arabanın kapısı açıldı, kaba eller Tara'yı yakaladı. Genç kadını da yola sürüklediler. Kan kokusu almış olan gürhün kükreşimleri Tara'yı adeta sağır etti. Ama dehşet ona insanüstü bir güç vermişti. Kendisini yakalayanların ellerinden kurtuldu. Aslında kalabalığın kenarındaydı. Zencilerin çoğu hâlâ kamyonetin önünde oynanan o korkunç dramla ilgileniyordu. Kalabalık taşıtı ateşe vermişti. Hemşire Nunziata'nın parçalanmış cesedi kaportada, yanan bir mihraba konulmuş kurban gibi yatıyordu. Arabanın içinden çıkamayan doktor ise elleriyle alevlere vurarak onları söndürmeye çalışmaktaydı. Kalabalık adamın çevresinde şarkı söyleyerek dans ediyordu.

Tara bir an için kurtulabilmişti. Ama çevresinde hâlâ erkekler vardı. Bağırarak genç kadına doğru uzanıyorlardı. Suratlarında hayvanca ifadeler belirmişti. Camlaşmış gözlerinden bilinçlerini kaybetmiş oldukları anlaşılıyordu. Artık insanlıktan çıkmış, kendilerini öldürme çılgınlığına kaptırmışlardı. Ne akılları vardı, ne de merhametleri. Tara bir kuş kadar hızlı hareket ederek adamların uzanmış kollarının altından geçti, çevik bir hareketle kaçtı. Artık kalabalıktan kurtulmuştu. Şimdi karşısında eski arabalar ve çöplerle dolu bir düzlük uzanıyordu. Genç kadın koşmaya başladı. Adamlar av köpekleri gibi uluyarak peşine takıldılar.

Düzlüğün dibindeki sarkmış dikenli tel Tara'nın duraklamasına neden oldu. Genç kadın omzunun üzerinden baktı. Bir grup hâlâ peşindeydi. Adamlardan ikisi diğerlerini geride bırakmışlardı, ikisi de

iriyarı ve güçlü görünüşlüydüler. Çıplak ayaklarıyla hızla koşarken yüzleri heyecanla gerilmiş, dişleri ortaya çıkmıştı. Sessizce yaklaşıyorlardı.

Tara iki telin arasındaki açıklığa doğru eğildi. Tam diğer tarafa geçeceği sırada sırtına tel battı. Genç kadın can acısı yüzünden durakladı, bir an çaresizce çırpındı. Kurtulmaya çalışırken tel derisini yardı, kanlar kalçalarına doğru aktı. Tam o sırada zenciler onu yakaladılar.

Tara'yı tellerin arasından geri çekerlerken dikenler elbisesini ve derisini yırttı. Adamlar çılgın kahkahalar atıyorlardı. Tara'nın dizleri büküldü, genç kadın zencilere yalvarmaya başladı. "Lütfen bana zarar vermeyin. Bebeğim olacak..."

Zenciler Tara'yı dizlerinin üzerinde düzlükten geriye doğru sürüklediler. Sonra genç kadın, Sangoma'nın onlara doğru geldiğini gördü. İhtiyar bir maymun gibi zıplayıp sıçırıyor, dişsiz ağzıyla gıdıklar gibi sesler çıkararak gülüyordu. Sıska boynuna taktığı boncuklar ve kemikler takırdamaktaydı. Kadının kanlı parmakları arasında o kavisli bıçak vardı yine.

Tara haykırmaya başladı. Kontrol edemediği idrarının bacaklarından aktığını hissetti.

. Dehşetle deli gibi, "Lütfen," diye haykırdı. "Lütfen yapmayın!" Dehşet kafasını ve vücudunu buz gibi bir karanlıkla kuşatıyordu. Tara toprağa yapışmış gibiydi. Gözlerini yumarak bıçağın vereceği acıyı bekledi.

O sırada, kalabalık kafasızca, hayvanlar gibi kükrer, ihtiyar cadı da tiz kahkahalar atarken, bir başka ses duyuldu. Bu öfke ve otorite dolu ses, aslan kükreyişinden farksızdı. Diğer sesler kesildi. Tara gözlerini açtı. Moses bir dev gibi başına dikilmişti. Adamın sesi zencileri susturmaya ve onları geriletmeye yetti. Moses, Tara'yı çocuk gibi kucağına aldı. Arabanın çevresini sarmış olan kalabalık onu görünce açıldı. Moses, Tara'yı arabanın ön kanepesine yerleştirdi. Kendisi de direksiyona geçti.

Motoru çalıştırarak arabayı döndürürken yanan kamyonetten yayılan kara dumanlar etraflarını sardı. Bir an, ön camdan hiçbir şey gözükmez oldu. Tara'nın burnuna Hemşire Nunziata'nın kavrulan etlerinin kokusu geldi.

Genç kadın bu sefer kendisini tutamadı. Başı dizlerinin arasına düştü, arabanın içine kustu.

Manfred De La Rey, Marshall Alanı'ndaki bodrumda, Operasyon Bölümü'ndeki uzun toplantı masasının başında oturuyordu. Pretoria'da, Birlik Binası'ndaki kendi bürosundan karşıya geçerek Polis Müdürlüğü'ne gelmişti. Fırtınanın gözüne. Böylece yüksek mevkideki yardımcılarla birlikte ülkedeki Polis Müdürlükleri'nden gelen yeni haberleri inceleyebilecekti.

Manfred'in tam karşısına düşen duvarda Afrika kıtasının güney bölümünün büyük bir haritası asılıydı. İki polis bunun önünde çalışıyor, haritanın üzerine mknatıslı işaretler koyuyorlardı. Bu siyah yuvarlakların üzerinde, İstihbarat Bölümü'nün kimliklerini öğrenebildiği beş yüz kadar ANC üyesinin ve örgütçüsünün adları yazılıydı.

Bu siyah işaretler en yoğun olarak kıtanın ortasındaki Witwatersrand'ın oluşturduğu büyük kavisin çevresine yerleştirilmiş, ama diğer taraflara da serpiştirilmişti. Birkaç saniyede bir gelen polis raporları her üyenin yerini açıklarken, işaretler de konuluyordu.

Siyah yuvarlakların arasında birkaç kırmızı işaretler Afrika Milli Komitesi'nin bilinen üyelerini simgeliyordu.

İçlerinden bazıları Avrupalıydı bunların: Harris, Marks, Fischer, Arada Naicker ve Nana Sita gibi Asyalılar da vardı. Ama üyelerin çoğu Afrikalaydı. Tanvbo, Sisilu, Mandela. Hepsi de

haritadaydılar. Mandela'yı belirten kırmızı yuvarlak Johannesburg'a yapıştırılmıştı. Moroka'nın Doğu Kap'ta, Albert Luthull'ninki ise Zululand'daydı.

Manfred De La Rey haritaya bakarken yüzü iyice ifadesizleşmişti. Masada oturan diğer güvenlik görevlileri onunla göz göze gelmemeye, hatta ona bakmamaya çalışıyorlardı. Manfred kabinenin en güçlü üyesi olarak ün yapmıştı. İş arkadaşları ona 'Panga' adını takmışlardı. Panga, kamış tarlalarında kullanılan bir bıçaktı. Kenya'daki Mau Mauların da en sevdikleri silahtı.

Bu ad Manfred'e uyuyordu. İriyarı bir adamdı. Masaya koyduğu elleri hareketsizdi. Manfred ellerini öyle kararsızca ya da sinirli sinirli oynatmıyordu, iri, güçlü ellerdi bunlar. Adamın yüz hatları iyice sertleşmeye başlamıştı. Geniş çenesi ve kalın boynu ondaki güçlü ifadeyi daha da arttırıyordu. Adamları Manfred'den korkuyorlardı.

Manfred birdenbire, "Daha kaç kişi?" diye sordu. Karşısında oturan ve göğsünde cesaretini belirten madalyalar ışıldayan albay, okul çocuğu gibi irkildi, çabucak önündeki listelere baktı.

Daha dört kişinin yerini bulmamız gerekiyor: Mbeki, Mtollo, Mhlaba ve Gama. Listedeki yanına işaret konmamış adları okuyordu. Manfred De La Rey tekrar sessizleşti.

O sıkıntılı sessizliğine ve yüzündeki korkutucu ifadeye karşın o ana kadar başarılan işlerden memnundu. İlk gündü bu. Daha öğle olmamıştı. Ama elebaşların çoğunun yerlerini saptamışlardı. ANC bütün kampanyayı olağanüstü bir dakiklikle planlamış ve bunu umulmayacak bir kurnazlıkla uygulamıştı. Manfred böyle düşünüyordu. Bu adamların bu kadar becerikli olduklarını tahmin etmemişti. Afrikalılar kayıtsızlık ve uyuşukluklarıyla ün yapmışlardı. Ama tabii onlara beyaz komünist dostları fikir vermiş ve yardım etmişti. Protestolar, gösteriler ve grevler bütün ülkeye yayılmış, etkili olmuştu. Manfred homurdandı, masadakiler kaygıyla başlarını kaldırdılar, kaşlarını çatınca tekrar telaşla kafalarını eğdiler.

Manfred yine düşüncelere daldı. Hayır, hiç de fena sayılmaz. Gruba birkaç beyaz yardım etmiş olsa bile. Ama işi gizli tutamamalarından da son derecede safdil amatörler oldukları anlaşılıyor. Sanki bir meyhaneye bira içmeye gidiyorlarmış gibi gevezelik edip durmuşlar. Kendilerini pek önemli sayarak plangrından söz etmiş, övünmüşler. Muhabirlerimiz her şeyi kolaylıkla öğrenmiş. Taistisnalar da var... Manfred nerede oldukları bilinmeyen liderlerin adlarını fırlatarak kaşlarını çattı. Bu isimlerden biri ona diken gibi batıyordu. Moses 3ama! Adamın dosyasını incelemişti. Mandela'dan sonra bu adamların en tehlikelisi oydu. Manfred kendi kendine, onu ele geçirmeliyiz, dedi. O ikisini yakalamalıyız. Mandela ve Gama'yı. Sonra havlarcasına, "Mandela nerede?" diye sordu.

Albay haritadaki kırmızı bir işarete bakarak hemen cevap verdi. "Şu anda Drake Çiftliği ilçesinde yapılan bir toplantıda konuşuyor. Oradan ayrıldığında izlenecek. Biz hepsini birden tutuklamaya karar verinceye kadar."

"Gama'nın nerede olduğu hâlâ bildirilmedi mi?" Manfred'in sesinde sabırsızlık vardı.

Albay başını salladı. "Henüz bildirilmedi, sayın bakanım. Onu en son dokuz gün önce burada, Witwatersrand'da görmüşler. Belki de saklanıyor. Belki onu bulamadan harekete geçmek zorunda kalacağız."

Manfred, "Hayır," diye homurdandı. "Onu istiyorum. Moses Gama'yı istiyorum." Susarak yeniden sıkıntılı ve derin bir sessizliğe büründü. Tarihin zıt akıntılarına kapılmış olduğunun farkındaydı. Güzel rüzgârlar arkasından esiyordu. Yolunda ilerlemesini sağlayacaklardı, ama aynı zamanda rüzgârların birdenbire kesilebileceğini ve kendisini geriye doğru sürüklemeye başlayacağını da

biliyordu. Durum tehlikeliydi. Ölüm kadar tehlikeliydi ama Manfred hâlâ bekliyordu. Babası ve ataları avcıydılar. Fil ve aslan avlamışlardı. Manfred onların sabırdan söz ettiklerini duymuştu. Beklemek avın bir parçasıydı. Manfred de onlar gibi avcıydı. Avı aslan kadar tehlikeli ayrıca son derece de kurnazdı.

Manfred tuzaklarını büyük ustalıkla kurmuştu. Beş yüz yasaklama emri hazırlanmıştı bile. Bu emirlerle bazı kadın ve erkekler toplumdan sürüleceklerdi. Üç kişiden kalabalık toplantılara katılamayacaklar, tek bölgeye hapsedileceklerdi. Bir tek kelime bile yazamayacaklar, söylediklerini de başkaları yayınlayamayacaktı. Böylece o hain sesleri etkili bir biçimde kesilecekti. Manfred nispeten önemsiz düşmanlarıyla böyle başa çıkacaktı. Daha küçük avlarıyla.

Diğerlerine, o elli önemli, tehlikeli ava gelince... Manfred onlar için başka silahlar seçmişti. Tutuklama emirleri hazır. Suç listeleri de. Bunların arasında vatana ihanet, uluslararası komünizmin amaçlarına hizmet etmek, kanlı bir ihtilalle hükümeti devirmek için komplo kurmak, halkı kışkırtmak vardı. Bu suçlar kanıtlandığında hepsi de doğrudan doğruya darağacını boylayacaklardı. Manfred tam başarıyı ele geçirmek üzereydi. Ama bu her an elinin altından kaçabiliyordu de.

Aynı salondan camlı pencerelerle ayrılan yan odada bir ses iyice yükseldi. Hepsi de başlarını kaldırdılar. Manfred bile sesin geldiği tarafa doğru dönerek uçuk renkli gözlerini kıstı. Konuşan subay telefon alıcısını kulağına dayamış, önündeki not defterine bir şeyler yazıyordu. Sonra telefonu çabucak kapattı. Defterdeki o sayfayı kopararak harita odasına daldı.

Bakan, “Ne var?” diye sordu.

Onu yakaladık, efendim! Adamın sesi heyecanından tizleşmişti. “Moses Gama’nın yerini öğrendik. Port Elizabethde iki saat kadar önce New Brighton tren istasyonundaki ayaklanmaya elebaşılık etmiş. Kalabalık, polise saldırmış. Onlar da kendilerini korumak için ateş etmek zorunda kalmışlar. En aşağı ye di kişi ölmüş. İçlerinden biri de rahibeymiş. Kadını korkunç bir biçimde parçalamışlar. Henüz onaylanmayan bir habere göre, galiba etlerini koparıp yemişler. Sonra da cesedini yakmışlar.”

Manfred, “Elebaşının Gama olduğundan eminler mi?” dedi.

Kesinlikle, sayın bakan. Hiçbir kuşku yok. Onu yakından tanıyan bir muhbir haber vermiş. Başkomiser de Moses Gama’yı fotoğraflarından tanımış.

Manfred De La Rey başını salladı. “Pekâlâ. Artık harekete geçebiliriz.” Uzun masanın diğer ucunda oturan Güvenlik Genel Müdürü’ne baktı. “Lütfen gerekeni yapın.” Masadan koyu renk fötr şapkasını aldı. “Hepsini tutukladıktan sonra bana rapor verin.”

Manfred asansöre binerek zemin katına çıktı. Şoförü onu Birlik Binası’na götürmek için bekliyordu. Manfred deri kaplı arka kanepeye yerleşti. Araba hareket ederken, o sabah ilk defa gülümsedi. Yüksek sesle, “Bir rahibe!” dedi. “Ve kadını yemişler!” Memnun memnun başını salladı. “Diğer ülkelerdeki kalpleri kanayan kimseler bu haberi gazetelerde okusunlar ve ne tür vahşilerle savaştığımızı anlasınlar!” Uygun şans rüzgârlarının güçlenerek kendisini ancak son zamanlarda hayal etmeye başladığı yerlere doğru götürdüklerini hissetti.

Misyona vardıklarında Moses, Tara’nın arabadan inmesine yardım etti. Kadının rengi hâlâ uçuktu. Sıtma tutmuş gibi titriyordu. Elbiseleri yırtılmış, toprak ve kan içinde kalmıştı. Ayakta duracak halde değildi.

Kitty Godolphin ve televizyon ekibi demiryolunu aşarak yağmur kanalına saklanmış, böylece

gürhunun elinden kurtulmuşlar, sonra geniş bir daire çizerek misyona ulaşmayı başarmışlardı.

Kitty verandaya çıktı. Moses’i Tara’nın merdivenlerden çıkmasına yardım ederken görünce, “Buradan gitmeliyiz!” diye haykırdı. “Hayatımın en inanılmaz filmini çektim! Onu hiç kimseye teslim edemem. Yarın sabah Johannesburg’dan kalkan uçağa yetişmek, filmlerin negatifini New York’a kendim götürmek istiyorum.” Sesi heyecanından titriyordu. Tara gibi onun da blucini yırtılıp tozlanmıştı. Ama hemen gitmek üzere hazırды. Bütün eşyasını taşıyan kırmızı bez çantasını eline almıştı bile.

Moses, “Rahibeyi filme çektin mi?” diye sordu. “Hemşire Nunziata’nın öldürölüşü sahnesini aldın mı?”

“Tabii aldık, dostum.” Kitty’nin hemen arkasında duran Hank gülümsüyordu. “Her şeyi çektik.”

Moses, “Kaç bobin?” diye üsteledi.

Dört. Hank heyecanından yerinde duramıyordu. Ayaklarının ucunda yükseliyor, parmaklarını şaklatıyordu.

Ya polisin ateş açışını? “Hepsini, dostum, hepsini!”

Moses, “Rahibenin filmi nerede?” dedi.

Hâlâ kamerada, dostum. Hank omzuna astığı kameraya elini vurdu. “Hepsi de burada! Rahibeyi yakalayıp parçaladıkları sırada makineye yeni film takmıştım.”

Moses, Tara’yı verandadaki sütunlardan birine dayadıktan sonra Hank’a doğru gitti. O kadar kayıtsız davranıyordu ki, hiçbirisi de onun amacını sezmedi. Kitty hâlâ konuşuyordu.

Hemen yola çıkarsak yarın sabah Johannesburg’da oluruz. Uçak 11.30’da kalkıyor...

Moses, Hank’ın yanına gelmişti. Birdenbire ağır kamerayı yakaladı, ucundaki kayışı büktü. Hank çaresiz, ayak uçlarında yükseldi. Moses film mahfazasını kameranın üzerinden çıkardı, tuğla sütuna vurmaya başladı.

Kitty onun ne yaptığını fark ederek öfkeli bir kedi gibi atıldı. Moses’in gözlerini, yüzünü tırmalamaya çalıştı. Bir yandan da, “Filmim!” diye haykırıyordu “Kahretsin! Benim filmim o!”

Moses kızı şiddetle itti. Kitty, Hank’a çarptı, ikisi birden yere yuvarlandılar Moses mahfazayı tekrar sütuna vurdu. Bu sefer teneke birdenbire açıldı Parlak film de açılarak verandanın trabzanından sarktı.

Kitty, “Film mahvettin!” diye bağırarak ayağa fırladı, tekrar Moses’e saldırdı.

Zenci boş tenekeyi atarak Kitty’yi bileklerinden yakaladı, rahatlıkla havaya kaldırdı. Kitty çırpınıp tekme attı.

Moses, “Polisin zalimliğini ve masum siyahların katledilişini filme aldınız ya,” dedi. “Olayların geri kalanını görmemeniz gerekirdi. O sahneyi bütün dünyaya göstermenize izin veremem.” Kitty’yi itti. “Tara’nın arabasını alabilirsiniz.”

Kitty öfkesinden ateş saçan gözlerle Moses’e baktı, bileklerinde belirmiş olan kırmızı lekeleri ovuşturdu. Sonra tükürürcesine, “Bunu unutmayacağım,” diye homurdandı, “ilerde bir gün bunu ödeyeceksin, Moses Gama!” Kini insanın kanını donduracak gibiydi.

Moses, “Haydi, git,” diye emretti. “Uçağa yetişmen gerekiyor.”

Kitty bir an kararsız, durdu. Sonra dönerek çantasını kaptı. “Haydi, gel, Hank.” Basamaklardan hızla inip arabaya koştu, direksiyona geçti.

Hank, Moses'in yanından geçerken, "Seni aşağılık köpek," diye söylendi. "Şimdiye kadar çektiğim sahnelerin en etkileyicisiydi o!"

Moses usulca, "Daha üç kutu filmin var," dedi. "Bunun için minnet duymalısın."

Moses arabanın uzaklaşmasını seyretti. Sonra Tara'ya döndü. "Artık hızla hareket etmemiz gerekiyor. Onlar ilçeyi kordon altına almadan buradan uzaklaşmalıyız. Beni mimlediler artık. Kaçmamız gerekiyor."

Tara, "Ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu.

Gel. Bunu daha sonra anlatırım. Moses genç kadını Buick'e doğru sürükledi. "Önce kaçmamız şart."

Tara satıcıya çek verdi, adamın ucuz puro kokan küçük bürosundan Kap'taki bankaya telefon etmesini bekledi.

Satıcının karmakarışık masasına buruşuk bir gazete atılmıştı. Tara onu eline alarak haberleri heyecanla okudu. "P.E.'deki ayaklanmada yedi kişi öldü. ülkede kargaşalık. 50 göstericiye yasak kondu. Mandela tutuklandı."

Gazetede hemen hemen tek konu, 'Meydan okuma kampanyası' ve bunun sonuçlarıydı. Hemşire Nunziata'nın öldürülmesi ve karaciğerinin yenmesiyle ilgili haberin altına ANC'nin diğer bölgelerde yaptıkları yazılıydı.

İç sayfada faaliyetleri yasaklanan beş yüz kişinin adı vardı. Vatana ihanet ve Komünist Parti'nin amaçlarına hizmet etmekle suçlanan kimselerin bir listesi. Tara bu listede Moses Gama'nın adını görünce dudağını ısırıldı. Vatana ihanet büyük bir suçtu. Genç kadının gözleri önünde, başında kukuletayla darağacından sallanan Moses'in hayali belirdi.

Satıcı heyecanla Tara'ya yaklaştı. "Beni bağışlayın, sevgili Bayan Courtney. Kim olduğunuzu bilmiyordum. Yoksa çekinizin karşılığı olup olmadığını sormaya kalkmazdım."

Adam yaltaklanırcasına gülümseyerek, selamlar vererek Tara'yı avluya çıkardı. Genç kadının hemen hemen bin dolar ödediği 1941 model siyah Cadillac'ın kapısını açtı.

Tara yokuştan indi, arabayı denize bakan Donkin'de park etti. ilerdeki mağazalardan birine girerek bir şoför kasketiyle bir üniforma satın aldı. Sonra arabayla büyük gara gidip orada durdu. Anahtarı yerinde bıraktı, Cadillac'ın arka kanepesine yerleşti. Beş dakika sonra Moses istasyondan çıktı. Üzerinde kirli, mavi bir iş tulumu vardı. Garın kapısında bekleyen polis ona bakmadı bile. Moses kaldırımında ilerledi. Cadillac'ın yanına geldiği zaman Tara ona pencereden paketi uzattı.

Moses on dakika sonra şoför kılığında geri döndü. Direksiyona geçerek motoru çalıştırdı.

Genç kadın usulca, "Haklıymışsın," dedi. "Hakkında tutuklama emri çıkarılmış."

Nereden biliyorsun? "Gazete aldım." Tara, Moses'le ilgili haberin olduğu sayfayı açmıştı. Ona uzattı. Moses yazıyı çabucak okudu, sonra da Cadillac'ı sürüp trafiğe karıştı.

Ne yapacaksın, Moses? Teslim mi olacaksın? Yargılanacak mısın?

Zenci düşünceli bir tavırla mırıldandı. "Mahkeme salonundan bütün dünyaya seslenebilirim."

Tara sert bir sesle, "Seni mahkûm ettikleri zaman darağacı dünyanın ilgisini daha da fazla çeker," diye hatırlattı. Moses dikiz aynasından ona bakarak güldü.

Bizim amaçlan uğruna ölen insanlara ihtiyacımız var. Her idealin ihtiyacı vardır."

Tanrım, Moses! Nasıl böyle konuşabiliyorsun? Her hareketin bir lidere ihtiyacı vardır. Pek çok

kimse kahraman olabilir. Ama liderlik edecek insan az.

Moses bir süre sessizce arabayı sürdü, sonra kesin bir tavırla, “Johannesburg’a gideceğiz,” dedi. “Karar vermeden önce diğerleriyle konuşmam gerekiyor.”

Tara, “Diğerleri yakalandılar,” dedi.

Hepsi değil. Moses başını salladı. “Kaçmayı başaranlarla konuşmalıyım. Ne kadar paran var?”

Tara çantasını açarak parasını saydı. “Yüz sterlinden biraz fazla.”

Yeter de artar bile. Polis bizi durdurduğu zaman kibar hanımefendi rolü oynamaya hazır ol.

Kentin hemen dışındaki Swaertkops köprüsünde ilk kordonla karşılaştılar. Genç bir polis arka pencereye yaklaştı. “Günaydın, Mevrouw.” Elini kasketine götürdü. “Arabanızın bagajına bakabilir miyiz?”

Ne var, memur bey?

Bazı olaylar çıktı, efendim. Bir rahibeyi öldürüp yiyen kışkırtıcıları arıyoruz.

Tara öne doğru eğilerek Moses’e sert sert, “Bagajı aç da polis baksın Stephen,” diye emretti. Moses arabadan inerek bu isteği yerine getirdi. Birkaç polis bagaja bir göz attılar. O arada bir teki bile zencinin suratına bakmadı. Sanki şoför üniforması onu mucize sayılacak biçimde görünmez yapmıştı.

Teşekkür ederiz, efendim. Polis elini salladı.

Moses, “Bu gurur kırıcı bir şey,” diye mırıldandı. “Ben de artık ünlü biri olduğumu sanıyordum.”

Kıydan içerlere doğru uzun ve yorucu bir yolculuk yaptılar. Moses bir ara arabanın radyosunu açtı. Sovyetler Birliği’nin Birleşmiş Milletler’de Güney Afrika’daki durumun incelenmesini istediğini ve müttefiklerinin de bunu desteklediğini öğrendiler. Birleşmiş Milletler, Güney Afrika’daki durumla ilk defa ilgileniyordu. Sırf bunun için bile bu kadar fedakârlığa değerdi. Ama haberlerin geri kalanı sarsıcıydı. Sekiz binden fazla protestocu tutuklanmıştı. Bütün liderlerin toplantılara katılmaları yasaklanmış ve bir kısmı yakalanmıştı. İç Güvenlik Bakanlığının bir sözcüsü duruma hâkim olduklarını açıklıyordu.

Karanlık bastıktan sonra Bağımsız Oranje Devleti sınırları içinde, küçük bir otelin önünde durdular. Tara şoförü için de yemek ve oda istedi. Otelci bu isteği normal karşıladı. Çünkü oraya uğrayan işadamlarının çoğunun şoförleri vardı. Moses’i otelin arka avlusundaki hizmetkârlar bölümüne yolladılar.

Tara salonda tatsız bir yemek yedikten sonra Weltevreden’i aradı. Telefona Sean cevap verdi. Çocuklar bir gün önce Şasa’yla çıktıkları safariden dönmüşlerdi. Hepsi de heyecanlıydı. Anneleriyle teker teker konuştular, Garrick’in insan yiyen aslanı nasıl vurduğunu anlattılar. Sonra telefonu İsabella aldı. Kızının o tatlı, çocuksu sesi ve peltek konuşması Tara’nın kalbini sızlattı. Genç kadın annelik görevlerini yapmadığı için kendisini çok suçlu hissetti. Ama İsabella da dahil, hiçbir çocuğunun onu özlememiş olduğu anlaşılıyordu.

Tara en son olarak kocasıyla konuştu. Şasa kayıtsız ama yine de dostça bir sesle, “Harika vakit geçirdik,” dedi. “Garry bir aslan vurdu.”

Tanrım, Şasa! Bir de sen anlatma bunu. Zavallı hayvanın ölümünün ayrı üç hikâyesini dinledim.

Birkaç dakika sonra karı kocanın birbirlerine söyleyecek bir şeyleri kalmadı. Sonunda Şasa, “Eh, hayatım, kendine iyi bak,” dedi. “O haydutların işi iyice azıttıkları anlaşılıyor. Ama De La Rey’in duruma hâkim olduğu da kesin. Sakın ayaklanmalara yakalanma.”

Tara, “Yakalanmam,” diye söz verdi. “Haydi, artık gidip yemeğini ye.” Şasa akşam yemeğini tam sekizde yemekten hoşlanırdı. Şimdi de sekize dört vardı. Kadın kocasının yemek için giyinmiş olduğunu ve saatine baktığını biliyordu. Tara telefonu kapattıktan sonra birdenbire Şasa’nın ona nerede olduğunu sormadığını fark etti. Ne yaptığını, eve ne zaman döneceğini de sormamıştı.

Böylece yalan söylemekten kurtulmuş oldum, diyerek kendi kendini avuttu.

Odasının penceresinden arka avlu gözükiyordu. Hizmetkârlar bölümünde ışıklar yanıkta. Genç kadın müthiş bir yalnızlık hissetti birdenbire. Sanki kanı dondu. Bir an usulca Moses’in yanına gitmeyi düşündü. Ancak bütün iradesini kullanarak bu çılgınca arzuyu yenebildi. Onun yerine telefonu açarak santraldaki kıza Puck’ın Tepesi’nin numarasını sordu.

Telefona, İngilizceyi koyu Afrikalı aksanıyla konuşan bir uşak cevap verdi. Tara’nın yüreğine indi sanki. Rivonia’nın güvende olup olmadığını öğrenmeleri şarttı. Polisin tuzağına düşebilirlerdi.

Tara, “Nikosi Marcus orada mı?” diye sordu.

Uşak, “Nikosi Marcus yok burada, hanım,” dedi. “O gitti. Siz Tara hanım mısınız?”

Evet! Evet! Tara bu uşağı hatırlamıyordu ama adamın onu sesinden tanıdığı anlaşılıyordu. Genç kadın tam sorularını sürdüreceği sırada Marcus Archer normal sesiyle konuşmaya başladı.

Özür dilerim, hayatım. Sahnede taklit yaparmış gibi konuştuğum için kusuruma bakma, ama burada gökyüzü kafamıza geçti. Herkes paniğe kapıldı. Domuzlar tahmin ettiğimizden daha hızlı harekete geçtiler. Bildiğim kadarıyla, bir tek Joe’yla ben yakamızı kurtarabildik. Sevgili dostumuz nasıl? Onu da yakaladılar mı?

O güvende. Puck’ın Tepesi’ne gelebilir miyiz?

Şu ana kadar bizimle ilgilenmediler. Ama dikkatli davranın, olur mu? Yolları kapattılar.

Tara o gece pek az uyudu ve şafaktan önce kalktı. Moses’le tekrar yola çıktılar, öğleden önce Vaal Nehri’ni aştılar.

Tara, Moses’e yakın olabilmek için Transvaal’e döndüğünden beri ona durumu açıklamak için uygun bir fırsat kollamıştı. Ama artık hiçbir zaman uygun bir an olamayacağını biliyordu. Birkaç saat sonra hiçbir şey kesin değildi. Yalnızca karmaşanın süreceğini ve hepsini de tehlikenin bekleyeceğini biliyorlardı.

Tara önde oturan zenciye kararlı bir sesle, “Moses,” dedi. “Artık gerçeği senden saklamayacağım. Durumu sana şimdi açıklamak zorundayım. Karnımda çocuğunu taşıyorum.”

Birden Moses’in hafifçe irkildiğini fark etti. Sonra adam dikiz aynasından ona baktı. İnsanı ipnotize eden o kara gözleri ateş saçıyordu.

Moses, “Ne yapacaksın?” diye sordu. Tara’ya, “Emin misin?” dememişti. “Çocuğun benim olduğunu nereden biliyorsun?” da dememişti. Ama bu bakımdan bir sorumluluk da üstlenmiyordu. “Ne yapacaksın?”

Henüz bilmiyorum. Ama o çocuğu dünyaya getirmenin bir yolunu bulacağım.

Bebeği aldırmalısın.

Tara şiddetle, “Olmaz!” diye haykırdı. “Asla! O benim! Oğluma ben bakacağım.”

Moses, “Çocuğun erkek olacağını nereden biliyorsun?” da demedi. Yalnızca, “Bebek melez olacak,” diye hatırlattı. “Buna hazır mısınız?”

Tara ısrarla, “Bir yolunu bulacağım,” dedi.

Moses konuşmasını amansızca sürdürdü. “Ben sana yardım edemem. Hiç edemem. Bunu anlıyorsun sanırım.”

Tara, “Pekâlâ yardım edebilirsin,” diye cevap verdi. “Bana karnımda oğlunu taşıdığım için sevindiğini söyleyebilirsin. Ve çocuğu seveceğinden söz edebilirsin. Benim seni sevdiğim gibi.”

Moses, “Sevgi,” dedi. “Bu bir Afrika sözcüğü değil. Benim sözlüğümde sevgi sözcüğünün yeri yok.”

Ah, Moses, bu doğru değil. Halkını seviyorsun.

Ben onları bir bütün olarak seviyorum. Tek tek değil. İçlerinden herhangi birini bütünün yararı uğruna feda edebilirim.

Ama oğlumuz, Moses? Birlikte yarattığımız değerli bir varlık. Onun için hiçbir şey hissetmiyor musun? Tara aynadan adamın gözlerine baktı. Bu gözlerde acı vardı.

Moses sonunda, “Evet,” diye itiraf etti. “Tabii hissediyorum. Ama bunu açıklamaktan korkuyorum. Böyle duyguları kilit altında tutmalıyım. Çünkü bunlar azmimi tüketebilir. O zaman hepimiz mahvoluruz.”

Tara usulca mırıldandı. “O halde oğlumuzu ben ikimiz adına seveceğim.”

Marcus Archer’in de söylediği gibi, yollar kapatılmıştı. Büyük bir endüstri ve madencilik merkezi olan Witwatersrand’a yaklaşırken onları üç defa durdurdular. Ama her seferinde de şoför üniforması ve Tara’nın beyaz yüzüyle azametli tavırları Moses’i kurtardı.

Tara, Johannesburg’u kuşatılmış bir kent gibi bulacağını sanmıştı, ama görünüşte fazla değişen bir şey yoktu. Değişik ırklardan insanlar alışverişe çıkmışlardı. Yüzlerinde rahat ve neşeli ifadeler vardı.

Tara, “Hiçbir şey değişmemiş,” diye yakındığı zaman Moses, “Fazla bir şey beklememelisin,” dedi. “Bize karşı duran güçler kaya kadar sağlamlar. Ve sonsuz kaynakları var. Ama bu yine de bir başlangıç. Kurtuluşa giden yolda attığımız ilk titrek adım.”

Puck’ın Tepesi’nin önünden ağır ağır geçtiler. Ev boşmuş gibi gözüküyordu. Görünürde polise benzer kimse yoktu. Moses arabayı kulübün arkasındaki tarlaya park etti. Tara’yı Cadillac’da bırakarak geriye yürüdü. Polisin tuzak kurup kurmadığını kesinlikle anlamak istiyordu.

Yarım saat sonra döndü. Arabayı çalıştırırken Tara’ya, “Her şey yolunda,” dedi. “Marcus bizi bekliyor.”

Marcus onları verandada bekliyordu. Yorgun ve bitkindi. Tara’nın onu son görünüşünden beri pek belirgin bir biçimde yaşlanmıştı. Onları uzun mutfığa götürdü, ocağın başına geçti. Moses’le Tara için yemek yapıyordu. Çalışırken bir taraftan da onlara yoklukları sırasında olanları anlattı.

Polisin tepkisi pek etkili ve çabuk oldu. Dikkatle hazırlanmış oldukları anlaşılıyordu. Onlar durumu anlayıp toparlanıncaya kadar bir hayli zaman geçeceğini sanıyorduk. Bu gecikmeden yararlanacak, kitleleri meydan okuma kampanyasına katılmaya çağıracaktık. Böylece hareket güç kazanacak ve kimse buna karşı koyamayacaktı. Ama polis hazırды, bizi bekliyordu. Liderlerden on iki kadarı tutuklanmadı. Moses de bu şanslı insanlardan birisi. Ve liderler olmadığı için de kampanya duraklamaya başladı. Marcus sözlerini sürdürmeden önce Tara’ya gözlerinde kin dolu bir ifadeyle baktı. “Ancak bazı yerlerde polise karşı koyuyorlar. Bizim küçük Victoria harika işler başarıyor.

Baragwanath'daki hemşireleri örgütledi, bizim kampanyaya katılmalarını sağladı. Tabii bu çalışmalarını daha fazla sürdüremeyecek. Pek yakında Victoria'yı da ya tutuklayacak ya da böyle faaliyetlerde bulunmasını yasaklayacaklar. Bundan emin olabilirsiniz."

Moses başını salladı. "Vicky cesur bir kadın. Tehlikeleri biliyor ve bunları isteyerek göze alıyor." Bunu söylerken Tara'ya bakıyordu. Sanki ona kıskançlığını belirten bir şey söylemesi için meydan okuyormuş gibi.

Tabii Tara, Moses'in evlendiğini biliyordu. Ama bundan hiç söz etmemişti. Bunun nelere yol açacağını farkındaydı. Şimdi bu meydan okuyan gözlere karşılık vermeyerek bakışlarını kaçırdı.

Moses, "O De La Rey denilen adamı önemsemedik," dedi. "Aslında tehlikeli bir düşman. Umduklarımızın pek azını elde edebildik."

Tara başını kaldırmadan mırıldandı. "Ama Birleşmiş Milletler'de durumumuz tartışılıyor."

Moses tiksintiyle, "Evet, tartışılıyor," dedi. "Ama Amerika, İngiltere ya da Fransa'nın bir oyu yeterli. O zaman kimse harekete geçemez. Halkım ıstırap çekerken onlar konuşmalarını sürdürürler."

Marcus sitem etti. "Bizim halkımız, Moses. Bizim halkımız."

Moses haşın bir tavırla düzeltti. "Benim halkım. Diğerlerinin hepsi de hapiste. Dışarda kalan tek lider benim. Onlar da benim halkım!" Mutfğa derin bir sessizlik çöktü.

Sonunda kaşları çatılmış olan Marcus bu sessizliği bozdu. "Şimdi ne olacak? Nereye gideceksin? Burada kalamazsın. Polis her an bir baskın yapabilir. Nereye gideceksin?"

Moses düşünceli düşünceli, "Drake'in Çiftliği?" dedi.

Olmaz. Marcus başını sallıyordu. "Oradakiler seni çok iyi tanıyorlar. Drake Çiftliği'ne adımını attığın an ilçedekilerin hepsi öğrenir. Polisin her yerde muhbirleri var. Bu iş en yakındaki karakola teslim olmaya benzer."

Yine sustular. Sonra Moses, "Joe Cicero nerede?" diye sordu. "O da tutuklandı mı?"

Marcus, "Hayır," diye cevap verdi. "Joe saklanıyor."

Onunla temasa geçebilir misin?

Joe'yle anlaştık. O bana telefon edecek. Bu gece olmazsa yarın.

Moses masanın üzerinden Tara'ya baktı. "Seninle Sundi Mağaraları'ndaki kampa gelebilir miyim? Şu anda aklıma gelen tek güvenli yer orası."

Tara birdenbire sevindi. Moses daha bir süre yanında olacaktı.

Genç kadın daha sonra Marion Hurst'e durumu anlattı. Moses'in kimliğini de, onun yasadışı bir kaçak olduğunu da gizlemedi. Ve Amerikalı kadının tepkisi onu hiç şaşırtmadı.

Marion, "Sanki Martin Luther King bana gelmiş, yardım istiyor," dedi. "Yardım etmek için elimden geleni yapacağım tabii."

Marion durumun anlaşılmaması için Moses'e depoda, çanak çömlek bölümünde iş verdi. Zenci artık Stephen Khama adını kullanıyordu. Gruptakiler onu hemen aralarına aldılar. Beyazı da, zencisi de, hiçbir soru sormadan Moses'i korumak için onun çevresine toplandılar.

Marcus Archer bütün umutlarına rağmen Joe Cicero'yla ancak bir hafta sonra bağlantı kurabildi. Polisin tetikte olduğunu en acı biçimde öğrenmişlerdi. Ayrıca Joe Cicero da gizlice hareket etmekten hoşlanan bir profesyoneldi. Kimse onun nerede oturduğunu, nasıl geçindiğini bilmiyordu. Gidip geldiğini gören yoktu. Ne zaman harekete geçeceği belli değildi.

Arabayla kente giderlerken Moses, Tara'ya, "Joe'nun fazla dikkatli ve melodram meraklısı olduğunu düşünürdüm," diye açıkladı. "Ama şimdi onun akıllıca davrandığını anlıyorum." Moses'in üzerinde yine şoför üniforması vardı. "Bundan sonra profesyonellerden ders almalıyız. Çünkü karşımızdakiler en sert türünden birer profesyonel."

Moses, Cadillac arabayı yaya geçidindeki kırmızı ışıktaki durdururken Joe Cicero da Johannesburg garından çıktı, usulca arkaya, Tara'nın yanına oturdu. Moses kaldırımından uzaklaşarak Doornfontein'e doğru ilerledi.

Joe, Moses'e alayla, "Hâlâ özgür olduğun için seni kutlarım," dedi. Elindeki izmaritten yeni bir sigarayı yakarken yan yan Tara'ya baktı. "Sen Tara Courtney'sin." Genç kadın şaşırınca güldü. "Bütün bu işlerdeki rolün nedir?"

Moses, Tara adına konuştu. "O bir dost. Bize çok bağlı. Onun yanında rahatça, açık açık konuşabilirsin."

Joe mırıldandı. "Ben hiçbir zaman açık açık konuşmam. Onu ancak bir budala yapar."

Bir sessizlik oldu. Sonra Joe birdenbire, "E, dostum, sen hâlâ ihtilalin kan dökülmeden başarılı olabileceğine inanıyor musun?" diye sordu. "Sen zorbanın koyduğu ve aklına estiği zaman değiştirdiği kurallara göre oynamaya çalışan uzlaşma yanlılarından mısın?"

Ben hiçbir zaman uzlaşma yanlılarından olmadım. Moses'in sesi homurtudan farksızdı. "Ben bir cengâverim."

Buna sevindim. Çünkü bu her zaman inandığım bir şeyi destekliyor. Joe sinsice gülümsedi. "Öyle olmasaydı şimdi beni burada göremezdin." Sesinin tonu değişti. "Buradan geriye dön," diye emretti. "Krugersdorp yoluna sap!"

Joe peşlerindeki arabaları incelemek için döndü. Hiçbiri de konuşmuyordu. Joe birkaç dakika sonra rahatlayarak arkasına yaslandı. Araba binaların arasından çayırılığa çıkınca trafik azaldı.

Joe Cicero birdenbire öne doğru eğilerek yandaki boş yolu gösterdi. "Orada dur," diye emretti yine. Moses arabayı durdururken yanındaki kapıyı açtı. Dışarı çıkarken zenciye başıyla işaret etti. "Gel."

Tara da onlara katılmak için kapıyı açarken Joe, "Hayır, sen gelme," diye homurdandı. "Sen burada bekle!"

Joe yanında Moses'le çalıların arasından geçerek ilerdeki bozkıra doğru yürüdü. Artık onları yoldan görmeleri imkânsızdı.

Moses, “Sana o kadına güvenilebileceğini söyledim,” dedi.

Joe omzunu silkti. “Belki sana söylemişlerdi, ben gerekmedikçe kendimi tehlikeye atmam.” Sonra konuyu değiştirdi. “Sana bir keresinde Ana Rusya hakkındaki fikrini sormuştum.”

Ve ben de sana onun dünyadaki baskı altında yaşayan insanların dostu olduğunu söylemiştim.

Joe kısaca, “O senin de dostun olmak istiyor,” dedi.

Beni, kendimi mi kastediyorsun? Moses Gama’yı?

Evet, Seni... Moses Gama’yı.

Bunu nereden biliyorsun?

Moskova’da yıllardan beri dikkatle seni izleyen kimseler var. Gördüklerini takdir ediyorlar. Ve sana dost elini uzatıyorlar.

Yine soracağım. Bunu nereden biliyorsun?

Ben Rus KGB’sinde albayım. Sana bunu söylemem emredildi.

Moses adama baktı. Olaylar öyle hızla geliyordu ki, durumu kavrayabilmek için biraz zamana ihtiyacı vardı. Zaman kazanabilmek için ihtiyatla, “Bu dostluk teklifi nelere bağlı?” diye sordu.

Joe Cicero hayranlıkla başını salladı. “Dostluğumuzun şartlarını sorman çok iyi. Bu senin hakkında yaptığımız değerlendirmeyi destekliyor. Ve senin tedbirli bir insan olduğunu da gösteriyor. Bu sorunun cevabını zamanı gelince alacaksın. Bu ara o kadar kişinin içinden seni seçmiş olmaları gerçeğiyle yetinmelisin.”

Moses buna razı oldu. “Pekâlâ. Ama bana neden beni seçtiklerini söylemelisin. Başka uygun kimseler var. Mandela da onlardan biri.”

Mandela’nın üzerinde de duruldu. Ama onun çelik gibi bir insan olduğunu sanmıyoruz. Mandela’nın yumuşak bir tarafı olduğunu seziyoruz. Psikologlarımız onun ihtilalin sert ve kanlı yanından pek hoşlanmayacağına inanıyorlar? Ayrıca Mandela’nın Ana Rusya’ya senin kadar büyük bir saygı duymadığını da biliyoruz. Hatta Mandela Rusya’dan ‘yeni baskı rejimi, yirminci yüzyılın sömürgecisi’ diye söz ediyor.

Moses sordu. “Ya diğerleri?”

Joe kesin bir tavırla, “Başkaları yok,” dedi. “Ya seni seçeceklerdi ya da Mandela’yı. Seni seçtiler. Karar böyle.”

Cevabımı hemen, şimdi mi istiyorlar? Moses, Joe Cicero’nun katran kuyularına benzeyen gözlerine baktı. Ama bu gözler donuk ve cansızdı.

Joe başını iki yana salladı. “Hayır. Seninle buluşup konuşmak istiyorlar. Bu pazarlığın ne anlama geldiğini kavrayıp kavramadığını anlamaları gerekiyor. Ondan sonra seni ilerdeki görev için eğitip hazırlayacaklar?”

Bu buluşma nerede olacak?

Joe gülümseyerek omzunu silkti. “Moskova’da tabii. Başka nerede olacak?”

Moses’in yüzünden duyduğu şaşkınlık pek anlaşılmıyordu, ama yumruklarını sıkıyordu. “Moskova’da mı? Oraya nasıl gideceğim?”

Joe kesin bir tavırla, “Her şey ayarlandı,” diye açıkladı.

Moses başını kaldırarak ufukta belirmiş olan mavi ve gümüşümsü fırtına bulutlarına baktı. İşte

hayatı boyunca beklediği, uğrunda çabaladığı o an gelmişti. Kader bütün rakiplerini ortadan kaldırmıştı. Sonunda onu seçmişlerdi. Ona zafer çelengi sunar gibi bir ülke ve bir taht teklif ediyorlardı. Usulca, “Onlarla buluşmaya gideceğim,” dedi.

İki gün sonra buradan ayrılacaksın. Son hazırlıkları ancak bu kadar zamanda tamamlayabilirim. O arada kimseye gözükmeye. Dostlarıyla vedalaşmaya kalkma. Gideceğini kimseye söyleme. Şu Tara denilen kadına ya da yeni karına bile. Sana Marcus Archer’le haber yollayacağım. O tutuklanırsa Sundi Mağaraları’na gelerek seni bulacağım. Profesör Marion Hurst bir sempatican. Joe İzmirite yere attı. Üzerine basarken yeni bir sigara yaktı. “Artık arabaya dönelim.”

Victoria Gama, Baragwanath Hastanesi’nin önündeki meyilli çim alanda duruyordu. Arkasında hâlâ hemşire üniforması vardı. Aşağıya toplanmış olan yüz kadar hemşireye bakarken pek genç ve utangaç görünüyordu. Beyaz başhemşire yemek salonunda toplanmalarına izin vermemişti. O yüzden, fırtına çıkacağını haber veren bulutlu gökyüzünün altında, açık havada toplanmış, bekliyorlardı.

Kardeşlerim! Victoria elini diğerlerine doğru uzattı. “Hastalarımıza karşı sorumluluklarımız var. Acı çeken, ıstırapla kıvranan, ölmek üzere olan ve bize güvenen kimselere. Ama ben daha ulu bir görevimiz ve kutsal bir sorumluluğumuz olduğuna inanıyorum. Bu da üç yüzyıldan beri sert ve acımasız bir baskı altında inleyen halkımıza karşı...”

Üniformalı hemşirelerden oluşan kalabalık dalgalandı. Başlar birdenbire döndü. Kalabalığın kenarındaki bir iki kız telaşla Hemşireler Evi’nin önündeki basamaklardan çıktılar.

Bahçe kapısının önünde polise ait üç kamyonet durmuştu. Başkomiser öndeki taşıttan inerken beyaz başhemşireyle yardımcıları onunla konuşmak için telaşla koştular. Başhemşirenin beyaz önlüğü polislerin lacivert üniformalarıyla zıtlık yaratıyordu. Kadın Victoria’yı işaret ederek heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlattı.

Victoria’nın sesi titremeye başladı, bütün kararlılığına karşın korktu. Yakıcı bir korkuydu bu. Lacivert polis üniformaları Victoria için çocukluk yıllarından beri kesin otorite ve ululuk simgeleri olmuştu. Onlara meydan okumak bütün içgüdülerine, babasının ve diğer büyüklerinin öğrettiklerine karşı gelmek olacaktı.

Victoria’ya, “Beyaza meydan okuma,” diye öğretmişlerdi. “Çünkü onun gazabı yazın bozkırları yutan yangınlardan daha korkunçtur. Kimse buna dayanamaz.”

Sonra Victoria, Moses Gama’yı hatırladı ve sesi kesinleşti. Genç kadın korkusunu yenerek, “Şu halinize bakın, kardeşlerim!” diye bağırdı. “Zorbayı gördüğünüz an başlarınızı önünüze eğdiniz, titremeye başladınız. O henüz sizinle konuşmadı, el de kaldırmadı ama küçük çocuklara döndünüz hemen.”

Başkomiser bahçe kapısındaki gruptan ayrılarak çim alanın kenarına geldi. Orada durup megafonu ağzına götürdü. “Devlete ait bir yerde, yasadışı toplantı yapıyorsunuz.” Sesi yükselmiş, gürleşmişti. “Dağılmanız ve yerlerinize dönmeniz için beş dakikanız var.” Kolunu kaldırarak dikkati çekecek bir biçimde bileğindeki saate baktı. “Bu sürede bunu yapmazsanız...”

Hemşireler dağılmaya başlamışlardı bile. Başkomiserin uyarısını sona erdirmesini beklememişlerdi. Victoria birdenbire kendini çim alanda yapayalnız buldu. O da kaçıp saklanmak istiyordu. Ama Moses Gama’yı düşünüyor, bu kaçışı gururuna yediremiyordu.

Başkomiser megafonu indirdi, elinde birkaç kâğıtla Victoria’ya doğru geldi. Genç kadın korku ve gurur yüzünden kaskatı kesilmişti.

Başkomiser normal bir sesle, “Victoria Dinizulu?” dedi.

Genç kadın önce, “Evet,” der gibi başını salladı. Sonra durumunu hatırlayarak, “Ben Victoria Gama’yım,” diye açıkladı. “Kızlık adım Dinizulu’ydu. Şimdi Gama.”

Başkomiser, “Şu belgeleri imzalayın,” diyerek elindeki kâğıtları uzattı.

Victoria meraklandı. “Nedir onlar?”

Başkomiser, “Yasaklama emirleri,” diye açıkladı. “Gördüğünüz gibi belgeleri iç Güvenlik Bakanı imzaladı. Bunları size okuyacağım. Sonra da imzalayacaksınız.” Yüzünde üzüntülü bir ifade belirdi. “Çok üzgünüm. Ama görevim bu.”

Üzülmezin. Victoria adama gülümsedi. “Görevinizi yapmanız gerekiyor.”

Bembeyaz tenli, sarı bıyıklı bir adam olan başkomiser belgeleri okuduktan sonra Victoria’ya imzalattı. Usulca, “Çok üzgünüm,” diye tekrarladı. “Siz iyi bir kıza benziyorsunuz.”

Victoria yine ona gülümsedi. “Göreviniz bu. Kendinizi üzmezin.”

Genç kadın daha sonraki günlerde acayip bir dünyada sanki yalnız başına yaşamaya başladı. Çalışma saatlerinde arkadaşları da, amirleri de ona yaklaşmıyorlardı. Sanki Victoria veba taşıyormuş gibi. Başhemşire onu iki meslektaşlarıyla kaldığı odadan da çıkardı. Genç kadına kışın güneş görmeyen güney tarafında, küçük, tek kişilik bir oda verdi. Artık yemeklerini de oraya gönderiyorlardı. Çünkü Victoria’nın yemek salonuna girmesi yasaktı. Genç kadın her akşam işi sona erdiği zaman yürüyerek üç kilometre ötedeki karakola gidiyor, oradaki defteri imzalıyordu.

Victoria olaydan on gün sonra karakoldan dönerken geriden gelen bir kamyonet yavaşladı. Genç kadın kaldırımın kenarında Nguni kadınlarının çocukluklarında öğrendikleri biçimde şehvetle, kayarcasına yürüyordu. Kamyonet Victoria’nın hizasından ilerlemeye başladı. Victoria erkeklerin kendisiyle fazla ilgilenmelerine alıştı. Çünkü güzel Nguni kadınlarının bir simgesi gibiydi. Taşıtın şoförü usulca ıslık çaldığı zaman Victoria adama bakmadı bile. Başını dikleştirerek azametli bir tavır takındı.

Şoför tekrar ıslık çaldı. Hem de emredercesine. Victoria göz ucuyla baktı. Kamyonet maviydi. Üzerine ‘Ekspres Kuru Temizleme’ yazılmıştı. Şoför iriyarı bir adamdı. Kasketini gözlerine kadar indirmişti ama Victoria onun otoriter ve çekici bir erkek olduğunu sezdi. İstememesine rağmen kalçalarını kıvrarak yürümeye başladı.

Victoria! Adam adını ıslık çalarcasına tıslayarak söylemişti. Genç kadın bu sesi tanıdı. Durarak döndü.

Sen! diye fısıldadı. Sonra da telaşla etrafına bakındı. Ama kaldırımda hiç yaya yoktu. Trafik de azdı. Victoria kocasının yüzüne adeta aç aç bakarak yine fısıltıyla, “Ah, Moses,” dedi. “Geleceğini sanmıyordum.”

Moses eğilerek kapıyı açtı. Genç kadın ağır ağır ilerleyen kamyonete kendini attı.

Moses, “Yere çök,” diye emretti. Victoria ön tablonun altına bükülürken adam kapıyı kapayarak gaza bastı.

Sen olduğuna inanamadım! Hâlâ da inanamıyorum. Bu kamyonet... nereden buldun bunu? Ah, Moses, seni ne kadar özlediğimi... radyoda kaç kere adını söylediler... çok şey oldu... Victoria saçma sapan konuştuğunu fark etti. Ama çoktan beri kimseyle konuşamıyordu. Sanki yalnızlık ve özleminden oluşan apse patlamış, bütün zehiri kelimelere akıp gidiyordu.

Victoria hemşirelerin grevini, artık toplantılara katılmasının yasaklandığını anlattı. Albertine Sisulu ona haber göndermişti. Yakında Pretoria’da yüz bin kadın resmi dairelere doğru bir yürüyüş

yapacaklardı. Victoria da yasaklamaya aldırmayarak gösteriye katılacaktı. “Benimle gurur duymanı istiyorum, Moses. Mücadelenin bir parçası olmalıyım. Çünkü ancak böyle yaparsam senin gerçek bir parçan olabilirim.”

Moses Gama gülümseyerek arabayı sessizce sürdü. Üzerine ‘Ekspres Kuru Temizleme’ kelimeleri işlenmiş mavi bir tulum giymişti. Kamyonun arka tarafı, temizleme sıvısı kokan elbiselerle doluydu. Victoria, Moses’in kamyoneti Hendrick Tabaka’dan ödünç almış olduğunu anladı.

Moses birkaç dakika sonra taşıtı yavaşlatarak bozuk bir yan yola girdi. Kamyoneti harap bir binanın arkasında durdurdu. Victoria doğruldu.

Moses kontağı kapatırken usulca, “Hemşirelerin grevini duydum,” dedi yasaklama emrini de. Ve, evet, seninle gurur duyuyorum. Çok gurur duyuyorum. Sen tam bir reise layık bir eşsin.”

Victoria mahcup mahcup başını önüne eğdi. Kocasının sözlerinin uyandırdığı sevince dayanamayacaktı. Moses’dan ayrıken onu ne kadar çok sevdiğini iyice anlayamamıştı. Şimdi bu sevgi olanca şiddetiyle sarsıyordu onu.

Victoria, “Sen de bir reissin,” diye cevap verdi. “Hayır, daha da büyüksün. Bir kralsın sen.”

Moses, “Victoria,” dedi. “Zamanımız az. Aslında buraya hiç gelmemeliydim...”

Genç kadın bağırdı. “Gelmeseydin kupkuru kesilip ölürdüm. Ruhum susuzluktan yanıyordu...”

Moses genç kadını susturmak için elini onun koluna koydu. “Beni dinle, Victoria. Sana buradan gideceğimi söylemek için geldim. Ben yokken güçlü olmanı istemek için...”

Ah, kocam! Victoria üzüntüsü yüzünden Zulu dilinde konuşmaya başlamıştı. “Nereye gidiyorsun?”

Sana yalnızca çok uzaklara gideceğimi söyleyebilirim.

Victoria, “Ben de seninle gelemey miyim?” diye yalvardı.

Hayır.

Öyleyse kalbimi yol arkadaşı olarak seninle birlikte göndereceğim. Geride yalnızca kabuğum kalacak. Ve böylece dönüşünü bekleyeceğim. Ne zaman döneceksin, kocam?

Bilmiyorum. Ama uzun bir süre sonra.

Victoria usulca, “Sen yokken her an uzayacak, yorgunluklarla dolu bir gün halini alacak,” diye mırıldandı.

Moses karısının yüzünü şefkatle okşadı. “Bir şeye ihtiyacın olursa Hendrick Tabaka’ya gidersin. O benim kardeşim. Ben seni Tabaka’ya emanet ediyorum.”

Genç kadın konuşacak halde değildi. Ancak başını sallayabildi.

Sana şimdi söyleyebileceğim bir tek şey var. Geri döndüğüm zaman tanıdığımız bu dünyayı alıp tepesi üstü çevireceğim. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

Victoria kısaca, “Sana inanıyorum,” dedi.

Moses, “Artık gitmeliyim,” diye mırıldandı. “Birlikte geçireceğimiz süre sona erdi.”

Victoria gözlerini yere dikerek, “Kocam...” diye mırıldandı.”İzin ver de sana son defa eşlik edeyim. Çünkü sen yanımda yokken geceler çok uzun ve soğuk oluyor.”

Moses taşıtın arkasından aldığı brandayı kamyonetin yanına, yere yaydı. Victoria beyaz örtünün üzerinde yatarken çıplak vücudu karların arasına atılmış bronz bir heykele benziyordu.

Genç kadın daha sonra Moses’in başını şefkatle göğsüne bastırarak, “Ne kadar uzağa gidersen

git,” diye fısıldadı. “İstersen yıllarca dönme. Ama aşkım zamanı ve uzaklığı ortadan kaldıracak. Ben hep senin yanında olacağım, kocam.”

Moses kampa döndüğü sırada Tara onu bekliyordu. Lambayı yakmış, yatağına uzanmıştı. Moses içeri girerken o da doğruldu, battaniye beline kadar kaydı. Çırılçıplaktı. İnce, mavimsi damarları iri beyaz göğüsleriyle, Moses’in biraz önce yanından ayrıldığı kadından o kadar farklıydı ki.

Tara, “Nerede kaldın?” diye sordu.

Moses bu soruya aldırmayarak soyunmaya başladı.

O kadını görmeye gittin, değil mi? Oysa Joe sana bunu yapmamamı emretmişti.

Moses onu aşağı gördüğünü belirten bir tavırla baktı. Sonra tulumunun önünü mahsus ağır ağır tekrar ilikledi, çadırın kapısına doğru yürüdü.

Kadın, “Özür dilerim, Moses!” diye bağırdı. Onun gideceği düşüncesi hemen dehşete kapılmasına neden olmuştu. “Öyle demek istemedim. Lütfen gitme! Bir daha öyle konuşmayacağım. Yemin ederim, sevgilim. Ne olur beni affet. Çok sarsılmıştım... Korkunç bir rüya gördüm...” Tara battaniyeyi yana atarak dizlerinin üzerinde doğruldu. Ellerini Moses’e doğru uzatarak, “Lütfen bana gel.”

Moses uzun bir süre ona baktı, sonra tulumunun düğmelerini açmaya başladı. Yatağa yaklaşınca Tara çaresizlik içinde ona sımsıkı sarıldı.

Ah, Moses... öyle korkunç bir rüya gördüm ki! Hemşire Nunziata’yı gördüm yine! Ah, Tanrım! Kadının etlerini yerlerken yüzlerinde beliren o ifade! Kurtlara benziyorlardı. Ağızları kıpkırmızıydı, kadının kanları çenelerine akıyordu. Feci bir şeydi! Hayal edilemeyecek kadar korkunç! Bütün dünyayı düşünerek çaresizlik duydum.

Moses, “Hayır,” dedi. Sesi alçaktı ama kadının bütün vücudunda yankılandı. “Hayır. Güzeldi. Çıplak güzellik. Bütün süslerinden arındırılmış ve geride bir tek gerçek kalmıştı. Sen halkın gazabına tanık oldun. Bu kutsal bir şeydi. Önceleri yalnızca umudum vardı. Ama o olayı gördükten sonra gerçekten inandım. Zaferimiz böylece kutsallaştı. Etleri yediler, kanları içtiler. Siz Hristiyanların da tarihle anlaşılmaya varırken yaptığınız gibi. O kutsal gazabı gördün. Artık sonunda kazanacağımıza da inanmalısın.”

Moses derin bir soluk aldı, sonra kadının kollarında uykuya daldı. Tara onun sanki kafasında bir kapıyı kapatmış gibi birdenbire dalıp gitmesine hâlâ alışamamıştı. Şimdi kendini yapayalnız hissediyor, korkuyordu. Çünkü kendisini neyin beklediğini biliyordu.

Joe Cicero, Moses’i almak için gece geldi. Moses altın madenlerinde çakışan binlerce işçi gibi giyinmişti. Arkasında eski bir kaput, kafasında da örgü bir başlık vardı. Joe’nun emrettiği gibi, yanına hiç eşya almamıştı. Eski kamyonet yolun karşısına park ederek farlarını bir defa yakıp söndürdü. Moses o zaman Cadillac’tan inerek kamyonete doğru gitti. Tara’yla vedalaşmadı. Çok önce yapmışlardı o işi. Cadillac’ın direksiyonunda üzüntüyle oturan kadına dönüp bakmadı bile.

Moses kamyonetin arkasına biner binmez hareket ettiler. Taşıt bir virajı aldı, stop lambaları gözden kayboldu. Tara müthiş bir çaresizliğin altında ezildi, artık yaşayamayacağını düşündü.

François Afrika, Kap Ovası’ndaki zenci okulu Mannenberg’in müdürüydü. Kırkını biraz geçmişti. Sık kıvrıcık saçlı, cildi sütlü kahverengi, tombul ve ciddi bir adamdı. Karısı Miriam da tombuldu ama ondan çok daha kısa boylu ve gençti. Afrika’ların dört kızları vardı.

Molly Broadhurst, Miriam'ı yıllardan beri tanıyordu. Karı koca sık sık Molly'ye gelirlerdi. Kalın camlı gözlük takan Miriam her zaman güler yüzlüydü. Evi tertemiz, yerler ayna gibiydi. Kızlarını daima iyi giydiriyor, saçlarını örerek renkli kurdeleler takıyordu. Çocuklar da anneleri gibi tombul ve mutluydular. Bunun nedeni çocukların genlerinden çok kadının usta bir aşçı oluşuydu.

Tara, Miriam'la ilk defa Molly'nin evinde karşılaştı. Doğuma iki hafta kala Sundi Mağaralarından trenle oraya dönmüştü. Ama Şasa'yla ailenin diğer üyeleri onun hâlâ Profesör Hurst'le birlikte çalıştığını sanıyorlardı. Miriam tam Tara'nın umduğu, Molly'nin de anlattığı gibiydi. Ama kadının üzerindeki hamile elbisesi Tara'yı şaşırttı.

El sıkışırken, “Siz de mi hamilesiniz?” diye sordu.

Miriam mahcup bir tavırla elini karnına vurdu. “Yastık bu, Bayan Tara. Bebeği birdenbire ortaya çıkaramazdım. Öyle değil mi? Molly bana durumu açıklar açıklamaz işe küçük bir yastıkla başladım, sonra yavaş yavaş büyüttüm.”

Tara kadını büyük bir sıkıntıya soktuğunu anlayarak ona sarıldı. “Ah, size ne büyük bir minnet duyduğumu anlatamam. Lütfen beni ‘Bayan Tara’ diye çağırmayın. Ben sizin arkadaşınızım. Yalnızca ‘Tara’ yeterli.”

Miriam, “Bebeğinize kendi çocuğum gibi bakacağım,” dedi. “Yemin ediyorum.” Sonra genç kadının yüzündeki ifadeyi fark ederek telaşla ekledi. “Ama o her zaman sizin çocuğunuz olacak, Tara. İstedığınız zaman gelip onu görebileceksiniz. İlerde bir gün onu almanız mümkün olursa, François'yla ben sizi engellemeyeceğiz.”

Siz Molly'nin anlattığından da iyisiniz. Tara tekrar Miriam'ı kucakladı. “Haydi, gelin. Size bebeğimiz için aldıklarımı göstermek istiyorum.”

Miriam, “Ah,” diye bağırdı. “Bunların hepsi de mavi. Çocuğun erkek olacağından emin misiniz?”

Bundan hiç kuşku yok. Çok eminim.

Miriam, “Ben de öyleydim,” dedi gülerek. “Ama şimdi şu hale bakın. Çocuklarımdan hepsi de kız! Eh, bu da pek kötü sayılmaz. Hepsi de iyi çocuklar. Bu seferkinin erkek olacağını umuyorlar.” Karnına vurdu yine. “Kızlarımdan bebeği fena halde şımartacaklarını da biliyorum.”

Tara'nın bebeği Molly Broadhurst'ün konuk yatak odasında dünyaya geldi. Çocuğun doğmasına Molly'nin eski ahablarından olan Doktor Chetty Abraham ji yardım etti. Adam Komünist Partisi'nin gizli üyelerindendi. Partide onun gibi birkaç Hindu daha vardı.

Tara'nın sancıları başlar başlamaz Molly hemen Miriam Afrika'ya telefon etti. Kadın elinde bavulu ve şiş karnıyla geldi, derhal Tara'nın yanına gitti.

Sonunda bu işe başlayabildiğimiz için çok seviniyorum! diye bağırdı. “Açıkkası benimki zor bir hamilelik oldu. Ama en kolay doğumum da bu olacak.” Elini eteğinin altına sokarak yastığı çıkardı. Tara da onun kahkahalarına katıldı. Sonra sancı tekrar başlarken birdenbire sustu.

Ah... diye fısıldadı. “Keşke benim doğumum da bu kadar kolay olsa. Bana bu bebek bir devmiş gibi geliyor.”

Kasılmalar başladığı zaman Molly'yle Miriam sırayla Tara'nın başucunda oturarak onun elini tuttular. Doktor karyolanın ayakucunda durmuş, “İkının, ikının!” diye emrediyordu. Ertesi gün öğleye doğru Tara bitkin haldeydi artık. Kesik kesik soluyor, ıstırapla kıvranıyordu. Saçları terden sanki denize dalmış gibi sırılsıklamdı.

Doktor usulca, “Yararı yok,” dedi. “Sizi hastaneye kaldırıp sezaryen yapmamız gerekiyor.”

Olmaz! Olmaz! Tara kendini zorlayarak müthiş bir çabayla dirseğinin üzerinde doğruldu. “Bana bir fırsat daha verin.”

Yeni sancı sırasında da olanca gücüyle çabaladı. Sanki kasları büzülüp kaldı. Ama yine bir şey olmadı.

Molly, “Bir kere daha,” diye fısıldadı. “Daha fazla çabala. Bebek için bir kere daha şansını dene.” Tara çaresizliğin verdiği bir güçle çabaladı, etleri kâğıt gibi yırtılırken çığlıklar attı. Ama birden öyle rahatladı ki, çığlığı bir sevinç haykırışı halini aldı, sesi bebeğin ağlamasına karıştı.

Doğrulup oturmaya çalışarak soluk soluğa, “Erkek mi?” diye sordu. “Söyleyin. Çabuk söyleyin.”

Molly onun kaygılarını giderdi. “Evet. Erkek gerçekten.”

Tara bir kahkaha attı. Bebeğin simsiyah saçları sık ve kıvrıkcıktı. Astragan gibiydi bu saçlar. Çocuk dört buçuk kilo kadardı. Teni karamela rengiydi. Moses Gama’nın hatlarını almıştı. Tara hayatı boyunca hiç bu kadar güzel bir bebek görmemişti. Diğer çocukları böyle olmamışlardı.

Boğuk bir sesle, “Onu kucağıma verin,” dedi. Islak ve kaygan bebeği onun kollarına bıraktılar. Tara fısıldadı. “Onu emzirmek istiyorum. İlk sütü içer içmez tümüyle benim olacak...”

Miriam Afrika sordu. “Bebekğin adı ne Tara?”

Tara, “Onu Benjamin diye çağıracağız,” dedi. “Benjamin Afrika. Bu ad hoşuma gitti. O gerçek bir Afrikalı.”

Tara bebekle beş gün ilgilendi ama sonunda çocuğunu bırakmak zorunda kaldı. Miriam, Benjamin’i alıp götürürken Tara’ya ruhunun bir kısmını kabaca kesip koparmışlar gibi geldi. Molly yanında olmasaydı bu acıya dayanamayacaktı. Ama Molly’de genç kadını ilgilendirecek bir şey vardı.

Bunu bugüne kadar sakladım, Tara. Bebeğini verdiği zaman neler hissedeceğini biliyordum. Bu seni biraz neşelendirir. Molly genç kadına bir zarf uzattı. Tara elyazısıyla yazılmış olan adresi inceledi.

Bu yazıyı tanımadım. Yüzünde şaşkın bir ifade vardı. “Onu özel bir kurye getirdi.” Molly sabırla ekledi. “Haydi, aç şunu!” Tara bu isteği yerine getirdi. Zarftan dört sayfa, ucuz kâğıda yazılmış mektup çıktı. Tara son sayfaya baktı, imzayı okurken yüzündeki ifade değişti. “Moses!” diye bağırdı. “Ah, inanamıyorum. Bu kadar ay sonra. Hiç umudum kalmamıştı. Onun yazısını bile tanıyamadım.” Mektubu göğsüne bastırdı.

Moses’in mektup yazmasına izin vermiyorlardı, hayatım. Onu çok sıkı bir eğitim kampına götürmüşlerdi. Ama Moses emirlere karşı geldi ve sana bu mektubu yollamak için büyük bir tehlikeyi göze aldı. Molly kapıya gitti. “Seni yalnız bırakayım da mektubu rahatça oku. Kaybını biraz telafi edeceğini biliyorum.”

Tara, Molly çıktıktan sonra bile mektubu okumaya hemen başlayamadı. Beklentinin zevkini çıkarmaya çalışıyordu. Ama sonunda dayanamadı.

“Tara, sevgilim, Burada her gün seni düşünüyorum. Çok çalışmam gerekiyor. Seni ve bebeğimizi merak ediyorum. Belki de dünyaya geldi bile. Ama ben bunu bile bilmiyorum. Çoğu zaman kendi kendime, acaba erkek mi, yoksa kız mı, diye soruyorum.

Yaptığım şey hepimiz için çok önemli. Afrikalılar için, senin ve benim için hayati önemi var. Ama yine de seni çok özlüyorum. Gece birdenbire, en beklenmedik bir anda aklıma geliyorsun. O zaman kalbime bir hançer saplanmış gibi sarsılıyorum.”

Tara artık okuyamıyordu. Gözleri dolmuştu.

“Ah, Moses!” Haykıra haykıra ağlamamak için dudağını ısırıldı. “Bana karşı böyle duyguların olduğunu bilmiyordum...” Elinin tersiyle gözlerini sildi.

Senden ayrıldığım zaman nereye gideceğimi ve beni nelerin beklediğini bilmiyordum. Artık her şey açığa çıktı. Bizi ne zor görevlerin beklediğini biliyorum. Yardımına ihtiyacım olacağını da bildiğim gibi. Beni reddetmeyeceksin, değil mi, karıcığım? Seni, ‘Karıcığım,’ diye çağırıyorum. . Çünkü artık karnında çocuğumu taşıyorsun ve onun için de karımsın.

Tara yazılanları anlamakta zorluk çekiyordu. Moses’in kendisini böyle onurlandıracağını hiç ummamıştı. Genç kadın, “İstediğin hiçbir şeyi reddedemem,” diye fısıldayarak mektubun ikinci sayfasına geçti.

Sana daha önce bir kere devlet işleri konusunda bilgi edinmemiz için aile bağlarından yararlanmanın çok iyi bir şey olacağını söylemişim. Bu, o günden beri daha da zorunlu bir hal aldı. Kocan Şasa Courtney neofaşist baskıcıların tarafına geçmek üzere. Bu yüzden ona karşı tiksinti ve nefret duyuyorsun. Ama bu hiç ummadığımız ve beklemediğimiz bir fırsat. Kocana o barbarca rejimin kabinesinde bir yeri olacağına dair söz verildiğini bize bildirdiler. Eğer Şasa Courtney’in sırdaşı olabilirsen işlerin içyüzünü, planlarını ve amaçlarını öğrenebiliriz. Bu öyle değerli bir şey olur ki, paha bile biçilemez.

Tara kendisinden neler isteneceğini hissederek başını salladı. “Olmaz...” Mektubun devamını okuyabilmek için bütün cesaretini topladı.

Senden ülkemiz ve aşkımız adına kocanın Weltevreden’deki evine dönmeni istiyorum. Tabii çocuğumuz doğduktan ve sen de kendini topladıktan sonra. Kocandan uzaklaştığın için ondan özür dile, o ve çocuklar olmadan yaşayamayacağını söyle. Ona sokulmak ve güvenini tekrar kazanmak için elinden geleni yap.

Tara fısıldadı. “Bunu yapamam.” Sonra çocukları ve özellikle Michael’i düşündü, yumuşamaya başladı. “Ah Moses, benden ne istediğinin farkında değilsin!” Elleriyle yüzünü örttü. “Lütfen bana bunu yaptırma. Ben özgürlüğümü yeni kazandım, beni bundan tekrar vazgeçirmeye zorlama.” Ama mektup acımasızca devam ediyordu İlerdeki mücadelede hepimiz de fedakârlık etmek zorunda kalacağız. içimizden bazılarından canlarını vermeleri bile istenecek. Bunlardan biri de ben olabilirim...

Hayır, sen olmamalısın, sevgilim! Sen olmamalısın!

Ancak dürüst ve sadık kimseler ödüllendirilecekler de. Son zaferden ve bağımsızlıktan başka ödüller de verilecek. Senden istediğimi yapabilirsen, o zaman buradaki dostlarımız birleşmemizi sağlayacaklar. Aşkımızı saklamak zorunda kalmayacağız. Yabancı bir ülkede özgürce yaşayacağız. Mutlu bir süre aşkımızın zevkini iyice çıkaracağız. Bunu hayal edebiliyor musun, sevgilim? Geceleri ve gündüzleri bir arada olacağız. Sokaklarda el ele dolaşacağız. Bir lokantada baş başa yemek yiyecek ve birlikte açık açık güleceğiz. Dimdik ve korkusuzca duracak, düşüncelerimizi açık açık söyleyeceğiz. Öpüşecek, bütün âşıklar gibi o saçma ama sevimli şeyleri yapabileceğiz. Aşkımızdan olan çocuğumuzu yanımıza alabileceğiz...

Mektup Tara’ya çok acı vermeye başlamıştı. Artık okuyamayacaktı. Molly içeri girdiği zaman genç kadının ağladığını gördü. Yatağa ilişerek Tara’yı kucakladı. “Tara hayatım, ne oldu? Molly’e söyleyebilirsin.”

Tara, “Weltevreden’e geri dönmem gerekiyor,” diyerek hıçkırdı. “Ah, Tanrım, Molly oradan

tümüyle kurtulduğumu sanmıştım. Şimdi geri döneceğim!”

Tara’nın evlilikleriyle ilgili bir görüşme yapmak için resmen buluşmalarını istemesi Şasa Courtney’i fena halde sarstı. Karısıyla aralarındaki resmi olmayan anlaşmadan memnundu. Bu sayede çocukları yanında kalıyor, kendisi de istediği gibi hareket edebiliyordu. Ayrıca evliliğin sağladığı saygınlıktan da yararlanmış oluyordu. Tara’nın ona yolladığı faturaları hiçbir şey söylemeden memnurlukla ödüyordu. Her ayın ilk günü kadının bankadaki hesabına bol para da yatırılıyordu.

Ama şimdi bu mutlu sürenin sona ermek üzere olduğu anlaşılmaktaydı. Şasa hemen başdanışmanlarını Centaine Hanı’na, toplantıya çağırdı. Centaine yönetim kurulu salonundaki masanın başına geçti. Abraham Abrahams da uçakla Johannesburg’dan geldi. Yanında boşanma işlerine bakan bir avukat da vardı.

Centaine hemen yönetimi ele aldı. “En kötü ihtimali düşünelim. Tara çocukları almak isteyecek. Kendisine hatırı sayılacak bir para verilmesini de. Ayrıca çocukların her biri ve kendisi için nafaka da talep edecek.” Abe’e bir göz attı. Adam gümüş saçlı başını salladı. Diğer avukatlar da onu taklit ettiler.

Kahretsin! O kadın beni terk etti! Çocuklarımı ona vermektense cehennemde kavrulmayı tercih ederim!

Abe, “Tara yuvanızda kalmasını imkânsız bir hale soktuğunu iddia edecektir,” dedi. Sonra Şasa’nın yüzündeki öfke dolu ifadeyi fark ederek onu yakıştırmaya çalıştı. “Şunu unutma, Şasa. Herhalde Tara en iyi avukatlardan fikir alacak.”

Kahretsin! Tara’yı uyardım, onu boşamayacağımı söyledim bile! Siyaset hayatım en nazik döneminde. Skandal bana pahalıya malolur. Pek yakında genel seçimlere gireceğim.

Abe, “Onu reddedemeyecek durumda kalabilirsin,” diye mırıldandı. “Tara sağlam durumda olabilir.”

Şasa dürüst bir adam tavrıyla, “Tara hiçbir iddiada bulunamaz,” dedi. “Ben her zaman ince düşünceli ve cömert bir koca gibi davrandım.”

Abe alayla cevap verdi. “Cömert bir insan olduğunu bilmeyen yok. Pek Centaine söze karıştı. “Abe, Şasa’nın başı kadınlarla hiçbir zaman derde girmedi...”

Centaine hayatım, burada gerçeklerden söz ediyoruz, bir anneye özgü hayallerden değil. Ben özel dedektif değilim. Şasa’nın özel hayatı da beni ilgilendirmiyor. Ancak şu son birkaç yıl Şasa’nın Tara’ya onu sadakatsizlikle suçlaması için en aşağı altı koz verdiğini söyleyebilirim...

Şasa, Abe’yi susturmak için telaşla elini sallıyordu. Ama Centaine yüzünde merak dolu bir ifadeyle öne doğru eğildi. “Haydi, Abe,” diye emretti. “Şunları say bakalım.”

Abe, “Şasa iki yıl önce ocak ayında Oklahoma müzikalinde başrole çıkan genç bir kadınla ilişki kurdu,” diye başladı. Şasa iskemlesine çöktü, sanki dua ediyormuş gibi elleriyle yüzünü örttü. Abe konuşmasını sürdürdü. “Birkaç hafta sonra Güney Afrika’ya gelmiş olan İngiliz hokey takımındaki solcu bir kızla da.” Abe o ana kadar kadınların adlarını söylememişti. Ama şimdi, “Kuzey Amerika Yayın Stüdyoları’ndan o televizyon yapımcısı,” diye ekledi. “Küstah ve sevimli bir kız. Kitty Godolphin. Devam etmemi istiyor musun? Birkaç kişi daha var. Ama demin de söylediğim gibi ben özel dedektif değilim. Tara’nın öyle usta birini tutacağından emin olabilirsin. Şasa izini belli etmemek için pek de çaba harcamıyor.”

Centaine adamı susturdu. “Bu kadarı yeter, Abe.” Oğluna hoşnutsuzca ve isteksiz bir hayranlıkla baktı. Bir taraftan da, Thirry kanı bu, diye düşünüyordu.

Ailenin laneti. Sonra sert bir sesle, “Bir sorunumuz olduğu anlaşılıyor,” dedi Boşanma davalarına bakan avukata döndü. “Şasa’nın kendini aldattığını Tara’nın kanıtlayabileceğini kabul edelim. Hakkımızda verilebilecek en kötü karar ne olur?”

Çocukları alabilir. Özellikle küçük olan ikisini. Ve tabii küçük bir servet de koparabilir.

Şasa sordu. “Ne kadar?”

Durumunuzu göz önüne alacak olursak... Avukat nezaketle durakladı. “Bir milyon sterlin. Ve başka şeyler de. Bir ev, nafaka, cep harçlığı, daha önemsiz bir iki şey.”

Şasa iskemlesinde dikleşti. Usulca bir ıslık çaldı, sonra, “Şaka olsun diye söylenen bir şeyi ciddiye alıyorsunuz,” dedi. Ama kimse gülmedi.

Bu toplantı sonucu Şasa da Tara’yla barışmak için ciddi bir biçimde hazırlanmaya başladı. Abe ve diğer avukatların hazırladıkları yazılı önerileri inceledi. İzleyeceği yolu kesin olarak seçti. Artık ne söylemesi, hangi konuları açmaması gerektiğini biliyordu. Hiçbir itirafta bulunmayacak, söz vermeyecekti. Özellikle çocuklar konusunda.

Şasa buluşma yeri olarak Constantia Berg’in eteğindeki havuzu seçti. Tara’nın orada geçirdikleri mutlu saatleri hatırlayacağını umuyordu. Aşçısına Tara’nın en sevdiği yemekleri yaptırarak bunları piknik sepetine koydurttu. Mahzenindeki şarapların en iyisinden altı şişe aldı.

Şasa görünüşüne de özellikle dikkat etti. Saçlarını kestirdi, siyah ipek göz bağı dolu çekmecedan bir yenisini seçti. Tara’nın kendisine hediye ettiği tıraş losyonunu sürdürdü. Karısının beğendiği krem rengi ham ipek elbiseyi giydi. Mavi gömleğinin açık yakasının içine hava kuvvetlerinin eşarbını taktı.

Çocuklar Rhodes Hill’e gönderilmişlerdi. Hafta sonunu Centaine’in yanında geçireceklerdi. Şasa, Tara’yı Molly Broadhurst’ün evinden alması için Rolls Royce arabayı gönderdi. Şoför genç kadını doğrudan doğruya havuza getirdi. Şasa, Tara’ya kapıyı açtı. Kadın öpmesi için yanağını uzatınca da şaşırdı.

Sonra, “Seni iyi gördüm, hayatım,” dedi. Aslında bu yalan sayılmazdı. Tara bir hayli kilo vermiş belı yine incelmıştı. Göğüsleri şahaneydi. Genç kadının gözlerinin altındaki morluklar pek belli olmuyordu. Saçlarını yıkatmış ve kıvırtmıştı. Onun da görünüşüne Şasa gibi özen gösterdiği anlaşılıyordu.

Tara hemen, “Çocuklar nerede?” diye sordu.

Annemin yanındalar. Rahatça konuşabilmemiz için onları gönderdim.

“Çocuklar nasıl, Şasa?”

“Hepsi de çok iyiler. Bundan daha iyi olamazlar.” Şasa, Tara’nın bu konuda bazı iddialarda bulunmasını istemiyordu.

Kadın, “Onları çok özledim,” dedi. Bu sözler Şasa’ya tehlikeli geldiği için sesini çıkarmadı. Onun yerine karısını yazlık pavyona sokarak çağlayana bakan kanepeye oturttu.

“Burası çok güzel.” Genç kadın çevresine bakındı. “Weltevreden’de en çok burayı severim.” Şasa’nın uzattığı şarap kadehini aldı.

Şasa, “Daha güzel günlere,” dedi. Karı koca kadehlerini birbirine dokundurdular.

Sonra Tara kadehini mermer masaya bıraktı, Şasa da savaşın ilk ateşine karşı hazırlandı. Tara,

“Eve dönmek istiyorum,” dedi. Şasa o zaman şaşkınlığından beyaz şarabı ipek elbisesinin önüne döktü. Zaman kazanarak dengesini bulabilmek için göğüs cebinden aldığı mendille şarabı sildi.

İşin garibi Şasa bir bakıma pazarlığı sabırsızlıkla beklemişti. O bir işadamıydı. Alışveriştten kazançlı çıkacağına da çok inanıyordu. Ayrıca tekrar bekârlığa dönme fikrine de alışmıştı. Bunun vereceği zevkleri sabırsızlıkla bekliyordu. Bu ona bir milyon sterline mal olsa bile. Şasa düş kırıklığına uğramıştı. İhtiyatla, “Anlayamadım,” diye mırıldandı.

Çocukları özliyorum. Onlarla beraber olmak istiyorum. Ama çocukları senden uzaklaştırmaya da niyetim yok. Onların bir anneye olduğu kadar, bir babaya da ihtiyaçları var.

Sorun kolaylıkla çözümleniyordu. Bundan daha iyisi olmalıydı. Şasa’nın pazarlıkla ilgili önsüzleri onu hiçbir zaman yanıltmazdı.

Tara konuşmasını sürdürdü. “Yalnız yaşamayı denedim. Hoşuma gitmedi. Geri dönmek istiyorum.”

Şasa dikkatle, “Yani bıraktığımız yerden devam edeceğiz, öyle mi?” diye sordu.

Tara başını salladı. “Bu imkânsız. İkimiz de biliyoruz bunu.” Kocasının başka soru sormaması için elini kaldırdı. “Sana istediklerimi söyleyeceğim. Eski hayatımın sağladığı bütün o şeyleri, çocuklarımı, Courtney adının uyandırdığı saygıyı ve ekonomi yapmak zorunda kalmadan harcayabileceğim o bol parayı...”

Şasa dayanamayarak karısını iğneledi. “Eskiden mevki ve parayı aşağı görürdün.”

Tara kısaca, “Daha önce onlardan yoksun kalmamıştım,” dedi. “Ama buradaki hayata dayanamadığımı zaman bir süre için evden uzaklaşmaya da hakkım olmalı. Yine de seni siyaset hayatın bakımından utanılacak duruma düşürecek değilim. Başka bakımlardan da.” Bir an durdu. “Hepsi bu kadar.”

Şasa, “Buna karşılık benim elime ne geçecek?” diye sordu.

Çocuklarının annesi olacak. Herkesin karşısına yanında karınla çıkabileceksin. Ziyafetler vereceğim. İş arkadaşlarına nezaketle davranacağım. Hatta seçimlerde sana yardım da edebileceğim. Eskiden bu işte ustaydım?

Siyaset hayatımın seni tiksindirdiğini sanıyordum.

Yine de tiksindiriyor. Ama bunu hiçbir zaman belli etmeyeceğim.

Avukatların nezaketle, ‘evlilik hakları’ diye tanımladıkları şey ne olacak?

O yok. Tara başını salladı. “O yalnızca ilişkimizi karmakarışık bir hale sokar.” Genç kadın Moses’i düşündü. Ona hiçbir zaman ihanet edemezdi. Moses kendisi emretse bile. “Hayır... Senin başkalarına gitmene bir itirazım yok. Sen her zaman oldukça ihtiyatlı davranırdın. Yine öyle yapacağından eminim.”

Şasa karısının göğüslerine baktı ve bir an pişmanlık duydu. Ama Tara’nın teklifi onu şaşırtmıştı, istediği her şeyi elde edecek, üstelik bir milyon sterlin ödemekten de kurtulacaktı. “Hepsi bu kadar mı?” dedi.

Evet. Tabii aklına konuşmamız gereken bir şey geliyorsa, o başka.

Şasa başını salladı. “El sıkışıp şampanya açalım mı?”

Tara kocası ve onun dünyası konusundaki gerçek duygularını saklamak için Şasa’ya kadehinin üzerinden gülümsedi. Şampanyayı içerken de kendi kendine yemin etti. Bu anlaşmanın bedelini

ödeyeceksin, Şasa Courtney. Hayalinden bile geçiremeyeceğin kadar ağır bir ücret olacak bu.”

Tara on yıl boyunca Weltevreden’in hanımlığını yapmıştı. O rolü yeniden oynamasının zor bir yanı da yoktu. Ama genç kadına inandırıcı olmayan, sıkıcı bir oyunda rol almış gibi geliyordu.

Tabii arada bazı farklar yok değildi. Konuk listesi belli belirsizce değişmişti. Şimdi Milliyetçilerin en önemlileri ve parti organizatörleri çağrılıyordu. Yemek sofrasında da İngilizceden çok Afrikaner dili konuşuluyordu.

Weltevreden’e en sık gelenlerden biri de İç Güvenlik Bakanı Manfred De Le Rey’di. Tara bütün benliğiyle nefret ettiği, baskı rejiminin en kötü ve en zalim yanını simgeleyen bu adamı doyurmak ve eğlendirmek zorunda oluşunu çok garip buluyordu. Bu tıpkı insan yiyen bir leoparla sofraya oturmaya benziyordu.

Manfred’in gözleri bile o büyük yırtıcı kedininkiler gibi zalim bakışlı ve açık renkti işin garibi Tara, Manfred’den tiksinesine karşın, adamın kendisini çektiğini hissediyordu. Yavaş yavaş Manfred’in olağanüstü zekâsı olduğunu da anlamaya başlıyordu.

Manfred De La Rey’in Courtney ailesiyle olan ilişkisi de Tara’yı şaşırtmaktaydı. Adamın babasının Hani Madeni’nden bir milyon sterlin değerinde elmas çalması bir aile efsanesi halini almıştı. Aslında iki ailenin birbirlerine müthiş düşman olmaları gerekirdi. Gerçekten de Tara bazen Şasa’nın ve Manfred’in sesinde ya da bakışlarındaki gizli nefreti seziyordu. Birbirlerine karşı takındıkları dostça tavırlar da çok yapmacıktı. Sanki iki adam birdenbire, boğuşan köpekler gibi birbirinin gırtlığına atılacaktı.

Öte yandan Tara, Manfred’in Şasa’yı bakanlık vaadiyle o yozlaşmış Birleşmiş Parti’den ayrılması ve Milliyetçi’lere katılması için kandırdığını biliyordu. Şasa baba oğul De La Rey’leri Walvis Körfezi’nde kurulmuş olan yeni konserve balık fabrikasına ortak etmişti.

Bu ilişkiyi Centaine daha da esrarlı bir hale sokuyordu. Tara, Manfred’le karısını ikinci defa yemeğe çağırdığında Centaine onu aradı. Genç kadına açık açık, “Blaine’le biz de gelebilir miyiz?” diye sordu.

Aslında Tara, Centaine’i elden geldiğince az görmeye niyetliydi. Bu kadının çocuklar ve malikâne üzerindeki etkilerini silmek istiyordu. Ama bu açık istek Tara’yı öyle şaşırttı ki, aklına bir bahane gelmedi.

Bu yüzden yalancı bir hevesle, “Tabii, anne,” dedi. “Seni ve babamı zaten çağırırdım. Ama canınız sıkılır diye düşündüm. Babamın De La Rey’den hiç hoşlanmadığını biliyorum...”

Centaine aksi aksi, “Bunu da nereden çıkardın, Tara?” diye sordu. “Evet, onlar ayrı ayrı partilerden. Ama Blaine, De La Rey’e karşı saygı da duyuyor. Onun sorunları kesin bir tavırla hallettiğini düşünüyor. De La Rey’in polisleri çok başarılı oldu. Elebaşlarını yakaladılar. Ciddi olaylar çıkmasını ve daha pek çok kişinin ölmesini engellediler.”

Tara öfkeyle kayınvalidesine bağırmak istedi. Ama derin bir soluk alarak dişlerini sıktı, sonra da tatlı tatlı, “Pekâlâ, anne,” dedi. “O halde Şasa da, ben de cuma gecesini iple çekeceğiz. Yemek sekizde. Yedi buçukta gelin. Tabii erkekler smokin giyecek.”

Gece şaşılacak kadar iyi geçti. Ama Weltevreden’in bir saraya yakışacak kadar büyük ve muhteşem yemek salonunda siyaset konusunun açılması yasaktı. Onun yerine futbol maçlarından ve balık avlamaktan söz edildi.

Nedense Centaine yemek boyunca pek konuşmadı. Tara kadını Manfred’in yanına oturtmuştu. Centaine adamın sözlerini dikkatle dinliyordu. Yemekten sonra da herkes mavi salona geçerken

Manfred'in yanından ayrılmadı. Bir süre sonra da adamla alçak sesle konuşmaya daldı.

Manfred'in boylu poslu Alman karısı Heidi, uzun uzun zenci hizmetkârların tembellik ve hırsızlıklarından yakındı ve tabii Tara'nın dostluğunu da kazanamadı. Genç kadın fırsat bulunca Heidi'nin yanından kaçtı. Mavi kadife kanepede oturan babasına konyak götürerek onun yanına yerleşti.

Usulca, "Centaine senin De La Rey'e hayranlık duyduğunu söyledi." dedi. İkisi de odanın dibinde konuşan Centaine'le Manfred'e baktılar.

Blaine mırıldandı. "Tehlikeli bir adam o. Demir kadar sert ve balta gibi de keskin. Biliyor musun, iş arkadaşları ona 'Panga' adını takmışlar?"

Bu adam neden Centaine'in ilgisini bu kadar çok çekiyor? De La Rey'in buraya geleceğini duyunca bana telefon etti, yemeğe katılmak istedi. Bunun sebebi nedir, baba, biliyor musun?

Blaine gözlerini sigaranın ucundaki küle dikti. Kendi kendine, Tara'ya ne söyleyebilirim, diye soruyordu. Bu dünyada Manfred'in, Centaine'in piç oğlu olduğunu bilen dört kişiden biri de oydu. Karısı bunu açıkladığı zaman geçirdiği şoku ve duyduğu dehşeti hâlâ hatırlıyordu. Şasa bile Manfred'le üvey kardeş olduğunu bilmiyordu. Ama tabii Manfred'in bundan haberi vardı. Centaine, Manfred 1948'de Şasa'nın siyasi yaşamını mahvetmesin diye ona bu gerçeği açıklamış ve şantaj yapmıştı. Bu olay öyle karmaşıktı ki! Blaine, Centaine'in kendisine danışmadan yaptığı deliliklerin ve ihtiyatsızlıkların yankıları yüzünden yıllarca sarsılmıştı. Üzgün üzgün gülümsedi. Centaine hâlâ ateşli ve heyecanlı bir kadındı. Blaine de onun başka türlü olmasını istemiyordu. Kızına, "Bence Centaine, Şasa'nın politika hayatını etkileyecek her şeyle ilgileniyor," dedi. "Bu da normal. Çünkü Şasa'yı De La Rey destekliyor. Bu iş bu kadar basit, yavrum."

Tara başını salladı. "Evet, Şasa'yı De La Rey destekliyor. Ama kocamın parti değiştirmesine ne diyorsun, baba?" Sakin davranmaya karar vermiş olmasına rağmen öfkeyle sesini yükseltmişti. Fransız elçisinin karısıyla konuşmakta olan Şasa başını kaldırarak ona baktı. Tara çabucak sesini alçalttı. "Bu konuda ne düşünüyorsun, baba? Herhalde çok sarsıldın."

Blaine, "Başlangıçta öyle oldu," diye itiraf etti. "Ama sonra durumu Cenlaine'le konuştum. Şasa da beni görmeye geldi. Aramızda tartıştık. Ben düşüncelerimi açıkladım. Sonunda Şasa'nın görüş açısını da kavradım. Onunla aynı fikirde değilim ama düşüncelerine saygı duyuyorum. Şasa bu değişiklik sayesinde çok yararlı olabileceğini düşünüyor..."

Tara baskı altında tuttuğu öfke yüzünden titriyordu. Şasa'ya, Centaine'e ve babasına bağırarak istiyordu. Ama sonra Moses'i ve savaşı düşündü, kendine hâkim oldu. Her şeyi hatırlamalıyım,, dedi. Bu insanların söyledikleri ve yaptıkları her şeyi. En ufak bir ayrıntı bile mücadele için çok değerli olabilir.

Tara böylece yemekte olanları Molly'ye tekrarlardı. En aşağı haftada bir kuaförüne ya da terzisine gitmek bahanesiyle Weltevreden'den ayrılıyordu. Molly'yle Tara buluşacakları zaman çok dikkatli davranıyorlardı. Çünkü Tara'ya bütün sol kanatla ilişkisini kesmesi ve başkalarının yanında siyasal ya da sosyalist fikirlerini açıklamaması emredilmişti. Molly, Tara'nın o gerçek savaş dünyasıyla olan tek bağıydı. Tara arkadaşıyla geçirdiği her dakikaya ayrı değer veriyordu.

Bu buluşmalara Miriam Afrika da katılıyor, bebeği de getiriyordu. Tara oğlunu kucağına alıyor, ona sütünü içirirken Molly'ye rapor veriyordu. Benjamin'in kıvrıkcık saçlarından küçük ayaklarına kadar her şeyi Tara'yı ilgilendiriyordu.

Yine bir gün Tara, Molly'ye gittiğinde kadın ona Moses'den gelmiş olan bir mektubu verdi. Bunun

yanında Benjamini kucığına almanın verdiği mutluluk bile sönük kaldı.

Moses mektubu Addis Ababa'dan yazmıştı. İmparator Haile Selasiye onu, Siyah Afrika Devlet Başkanları'nın toplantısında bir konuşma yapmaya çağırmıştı.

Moses, "Buradan Cezayir'e gideceğim," diye yazıyordu. "Sonra da New York'a uçacağım. Davamızı Birleşmiş Milletler'de açıklama fırsatını bulacağım. Ama sana, seni ve bebek Benjamin'i etkileyecek daha da güzel bir müjdem var.

Amacımız uğruna yaptığın önemli çalışmaları sürdürdüğün takdirde güçlü dostlarımız seni özel bir biçimde ödüllendirecekler. İlerde bir gün üçümüz... sen, ben ve Benjamin, Londra'da bir araya geleceğiz. Oğlumu kucığıma almayı ve seni de tekrar görmeyi ne kadar istediğimi bilemezsin.

Daha kesin bir haber alır almaz sana yazacağım. O arada değerli çalışmalarını sürdürmeni rica ediyorum. Özellikle kocanın gelecek haftaki seçimlerde başarılı olması için elinden geleni yapmalısın. O zaman mücadele bakımından eşsiz bir durumda ve değerde olursun."

Tara bu mektubu aldıktan sonra günlerce keyifli keyifli dolaştı. Şasa'yla Centaine de bunu fark ettiler ve Tara'nın sonunda Weltevreden'in hanımı olarak sorumluluklarını kabul etmeye başladığını, Şasa'yla yaptığı anlaşmaya da uyacağını düşündüler.

Başbakan seçim tarihini açıkladığında bütün ülkede heyecanlı çalışmalar ve entrikalar başladı. Kampanyanın en önemli olaylarından biri Şasa'nın Birleşmiş Parti'den ayrılması ve Milliyetçiler tarafından Güney Boland'dan aday gösterilmesiydi.

Kitty Godolphin seçimi izlemek için New York'tan geldi, Jan Smuts havaalanına iner inmez Şasa'nın bürosuna telefon etti.

Neşeyle, "Merhaba," dedi. "Ben geldim."

Seni dişi köpek! Şasa kızın sesini hemen tanıdı. "Bana yaptıklarından sonra seni kabarıklı çizmelerle tekmelemem gerekir."

Ah, programı gördün demek? İyi değil miydi? Seni iyi yakaladığımı düşünüyordum.

Evet, filmi geçen ay Londra'dayken BBC'de gördüm. Beni hem zalim, hem de ukala göstermişsin. Kaptan Bligh'yla Simon Legree arası bir yaratık. Onlardan çok daha sevimsiz.

Söyledim ya, seni iyi yakaladım.

Seninle neden konuştuğumu da bilmiyorum. Şasa istememesine rağmen dayanamayarak güldü.

Burada akıldan değil, ihtirastan söz ediyoruz, oğlum. Bu ikisi birbirine uymaz.

Şasa'nın gözlerinin önünde kızın ince vücudu belirdi. "Neredesin?"

Johannesburg Havaalanı'nda.

Bu akşam ne yapıyorsun? Şasa çabucak hesapladı. Uçakla dört saatte Johannesburg'a gidebilirdi.

Kitty, "Önerilerini bekliyorum," dedi. "Tabii siyasal görüşlerini neden değiştirdiğin konusunda benimle bir söyleşi yapman şartıyla." Şasa, "Aslında daha akıllıca davranmam gerekir," diye cevap verdi. "Ama beş saat sonra orada olacağım. Bir yere gideyim deme."

Şasa, Johannesburg'a varır varmaz hemen Carlton Oteli'ne gitti. Kitty onu lobide bekliyordu. Blucinli kız çocuksu bir heyecanla Şasa'nın boynuna atıldı, sonra da onunla birlikte dairesine çıktı. "Hank ışıkları hazırladı, kamerasıyla bekliyor."

Sohbet çok yorucu ve sert oldu. Kitty, Şasa'yı sıkıştırdı durdu. Ama Şasa da ona ustalıkla cevap verdi.

Konuşma sona erdiği zaman kıza, "Senin görevin gerçekleri bildirmek," dedi. "Bunları yeni bir biçime sokmak değil. Sen bir habercisin. Kendini Yargılama Tanrı'sı sanmamalısın."

Kitty güldü. "Buna inanıyorsan gerçekten saf bir adamsın demektir. Bizler krallar yaratır ya da onları mahvederiz." Şasa, Kitty'ye sanki onu ilk defa görüyormuş gibi baktı. "Tanrım! Sen de herkes gibi güç peşindesin."

Bundan daha önemli bir şey var mı, ahbap? "Ahlaksızın birisin." "Senden daha ahlaksız değilim."

"Hayır, benden daha ahlaksızsın. Biz karar vermeye ve bunun sonuçlarına katlanmaya hazırız. Sen her şeyi mahvediyorsun. Sonra da kırdığı oyuncaktan bıkan bir çocuk gibi onu bir tarafa fırlatıyor, pişmanlık duymadan daha ilgi çekecek bir konunun peşine takılıyorsun."

Bu sözler Kitty'yi kızdırdı. Kızın parlak gözleri kısıldı, burun ve yanaklarındaki çiller altın tozu gibi ışıldadı. Onun bu hali Şasa'yı etkiledi. Kızın damarına daha da basmaya karar verdi. Böylece Kitty iyice teslim olacaktı.

Amerikan televizyonunda Güney Afrika uzmanı kesilmenin bir tek nedeni var. O kara kitlelerin kaderi aslında seni hiç ilgilendirmiyor. Sadece burnuna kan ve şiddet kokusu geldiği için bu konuyla ilgileniyorsun.

Kitty ıslık çalar gibi, "Seni köpek," dedi. "Ben barış ve adalet istiyorum." "Kitty, aşkım, barış ve adalet konularıyla ilgili bir program dikkati çekmez. Sen buraya çılgınlıkları ve ölümleri filme çekmek için geldin. Eğer bu yakında olmazsa, yine de kaygılanmazsın. Bu işi kolaylıkla çözümlersin. Birilerini itiverirsin."

Kitty öfkeyle sarsılıyordu. "Şu son saat boyunca ırk ayrımıyla ilgili korkunç zehirler saçıp durdun! Şimdi beni haksız davranmakla suçluyorsun. Şiddet olayları nasılsa başlayacak. Sen ise onları benim kışkırtacağımı iddia ediyorsun."

Şasa tek kaşını kaldırarak azametle gülümsedi. Parlamentoda düşmanlarının damarına basmak istediği zaman da böyle yapardı. Dudakları bembeyaz kesilmiş olan Kitty hiddetle titreyerek onun üzerine atıldı. İki elinin tırnaklarını Şasa'nın alayla parlayan tek gözüne bastırmaya çalıştı. Ama kızı bileklerinden yakaladığı gibi havaya kaldırdı. Şasa'nın gücü Kitty'yi şaşırtmıştı. Ama hızla dizini kaldırarak onun kasıklarına vurmaya çalıştı. Şasa hemen yan döndü, kızın dizi sert kalçasına geldi.

Şasa, "Senin gibi terbiyeli bir kız böyle bir oyunu kimden öğrenmiş?" diye sordu, Kitty'nin kollarını geriye itti, onu öpmeye başladı.

"Geçenlerde şansım yardım etti, Sabi Nehri'nin öte tarafında elli bin dönümlük bir yer aldım. On beş yıldan beri o toprakların peşindeydim. Arazi eski Landlord'lardan birinin dul karısına aitti. Toprakların satışa çıkarılması için ihtiyarın ölmesini beklemek zorunda kaldım. Topraklar hiç bozulmamış. Her taraf av hayvanı dolu. 'Kayıp bir hafta' sonu için uygun bir yer. Yarın sabah kahvaltısından sonra oraya uçarız. Kimse nerede olduğumuzu öğrenmez."

Kitty güldü. "Sen o küçücük aklını kaçırmışsın, aşkım. Ben çalışan bir kıyım. Yarın saat on birde muhalefet lideri De Villiers'le bir konuşma yapacağım.

Aslanlara ve kaplanlara bakmak için seninle geri kalmış bölgelere gitmek niyetinde de değilim."

Afrika'da kaplan yoktur. Afrika uzmanı olduğuna göre bunu bilmen gerekir. Şasa sinirlenmişti.

“Beni buraya çekmek için hileye başvurdun. Boş yere Johannesburg’a getirdin.”

Boş yere mi? Kitty yine güldü. Aramızda geçenleri böyle mi tanımlıyorsun?”

“Bunun dört gün süreceğini sanıyordum.”

“Seninle yaptığımız söyleşiye yüksek fiyat biçmişsin. Gecenin geri kalan bölümü de senin. Yarın ikimiz de işlerimizin başına döneceğiz.”

Şasa kızın kendisini yine etkilemeye başladığını seziyordu. Geçen sefer Kitty’ye evlenme teklif etmişti. Bu fikir hâlâ hoşuna gidiyordu. Tara’yla ilk karşılaşmalarından beri hiçbir kadın onu Kitty kadar etkilememişti. Kızı istemesinin bir nedeni de onu elde edemeyeceğini bilmesiydi. Şasa istediği her şeyi ele geçirmeye alıştı. Şimdi bu çocuk suratlı, ince vücutlu, duygusuz ve acımasız kızı istiyordu.

Kitty onun ateşli bakışlarını fark ederek, “Yemeğini ye,” dedi gülerek. “Her şeyin sırası var, aşkım.”

Şasa, Tara’nın seçim kampanyasında ona yardımcı olma teklifini kuşkuyla karşılamıştı. Bu yüzden karısını Weltevreden’de bırakarak yalnız başına yolculuğa çıktı.

Ancak seçim bölgesindekiler adayların yanlarında eşleriyle propaganda gezisine çıkmaları bekliyordı. Ama onun mazeretini uygun karşıladılar.

Onların desteğiyle gerçekten başarılı bir kampanya yürüttü, sonunda da seçimi kazandı.

Centaine, Rhodes Hill’de Şasa’nın bakan olmasının şerefine bir parti vererek önemli yüz elli kişiyi çağırdı.

Şasa annesiyle ‘Mavi Tuna’ parçasına uyarak vals yaparken kadın, “Seninle yine uygun zamanda, uygun olanı yaptık, chérie,” dedi. “Hepsi de yine gerçek olabilir.” Alçak sesle, yaşlı Pigme’nin Şasa doğduğu zaman bestelediği övgü dolu şarkıyı söylemeye başladı.

Okları yıldızlara uçacak. Adı söylendiği zaman Ta uzaklardan duyulacak. Nereye giderse gitsin, iyi suyu bulacak!

Ana oğul Kalahari’de birlikte geçirdikleri o çok gerilerde kalmış günleri özemle hatırladılar.

Şasa parlamentonun açılmasından sonra ilk defa bir konuşma yaptığı yerinden kalkarken kıyamet de koptu. Eski parti arkadaşları tiksintiyle bağırdılar. Ayaklarını vurarak ıslık çaldılar.

Uzun boylu zarif adam alayla gülerek yavaş yavaş onları susturdu. Aslında usta bir konuşmacıydı. Eski partisini eleştirdi. Zayıflıklarını ve kusurlarını gözler önüne serdi.

Yerine oturduğu zaman eski arkadaşları fena halde sıkılmışlardı. Başbakan ise Şasa’ya doğru eğilerek takdirle başını salladı. O zamana kadar böyle bir şey yaptığı hiç görülmemişti. Parlak bir başlangıçtı bu.

Blaine Malcolmess’le Centaine hafta sonu için Weltevreden’e geldiler. Aile her zamanki gibi cumartesi öğleden sonraki saatleri polo sahasında geçirdi. Blaine kısa bir süre önce Güney Afrika polo takımının kaptanlığından çekilmişti.

Şasa’ya bu kararı neden verdiğini de açıklamıştı. “Altmışını geçmiş bir adamın hâlâ polo oynaması ayıp bir şey.”

Kırkındakilerden çok daha usta bir oyuncusun, Blaine. Bunu sen de biliyorsun?

Blaine, “Kaptanlığın yine de ailede kalması iyi olmaz mı?” dedi.

Benim tek gözüm var.

Şaçmalama! Topa her zamanki gibi ustalıkla vuruyorsun. Tek gereken şey çalışman. Tekrar tekrar çalışman.

Şasa itiraz etti. “Buna ayıracak zamanım yok.”

İnsan bu hayatta istediği her şey için zaman bulur.

Blaine böylece Şasa’yı antrenmana zorladıysa da, Şasa’nın artık top oyunları ile ilgilenmediğini ve milli takıma hiçbir zaman kaptanlık etmeyeceğini anlıyordu. Evet, gerçi hâlâ ata büyük bir ustalıkla biniyordu. Kolu güçlü ve şaşmazdı. Heyecanlandığı zaman bir aslan kadar cesur oluyordu. Ama son zamanlarda Şasa’yı heyecanlandırmak için daha önemli şeyler gerekiyordu.

Çok garip. Pek çok yeteneği olan bir insan bunların hiçbirini geliştirmeden ziyan ediyor. Blaine böyle düşünürken Şasa’nın oğullarına baktı.

Sean’la Garrick her zaman olduğu gibi antrenmana davetsiz katılmışlardı. Büyüklerin hızına ve ustalığına erişmeleri imkânsızdı tabii. Ama onlar için pasçı görevi yapabiliyorlardı.

Sean atı babasının o yaşta yaptığı gibi sürüyordu. Bu Blaine’in kalbinin özlemle sızlamasına neden oldu. Sanki at çocuğun bir parçasıydı. Sopayı do bir yetenekle ve rahatlıkla kullanıyordu. Ama Sean’ın ilgisi çabuk sönüyor, gereksiz hatalar da yapıyordu. Onu sitilini geliştirmekten çok kardeşinin damarına basmak, gösteriş yapmak ve tribünlerdeki kızlara anlamlı anlamlı bakmak ilgilendiriyordu.

Garrick ağabeyiyle taban tabana zıttı. Usta bir binici sayılmazdı. Ama bütün dikkatini oyuna vermeyi başarıyordu. Gözlüklerinin arkasından topa adeta öfkeyle bakıyor ve sopayı ancak hendek kazan bir işçinin düzeyindeki zarafetle kullanıyordu. Ama topa yine de başarıyla vurabiliyordu. Blaine birdenbire torunundaki değişikliği fark ederek şaşırdı. O sıksa, küçük çocuk kaybolmuştu sanki. Garrick’in omuzları, göğsü ve kollarının üst kısımları o yaşta bir çocukta görülmeyecek kadar gelişmişti. Ama bu yüzden de attan indiği zaman biraz maymuna benziyordu.

Şasa’nın onunla yakından ilgilenmesi, Garrick’le sık sık konuşması da Blaine’i şaşırtıyordu.

Michael o gün ata binmiyordu. Bileğinin burkulduğunu bahane etmişti yine. Sık sık oluyordu bu. Michael fazla çabalamaktan kaçınıyordu. Blaine gölgedeki çay masasında Tara’nın yanında oturan Michael’e bakarak kaşlarını çatı. Ana oğul bir şiir kitabının üzerine eğilmişlerdi, ikisi de bir defa olsun başlarını kaldırıp oyunculara bakmamışlardı. Blaine her zaman, bir gencin vücudunun sağlıklı, kafasının da disiplinli olması gerekir, kuralına inanırdı. Tara’ya Michael’den de söz etmiş, o da Michael’i oyuna katılması için teşvik edeceğine söz vermişti ama bunu yaptığını gösteren bir şey yoktu.

Blaine arkasından gelen hafif çılgılık ve kahkahaları duyarak omzunun üzerinden baktı. Sean kızların arasına karışmıştı. Onlarla şakalaşıp duruyordu.

Blaine kendi kendine, bu işe burnumu sokmamalıyım, diye söylendi. Ama Şasa’yla biraz konuşsam yine de iyi olur sanırım. Tara’yla konuşmak yersiz. Fazla yumuşak o.

Etrafına bakındı. Şasa seyislerden biriyle en sevdiği atını inceliyordu. Blaine işte tam fırsatı, diye düşünerek damadına katıldı. Şasa’yla bir süre atın biraz zayıf olan bileklerinin sarılmasından söz ettiler.

Sonra Blaine kayıtsızca, “Sean’ın Bishops Okulu’nda durumu nasıl?” diye sordu.

Şasa şaşırdı. “Tara sana bir şeyler mi söyledi?”

Blaine, “Bir sorun mu var?” dedi.

Sean zor bir dönem geçiriyor. Biraz asileşti. Notları berbat. Onunla kırbacın yardımıyla görüşüm.

Oğlum sadece bu dilden anlıyor. Ama yakında düzelir, Blaine. Hiç endişen olmasın.

Blaine, “Bazıları için her şey çok kolaydır,” diye mırıldandı. “Hayat boyu kayıtsız davranmaya alışırlar.” Şasa’nın hafifçe dikleştiğini fark etti. Damadının bu sözlerle kendisini kastettiğini sandığı anlaşılıyordu. Blaine de mahsus ekledi. “Bunu sen de bilirsin, Şasa. Sende de aynı zayıflık var.”

Galiba benimle böyle konuşmaya hakkın var. Bu dünyada bu hakka sahip tek insan da sensin. Şasa’nın yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti. “Ama bu sözlerinden hoşlanmamı da bekleme, Blaine.”

Blaine, “Herhalde Sean da eleştiriye gelemiyor,” dedi. “Ama ben senden değil, ondan söz etmek istiyorum. Bir kere Sean’ın davranışlarını hafife alma. Bunlara şimdi engel olmazsan ilerde ciddi bir sorunla karşılaşabilirsin. Bazı insanların her zaman heyecan duymaları gerekir, yoksa çabuk sıkılırlar. Galiba Sean da onlardan. Öyleleri heyecan ve tehlikeye tutsak hale gelirler. Sean’ı yakından izle, Şasa?”

Teşekkür ederim, Blaine. Şasa başını salladı ama minnet duyduğu da yoktu.

Sana gelince, Şasa... Sen hayatı her zaman bir oyun saydın.

Şasa, “Hayat gerçekten bir oyun değil mi?” dedi.

Eğer buna inanıyorsan o zaman bir bakanlığın sorumluluklarını yüklenmeye de hakkın yok demektir. Blaine’in sesi hafifti. “Hayır, Şasa. Sen on altı milyonun durumundan sorumlusun. Bu artık bir oyun değil, kutsal bir görev.”

İki adam uzun uzun birbirlerine baktılar.

Blaine, “Bunu düşün, Şasa,” dedi. “İlerde bizi kara ve zor günlerin beklediğini sanıyorum. Şirket hisselerinin arttırılması değil, bir milletin yaşaması için çabalayacaksın. Başarısızlığa uğraman da dünyanın sonu demek olur. Ve bir tek sen ıstırap çekmezsın...” Blaine kendisine doğru koşan İsabella’ya döndü.

Kız, “Büyükbaba, büyükbaba!” diye bağıırıyordu. “Sana babamın bana verdiği atı göstermek istiyorum.” iki adam da başlarını eğerek bu güzel çocuğa baktılar.

Blaine usulca, “Evet, Şasa,” diye mırıldandı. “Tek ıstırap çeken sen olmazsın.” Kızın elini tuttu. “Pekâlâ, Bella. Seninle ahırlara gidelim.”

E Şasa Weltevreden’e döndüğünde hayatından çok memnundu. O günkü ka3jne toplantısında konuşmuş, çok da başarılı olmuştu. Artık yerini sağlamlaştırmış, ününü de artırmış olduğunun farkındaydı. Çalışma odasına girerek çantasını masaya bıraktı, terastan gelen sesleri duyunca güneşe çıktı. Tara, Bishops okulu’nun müdürünü ağırlamakla meşguldü. Adam genellikle serkeş öğrencilerin anne ve babalarını okula çağırırdı. Ama Courtney ailesi konusunda aynı şeyi yapamazdı. Centaine Courtney Malcolmess otuz yıldan beri okulun yönetim kurulundaydı. Oğlu savaştan önce öğrenci temsilciliği yapmıştı. Şimdi o da kurulda üyeydi. Ana oğul okula mali bakımdan cömertçe yardım da ediyorlardı, işte bugün je müdür, Courtney’leri çağıracağı yerde kalkıp onların evine gelmişti. Yüzünde saygılı bir ifade olan Tara kocasının geldiğini görünce rahatlayarak ayağa kalktı. “Hoş geldiniz, müdür bey.” Şasa adamın elini sıktı. Müdürün yüzündeki sıkıntılı ifade onu kaygılandırmıştı.

Tara, “Müdür bey sizinle Sean hakkında konuşmak istiyor,” diye açıkladı. “Önce erkek erkeğe konuşsanız daha uygun olacak. Ben çay hazırlarken baş başa kalırsınız.” Sessizce uzaklaştı. Şasa nazik nazik, “Güneş ufka yaklaşıyor,” dedi. “Size viski ikram edebilir miyim?”

Hayır teşekkür ederim, Bay Courtney. Müdürün Şasa’nın ilk adını kullanmaması iyiye işaret

değildi. Şasa ciddi bir tavır takınarak müdürün yanındaki koltuğa oturdu. “Sean, ha? O küçük haydut yine ne yaptı?”

Tara aynı anda usulca kocasının çalışma odasına süzüldü, Şasa’nın krokodil evrak çantasını açtı. İçinde o günkü kabine toplantısının tutanakları vardı. Belgeleri alarak camlı kapıların yanındaki bir masaya götürdü. Orada ışık daha iyiydi. Perdenin kenarından baktığı zaman kocasıyla müdürü de görebiliyordu. İki adam asmanın altında ciddi ciddi konuşmaktaydılar.

Tara mavi kâğıtları çabucak masaya dizdi, eteğinin cebinden küçük bir fotoğraf makinesini çıkardı. Bir çakmak büyüklüğündeydi. Mekanizmaya hâlâ alışamamıştı. Elleri korkudan titriyordu. Bu işi ilk defa yapıyordu. Makineyi Molly ona son buluşmalarında vermiş, “Verdiğin bilgi dostlarımızı çok memnun etti,” demişti. “Onun için işini kolaylaştırmak istediler.” Tara küçük düğmeleri çevirir, her sayfanın fotoğrafını iki kere çekerken parmakları birer sucuğa dönmüş gibi geliyordu. Sonra fotoğraf makinesini cebine attı, kâğıtları dikkatle Şasa’nın çantasına yerleştirdi.

Beş dakika sonra da elinde Kraliçe Anne sitili gümüş çaydanlıkla terasa çıktı. Genellikle bu, Şasa’yı sinirlendirir, karısının hizmetçilerin işini görmesinden hoşlanmazdı. Özellikle konukların önünde. Ama bugün müdürle konuşmaya dalmış olduğu için durumu fark etmedi.

Bu çocukça coşkudan daha öte bir şey olamaz, müdür bey. Şasa ellerini dizlerine dayayarak müdüre doğru eğilmiş, kaşlarını da çatmıştı.

Ben de olaya bu gözle bakmaya çalıştım. Müdür üzüntüyle başını salladı. “Ailenizin okulla olan özel ilişkisi yüzünden mümkün olduğu kadar yumuşak davranmaya çabaladım. Ancak...” Bir an anlamlı anlamlı durdu. “...Sözünü ettiğimiz bir tek olay değil. Bir iki çocukça muziplik de sayılmaz bu. Daha çok, insanı korkutan bir düşünce ve davranış tarzı.” Müdür duraklayarak Tara’nın uzattığı fincanı aldı. “Özür dilerim, Bayan Courtney, bu size olduğu kadar bana da acı veriyor.”

Tara usulca, “İnanamıyorum,” diye mırıldandı. “Çocukların hepsini oğullarınızdan ayırt etmediğinizi biliyorum.” Şasa’ya bir göz attı. “Kocam bu sorunu kabul edemedi.” Duyduğu memnunluğu kederli ama cesur bir gülümsemeyle gizledi. Sean her zaman Şasa’nın gözbebeği olmuştu, inatçı, başkalarını düşünmeyen bir çocuktur. Tara, Sean’ın zalim tarafını ne anlamış, ne de kabul edebilmişti. Çocuk daha konuşmaya başlamadan bile bencil davranmış, hiçbir zaman minnet duymamıştı. Tabii Tara oğlunu seviyordu ama ondan hoşlanamıyordu. Sean yürümeyi öğrenir öğrenmez hemen babasını izlemeye başlamıştı. İlk söylediği kelime de, “Baba,” olmuştu. Tara’yı kırmıştı bu. Sean’ı karnında taşımış, dünyaya getirmiş ve emzirmişti. Oysa o kalkmış, “Baba,” demişti. Eh, Sean artık Şasa’nın oğluydu. Tara arkasına yaslanarak kocasının bu sorunla boğuşmasını seyretmeye başladı. Adamın rahatsızlığı ona kinle karışık bir zevk veriyordu.

Şasa, “Sean doğuştan sporcu,” diyordu. “Bir lider. Kafalı bir çocuk. Onun kendini toplayacağından eminim. Geçen sömestrin sonunda karnesini gördüğüm zaman onu iyice patakladım. Bu akşam aklını başına getirmek için Sean’ı tekrar okşayacağım.”

Sopa bazı çocukları hiç etkilemez. Daha doğrusu onlarda ters tepki yaratır. Sizin Sean da bu cezaya savaşta aldığı yaraları değerlendiren bir asker gözüyle bakıyor. Yani onları cesaret ve metanetin bir kanıtı sayıyor.

Tara, “Ben kocamın çocukları dövmesine her zaman karşı çıktım,” dedi. Şasa kadına onu uyarırcasına bir göz attı.

Müdür konuşmasını sürdürdü. “Sean’ı dövmeyi ben de denedim, Bayan Courtney. Bu cezayı memnunlukla karşılıyor. Sanki bu onu diğer çocuklardan daha üstün bir duruma getiriyormuş gibi.”

Şasa beceriksizce, “Ama o iyi bir atlet,” diye mırıldandı.

Müdür başını salladı. “‘Sporcu’ değil de ‘atlet’ sözcüğünü seçtiniz. Benim yaptığım gibi. Sean yaşına göre fazla gelişmiş ve olgun. Grubundaki diğer çocuklardan daha güçlü. Kazanmak için kuvvetini kullanmaktan da kaçınmıyor. Bazen kurallara uymayacak bir biçimde hem de.” Şasa’ya anlamlı anlamlı baktı. “O kafalı bir çocuk. Ama aldığı notlardan, kafasını sınıfta kullanmak niyetinde olmadığı da anlaşılıyor. Tersine kafasını pek de onaylamayacak konulara veriyor.” Durakladı. Oğlunu çok seven bir babaya belirli örnekler vermenin zamanı olmadığını seziyordu. “Dediğiniz gibi Sean doğuştan bir lider. Ama ne yazık ki etrafına okuldaki en beğenilmeyecek çocukları topluyor. Sean adeta bir çete kurdu, diğer çocuklara dehşet saçıyor. Büyük öğrenciler bile oğlunuzdan korkuyorlar.”

Bunu kabul edemem. Şasa’nın suratında sert bir ifade belirmişti.

Açık açık konuşacağım Bay Courtney, Sean’ın kinci ve hain bir yanı var. Tabii bunun düzeleceğini umuyorum. Ama bu olmazsa Sean’ın Bishops’taki geleceği konusunda ciddi bir karar vermek zorunda kalacağım.

Şasa, “Onun da benim gibi öğrenci temsilcisi olmasını istiyordum,” diye itiraf etti.

Müdür başını salladı. “Temsilci olmak bir tarafa, Bay Courtney, Sean yılsonuna kadar kendini toparlamazsa onu Bishops Okulu’ndan çıkarmak zorunda kalacağım.” ? Şasa, “Tanrım...” diye fısıldadı. “Ciddi olamazsınız.” “Çok üzgünüm... ama ciddiyim.”

Bishops Okulu müdürünün Clare East’ı işe almış olması şaşılacak bir şeydi. Ama tabii bu geçici bir durumdu. Resim öğretmeni hasta olduğunu ileri sürerek okuldan ayrıldığı zaman Clare East’le altı aylık bir anlaşma yapmışlardı.

Clare müdürle konuşmaya giderken üzerine altı yıldan beri giymediği bir Kılığı giymişti. Yani yirmi bir yaşından beri. Yakası kapalı, donuk yeşil bir elbise uzun siyah saçlarını da örerek başının arkasına sarmıştı.

Ama işe alınır alınmaz da her zamanki kılığına bürünmüştü. Parlak renkli, geniş büzgülü etekler, Meksika tarzı dekolte bluzlar. Sanat bölümü ana binalardan biraz uzakta olduğu için Clare bu bakımdan kendini rahat hissediyordu. Uzun siyah saçlarını her gün başka biçime sokuyor, ders verirken sandaletlerini çıkararak resim salonunda yalınayak dolaşıyor, âşıklardan birinin kendine getirdiği ince siyah Portekiz sigaraları içiyordu.

Resim Sean’ı hiç ilgilendirmiyordu. Bu dersi fazla çaba harcamasına gerek olmayacağını düşündüğü için seçmişti.

Sean resim salonuna girer girmez Clare’e âşık oldu. Kadın resim kâğıdına bulaştırdığı boyaları incelemek için sehпасına yaklaştığı zaman onun kendisinden iki buçuk santim kısa olduğunu ve koltukaltlarındaki tüyleri almadığını fark etti.

Sean genç kadını erkekçe, kabadayıca tavırlarıyla etkilemeye çalıştı. Bu işe yaramayınca da Clare’in önünde küfretmeye başladı. Oysa bu sözleri yalnızca polo atlarına söylerdi. Clare East o zaman müdüre bir not gönderdi. O da ağır bastonuyla çocuğa dört defa vurdu. O arada Sean’a birkaç söz de söyledi. “Delikanlı... şırrak... kötü davranışlarını... şırrak... küfürlerle daha feci bir hale... şırrak... sokmana izin veremem... şırrak... Özellikle hanımların önünde.”

Çok teşekkür ederim, müdür bey. Dayağa böyle karşılık vermek bir gelenektir. Adamın önünde insanın sızlayan yerini ovuşturmaması da öyle. Sean resim odasına döndüğü sırada aşkı sopa

yüzünden soğumamış, tersine büsbütün alevlenerek dayanılamayacak bir hal almıştı. Ama taktik değiştirmesi gerektiğini de anlıyordu.

Sean bu durumu ‘baş adamı! Sümüklü Artbuthnot’la konuştu. Arkadaşının önerisi de cesaretini ancak pek az kırdı. “Unut o kadını. Okulda herkes ona bayılıyor. Ama Tug kadını geçen gün sinemada bir herifle görmüş. Adam en aşağı otuzundaymış. Bıyığı ve kendi arabası varmış. Arka sırada öpüşüp duruyorlarmış. Neden onun yerine gidip Fino’yu görmüyorsun?”

Fino on altı yaşındaydı. Rustenberg Okulu’nda öğrenciydi. Bishops’la Rustenberg arasında yalnızca demiryolu vardı. Fino’nun hayattaki bütün amacı elden geldiği kadar çok sayıda, erkekliğin sınırına gelmiş çocukla ilgilenmekti. Sean, Fino’yla hiç konuşmamıştı. Ama kız ona haber yollamış, Rondebosch’ daki çam korusunda buluşmalarını istemişti. Son zamanlarda Sean’ın yer aldığı her kriket maçına da geliyordu.

Sean bu öneriyi tiksintiyle reddetti. “O da gerçekten finoya benziyor.” Sonunda Clare East’e uzaktan tapmakla yetinmeye karar verdi. Sonra bir gün kadının çekmecesinde o siyah Portekiz sigaralarından ararken durum değişti. Sean da o sigaralardan hoşlanmaya başlamıştı. Kadına âşık olması, ondan bir şey çalmayacağı anlamına gelmiyordu. Sean’ın kâğıt ataşıyla açtığı kilitli çekmecedeki yeşil kurdelelerle bağlanmış, mukavva bir dosya vardı. Bunun içinde çıplak erkek modellerin kara kalemle yapılmış yirmi kadar resmi konulmuştu. Her birinin altında Clare’in imzası ve tarih de vardı. Sean o ilk kıskançlık sarsıntısından sonra resimdeki erkeklerin her birinin de farklı kimseler olduklarını anladı. Bir tek ortak yanları vardı. Suratları kaba taslak çizilmişti ama cinsel organları çok ayrıntılıydı. Aslında Sean’ın bulduğu Clare’in âşıklar koleksiyonuydu. Kadının güçlü zevkleri olduğu anlaşılıyordu. Ve erkeklere düşkünlüğü. Bu durum dosyadaki resimlerden de anlaşılıyordu. Sean’ın sönükleşen umutları tekrar canlandı. Çocuk o akşam kardeşi Michael’e Clare East’in bir potresini yapması için beş şilin verdi.

Michael de resim derslerine giriyordu. Bu yüzden modelin haberi olmadan istenilen resmi yaptı. Portre Sean’ın umduğundan daha da güzel oldu. Çocuk resmi kadına verdi. Clare de dersin sonunda öğrenciler dağılırken, “Sean,” dedi. “Lütfen sınıfta kalır mısın?”

Oda boşalınca Sean’ın resim defterindeki kendi portresine bakarak, “Bunu sen mi yaptın?” diye sordu. “Gerçekten çok güzel.” Soru masumdu ama resim Sean’ın o zamana kadar çizdiği renk karmaşalarından çok farklıydı. Çocuk bu yüzden ressamın kendisi olduğunu iddia etmenin tehlikelerini sezdi.

Açık açık, “Bu portreyi ben yaptım, diyecektim,” diye itiraf etti. “Ama size yalan söyleyemem, Miss East. Bu resmi yapması için kardeşime para verdim.”

Neden Sean?

Çocuk, “Herhalde’sizden çok hoşlandığım için...” diye mırıldandı. Kadın Sean’ın kızardığını fark ederek şaşırdı. Bu hal ona dokundu. O zamana kadar Sean’dan gerçekten nefret etmişti. Küstah ve terbiyesizdi. Sınıftaki öğrencileri de kötü bir biçimde etkiliyordu. Sigaralarını çalanın Sean olduğundan da emindi genç kadın. Ama şimdi çocuğun hiç fark etmediği bu duygusallığı Clare’i şaşırtmıştı. Birdenbire Sean’ın eskiden sırf dikkatini çekmek için o kadar gürültü ettiğini anladı. Ondan sonra da çocuğa karşı daha yumuşak davranmaya başladı. Sean’a gülümsüyor, onun resimlerini düzeltiyordu.

Sean da buna karşılık genç kadının masasına armağanlar bırakmaya başladı. Clare o zaman hırsızın Sean olduğunu düşündüğünde yanılmamış olduğunu anladı. Ama çocuk bundan vazgeçmişti artık. Clare gelen meyve ve çiçekleri kabul ediyordu. Bir şey söylemiyor, yalnızca Sean’ın sehпасının

yanından geçerken gülümseyerek başını sallıyordu.

Sonra Clare bir cuma çekmecesini açtı. Buraya mavi mineli bir kutu konmuştu. Üzerine kuyumcunun adı altın harflerle yazılmıştı. Clare sınıfa arkasını dönerek kutuyu açtı ve birden irkildi. Az kalsın kutuyu elinden düşürüyordu. İçinde beyaz altından yapılmış bir broş vardı. Ortasında iri bir yıldız safir ışıldıyordu. Mücevherden pek anlamayan Clare bile taşın eşsiz bir şey olduğunu anladı. Safirin etrafındaki küçük pırlantalar bir yıldız oluşturunuyordu. Clare ani bir açgözlülükle sarhoş oldu sanki. Herhalde broş birkaç yüz sterlin değerindeydi. Genç kadının eline şimdiye kadar böyle bir para hiç geçmemişti. Bir yıllık ücretinden daha fazlaydı.

Sean kutuyu annesinin tuvalet masasından almış, ahırların gerisindeki eyer odasına saklayarak gürültüler sona erinceye kadar beklemişti. Evdeki bütün hizmetkârlar sorguya çekilmişlerdi. Önce böyle sadakatsizce davranılmasına fena halde kızmış olan Şasa sorguya çekmişti onları. O zamana kadar yanında çalışanlar Şasa'nın içkisinden başka hiçbir şeyini çalmamışlardı. Şasa araştırmalarından bir sonuç alamayınca polis çağırmıştı. Hizmetçi kızlardan birinin eskiden çalıştığı yerde hırsızlık ettiği için altı ay hapis yatmış olduğu ortaya çıkmış ve tabii bu Sean bakımından iyi olmuştu. Kız suçlu bulunmuş, dava sonucu on sekiz aya mahkûm olmuştu. Özellikle de çaldığı broşu geri vermeye yanaşmadığı için.

Sean olayın unutulması için on gün beklemiş, sonra da broşu âşık olduğu kadına hediye etmişti. Clare mücevheri almayı çok istiyordu. Broşun çalınmış olduğunu anlıyordu ama öte taraftan her zamanki gibi paraca sıkıntıdaydı. Zaten Bishops'a da o yüzden girmişti. Şimdi bu zor duruma düşmesine neden olan o günleri özlem ve pişmanlıkla düşünüyordu. Yemiş, içmiş, resim yapmış ve sevişmişti. Bu broş bütün dertlerinin çözümünü sağlayabilirdi. Clare'in vicdanı yoktu ama hırsızlıktan mahkûm edilmekten de korkuyordu. O yaratıcı, özgür ruhunun demir parmaklıklar ardında öleceğini biliyordu. Broşu usulca çekmecesine koydu. Ders boyunca dalgın dalgın, ardı ardına sigara içti. Sınıfın gerisinde masum masum oturan ve her zamanki gibi olağanüstü bir hevesle çalışan Sean'a yaklaşmamaya dikkat etti. Zil çaldığı zaman da çocuğa sınıfta kalmasını söylemedi. Ama Sean kadının masasına yaklaştı.

Usulca, "Beğendiniz mi?" diye sordu. Clare çekmeceyi açarak mineli kutuyu çıkardı, aralarına, masaya koydu.

"Bunu kabul edemem, Sean. Bunu sen de pekâlâ biliyorsun." Sean'a mücevheri nereden bulduğunu sormak, gerçeği öğrenmek istemiyordu. Dayanamayarak uzandı, kutuya son bir defa dokundu.

Sean yavaşça, "Kaygılanmayın," dedi. "Durumu kimse bilmiyor. Broşu başkasının aldığını sanıyorlar. Tehlikede değilsiniz."

Çocuk Clare'in kafasından geçenleri bu kadar kolaylıkla okuyabilmiş miydi? Genç kadın Sean'a bakakaldı. Sırrının ortaya çıkması, açgözlü olduğunun öğrenilmesi onu sinirlendirdi. Elini kutudan çekerek kucağına koydu. Derin bir soluk alarak red cevabını tekrarlamaya hazırlandı. Ama aynı anda Sean resim defterini açarak üç kâğıt çıkardı. Bunları mavi mineli kutunun yanına dizdi. Clare hışırtilı hışırtilı soluk aldı. Bunlar kendi yaptığı resimlerdi. Eğlence Dosyası'nda duran eserler. Altta da kendi imzası vardı.

Sean, "Ben de bunları aldım," diye açıkladı. "Uygun bir değiş tokuş." , Clare ona baktı ve Sean'ı ilk defa olduğu gibi gördü. Bu çocuk ancak yaş bakımından küçüktü. Genç kadın Atina'daki müzede gördüğü Tanrı Pan heykeline nasıl hayran olduğunu hatırladı. Genç bir delikanlıydı Pan heykeli. Güzel bir çocuk. Ama Pan'da günah kadar çekici bir kötülüğün izleri de vardı. Sean da o heykele benziyordu. Clare'in soluğu kesildi. O zamana kadar kimse kendisine bir ödeme yapmamıştı. Bu

çocuk ona kral metresine yakışacak bir ücret teklif ediyordu. Clare'e o güne kadar şantaj da yapılmamıştı hiç. Sean onu akılsızca yaptığı eskizlerle tehdit ediyordu. Bu resimler okul yöneticilerinin eline geçerse neler olacağını biliyordu genç kadın. Sean'ın açık açık söylemediği tehdidi yerine getireceğinin de farkındaydı. Çocuk safir broşun çalınması suçunu masum birine yüklediğini ima etmişti. Clare için en önemlisi, genç kadının o zamana kadar hiçbir çocukla ilişkisi olmamıştı. Merakla Sean'ı inceledi. Cildi gergin ve duruydu; teninde gençliğe özgü o tatlı parlaklık vardı. Kollarında ipek tüyler pırıldıyordu ama yanakları dümdüzdü. Şimdiden jilet kullanmaya başlamıştı bile. Boyu Clare'den uzundu. Omuzları ve dar kalçaları çocukluktan kurtulup erkek halini almaya başlamıştı. Kol ve bacakları uzun ve biçimliydi. Ne garip! Clare, Sean'ın kollarının ne kadar kaslı olduğunu o zamana kadar fark etmemişti. Gözleri zümrütler kadar yeşildi. Kristal bir kadehe konulmuş nane likörü kadar yeşil. Gözbebeklerinin çevresinde küçücük kahverengi ve altınimsı benekler vardı. Clare eğilerek mineli kutuyu aldı.

Boğuk boğuk, "Teşekkür ederim, Sean," diye fısıldadı. "Şahane bir hediye bu. Her zaman saklayacağım."

Sean o açık saçık resimleri alarak defterinin arasına soktu. Aralarındaki sessiz anlaşmanın rehineleriydi bunlar. "Teşekkür ederim, Miss East." Çocuğun sesi de kadınınki kadar boğuktu. "Hediyeyi beğendiğinize sevindim."

Clare bilerek zalim bir tavırla ayağa kalktı. Çocuğun beklenti denilen o tatlı işkenceyle kıvrınmasını istiyordu. Sean'ın her şeyi planlamış olduğunu seziyordu. Clare'in ayrıca bir çaba göstermesine gerek kalmayacaktı. Çocuk dehasıyla her şeyi halledecekti. Onun ne yapacağını beklemek de heyecanın ayrı bir parçası olacaktı.

Clare'in fazla beklemesine gerek kalmadı. Olağanüstü bir şey beklemesine rağmen Sean bir gün masasına bir pusula bıraktığı zaman yine de şaşırdı.

"Sevgili Miss East, Oğlum Sean bana uygun bir oda bulmakta zorluk çektiğinizi söyledi. Bunun ne kadar güç bir şey olabileceğini anlıyorum. Özellikle yazın, bütün dünya bizim yarımadamıza üşüştüğü zaman.

Aslında malikânenin topraklarında möbleli bir kulübem var. Orası şu ara boş. Kulübeyi uygun bulursanız orada kalabilirsiniz. Kira makûl olacak. Herhalde haftada bir sterlin malikâne muhasebecisini memnun eder. Kulübenin manzarası gerçekten şahanedir. Pencereleri Constantia Berg'e ve False Körfezi'ne bakıyor ve تنها bir yerde. Umarım bunlar bir ressamın hoşuna gider.

Sean eserlerinizi çok övüyor. Tablolarınızı göreceğim anı sabırsızlıkla bekliyorum.

Saygılarımla, Tara Courtney."

Clare East, Rodenbosch istasyonunun gerisinde, demiryolunun yanındaki bir tek sefil odaya haftada beş sterlin veriyordu. Safir broşu üç yüz sterline sattığı zaman bütün borçlarını ödemeyi düşündü. Ama bütün iyi niyetleri gibi sonunda bunu da unuttu. Onun yerine elden düşme bir araba aldı.

Genç kadın cumartesi sabahı Weltevreden'e gitti. Önsezileri ona bohem yanlarını gizlememesini fısıldıyordu. Tara'yla ilk karşılaştıkları zaman ikisi de hemen dost olabileceklerini anladılar.

Tara, Clare'in eşyalarını getirmesi için malikânedeki kamyonlardan birini yolladı, genç kadının kulübeye yerleşmesine de yardım etti. Clare o arada Tara'ya resimlerinden birkaçını gösterdi. Tara ressamın mavi ve kırmızı renklerin hâkim olduğu soyut bir tablosuna hayran oldu.

Ah, Tanrım! Şahane bu! Ateşli ve amansız. Bayıldım.

Tara birkaç akşam sonra çampların arasındaki yoldan yaklaştı. Elinde küçük bir sepet vardı. Clare kulübenin kapısı önünde bağdaş kurmuş, resim yapıyordu.

Başını kaldırarak, “Geleceğini umuyordum,” diyerek gülümsedi. Tara, Clare’in yanına yerleşti. Sepetten Şasa’nın on beş yıllık en iyi şaraplarından birini çıkardı, içinden gelen sese uyararak, “İnsanın bir arkadaş bulması güzel bir şey,” dedi. “Bilemezsin kendimi bazen ne kadar yalnız hissediyorum!”

Clare bir kahkaha attı. “O kadar konuk arasında da mı?”

Tara, “Onlar gerçek insanlar değil,” diye açıkladı. “Konuşan bebekler. Parayla doldurulmuşlar. Kendilerini pek önemli buluyorlar.” Cebinden yassı gümüş bir tabaka çıkardı, içinde pirinç kâğıdı ve kıyılmış sarı yaprak parçaları vardı. Tara çekine çekine, “Bundan kullanıyor musun?” diye sordu.

Clare bağırdı. “Şekerim, galiba hayatımı kurtardın! Hemen bir sigara sar. Bekleyecek halde değilim.”

Sigarayı birbirlerine vererek tembel tembel konuştular. Clare bir ara, “Etrafı dolaştım,” dedi. “Burası çok güzel. Yeryüzünde küçük bir cennet sanki!”

Tara, “Cennet iç sıkıcı bir yer olabilir,” dedi gülümseyerek.

Bir çağlayan keşfettim. Yanında da yazlık bir pavyon var.

Piknik yaptığımız yer orası. Hizmetkârların hiçbiri çağlayana gidemez. Buna izin yoktur. Eğer çıplak yüzmek istersen hiç kaygılanma. Kimse seni gafil avlamaz.

Clare malikâneye taşınalı Sean’la orada hiç karşılaşmamıştı. Oysa çocuğun daha ilk gün soluk soluğa kapıya geleceğini sanmış, öyle olmayınca da biraz sinirlenmişti. Birkaç gün sonraysa bu durum onu eğlendirmeye başlamıştı. Sean yaşından umulmayacak kadar ustaydı. Onun doğuştan çapkın olduğu anlaşılıyordu. Clare artık gitgide artan bir heyecanla Sean’ın kendisine yaklaşmasını bekliyordu. Sonra bu gecikme onu öfkelenmeye başladı. Uzun süre erkeksiz kalmaya alışık değildi. Doğru dürüst uyuyamıyordu artık.

Bahar akşamları uzamaya başladı. Hava ısındı. Clare de okul dönüşü çağlayanın aşağısındaki gölcükte yüzmeye başladı.

Clare oraya üçüncü gidişinde, çağlayanın altında durmuş, uzun siyah saçlarını ıslatırken birinin kendisini gözetlediğini fark etti. Çabucak suya girerek kaygıyla çevresine bakındı.

Sean hemen yakınındaki ıslak bir kayanın üzerinde oturuyordu. Clare çağlayanın uğultusundan onun yaklaştığını duymamıştı. Çocuk şimdi ciddi bir tavırla onu seyretmekteydi. Bu güzel ve vahşi yerde Pan’a daha çok benziyordu. Dudakları aralanmıştı. Dişleri kusursuz ve bembeyazdı. Siyah bir perçem gözünün üzerine düşmüştü. Çocuk elini kaldırarak onu geriye itti.

Clare doğruldu, ciddi bir tavırla parmağını bükerek Sean’a gelmesini işaret etti. “Pekâlâ, küçük bey. Resim konusunda durumun umutsuz. Ama bakalım sana başka bir şeyler öğretebilir miyiz?”

Sean, Clare’in üzerine istediği figürleri çizebileceği boş bir tuvale benziyordu. Diğer âşıkalarının hoşlanmadıkları bazı davranışları vardı. Ama Clare bu konuda kendisini tümüyle özgür hissediyordu. Sean da sanki genç kadının kafasından geçenleri okuyordu. Çocuğun gücü ve güveni her buluşmalarında daha da artıyordu. Clare ilk defa çabucak bıkmadığı bir şeyle karşılaşılıyordu. Zamanla havuzun kenarındaki yazlık pavyon, hayatının merkezi halini aldı. Her akşam oraya gitmek için sabırsızlanıyordu. Sınıfta Sean’a dokunmamak için bütün irade gücünü kullanması gerekiyordu. Hatta derste çocuğa yaklaşımdan, ona bakmaktan bile çekiniyordu.

Sonra Sean yeni, tehlikeli oyunlara başladı. Derslerden sonra birkaç dakika için sınıfta kalıyordu.

Her şeyin çabucak olup bitmesi gerekiyordu ama yakalanma tehlikesi ikisinin de heyecanını arttırıyordu.

Bir keresinde az kalsın kapıcıya yakalanıyorlardı. Ama bu öyle heyecan verici bir şeydi ki, Clare sevişmeleri arasında kalp krizi geçirdiğini bile sandı.

Daha sonra durup düşündüğünde batağa fena halde saplanmış olduğunu anladı. Sean'ın şiddete düşkünlüğünü ve zalim yanını fark etmişti. Aylar geçerken Sean'ın gücü de artmıştı. Vücudundaki çocukluğa özgü son yağlar da kaybolmuş, bunların yerini sert kaslar almıştı. Göğsü sanki Clare'in gözlerinin önünde genişlemiş, siyah kıvrıkcık tüylerle kaplanmıştı.

Clare bazen Sean'a meydan okuyor, onunla savaşıyordu ama delikanlı her seferinde de ona daha kolaylıkla boyun eğdiriyordu. Bu sadistçe, gurur kırıcı oyun Clare'in hoşuna gidiyor, bu yüzden de inadına Sean'ın damarına bajsıyordu. Sonunda bu konuda umduğundan daha da başarılı oldu. Tara'nın kulübesindeydiler. Orada ilk defa Tara'nın beklenmedik bir anda gelmesi tehlikeli olduğu için buluşmuşlardı. Ama şimdi pervasızca davranıyorlardı.

Clare tam seviştikleri sırada Sean'ı yere yuvarlayıverdi, sonra da alayla güldü. Delikanlı çok öfkелendi ama kadın onu yatıştırdı. Birkaç dakika sonra ise Clare, Sean'ı çimdikleyerek iyice canını yaktı... göz açıp kapayıncaya kadar kendini yataktan sarkmış bir halde buldu. Sersemlemişti. Yarı baygındı, iki gözü de morarmış, şişmeye başlamıştı. Dudakları yarılmış, burnu kanıyordu. Sean onun tepesine dikilmişti. Yüzü buz gibi ve bembeyazdı. Yumruklarını sıkmış, eklemlerinin üstleri sıyrılmıştı. Hâlâ öfkeyle titriyordu. Ama artık efendi oydu. Kesindi bu.

Clare üç gün okula gidemedi. Çürüklerin rengi açılınca da güneş gözlüğü takarak sınıfa girdi. Sehpanın başında çalışan Sean'ın yanından geçerken kedi gibi ona süründü. Delikanlı da dersten sonra sınıfta kaldı.

Sean uzun süre zaferinden söz ederek övünmemişti. Ama artık konuşacaktı. Ancak Sümüklü Arbuthnot ona inanmadı.

Bunu yutacağımı sanıyorsan aldanıyorsun, diye alay etti. “Sen çıldırmışsın. Benim safdil bir yaratık olduğumu mu düşünüyorsun? Sen ve o kadın... herhalde onu rüyada görüyorsun.”

Sean'ın Arbuthnot'u dövmek dışında yapabileceği bir şey daha vardı, “Pekâlâ bunu sana kanıtlayacağım.”

Kanıtlamazsan karışmam.

Sean sert bir sesle, “Görürsün,” dedi.

Ertesi cumartesi günü öğleden sonra Sümüklüyü çağılayanın yanındaki ağaççıkların arkasına sakladı. Üstelik çocuğa dürbün de verdi. Bunu Sean'a büyükannesi on dördüncü doğum yıldönümünde hediye etmişti.

Clare yazlık pavyona geldiği zaman Sean ona, “Şu kanepenin yastıklarını alalım,” diye önerdi. “Onları çimenlerin üzerine yerleştiririz. Güneşli yer daha sıcak olur.” Clare bu teklifi hemen kabul etti.

Sümüklü Arbuthnot ertesi gün Sean'la okulun kapısında buluştuğu zaman hâlâ konuşacak halde değildi. “Şey... Böyle şeyler olduğunu hiç bilmiyordum. ‘ Yani... bu inanılacak gibi değil! Kadın... şey... anlıyorsun, değil mi? Az kalsın? oracıkta ölüyordum.”

Sean, “Doğruyu söylemiş miyim, yoksa söylememiş miyim?” diye sordu. “Sana yalan mı söylemişim?”

Harikaydı, oğlum. Sean, tekrar seyretmeme izin verir misin? Lütfen Lütfen!

Sean, “Gelecek sefer sana pahalya malolur,” diye cevap verdi. Seyredilmek onu heyecanlandırmıştı ama bunu bir daha tekrarlamak niyetinde değildi. Bu sözlerle arkadaşının teklifini reddediyordu. Ama Sümüklü hiç duraklamadan, “Kaç para?” diye sordu. “Sen fiyatı söyle.” Sean o zaman Sümüklüyü bakışlarıyla tarttı.

Şasa çocuklarına fazla bir cep harçlığı vermezdi. Annesinden böyle öğrenmişti. Aile de her zaman, “Çocuklar paranın değerini öğrenmeli,” denilirdi.

Babası operatör olan Sümüklünün cep harçlığı bile Sean’ın aldığından dört katıydı. Tabii delikanlı sinemada gördüğü bir gangster filminden esinlenerek ‘Koruma Ücreti’ adı altında küçük çocuklardan da haraç alıyor, böylece geliri iki katına çıkıyordu. Ama ne yazık ki yine de her zaman para sıkıntısı içindeydi. Ama Sümüklü ona para verecek durumdaydı.

Sean, “iki sterlin,” dedi. Sümüklünün haftalığının tamı tamamına bu kadar olduğunu biliyordu.

Çocuk sevinçle güldü. “Tamam, anlaştık!”

Sean bu işin ne kadar kazançlı bir şey olduğunu ancak Sümüklü bir sonraki cumartesi günü buruşuk iki banknotu avucuna koyduğunda kavradı.

Clare’in sahneye çıktığını fark etmesi imkânsızdı. Ağaççıklar çok sıkı. Çağlayanın uğultusu, sesleri ve gülüşmeleri örtüyordu. Ayrıca Clare aşka daldığı zaman sağır ve kör oluyordu sanki. Sean organizasyonu ve bilet satışını Sümüklüye bıraktı. Çocuk komisyon olarak her cumartesi günü oyunu bedavadan seyredebilecekleri, iki arkadaş istemeye istemeye, her seferinde bahçeye yalnızca on seyirci almaya karar verdiler. Ama bu yine de haftada on sekiz sterlin kazanacakları anlamına geliyordu. Bu iş üç ay sürdü. Hemen hemen bir mucize sayılırdı bu. Çünkü kapalı gişe oynanan ilk matineden sonra Lise öğrencileri heyecanla fısıldaşmaya başlamışlardı.

Haber kulaktan kulağa yayıldı ve bu reklam öyle etkili oldu ki, Sümüklü ilerdeki günler için bile bilet kesmeye başladı. Çocuk Sean’ı hafta ortasında da sahneye çıkması ya da cumartesileri bahçeye daha fazla seyirci alması için iknaya çalıştığı sırada ilk söylentiler Öğretmen Odası’na ulaştı.

Tarih öğretmeni giyinme odalarından birinin pencerelerinin önünden geçerken memnun iki müşterinin cumartesi günü oyundan söz ettiklerini duymuştu. Müdür bu habere inanmadı. Olacak gibi değildi! Ama yine de Miss East’le konuşması gerektiğini düşündü. Hiç olmazsa genç kadını ortalıkta dolaşan o iğrenç dedikoduya karşı uyarabilirdi.

Cuma günü akşamüzeri dersten sonra resim odasına gitti. Olmayacak bir an seçmişti. Clare artık bütün ihtiyatı bir tarafa bırakmış, bu ilişki genç kadın için onu mahvedecek bir tutku halini almıştı. Clare’le Sean resim odasının gerisindeki küçük boya deposundaydılar. Müdürün içeriye girdiğini neden sonra fark ettiler.

Şasa’ya her şey aynı anda olmuş gibi geldi. Sean’ın Bishops’tan kovulması haberi Weltevreden’de bir bomba gibi patladı. Şasa o sırada Johannesburg’da Madenciler Odası’nın temsilcileriyle toplantıdaydı. Müdür ona telefon açtı. Ama ayrıntıları açıklamaya da yanaşmadı. Şasa hemen uçakla Kap’a döndü ve havaalanından doğruca okula gitti.

Müdürün açıkladığı ayrıntılar onu hem şaşırttı, hem de fena halde öfkелendirdi. Şasa, Jaguar arabasına atlayarak delice bir hızla Weltevreden’e doğru sürdü. Tara’nın o kulübeyi verdiği kadından daha başından beri hiç hoşlanmamıştım, diye düşünüyordu. Aşağı gördüğüm her şey onda var. İri, sarkık göğüsleri, gülünç iddialarıyla kendini sanatçı sanıyor. Avantgarde bir ressam. Resimleri berbat. Yeteneksiz ve zevksiz olduğunu Portekiz sigaraları içerek, sandaletler ve göz

kamaştırıcı etekler giyerek gizlemeye çalışıyor. Önce o kadının icabına bakacağım!

Ama Clare kulübeden kaçmış, her tarafı berbat halde bırakmıştı. Şasa da öfkeyle eve giderek Tara'ya, "Nerede o küçük köpek?" diye bağırdı. "Sırtının derilerini yüzeceğim."

Diğer üç çocuk yukarı kattaki trabzanın üzerinden usulca bakıyorlardı. Dehşet içindeydiler. İsabella'nın gözleri Walt Disney'in ceylanları gibi iri iri açılmıştı.

Şasa onları fark etti ve yukarıya doğru, "Hemen odalarınıza gidin?" diye kükredi. "Sen de öyle küçükhanım!" Çocuklar başlarını eğerek kaçıştılar. Şasa arkalarından haykırarak ekledi. "O ağabeyinize de söyleyin! Onu hemen silah odasında görmek istiyorum!"

Üç çocuk kendilerine ait bölümün koridorunda birbirleriyle yarıştılar. Her biri de bu korkutucu haberi Sean'a diğerlerinden önce açıklamak istiyordu. Silah odası mahkûmların idam edildiği Yeşil Kule'nin karşıtıydı sanki.

Hedefe ilk Garrick ulaştı, Sean'ın kilitli oda kapısını yumrukladı. "Babam seni istiyor! Hemen!"

Michael de ona katıldı. "Silah odasında!"

Geride kalmış olan İsabella da tiz bir sesle, soluk soluğa ekledi. "Sırtının derilerini yüzecekmiş!" Yüzü kızarmıştı. Heyecandan titriyordu. Babası bu tehdidini yerine getirdikten sonra Sean'ın sırtını ona göstereceğini umuyordu. Ağabeysinin arkasının ne hale gireceğini tahmin edemiyordu. Babası silah odasındaki zebra ve aslan postları gibi, Sean'ın derisinden de halı mı yapacaktı acaba? İsabella'nın karşılaştığı en heyecanlı olaydı bu.

Tara'ysa aşağıda, holde Şasa'yı yatıştırmaya çalışıyordu. Evlilikleri sırasında kocasını ancak bir iki kere böylesine öfkeli görmüştü. Her seferinde de buna Şasa'nın aile şerefine ve adına leke sürüldüğünü düşünmesi yol açmıştı. Ama Tara'nın çabaları boşunaydı. Tek gözü hiddetle parlayan Şasa karısına döndü.

Kahretsin! Aslında suçun büyüğü senin! O fahişenin Weltevreden'de oturması için sen ısrar ettin.

Şasa gazapla silah odasına giderken sesi yukarlarda yankılandı. Merdivenin başında aşağıya inmek ve cezaya katlanmak için cesaretini toplamaya çalışan Sean da bu sözleri duydu. Olayların hızla gelişmesi çocuğun aklını karıştırmış, doğru dürüst düşünmesini engellemişti. Ama şimdi merdivenden inerken savunmasını hazırlıyor, kafası da hızla çalışıyordu. Sean siyah beyaz kare mermer döşeli holün ortasında duran Tara'nın yanından geçti. Kadın oğluna cesaret aşılama için sinirli sinirli gülümsedi.

Sonra, "Sana yardıma çalıştım, hayatım," diye fısıldadı. Birbirlerine hiçbir zaman yakın olmamışlardı. Ama şimdi Şasa'nın öfkesi yüzünden birbirlerine dostluk duyuyorlardı.

Teşekkür ederim, anne. Sean silah odasının kapısını vurdu, babası kükreyince de kapıyı ihtiyatla açtı. İçeri girerek dikkatle kapattı. Odanın ortasına serilmiş olan aslan postunun üzerinde hazırolda bekledi.

Weltevreden'de dayak da belirli bir geleneğe göre atılırdı. Kırbaçlar yine yeşil çuha örtülü masanın üzerine dizilmişti. Boyları, ağırlıkları ve yaralama kapasiteleri farklıydı. Sean babasının duruma uygun kırbacı seçmeye çalışıyormuş gibi bir tavır takınacağını biliyordu. Bugün mutlaka balina kemiğinden yapılmış olan uzun kırbacı kullanacaktı. Sean uluslararası ün yapmış bir polo oyuncusuydu ve bilekleri de çelik yaylar gibiydi. Vuruşları müdürünkileri gölgede bırakıyordu. Müdür insanı sanki pudra ponponuyla dövüyordu.

Sonra Sean kafasından korkuyu bilerek kovdu ve başını dikleştirerek sakın bir tavırla babasına

baktı. Şasa şöminenin önünde duruyordu. Ellerini arkasında kavuşturmuş, ayaklarının üzerinde sallanıyordu. , Şasa, “Bishops’tan kovuldun,” dedi.

Müdür, Sean’ı azarlarken bundan söz etmemişti. Ama bu haber delikanlıyı pek şaşırtmadı. “Evet, efendim.”

Hakkında söylenilenlere inanmakta zorluk çekiyorum. O... o kadınla birlikte rezil olduğun doğru mu?

Evet, efendim. “Arkadaşlarının sizi seyretmelerine izin verdiğini de mi?”

Evet, efendim.

Ve bunun için para aldığın?

Evet, efendim.

Adam başına bir sterlin mi?

Hayır, efendim.

Ne demek, ‘Hayır, efendim’?

Adam başına iki sterlin, efendim.

Sen bir Courtney’sin. Yaptıkların ailenin bütün üyelerine de yansıyor. Bunun farkında mısın?

Evet, efendim.

‘Evet efendim,’ deyip durma! Tanrı aşkına! Bunu nasıl yapabildin?”

Bu işi o kadın başlattı, efendim. O olmasaydı böyle bir şey de aklıma gelmezdi.

Şasa oğluna baktı ve birdenbire bütün öfkesi söndü. Centaine’in kendisini hemen hemen Sean’ın yaşındayken nasıl cezalandırdığını hatırlamıştı. Annesi onu dövmemiş, lizolle banyo yaptırmıştı. Ve bir de gurur kırıcı biçimde muayeneye göndermişti. Şasa kızı da unutmamıştı. Kendisinden bir iki yaş büyük, küstah bir fahişeydi. Saçlarının rengi güneşten iyice açılmış, kurnaz kurnaz gülen bir kız. Şasa’yla alay ederek, damarına basarak delikanlıyı baştan çıkarmıştı. Şasa garip bir özlem duydu. Onun ilk gerçek kadınıydı o kız. Şasa belki diğer yüzlerce kadını unutacaktı ama o kızı asla.

Sean babasının gözlerindeki öfkeli pırıltının kaybolduğunu fark etti, bundan yararlanmanın tam zamanı olduğunu sezdi. “Bir rezalete neden olduğumu biliyorum. Cezalandırılmam gerektiğini de. Budalaca davrandım. Cezalandırılmadan önce yalnızca sizi utandırdığım için ne kadar üzülüğümü söylemek is tiyorum.” Aslında bu doğru değildi. Sean da biliyordu bunu. Babası ona yakalandığı için kızıyordu ama için için büyük oğlunun erkekliği kanıtlandığı için gururlanıyordu. Sean ekledi. “Bir tek özrüm var. Bütün bunlar elimde değildi. O kadın beni çıldırtmıştı, efendim. Gözüm başka hiçbir şey görmüyordu. Onun benimle yapmak istediği şeylerden başka hiçbir konuyu düşünemiyordum.”

Şasa durumu çok iyi anlıyordu. Yaşı kırka yaklaşmıştı ama o da hâlâ aynı sorunlarla karşılaşılıyordu. Centaine ne demişti? “Thirty kanı bu. Hepimiz de buna katlanmak zorundayız.” Oğlunun dürüstlüğü ve açıksözlülüğü de onu etkilemişti. Şasa hafifçe öksürdü. Sean ne kadar da yakışıklıydı! Uzun boylu, dimdik, güçlü, cesur. Kadın Sean’ı boşuna seçmemişti. Şasa, oğlum gerçekten kötü olamaz, diye düşündü. Belki biraz yaramaz. Kendine biraz fazla güveniyor. Yaşamak için fazla hevesli. Ama kötü değil. Yani... bir kızla yatmak korkunç bir günahsa hiçbirimiz için kutuluş yok demektir.

Seni dövmek zorundayım, Sean, dedi.

Evet, efendim, bunu biliyorum. Sean ne korkmuş gibi davranıyor, ne de sızlanıyordu. Şasa, evet,

gerçekten de harika bir çocuk, dedi kendi kendine. Gururlanılacak bir oğul.

Masaya giderek balina kemiğinden yapılmış uzun kırbacı aldı. En tehlikeli silahı buydu. Sean babası emretmeden koltuğa doğru gidip gerekli vaziyeti aldı. Kırbaç havada ısıklık çaldı, sonra şakırdarak Sean'ın vücuduna indi. Ama Şasa sonra birdenbire tiksintiyle homurdanarak kırbacı silah masasına attı.

Sopa çocuklar içindir. Sen artık çocuk değilsin. Kalk.

Sean şansının kendisine bu kadar yardım etmesine adeta inanamadı. Tabii şimdi kamçının geldiği yer sürüyle akrep sokmuş gibi yanıyordu ama delikanlı ifadesiz bir yüzle duruyordu. Acıyan yeri ovaktan da kaçınıyordu.

Şasa, “Seni ne yapacağız?” diye sordu. Sean sesini çıkarmamak akıllılığını gösterdi. Babası ekledi. “Liseyi bitirmelisin, Sana başka bir okul bulmamız gerekecek.”

Ama bu Şasa'nın umduğu kadar kolay olmadı. İyi okullar Sean'ı almaya razı olmadılar. Çocuğu bütün müdürler tanıyorlardı. Sean Courtney, Kap'ın en iyi bilinen öğrencisiydi artık. Sonunda Sean'ı Costello Akademisi kabul etti. Victoria tarzı eski bir binadaki okulun yöneticileri öğrenci kaydı konusunda hiç de titiz değillerdi. Sean okula ilk geldiği gün ünlü biri olduğunu anlayarak sevindi. Burası kısa bir süre önce kovulduğu Bishops gibi yalnız erkeklerin devam ettiği bir okul değildi. Akademide kızlar da vardı. Derslerde başarıya ve ahlak kurallarına pek aldırılmıyordu. Sean artık yuvasına kavuşmuştu. Öğrencilerin arasından en uygunlarını seçerek bir çete kurdu. Birinci yılın sonunda okulu hemen hemen o yönetiyordu. O arada akademideki kızların en güzellerinden altısını da seçmişti. Hem babasının, hem de Bishops'un müdürünün söylediği gibi, Sean doğuştan liderdi.

Manfred De La Rey tribündeki şeref locasında dimdik duruyordu. İnce çizgili koyu renk bir elbise ve siyah röleve şapka giymiş, yakasına kuşkonmaz ve karanfiller takmıştı. Milliyetçi'lerin bakanlarının kılığıydı bu.

Polis bandosu Kap'lı Kız'ı çalarken mavi üniformalı gençler tribünlerin önünden geçmekteydiler. Öğrencilerin üniformalarındaki piriñ düğmeler güneşte ışıldıyordu. Gençlerin vatanseverlikleri ve görevlerine bağlılıkları Manfred'in müthiş bir gurur duymasına neden oluyordu. Sonra sıralar karşıya dizildi ve bando da sustu. Trampetler duyuldu. Tören üniforması giymiş, madalyalarını takmış olan polis müdürü mikrofonu Manfred'e uzattı. Bakan konuşmasını dikkatle hazırlamıştı. Ama başlamadan önce dayanamayarak ilk sırada oturan karısına baktı. Bu onun için de önemli bir gündü. Geniş kenarlı bir şapka giymiş olan Heidi, sarışın bir Valküreye benziyordu. Kadın kocasıyla göz göze gelince gülümsedi. Manfred, ne kadın, diye düşündü. Ülkenin Bir Numaralı Hanımı olmaya layık, ilerde bir gün bunu da sağlayacağım. Hatta Heidi'nin hayal ettiğinden daha çabuk. Manfred tekrar mikrofonu dönerek sakın bir tavır takındı. “Milletinize ve ülkenize hizmet etmekle geçecek bir hayatı seçtiniz,” diye başladı. “Karşımızdaki kara güçlere dayanmak için bütün cesaret ve azmimizi kullanmak zorundayız...”

Manfred konuşmasını bitirdikten sonra sıra başarılı öğrencilerin ödülleri verilmesine geldi. Bir başkomiser elindeki listeden teker teker adları okumaya başladı. Gençler sıradan çıkarak Manfred'in karşısında durdular. Bakan onların ellerini sıkıp göğüslerine madalyalarını taktı.

Sonra beklediği o an geldi. Manfred duyduğu gurur yüzünden neredeyse boğulacaktı. Başarılı öğrencilerin en sonuncusu ona doğru geliyordu. Tören alanındaki gençlerin en uzun boylusu, en dimdik ve en zeki olanı... Heidi ön sırada mutluluktan sessizce ağlıyordu. Lothar De La Rey

babasının karşısında hazırda durdu, ikisi de gülümsemiyorlardı. Yüzlerinde sert ifadeler vardı. Bir birinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Ama aralarındaki duygu seli, sözleri de, gülümsemeleri de gereksiz kılıyordu.

Manfred kendini zorlayarak bu sessiz konuşmayı sona erdirdi. Yanındaki başkomisere döndü. Adam ona bir kılıç uzattı. Kabzası oymalı, gümüş ve altın süslü kılıç ışıltı ışıltıydı. Manfred kılıcı alarak tekrar oğluna baktı. “Şeref kılıcı,” dedi. “Bunu başarıyla taşımanı dilerim.” Kılıcı oğlunun kemerine taktı. El sıkıştılar. ikisi de hâlâ çok ciddiydiler. Ama el sıkışırken hayatları boyunca süren sevgi ve gururu açıklamışlardı.

Bando Milli Marşı çalarken baba oğul hazırda durdular.

Daha sonra Lothar De La Rey annesiyle babasının arasında durarak kendisini kutlamaya koşanların ellerini sıktı. Manfred’le Heidi artık dayanamayarak gurur ve mutlulukla gülümsediler.

Sonunda Lothar’ın arkadaşlarından biri kalabalığı yararak delikanlıya yaklaşmayı başardı. “Aferin, Lothie. En başarılımız sendin. Bu kesin.”

Şansım yardım etti. Lothar kendisini değersiz buluyormuş gibi gülümsedi ve konuyu değiştirdi. “Sana nereye atandığını bildirdiler mi, Hannes?”

Ja, Ja. Beni Natal’e, kıyıda bir yere yolluyorlar. Ya sen? Belki seni de oraya gönderirler.

Lothar, “Bendenere o şans?” diyerek başını salladı. “Beni Vereeninging yakınında bir zenci ilçesine yollayacaklar. Sharperville diye bir yere.”

Sharperville mi? Şansın hiç yokmuş, Lothie. Hannes yalancı bir merhametle başını salladı. “Oranın adını bile duymadım.”

Ben de öyle. Zaten orayı kimse duymamış. Lothar’ın sesinde bıkkınlık vardı. “Duyacağı da yok.”

24 Ağustos 1958’de ‘Waterberg Aslan’ı diye tanınan Başbakan Johannes Gerhardus Strijdom bir kalp krizi sonucu öldü. Bu Milliyetçi’lerin granit gibi surlarında geniş bir gedik açtı. Adamlar hemen bunu onarmaya çalıştılar. Başbakanın öldüğünün açıklanmasından bir iki saat sonra Manfred yanında iki milletvekiliyle Şasa’nın bürosuna gitti.

Açık açık, “Kuzeylileri işe karıştırmamalıyız,” dedi. “Kendi adamımızı seçtirmeliyiz.”

Şasa ihtiyatla, “Evet,” der gibi başını salladı. Onu hâlâ bir ‘yabancı’ sayıyorlardı. Yeni liderin seçiminde fazla etkili olamayacaktı. Ama dinlemeye ve öğrenmeye hazırды.

Manfred stratejiyi açıkladı. “Onlar adaylarını seçtiler bile. Verwoerd’u. Yıllardan beri Senatoda güçlü ve zeki bir adam olarak ün yaptı. Kuzeyliler onun zencilere karşı tutumunu beğeniyorlar. Adam Verwoerd adının ‘İrk Ayrımı’ anlamına gelmesini sağladı. Hepsi de onun yönetiminde ırkların birbirine karışmayacağını, Güney Afrika’nın daima beyazların olacağını biliyorlar.”

İki milletvekili, “Ja,” diye başlarını salladılar. “Ama Verwoerd çok zalim. Halkı rahatsız etmeden sorunları çözümlemenin, konuşmanın yolları da var. Bizim adayımız da güçlü. Dönges yani.”

Bu konuşmadan sonra hazırlıklar hızla yapıldı. Ama sonunda Şasa, Manfred ve grubu başarılı olamadılar. Dönges seçimi kaybetti ve Hendrik Frensch Verwoerd başbakan oldu.

Şasa, Verwoerd’un yaptığı ilk konuşmayı radyodan Centaine ve Blaine’le birlikte dinledi.

Sonra kadın oğluna, “Şimdi ne yapacaksın, chérie?” diye sordu.

Galiba bir seçeneğim yok. Verwoerd’un kendisine karşı çıkılmasına hiç gelemediğini söylüyorlar. Oysa ben ona karşı çıktım. Dönges’in seçilmesi için elimden geleni yaptım. Verwoerd pazartesi günü

yeni kabineyi açıklayacak. Listede adın olmayabilir.

Blaine mırıldandı. “Yalnızca bir milletvekili olmak sana zor gelecek.” .

Şasa başını salladı. “Hem de çok zor. Ve buna katlanacak da değilim.”

Centaine, “Ah, chérie.” diye bağırdı. “Milletvekilliğinden istifa mı edeceksin? O kadar çalıştıktan, fedakârlık yaptıktan sonra mı?”

Her şey pazartesi günü belli olacak. Şasa omzunu silkti. Ne müthiş bir düş kırıklığına uğradığını belli etmemeye çalışıyordu. Kısa bir süre gerçekten güçlü olmuştu. Tam tadına varacak kadar. Ayrıca vatanına çok şey verebileceğini de biliyordu. Ama Verwoerd’un onu kabinesine almayacağından da emindi.

Centaine, ““Zafer ve felaketi aynı tavırlarla karşılayabilirsen’,” diye mırıldandı, sonra da neşeyle güldü. Sesi belli belirsiz titriyordu. “Şimdi, chérie, şampanya açalım. Kipling’in şiirindeki o iki sahtekâr ancak böyle aynı tavırlarla karşılanır.”

Şasa pazartesi günü parlamentodaki odasına girerek çevresine üzüntüyle baktı. Beş yıl boyunca onun olmuştu burası, ama artık eşyalarını, kitapları nı ve tablolarını toplaması gerekecekti. Halıları ve lambripleri millete armağan olarak bırakacaktı. Yüzünü buruşturarak son defa masasının başına geçti Ama aynı anda telefon çaldı. Şasa sekreteri dışardaki odadan cevap veremedi alıcıya uzandı.

Bir ses, “Ben başbakanın sekreteriyim,” diye açıkladı. “Başbakan sizi hemen görmek istiyor. Tabii uygunsa.”

Hemen geliyorum. Şasa alıcıyı yerine bırakırken de kendi kendine, demek beni kovacağını yüzüne karşı söyleyecek, dedi. Bu zevki tatmak istiyor.

Verwoerd, Şasa’yı yalnızca on dakika bekletti. Sonra o içeri girerken masasının başından kalkarak özür diledi. “Kusuruma bakmayın. Ama bugün işim başımdan aşkın.”

Şasa gülümsedi. Hem kendisini zorlayarak da değil. Çünkü Verwoerd o pek sevimli tavırlarını takınmıştı. Sesi yumuşaktı. Hatta masasının arkasından çıkarak Şasa’yı bir amca tavırlarıyla kolundan yakaladı. “Ama tabii sizinle konuşmam da gerekiyordu. Yeni kabinemin bütün üyeleriyle konuştum zaten.”

Şasa şiddetle irkildi, kolu başbakanın elinden kurtuldu. İki adam birbirlerine baktılar.

Verwoerd, “Maden ve Endüstri Bakanlığı boş,” dedi. “Ve tabii bu işe sizden daha uygunu da yok. Bu konuyu çok iyi biliyorsunuz.”

Şasa usulca, “Şaşırmadığımı iddia edemeyeceğim,” dedi.

Verwoerd güldü. “Bazen beklenmedik şeyler yapmak iyi oluyor.”

Şasa, “Neden?” diye sordu. “Neden ben? Sizin açık konuşmaktan hoşlandığınızı biliyorum, sayın başbakan. Onun için de düşüncelerimi söyleyeceğim. Benden hoşlanmanız ya da beni bir dost saymanız için hiçbir neden yok.”

Verwoerd, “Bu doğru,” diyerek başını salladı. “Ama benim dalkavuklara da ihtiyacım yok. Yeteri kadar dalkavuğum var zaten. Ben yaptığınız işin ülkemizin gelecekteki refahı bakımından çok önemli olduğuna inanıyorum. Bu işi sizden daha başarıyla yapacak başka birinin olmadığına da inanıyorum. Birlikte çalışmayı öğreneceğimizden eminim.”

Hepsi bu kadar mı, sayın başbakanım?

Açık konuşmaktan hoşlandığımı söylediniz. Pekâlâ, hepsi bu kadar değil Herhalde ilk konuşmamı

dinlediniz. Ben Boer'lerle İngilizlerden o eskimiş düşmanlıklarını unutmalarını ve yan yana Cumhuriyeti yaratmalarını istedim. Bu sözlerimin ardından kabinemdeki tek ingilizi kovarsam, ne duruma düşerim?

İkisi de güldüler.

Sonra Şasa, "Cumhuriyet konusunda size karşı koyacağım," diye Verwoerd'u uyardı. Ve bir an, başka görüş açısını hiçbir zaman kabul edemeyecek olan adamın o soğuk ve dev gibi bencilliğini de fark etti.

Sonra Verwoerd güldü. "O halde sizi yanıldığınıza ikna etmem gerekecek. O arada siz de benim vicdanım görevini yaparsınız. Disney filmindeki o tipin adı neydi?"

Hangi filmdeki?

Şu kuklayla ilgili olan. Pinokyo'ydu değil mi o? Filmdeki ağustos böceğinin adı neydi?

Şasa, "Jiminy Cricket," dedi.

Evet. İşte siz de o arada benim Jiminy Cricket'im olursunuz. Bu işi kabul ediyor musunuz?

Bunun benim görevim olduğunu ikimiz de biliyoruz, sayın başbakan. Şasa bu sözleri söylerken bir taraftan da alayla, ne garip, diye düşündü. Hırs emrettiği zaman görev hemen boyun eğiyor.

O gece dışa'da yemek yiyeceklerdi. Ama Şasa haberi karısına vermek için giyinir giyinmez Tara'nın odasına gitti. Bakanlığı kabul etmesinin nedenlerini açıklarken kadın kocasını aynadan seyretti. Yüzü ciddiye ama, "Senin adına sevindim," derken sesinde tiksinti vardı. "Bunu istediğini biliyorum. İşin başından aşkın olacağı için buradan gittiğimi fark etmeyeceğini de."

Şasa, "Gittiğini mi?" diye tekrarladı.

Anlaşmamızı unutma, Şasa. İhtiyaç duyduğum zaman bir süre için buradan ayrılabilceğimi kabul ettin. Tabii geri döneceğim. Anlaşmamızda bu da vardı.

Şasa rahatladı. "Nereye gideceksin? Ne kadar kalacaksın?"

Tara, "Londra'ya," diye cevap verdi. "Herhalde orada birkaç ay kalırım. Londra Üniversitesi'nde arkeoloji kurslarına devam etmek istiyorum." Heyecandan çılgın gibiydi. Ama bunu kocasından saklamaya çalışıyordu. Molly o gün yeni kabine üyeleri açıklandığı sırada bir haber iletmişti ona. Moses, Tara'yı çağırmişti. Tara da Southampton'a giden bir gemide Miriam, Benjamin ve kendisi için yer ayırtmıştı. Çocuğun babasını görmesini istiyordu.

Aslında fazla baş başa kalamıyorlardı. Dairenin her zaman yabancılarla dolu olması Tara'yı sinirlendiriyordu. Moses'i onlarla paylaşmak da hiç hoşuna gitmiyordu. Moses yalnız onun olmalıydı. Bunu o da anlıyordu. Tara diğerlerinin yanında suratını asarak kaba davrandığında Moses onu sert bir ifadeyle uyarıyordu.

Ben savaşın kendisiyim, Tara. Hiçbir şey, hiç kimse bundan daha önemli olamaz. İsteklerim, hayatım bile amacımızdan daha önemli değil. Benimle berabersen, aynı fedakârlığı da yaparsın.

Moses yine bir gece aynı sözleri tekrarladıktan sonra laflarının etkisini yumuşatmak için Tara'yı kollarına alarak yatağa götürdü, o mutluluktan ağlayıncaya kadar sevişti, sonra da, "Benim bir parçam senin zaten," dedi. "Bir insanda bundan daha fazlası da olamaz. Bunu yakınmadan kabul et. Minnet duy. Çünkü bizden her şeyi feda etmemizi ne zaman isteyeceklerini bilemeyiz. Bugünü yaşa, Tara. Bugün aşkımız için yaşa. Çünkü yarınımız olmayabilir."

Kadın, "Beni affet, Moses," diye fısıldadı. "Çok basit bir insan gibi davrandım. Seni bir daha düş kırıklığına uğratmayacağım."

Tara böylece kıskançlığı bir tarafa bırakarak Moses'le birlikte çalışmaya başladı. Adam bir yerde konuşma yapacağı zaman da onunla gidiyordu artık.

Moses, Tara ve Benjamin güzel bir bahar sabahı Hyde Park'a gittiler. "Konuşmacıların Köşesi"nde öfkeli eşcinsellerin ve ırlanda Cumhuriyetçilerinin önünden geçtiler. Gidip siyah konuşmacılara katıldılar. Diğerleri Moses'i hemen tanıdılar. Güney Afrikalı altı kadar zenci haberi vermek için hemen Moses'e doğru koştu.

Beraat etmişler..

Serbest bırakılmışlar...

Nokwe, Makgatho, Nelson Mandela... hepsi de özgür artık.

Yargıç Rumpff onların vatan haini olmadıklarına karar vermiş...

Moses Gama duraklayarak çevresini sarmış olan zencilere öfkesinden ateş saçan gözlerle baktı. Afrika'nın kızları ve oğulları uçuk İngiliz güneşinde gülerek dans etmeye başlamışlardı.

Moses hiddetle, "Buna inanmam," diye homurdandı. Biri ona buruşuk bir gazete uzattı.

İşte! Oku! Doğru!

Moses gazeteyi kaparcasına aldı, baş sayfadaki yazıyı çabucak okudu. Hatları gerilmiş olan suratında sıkıntılı bir ifade belirdi. Sonra birdenbire gazeteyi cebine soktu. Grubu omzuyla iterek hızla uzaklaştı. Tara ona yetişmek için Benjamin'in elinden tutarak koşmak zorunda kaldı.

Moses! Bizi bekle!

Moses ona bakmadı bile. Ama omuzlarının duruşundan ve dudaklarının gerilişinden çok kızdığı anlaşılıyordu.

Ne var, Moses? Neden bu kadar öfkelendin? Dostlarımız kurtulduğu için sevinmeliyiz. Lütfen benimle konuş, Moses.

Anlayamıyor musun? diye sordu Moses. "Olanları göremeyecek kadar aptal mısın?"

"Özür dilerim... anlayamıyorum..."

Bu dertten kurtuldular ve müthiş prestij kazandılar. Özellikle Mandela. Ömrünün sonuna kadar hapiste kalacağını sanıyordum. Hatta daha iyisi, Mandela'yı asacaklarını umuyordum.

Moses! Tara şok geçiriyordu. "Nasıl böyle konuşabiliyorsun? Nelson Mandela senin arkadaşın."

Moses açık açık, "Mandela benim rakibim," dedi. "Ölünceye kadar da öyle olacak. Güney Afrika'da bir tek hükümdar olabilir. Ya o, ya ben."

Anlayamadım.

Sen zaten hiçbir şeyi anlamıyorsun, kadın. Ama buna gerek de yok. Bana itaat etmeyi öğren, yeter. Tara'nın ruh halinin durmadan değişmesi, kıskançlıkları onu sıkıyor ve kızdırıyordu. Moses, Tara'nın o iç bayıltıcı hayranlığına da gün geçtikçe daha zor katlanıyordu. Tara'nın bembeyaz yumuşak eti onu tiksindiriyordu. Her geçen gün ihtiraslı âşık rolü oynamak ona daha zor geliyor, Tara'yı başından atacağı günü sabırsızlıkla bekliyordu. Ama ne yazık ki, o gün henüz gelmemişti.

Aptalca davranıp seni kızdırdıysam özür dilerim, Moses.

Sessizce yürüdüler. Bir süre sonra Tara çekine çekine, "Şimdi ne yapacaksın?" diye sordu.

Halkın lideri olarak hakkım olan yeri alacağım. Meydanı Mandela'ya bırakamam.

Kadın tekrarladı. "Ne yapacaksın?"

Geri dönmem gerekiyor. Güney Afrika'ya gitmeliyim.

Tara, “Olamaz,” diye inledi. “Bunu yapamazsın. Bu çok tehlikeli olur. Ayağını Güney Afrika topraklarına basar basmaz seni tutuklarlar.”

Moses, “Hayır,” diye başını salladı. “Sen yardım edersen böyle bir şey olmaz. Saklanacağım, ama sana ihtiyacım olacak.”

Tabii. Ne istersen yaparım. Ama böyle korkunç bir tehlikeyi göze alarak ne başarabileceğini sanıyorsun, sevgilim?

Moses büyük bir çaba harcayarak öfkesini yendi. Başını eğerek kadına baktı. “İlk karşılaştığımız yeri hatırlıyor musun? İlk defa konuştuğumuz o yeri?”

Tara hemen, “Parlamentonun koridorunda karşılaştık,” diye cevap verdi. “Bunu hiçbir zaman unutmayacağım.”

Moses başını salladı. “Evet. Bana orada ne yaptığımı sormuştun. Ben de, ‘Bunu ilerde bir gün anlatırım,’ diye cevap vermiştim. İşte o gün geldi.” Moses bir saat konuştu. Yumuşak ve ikna edici bir sesle. Tara onu dinlerken kâh müthiş bir mutluluk, kâh derin bir korku duydu. Moses sonunda, “Bana yardım edecek misin?” diye sordu.

Ah, senin için öyle korkuyorum ki!

Bunu yapacak mısın?

Tara, “Hiçbir isteğini reddedemem,” diye fısıldadı. “Hiçbir isteğini.”

Tara bir hafta sonra Rhodes Hill’e, Centaine’e telefon etti. Çocuklarıyla teker teker konuştu. Sean annesinin sorularına tek kelimelik cümlelerle cevap verdi. Telefonu Garry’ye bırakırken rahatladığı belliydi. İşletmecilik Fakültesi nin birinci sınıfına giden Garry ukalaca bir tavırla ciddi ciddi konuştu. Tara’ya babasının Courtney Madencilik ve Finans’da yarım gün çalışmasına izin verdiğini müjdeledi. Ayak işlerine bakıyordu. Çocuk gururla, “Babam bana günde iki sterlin on şilin veriyor,” diye açıkladı. “Yakında kendi odam olacak. Kapısına da adım yazılacak.”

Konuşma sırası Michael’e geldiğinde çocuk Tara’ya yazdığı bir şiiri okudu. Denizle ve martılarla ilgiliydi. Gerçekten de güzeldi. Tara heyecanla oğlunu kutladı. Çocuk, “Seni çok seviyorum, anne,” diye fısıldadı. “Lütfen artık eve dön.”

İsabella ise annesiyle huysuzca konuştu. “Bana ne hediye getireceksin? Babam bana altın bir madalyon aldı. Üzerinde de gerçek bir pırlanta var.”

İsabella alıcıyı tekrar Centaine’e verdiği zaman Tara hem rahatladı, hem de kendini suçlu hissetti.

Centaine onu avutmaya çalıştı. “Sen Bella’ya aldırma. Demin ona biraz çattım. Matmazel de biraz öfkелendi.”

Tara, “Şasa’ya bir hediye getirmek istiyorum,” dedi. “Ortaçağdan kalma şahane bir mihrap buldum. Dolap haline sokulmuş. Dolabın Şasa’nın parlamentodaki odası için çok uygun olduğunu düşündüm. Şasa’nın yazı masasının sağına düşen duvarın enini ölçer misin? Pierneef’in tablosunun altına düşen kısmını. Dolabın oraya sığacağından emin olmalıyım.”

Centaine biraz şaşırdı. Tara antika eşyalarla pek ilgilenmezdi. “Tabii ölçerim” Sesinde kararsızlık vardı. “Ama Şasa’nın zevk bakımından biraz tutucu olduğunu unutma. Fazla...” Bir an sustu. Gelininin zevkini aşağılamak istemiyordu. “...Gösterişli bir şey seçme.”

Tara bu öğüde karşılık vermedi. Yalnızca, “Seni yarın akşam arayacağım,” dedi. “O zaman ölçüleri bana söylersin.”

Tara iki gün sonra Kensington’daki antikacı dükkânına tekrar gitti. Moses de yanındaydı, ikisi dolabın hem içini, hem de dışını dikkatle ölçtüler. Dolap gerçekten şahaneydi. Üzerinde değerli taşlardan yapılmış mozaikler vardı.

Moses dolabı iyice inceledikten sonra memnun memnun başını salladı. “Evet, bu çok iyi.”

Tara antikacıya altı bin sterlinlik bir çek verdi. Sonra da Moses’e, “Şasa sanat değerini parayla

ölçer,” diye açıkladı. “Dolaba altı bin sterlin verdiğimi öğrendiği zaman bunu odasına koymamı reddedemeyecek.”

Tara bir hafta sonra uçakla Kap’a döndü. Dolap gümrükten geçer geçmez de Şasa’ya hediyesini vermek için bir ‘sürpriz parti’ düzenledi. Başbakanın işi vardı. Ama Centaine, Blaine, üç bakan ve on iki kadar önemli konuk Şasa’nın dairesine doluştular. Hediyeyle hayran hayran bakarak şampanya içtiler.

Tara daha önce tahta kaplama duvarın önünde duran gül ağacından masayı kaldırmış, onun yerine dolabı koymuştu. Tabii Şasa ne olacağını tahmin ediyordu. Centaine ona imada bulunmuş, Şasa bankadan gelen son hesabı da görmüştü.

Fena halde sarsılmıştı Şasa. “Altı bin sterlin! Yeni bir Rolls Royce parası! Bu lanet olasınca kadının amacı nedir?” Karısının ona, parası yine kendi cebinden çıkan pahalı hediyeler alması gülünçtü. Tara’nın zevkini bildiği için dolabın berbat bir şey olmasından da korkmuştu.

Ama Tara hediyein üzerindeki dantel örtüyü kaldırır kaldırmaz fikrini değiştirdi. Odadakiler hayranlıkla bağırırlarken, Şasa, Tara’nın böyle zevkli bir şey seçeceğine inanamazdım, diye düşündü. Beklediği çirkin renkli, garip 6ş yanın yerine, gerçek bir sanat eseriyle karşılaşmıştı.

Tara kendinden umulmayacak bir çekingenlikle, “Dolabı beğendiğini umarım, Şasa,” dedi.

Adam içtenlikle, “Şahane bir şey,” diye bağırdı.

Yoksa dolabı pencerenin önüne mi koysaydık?

Seçtiğin yer iyi? Şasa sesini alçaltarak ekledi. “Bazen beni şaşırtıyorsun, yavrum. Bu ince düşüncen beni gerçekten etkiledi.”

Tara, “Sen de Londra’ya gitmeme izin verdiğin zaman öyle davrandın,” dedi.

Şasa karısının göğüslerine bir göz attı. “Bu akşam eve erken dönebilirim...”

Tara çabucak cevap verdi. “Ah, işini asmanı istemem.” Duyduğu tiksinti onu şaşırtmıştı. “Herhalde akşama kadar bir hayli yorulacağım...”

Şasa, “Yani yine anlaşmamıza uyacağız, öyle mi?” diye mırıldandı.

Tara, “Bence böylesi daha akıllıca olur,” dedi. “Sen de aynı fikirde değil misin?”

Moses, Londra’dan doğruca Delhi’ye uçtu. Sonra Bombay’a giderek bir şilebe bindi. Böylece dolambaçlı bir yoldan Afrika’ya döndü.

Drake’in Çiftliği ilçesinde ayaklarını sürüyerek dükkâna girdiği zaman Swart Hendrick Tabaka onu tanımadı. Moses’in arkasında vücuduna uymayan eski bir elbise vardı. Eski bir golf kasketini kaşlarına kadar indirmişti. Dikleşip kasketi çıkardığı zaman Swart Hendrick irkildi ve şaşkınlıkla bağırdı. Sonra Moses’i kolundan tuttu, omzunun üzerinden kaygıyla geriye bakıp kardeşini dükkânın arkasındaki küçük odaya götürdü.

Telaşla, “Dükkânı göz hapsine aldılar,” diye fısıldadı. “Güpegündüz buraya nasıl geldin? Ateşin mi var senin?” Ancak bürosunun kapısını kilitledikten sonra şoktan kurtuldu ve Moses’i kucakladı. “Kalbimin bir parçası eksikti. Şimdi bütün oldu.” Yandaki bölmenin üzerinden seslendi. “Raleigh, hemen buraya gel, oğlum!”

Raleigh içeri girdi ve ünlü amcasına şaşkın gözlerle baktı. Sonra Moses’in önünde diz çöktü. Adamın bir ayağını kaldırarak başının üzerine koydu. Böylece büyük reise itaat edeceğini açıklıyordu. Moses gülümseyerek delikanlıyı kaldırdı, kucakladı. Raleigh’e okulunu ve derslerini

sordu.

Sonra Swart Hendrick oğluna, “Annene git,” diye emretti. “Ona yemek hazırlamasını söyle. Bütün bir tavuk ve mısır unundan lapa pişirsin. Bol bol demli, şekerli çay da yapsın. Amcan acıkmış.”

İki kardeş gece geç saatlere kadar büroda kaldılar. Konuşmaları gereken çok şey vardı. Sonra dükkândan çıkarak Swart Hendrick’in karşıdaki evine gittiler. Adam kardeşini kolundan tutarak her zaman kaldığı küçük yatak odasına götürdü. Swart Hendrick oda kapısını açarken Victoria da sabırla oturup beklediği yataktan kalktı. Moses’e yaklaşarak Raleigh’in daha önce yaptığı gibi önünde eğildi ve ayağını başına koydu.

Sen benim güneşimsin, diye fısıldadı. “Sen gideli karanlıkta yaşıyordum.”

Swart Hendrick, “Onu getirtmek için hastaneye birini yolladım,” diye açıkladı.

Çok iyi etmişsin. Moses karısını ayağa kaldırdı. Victoria utangaç bir tavırla başını önüne eğdi.

Yarın sabah tekrar konuşuruz. Swart Hendrick usulca kapıyı kapattı. Moses parmağını Victoria’nın çenesinin altına dayayarak karısının başını kaldırdı. Yüzüne bakmak istiyordu.

Victoria, Moses’in hatırladığından daha da güzeldi. Kara ay yüzlü, Afrikalı bir ‘madonna’ gibiydi. Moses bir an Tara’yı düşündü. Kadının macun kadar yumuşak beyaz, nemli cildiyle, karısının cilalı akiğe benzeyen serin, parlak ve gergin tenini kıyaslarken tüyleri diken diken oldu. Vicky ona gülümserken beyaz dişleri ışıldadı.

İlk ihtiras dalgası sona erince yan yana yattılar ve sabaha kadar konuştular. Victoria o yokken yaptıklarından söz ederek övündü. Pretoria’daki gösteri yürüyüşüne katılmıştı. Polis işi düzenleyenleri yakalamıştı. Victoria üç gün üç gece cezaevinde kalmıştı. Kadın gülerek mahkemede yargıyla yaptığı konuşmayı anlatırken Moses de ona katıldı. Sonunda Victoria’yla diğer kadınları serbest bırakmışlardı.

Genç kadın, “Ama ben artık savaş görmüş, tecrübeli bir cengâverim,” dedi gülerek. “Eski Kral Çaka’nın emrindeki Zulular gibi mızrağımı kana buladım.”

Moses, “Seninle gururlanıyorum,” dedi. “Ama gerçek savaş daha yeni başlıyor...” Karısına onları bekleyen şeylerin ancak birazını anlattı.

Uykuya dalarlarken hava ağarmaya başlamıştı. Victoria dudaklarını Moses’in çıplak göğsüne dayayarak, “Bu sefer ne kadar kalacaksın, efendim?” diye mırıldandı.

“İstediğim kadar kalacağım...”

Moses, Drake’in Çiftliği’nde üç gün kaldı. Bu sürede Victoria onun yanından hiç ayrılmadı.

Moses Gama’nın döndüğünü duyanlar onu görmeye geldiler. Çoğu Umkhonto weSizwe’nin, yani Milletin Mızrağı Örgütü’nün üyeleri idi. Ateşli gençlerdi ve harekete geçmek için de sabırsızlanıyorlardı. Daha yaşlıca olanlar Moses’in yanından kaygıyla ayrıldılar. Swart Hendrick bile bir hayli sarsıldı. Kardeşi değişmişti artık. Daha sabırsız ve huzursuzdu. İşin günlük ayrıntıları onu hiç ilgilendirmiyordu.

Swart Hendrick en sevgili karısı, ikizlerinin annesine, “Sanki Moses gözünü uzaklardaki bir dağın tepesine dikmiş,” diye dert yandı. Tek gerçek sırdaşı bu kadındı. “Daha öndeki şeyleri göremiyor. Durmadan uzak ülkelerdeki insanlardan söz ediyor. Onların ne düşündükleri, neler söyledikleri bizi ilgilendirir mi? Kazandığımız ve biriktirdiğimiz parayı aşağı görüyor. İhtilalden sonra paranın hiçbir değerinin kalmayacağını söylüyor. Her şeyin halka ait olacağından söz ediyor. Açıkçası, böyle bir şeyi istediğimden pek emin değilim. Bu insanlar inek sürüsünden farksız. Tembel ve ahmak. Yıllar

boyunca elde etmek için çalıştığım şeylere layık olmak için ne yaptılar?”

Hendrick’in sevgili karısı, “Belki de Moses’in ateşi çıktı,” dedi. “Belki de ulu kardeşinin bağırsağında solucan var. Onun için bir muti yapacağım. Böylece kafası da, bağırsakları da temizlenir.”

Swart Hendrick üzüntüyle başını salladı. Karısının o sarsıcı müşhilinin bile kardeşinin kafasındaki kara planları sileceğini sanmıyordu. Tabii yıllar önce kardeşiyle acayip, çılgınca şeylerden söz ettiği, hayaller kurduğu doğrudur. Ama Moses o zaman gençti. Delikanlılar öyle olurlardı. Hendrick artık akıllanmıştı. Karnı dolu ve yuvarlaktı. Pek çok oğlu ve sürüleri vardı. Bu konuyu o zamana dek düşünmemişti, ama şimdi gerçekten mutlu olduğunu anlıyordu. Evet, özgür değildi. Ama Hendrick özgürlüğün ne demek olduğunu da pek bilmiyordu zaten. Kardeşini çok seviyor ve ondan korkuyordu. Her şeyini anlamı belirsiz bir söz uğruna tehlikeye atmak istediğinden hiç emin değildi.

Kardeşi, “Bütün bu canavarca sistemi yakıp yıkmalıyız,” demişti. Ama Swart Hendrick o arada fırınlarının ve dükkânlarının da yanabileceğini ancak şimdi anlıyordu.

Moses, “Polis, halkın düşmanıdır,” diye iddia etmişti. “Onlar da alevler arasında mahvolacaklar.” Ama Hendrick geçen kasımda Zulularla Xhosalar arasında çarpışmalar başladığı zaman onları polisin ayırdığını unutmamıştı. Böylece kırktan fazla insanın ölmesi de önlenmişti. Hendrick’in dükkânlarının o kargaşada yağmalanması da. Şimdi Hendrick, polis yandıktan sonra bu adamların birbirlerini öldürmelerine kim engel olacak, diye düşünüyordu.

Moses üç gün sonra Drake’in Çiftliği’nden ayrıldığında Swart Hendrick rahatladı. Ama bu sadakatsiz düşünceleri yüzünden de utandı. Moses, Rivonia’daki eve gitti. Aslında Moses’e tehlikeyi ağabeyi hatırlatmıştı. İlçede hemen herkes onun döndüğünü biliyordu. Her gün insanlar evin önünde toplanıyor, sevgili liderleri Moses Gama’yı görmeye çalışıyorlardı. Herhalde polis de kısa bir süre sonra durumu öğrenecekti.

Umkhonto weSizwe’nin genç cengâverleri ondan sonraki haftalarda Moses’e isteyerek, dileyerek rehberlik ettiler. Gizli toplantılar düzenlediler. Moses bu toplantılarda konuştu. Ağabeysinin haberi olmadan Buffalo’ların hücre başkanlarıyla görüştü. Hendrick Tabaka’nın değişmiş olduğunu sezmişti. Şimdi ağabeysinin yerine daha keskin bir silahı geçirmesi gerektiğini anlıyordu.

Bir gün Victoria’ya, “Savaşı artık gençler sürdürmeli,” dedi. “Raleigh ve evet, sen, Vicky. Mücadele size kalıyor.”

Moses her toplantıda, konuştuğu kadar diğerlerini de dinliyordu. Kendisi yabancı ülkelerdeyken güç dengesi usulca değişmişti. Moses artık eski yerini kaybetmiş olduğunu anlıyordu. Daha çok Mandela’yı tutuyorlardı şimdi.

Adam bir ara yine karısına düşünceli düşünceli, “Saklanmam ve ülkeden ayrılmam büyük bir hataydı,” dedi. “Burada kalmalı, mahkemede Mandela’nın yanında yerimi almalıydım...”

Victoria onu haklı çıkarmaya çalıştı. “Ama tehlike çok büyüktü. Ya başka türlü karar verselerdi? Ya onları Rumpff değil de, başka Boer yargıçları yargılasalardı? Hepsi de asılırdı. Sen de onlarla birlikte ölseydin ne olurdu? O zaman ideallerimiz de sizinle birlikte ipte ölürdü. Sen ölemezsin, kocam. Sen olmazsan biz babasız çocuklara döneriz.”

Moses öfkeyle, “Ama Mandela tutuklu yerine çıktı,” diye homurdandı. “Orayı kişiliğini yansıtan bir sahne gibi kullandı. O zamana kadar adını duyma mış olan milyonlarca insan adamın resmini her gün gazetelerde gördüler. Kullandığı kelimeler dilimize girdi ” Moses başını salladı. “Basit

kelimelerdi bunlar Amandla ve Ngawethu Mandela bunları söyledi ve ülkede herkes onu dinledi”

Onlar senin adımda biliyorlar, efendim. Sözlerini de.

Moses hiddetle karısına baktı. “Beni yatıştırmaya çalışmanı istemiyorum kadın! Ben sürgündeydik onlar da cezaevinde. İkimiz de o sırada liderliği resmen Mandela’ya verdiklerini biliyoruz. İhtiyar Luthuli bile Mandela’yı destekledi. Adam beraat edeli beri yeniden harekete geçti. Mandela’nın kılık değiştirerek ülkede dolaştığını ve yerini sağlamlaştırdığını biliyoruz. Elli kılığa giriyor. Çok yakında onunla karşılaşma” ve liderliği elinden almalıyım. Yoksa çok geç kalmış olacağım. Beni atacaklar. Bu yarışta geride kalacağım.”

“Ne yapacaksın, efeyim? Mandela’yı liderlikten nasıl uzaklaştıracaksın? Herkes onu desteliyor ne yapabiliriz ki?”

Mandela’nın zayıf bir tarafı var. Boer’lere fazla yumuşak davranıyor. Onları yatıştırmaya çalışıyor. İşte ben bu zayıflıktan yararlanmalıyım.” Moses bu sözleri alçak sesle söyle: ama gözlerinde öyle korkunç bir pırıltı vardı ki, Victoria titredi. Sonra da kendini zorlayarak kocasının sözlerinin yarattığı kara hayalleri unutmaya çalıştı.

Kendi kendine ateşli ateşli, o benim kocam, dedi. Benim efendim. Ve onun söyledikleri de yapıkları da doğrudur.

Moses’le Mandela, Puck’ın Tepesi’ndeki mutfakta karşı karşıya geldiler. Hava iyice kapamıştı. Marcus Archer ışıkları yaktı.

Dışarda gök gürlerken mutfaktaki adamlar da seslerini yükseltmek zorunda kaldılar. Aralarında Umonto weSizwe’nin ileri gelen on iki yöneticisi vardı. Joe Cicero ve Marcus vecher dışında hepsi de siyahtılar. Ama içlerinden yalnızca ikisi çok önemliydi. Woses Gama ve Nelson Mandela.

Sonunda diğerleri susarak kara yeleli bu iki aslanı dinlemeye başladılar. Liderlik için savaşıyordu ikisi de.

Nelson Mandela ayrı duruyordu. Eğilmiş, yumruklarını masaya dayamıştı. “Teklifini kabul edersek bütün dünyanın sempatisini kaybederiz.”

Ben uzun yıllar silahlı ihtilalde direndim. Sen de sonunda bu prensibi benimsedin. Moses mutfak iskemlesinde arkasına yaslanmış, kollarını da kavuşturmuştu. “Ama savaş çağrılarına karşı koydun. Onun yerine, zayıf meydan okuma gösterileriyle gücümüzü harcadın. Boer’ler o gösterileri tiksintiyle bastırıp verdiler.”

Mandela, “Kampanyalarımız halkın birleşmesini sağladı,” diye bağırdı. Adamın kısa bir sakalı vardı artık. Bu ona gerçek bir ihtilalci havası veriyordu. Mandela’nın etkileyici bir insan olduğunu Moses de kendi kendine itiraf ediyordu. Uzun boylu ve güçlüydü. Kendine çok güveniyordu. Yani tehlikeli bir rakipti.

Moses adama küçümseyerek, “Beyaz adamın hapisanesinin içini gördün,” dedi. “Bu çocukça oyunların zamanı geçti artık. Şimdi sıra düşmanı kalbinden şiddetle vurmada.”

Şiddet kullanmayı istemeyerek kabul ettiğimizi biliyorsun. Mandela hâlâ ayakta idi. “İstemeyerek...”

Moses hiddetle ayağa fırlarken sandalyesi devrildi. “İstemeyerek mi?” Masanın üzerine eğildi. Şimdi suratı Mandela’nın kara gözlerine çok yakındı. “Evet, sen yaşlı bir kadın kadar isteksiz, bir

bakire kadar da ürkeksin! Teklif ettiğin şiddet hareketleri nedir? Birkaç telgraf direği dinamitlenecek, telefon santrali havaya uçurulacak, o kadar.” Moses’in sesinde yakıcı bir aşağılama vardı. “Ondan sonra da genel helaları uçuracaksın herhalde. Oturup Boer’lerin korkuyla şartlarını kabul etmelerini bekleyeceksin. Sen çok safsın, dostum. Gözlerin yıldızlara dikili. Kafanın içi ışıklı hayallerle dolu. Savaşıkların sert insanlar. Onların dikkatlerini ancak bir tek yoldan çekebilirsin. Kanlarını akıtarak, burunlarını bu kanlara sürterek.”

Mandela, “Biz yalnızca cansız hedeflere saldıracağız,” dedi. “İnsan öldürmeyeceğiz. Biz katil değiliz.”

Biz cengâveriz. Moses sesini alçalttı, ama konuşması hâlâ etkileyiciydi. Sözleri sanki loş odada ışıldıyordu. “Biz halkımızın özgürlüğü için savaşıyoruz. Senin düşüncelerin, vicdanın prangadan farksız. Senin bizi böyle bağlamana izin veremeyiz.”

Masanın ucunda ayakta duran gençler huzursuz bir heyecanla kımıldandılar. Joe Cicero hafifçe gülümsedi. Ama gözlerindeki ifadeden ne düşündüğü anlaşılmıyordu. Gülümsemesi zalimdi.

Mandela açıklamaya çalıştı. “Şiddet hareketimiz sembolik olmalı.”

Moses onu susturdu. “Semboller! Sembolik hareketlerle uğraşacak kadar sabrımız yok! Kenya’da Mau Mau cengâverleri beyazların küçük çocuklarını aldılar, onları ayaklarından tutarak ustura kadar keskin panga’larla organlarını kestiler. Ve et parçalarını lağım çukurlarına attılar. İşte beyazlar şimdi bu yüzden konferans masasına oturmaya hazırlanıyorlar. Beyaz adamlar ancak bu tür simgelerden anlarlar.”

Hiçbir zaman bu tür barbarlıklar yapacak kadar alçalmayacağız. Mandela’nın sesi kesindi. Moses ona doğru daha fazla eğildi. İki adam göz göze geldiler. Moses’in kafası hızla çalışıyordu. Rakibini kesin bir tavır takınmaya zorlamıştı. Her tarafta birden savaş açmayı onun reddettiğini bütün ülke duyacaktı. Özellikle gençler. Ve Moses’i destekleyen örgütler.

Moses, Mandela’yı daha fazla zorlamayacaktı artık. Bu kazandığı bazı şeyleri kaybetmesine yol açabilirdi. Mandela’ya ilerde daha sert önlemler alacağını söylemesi için izin de vermeyecekti. Mandela’nın militan üyelerin önünde uzlaşma yanlısı bir adam gibi gözükmelerini sağlamıştı. Buna karşılık onlara ateşli kalbindekileri de açıklamıştı.

Moses tiksintiyle Nelson Mandela’dan uzaklaşarak onu aşağılamasına, usulca güldü. Masanın ucundaki gençlere baktı, akılsız ve inatçı bir çocukla uğraşmaktan vazgeçen bir adam tavrıyla başını salladı, sonra yerine oturdu. Kollarını kavuşturarak çenesini göğsüne dayadı. Ondan sonraki konuşmalara katılmadı. Sıkıntılı bir sessizlik içinde bekledi. Bu sessizlik bile Mandela’nın kısıtlı sabotaj teklifiyle alay ediyor gibiydi.

Evet, Moses Gama bu insanlara güzel sözler söylemişti, ama onların kendisini gerçek bir lider olarak kabul etmeleri için bir şeyler yapması gerektiğini de biliyordu. Moses, bir şey yapacağım, dedi. Hem de öyle bir şey yapacağım ki, hiçbir kuşkuları kalmayacak. Yüzünde haşin ve kararlı bir ifade belirdi.

Motosikleti Sean’a babası hediye etmişti. Delikanlı Şasa’nın bunu neden yaptığını pek bilmiyordu. Costello Akademisi’nde bu motosikleti hak edecek kadar parlak bir başarı kazanmamıştı. Ama belki de Şasa, Sean yine de liseyi bitirmeyi başardı diye rahatlamıştı. Ya da oğlunu teşvik etmesi gerektiğini düşünüyordu. Veya büyük oğlunun durumundan kendini suçlu hissediyordu. Sean işin

nedenini incelemek niyetinde değildi. Motosiklet şahaneydi, bu da yeterliydi. Kromu, emayesi, baklava biçimi kırmızı reflektörleriyle her kızın dikkatini çekecek bir şeydi.

Sean tepeye vardığı zaman motoru durdurdu. Sonra arkadaşıyla karanlıkta sessizce yokuştan indi. Kibar evlerin bulunduğu bir semtti burası. Her villanın bir çiftlik büyüklüğünde bahçesi vardı. Sean motoru bir hendekten geçirerek ağaçların arkasında durdurdu. İki çocuk indiler.

Sean arkadaşına, “Tamam mı?” diye sordu. Rufus delikanlının Weltevreden’e götürüp annesi ve babasıyla tanıştılabileceği bir genç değildi. Sean da Rufus’la, ikisinin de motosikletlere olan düşkünlükleri nedeniyle tanışmıştı. Çocuk Sean’dan en aşağı on santim kısaydı. Kül rengi suratlı, görünüşte sıska olan genç, utangaç tavırlıydı. İnsanın yüzüne bakmıyor, başını önüne eğiyordu. Sean, Rufus’un ince vücudunun aslında çok güçlü olduğunu neden sonra fark etmişti. Son derecede çevikti çocuk. Mızmız sesi ve karşısındakinin bakışlarından kaçırıldığı gözleri aslında bir sokak çocuğuna özgü o keskin zekâyı ve yakıcı, saygısız alay gücünü gizliyordu. Sean kısa bir süre sonra Rufus’u çetede sağ kolu düzeyine getirmişti.

Sean, Costello Akademisi’nden mezun olduktan sonra Şasa onun muhasebecilik öğrenmesi için ısrar etmişti. Delikanlı şimdi Courtney Maden ve Finans’ın hesap kontrolörleri olan Rifkin’le Marlovitch’in yanında çalışıyordu, iş sandığı kadar sıkıcı değildi. Delikanlı aile adından ve sevimliliğinden yararlanmaktan da hiç kaçınmıyordu. Bu sayede, kadın memur onun muhasebecilik öğrenmesi için ısrar etmişti. Kimse Şasa Courtney’e en sevgili oğlunun işi alaya aldığını söylemeye cesaret edemiyordu. Ne de olsa, şirket Courtney hesabından her yıl hemen hemen iki yüz elli bin sterlin kazanmaktaydı.

Sean sabahları işe en fazla bir saat geç gidiyordu. Altın çerçeveli havacı gözlüğü ve ışıltılı gülümsemesiyle, akşamdan kalma olduğunu ya da uykusunu alamadığını başarıyla gizliyordu.

Akşam yemeğinden sonra smokinini çıkarıyor, deri ceketini, çelik tabanlı botlarını giyiyordu. Böylece diğer hayatı başlıyordu. Gündüz ki yaşantısından çok farklı olan o heyecan ve tehlike dolu hayat.

Rufus deri ceketinin fermuarını açarak Sean’a gülümsedi. “Artistin piskoposa dediği gibi, ‘Hazırım, istekliyim ve başarılıyım.’ Ceketinin altına siyah bir balıkçı kazağı giymişti. Pantolonu ve kasketi de siyahtı.

İki genç yapacaklarından söz etmediler. Bu geceye kadar benzer dört işi daha yapmışlardı. Ayrıca planları da bütün ayrıntılarıyla, iyice incelemişlerdi. Yine de Rufus yıldızların ışığında sinirli sinirli gülümsüyordu. Bu o zamana kadar kalkıştıkları en büyük iş olacaktı. Sean ise korku ve heyecandan oluşan o nefis karışımı hissediyordu. Zaten bu işlere de sırf bu duyguyu tatmak için kalkışmıştı.

Rufus ona sigara kutusunu uzatarak, “İçer misin?” diye sordu. Sean, “Hayır,” der gibi başını salladı. Hiçbir şeyin aldığı zevki körleştirmesini istemiyordu. Sigaranın da, alkolün de.

Sigaranın yarısını iç, sonra beni izle, diye emretti, ağaçların arasına girdi.

Irmağın alçak kıyısındaki patıkayı izledi, bir tel örgünün önünde durdu. Bir iki saniye sonra karşısında bir Alman çoban köpeği belirdi.

Sean usulca, “Hey Prens,” dedi. Korkusuzca köpeğe doğru eğildi. “Haydi, oğlum. Sen beni tanıyorsun.”

Sonunda köpek onu tanıdı, dostça bir tavırla kuyruğunu sallamaya başladı, delikanlının elini yaladı. Sean yalnızca insanları etkilemekle kalmıyor, bütün canlıları da etkiliyordu. Delikanlı usulca bir ıslık çaldı, Rufus karanlıkların arasından sıyrıldı. Aynı anda köpeğin ensesindeki tüyler dikleşti.

Hayvan hırlarken Sean, “Aptallık etme. Prens,” dedi. “Rufus da bir dost.”

Köpek Rufus’a ancak beş dakikada alışabildi. Rufus, Sean’ın ısrarı üzerine elini uzattı. Köpek onun parmaklarını kokladı ve kuyruğunu salladı.

Sean, “Önce ben gideceğim,” diyerek yüksek tel örgüye tırmandı, çevik bir hareketle içeriye atladı. Köpek iki ayağının üzerinde yükselerek ön pençelerini onun göğsüne dayadı. Rufus da tele tırmanırken Sean, Prens’in başını okşadı. Rufus aşağıya arkadaşından daha hızlı indi.

Sean, “Haydi gidelim,” diye fısıldadı. Yanlarında bekçi köpeğiyle eve doğru ilerlediler. İki büküm olmuş, koşuyorlardı. Sonra tuğla duvara tırmanan sarmaşığın dibine büzüldüler.

iki katlı villa hemen hemen Weltevreden kadar görkemliydi. Kap’ın diğer tanınmış ailelerinden birine attı. Weston’lar, Courtney’lerin yakın dostlarından. Mark Weston, Şasa’yla aynı okula, üniversitede de aynı mühendislik bölümüne gitmişti. Karısı Marjorie, Tara’yla yaşıttı. Weston’ların yeni yetişen iki kızları vardı. Sean bir yıl önce büyük kızı baştan çıkarmış, sonra da ona telefon bile etmeden ilişkisini kesmişti.

On yedi yaşındaki kız sinir krizi geçirmişti. İntihar edeceğini söylüyor, durmadan ağlıyordu. Yemeden içmeden kesilmişti. Sonunda Marjorie Weston, Sean’ı çağırtmıştı. Delikanlıyı azarlamak, kızını yavaş yavaş bırakması için ikna etmek istiyordu. Sean’la kızının haberi olmadan konuşmak niyetindeydi. Kocasını ise o sırada yine iş için Johannesburg’a gitmişti.

Marjorie, Sean’ı ilk kattaki dikiş odasına almış ve kapıyı da kilitlemişti. perşembe günü öğleden sonraydı. Hizmetçiler de izinliydi. Weston’ların küçük kızı okuldaydı. Büyük kızları Veronica ise yukardaki odasında bembeyaz bir suratla yatıyordu.

Marjorie kanepeye elini vurdu. “Gel yanıma otur, Sean.” Delikanlıyla dostça bir tavırla konuşmaya karar vermişti. Ancak Sean yanına oturduğu zaman onun ne kadar yakışıklı olduğunu fark etti. Babasından da yakışıklıydı Sean. Marjorie, Şasa Courtney’i her zaman beğenmişti. Delikanlıya dert anlatmaya çalışırken soluğunun kesilmeye başladığının farkına vardı. Neler olduğunu elini Sean’ın çıplak koluna koyduğu zaman anladı.

Sean’ın çapkın erkeklere özgü sezgileri çok güçlüydü. Belki de bu yeteneğini babasından almıştı. Aslında delikanlı Veronica’nın annesine o gözle bakmamıştı. Tanrım! Bu kadın kendi annesi Tara kadardı! Ama Sean, Clare East olayından beri kendinden daha büyük kadınlardan hoşlanmaya başlamıştı. Marjorie Weston inceydi. Tenis oynadığı ve yüzdüğü için vücudu atletikti, iyice yanmış, gözlerinin kenarındaki kırışıklıkları ve gerdanındaki ilk sarkmaları gizlemeyi başarmıştı. Veronica aptaldı. Sırıtıp dururdu. Annesi ise olgun ve kendinden emindi. Ama onda da kızın Sean’ı çeken o morumsu mavi gözleri ve sık sarı saçları vardı. Üstelik Marjorie’nin saçları daha da bakımlıydı.

Sean kadının heyecanını, kesik kesik soluk aldığını ve yüzünün kızardığını fark etti, bu garip durum isteklerinin uyanmasına yol açtı.

Delikanlı, iki kişi, diye düşündü, anne ve kız. İşte farklı bir ilişki. Plan yapmadı. Yanılmayan sezgilerinin kendisine rehberlik etmelerini bekledi. “Kızlarımız hiçbir zaman sizin kadar çekici olamayacaklar. Veronica’yla ilişkiyi kesmemin baş nedeni nedir, biliyor musunuz? Yanınızda olmaya dayanamıyordum. Çünkü böyle yapmak istiyordum...” Eğildi ve kadını öptü.

Marjorie o ana kadar duruma hâkim olduğuna inanmıştı. Sean’ın dudaklarının dokunuşunu hissedinceye kadar. Ondan sonra ikisi de konuşmadılar. Marjorie kendisini kanepeye uzanmış buldu. Titrek bir sesle, soluk soluğa, “Buna inanamıyorum...” diye mırıldandı. “Herhalde çıldırdım.”

Kadın bu gece de merdivenin alt basamağında oturuyordu. Arkasında saten sabahlığından başka

bir şey yoktu. Bir iki saniyede bir titriyordu. Gece sıcak, ev de karanlıktı. Kızlar yukarda uyuyorlardı. Mark yine iş yolculuğuna çıkmıştı İki haftadan beri ilk defa bu gece buluşma fırsatı geçmişti ellerine. Marjorie heyecan ve beklentiyle titriyordu. Kararlaştırdıkları gibi saat dokuzda bütün alarmları kapatmıştı. Sean ise yarım saat gecikmişti. Belki de bir şey olmuştu. Belki gelemeyecekti. Marjorie kollarını gövdesine sararak bu düşünce yüzünden acıyla ürperdi. Sonra yüzme havuzuna bakan terasa açılan camlı kapılara usulca vuruldu. Marjorie ayağa fırlayarak karanlık odada koştu. Kilidi açarken yine kesik kesik soluk alıyordu.

Sean içeri girip kadına sarıldı. Öyle uzun boylu, öyle güçlüydü ki! Marjorie onun kollarında yumuşayıveriyordu. Hiçbir erkek onu böyle öpmemişti. Böyle ustalıkla ve böyle otoriter. Marjorie bazen Sean'a bunu kimin öğrettiğini düşünüyor, kıskançlıkla sarsılıyordu. Delikanlıya öylesine ihtiyacı vardı ki! Bu yüzden başı dönüyordu. Sean onu tutmasaydı yere yığılacaktı. Delikanlı kadına sarılarak, "Her şeye hazırsın sanırım," dedi gülerek.

Marjorie, "Hiş," diye fısıldadı. "Kızları uyandıracaksın." Kibar ve zarif bir kadın olduğunu düşünmekten hoşlanırdı, ama Sean'ın kaba saba sözleri heyecanını iyice artırıyor. Boğuk ve titrek bir sesle, "Kapıyı kilitle," dedi. "Ondan sonra yukarı çıkalım."

Sean kadını bırakarak döndü, kapıyı kilitledi. Sonra hemen arkasından, anahtarı ters yöne çevirdi. Kapı kilitli değildi artık. Ama. Marjorie bunu fark etmedi. "Tamam..." Sean kadına döndü. "Bu iş de oldu."

Tekrar öpüştiler. Marjorie delikanlıyı elinden tutarak mermer merdivenden çıkardı. Kızların yatak odaları doğu bölümündeydi. Marjorie kendi dairesinin maundan yapılmış kalın kapısını kilitledi. Şimdi kimse onları yakalayamazdı. Marjorie istediği gibi hareket edebilirdi artık.

Marjorie Weston yirmi yıldan beri evliydi. Bu sürede aynı sayıda âşığı da olmuştu. Bu ilişkilerden biri yirmi yıl sürmüştü. Kâh yarıda kesilmiş kâh yeniden başlamıştı. Yani Marjorie'nin Şasa Courtney'le olan ilişkisi. Ama kadın şimdi hiçbir âşığının yakışıklılık, ustalık, güç ve yaratıcılık konusunda bu yeniyetme delikanlıyla boy ölçüşemeyeceğini düşünüyordu. Şasa'nın bile. Oğlu da babası gibi kadının isteklerini seziyordu. Ne zaman sert ve zalim, ne zaman şefkatli ve yumuşak olması gerektiğini biliyordu. Ama diğer bakımlardan Sean babasından çok üstündü. Delikanlının Marjorie'yi zaman zaman korkutan kötü ve zalim bir yanı da vardı. Ayrıca babasından sonra oğluyla ilişki kurmak da kadına ayrı bir zevk veriyordu.

Sean o gece de Marjorie'yi düş kırıklığına uğratmadı. Ancak aşkın en ateşli anında birdenbire komodinin üzerindeki telefona uzandı. "Kocanı ara," diyerek alıcıyı Marjorie'nin eline sıkıştırdı, Kadın, "Tanrım," diye inledi. "Sen çıldırdın mı?"

"Dediğimi yap." Marjorie istediğini yerine getirmezse Sean'ın onu tokatlayacağını anladı.

Biçimsizce dönerek Johannesburg'daki Carlton Oteli'nin numarasını çevirdi. Santraldeki kız cevap verdiği zaman, "1750 numaralı dairede kalan Bay Weston'la görüşmek istiyorum," dedi. "Bağlıyorum," Telefon üçüncü kere çalarken Mark karşıdan cevap verdi.

Marjorie, "Merhaba hayatım," diye mırıldandı. "Uyuyamadım. Seni aramayı düşündüm. Uyandırdıysam özür dilerim."

Sean, Marjorie'yi okşamaya başlamıştı. Kadın bağırılmamak için, Mark'la normal bir sesle konuşmak için çabalıyordu. Bir ara hafifçe haykırdı. Kocası hemen, "Ne oldu?" diye sordu.

Hiç. Kendime kakao yapmıştım. Çok sıcakmış. Kadın bu durumun Sean'ı ne kadar heyecanlandırıldığının farkındaydı. Delikanlının yüzü güzel değildi artık. Kızarmış ve şişmişti. Bu

yüzden hatları kabalaşmış gibi gözükiyordu. Sonunda Marjorie dayanamayarak konuşmayı birdenbire kesti. “İyi geceler, Mark. Rahat uykular.” Telefonu telaşla kapattı.

Daha sonra Marjorie’yle Sean yan yana yattılar. Dışarda, öndeki çim alanda köpek bir defa havladı. Marjorie, “Acaba bahçede biri mi var?” dedi.

Sean mırıldandı. “Sanmam. Prens yaramazlık ediyor.” Ama dikkatle geceyi dinliyordu. Oysa Rufus’un gürültü etmeyecek kadar usta olduğunu biliyordu. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar planlamışlardı. O da, Rufus da neyin peşinde olduklarının çok iyi farkındaydılar.

Marjorie ilişkilerinin ilk ayını doldurmasının şerefine Sean’a frak gömleğinin önüne ve kollarına takması için düğmeler almıştı. Victoria sitili, platin, akik ve pırlantadan yapılmış düğmeler. Perşembe günü öğleden sonra delikanlıyı eve çağırmış onu Mark Weston’un lambrili çalışma odasına götürmüştü. Sean orada kasanın yerini de, şifresini de öğrenmişti. Şifre Mark’ın masasının üzerinde duran aile fotoğrafının gümüş çerçevesine kazınmıştı. Marjorie hediyeSean’a verirken kasanın kapısını açık bırakmıştı. Delikanlı da minnetini açıklamak için kadınla orada sevişmişti. Ve o arada kasanın içindekileri gözden geçirmeyi de unutmamıştı. Sean babasının Mark Weston’un İngiliz ve Güney Afrika altın paralarından oluşan koleksiyonundan söz ettiğini çok işitmişti. Koleksiyon kasada duruyordu. Bundan başka deste deste para, gümüş ve erkekler için bir mücevher kutusu da vardı.

Sean, Rufus’a kasanın nerede olduğunu ve nasıl açacağını dikkatle anlatmıştı. Şimdi arkadaşının aşağıda kasayı soyduğu riski ve tehlike kokusu Sean’ı heyecanlandırıyordu. Sonunda Marjorie, “Sen insan değil bir makinesin,” dedi.

Sean sonunda kadını bırakarak kalktı. Marjorie karyolada, güneşte erimiş balmumu bir bebek gibi yatıyordu. Derin bir uykuya dalmıştı. Sanki bayılmış gibiydi.

Sean hâlâ heyecanlı, sinirleri de hâlâ gergindi. Dışarı çıkmadan önce Mark Weston’un çalışma odasına baktı. Kasanın kapağı açıktı. İçindeki hesap defterleri yere düşmüştü. Heyecanı iyice artan Sean müthiş bir cinsel arzuya kapıldı.

Evde bir dakika daha kalması çok tehlikeli olacaktı. Bu düşünce Sean’a daha da zevk veriyordu. Delikanlı mermer merdivene baktı ve aklına bir şey geldi. Bir dakika sonra sessizce Veronica’nın odasına süzülmekteydi.

Perdenin arasından giren ay ışığı Veronica’nın yastığa yayılmış sarı saçlarını aydınlatıyordu. Sean kızın üzerine eğilerek eliyle onun ağzını kapattı. Veronica dehşetle çırpınarak uyandı.

Sean, “Benim,” diye fısıldadı. “Korkma Veronica.”

Kız çırpınmaktan vazgeçti, iri, morumsu gözlerindeki korku dolu ifade kayboldu, kollarını delikanlıya doğru uzattı. Sean elini kızın ağzından çekti. Veronica, “Ah, Sean,” dedi. “Biliyordum... Beni hâlâ sevdiğini biliyordum...”

Rufus iyice öfkelenmişti. “Yakalandığımı sandım,” diye sızlandı. “Ne oldu sana, be adam?”

Güç işi ben başardım. Sean motoru çalıştırdı. Yola çıkarlarken torbaların motosikletin dengesini bozduğunu fark etti. Ama aracı ustalıkla doğrulttu.

Rufus arkadan eğilerek, “Yavaşla, ahbap,” dedi. “Yoksa vadidekilerin hepsini uyandıracaksın?” Heyecandan sarhoş gibi olan Sean bir kahkaha attı.

Daha sonra تنها bir yolda motosikletten inerek bir hendeğe girdiler. El fenerinin ışığında

ganimeti paylaştılar.

Rufus, “Kasada en aşağı beş bin sterlin olduğunu söyledin,” diye sızlandı. “Ama burada ancak yüz sterlin var.”

Sean kayıtsızca güldü. “Herhalde ihtiyar Weston esirlerinin ücretlerini ödedi.” Paraların çoğunu Rufus’un önüne doğru itti. “Senin buna benden fazla ihtiyacın var, evlat.”

Mücevher kutusunda düğmeler, beş kırat pırlantalı bir kravat iğnesi, pahalı altın bir saat, Mark’ın savaşta kazandığı madalyaların minyatürleri ve başka birkaç parça vardı.

Tecrübeli Rufus onları inceledi. “Saatin üzerinde yazı var. Diğerlerini satmak da bizim için tehlikeli olur. Hepsini de atmak zorundayız ahbap.”

Para albümlerini açtılar. Bunlardan beşi altın paralarla doluydu. Rufus, “Pekâlâ, ” diye homurdandı. “Küçük şeyleri satabilirim. Ama bunları kimseye gösteremem. Bu albümler insanın parmaklarını yakar.” Altın dolu albümleri tiksintiyle bir tarafa attı.

Sean, Rufus’u kendi motosikletini bıraktığı yerde indirdi, sonra da deniz kıyısına yöneldi. Aşağıda Atlas Okyanusu’nun yeşil dalgaları kayaları dövüyordu. Sean altın paraları teker teker denize attı, sonra da boş albümleri fırlattı. Onları kravat iğnesiyle altın saat izledi. Madalyaların minyatürlerini en sona saklamıştı. Mark Weston’un karısı ve kızıyla yattıktan sonra adamın madalyalarını denize atmak delikanlıya kinle karışık bir zevk verdi.

Eve dönerken, bu geceki işten pek kazançlı çıkmadık, diye düşündü. Ama o heyecan! Ah, o heyecan!

Şasa, Sean’la Michael’ın Courtney Şirketlerine ilgi duymaları için elinden geleni yaptı, başarılı olmayınca da şaşırdı. Bir insan, özellikle üstün zekâlı bir genç, daha da özellikle kendi oğulları bu servet, fırsat ve ödül karışımına karşı nasıl ilgi duymazlardı? Şasa önce kendini suçladı. Herhalde her şeyi yeterince açıklayamamıştı. Ama sonra öfkelenmeye başladı.

Centaine’le onun pek sevdiği o yerde, Atlas Okyanusu’na bakan yamaçta oturlurlarken, “Kahretsin, anne!” diye patladı. “Hiç ilgilenmiyorlar!”

Centaine usulca sordu. “Ya Garry?”

“Garry mi?” Şasa oğlunu küçümsercesine güldü. “O hep ayağımın altınca dolaşıyor. Bir finodan farksız.”

Centaine usulca, “Ona üçüncü katta oda vermişsin,” diye hatırlattı.

Şasa, “Eski süpürge dolabını,” dedi. “Aslında bu bir şakaydı, ama küçük budala sözlerimi ciddiye aldı. Ben de onu kırmak istemedim...”

Centaine fikrini açıkladı. “Garrick çok şeyi ciddiye alıyor, içlerinde yalnız o böyle davranıyor. İlginç bir çocuk o?”

Haydi anne! Garry mi ilginç?

Geçen gün onunla uzun uzun konuştuk. Aynı şeyi sen de yapmalısın. Herhalde çok şaşıırırsın. Garry’nin sınıfın en çalışkan üç öğrencisinden biri olduğunu biliyor muydun?

Evet, tabii biliyorum. Ama Garry daha işletmeciliğin birinci sınıfında, insan başarılı bir öğrenci olmasını o yüzden pek ciddiye almıyor.

Centaine saf saf, “Öyle mi?” diye sordu. Şasa ondan sonra birkaç dakika hiç konuşmadan sessizce oturdu.

Cuma günü Garry’nin şirketteki küçük odasının kapısından baktı. Çocuk babasını fark edince hemen ayağa fırladı, gözlüğünü yukarıya doğru itti.

Şasa çocuğun masasındaki kâğıtlara bir göz attı. “Merhaba. Şampiyon. Ne yapıyorsun?”

Hesapları kontrol ediyordum. Garry zıt duygular arasında bocalıyordu. Babasının bu ani ilgisi onu sarsmıştı. Şasa’nın dikkatini çekmek, onun takdirini kazanmak istiyordu. “Biliyor musunuz, sadece geçen ay kâğıt için yüz sterlinden fazla para harcamışız.” Babasını etkilemek için öyle çırpınıyordu ki, bu yüzden kekelemeye başlamıştı. Ancak fazla heyecanlı olduğu zaman tutardı kekemeliği.

Derin bir soluk al. Şampiyon. Şasa küçük odaya girdi. “Ağır ağır konuş ve bana meseleyi anlat.”

Garry’nin resmi görevlerinden biri de kâğıt ısmarlamak ve bunu bürolara dağıtmaktı. Masasının arkasındaki raflar kutu kutu kâğıt ve zarf doluydu. “Hesaplarıma göre masrafi seksen sterline indirebiliriz. Böylece yirmi sterlin kâr etmiş oluruz.”

Bunu bana göster bakalım. Şasa masanın kenarına ilişerek dikkatini soruna verdi. Yeni bir altın madenin işletilmesinden söz ediyorlarmış gibi, saygılı bir tavır takınmıştı. Sonunda oğluna, “Haklısın,” dedi. “Sana yeni kontrol sistemini uygulaman için tam yetki veriyorum.” Ayağa kalktı. “Aferin sana, oğlum”

Garry’nin gözleri sevinçle parladı. Şasa yüzündeki neşeli ifadeyi oğlunun görmemesi için kapıya doğru döndü. Sonra da duraklayarak geriye baktı. “Ha aklıma gelmişken... yarın Walvis Körfezi’ne uçağım. Mimarlar ve mühendislerle konserve fabrikasının genişletilmesi konusunu görüşeceğim. Sen de gelmek ister misin?”

Tekrar kekelemekten korkan Garrick kesin bir tavırla, “Evet,” der gibi başını salladı.

Şasa, Garry’nin uçağı kullanmasına izin verdi. Oğlu iki ay önce özel pilotluk brövesini almıştı. Ama çift motorlu uçak kullanabilmesi için daha fazla uçuş yapması gerekiyordu. Sean’ın da lisansı vardı. Delikanlı uçağı da ata bindiği, avlandığı gibi kullanıyordu. Yetenekle, zarafetle, ama dikkatsizce. Garry ise dikkatli ve ihtiyatlıydı. Şasa istemeye istemeye ortanca oğlunun daha iyi bir pilot olduğunu itiraf ediyordu. Zaten uçağı Garry’ye güvendiği için teslim ediyordu.

Walvis Körfezi’ne vardıkları zaman Şasa ortanca oğlunun yanında olduğunu unuttu. Garry’nin peşinden ayrılmamasına alışmıştı. Aslında bu konuyu düşünmemişti, ama Garry’nin yakınında olmasına gitgide daha çok alışıyor, bu durum içini de rahatlatıyordu.

Görüşmeler sona erince Garry’ye, “Pelican Burnu’nda yüzelim mi?” diye sordu. Baba oğul konserve fabrikasının ciplerinden birini alarak kıyıya doğru gittiler.

Şasa cipi hızla sürerken, “Ee, bugün bir şeyler öğrenebildin mi?” diye sordu. “Ya da ne öğrendin?”

Garry akıllıca bir cevap verdi. “Karşıdakilerin fazla konuşmalarını istiyorsan, sessiz oturman ve kuşkuyla onlara bakman gerektiğini.”

Şasa şaşkınlıkla oğluna bir göz attı. Gerçekten de kendisi bu tekniği uygulardı, ama Garry kadar genç ve tecrübesiz birinin bunu fark edebileceği aklına bile gelmemişti. Çocuk konuşmasını sürdürdü. “Bir şey söylemediniz, ama sonunda mimara kazanın konulacağı yeri henüz seçmemiş olduğunu itiraf ettirdiniz. Ben bile adamın teklifinin pahalı bir şey olduğunu anladım.”

Öyle mi? Şasa ancak uzun konuşmalardan sonra aynı sonuca varmıştı, ama bunu açık açık

söyleyecek de değildi. “Peki sen benim yerimde olsaydın ne yapardın, Garry?”

Garry, “Bilmiyorum, baba,” dedi. “Kesin bir şey söyleyemem.” Fikirlerini ukalaca bir tavırla açıklaması eskiden Şasa’nın sinirine dokunurken şimdi onu eğlendiriyordu. Özellikle oğlunun fikrini dinlemeye degecek şeyler oldukları için. “Ama ben olsaydım, bir kazan daha koyacağım yerde yeni Patterson işlemiyle ilgilenirdim...”

Şasa sert sert, “Patterson işlemi konusunda ne biliyorsun?” diye sordu. Bunu kendisi daha geçenlerde duymuştu. Birdenbire Garry’yle tartışmaya başladı. Sanki karşısında bir yaşıtı varmış gibi. Ama Garry bütün satış broşürlerini okumuş ve ayrıntıları da ezberlemişti.

Kıyıya vardıkları sırada hâlâ tartışıyorlardı. Sonra soyunarak denize girdiler. Uzun uzun yüzdüler. Sudan çıktıkları zaman ciltleri soğuktan morarmıştı. Cipin yanında durarak havlularla kurulanırlarken Şasa oğlunu inceledi. Garry’nin saçları ıslanmış olmasına rağmen yine de dimdik duruyordu. Gövdesi iyice gelişmişti, göğsü kara tüylerle kaplıydı. Şasa, onu gören bir Courtney olduğuna inanamaz, diye düşündü. Gerçeği bilmeseydim, Tara’nın biriyle ilişkisi olduğunu düşünürdüm. Tara çok şey yapabilir, ama bana ihanet ettiğini sanmıyorum. Oysa Garry’de bizden hiçbir şey yok.

Baba oğul ertesi sabah Hani Madeni’ne uçtular. Çocukların üçü de bir süre Hani’de çalışmışlardı. Şasa’nın da yıllar önce yaptığı gibi. Ama bu zoraki çalışma Sean’la Michael’ın hiç hoşuna gitmemişti, ikisi de bir daha Hani Madeni’ne dönmek istememişlerdi. Garry onlardan farklıydı. Bu çocuk Şasa ve Centaine gibi bu vahşi tepeleri seviyordu. Şasa madeni teftiş edeceği zaman Garry de babasıyla gitmek istiyordu.

Madendeki son gece baba oğul büyük kuyunun kenarında durdular. Güneş geride çölün ötesinde batarken kuyunun gölgeli derinliklerine baktılar.

Garry usulca, “Her şeyin buradan çıkmış olması çok garip,” diye mırıldandı. “Sizin ve büyükanneimin yarattığınız her şey. İnsan o zaman kendini çok küçük hissediyor. Tıpkı kilisede olduğu gibi.” Uzun bir an sustu, sonra da ekledi. “Burayı çok seviyorum. Keşke burada daha fazla kalabilseydik.”

Kendi duygularını oğlundan duymak Şasa’yı çok etkiledi. Üç oğlundan yalnızca o duygularını anlıyordu. Yalnız Garry bu derin kuyunun ve bunun yol açtığı dev servetin uyandırdığı o huşuyu paylaşıyordu. Burası her şeyin kaynağıydı. Ve bir tek Garry bunu fark etmişti.

Şasa kolunu oğlunun omzuna atarak uygun kelimeler aradı. Ama sonra yalnız, “Neler hissettiğini anlıyorum, Şampiyon,” dedi. “Ama artık eve dönmemiz gerekiyor. Pazartesi günü parlamentoda bakanlığımın bütçesini açıklaya çağım ” Aslında söylemek istediği bu değildi. Ama Garry’nin bunu da anladığını seziyordu. Alacakaranlıkta patikadan inerken baba oğul birbirlerine her zamankinden daha yakındılar.

Bu yıl Şasa’nın Madencilik ve Endüstri Bakanlığı’nın bütçesi iki katına çıkmıştı. Şasa muhalefetin bütçeyi kolay kolay kabul etmeyeceğini biliyordu. Partisini değiştirdiği için onu hiçbir zaman affetmemişlerdi. Şasa konuşmak için ayağa kalkarken bakışları balkondaki dinleyicilere kaydı.

Centaine ilk sıranın ortalarında oturuyordu. Blaine ya da Şasa konuşacağı zaman parlamentoya gelirdi mutlaka. Oğluyla göz göze gelince Şasa’ya cesaret aşlamak için gülümseyerek başını salladı. Centaine’in yanında Tara vardı. İşte bu olağanüstü bir şeydi. Şasa karısının kendisini dinlemeye en son ne zaman geldiğini artık hatırlamıyordu bile.

Şasa’ya, “Anlaşmamızda iç sıkıntısından patlamak yok,” demişti. Ama işte şimdi buradaydı ve şaşılacak kadar da şıktı. Tara elini şapkasının kenarına götürerek alayla kocasını selamladı. Şasa tek

kaşını kaldırdı, sonra da kürsüye giderek konuşmasına başladı.

O günkü görüşmeler ve tartışmalarda şaşılacak kadar başarılı oldu. Bütçe çoğunlukla kabul edildi. Böylece Şasa'nın kabinedeki yeri daha sağlamlaşmış ve önem kazanmış oldu. Dr. Verwoerd bile ona, "Sizi takımda tutmakla doğru yapmışım," yazılı bir pusula uzattı. "Kutlarım."

Centaine dinleyici yerinden boksörler gibi iki elini birbirine kenetleyerek usulca havaya kaldırdı. Şasa gülümserken birdenbire durakladı. Tara'nın yeri boştu. Kadın tartışmalar sırasında çıkıp gitmişti. Düş kırıklığına uğraması Şasa'yı şaşırttı. Tara'nın zaferine tanık olmasını istemişti.

Şasa salondan ayrılarak geniş merdivenden çıktı. Duvarları tahta kaplanmış uzun koridordan dairesine doğru gitti. Kapıya yaklaşırken birdenbire durdu. İçinden gelen sese uyararak köşeyi döndü, dipteki dikkati çekmeyen, üzerinde yazılı levha bulunmayan kapıya yöneldi.

Bu Şasa'nın bürosunun arka kapısıydı. Bakanın istenmeyen konuklardan kaçması ya da özel konukların gizlice yanına girebilmesi için kullanılıyordu. Başbakan zaman zaman bu kapıdan yararlanıyordu. Manfred De La Rey de öyle. Ama genellikle bu kapıyı kullananlar kadındı. Şasa'yla olan işlerinin de siyasetle bir ilgisi yoktu.

Şasa anahtarı usulca kilide sokarak kapıyı açtı. İçerdeki lambriler bu kapıyı çok güzel kamufle ediyordu. Şasa odaya girdi. Tara ona arkasını dönmüş duruyordu. Antika dolabın üzerine eğilmişti. Kadının gizli kapıdan haberi yoktu. Dolabı hediye etmek dışında büronun dekorasyonu ve döşenmesiyle hiç ilgilenmemişti. Tara yalnız olmadığını ancak birkaç saniye sonra fark etti ve abartmalı bir tepki gösterdi. Geriye doğru sıçrayarak hızla döndü. Şasa'yı görünce rahatlayacağı yerde yüzü bembeyaz kesildi. Soluk soluğa durumu açıklamaya çalıştı.

Dolaba bakıyordum. Ne şahane bir şey! Çok güzel. Mihrabın ne kadar güzel olduğunu unutmuştum...

Şasa durumu hemen fark etti. Tara sanki suçüstü yakalanmış gibiydi. Suçlu olduğu anlaşılıyordu. Ama karısının neden böyle tepki gösterdiğini anlayamadı. Şasa'nın bürosuna girmeye hakkı vardı Tara'nın. Ona ön kapının anahtarı da verilmişti. Dolap onun hediyesiydi. Ona istediği zaman da bakabilirdi. Şasa sesini çıkarmayarak gözlerini karısına, onu suçlarcasına dikti. Tara'nın gereğinden fazla açıklama yapacağını umuyordu. Ama kadın dolabın önünden ayrılarak yazı masasının arkasındaki pencereye doğru gitti. "Konuşman çok başarılı oldu." Hâlâ soluk soluğaydı, ama kendini toplamaya başlamıştı. Rengi de yerine geliyordu. "Her zaman iyi bir 'şov' yaparsın zaten."

Şasa, "Salondan onun için mi ayrıldın?" diyerek kapıyı kapattı ve bilerek dolaba doğru yürüdü.

Hesaptan hiç anlamadığımı bilirsin. Konuşmanın sonlarına doğru işin içinden çıkamaz oldum.

Şasa dolabı dikkatle inceledi. Kendi kendine düşünceli düşünceli, bu kadın ne işler karıştırıyor, diye soruyordu. Ama eski mihrapta bir değişiklik yoktu. Üzerindeki bronz Pigme heykeli de yerinde duruyordu. Demek ki Tara üst kapağı açmamıştı. Şasa, "Harika bir şey bu," diyerek kabartmaları okşadı.

Şu panoda bir kapı olduğundan haberim yoktu. Tara'nın kocasının dikkatini başka tarafa çekmeye çalıştığı belliydi. Kadının bu çabası merakını büsbütün arttırdı. Tara, "Beni çok korkuttun," diye ekledi.

Şasa bu oyuna gelmeyerek parmaklarını kakmalı kapağa sürdü. "Milli Galeriden Dr. Findlay'ı çağırayım da buna baksın. Orta Çağ ve Rönesans din sanatı uzmanıdır."

Ah, Tricia'ya sen buraya gelir gelmez haber vereceğimi söyledim. Tara'nın sesinde adeta çaresizlik vardı. "Sekreterinin sana önemli bir haberi varmış." Çabucak ara kapıya giderek açtı.

“Tricia, Bay Courtney geldi.”

Şasa’nın sekreteri kapıdan başını uzattı. “Emniyet Amiri Louis Nel adında birini tanıyor musunuz? Bütün sabah sizi arayıp durdu.”

“Nel mi?” Şasa hâlâ dolabı inceliyordu. “Ne? Hayır, sanmıyorum.”

“O sizi tanıdığını söyledi, efendim. Savaşta birlikteymişsiniz.”

Ah, Tanrım! Evet! Şasa şimdi bütün dikkatini sekreterine vermişti. “Uzun yıllar önce... Evet, onu çok iyi tanırım. O sırada Emniyet Amiri değildi.”

Şimdi Cinayet Masası Şefi. Mümkün olduğu kadar çabuk kendisine telefon etmenizi istiyor. Önemli bir sorun varmış. Hatta, Ölüm kalım sorunu, da dedi.”

Ölüm kalım sorunu, öyle mi? Şasa güldü. “Herhalde borç isteyecek. Lütfen onu ara, Tricia.” Masasına giderek oturdu, telefonu önüne çekti, Tara’ya da kanepeye oturmasını işaret etti.

Ama kadın başını salladı. “Öğle yemeği için Jenny ve Sarah’yla buluşacağım.” Yüzünde rahatlamış gibi bir ifadeyle usul usul kapıya gitti. Ama Şasa ona bakmıyordu. Gözlerini uzaklardaki Signal Tepesi’ne dikmişti. Tara odadan çıkarak kapıyı yavaşça kaparken de başını çevirmedi.

Louis Nel’in telefonu Şasa’yı hemen hemen yirmi yıl öncesine götürmüştü. Aradan o kadar zaman geçti mi, diye düşünüyordu. Evet, geçti ya. Tanrım!

Yıllar uçtu sanki.

Telefon çaldı. Şasa alıcıyı kaparcasına aldı. “Louis?”

Şasa! Bu sesi hemen tanıdı. Nel ekledi. “Çok uzun zaman oldu.”

Seninle konuşmak çok hoş.

Evet. Ama keşke sana daha iyi bir haber verebilseydim. Çok üzgünüm.

Şasa hemen ciddileşti. “Ne oldu?”

Bunu sana telefonda anlatamam. Çabucak Caledon Alanı’na gelebilir misin?

Şasa, “On dakika sonra oradayım.” diyerek telefonu kapattı. Nel’in vereceği kötü haberin ne olduğunu düşünürken Tara ve dolap olayını da unuttu.

Louis Nel eskisi kadar inceydi. Ama saçları bir hayli dökülmüş, kalanı da iyice ağarmıştı. Gözlerinin altında koyu renkli torbacıklar belirmişti. Şasa’ya sevgiyle gülümsedikten sonra ifadesi değişti. Fazla endişelenen, çok çalışan ve geceleri doğru dürüst uyuyamayan bir adam hali vardı. Şasa, Nel’in emekli yaşını çoktan geçmiş olduğunu düşündü.

Louis Nel söze, “Üç oğlun ve bir kızın var, değil mi, Şasa,” diye başladı.

Şasa güldü. “Ah, beni de tahkik etmişsin.” Ama Nel bu gülümsemeye karşılık vermedi.

Büyük oğlun... adı Sean. Öyle değil mi?

Şasa başını salladı. Artık o da gülümsemiyordu. Ani bir önseziyle sarsılmıştı. “Bana Sean’dan mı söz edeceksin?”

Nel birdenbire ayağa kalkarak pencereye gitti. Sokağa bakarak, “Bu aramızda kalacak,” dedi. “Her zaman böyle davranmayız, ama bu durum olağanüstü. Eski dostluğumuz var. Şimdiki mevkiin.” Pencereden döndü. “Aslında olaya benim dikkatimi çekmezlerdi. Özellikle tahkikatın bu

aşamasında.”

‘Tahkikat’ sözcüğü Şasa’yı şaşırttı.

Bir süreden beri kibar semtlerde hırsızlıklar oluyordu. Herhalde bunları gazetede okudun. Basın suçluya ‘Kap’ın Kibar Hırsızı’ adını takmıştı.

Şasa başını salladı. “Evet. Dostlarımdan, en iyi dostlarımdan bazılarının da evleri soyuldu. Sampson’ların, Weston’ların. Mark Weston’un altın para koleksiyonu çalındı.”

Nel, “Bayan Sampson’un da zümrütleri,” diye ekledi. “O zümrütlerden bazılarını daha doğrusu küpeleri Altıncı Bölge’de çalıntı mal satan bir dükkânı bastığımız zaman ele geçirdik. Adamı tutukladık. Sonunda bize çalıntı malları dükkânına getiren kimselerin adlarını verdi. Bunların arasında Rufus Constantine isminde sevimli bir sokak çocuğu da var. Bu adı duydun mu?”

Şasa, “Hayır,” diye başını salladı. “Bunun oğlumla ne ilgisi var?”

Ona geliyorum. Rufus’u yakalayarak sorgulamak için buraya getirdik. Cesur, küçük bir maymun. Ama onu konuşturmanın yolunu bulduk. Ancak anlattıkları pek de hoş değildi.

Şasa sordu. “Sean?”

Nel, “Korkarım öyle,” dedi. “Onun iyi örgütlenmiş bir çetede elebaşı olduğu anlaşıyor.”

Ama bütün bunlardan bir anlam çıkmıyor. Sean böyle bir şey yapmış olamaz.

Oğlun bayağı ünlü.

Şasa, “Bir ara çılgınca şeyler yapıyordu,” diye itiraf etti. “Ama şimdi muhasebecilik öğreniyor. Doğru dürüst çalışıyor. Sonra... neden böyle bir işe karışsın? Yani Sean’ın paraya ihtiyacı yok ki!”

Küçük kâtiplere büyük bir servet vermezler.

Ama Sean’a cep harçlığı da veriyorum. Şasa yine başını salladı. “Hayır, buna inanmıyorum. Oğlum ev soymayı nereden bilecek?”

Ah, bu işi Sean kendisi yapmıyor ki. O evleri seçiyor. Rufus ve adamları da kirli işi yapıyorlar.

Ne demek ‘evleri seçiyor’?

Sean senin oğlun olduğu için kentteki her eve girebilir, öyle değil mi? Onu sevinerek karşılarlar.

Herhalde. Şasa ihtiyatla konuşuyordu.

Rufus’un söylediğine göre oğlun kurban adaylarının evlerini teker teker inceliyormuş. Değerli eşyalara bakıyor, bunların nerelerde saklandıklarını öğreniyormuş. Gizli çekmeceleri, duvar kasalarını filan. Sonra aileden biriyle aşk ilişkisi kuruyormuş. Evin hanımı ya da kızıyla. Seçtiği kadını yukarda eğlendirirken suç ortağının eve girmesini sağlıyormuş.

Şasa arkadaşına bakakaldı.

Bu planın iyi işlediği anlaşıyor. Hırsızlıkların çoğunu bize bildirmemişler bile. işe karışan kadınlar mücevherlerinin çalınmasından çok, adlarına sürülecek lekeyi ve kocalarının öfkesini düşünmüşler.

Şasa, “Marjorie Weston?” diye sordu. “O da bu kadınlardan biri mi?”

Edindiğimiz bilgiye göre... evet, öyle.

Şasa, “Küçük piç,” diye fısıldadı. Çok sarsılmış, ama arkadaşının söylediklerine de inanmıştı. Marjorie ve Sean. Metresi ve oğlu. İşte bu dayanılacak gibi değildi! “Sean bu sefer çok ileri gitti!”

Nel, “Öyle,” diye onayladı. “Çok fazla ileri gitti. Bu ilk suçu, ama yine de beş altı yıla mahkûm

olur.”

Şasa bütün dikkatini tekrar Nel’e verdi. Büyük oğlunun yargılanacağı ve hapse atılacağı düşüncesi yüzünden öfkesi sönmüştü. “Tutuklama emri hazırlandı mı?”

Henüz hazırlanmadı. Nel dikkatle konuşuyordu. “Bu bilgiyi bize birkaç saat önce verdiler.” Masasına giderek mavi sorgulama dosyasını aldı. Şasa alçak sesle, “Ne yapabilirim?” diye sordu. “Yapabileceğimiz bir şey var mı?”

Nel, “Ben elimden gelen her şeyi yaptım,” dedi. “Fazla bile ileri gittim. Bu dosyayı aldığım ve tahkikat devam ederken sana bilgi verdiğim için beni cezalandırabilirler. Bu davranışımı haklı çıkaracak bir şey de söyleyemem. Anlaya çağın kendimi tehlikeye attım bile, Şasa. Seninle eski dostuz. Ben senin ‘Beyaz Kılıç’ konusundaki çalışmalarını hiçbir zaman unutmadım.”

Şasa savaşta tek gözünü kaybettikten sonra Blaine Malcolmess’in ısrarıyla Gizli Servis’te çalışmaya başlamıştı. Louis Nel’le birlikte Nazi yanlısı gizli bir derneğin izini bulmuş ve elebaşılarının kimliklerini de öğrenmişti. Bu konuda ona, adını ve kimliğini açıklamaksızın telefonla bilgi veren bir kadın yardımcı olmuştu. Şasa bugüne kadar kadının kim olduğunu öğrenememişti. Belki de çoktan ölmüştü.

Şasa’ya ‘Beyaz Kılıç’ komplosunu da o haber vermişti. Cüretli bir plandı o plan.

‘Beyaz Kılıç’ ve yardımcıları Mareşal Smuts’u öldürecek, bu olayı izleyen kargaşa sırasında silahlı kuvvetlerin yönetimini ellerine geçireceklerdi. Güney Afrika’nın bir Cumhuriyet olduğunu ilan edecek ve Adolf Hitler’in yanında yer alacaklardı.

Şasa felaketi son anda önlemişti, ama o arada suikastçi yanlışlıkla büyükbabası Sir Garrick Courtney’i vurmuştu. Çünkü adam yakın dostu Mareşal Smuts’a çok benziyordu.

Şasa katili kovalamış, onu bir tepede kısırmıştı. Genç adamla Beyaz Kılıç göğüs göğüse boğuşmuşlardı. Bir ölüm kavgasıydı bu. Beyaz Kılıç, Şasa’nın elinden kurtulup kaçmak için üstün gücünden yararlanmıştı. Ama Şasa da adamın göğsüne kurşunu sıkırmıştı. Beyaz Kılıç ortadan kaybolmuş, Smuts’un hükümetini devirmek için yapılan plan da başarısızlığa uğramıştı. Ama katil hiçbir zaman yakalanamamıştı. Şasa şimdi büyükbabası öldürüldüğü zaman duyduğu o acıyı hissediyordu.

Nel derin bir soluk aldı. “Başka yapabileceğim bir şey yok. Gelecek ay emekliye ayrılıyorum. Tabii yerime bir başkası gelecek.”

Şasa öğrenmek istedi. “Ne kadar zamanım var?” Açık konuşmalarına gerek yoktu, iki arkadaş birbirlerini çok iyi arıyorlardı.

Bu dosyayı daha birkaç saat saklayabilirim. Bugün beşe kadar. Ondan sonra tahkikatın sürdürülmesi gerekiyor.

Şasa ayağa kalktı. “Sen çok iyi bir dostsun.”

Nel, “Seni geçireyim,” dedi. Birlikte bürodan çıkarak asansöre bindiler.

Şasa o arada kendini topladı. “Biliyor musun, Beyaz Kılıç’ı yıllardan beri düşünmedim. Her şey o kadar gerilerde kaldı ki! Oysa ölen kendi büyükbabamdı.”

Nel usulca, “Ben o olayı hiçbir zaman unutmadım,” diye mırıldandı. “Beyaz Kılıç denilen o adam bir katildi. İstedğini yapabilseydi, sen onu engellemeseydin, ülke bugün çok daha kötü durumda olacaktı.”

“Acaba Beyaz Kılıç ne oldu? Kimdi? Şimdi nerede? Belki de çoktan öldü.

Belki de...”

“Öldüğünü sanmıyorum. Bundan kuşkulananmama neden olan bir şey var. Birkaç yıl önce Beyaz Kılıç dosyasını incelemek istedim...”

Asansör zemin katında dururken Nel de sustu. İki adam lobiden geçerlerken hiç konuşmadılar. Güneşli sokakta, karşılıklı durdular.

Şasa, “Evet?” dedi. “Beyaz Kılıç dosyası?”

Nel fısıldadı. “Dosya yok.”

“Anlamadım.”

Nel tekrarladı. “Dosya yok. Onu Genel Müdürlük’te de, Adalet Bakanlığı’nda da, Merkez Kayıt Bürosu’nda da bulamadım. Beyaz Kılıç hiç varolmamış. Resmen bu böyle.”

Şasa şaşkınlıkla arkadaşına baktı. “Ama bir dosya olmalı. Yani... o olayda birlikte çalıştık. Dosya şu kalınlıktaydı.” Baş ve işaret parmaklarıyla gösterdi. “Ortadan kaybolmuş olamaz!”

Bana inan. Dosya kayıp. Nel elini uzattı. “Saat beşe kadar. Daha geç kalma. Ben de beşe kadar büromda olacağım. Belki biri bana telefon etmek ister.”

Şasa adamın elini sıktı. “Bunu hiçbir zaman unutmayacağım.” Dönerken kol saatine bir göz attı. On ikiye geliyordu. Neyse ki, Manfred De La Reyle öğle yemeği yiyecekti o gün.

Şasa, küçük piçi, diye düşündü tekrar. Bunca yıl beni kandırmasına izin verdim. Her şey ortadaydı, ama gerçekleri kabul etmeye yanaşmadım. Berbat bir yaratık o! Aklına başka bir şey geldi. Marjorie Weston onun annesi yaşımda. Başka kaç kadınla ilişki kurdu? Bu küçük iblis İçin kutsal olan bir şey yok mu?”

Şasa, Manfred’le buluşur buluşmaz adamı erkekler tuvaletine götürdü. Ancak orada rahatlıkla konuşabilirlerdi. Şasa, “Başım dertte,” diye açıkladı. Sonra da alçak sesle olanları anlattı.

Konuşması sona erdiği zaman Manfred, “Telefon numarası?” dedi. Şasa üzerine Nel’in numarasını yazdığı kartı uzattı. Manfred, “Büromdaki özel telefonla konuşmam gerekiyor,” diye mırıldandı. “Bana on beş dakika ver. Seninle tekrar barda buluşuruz.” Uçuk renkli gözlerinde buz gibi bir ifade vardı. Dönerek tuvaletten çıktı.

On dakika sonra parlamento üyelerinin barına giriyordu. Şasa o sırada dört milletvekiliyle konuşuyordu. Manfred koluna girerek onu yemek salonuna götürdü.

Neşeli bir şey anlatıyormuş gibi gülümseyerek, “İşi örtbas ettim,” diye açıkladı. “Ama oğlun yirmi dört saat içersinde ülkeden ayrılmalı ve bir daha da geri dönmemelidir. Anlaştık mı?”

Şasa başını salladı. “Evet. Sana büyük bir minnet duyuyorum.” Manfred’e artık minnet borcu olduğu için oğluna karşı duyduğu öfke büsbütün arttı.

Eve döndüğü zaman Sean’ın arkadaşlarından biriyle tenis oynadığını gördü. Delikanlı babasını fark edince gülümsedi. Yeşil gözleri ve dişleri ışıltı ışıltıydı. Şasa bütün öfkesine rağmen ondan ayrılacağı için derin bir acı duydu.

Giyinme odasında oğlunun arkadaşını sert sert, “Sean’la konuşmak istiyorum,” diyerek savdı. “Baş başa.” Sonra Sean’a döndü. “Polis her şeyi biliyor...” Oğlunun bir tepki göstermesini bekledi, ama umduğu olmadı.

Sean havluyla yüzünü ve boynunu kuruluyordu. “Affedersiniz, baba, ama ne demek istediğinizi anlayamadım. Polis neyi biliyor?” Sakin ve neşeliydi.

Şasa patladı. “Benimle oyun oynamaya kalkma, delikanlı! Polisin bildikleri on yıl hapis yatman için yeterli!”

Sean havluyu indirdi. Sonunda ciddileşmişti. “Her şeyi nasıl öğrenmişler?”

Rufus Constantine konuşmuş.

Küçük budala! Onun boynunu kıracağım! Sean’ın suçlamaları inkâr etmeyeceği anlaşılıyordu.

Şasa’nın son umudu da kırıldı. “Kırılacak bir boyun varsa o işi ben yapacağım!”

Sean, “Ee, şimdi ne yapacağız biz?” diye sordu.

Oğlunun bu kayıtsız hali Şasa’yı şaşırttı. “Biz mi? Senin gibi bir hırsız kurtarmaya çalışacağımı da nereden çıkardın?”

Sean yine kayıtsızca, “Aile şerefi,” dedi. “Yargılanmama hiçbir zaman izin vermezsiniz. Çünkü o zaman bütün aile benimle birlikte yargılanmış olur. Siz buna razı olmazsınız.”

Şasa, “Bunu da hesaplamıştın, değil mi?” diye sordu. Sean omzunu silkince de ekledi. “Sen şereften de, dürüstlükten de anlamazsın!”

Sean, “Laf bunlar,” dedi. “Anlamsız sözcükler. Ben bir şeyler yapmayı tercih ediyorum.”

Şasa, “Tanrım,” diye fısıldadı. “Umutlarını boşa çıkarmayı, sana yanıldığını göstermeyi öyle isterdim ki! Keşke bir hücrede çürüyüp gitmene razı olabilseydim.” Derin bir soluk aldı. “Eşyalarını topla. Buradan gideceksin ve bir daha da dönmeyeceksin!”

Şasa, Sean’ı uçakla Rodezya sınır yakınındaki Messina’ya götürdü. Orada bakır madeninin ortaklarındandı. Uçak küçük alana indiği sırada madenden gönderilmiş olan bir kamyonet de onları bekliyordu. Sean eşyalarını taşıtın arkasına attı, Şasa da direksiyona geçti. Aslında uçağıyla sınırı yürüyerek aşmasını istiyordu. Bu hem bir simge, hem de bir ders olacaktı. Oğluya bağlarını da temizce, kesinlikle koparacaktı böylece.

Limpopo üzerindeki köprüye doğru giderlerken Sean sanki havadan sudan söz ediyorlarmış gibi, “Ne yapacağıma karar verdim,” dedi. “Rodezya, Kenya ya da Mozambik’teki safari şirketlerinden birine gireceğim. Çıraklık devresi sona erince de kendim bir şirket kuracağım. Bu iş insana bir servet kazandırır. Dünyanın en şahane hayatı bu bence. Düşünün, her gün avlanacaksınız!”

Şasa homurdandı. “Duyduklarımdan anladığıma göre sen bir hafta bile kadınsız kalamazsın!”

Benim için endişelenmeyin, baba. Bol bol aşk da yapacağım. Çünkü müşterilerin çoğu yaşlı ve zengin adamlar. Yanlarında yeni genç karılarını ya da kızlarını getiriyorlar...

Tanrım! Sende ahlak kavramı bile yok!

Bunu bir kompliman olarak alabilir miyim, efendim?

Safari şirketini hangi parayla açacaksın?

Sean şaşırdı. “Siz Afrika’nın en zengin insanlarından birisiniz. Düşünün. £ İsteddiğiniz zaman bedava avlanabileceksiniz, baba. Bu da anlaşmamızın bir şartı olur.”

Şasa istememesine rağmen bir an bu işi düşündü. Sonra da kendi kendi’ ne, kahretsin, dedi. Ben bir iblis yavrusu yaratmışım. Onu idama mahkûm eden yargıca eski bir araba bile satabilir bu çocuk. Sonra sert bir sesle, “Durumu anlamıyorsun, Sean,” diye söylendi. “Bu seninle benim için yolun sonu deİ mek.”

Köprüye varmışlardı. Şasa kamyoneti sınır karakolunun yakınında durdurdu. Sean inerek bavullarını aldı, sonra da Şasa’nın yanındaki açık pencereye geldi.

Hayır, baba. Biz hiçbir zaman yolun sonuna erişmeyeceğiz. Ben sizin parçanızım. Ve sizi, aramızdaki bağı koparamayacak kadar çok seviyorum. Bu dünyada tek sevdiğim insan da sizsiniz.

Şasa oğlunun yalan söyleyip söylemediğini anlamak için onun yüzüne dikkatle baktı. Sonra da bütün kararlarına rağmen dayanamayarak uzandı, Sean'ı kucakladı. Elini cebine sokarak daha önce hazırladığı mektupları ve deste deste parayı çıkardı. Sean'ı beş parasız göndermek niyetine rağmen bunları yine de yanına almıştı. “Kendine bir iş buluncaya kadar bu parayla idare edersin.” Sesi sertti. “Bu mektupları da Salisbury’de bazı kimselere yazdım. Onlar sana yardım edebilirler.”

Sean para ve mektupları kayıtsızca cebine sokarak, “Teşekkür ederim, baba,” dedi. “Ben buna layık değilim.”

Şasa başını salladı. “Doğru. Hiç layık değilsin. Ama bu bakımdan fazla kaygılanma. Sana bir daha para verecek değilim. Artık her şey sona erdi, Sean. Sana şimdi mirasının ilk ve son taksidini verdim.”

Sean gülümsedi. Şasa bütün o kanıtlara rağmen yine de oğlunun tümüyle kötü olamayacağını düşündü. “Size yazacağım, baba. Bakın, göreceksiniz. İlerde bir gün bu olanlara güleceğiz. Tekrar kavuştuğumuz zaman.”

Sean sınırı geçerek gümrük kulübesine girdi. Şasa o zaman dayanılmayacak bir duygunun ağırlığı altında ezildi. Bunca yıl oğlunu sevmiş, ona özen göstermişti. Şimdi her şey böyle mi sona erecekti?

Şasa. İsabella’nın peltek peltek konuşmaktan pek çabuk kurtulduğunu düşünerek gülüyordu. İsabella, Rustenberg Kız Lisesi’ne girdikten iki hafta sonra küçük, kibar bir hanım gibi konuşmaya ve davranmaya başlamıştı. Ancak babasından bir şey koparmaya çalışırken peltek konuşuyor, alt dudağını sarkıtıyordu. Şimdi olduğu gibi. İsabella, Şasa’nın koltuğunun dirsek dayama yerine ilişmiş, şarkı söyler gibi, “Benim babam başka kızlarınkinden çok daha yakışıklı,” diyordu. “O dünyanın en iyi, en şefkatli babası.”

Benim İsabella’m da dünyanın en kurnaz kızı. Henüz on dördünde...

İsabella düzeltti. “On beşimdeyim.”

“On dört buçuk.”

Kız ısrar etti. “Hemen hemen on beş.”

“On beş yaşına henüz basmamış olan kızım benim için çok değerli. Onun gece ondan sonra evden ayrılmasına izin veremem. Oraya nasıl gideceksin? Neyle döneceksin? Annenin seni gece yarısına kadar beklemesini isteyemezsin. Öyle değil mi? Ben de o gece Johannesburg’da olacağım.”

Stephen beni götürüp getirebilir.

Şasa hemen sordu. “Stephen mi? O da kim?”

Annemin yeni şoförü. Çok iyi ve güvenilir bir insan. Annem öyle diyor.

Şasa, Tara’nın bir şoför tutmuş olduğunun farkında bile değildi. Karısı her zaman arabasını kendi kullanırdı. Tara o eski Packard’ın Sundi’de iyice bozulduğunu söylemiş, Şasa da karısının yeni bir steysin alması için ısrar etmişti. Herhalde Tara şoförü de o zaman tutmuştu. Bunu bana sorması gerekirdi, diye düşündü. Ama son yıllarda birbirlerinden öyle uzaklaşmışlardı ki, böyle şeylerden pek ender söz ediyorlardı.

Şasa, “Pekâlâ,” dedi. “Stephen’le gidebilirsin.”

Ah, sevgili babacığım! İsabella sevinçle Şasa’yı öptü. Sonra birdenbire üzüntülü bir tavır takındı. “Ah, babacığım!”

Şasa güldüğünü belli etmemek için arkasına yaslandı. “Yine ne oldu?”

Patty’yle Leonora’ya yeni elbiseler alıyorlar. Ben pek kılıksız olacağım.

Kılıksız olacaksın, öyle mi? Ah, işte buna izin veremeyiz!

İsabella babasının boynuna atıldı. “Yani bana da yeni bir elbise alınacak mı?” Yaklaşan bir arabanın motor homurtusunu duyarak yerinden fırladı. “Annem de geldi. Ona şimdi partiden ve yeni elbiseden söz edebiliriz, değil mi, babacığım?”

Steyşın kapıda durarak yeni şoför indi. Uçuk gri üniforma ve kasket giymişti. Uzun boylu, geniş omuzlu, etkileyici bir adamdı. Arka kapıyı açtı, Tara arabadan inerken adamın koluna hafifçe vurdu. Tara’nın bu dostça davranışı Şasa’yı sinirlendirdi. Karısı hizmetkârlara hep böyle davranıyordu.

Tara ön basamaklardan çıktı. Şasa artık onu göremiyordu. Şoför tekrar arabaya binerek garajlara doğru ilerledi. Tam çalışma odasının penceresi altından geçerken başını kaldırarak yukarı baktı. Kasketi yüzünü yarı yarıya gizliyordu. Ama başını tutuşu ve çenesinin biçimi Şasa’ya pek yabancı gelmedi. Ancak adamı nerede gördüğünü hatırlayamıyordu.

İsabella tatlı bir sesle bağırdı. “Ah, anneciğim, babamla ikimiz size bir şey söyleyeceğiz!”

Şasa pencereden döndü. Tara’nın İsabella’yı şımartmakla ilgili suçlamalarını dinlemeye hazırlandı.

Tara’yla Moses Gama, Kap’a geldiklerinden beri önemli bir sorun üzerinde çalışıyorlardı. Şasa’nın parlamentodaki bürosunun gizli kapısı bütün sorunların çözümlenmesini sağladı.

Moses’in parlamentoya girmesi çok kolaydı. Kucağında çeşitli paketlerle Tara’yı izliyordu, hepsi o kadar. Kapıda nöbetçi yoktu. İmzalanması gereken bir defter de yoktu. Belki bir yabancidan, ziyaretçilere verilen izin belgesini göstermesini isterlerdi. Ama Tara bakan karısı olduğu için saygıyla karşılanıyordu. İçeriye girerken zaman zaman durup kapıcıyla konuşuyor, ona ailesini soruyordu.

Moses’i her zaman birlikte getirmiyor, ancak Şasa’yla karşılaşma tehlikesi olmadığı zaman onu içeri sokuyordu. Artık herkes kadının şoförünü koridorlarda görmeye alışmıştı. Şasa’nın dairesine vardıkları zaman Tara, Moses’e paketleri iç odaya götürmesini emrediyor, sonra da durarak Şasa’nın sekreteriyle ahbaplık ediyordu. Moses, Şasa’nın odasından eli boş çıktığı zaman da ona, “Teşekkür ederim, Stephen,” diyordu. “Artık aşağıya inebilirsin. Arabayı on birde istiyorum. Lütfen onu ön kapıya getir ve beni bekle.”

Moses o zaman ana merdivenlerden aşağıya iniyor, bakanlarla karşılaştığı zaman saygıyla yana çekiliyordu. Hatta bir keresinde zencilerin baş düşmanı Verwoerd’un yanından bile geçti.

Tara’yla Moses henüz Şasa’nın odasında uzun süre kalma sorununu çözümleyememişlerdi. Moses içerde ancak paketleri bırakabilecek kadar kalabiliyordu. Bunu uzatması ya da Tara’yla odaya girerek kapıyı kapatması imkânsızdı. Şasa’nın sekreteri Tricia dikkatli, gözünden hiçbir şey kaçmayan bir kızdı. Şasa’ya da çok sadıktı.

Moses son hazırlıkları Tara’ya bırakması gerekeceğini düşünmeye başladığı sırada, kadın o gizli kapıyı öğrendi.

Moses’e koşarak, “Boşuna kaygılanmışız,” diyerek güldü. “Aslında çok kolaymış.”

Şasa, Garry’yle birlikte Hani Madeni’ne uçtuğu zaman Tara da bir deneme yapmak için Moses’le parlamentoya gitti.

Moses paketleri iç odaya bıraktıktan sonra Tara, Tricia'nın önünde adamı savdı. "Arabaya çok sonra ihtiyacım olacak. Stephen. Öğle yemeğini babamla yiyeceğim." Moses dışarı çıkarken de Tricia'ya döndü. "Birkaç mektup yazmam gerekiyor. Kocamın bürosunu kullanacağım. Lütfen beni rahatsız etmelerini engelle."

Tricia durakladı. Şasa'nın masasının ve çekmecelerinin karıştırılmasından hiç hoşlanmadığını biliyordu. Ama Tara'yı engellemesi de imkânsızdı. Kadın içeri girdikten sonra kapıyı sıkıca kilitledi. Artık sekreteri buna da alıştıırıyordu.

Gizli kapı vuruldu, Tara koşup kapıyı açtı, Moses içeri süzüldü. Kapı kapanırken genç kadın heyecanla ona döndü."İki kapı da kilitli," diyerek adama sarıldı. "Ah, Moses, çok zaman oldu." Sık sık beraberdiler, ama pek baş başa kalamıyorlardı. Moses'e iyice sokuldu.

Moses, "Şimdi olmaz," diye fısıldadı. "İşimiz var."

Tara İstemeye istemeye kollarını adamın boynundan çözdü. Moses usulca perdeleri kapatarak ceketini çıkardı, Şasa'nın masasındaki lambayı yaktı. Sonra dolabın önünde durdu. Üzerindeki bronz heykelciği yazı masasına kaldırarak üst kapağı açtı. Antika dolabın içine, Şasa'nın artık raflara sığmayan kitapları konmuştu. Bu beklenmedik engel Moses'i sinirlendirdi.

Sonra Tara'ya fısıltıyla, "Bana yardım etmelisin," dedi. Dolaptaki kitapları çıkarmaya başladılar. Moses kadını uyardı. "Kitapların sırasını bozma. Her şeyi bulduğumuz gibi bırakmalıyız."

Kitapları halının üzerine dizdiler. Moses, "Aletleri ver," diye emretti. Aletler ceketinin cebindeydi.

Tara aletleri getirdi. "Lütfen gürültü etme," diyerek ön kapıya koşup dışarıyı dinledi. Tricia daktilo makinesinde yazı yazıyordu. Tara, Moses'in yanına döndü.

Moses çekmeceleri çıkarmış, gerideki eski görünüşlü vidaları açıyordu. Sonra gizli gözlerden ilki ortaya çıktı. Bunun içinde macuna benzeyen dikdörtgen parçalar vardı. Üzerlerine yarı saydam yağlı kâğıt yapıştırılmış, etiketlere Rusça bir şeyler yazılmıştı. Zararsız gibi gözükken bu şeyler aslında plastik patlayıcıydı. Gizli gözde bunlardan otuz parça vardı. Moses patlayıcıları gözden geçirdikten sonra ilk gözü kapattı. Bu sefer ortadakini gizleyen tahtanın vidalarını söktü.

Ortadaki gizli gözde de çeşitli patlatıcılar vardı. Patlatıcılar da, Tara, Moses'in anlattıklarını dinlerken birdenbire gerçeği kavradı. O ana kadar yaptıklarını hep soyut bir biçimde düşünmüştü. Ama şimdi karşısında şiddetli ölüm araçları vardı. Bütün bu masum görünüşlü paketler ve kutular uyuyan bir mamba kadar tehlikeliydi.

Tara, "Moses," diye fısıldadı. "Kimse ölmeyecek, değil mi? Hiçbir insanın canına kıyılmayacak, demiştin."

Bu konuyu tartıştık. Moses'in yüzünde Tara'yı aşağı gördüğünü belirten soğuk bir ifade vardı.

Kadın utandı. "Beni affet."

Moses ona aldırmayarak üçüncü gözü de açtı. Burada otomatik bir tabanca ve şarjörler duruyordu. Silahın etrafındaki pamukları çıkardı ve Tara'ya emretti. "Öbür paketi de getir."

Tara onun cebinden aldığı paketi de uzattı. Moses bunu tabancanın yanına yerleştirdi. Paketin içinde ilerde kullanacağı şeyler, ayrıca bisküvi, konserve sebze ve et de vardı.

Sana daha lezzetli şeyler hazırlamama izin verseydin, Moses.

Moses, "Bu sıkıntı iki gün sürecektir," dedi. Tara o zaman onun rahatına hiç düşkün olmadığını hatırladı.

Moses tahtayı yerine taktı. “Tamam... Şimdi kitapları ver.” Bunları bulduğu sırayla dolaba yerleştirdi. Kapağı kapayarak bronz heykelciği de yerine koydu.

Sonra ayağa kalkıp dikkatle çevresine bakındı. “Saklanacak bir yer bulmalıyım.”

Tara, “Perdenin arkası,” diye önerdi.

Moses başını salladı. “Yeni bir fikir değil, ama işe yarar.” İşlemeli brokardan yapılmış büzgülü perdeler yere kadar iniyordu. Moses gizli kapıyı işaret etti. “Oranın anahtarı. Bana lazım olacak.”

Tara, “Elimden geleni...” diye başladı, ama kapı vurulduğu için sustu. Moses kadının paniğe kapılacağını sanarak onu sakinleştirmek amacıyla kolunu sıktı.

Tara sakin sakin, “Kimsiniz?” diye seslendi.

Tricia saygıyla cevap verdi. “Benim, Bayan Courtney. Saat bir. Yemeğe çıkıyorum.”

Evet, çıkabilirsin, Tricia. Benim biraz daha işim var. Mektuplar tamamlanınca gideceğim. Kapıyı da kilitlerim.

Dış kapının kapandığını duydular. Moses, Tara’nın kolunu bıraktı. “Gidip kızın çekmecelerini ara. Bakalım onda arka kapının anahtarı var mı?”

Tara bir iki dakika sonra elinde küçük bir deste anahtarla döndü. Anahtarları kilide sokarak denedi. Bunlardan üçüncüsü kilide uydu. “Tamam. Anahtarın üzerinde seri numarası var.” Numarayı Şasa’nın not defterine yazdı, sonra o sayfayı koparıp aldı. “Anahtarları Tricia’nın çekmecesine koyacağım.”

Tara tekrar döndüğü zaman Moses ceketini giyiyordu. Ama kadın ön kapıyı yine de kilitledi.

Şimdi bana binanın planı gerekiyor, Tara. Bunu Tricia’dan alabilirsin.

Tara, “Peki, ama nasıl?” diye sordu. “Kıza ne bahane uyduracağım?”

Moses tavandaki avizeyi işaret etti. “Buradaki ışıkları değiştirmek istediğini söyle. ‘Bana bu bölümdeki elektrik tesisatını, kabloları, apliklerin yerlerini gösteren bir plan gerekiyor,’ de.”

Tara başını salladı. “Evet, bunu yapabilirim.”

İyi. Şimdilik burada işimiz bitti. Artık gidebiliriz.

Acele etmemize gerek yok ki, Moses. Tricia ancak bir saat sonra döner.

Moses başını eğerek ona baktı. Tara’ya bir an erkeğin siyah gözlerinde tiksinti dolu bir ifade belirip kaybolmuş gibi geldi. Ama buna inanmak niyetinde değildi. Adama sokularak yüzünü onun göğsüne gömdü. Moses kendisine sıkıca sarıldığı zaman da yanılmış olduğunu düşündü. Moses’in kendince ona hâlâ âşık olduğuna inandı.

Her geçen gün yakalanma tehlikesini artırıyordu, ikisi de farkındaydılar bunun.

Tara, Moses’e sık sık, “Şasa seni tanımasın?” diyordu. “Onunla karşılaşmanızı engellemek gitgide zorlaşıyor. Birkaç gün önce bana yeni şoförümü sordu.”

İsabella’nın bencilliği yüzünden babasının dikkatini yeni şoföre çektiği anlaşılıyordu. Tara’nın içinden kızını bir güzel dövmek geliyordu. Ama o zaman İsabella şoförün önemli biri olduğunu düşünmeye başlayabilirdi. Bu yüzden Tara kurna hiçbir şey söylemedi.

Yine bir gün Moses’e ısrarla, “Şasa seni tanıyabilir mi?” diye sordu.

Moses düşündü. “Onunla uzun yıllar önce karşılaştık. Savaştan önce. Çocuktuk o.” Başını salladı. “Uzak bir yerde oldu her şey. Şartlar da çok farklıydı. Bir süre için Şasa’yla dost olduk.” İçini çekti.

“Kocanın dava sırasında Gizli Servis’in raporlarını okuduğundan eminim. Ama aranılan ihtilalcinin çocukluk arka daşı olduğunu anlayıp anlamadığını bilmiyorum. Gerekeni elden geldiği kadar çabuk yapmalıyız.”

Tara sıkıntıyla dudağını ısırdı. “Şasa son beş yıl her hafta sonunu kent dışında bir yerde geçiriyordu. Ama şimdi ben onun gitmesini istiyorum, o ise Weltevreden’den bir gün bile ayrılmıyor. Önce şu lanet olasıca polo maçları! Sonra da İngiltere Başbakanı Harold Macmillan ülkeyi ziyaret edecek. Şasa en erken ayın sonunda buradan ayrılacak.”

Arabada Tara konuşurken Moses’in dikiz aynasındaki kara çehresini inceliyordu.

Adam usulca, “ikisi de tehlikeli,” diye mırıldandı. “Her şeyi ertelemek de, acele etmek de. En uygun anı seçmeliyiz.”

Doğru...

Şu polo maçları. Ne zaman yapılacak?

İlki cuma günü öğleden sonra.

Kocan da oynayacak mı?

Takım daha açıklanmadı, ama onun oynayacağı hemen hemen kesin. Hatta onu kaptan olarak seçebilirler.

Seçmeseler bile ev sahipliğini kocan yapıyor. Onun için de oyun sahasında olmak zorunda.

Tara, “Evet,” diye başını salladı.

Cuma... Böylece bütün hafta sonu çalışabilirim. Moses kararını verdi. “Bu işi o zaman yaparız.”

Tara bir an çaresizlik duydu. Sanki bataklığa düşmüştü de boğuluyordu. Ama artık kurtuluş yoktu. Her şeyi kabul etmek zorundaydı.

Moses o sırada arabayı durdurdu. “İşte oradalar. Durakta.” Sesi heyecanından belli belirsiz titriyordu.

Miriam’la Benjamin duraktaydılar. Tara el sallayınca çocuk koşarak karşıya geçti. Miriam’sa duraktaki otobüse bindi. Taşıt köşeyi dönünceye kadar arka pencereden bir süre onlara baktı.

Tara, “Ne şahane çocuk, değil mi?” diye bağırdı. Soluğu kesilmiş gibiydi. “Bizim oğlumuz o, Moses! Güzel oğlumuz!”

Benjamin arabanın ön kapısını açarak Moses’in yanına atladı. Başını kaldırarak babasına mutlulukla gülümsedi. Moses çocuğa bir an sarıldı. Sonra Tara da arkadan uzanarak Benjamin’i öptü. Kalabalık sokakta daha fazlasını yapması imkânsızdı. Çocuk büyürken ilişkileri de gitgide zorlaşıyordu.

Benjamin hâlâ Miriam Afrika’nın kendi annesi olduğuna inanıyordu. Ama hemen hemen altı yaşındaydı artık. Çok zeki ve hassastı. Tara, Benjamin’in üçü arasında özel bir ilişki olduğunu sezmeye başladığını biliyordu. Çocuğa Tara’yla Moses’in, Afrika’ların aile dostları olduğu söylenmişti, ama herhalde Benjamin bu gizli buluşmaların fazla heyecanlı geçtiğinin de farkındaydı.

Moses, Tara ve Benjamin deniz kıyısında piknik yaptılar o gün. Çocuk kumsalda deniz kabukları toplarken kadınla adam da onu seyrettiler. Tara çok mutluydu. Bu hali ancak Moses konuşuncaya kadar devam etti.

İşte biz bu uğurda çabalıyoruz, dedi Moses. “Bu ülkede herkesin onuruyla yaşaması ve mutlu olması için.”

Tara, “Evet, Moses,” diye fısıldadı.

“Bu her şeye değer.”

Tara heyecanla içini çekti. “Ah, evet! Evet!”

Bunun için de mutsuzluğumuzun nedeninin ortadan kalkması gerekiyor. Moses’in sesi sertleşmişti. “Bunu şimdiye kadar senden sakladım. Ama Verwoerd’un ölmesi şart. O zalim yardımcıları da onunla birlikte ortadan kalkacak. Kader beni Verwoerd’un celladı olarak seçti. Onun yerini alacak aday da benim.”

Tara bembeyaz kesildi. Şok geçirdiği için bir şey söyleyemedi. Moses kendinden beklenmeyecek, tuhaf bir şefkatle onun elini tuttu. “Bunu sen, ben ve çocuk için yapacağım. Benjamin’in bizimle birlikte özgürlük güneşinde yaşayabilmesi için.”

Tara konuşmak istediye de yine sesi çıkmadı. Moses sabırla bekledi. Sonunda, “Moses, bana söz vermiştin,” diyebildi.

Moses başını salladı. “Hayır. Sen kendi kendini buna inandırdın. Ben de seni düş kırıklığına uğratmanın zamanı olmadığını düşündüm.”

Ah, Tanrım! Tara durumu sonunda iyice kavrayabilmişti. “Senin boş binayı sembolik bir hareket olarak havaya uçuracağını sanıyordum. Ama sen başından beri...” Cümleyi tamamlayamayarak sustu. Moses de ona yanıldığını söylemedi. “Moses... kocam Şasa. O da Verwoerd’la beraber olacak.”

Moses, “O senin kocan mı?” diye sordu. “Şasa da onlardan biri değil mi? Düşmanlardan biri?”

Tara bu sözün doğruluğunu kabul ettiğini belirtmek için başını önüne eğdi. Sonra tekrar telaşlandı. “Babam... o da parlamentoda olacak.”

Kocan ve baban eski hayatının parçaları. Sen o hayatı geride bıraktın Şimdi ben senin hem baban, hem de koçanım, Tara. Ve bu savaş da senin ye. ni hayatın.

Kadın yalvardı. “Moses, onları kurtarmamız imkânsız mı?”

Moses konuşmadı. Tara sorusunun cevabını onun gözlerinden okudu, iki eliyle yüzünü örterek ağlamaya başladı.

Benjamin kıyıda neşeyle bağılıyor, Moses ifadesiz bir suratla kımıldamadan oturuyordu. Bir süre sonra Tara başını kaldırdı, elinin tersiyle gözyaşlarını sildi.

Çok üzgünüm, Moses, diye fısıldadı. “Zayıflık ettim. Yalvarırım beni affet. Babam için üzülmüştüm. Ama artık güçlendim. Benden her istediğini yapmaya da hazırım.”

Tara cuma günü usulca polo sahasından kaçarak Moses’i yine parlamentoya götürdü. Tricia ön odada, masasının başında oturmuş tırnaklarını boyuyordu. Tara içeri girince şaşırdı. Suçlu suçlu kendini temize çıkarmaya çalıştı. “Bay Courtney’in bıraktığı bütün mektupları yazdım. Bugün hiç iş yok. Bu gece gezmeye gideceğim. Onun için... tırnaklarımı...”

Tara, “Perde için örnekler getirdim,” diye açıkladı. “Yeni lambaları taktığımız zaman perdeleri de değiştirmek istiyorum. Şasa’ya sürpriz yapacağım. Onun için bundan Şasa’ya sakın söz etme.”

Tabii etmem, Bayan Courtney.

Yeni renklerle ilgileneceğim. Herhalde altıya kadar burada kalırım. Madem işini bitirdin, neden erken çıkmıyorsun? Telefon ederlerse ben cevap veririm.

Tricia yarım ağızla itiraz etti. “Ama olur mu?”

Tara, “Haydi git artık,” diye emretti. “Ben kaleyi savunurum. Güzel bir akşam geçirmeni dilerim.

Eğlenmene bak.”

Çok iyisiniz, Bayan Courtney. Gerçekten.

Tara, Moses’e bakmadan emir verdi. “Stephen, bu örnekleri al, içerdeki kanepeye bırak.” Tricia masasını telaşla toplayarak kapıya gidinceye kadar bekledi.

Kız, “Çok iyi bir hafta sonu geçirmenizi dilerim, Bayan Courtney,” dedi. “Çok çok teşekkür ederim.”

Tara sekreterin arkasından kapıyı kilitleyerek çabucak iç odaya geçti. •Şansımız yardım etti,” diye fısıldadı.

Moses, “Kızın uzaklaşmasını bekleyelim,” dedi. Kanepede yan yana oturdular.

Tara’nın mutsuz ve sinirli bir hali vardı. Ama uzun bir süre konuşmadı. Sonra birdenbire, “Moses,” deyiverdi. “Babam... ve Şasa...”

“Evet?” Moses’in sesi sıkıntılıydı. Tara kararsızca durakladı. Ellerini sinirli sinirli ovuşturuyordu. Adam, “Evet?” diye ısrar etti.

Tara içini çekti. “Hayır... Sen haklısın. Bunun yapılması gerekiyor. Güçlü olmalıyım.”

Moses, “Evet, güçlü olmalısın,” diyerek başını salladı. “Haydi artık git. Ben de işimi yapayım.”

Tara ayağa kalktı. “Moses, lütfen beni öp...” Daha sonra erkeğin kollarından sıyrılarak ekledi. “Şansın açık olsun.” Dışarı çıkarak kapıyı kilitledi. Yüzünden bütün kanı çekilmişti. Başı dönüyor, burnuna felaket kokusu geliyordu.

Moses pazartesi sabahı şafak zamanı uyandı. Her şey hazırdı artık. Ama büroyu yine de tekrar kontrol etti. Sonra paketlerini toplayarak gizli kapıdan çıktı. Erkekler tuvaletine girip yıkandı, tıraş oldu. Tara yiyecek paketine bir tıraş makinesi ve havlu da koymuştu. Moses şoför ceketıyla kasketini giydi. Tuvaletlerden birine girerek kapıyı kilitledi. Şasa’nın bürosunda beklemesi imkânsızdı. Çünkü Tricia’nın dokuzda geleceğini biliyordu. Parlamento kalabalıklaşmadıkça dikkati çekmeden binadan çıkması da mümkün değildi. Klozetin üzerine oturarak bekledi. Dokuzda koridordan ayak sesleri gelmeye başladı. Tuvalet girip çıkanlar oldu. İçersi boşaldığı zaman Moses eşyalarını toplayarak tuvaletten çıktı.

Koridor boştu. Merdivene doğru gitti, birden dehşetle donmuş gibi kalakaldı. Merdivenden çıkmış olan iki adam koridorda ona doğru geliyorlardı. Konuşmaya dalmışlardı. Bunlardan biri Şasa’ydı.

Moses kendini zorlayarak yürüdü. Afrikalının beyaz efendisinin yanında bütün duygularını saklamak için yaptığı gibi sabırlı ve aptalca bir tavır takınmıştı. İki adamın geçmesi için saygıyla yana çekildi. Şasa’nın yüzüne bakmıyordu. Beyazlar Moses’in hizasına geldikleri sırada Bakan, ahababının anlattıklarına kahkahayla gülmeye başladı.

İhtiyar budala! diye bağırarak Moses’e bir göz attı. Birdenbire gülmekten vazgeçti, düşünceli bir tavırla kaşlarını çatı. Moses onun duraklayacağım sandı. Ama diğer adam Şasa’nın kolunu çekti. “Hikâyenin en ilginç yerine geldik. Kadın adama pantolonunu vermemiş. Ancak...” Şasa’yı çalışma odasına doğru götürdü.

Moses arkasına bakmadan, adımlarını sıklaştırmadan merdivenden indi ve kapıdan çıktı.

Steyşın araba parkındaydı. Moses paketlerini arkaya bıraktı, sonra da direksiyona geçti. Tara arka kanepeden eğilerek, “Ah, çok şükür!” dedi. “Seni öyle merak ettim ki.”

Harold Macmillan ve beraberindekilerin Kap’a gelmeleri büyük bir heyecan yarattı. İngiltere Başbakanı parlamentoda bir konuşma yapacak, onuruna verilecek bir davette de bakanlar ve

muahalefet partisinin ileri gelenleriyle” tanışacaktı.

Tara bu resmi toplantılardan müthiş nefret ediyordu. Ama Şasa ısrar etti. “Anlaşmamızın bir şartı da buydu, yavrum. Ziyafete hem beni, hem de seni çağırdılar. Ve sen beni herkesin önünde rezil etmeyeceğine de söz verdin.”

Sonunda Tara pırlantalarını bile taktı. Oysa yıllardan beri böyle bir şey yapmamıştı. Şasa onu takdirle övdü. “Biraz süslenmek zahmetine katlandığın zaman gerçekten şahane oluyorsun.”

Rolls Royce’la Başbakanlık Konuk Evi’ne giderlerken Şasa karısına, “Kaygılı bir halin var,” dedi.

Kadın çabucak, “Hayır, hayır,” diye cevap verdi. “Yalnızca oda dolusu yabancıya ne bulup söyleyeceğimi düşünüyorum.”

Aslında kaygısının nedeni başkaydı. Moses ona üç saat önce usulca açıklamıştı. “Tarih ve saat kararlaştırıldı.”

Tara fısıldamıştı. “Ne zaman?”

Moses kısaca, “O İngiliz konuşma yaptığı sırada,” demişti. Tara irkilmişti o zaman, iblisçe bir mantıktı bu. Moses konuşmasını sürdürmüştü. “Hepsi..esir tüccarları da, onları koruyan, suç ortaklığı eden İngilizler de ölecekler. Hep birlikte geberecekler. Bu patlama dünyanın her köşesinden duyulacak.”

Şasa’yla Tara ziyafetten dönerken hiç konuşmadılar. Şasa, Macmillan’ın neler planladığını düşünüyordu. Çünkü İngiltere Başbakanı parlamentoda yapacağı konuşmanın kopyasını kimseye göstermeye yanaşmamıştı.

Eve yaklaşırlarken Tara, “Macmillan konuşmasını yarın kaçta yapacak?” diye sordu. Sesi sinirli ve titrekti.

Şasa, “Özel toplantı on birde başlayacak,” dedi.

Ben de konuşmayı dinlemek istiyorum. Tricia’dan bana bir davetiye bulmasını istedim.

Ama toplantı o salonda yapılmayacak ki! Macmillan’ın konuşması için yemek salonunu seçtiler. İçeriye dinleyici alacaklarını sanmıyorum... Şasa birdenbire duraklayarak karısına baktı. Tara bembeyaz kesilmişti. “Nen var, Tara?”

Kadın soluk soluğa, “Yemek salonu mu?” dedi. “Emin misin?” ? “Tabii eminim!... Bir şey mi var, yavrum?”

Evet... hayır. Bir şey yok. Yalnız midem biraz bulanıyor. O yemek...

Şasa başını salladı. “Gerçekten çok kötüydü.”

Tara neredeyse paniğe kapılacaktı. Yemek salonu, diye düşünüyordu. Moses’i uyarmalıyım. Bu işi yarın yapmaması gerektiğini haber vermeliyim ona. Moses’in olaydan sonra kaçması için bütün hazırlıklar yapılmıştı. Ona durumu bildirmeliyim.

Eve eriştiklerinde Şasa’nın özel uşağı onun koyu kırmızı kadife ceketini giymesine yardım etti. Dönmelerini beklemiş olan diğer hizmetçiler de kakao ve konyak getirdiler. Sonra Şasa onlara çekilebileceklerini söyledi. Tara bu geleneğe her zaman kızmıştı.

Sütü ben de ısıtabilirdim, Şasa. Başka birinin yardımına gerek olmadan da ceketini giyebilirsiniz. Bu insanları geç saatlere kadar bekletmek hem zalimce, hem de derebeylik zamanından kalma bir şey.

Saçmalama, yavrum. Şasa bir kadehe konyak koydu. “Onlar da geleneklere bizim kadar değer

veriyorlar. Böylece kendilerini ailenin kopamayacak birer parçası sayıyorlar. Ayrıca sen o mutfığa girmeye kalkarsan aşçıbaşı kriz geçirebilir.” Arkasına yaslandığında yüzünde pek ciddi bir ifade belirdi. “Bir şeyler dönüyor ve bu da benim hiç hoşuma gitmiyor. Artık 1960’ların eşiğindeyiz. Bana Milliyetçi’lerin şansı dönecekmiş gibi geliyor. Hem de yarın?”

Sonra birdenbire susarak mahcup mahcup gülümsedi. “Özür dilerim. Bildiğin gibi ben pek hayale dalmam.”

Tara kocasına hiç acımadı. Ona pek çok şey söyleyebilirdi, ama çileden çıkmaktan ve bazı şeyleri açıklamaktan korkuyordu. “Duygularımı, düşüncelerimi biliyorsun. Bunları konuşmamıza bile gerek yok. Artık gidip yatacağım, izinle.”

Tabii, tabii. Şasa nezaketle ayağa kalktı. “Ben birkaç saat çalışacağım. Yarınki toplantılar için hazırladığım notları tekrar gözden geçirmem gerekiyor.”

Tara dairesine giderek kapıyı kilitledi. Tuvaletini çıkararak blucinle koyu renk bir kazak giydi. Şasa’nın işine dalması için on beş dakika bekledi, sonra servis merdiveninden aşağıya indi. Verandada sessizce ilerlerken Şasa’nın özel telefonu çalmaya başladı. Tara kocasının sesini duydu.

Kitty? Kitty Godolphin! Seni küçük cadı! Senin buraya geleceğini bilmeliydim!

Bu ad Tara’yı şaşırttı, korkunç anıların canlanmasına da neden oldu. Ama yine de dayanamayarak çalışma odasının açık olan camlı kapılarına yaklaştı. Neyse ki, perdeler kapalıydı.

Şasa, “Kan kokusunu izliyorsun, değil mi?” dedi, kızın verdiği cevaba güldü. “Neredesin? Mount Nelson Oteli’nde mi? Ne yapıyorsun? Yani şimdi, şu anda. Evet, gecenin ikisi olduğunu biliyorum. Ama ‘zaman daima uygundur.’ Bunu bana vaktiyle sen söylemiştin. Oraya yarım saatte varabilirim. Ne yapacaksan, bensiz başlama.” Telefonu kapattı ve kalktı. Tara onun gölgesinin perdeye vurduğunu gördü.

Hemen koşarak uzaklaştı, ortancaların arkasına gizlendi. Birkaç dakika sonra Şasa yan kapıdan çıkıp garajlara doğru yürüdü, Jaguar’ına binerek uzaklaştı. Tara kocasına karşı müthiş bir öfke duydu. Demek Şasa’nın Kitty denilen o televizyoncuyla da ilişkisi vardı? Oğlu Sean kendisi gibi davranıyor diye kızıyordu bir de! “Ah, Tanrım! Ondan öyle nefret ediyorum ki! Ne vicdanı var, ne de merhameti. Ölmeyi hak ediyor.” Bu sözleri yüksek sesle söylemişti. Telaşla eliyle ağzını kapattı. Böyle söylememeliydim! Ama doğru! Ölmeyi hak etti o. Ben de özgür olmayı. Moses’e oğluma gitmeye hakkım var. Ortancaların arasından kalktı. Hızla yürüyerek hizmetkârların kaldıkları kulübelere doğru gitti.

Moses’in kulübesine doğru yaklaşıp usulca cama vurdu. Adamın uykusu yaban kedisi kadar hafifti.

Tara, “Benim,” diye fısıldadı.

Moses, “Bekle,” dedi. “Kapıyı açayım.” Bir dakika sonra kapıda belirdi. Beyaz bir şort dışında hiçbir şey giymemişti. Vücudu ay ışığında ıslak katran gibi parlıyordu. “Buraya gelmekle delilik ettin.” Kadını kolundan yakalayarak içeri çekti. “Her şeyi tehlikeye atıyorsun.”

Moses, lütfen beni dinle. Sana haber vermem gerekiyordu. Bu işi yarın yapamazsın.

Moses onu çok aşağı gördüğünü belirten bir tavırla süzdü. “Sen hiçbir zaman ihtilalin gerçek bir kızı olmadın.”

Hayır, hayır, ihtilale sadığım. Ve seni de her şeyi yapacak kadar seviyorum. Ama onlar planı değiştirdiler. Patlayıcıları yerleştirdiğin salonu kullanmayacaklar. Parlamentodaki yemek salonunda

toplanacaklar.

Moses kadına bir süre daha baktı. Sonra dolaptan şoför üniformasını alarak giyinmeye başladı.

Tara, “Ne yapacaksın?” diye sordu.

“Diğerlerini uyarmam gerekiyor. Onlar da tehlikedeler.”

Tara, “Kimleri?” diye bağırdı. “Bu işe başkalarının da karıştığından haberim yoktu.”

Moses sert bir sesle, “Sana bilmen gereken söylendi,” dedi. “Arabamı alacağım. Bir tehlike yok ya?”

Yok. Şasa burada değil. Bir yere gitti. Ben de seninle gelebilir miyim?

Moses, “Sen çıldırdın mı?” diye homurdandı. “Polis gecenin bu saatinde bir zenci erkeği beyaz bir kadınla görürse...” Cümlesini tamamlamadı. “Eve git ve telefon et. İşte numara. Karşına bir kadın çıkacak. Ona yalnızca, ‘Pars geliyor,’ diyeceksin. ‘Yarım saat sonra orada olacak.’ Hepsi bu kadar. Ondan sonra telefonu kaparsın.”

Moses yarım saat sonra Vortex Kulübü’nün arka odalarından birine giriyordu. İçerdeki yuvarlak kumar masasının başında bir tek adam oturmaktaydı. Yüzü soluk, amansız bakışlı kara gözleri ise katran kuyularından farksızdı.

Joe Cicero, “Şu ara toplantı yapılmasını istemekle çılgınlık ettin,” dedi. “Ama tabii önemli bir neden varsa o başka. Bütün hazırlıklar yapıldı. Konuşulacak bir şey kalmadı artık.”

“Çok önemli bir neden var.” Moses ajanın karşısına oturdu. Joe Cicero’nun anlattıklarını ifadesiz bir yüzle dinledi. Moses’in sözleri sona erdiğinde alnına düşen cansız saçlarını geriye itti. Moses adamın kaygılandığı zaman böyle yaptığını öğrenmişti. Joe, “Kaçış planından vazgeçip, bunu daha sonra tekrar uygulayamayız,” dedi. “Bu işleri ayarlamak zaman alır. Uçak hazır bekliyor.”

Moses sordu. “Uçak randevu yerinde ne kadar zaman bekleyebilir?”

Joe, “En fazla bir hafta,” diye cevap verdi.

Moses, “Bir hafta yeterli olmalı,” dedi. “Tehlike her geçen saat daha da artıyor. Verwoerd’un ilk fırsatta toplantı yapacağından emin olabiliriz. Ben de o zaman harekete geçerim.”

Moses, Vortex Kulübü’nden çıkarak steysına bindiği sırada saat dört olmuştu.

Şasa, Kitty’nin yanından ayrıldığı zaman da saat dörde geliyordu. Kız Şasa’nın onu tanıdığı yıllar boyunca pek değişmemişti. Vücudu biraz gelişmiş, göğüsleri de irileşmişti. Ama yine eskisi gibi inceydi. Şasa, Jaguar’a binerken, bunca yıl hiçbir şey yapmadan ona ilgi duymamı sağladı, diye düşünüyordu. Tara dışında bunu hiçbir kadın başaramadı. Kitty’nin yanındayken kendimi çok iyi hissetmem çok garip. Acaba o küçük köpeğe hâlâ âşık mıyım?

Şasa arabayı hızla sürerek Roland Sokağı’na çıktı. Bu saatte sokaklar bomboştu. Köşeye vardığı sırada başka bir taşıt yan sokaktan süratle çıkarak döndü. Deniz yeşili bir arabaydı. Şasa numarasına bakmadan Tara’nın arabasını tanıdı. Direksiyonda da karısının yeni şoförü vardı. Şasa yine kendi kendine, bu adamla daha önce de karşılaştım, dedi. Onu bir yerden tanıyorum. Şoförün arabayı bildiği gibi kullanmaya hakkı yoktu. Arabanın hızla uzaklaşmasından zencinin de Şasa’yı gördüğü anlaşılıyordu. Şasa bir an şoförün peşine takılmayı düşündü. Ama keyfi yerindeydi. Neşesinin kaçmasını da istemiyordu. O şoföre dersini daha sonra vereceğim, diye karar verdi. Ama onu ne bağışlayacak, ne de unutacaktı.

Şasa ertesi sabah kahvaltı sofrasına otururken hâlâ keyifliydi. Garry’yle bir süre işten söz etti. Tam evden ayrılacağı sırada küçük oğlu Michael onu durdurdu.

Sizinle biraz konuşabilir miyim, baba?

Şasa saatine bir göz attı. “Mickey, Harold Macmillan saat on birde bir konuşma yapacak...”

“Biliyorum, baba, ama söyleyeceklerim uzun sürmeyecek. Lütfen, efendim.”

Michael’ın ona, ‘Efendim’ demesi durumun ciddi olduğunu gösteriyordu. Şasa istemeye istemeye, “Pekâlâ,” dedi. “Sana on dakikamı vereceğim.”

Baba oğul silah odasına gittiler.

Michael soluk soluğa, “Baba,” diye başladı. “İşe girdim.” i “İşe mi? Biliyorum. Mail için haber topluyorsun.” ! “Hayır, efendim. Sözünü ettiğim daimi bir iş. Mail’in Yazı İşleri Müdürü’yle konuştum. Bana stajyer muhabir olmamı teklif etti. Gelecek ayın birinde işe başlayacağım.”

Şasa’nın kaşları çatıldı. “Kahretsin! Ciddi olamazsın, Mickey! Eğitim ne olacak? Üniversitede daha iki yıl okuman gerekiyor.”

Çok ciddiym, efendim. Öğrenimimi gazetede tamamlayacağım.

Hayır. Şasa sesini yükseltti. “Hayır, sana izin vermiyorum. Üniversiteden mezun olmalısın.”

Çok üzgünüm, efendim, ama kararımı verdim. Michael’in rengi uçmuştu. Delikanlı titriyordu. Ama yüzündeki o inatçı ifade Şasa’yı oğlunun sözlerinden daha fazla öfkeliyordu.

Kuralları biliyorsun, dedi. “Bunları hepinize de açıkladım, istediklerimi yaparsan, sana sonsuza dek yardım ederim. Ama kendi yolunu seçersen o zaman yalnız kalırsın.” Derin bir soluk aldı. “Sean gibi!” Büyük oğlunu hâlâ çok özlüyordu.

Michael başını salladı. “Evet, efendim. Kuralları biliyorum. Ama bunu yapmak zorundayım. Bundan başka istediğim hiçbir şey yok. Size karşı çıkmak istemiyorum, baba, ama gazeteci olacağım.”

Bu annenin işi. Şasa’nın sesi soğuktu. “Seni o kışkırttı.”

Michael mahcup bir tavırla ona baktı. “Annem bu konuyu biliyor. Ama ben yalnız başıma karar verdim, efendim.”

Desteğimden vazgeçmek zorunda kalacağını biliyorsun, değil mi? Bu evden ayrılır ayrılmaz artık benden bir peni bile alamayacaksın. Stajyer aylığı neyse, onunla geçineceksin. i “Anlıyorum, efendim.”

Şasa, “Pekâlâ, Michael,” dedi. “Haydi bakalım.”

Delikanlı sersemledi. “Hepsi bu kadar mı, efendim?”

Evet. Tabii bir açıklama daha yapacaksan o başka.

Yok, efendim. Michael’in omuzları düştü. “Yalnız, sizi çok sevdiğimi söylemek istiyorum, baba. Benim için bütün yaptıklarınızı da takdir ediyorum.”

Şasa, “Bu takdirini pek acayip bir biçimde gösteriyorsun,” diye söylenerek odadan çıktı.

Şasa, Michael’in sadakatsizliği yüzünden duyduğu öfkeyi Jaguar’ıyla kente yaklaşırken ancak yenebildi. Birdenbire bir gazete sahibi olmayı düşündü. Bu işte fazla kazanç yok. Ama bir de gücü düşün. İnsanların kafalarını etkileyebiliyorsun!

Tricia bürosunda kaygıyla onu bekliyordu. “Ah, Bay Courtney, herkes sizi arıyor. Başbakanın sekreteri bir mesaj bıraktı.” Kız elindeki deftere bakarak Şasa’yı arayanların adlarını okumaya başladı.

Şasa, “Önce başbakanın sekreterini bul,” dedi. Odasına girerek telefonun başına geçti. Başbakanın sekreterinin sorularını cevapladığı sırada gözü sümenin üzerine düşmüş olan beyaz sıva parçalarına ilişti. Alıcıyı yerine bırakırken başını kaldırıp tavana baktı. Tam tepesinde küçük bir delik vardı. Etrafında da ince çatlaklar belirmişti. Kaşları çatılan Şasa hemen Tircia’yı çağırdı.

Tavanı işaret ederek, “Bu nedir?” dedi.

Kız bir süre şaşkın şaşkın deliğe baktı, sonra birdenbire rahatladı. “Ah, ne olduğunu biliyorum. Ama bunu size açıklamamam gerekiyor.”

Şasa emretti. “Haydi, söyle, kızım.”

Bayan Courtney büronuzda değişiklik yapıyor. Bu size sürpriz olacak. Herhalde bakım bölümünden bu işi yapmalarını istedi.

Kahretsin! Şasa rahatını kaçıran sürprizlerden hiç hoşlanmazdı. Bürosunun durumundan memnundu. Başkalarının, özellikle avantgarde zevkli Tara’nın her şeyi altüst etmesini istemiyordu.

Tricia saf saf ekledi. “Karınız perdeleri değiştirmeyi de planlıyor.” Aslında Tara Courtney’den hiç hoşlanmazdı. Tricia’ya göre Tara samimi olmayan, fazla kurnaz ve yüzeysel bir kadındı, üstelik Tricia, Şasa’ya âşıktı. “Bayan Courtney lambaları da değiştirecek sanırım.”

Şasa masasından fırlayarak perdeler dokundu. Centaine’le belki yüz kumaş incelemiş, sonunda bunları seçmişlerdi. Sekreterinin önünde öfkesini tutmakta zorluk çekiyordu. “Bakım bölümünü ara, Odendaal’ın kendisiyle konuş. Ona neler olduğunu öğrenmek istediğimi söyle. Adamlarının pek dikkatsizce çalıştıklarını da anlat. Masam sıva içinde.”

Tricia, “Hemen yaparım,” diye söz verdi. “On bire on var, Bay Courtney. Geç kalmak istemezsiniz sanırım.”

Macmillan’ın yaptığı konuşma parlamentodaki İngiliz asıllı üyeler için ağır bir darbe oldu. İngiltere Başbakanı sonunda, “Güney Afrika’yı desteklemeyi ve teşvik etmeyi çok isterdik,” dedi. “Ama açıkçası, siyasetiniz bunu imkânsız kılıyor. Çünkü biz özgür insanların siyasi kaderleri konusunda çok farklı görüşlere sahibiz.”

Macmillan artık yollarının ayrıldığını açıklıyordu. Şasa çok sarsıldı. Ayağa fırlayarak, “Biz de İngiliziz,” diye bağırarak istedi. “Bize bunu yapamazsınız!” Yalvarırcasına çevresine baktı. Blaine’in ve diğer İngiliz üyelerin yüzlerinde de aynı acı vardı.

Blaine Malcolmess toplantıdan sonra Şasa’ya, “Neden bu kadar şaşırdık?” dedi. “İngiltere uğruna iki savaşa girdik diye onun bizi reddetmeyeceğine niçin inandık?” Başını salladı. “Hayır, kervan ilerliyor. Biz de aynı şeyi yapmalıyız. Bundan sonra yapayalnız olduğumuzu da unutmamalıyız.”

Şasa, “Macmillan’ın konuşması aslında Verwoerd için büyük bir kazanç oldu,” diye cevap verdi. “Artık gidebileceğimiz bir tek yol var. Köprüyü arkamızdan havaya uçurdular. Gerilememiz imkânsız. Verwoerd’u desteklememiz gerekiyor. Bu sözüme kulak ver! Yıl sona ermeden Güney Afrika bir cumhuriyet olacak. Ondan sonrasını ise... Tanrı bilir. Ya da iblis!”

Tara usulca, “Bazen Tanrı ve kader bizim önemsiz işlerimizle ilgileniyor,” diye mırıldandı. “Küçük bir ayrıntı her şeyi değiştirdi. Eğer yemek salonunu seçmemiş olsalardı, bize bir umut mesajı getirmiş olan adamı havaya uçuracaktık.”

Moses arabanın dikiz aynasından kadına baktı. “Sizin Hristiyan Tanrı’nın bir kerecik bizim tarafımızı tuttuğu anlaşılıyor. Zaman çok uygun. Britanya Hükümeti haklarımızı tanıyor. Basın ve halk da onu destekliyor. Söz verilen özgürlük uğruna ilk darbeyi indireceğiz.”

Korkuyorum, Moses. Senin için. Hepimiz için.

Moses, “Korku zamanı geçti,” dedi. “Artık cesaret ve azim zamanı geldi. Üç yüz yıl yorgun bir teslimiyetle baskıya boyun eğdik. Ama bu İngiliz artık bize geleceği gösterdi. Bize umut verdi. Bugün Afrika’nın karanlık ve ıstırap dolu tarihinin en’kötü adamını öldüreceğiz. Verwoerd ortadan kalktıktan sonra gelecek de bizim olacak.”

Bu sözler Tara’yı heyecanlandırdı. Ama yine de korkuyor ve üzülüyordu. “Onunla birlikte pek çok kimse ölecek,” diye fısıldadı. “Babam da. Onu kutlamanın yolu yok mu, Moses?”

Tara onun dikiz aynasından kendisini aşağılarcasına süzdüğünü gördü. Başını önüne eğerek, “Çok üzgünüm,” dedi. “Güçlü olacağım.” Ama kafası çalışıp duruyordu. O kader anında babasını salondan çıkarmanın bir yolu olmalıydı. Çok güçlü bir neden bulması şarttı. Babası muhalefet başkanıydı. Verwoerd’un konuşmasını dinlemek zorundaydı.

Moses sesiyle daldığı düşüncelerden uyandı. “Görevlerini unutma.”

Hayır... Unutmam...

Ben de gerekeni yapacağım. Patlamadan sonra müthiş bir panik çıkacak. Kargaşa bir müddet sürecek. Biz de o sırada rahatlıkla aşağıya inerek binadan çıkacağız. Diğer sağ kalan kimselerle birlikte.

Tara yalvardı. “Ben de seninle birlikte ülkeden kaçamaz mıyım, Moses?”

Hayır, Moses kesin bir tavırla başını salladı. “Hızla uzaklaşmam gerekiyor. Sen bizi engeller, hepimizi de tehlikeye atarsın. Burada daha güvende olursun. Zaten kısa bir süre için ayrılacağız. Ayaklanma olacak ve halkım yönetimi eline geçirecek. Yurda o zaman döneceğim. Senin de yanımda şerefli bir yerin olacak.” Moses öfkeyle, bu sözlerime saf saf inanması olacak gibi değil, diye düşündü. Gizli polisin onu alıp götürceğini ancak aşk yüzünden aptallaşmış bir kadın düşünemez. Tara’yı gaddarca sorguya çekecekler. Ama bu önemli değil. Tara’yı yargılayıp asmaları da önemli değil. Kocasısı ölmüş olacak. Tara da artık işimize yaramayacak.”

Tara yalvardı. “Bana söz ver, Moses.”

Moses’in kalın sesi kadının içini rahatlattı. “Senden istediğim her şeyi başarıyla yaptın. Zamanı gelir gelmez sen ve oğlun yanımda yer alacaksınız. Sana söz veriyorum.”

Tara, “Ah, Moses, seni seviyorum,” diye fısıldadı. “Seni daima seveceğim”

Tricia iç telefona, “On dakika kaldı, Bay Courtney,” dedi. “Herhalde başbakanın konuşmasını kaçırmak istemezsiniz.”

“Teşekkür ederim, Tricia.”

“Ah, aklıma gelmişken. Odendaal’la konuştum.”

“Onu iyice azarlamışsındır umarım. Ne dedi?”

Büronuzda hiçbir çalışma yapmadıklarını söyledi. Karınız ya da bir başkası tavana yeni elektrik kabloları çekilmesini de istememiş?

Şasa başını kaldırarak tavandaki deliğe baktı. “İşte bu çok garip. Birinin burda bir şeyler yaptığı kesin. Odendaal’ın haberi olmadığına göre, bu kimin işi dersin? Bu konuda bir fikrin var mı, Tricia?”

“Hayır, Bay Courtney?”

Şasa ısrar etti. “Buraya kimse girmedi mi?”

Karınız ve şoförü dışında kimse girmedi.

Pekâlâ. Teşekkür ederim, Tricia. Şasa ayağa kalkarak ceketini giydi. Masasının yukarsındaki deliğe baktı, sonra da kitaplığın kenarından uzanıp ansiklopedilerin gerisinde gözden kaybolan teli bakışlarıyla izledi. Bir yandan da Tara'nın yeni şoförünü düşünüyordu. Kahretsin! O adamı daha önce nerede gördüm? Tavana son bir defa göz atarak bürosundan çıktı.

Salona girerken kafası hâlâ bu esrarlı olayla meşguldü. Tam Verwoerd konuşmasını yapmak üzere kürsüye geldiği sırada Şasa ansızın irkildi. Tara'nın yeni şoförünü nerede ve ne zaman gördüğünü hatırlamıştı birdenbire. Yüksek sesle, "Moses Gama?" dedi. Ama alkışlar sesini boğdu.

Tara kapıcıya neşeyle gülümsedi. Bu kendisini de şaşırttı. Merdivenden çıkarken salondan gelen alkışları duydu. Kucağında paketler olan Moses onu saygıyla biraz geriden izliyordu. Tara, Şasa'nın dairesinin kapısını vurdu, sonra da cevap beklemeden içeri girdi. Tricia masasından kalktı.

Ah, güneydın, Bayan Courtney, başbakanın konuşmasına geç kalacaksınız. Acele etseniz iyi olur.

Stephen, sen o paketleri bırakıver. Moses kapıyı kaparken Tara da Tricia'nın önünde durdu.

Ah, aklıma gelmişken... biri kocanızın odasında, tavana delik delmiş, Tricia sanki onları Şasa'nın bürosuna götürmek istiyormuş gibi masasının arkasından çıktı. "Bu konuda bilginiz olup olmadığını düşündük..."

Moses paketleri bir iskemleye bıraktı, bir kolunu sekreterin boynuna dolarken diğer eliyle de kızın ağzını kapattı. Tricia'nın gözleri geçirdiği şok yüzünden irileşti.

Moses, Tara'ya usulca, "Üst pakette ip ve tıkaç var," dedi. "Onları getir?"

Tara felce uğramış gibi duruyordu. "Bana böyle yapacağından hiç söz etmedin."

Onları getir. Moses'in sesi alçaktı, ama sabırsızlık doluydu. Tara bu emre uymak için atıldı.

Moses, "Kızın ellerini arkasından bağla," diye emretti. Tara titreyen elleriyle bunu yaparken, kendisi de Tricia'nın ağzına katlı, temiz beyaz bir bez soktu. Kadın, "Sen burada bekle," dedi. "Belki biri gelir." Sekreteri Şasa'nın odasına sokarak yazı masasının gerisine yüzükoyun yatırdı. Çabucak Tara'nın bağladığı ipleri kontrol etti. Düğümler beceriksizce atılmıştı. Gevşekti. Moses ipleri sıkıştırdı. Tricia'nın ayak bileklerini bağlamayı da unutmadı. Sonra, "Buraya gel," diye seslendi.

Tara odaya dalarak telaşla, "MMoses..." diye kekeledi. "Ona zarar vermedin ya?"

Moses, "Kendini topla," diye homurdandı. "Önemli bir işimiz var, sen korkuya kapılmış bir çocuk gibi davranıyorsun?"

Kadın gözlerini yumarak yumruklarını sıktı. Derin bir soluk aldı. "Affedersin..." Gözlerini açtı. "Bunu yapman gerektiğini anlıyorum. Düşünemedim. Şimdi daha iyiyim."

Moses uzanarak ansiklopedilerin arkasındaki tel kangalını aldı. "İyi. Haydi, gidip dinleyicilerin arasında yerini al. Verwoerd konuşmasına başladıktan sonra beş dakika bekle. Ondan sonra buraya dön. Sakın koşma. Hatta hızlı bile yürüme. Her şeyi sakın sakın yap."

Anlıyorum. Tara aynaya giderek saçlarını çabucak taradı, dudak boyasını tazeledi, sonra da duraklayarak Moses'e baktı.

Ne bekliyorsun? diye sordu Moses. "Haydi, git, kadın. Görevini yap."

Peki, Moses. Kadın kapıya doğru gitti.

Moses emretti, "iki kapıyı da arkadan kilitle."

Tara, "Peki, Moses," diye fısıldadı.

Tara merdivenin başında durdu. Çantasından not defterini ve altın kalemmini çıkardı. Defteri

trabzana dayayarak telaşla yazmaya başladı.

“Babacığım, Centaine bir araba kazasında ciddi biçimde yaralandı. Seni istiyor.

Lütfen hemen gel.

Tara.”

Sayfayı kopararak katladı, üzerine babasının adını yazdı. Merdivenden inerek salonun kapısı önünde bekleyen üniformalı habercilerden birine doğru gitti. “Bu pusulayı hemen Albay Malcolmess’e götürün.”

Delikanlı, “Şu anda salona giremem,” diye itiraz etti. “Dr. Verwoerd konuşuyor.”

Ama Tara kâğıdı onun eline sıkıştırdı. Yalvarırcasına, “Lütfen,” dedi. Ne kadar sarsılmış olduğu belliydi. “Karısı ölmek üzere. Lütfen... lütfen.”

Elimden geleni yaparım.

Tara döndü, koşarak tekrar merdivenden çıktı. Dinleyici locası kalabalıktı. Biri de Tara’nın yerine oturmuştu. Kadın öne doğru ilerleyerek aşağıya baktı. Dr. Verwoerd kürsüdeydi. Afrikaner dilinde bir konuşma yapıyordu. “Artık sorun kısaca şu: Beyazlar Afrika’da yaşayacaklar mı, yoksa ölecekler mi?” Bütün üyeler gözlerini başbakana dikmiş, onu dikkatle dinlemekteydiler.

Haberci Blaine’in omzuna dokundu. Adam dönmeden pusulayı aldı, delikanlıya başıyla selam verdi. Sonra yine dikkatle Verwoerd’u dinlemesini sürdürdü.

Tara, “Pusulayı oku, baba,” diye fısıldadı. “Lütfen oku onu.”

Verwoerd’un sözleri salonda bir tek Şasa’yı ipnotize edememişti. Kafası karmakarışık. Moses Gama! Bu ismi bir başkası izledi. Tara! Gama’yı şoför olarak o tuttu. Onun kim olduğunu bilmemesi imkânsız. Karım sözde solcularla bütün ilişkisini kesmişti. Artık bunun bir oyun olduğu anlaşılıyor. Tara hiç değişmedi. Moses Gama denilen bu adam, karımın da daha önceki o züppe dostlarından çok daha tehlikeli. Şasa başını kaldırarak dinleyici locasına baktı. Tara nerede? Büromda olmalı... Moses Gama da büroma girmiş. Bunu Tricia söyledi. Adamı ben de koridorda gördüm. Biri odamın tavanını deldi ve elektrik hatları çekti... Moses Gama, Tara’nın yardımıyla yaptı bu işi. Şasa birdenbire inledi. O antika dolap... O dolabı büroma Tara getirdi. Bir ‘tahta at’ gibi.

İyice kaygılanan Şasa dinleyicilere doğru döndü, bu sefer Tara’yı gördü. Karısı gözlerini Blaine Malcolmess’e dikmişti. Şasa habercinin kayınpederinin yanına geldiğini ve ona bir pusula verdiğini fark etti. Tekrar Tara’ya bir göz attı. Karısı hâlâ ısrarla babasına bakıyordu. Yüzünde kaygı ve korku vardı. Sonra Tara birdenbire rahatladı. Blaine pusulayı açmış, okuyordu. Birden ayağa fırlayarak ana kapıya doğru gitti.

Tara babasını çağırtmıştı. Bu kadarı belliydi. Şasa karısının amacını anlayabilmek için ona baktı. Bir an göz göze geldiler. Tara’nın yüzündeki rahat ifadenin yerini çılgınca bir suçluluk ve dehşet aldı. Dönerek kaçarcasına uzaklaştı.

Şasa uzun bir saniye boyunca karısının arkasından baktı. Tara bir yolunu bulup babasını salondan çıkardı. Demek ki korkunç bir şey olmaz üzere. Moses Gama ve Tara! Bir tehlike var. Ölüm tehlikesi. Ve Tara babasını kurtarmaya çalışıyor. Tehlike çok yakın. Odamdaki teller. Dolap. Blaine ve Tara ve Moses Gama...

Şasa yerinden fırlayarak kapıya koştu. Verwoerd’un duraklayarak kaşlarını çatmasına da aldırmadı.

Dışarda Blaine telaş içinde kapıcıyla konuşuyordu. Şasa’yı görünce, “Çok şükür,” diyerek

damadına doğru koştı.

Şasa dönerek merdivenin yukarsına bir göz attı. Tara orada durmuş, kendisine bakıyordu. Yüzü bembeyaz kesilmişti. Dehşet içindeydi. Şasa, “Tara!” diye seslenerek merdivene doğru gitti. Ama karısı döndü, koridora dalarak gözden kayboldu. Şasa hızla merdivenden çıkmaya başladı. Basamakları ikişer üçer atlıyordu.

Blaine arkasından bağırdı. “Ne oluyor, Şasa?” Ama Şasa cevap vermedi.

Üst kata vardığı zaman Tara’yı gördü. Koridorun ortasındaydı. Şasa bağırarak için zaman kaybetmedi. Karısının peşinden koşmaya başladı. Tara da koşuyordu. Omzunun üzerinden baktı bir ara. Şasa’nın kendisine yetişmek üzere olduğunu görünce, “Moses!” diye haykırdı. “Dikkatli ol, Moses!”

Ama boş yere çabalıyordu. Şasa’nın odasının lambrili duvarları çok kalındı. Ses geçirmiyordu. Tara’nın sesinin ona ulaşması imkânsızdı. Karısının çığlığı ancak Şasa’ya kuşkulandırmakta haklı olduğunu kanıtlamıştı.

Tara, Şasa’nın sandığı gibi dairenin ön kapısına gideceği yerde birdenbire yana saptı. Şasa’nın uzattığı kolunun altından geçti. Adam da dönmeye çalıştı, ama dengesini kaybetti, alnını duvara vurdu. Derisi yarıldı. Kanlar yanağından akmaya başladı. Şasa iyice sersemlemişti. Yine de ayakta kalmayı başardı. Blaine onu izlemekteydi.

Adam, “Kahretsin!” diye kükredi. “Ne oluyor, Şasa?”

Şasa döndü, Tara’nın gizli kapının önünde olduğunu gördü. Elinde bir anahtar vardı, ama parmakları çok titrediği için bir türlü kilide sokamıyordu. Şasa ona doğru atıldı. Kadın elinden anahtarı düşürdü. Yumruklarını sıkarak kapıya vurmaya başladı.

Moses! diye bağıırıyordu. “Moses!”

Şasa karısının yanına vardığı sırada gizli kapı içerden açıldı, Moses Gama eşikte belirdi. İki adam Tara’nın başı üzerinden birbirlerine baktılar.

Sonra Tara zenciye sarılarak, “Moses, seni uyarmaya çalıştım!” diye haykırdı.

Aynı anda Şasa’nın gözü içeriye kaydı. Gördüğü o teller bir tür elektrikli aygıta bağlanmıştı. Şasa bunun bir detonatör olduğunu hemen anladı. Aletin yanında bir Rus tabancası duruyordu. Masanın gerisinde, yerde Tricia yatmaktaydı. Kızın ellerini, kollarını bağlamış, ağzını tıkamışlardı.

Şasa, Moses’in üzerine atılmak istedi. Ama zenci Tara’yı yakaladığı gibi ona doğru fırlattı. İkisi geri geri giderek kapının yanına çarptılar. Moses dönüp yazı masasına doğru koştu. Şasa, Tara’nın elinden kurtulmaya çalıştı. Kadın ona sıkıca sarılmış, inliyordu.

Hayır! Hayır! Moses bunu yapmalı!

Şasa karısının elinden kurtularak onu yana itti. Ama Moses elektrikli aygıtın başına geçmişti bile. Bir düğmeye bastı, aygıtın üzerindeki kırmızı lamba yandı.

Şasa, Moses’e zamanında ulaşamayacağını biliyordu. Eğildi, halının üzerindeki telleri çekti. O zaman aygıt Moses’in elleri arasından fırlayarak yere yuvarlandı.

Aynı anda ikisi de alete doğru atıldılar. Ama Moses biraz daha çabuk davranmıştı. Elini düğmeye uzattığı anda Şasa ayağını kaldırarak Moses’in başına tekme indirdi. Ayağı zencinin şakağına geldi. Moses geri geri giderek masaya çarptı. O arada verici elinden düştü. Hemen masanın üzerindeki taban caya uzandı. Silahı Şasa’ya doğru çevirirken Şasa yeniden saldırdı. İki eliyle Moses’in bileğini yakaladı. Yere yuvarlanarak silah için boğuşmaya başladılar.

Tara kendini toplamıştı. Odaya dalarak vericiyi kaptı, çaresiz bir sesle. “Moses,” diye bağırdı. “Ne yapmam gerekiyor?”

Moses büyük bir çaba harcayarak, “Sarı düğme,” diyebilirdi. “Sarı düğmeye bas!”

Aynı anda Blaine Malcolmess koşarak kapıdan girdi. Şasa haykırdı. “Tara’ya engel ol, Blaine. Burayı havaya uçu...” Moses dirseğiyle onun ağzına vurdu.

Blaine ellerini kızına uzattı. “Onu bana ver, Tara!”

Bana dokunma, baba! Tara geri geri gitti. Blaine’e bakarken bir taraftan da sarı düğmeyi bulmaya çalışıyordu. “Beni durdurmaya kalkışma, baba!”

Şasa, “Blaine,” diye inledi. Ama Moses tabancalı elini ondan kurtarmaya çalıştığı için birdenbire sustu. Boğuluyormuş gibi bir ses çıkararak zencinin koluna sarıldı.

Tabanca patlarken sanki oda aydınlandı. Etrafa barut kokusu yayıldı.

Kurşun kollarını kızına doğru uzatmış olan Blaine’e gelmişti. Adam darbenin hızıyla döndü, sendeleyerek kitaplığa çarptı. Kanlar beyaz gömleğine yayılmaya başlamıştı. Sonra ağır ağır dizüstü çöktü.

Baba! Tara vericiyi atarak koştu. Blaine’in yanında diz çöktü.

Şasa’nın elleri bir an şok yüzünden hafifçe gevşemişti. Moses kurtularak ayağa fırladı. Ama vericiye doğru atılırken Şasa tekrar saldırdı. Zenciyle boğuşurken ayağını kaldırdığı gibi alete bir tekme attı. Önündeki pano çatırdayarak kırıldı. Ama o kırmızı ışık hâlâ yanıyordu.

Detonatörün böyle zarar görmesi Moses’in çabalarını artırmasına neden oldu. Az kalsın Şasa’nın elinden kurtuluyordu. Olduğu yerde döndü. Ama Şasa bütün gücünü kullandı. Şimdi göğüs göğüse duruyorlardı. Kan ter içindeydiler. Şasa’nın alnından akan kanlar ikisinin de yüzlerine bulaşmıştı.

Şasa tekrar Moses’in dengesini kaybetmesini sağladı ve alete bir tekme attı. Alet yerde kaydı, masanın gerisinde duvara çarptı. Teller koptu. Kırmızı ampulün ışığı titredi, sonra da söndü.

Moses çaresiz, deli gibi bir çığlık attı. Şasa’yı hızla itti. Şasa masanın üzerine yığıldı. Moses tabancayı yerden kaptı ve sendeleyerek kapıya gitti. Orada dönerek silahı kaldırdı. Şasa’ya nişan aldı. “Sen! Sen!” Ama eli titriyordu. Tetiği çekti, kurşun masaya, Şasa’nın başının hemen yanına saplandı.

Moses tekrar ateş edemedi Manfred De La Rey arkasında belirdi. Şasa’nın salondan çıkarken ne kadar telaşlı olduğunu fark etmiş ve onu izlemişti. Daha ilk bakışta durumu anladı, derhal harekete geçti. Olimpiyatta Altın Madalya kazanmasına neden olan iri yumruğunu salladı, Moses Gama’nın boynuna, kulağının altına vurdu. Tabanca zencinin elinden düştü, Moses silahın üzerine devrildi. Kendinden geçmişti.

Şasa zorla ayağa kalktı, sendeleyerek Blaine’e doğru gitti. Adamın yanında diz çökerek, “Dur,” diye fısıldadı. “Bırak da yarana bakayım.”

Tara ağlıyor, anlaşılmaz bir şeyler mırıldanıyordu. “Babacığım, çok üzgünüm. Böyle olmasını istemedim. Ben yalnızca doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım.” Şasa onu uzaklaştırmaya çalıştı, ama kadın Blaine’e sıkıca sarıldı. Elleri ve elbisesinin önü kan içinde kalmıştı.

Şasa, “Bırak adamı,” dedi. Ama Tara artık sinir krizi geçiriyordu. Blaine’i çekiştirirken adamın başı sağa sola sallandı. “Baba, baba, baba! Benimle konuş!”

Şasa elini kaldırdığı gibi Tara’ya tokadı indirdi. Kadının başı geriye gitti. Şasa ıslık çalar gibi bir sesle, “Bırak onun yakasını, katil,” dedi. “Seni kan dökmeye meraklı dişi köpek!”

Tara yerde sürünerek kocasından uzaklaştı. Tokadın yeri kızarıp şişmeye başlamıştı. Şasa, Tara'ya aldırmadan usulca Blaine'in ceketini açtı. Bir avcıydı o. Atardamardan gelen parlak kırmızı kanı hemen tanıdı. Blaine'in ciğerleri parçalandığı için kanı köpük köpüktü. "Hayır..." diye fısıldadı. "Yalvarırım... Olamaz..." Ancak o zaman Blaine'in yüzüne baktığını ve öleceğini de anladığını fark etti.

Blaine, "Annen..." dedi. Ciğerlerindeki hava göğsündeki delikten çıkıyordu. "Centaine'e söyle..." Devam edemedi.

Şasa, "Konuşma," diye yalvardı. "Hemen doktor çağırırız."

Omzunun üzerinden, telefona gitmiş olan Manfred'e seslendi. "Çabuk ol! Çabuk!"

Ama Blaine, Şasa'nın ceketinin kolunu tutarak çekiştirdi. "Sevgi... Centaine'e söyle... sevgi... onu seviyorum." Göğsünden kanlar akarken soluk soluğa durdu. Son çaba için bütün gücünü toplamaya çalıştı. "Şasa, oğlum... Asıl sen benim çocuğum olmalıydın..." Gümüş saçlı soylu başı önüne düştü. Şasa, Blaine'i göğsüne bastırdı, o zamana kadar hiç yapmadığı kadar sıkı sarıldı. Sonra da hem babası, hem de dostu olan bu adam için ağlamaya başladı. Yaşlar yüzündeki kanlara karışarak çenesinden aktı.

Tara tekrar sürünerek yaklaştı. Babasının cesetine dokunmak için elini uzattı. Şasa o zaman başını kaldırarak karısına baktı.

Usulca, "Ona dokunma," dedi. "Blaine'e dokunarak onu kirletmeye kalkışma." Tek gözünde öyle öfkeli bir pırıltı, yüzünde öyle bir nefret ve aşağılama vardı ki, Tara geriledi. Elleriyle yüzünü örterek deli gibi ağlamaya başladı. Bu hıçkırık sesleri Şasa'nın kendini toplamasına neden oldu. Blaine'i usulca arkasıüstü yatırarak gözlerini kapattı.

Moses yerde inleyerek sarsıldı. Manfred alıcıyı hızla yerine bırakıp ona doğru gitti, iri yumruklarını sıkarak adamın tepesine dikildi. "Kim bu?"

Moses Gama. Şasa ayağa kalktı.

Manfred, "Onu yıllardan beri arıyorduk," diye homurdandı. "Burada ne işi var?"

Pek emin değilim. Şasa, Tricia'nın yanına giderek kızın üzerine eğildi. "Ama galiba parlamentonun çeşitli yerlerine patlayıcı koydu. Şu bir detonatör. Binayı boşaltmamız, ordu bomba ekibini getirtmemiz gerekecek..." Sözlerini bitirmesine gerek kalmadı.

Koridordan koşan birilerinin ayak sesleri geldi. Sonra üç güvenlik memuru içeri daldı.

Manfred duruma hemen hâkim oldu. Emirler yağdırmaya başladı. "Şu kara köpeğe kelepçe takın." Moses Gama'yı işaret ediyordu. "Sonra da binanın boşaltılmasını istiyorum."

Şasa, Tricia'nın bağlarını çözdü. Sekreterin ağzından tıkaç çıkar çıkmaz kız hâlâ Blaine'in ölüsünün yanında ağlayan Tara'yı işaret etti. "O..."

Şasa kızın cümlesini tamamlamasına izin vermedi. Tricia'yı bileklerinden yakalayarak ayağa kaldırdı. "Sus!" Öfkesi sekreterin susmasına neden oldu. Şasa kızı sürüklercesine ön odaya götürdü, ara kapıyı kapattı. "Beni dinle, Tricia..." Hâlâ kızı bileklerinden tutuyordu.

Ama karınız o zenciyle beraberdi. Tricia titriyordu. "O..."

Beni dinle. Şasa kızı sarsarak susturdu. "Biliyorum. Her şeyden haberim var. Ama benim için bir şey yapmanı istiyorum. Sana her zaman minnet duymama neden olacak bir şey. Bunu yapar mısın?"

Tricia kendini toplayarak ona baktı. Şasa'nın yüzündeki kan ve gözyaşları izlerini görünce kalbi

sızladı. Şasa göğüs cebinden mendilini alarak suratını sildi. “Bunu benim için yap, Tricia. Lütfen.”

Kız sesli sesli yutkunarak başını salladı. “Eğer elimden gelirse yaparım.” i “Polis resmi ifadeni alıncaya kadar karımın bu işte oynadığı rolden hiç söz etme. ifadeni çok sonra alacaklar sanırım. O zaman polise her şeyi anlatabilirsin.”

Sekreter, “Neden?” diye sordu, “Ben ve çocuklarım için. Lütfen, Tricia.”

Kız yine, “Evet,” der gibi başını salladı. Şasa onu alnından öptü. “Sen iyi ve cesur bir kızsın.” Dönüp iç odaya girdi. Polisler Moses’in çevresini sarmışlardı. Kelepçeliydi Moses. Ama bir an başını kaldırarak Şasa’ya baktı. Gözleri öfkesinden ateş saçıyordu. Sonra onu dışarı çıkardılar.

Büro kalabalık ve gürültülüydü. Beyaz üniformalı cankutaran görevlileri sedyeyle içeri girmekteydiler. Parlamento üyesi olan bir doktor, Blaine’in üzerine eğilmişti. Sonra doğrularak başını iki yana salladı. Sedyecilere ölüyü götürmelerini işaret etti. Üniformalı polisler Manfred’in kontrolünde detonatörün parçalarını topluyor, telin çıktığı yeri bulmaya çalışıyorlardı.

Tara, Şasa’nın masasının başındaki koltuğa oturmuş, yüzünü avuçlarına gömmüş, ağlıyordu. Şasa karısının yanından geçerek tablolardan birinin altındaki kasayı açtı. Kasada her zaman acil durumlar için iki üç bin sterlin olurdu. Desteleri cebine soktu. Kasadaki pasaportların arasından Tara’nınkini aldı, kasayı tekrar kilitledikten sonra Tara’ya yaklaştı. Onu ayağa kaldırdı.

Şasa, ben istemedim...

Adam ıslık çalar gibi bir sesle, “Sus,” dedi. Manfred odanın diğer köşesinden ona bir göz attı.

Şasa, “Tara korkunç bir şok geçirdi,” diye mırıldandı. “Onu eve götüreceğim.”

Manfred başını salladı. “Mümkün olduğu kadar çabucak buraya dön. İfade vermen gerekecek.”

Şasa, Tara’yı kolundan sıkıca tutarak odadan çıkardı. Binada yangın zilleri çalıyor, üyeler, memurlar ve dinleyiciler ön kapılardan sokağa akıyorlardı. Şasa da onlara katıldı, karısını Jaguar’a götürdü.

Arabayla uzaklaşırlarken Tara, “Nereye gidiyoruz?” diye sordu. Bir köşeye iyice büzülmüştü.

Şasa karısını öfkeyle uyardı. “Benimle bir daha konuşursan kendimi tutamayabilirim! Seni rahatlıkla boğabilirim!”

Tara havaalanına varıncaya kadar bir daha sesini çıkarmadı. Şasa kadını gümüşlü mavili uçağa bindirdi. Tara yine, “Nereye gidiyoruz?” diye tekrarlardı.

Şasa havalanıncaya kadar cevap vermedi. Sonra, “Johannesburg’dan Londra’ya giden akşam uçağı yedide kalkıyor,” dedi. “Telsizle bağlantı kurar kurmaz sana uçakta bir yer ayırtacağım. Kalkışa bir saat kala oraya varacağımızı sanıyorum.”

Tara yüzündeki oksijen maskesine, “Anlayamıyorum...” diye fısıldadı. “Kaçmama yardım mı ediyorsun?” Bunun nedenini anlayamıyorum.”

Bunu her şeyden önce annem için yapıyorum. Centaine’in kocasını senin öldürdüğünü öğrenmesini istemiyorum. Bu annemi mahveder.

Şasa, ben aslında... Tara tekrar ağlamaya başlamıştı.

Ama adam ona acımadı bile. “Kes sesini! Sızlanmalarını dinlemek istemiyorum. Sana olan duygularımın derinliğini hiçbir zaman anlayamayacaksın. Nefret ve tiksinti kelimeleri pek hafif kalıyor.” Derin bir soluk aldı. “Annemden sonra, bunu çocuklarım için yapıyorum. Onların da annelerinin içyüzünü bilmelerini ve ölünceye kadar bunu düşünmelerini istemiyorum. Bir genç için

pek ağır bir yük olur.”

Ondan sonra konuşmadılar. Şasa, Blaine’in ölümü yüzünden duyduğu acıyı o ana kadar baskı altında tutmuştu. Ama şimdi ıstırapla kıvranıyordu. Ancak nefreti de ıstırabı kadar derindi.

Şasa bir saatlik bir uçuştan sonra, “Ülkeye tekrar dönersen seni astırırım,” dedi. “Sana yemin ediyorum. Yakında beni terk ettiğin için seni boşayacağım. Nafaka da, başka para da alamayacaksın. Çocukları da. Hiçbir hakkın ya da ayrıcalığın olmayacak. Sanki sen hiçbir zaman varolmamışsın gibi davranacağız. Herhalde bir ülkeden sığınma hakkı istersin. Belki de Rusya’dan.” Bir an susarak tekrar kendini toplamaya çalıştı. “Babanın cenaze töreninde bile bulunmayacaksın. Ama Blaine’in hayali hiçbir gün yakını bırakmayacak. Sana verebileceğim tek ceza bu. Bunun yeterli olmasını Tanrı’dan diliyorum. Eğer Tanrı adilse, suçluluk duygusu yüzünden yavaş yavaş çıldırırsın. Artık yalnız bunun için dua ediyorum.”

Tara cevap vermeyerek başını çevirdi. Daha sonra, Johannesburg’a yaklaşırlarken Şasa, “O zenciyle yatıyordun, değil mi?” diye sordu.

Tara kocasını yaralayabilmek için eline son bir fırsat geçmiş olduğunu sezdi. “Evet. Moses’i seviyorum. Birbirimize âşığız.” Şasa’nın yüzünü buruşturduğunu fark etti. Ama onu daha fazla yaralamak istediği için konuşmasını sürdürdü. “Babamın ölümü dışında hiçbir şeyden pişman değilim. Yaptıklarımın hiç utanmıyorum. Tersine. Moses Gama gibi birini tanıdığım ve sevdiğim için gururlanıyorum. Moses ve ülkem için yaptıklarımla da.”

Şasa usulca, “Onu ipin ucunda çırpınarak boğulurken düşün ve gururlan,” dedi uçağı piste indirirken.

Karı koca uçaktan inerek karşılıklı durdular. Tara’nın yanağı Şasa’nın attığı tokat yüzünden çürümüştü. Buz gibi rüzgâr saçlarını ve elbisesinin eteklerini uçuruyordu. Şasa, Tara’ya paraları ve pasaportunu verdi. “Uçakta yerin hazır. Burada bilet almana ve istediğin yere gitmene yetecek kadar para var.” Öfke ve acıdan sesi titremeye başladı. “Dileklerim kabul edilirse cehenneme gideceksin. Ya da darağacına. Seni bir daha görmeyeceğimi, senden söz edildiğini duymayacağımı umarım.” Dönerek uzaklaştı.

Ama Tara arkasından seslendi. “Seninle her zaman düşmandık, Şasa Courtney. En iyi zamanlarımızda bile. Sonuna kadarda düşman olarak kalacağız, istesen de istemesen de benden söz edildiğini duyacaksın. Sana yemin ediyorum.”

Şasa uçağına binerek havalandırmak için kendini toplamaya çalıştı. Ön camdan tekrar baktığı zaman Tara’yı göremedi. Kadın gitmişti.

Centaine, Blaine’in gömülmesine izin vermedi. Kocasının toprağın altında yatması düşüncesine dayanamayacaktı. Onun yerine ceset yakıldı. Cenaze törenine, Dr. Verwoerd da dahil, bin kişi katıldı.

Centaine ancak bir ay kadar sonra Blaine’in küllerini denize atacak gücü bulabildi. Daha sonra da Şasa’yla uzun bir konuşma yaptı.

“Beni korumaya çalıştığını biliyorum, Şasa. Şimdi bana Tara’dan söz et. Karın bu olayda nasıl bir rol oynadı?”

Şasa o zaman olanları anlattı. Sözleri sona erdiğinde Centaine, “Bir katile yardım etmiş oldun,” diye mırıldandı. “Buna değer miydi?”

Şasa duraklamadan cevap verdi. “Evet, öyle sanırım. Tara’nın yakalanıp Yargılanmasına izin verseydim dayanabilir miydik?”

Bazı sorunlar çıkmazın?

Şasa başını salladı. “Manfred... bizi yine koruyacak. Sean olayında olduğu gibi.”

Centaine torununun adını duyduğu zaman yüzünde acı dolu bir ifade belirdi. Şasa gibi o da o darbenin etkisinden kurtulamamıştı. “Sean başka, bu olay başka. Bu cinayet ve vatana ihanet. Devlet başkanını öldürmeye kalkışmak. Kanlı bir ihtilale hazırlanmak ve hükümeti zor kullanarak yıkmaya çalışmak. Manfred bizi bütün bunlara karşı koruyabilir mi? Koruyabilecekse bile bunu neden yapsın?”

Bu sorunun cevabını bilmiyorum, anne. Şasa, Centaine’e dikkatle baktı. “Belki cevabı sen biliyorsun.”

Ne demek istiyorsun? Centaine’in gözlerinde bir an korku ve şaşkınlık belirdi. Blaine’in ölümü onu zayıflatmış, yavaşlatmıştı. Daha önce olsa kendini böyle ele vermezdi.

Şasa dikkatle, “Manfred bizi, özellikle beni korumaya çalışırken, kendisini ve politikayla ilgili isteklerini de korumuş olacak,” dedi. “Ben mahvolursam, onun siyaset hayatı da sona erer. Çünkü ben onun korumasındayım. Ama başka nedenler de olmalı.”

Centaine cevap vermeyerek başını çevirdi, denize doğru baktı.

Sanki Manfred De La Rey bize karşı garip bir sadakat duyuyor. Ya da ödenmesi gereken bir borcu var. Veya kendini ailemize karşı suçlu hissediyor. Bu olabilir mi, anne? Manfred’i bize karşı minnet borcu altına sokan, benim bilmediğim bir şey mi var? Bunca yıl benden bir sır mı sakladın?

Şasa bir an Centaine’in kendi kendisiyle savaşmasını seyretti. Galiba uzun yıllar tek başına gizlediği o sırrı açıklayacaktı. Ama sonra kendini topladı. Sanki birdenbire gençleşti. “Bunu da nereden çıkardın?” Doğruldu. “Fazla üzülüp sızlandım. Bu Blaine’in hiç hoşuna gitmezdi. Artık yaşamalı ve görevlerimi yapmalıyım.” Bir an durdu. “Moses Gama’nın davası ne zaman başlayacak?”

Gelecek ayın onunda.

Bu Moses Gama denilen adamın vaktiyle yanımızda çalıştığını biliyor muydun?

Evet, anne. Onu hatırladım. Moses’e engel olmayı bu sayede başardım.

Moses o günlerde de durmadan sorun yarattı. Onun en şiddetli cezaya çarptırılması için elimizden geleni yapmalıyız. Blaine’in anısı için hiç olmazsa bu kadarını başarabiliriz.

Victoria Gama, Baragwarath Hastanesi’nden otobüse binerek Drake’in Çiftliği’ne gitti. Hendrick Tabaka kalabalık dükkânında kasanın başındaydı. Ama genç kadını görünce hemen onun yanına gitti. Victoria kocasının ağabeyisini hakkı olan o büyük saygıyla selamladı. Tabaka onu küçük bürosuna götürerek oğullarından birine bir iskemle getirmesini söyledi.

Victoria, Raleigh Tabaka’yı tanıyınca çocuğa gülümsedi. “Harika bir genç olmuşsun, Raleigh. Okulunu bitirdin mi?”

Raleigh nazik ve resmi bir tavırla, “Yebo, sissie,” dedi. Victoria amcasının karısıydı, ama yine de bir Zuluydu. Babası delikanlıya bütün Zululardan kuşkulandırmayı öğretmişti. “Şimdi babama yardım ediyorum. Ondan işi öğreniyorum. Yakında dükkânlardan birini kendi başıma yöneteceğim.”

Hendrick Tabaka en sevgili oğluna bakarak gururla güldü. “Her şeyi çok çabuk öğreniyor. Oğluma çok güveniyorum.”

Victoria, “ikiz kardeşin Wellington nerede, Raleigh?” diye sordu. Hendrick Tabaka’nın kaşları çatıldı o zaman. Raleigh’e odadan çıkmasını işaret etti.

Yalnız kalır kalmaz genç kadının sorusunu öfkeyle cevapladı. “Beyaz rahipler Wellington’un kalbini çaldılar. Onu kabilesinin ve atalarının tanrılarından uzaklaştırdılar. Wellingtons beyaz insanların tanrısının hizmetine aldılar. Bu beni çok üzüyor. Çünkü yaşlılığımda Raleigh gibi Wellingtons da güvenilebileceğimi umuyordum. Ama şimdi o rahip olmak için çalışıyor. Wellingtons kaybettim.” Küçük masasının başına geçti. Eski savaşların yara izlerini taşıyan iri kabak kafasını kaldırarak Victoria’ya baktı. “Acı günler bunlar, kardeşimin karısı. Moses Gama’yı beyazların polisleri yakaladılar. Ona ne yapacakları da belli. İstirabım arasında bile kardeşimi uyardığımı hatırlamadan edemiyorum. Akıllı bir adam, uyuyan bir aslana taş atmaz.”

Victoria usulca, “Moses Gama görevini yaptı,” dedi. “Hepimiz için bir darbe indirdi o. Benim ve senin için. Çocuklarımız için.” Hamile olan kadın elini karnına götürdü. “Ve şimdi Moses’in yardımımıza ihtiyacı var.”

Bana nasıl yardım edebileceğimi söyle. Hendrick başını eğdi. “O benim yalnız kardeşim değil, aynı zamanda da reisimdi.”

Moses’i beyazların mahkemesinde savunacak bir avukat tutmak için para gerekiyor. Rivonia’daki eve gidip Marcus Archer’i ve diğer ANC üyelerini gördüm. Bize yardım etmek istemiyorlar. ‘Moses fikrimizi sormadan, onayımızı almadan hareket etti,’ diyorlar. ‘İnsanların hayatını tehlikeye atmayacağımız konusunda anlaşmıştık. Moses’in savunması için para verirse polis izimizi bulur,’ diyorlar. Daha buna benzer şeyler söylüyorlar. Gerçekten başka her şeyi.

Hendrick sordu. “Gerçek nedir, kardeşim?”

Victoria’nın sesi birdenbire öfkeyle titremeye başladı. “Gerçek şu: Onlar Moses’den nefret ediyorlar. Ondandır korkuyorlar. Moses’i kıskanıyorlar. Kocam hiçbirinin de cesaret edemeyeceği bir şeyi yaptı. Mızrağıyla beyaz zorbanın kalbine nişan aldı. Onu kalbinden vuramadı. Ama artık bütün dünya Moses’in böyle bir çabada bulunduğunu biliyor. Bütün dünya asıl liderimizin kim olduğunu öğrendi.”

Hendrick başını salladı. “Bu doğru. Adı herkesin dilinde.”

Hendrick, ağabeyim, onu kurtarmalıyız. Moses’i kurtarmak için elimizden geleni yapmalıyız.

Hendrick ayağa kalkarak köşedeki küçük dolaba gitti. Dolabı bir kenara çekti. Geride, duvarda bir kasa vardı. Hendrick kasayı açtı. İçi destelerle para doluydu. “Bunlar Moses’in,” diye açıkladı. “Onun payı bu. Ne kadar gerekirse al.”

Moses Gama davası büyük bir ilgi uyandırdı. Davanın başlamasından bir hafta önce televizyoncular ve gazeteciler Kap’a gelmeye başladılar.

Victoria bin beş yüz kilometrelik bir yolculuktan sonra kente vardı. Yanında Moses’i savunacak olan beyaz avukat ve ANC’nin elli kadar üyesi vardı. Çoğu genç kadın gibi daha otuzuna basmamıştı. Umkhonto we Sizwe askeri kanadının da gizli üyeleriydiler. Victoria’nın üvey kardeşi Joseph Dinizulu da aralarındaydı. Yirmisinde olan delikanlı Fort Hare’deki siyalara ait üniversitede hukuk öğrenimini yapıyordu.

Molly Broadhurst onları gardış. karşıladı. Victoria, Joseph ve avukat, kadının evinde kalacaklardı.

Michael Courtney de ünlü gazeteci Desmond Blake’le Johannesburg’dan Kap’a uçtu. Delikanlıyı havaalanında Centaine Courtney Malcolmess karşıladığı zaman Michael fena halde utandı. Çünkü kadın torununun tek valizini sarı lüks arabaya taşımaları için iki uşak birden getirmişti. Tara ayrılalı beri Weltevreden’i yine Centaine yönetmeye başlamıştı.

Michael, “Gazete bizim için Atlantik Oteli’nde oda ayırttı, büyükanne,” diye itiraz etti. ‘Orası

Adliye Binası'na ve milli kütüphaneye çok yakın.”

Centaine kesin bir tavırla, “Saçma,” dedi. “Atlantik'te tahtakurusu kaynıyor Weltevreden de senin evin.” “Babam beni bir daha geri almayacağını söyledi.”

Baban seni benden de fazla özledi. Şasa sofrada Michael'ı yanına oturttu. Yemek süresince İsabella'yla hiç konuşmadı bile. Küçük oğlunun birdenbire olgunlaşmış olması Şasa'yı çok etkiledi. Ertesi sabah borsa komisyoncusuna Mail'in hisse senetlerinden tekrar yüz bin tane almasını emretti.

Manfred'le Heidi davanın başlamasından bir gün önce Weltevreden'e akşam yemeğine geldiler. Kokteyl içerlerken Manfred de Şasa'yla Centaine'in duyduğu kaygıları dile getirdi. “Aslında bir katil ve terörist yargılanacak. Ama bunu saptırarak toplum sistemimizin ve hayat tarzımızın bir eleştirisi haline sokabilirler. Keşke mahkemeleri ve gazeteleri kontrol edebilseydik?”

Şasa, “Seninle aynı fikirde değilim,” dedi. “Bütün dünya bize basınıımız ve mahkemelerimiz bağımsız olduğu için inanıyor.”

Manfred soğuk bir tavırla hatırlattı. “Ben avukatım. Bana nutuk atma.”

Birbirlerine yararı dokunan zoraki ilişkilerine rağmen hiçbir zaman dost olamamışlardı. Aralarındaki düşmanlık her an yüzeye çıkmaya hazırdı. Bu sefer de iki adam ancak bir süre sonra kendilerini toplayabildiler. Manfred o zaman, “Savcının karınla sanığın ilişkisi üzerinde durmamasına karar verildi,” dedi. “Kara bir adam ve beyaz bir kadın.” Manfred'in suratında tiksinti dolu bir ifade vardı. “İğrenç bir şey bu. İlkelerimize de uymuyor. Bu konuyu açmanın savcıya bir yararı olmayacak. Yalnızca renkli basına ağzının suyunu akıtacak bir konu sağlamış olacağız. Hayır, bunun hiçbirimize yararı yok.” Manfred özellikle bu son cümleyi kelimelere basa basa söylemişti. Bütün gereken de buydu.

Ama Şasa yine de, “Sana çok borcum var,” dedi. “Oğlum Sean için. Ve şimdi de karım Tara için.”

Manfred başını salladı. “Ja. Bana gerçekten çok borcun var. Belki ilerde bir gün bunu ödemeni isterim.”

Şasa, “İsteyeceğini umarım,” diye cevap verdi. “Çünkü ödenmemiş borçlardan hoşlanmam.”

Moses Gama'nın davası başladığı gün Yüksek Mahkeme binasının önünde gösteri yapıldı. Buna Victoria Gama, Molly Broadhurst, Miriam ve Ben Afrika'yla daha birçok kişi katıldı. Salonda beyaz olmayanlara ayrılmış olan galeri dolup taşı. Salonun geri kalan kısmına gazeteciler ve meraklılar doluşmuşlardı. Bir locadaysa elçilik temsilcileri oturuyorlardı.

Moses Gama sanık yerine çıktığı zaman salondakiler sessizleştiler. Zenci hapiste yattığı sürede zayıflamıştı. Ama bu boyunun uzunluğunu ve omuzlarının genişliğini daha da belirginleştiriyordu.

Victoria galerinin gerisinde ayağa fırlayarak Nkosi sikelel'i Afrika. Tanrı Afrika'yı Korusun' parçasını söylemeye başladı. Diğerleri de ona katıldılar.

Victoria'nın özgürlük şarkısı, “Susunuz! Ayağa kalkınız!” emriyle yarıda kesildi. Arkasına cinayet davalarına özgü kırmızı bir cüppe giymiş olan yargıç salona girdi. Yargıç Andre Villers'in yemek, iyi şarap ve güzel kızlar konusunda uzman olduğu söylenirdi. Ayrıca şiddet suçları için çok ağır cezalar vermekle de tanınmıştı.

İriyarı bir adam olan Villiers yerine oturarak suçlamanın ne olduğunu bilmek istedi. O arada Kitty Godolphin'e de dikkatle baktı. Moses Gama dört suçtan yargılanacaktı, iki cinayet girişimi, bir cinayet ve vatana ihanet. Bunların hepsi de ağır suçlardı, ama Moses Gama listeyi ifadesiz bir yüzle dinledi.

Bunu izleyen sessizliğı Villiers bozdu. “Bu suçları kabul ediyor musunuz?”

Moses eğilerek yumruklarını önündeki parmaklığa dayadı. “Suçlu yerinde Verwoerd ve zalim hükümeti olmalı. Suçlu değilim.” Aşağılama dolu sesi alçaktı, ama yine de salonun her köşesine ulaştı. Sonra yerine oturdu.

Yargıç, kraliçeyi kimin temsil ettiğini sordu. Savcı kendini tanıttı. Sonra Yargıç Villiers, “Sanığı kim savunuyor?” dedi.

Victoria’yla Hendrick Tabaka’nın tuttukları avukat ayağa kalkmadan Moses yerinden fırladı. “Ben!” diye haykırdı. “Beni burada Afrika halkının idealleri yüzünden yargılayacaklar. Ben halkımın lideriyim. Onlar adına ve kendim adına konuşacağım.”

Basın iyice heyecanlandı. En arka sırada oturan Michael Courtney şimdiye kadar böyle bir olayla hiç karşılaşmamıştı. Herkes gibi o da bütün dikkatini Moses Gama’ya verdi.

Villiers, “Pekâlâ,” dedi. “Sayın savcı, iddianamenizi okuyabilirsiniz.”

Savcı mesleğinin ustalarındandı. Olayın kuşku götürecek tarafı da yoktu. İlk tanık olarak Şasa Courtney’i çağırdı. Bakan o gün akşama kadar ve ertesi sabah tanıklık etti. Parlamentoyu uçurma komplosunu nasıl öğrendiğini ve bunu nasıl engellediğini anlattı.

Savcı, Şasa’ya Moses Gama’yla çocukluklarında nasıl karşılaştıklarını sordu. Bakan dostluklarını anlatırken Moses başını kaldırdı ve ilk defa onun yüzüne baktı. Suratında o eski dostluktan en ufak bir iz bile yoktu. Bakışları kin doluydu.

Şasa’yı sekreteri Tricia, sonra da Manfred De La Rey izledi. Onların tanıklığı da dört gün sürdü.

Bir elektrik mühendisi patlatıcının Rus yapımı olduğunu açıkladı.

Yargıç Villiers oturumu tatil ederken Moses Gama’ya, “Pazartesi günü hakkınızdaki suçlamalara cevap vermek zorunda kalacaksınız,” diye hatırlattı. “Size suçlamaların ciddiyetini tekrar hatırlatıyorum. Hayatınız söz konusu. Onun için avukatınızdan yararlanmalısınız.”

Moses yalnızca tiksintiyle güldü.

O akşam Weltevreden’deki sofrada kimsenin keyfi yoktu. Günün olayları bir tek Garry’yi etkilememişti. Delikanlı hafta sonunu geçirmek için Gümüş Nehir Madeni’nden gelmişti. Diğerleri sessizce otururlarken Garry madendeki masrafları nasıl azaltabileceklerini anlatıp durdu.

Sonunda İsabella ağabeyisini susturdu. “Ah, Garry amma da can sıkıyorsun. Yok tonajmış, yok ağırlıklımış. Sofrada ne gerek var bunlara? Tevekkeli kendine bir sevgili bulmakta zorluk çekiyorsun!”

Centaine masanın ucundan, “Bella bu kez haklı,” dedi. “Bu gecelik bu kadar yeter, Garry. Şu ara kafamı işe vermem imkânsız. Bence bu hafta hayatımın en kötü haftası oldu. Elleri Blaine’in kanları bulaşmış olan o canavarı seyretmek zorunda kaldım. Hepimize meydan okudu. Adalet sistemimizi bir komedi haline soktu. Suçlu yerinden bize bakarak pis pis güldü. Ondan nefret ediyorum! Şimdiye kadar hiç kimseden, hiçbir şeyden böylesine nefret etmedim! Her gece Moses’i asmaları için dua ediyorum.”

O zaman beklenmedik bir şey oldu, Michael büyükannesine cevap verdi. “Evet, hepimiz ondan nefret ediyoruz. Çünkü Moses’den korkuyoruz. Moses’den korkuyoruz, çünkü onu da, zencileri de anlamıyoruz.”

Hepsi Michael’e şaşkınlıkla baktılar.

Centaine bağırdı. “O gazetede ne garip fikirler edinmişsin! Moses büyükbabanı öldürdü!” Şasa’ya, işte bir sorun daha çıktı, der gibi baktı.

Ama Michael bunu fark etmeyerek sözlerini sürdürdü. “Moses Gama darağacında can verecek. Bunu hepimiz biliyoruz sanırım. Ama sözleri ve fikirleri yaşayacak. Artık neden gazeteci olmak istediğimi biliyorum. Ne yapmam gerektiğini de.”

Centaine torununun sözünü kesti. “İyi ki uşaklara çekilmelerini söyledim. Weltevreden’in yemek salonunda böyle sözler duyacağım hiç aklıma gelmezdi.”

Moses Gama pazartesi günü sanık yerinde ayağa kalktığı zaman arkasında altın gibi leopar derilerinden yapılmış bir pelerin vardı. Bunu cezaevine Victoria getirmiş, “Sen büyük bir reissin,” demişti. “Onun için de uygun kılıkta olmalısın.”

Moses şimdi leopar kürkleri içinde çok görkemli duruyordu. Sanki eski siyah krallardan biri yeniden canlanmıştı. Adam, “Tanık çağırmayacağım,” dedi. “Yalnızca bir açıklamada bulunacağım. Bence burada adaletle alay ediliyor.”

Savcı hemen itiraz etti, ama Villiers, Moses’e konuşabileceğini söyledi.

Moses Gama uzun bir konuşma yaptı. Hikâyesine çocukluğundan başladı. Geçen o uzun yıllar boyunca olanları anlattı. Sonunda da, “Beyazlara onlardan hiç farklı olmadığımı anlatamadım bir türlü,” dedi. “Derim siyah olduğu için kirli, mikroplu ya da aptal olmadığımı da anlatamadım. Sonunda yalnızca bir tek yol olduğunu kabul etmek zorunda kaldım. Silahlanmam ve halkımı zehirleyip mahveden yılanın başını ezmem gerekiyordu.” Bir an sustu.

Onu büyük bir sessizlik içinde dinlemiş olan meraklılar derin bir soluk alarak kımıldandılar. Ama Moses Gama kollarını açar açmaz gözlerini yine ona diktiler.

Moses, “Her insanın ailesini ve milletini bir zorbaya karşı korumaya hakkı vardır,” dedi. “Haksızlığa ve esarete karşı savaşmaya da. Bir asker ve bir savaş esiri olarak bu mahkemeye ve bu yargıca meydan okuyorum. Zaten ben bir savaş esiriyim.” Yerine oturdu.

Yirmi dört saat sonra Yargıç Villiers kararı açıkladı. Açıklama bir saat kadar sürdü. Yargıç sonunda, “Bir insanın, temsil edilmek gibi temel bir haktan yoksun olduğu bir ülkede devlete karşı bir sadakat duygusu besleyemeyeceği sonucuna vardım,” dedi. “Onun için de sanığın vatanına ihanet ettiği suçlamalarını kabul etmiyorum.”

Mahkemede bir gürültü koptu. Zenciler şarkı söyleyip dans etmeye başladılar. Villiers onlara baktı, bekledi, sonra tokmağını kürsüye vurdu. Bunu izleyen sessizlikte konuşmasını sürdürdü. “Şimdi cinayete ve cinayet girişimlerine geliyorum. Sanığın bu suçları işlemiş olduğu güvenilir tanıkların verdikleri ifadelerle de kanıtlandı. Onun için hiç duraklamadan Moses Gama’nın bu suçları işlemiş olduğunu ilan ediyorum.”

Derin bir sessizlik oldu. Villiers usulca ekledi. “Sanık verilen cezayı dinlemek üzere ayağa kalksın.”

Moses ağır ağır ayağa kalkarak bir imparator tavrıyla yargıca baktı.

Villiers, “Hakkınızda verilen cezayı açıklamadan önce söylemek istediğiniz bir şey var mı?” diye sordu. Moses, hayır, der gibi başını sallayınca da sözlerini sürdürdü. “İddia edilen üç suçu da işlediniz. Hafifletici nedenler olup olmadığını aradım, ama bulamadım. Onun için de size yasaların öngördüğü en ağır cezayı veriyorum. Ölüm cezası. Asılacaksınız.”

Salonda kıyamet koptu. Moses Gama yumruklarını havaya kaldırarak, Vmandla!” diye bağırdı. Zenciler ona bir ağızdan karşılık verdiler. “Ngawethul ayibuye! Afrika!”

Manfred, çocukluk arkadaşı Roelf Stander ve Lothar yeni bakanlık Cadillac’ına binmiş, eve

gidiyorlardı. Okul çocukları kadar keyifliydi. Gülüyor, birbirlerine takılıyor ve şarkı söylüyorlardı. Futbol maçından dönmekteydiler. Lothar o gün şahane bir oyun çıkarmıştı. Ayrıca Manfred, Moses Gama'nın yargıtaya yaptığı başvurunun reddedilmiş olduğunu öğrendiği için de memnundu. Zenci asılacak, bu olay da böylece kapanıp gidecekti.

Araba Manfred'in oturduğu bakanlık köşkünün önünde durdu. Geniş çim alanın dibindeki yüzme havuzunun çevresinde akraba ve dostlardan oluşan bir kalabalık vardı. Lothar'ın kız kardeşleri geldiler, ağabeylerinin boynuna atıldılar.

Maçı radyoda dinledik. Ah, harikaydın, Lothar! Arkadaşları ve Stander'lerin kızları da delikanlının etrafını sardılar, onu havuza kadar götürdüler. Daha büyük kadınlar Lothar'ı kutlamak için orada bekliyorlardı.

Lothar önce annesine koştu. Ana oğul kucaklaşırlarken Manfred onlara bakarak gurur ve hoşgörüyle gülümsedi. Heidi hâlâ şahane bir kadındı. Hiçbir erkeğin ondan daha itaatli bir eşi olamazdı. Heidi'yi seçmiş olduğu için uzun yıllar boyunca bir kere bile pişmanlık duymamıştı.

Sonra Manfred sesini yükseltti. "Dostlarım, ailem, sevdiklerim." Herkes ona doğru dönerek beklentiyle sessizleşti. Manfred etkileyici bir konuşmacıydı. "Oğlum olan bu delikanlıya, bu olağanüstü Güney Afrikalı gence ve onun yaşlıtlarına baktığım zaman, Volk'umuzu düşünerek kaygılanmama gerek kalmadığını anlıyorum."

Dinleyiciler arasında yalnızca biri bu konuşmadan etkilenmemişti. Sarah Stander de gülümsüyordu, ama reddedilen aşkı yüzünden midesi bulanıyor, boğazı yanıyor.

Bu güzel bahçede oturur, canından çok sevmiş olduğu bu adama bakarken, o eski duyguları acı bir kin ve nefret halini alıyordu. Manfred'e hayatının her anını adamak istemişti. Ona yeni gelişen vücudunu vermiş ondan hamile de kalmıştı. Şimdi Manfred'in karısını övmesini dinlerken, onun yerinde ben olacaktım, diye düşünüyordu. Manfred beni övecekti. Manfred'in yanında onun zaferlerini ve başarılarını ben paylaşacaktım.

Manfred'in kolunu Lothar'ın omzuna atışını seyretti. Adam ilk çocuğu hakkında övgü dolu sözler söyledi. Oğlunun iyi niteliklerini sayarken gururla gülüyordu. Sarah ikisinden de nefret etti. Hem babadan, hem oğuldan. Çünkü Lothar, Manfred'in ilk çocuğu değildi.

Sarah başını çevirdi, oğlu Jacobus'un kalabalığın gerisinde durduğunu gördü. O da altın saçlı, iriyarı atlet Lothar kadar yakışıklıydı. Ama çekingendi. Dikkati çekmekten hoşlanmıyordu. Sarah'nın oğlu Jacobus, Manfred'in o uçuk topaz rengi gözlerini ve siyah kaşlarını almıştı. İnsan kör değilse, bunu kesinlikle fark ederdi. Jacobus'un boyu da Lothar'ınki kadar uzundu. Ama vücudu kardeşininki kadar kaslı değildi. Yüzünde şairlere özgü o duyarlı ve duygulu ifade vardı.

Sarah, Jacobus'a nasıl hamile kaldığını hatırlarken yüzünde yumuşak ve dalgın bir ifade belirdi. Henüz çocuk denecek yaşıydı, ama aşkı olgun bir kadının gibi idi. Bir gece eski ve sessiz evde Manfred'in odasına gitmişti. Delikanlıya kendini bildi bileli âşıktı, ama Manfred o sabah ülkeden ayrılacak, uzaklara, Almanya'ya gidecekti. Olimpiyat takımındaydı. Sarah haftalarca kötü bir duygunun etkisiyle sarsılmıştı. Ona Manfred'i büsbütün kaybedecekmiş gibi geliyordu. Bu dayanılamayacak kaybı önlemek, Manfred'in ona dönmesini sağlamak için her şeyini delikanlıya vermişti. Kalbini, ruhunu ve henüz olgunlaşmamış vücudunu. Manfred'in artık kesinlikle ona döneceğine inanmıştı.

Ama Manfred bir Alman kıızıyla tanışmış ve hemen evlenmişti. Sarah Almanya'dan gelen ve bu korkunç ihaneti açıklayan telgrafi hâlâ hatırlıyordu. O gün bir parçası kuruyup ölmüştü. O zamandan

beri ruhunun bir kısmı eksikti Sarah'nın.

, Manfred De La Rey hâlâ konuşuyordu. Bir espri yapmıştı. Diğerleri gülüyorlardı. Adam Sarah'ya doğru baktı, kadının yüzündeki ciddi ifadeyi fark etti. Belki de Sarah'nın gözlerinden düşüncelerini okudu. Çünkü bakışları bir an Jacobus'a kaydı, sonra da tekrar Sarah'ya dikildi. Kadın o anda onun kendisinden beklenmeyecek bir duyguya kapıldığını sezdi. Bu pişmanlık mıydı, yoksa suçluluk mu? Onu anlayamadı.

Sarah her zamanki gibi, Jacobus'un oğlu olduğunu biliyor mu acaba, diye düşündü. Hiç olmazsa kuşkulaması gerekir. Kadın Roelf'le alelacele evlenmiş, Jacobus da hemen dünyaya gelmişti. Üstelik delikanlı babasına çok benziyordu. Evet, Manfred, Jacobus'un kendi oğlu olduğunu herhalde biliyor.

Roelf her şeyi biliyordu. Manfred, Sarah'yı terk edinceye kadar kızı umutsuzca sevmişti. Sarah'yı razı etmek için de onun hamileliğinden yararlanmıştı. Roelf iyi ve sadık bir kocaydı. Karısına olan sevgisi hiçbir zaman sönmemişti. Ama Manfred De La Rey değildi o. Hiçbir zaman da Manfred gibi bir erkek olamayacaktı. Onda Sarah'nın eski aşkının güç ve yeteneği, hırsı, kişiliği ve amansızlığı yoktu. Sarah da Roelf'e karşı hiçbir zaman o eski aşkı duymayacaktı.

Sarah kendi kendine, evet, diye itiraf etti. Ben Manfred'i her zaman sevdim. Hayatımın sonuna kadar da seveceğim. Ama ona karşı duyduğum nefret de aşkım kadar güçlü. Ve zamanla daha da artacak. Beni ayakta tutan da yalnızca bu.

Manfred şimdi konuşmasını sona erdiriyor, Lothar'ın terfiinden söz ediyordu. Sarah kendi kendine acı acı, tabii, dedi. Babası İç Güvenlik Bakanı olmasaydı, o da bu kadar çabuk terfi edemezdi. Bir de... usta futbolcu olmasaydı. Jacobus'um böyle bir destek bekleyemez. O her şeyi kendi kendine başarmak Zorunda. Roelf'le benim onun için yapabileceğimiz fazla bir şey yok. Üniversitesi te ücretini bile zor ödüyoruz. Roelf şimdikinden daha başarılı olamayacak, bunu kabul etmeliyim. Avukatlığa başlaması bir hataydı ve başarılı da olamadı. Bunu kabul ederek üniversiteye döndü, ama aradan çok zaman geçmiş, kıdemini de kaybetmişti. Hayır, Jacobus için yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Zaten oğlum da ne istediğini bilmiyor. Çok başarılı bir öğrenci, ama bir amacı yok. Ayrıca düşüncelerini de saklıyor. Her zaman öyleydi. Onu konuşturmak çok zor. Jacobus'la birkaç kere konuşmayı başardım, ama oğlumun o garip, radikal düşünceleri beni korkuttu. Belki de oğlumun düşüncelerini fazla kafaya takmasam daha doğru olacak. Manfred oğlunu övmesini sona erdirirken Sarah da Jacobus'a gülümsedi.

Sonra tekrar Manfred'e baktı. Manfred ve tek kollu deli babası esrarlı bir biçimde Güneybatı Afrika'daki balıkçılık şirketine ortak olalı olağanüstü zenginleşmişlerdi. Manfred şimdi yalnızca güçlü ve ünlü bir adam olmakla kalmıyordu. Bağımsız Oranje Devleti'nde verimli bir mısır çiftliği almıştı. Heidi'nin artık vizonu vardı. Sarah bunu düşünürken müthiş bir haset duydu. Bütün bunlar benim olmalıydı. Hakkım olan her şeyi bu Alman fahişe elimden aldı. Bu 'fahişe' kelimesi kendisini bile şaşırttı, ama yine de sessizce tekrarladı. Fahişe! Manfred benimdi, pis fahişe! Sen onu benden çaldın!

Jacobus o sırada yanına gelmiş, bir şeyler anlatıyordu. Sarah bir ara onun, "Bunu neden yaptığını anlamalıyız," dediğini fark etti.

Dalgin dalgın, "Kimin neyi yaptığını hayatım?" diye sordu.

Jacobus şefkatle gülümsedi. "Beni dinlemiyordun, değil mi, anne? Bazen çok dalgınlaşıyorsun... Moses Gama'dan söz ediyordum." Çevredekiler bu adı duyunca ona doğru döndüler.

Biri, “Sonunda o zenciye asacaklar,” diye homurdandı. Diğerleri hemen başlarını salladılar. “Ja, zamanı gelmişti artık.”

Jacobus açık açık, “Onu asmak bir hata olur.” dedi. Bu sözleri şaşkınlık dolu bir sessizlik izledi.

Jacobus! Jacobus! Sarah oğlunun kolunu çekiştirdi. “Böyle sözlerin yeri değil, hayatım. Kimse bu tür laflardan hoşlanmıyor.”

Çünkü böyle konuşmaları hiç dinlemiyorlar. Ve anlamıyorlar. Jacobus mantıklı bir tavırla konuşmuştu.

Manfred’in orta yaşlı kuzenlerinden biri, “Haydi, Sarah,” diye söylendi. “Bu yumurcağın solcu gibi konuşmasına engel olamaz mısın?”

Manfred de bu sözleri duymuş, yaklaşmıştı. Yüzü öfkesinden kararmış gibiydi. “Jacobus Stander. Annerile baban benim en eski en sevgili dostlarım. Ama konukseverliğimizi istismar etmemelisin. Ailemin ve dostlarımın önünde vatana ihanet sayılacak çılgınca sözler söylenmesini istemiyorum. Ya doğru dürüst davran ya da çık git.”

Delikanlı bir an ona meydan okuyacakmış gibi bir tavır takındı, ama sonra bakışlarını kaçırdı. “Özür dilerim, Manfred Amca.” O uzaklaşırken annesine usulca, “Görüyorsun ya, dinlemek istemiyorlar,” diye fısıldadı. “Gerçeklerden korkuyorlar. Bir körün bir şeyi görmesini nasıl sağlarsın?”

Aynı anda Manfred’i telefona çağırdılar. Arayan en becerikli yardımcılarında Danie Leroux’ydu. “Seni rahatsız etmek istemezdim, Manfred, ama Moses Gama...”

“Bırak da kara köpeği assınlar. Kendisi de bunu istiyor.”

“Hayır. Seninle anlaşmak istiyor.”

“Birini gönder, Gama’yla konuşsun. Vaktimi ziyan etmek istemiyorum.”

“O yalnız seninle konuşacağını söyledi. Bize önemli açıklamalarda bulunacağını sanıyoruz.”

Manfred bir an düşündü. “Pekâlâ. Onunla konuşacağım.” Bir bakıma yendiği düşmanıya karşılaşmak ona zevk verecekti. “Ama Gama asılacak. Bunu hiçbir şey engelleyemeyecek.”

Victoria, Moses Gama’yı son ziyaretinde ona, “Bir yol var,” demişti. “Ölümden kurtulmanın bir yolu var. Böylece kara ulusların lideri olarak yerini elinden almaya çalışan düşmanlarını da cezalandırmış olursun.” Moses şimdi karısının önerisini yerine getirmeye hazırlanıyordu.

Manfred hücresinin önünde durduğunda Moses başını kaldırıp ona baktı. Dar ranzanın kenarına ilişmişti. Sonra ağır ağır ayağa kalktı, demir parmaklığa doğru ilerledi.

İki adam da konuşmadan birbirlerini süzdüler. Aralarında yalnız parmaklar vardı ama sanki birbirlerinden bir evren kadar uzaktılar.

Sonunda Manfred, “Evet?” dedi. Yendiği düşmanına alaycı bakışlarla baklayı çok istiyordu, ama bu arzusunu yendi. “Beni görmek istemişsin.”

Moses, “Sana bir önerim var,” diye cevap verdi.

Manfred düzeltti. “Yani canını kurtarmak için pazarlığa girişmek istiyorsun.” Moses sesini çıkarmayınca da güldü. “Senin de diğer insanlardan farklı olmadığın anlaşılıyor, Moses Gama. Ne bir azizsin, ne de iddia ettikleri gibi soylu bir şehit. Başkalarından üstün bir yanın yok. Sonunda kendine sadık kalmaya karar verdin. Sen de diğer insanlar kadar zayıfsın ve onlar gibi korkuyorsun.”

Moses sanki bu olayları duymamıştı. “Önerimi dinlemek istiyor musun?”

Manfred başını salladı, ‘evet,’ söyleyeceklerini dinleyeceğim. Buraya o yüzden geldim.”

Moses, “Onları sana teslim edeceğim,” dedi. Manfred onun ne demek istediğini hemen anladı.

Halkının liderleri olduklarını iddia eden kimseleri mi kastediyorsun? Seninle o mevki için rekabete girişenleri mi?

Moses. Evet, der gibi başını sallayınca Manfred hayranlıkla güldü.

Sana adları ve kanıtları vereceğim. Zamanları ve yerleri açıklayacağım. Moses’in suratı hâlâ ifadesizdi. “Onların yarattığı tehlikeyi küçümsüyorsun. Bulacakları destekleri de. Burada ve dışardaki yardımcılarını da. Sana bundan da söz edeceğim.”

Manfred sordu. “Buna karşılık ne istiyorsun?”

Moses kısaca, “Özgürlüğümü,” dedi.

Magtig! Manfred şaşırdığı için böyle küfretmişti. “Beyazlar kadar küstahsın!” Bu müthiş öneriyi incelerken Moses’in yüzünde beliren ifadeyi görmemesi için başını çevirdi.

Moses Gama yanıliyordu. Manfred tehlikenin de, komplonun da farkındaydı. Tanıdığı dünyanın korkunç bir biçimde kuşatılmış olduğunu biliyordu, işte şimdi eline o güçleri ezmek için bir fırsat geçmişti. Görevinin ne olduğunu da farkındaydı. Usulca, “Ben sana özgürlüğünü veremem,” dedi. “İstedğin çok fazla. Ama sen de zaten bunu biliyorsun. Öyle değil mi?” Moses sesini çıkarmayınca Manfred konuşmasını sürdürdü. “Ben de sana bir öneride bulunacağım. Seni ölümden kurtarabilirim. Ama ölünceye kadar delikten çıkamazsın. En fazla bunu yapabilirim.”

Bir sessizlik oldu, gitgide uzadı. Bakan zencinin öneriyi reddettiğini sanarak döndü.

Aynı anda Moses, “Kabul ediyorum,” dedi.

Manfred tekrar ona baktı. Zafer duygusunu gizlemeyi başararak, “Bütün adları isterim,” diye hatırlattı. “Bütün kanıtları.”

Moses mırıldandı. “Hepsini vereceğim. Ama idam cezası kaldırıldığı zaman.”

Manfred yavaşça, “Hayır,” dedi. “Şartları ben koyuyorum. İstedğini idamdan kurtulmayı hak ettiğin zaman yapacağım. O zamana kadar idam tarihini erteleteceğim. Bunun için bile bana bir ad vermeni isteyeceğim. Vatandaşlarımı bunun akıllıca bir anlaşma olduğuna ancak böyle ikna edebilirim.” j Moses sesini çıkarmadı. Parmaklıkların arkasından öfkeyle bakıyordu.

Manfred ısrar etti. “Bana bir isim ver. Başbakana söyleyebileceğim bir şey.” Moses, “Bundan daha iyisini yapacağım,” dedi. “Sana iki ad vereceğim, iyi dinle: Mandela ve Rivania.”

Mail’in Yazı İşleri Müdürü Leon Herstein, Michael’ın, “Bir Şehit Yaratılıyor” başlıklı yazısını basmaya karar verdiği zaman herkes şaşırdı. Gerçi Moses Gama’yla ilgili bu yazı gerçekten iyiydi, ama delikanlı henüz tam bir gazeteci bile sayılmazdı. “Bir Şehit Yaratılıyor”un başyazarı olarak seçilmesi inanılacak gibi değildi.

On gün önce Leon Herstein’ı beklenmedik bir anda Courtney Madencilik ve Finans Şirketi’ne yemeğe çağırmışlardı. Ondan başka on konuk daha vardı. Ama gazeteciyi Şasa’nın yanına oturtmuşlardı. Herstein, Şasa Courtney’den hiçbir zaman hoşlanmamıştı. Büyük servetlere karşı kuşku duyardı hep. Şasa’yla Centaine’in kurnazca ve amansızca iş yaptıklarını duymayan kalmamıştı. Ayrıca gazeteci Birleşik Parti’dendi. Şasa’nın Milliyetçi’lerin tarafına geçmiş olması da onu öfkeliendirmişti. Leon Herstein bu partinin temelinde şiddetli bir Yahudi düşmanlığının yattığını hiçbir zaman unutmamıştı. Gazeteci için Şasa Courtney bir düşmandı.

Ama adamın çok sevimli ve zeki olabileceği hiç aklına gelmemişti. Şasa yemek boyunca daha çok

Herbstein’la ilgilendi. Yemeğin sonunda Yazı İşleri Müdürünün Courtney’lere karşı olan duyguları iyice değişmişti. Artık Şasa’nın halkın iyiliğini gerçekten istediğine inanıyordu. Şirketten ayrılırken Şasa’nın ince zekâsına duyduğu saygı da artmıştı. Şasa, Güney Afrika gazetelerinde hisselerin yüzde kırk ikisinin kendisine ait olduğundan söz etmemişti. Oğlu Michael’ın Mail’de çalıştığından da. Buna gerek kalmamıştı, iki adam da bu gerçekleri biliyorlardı.

Michael’ın yazısı yayınlandığı gün delikanlı sabah saat beşte kalktı. Pijamasının üzerine yağmurluğunu giyerek köşeye gitti. Orada gazeteci çocukları bekledi. Bir Mail alarak tekrar odasına döndü, kapıyı dikkatle kilitledi. Başyazının bulunduğu sayfayı açabilmek için bütün cesaretini toplamak zorunda kaldı. Herbstein’in fikrini değiştirmiş olmasından korkuyor, dehşetle titriyordu. Belki de bu iş korkunç bir şakaydı.

Sayfayı açtı, yazısının başlığını gördü. “Bir Şehit Yaratılıyor.”

Michael yazısını yüksek sesle tekrar tekrar okudu. Her kelimeyi sanki eski ve değerli bir şarabı içiyormuş gibi dikkatle söylüyordu. Gazeteyi tıraş olurken aynanın yanına sıkıştırdı. Her sabah kahvaltı ettiği kahveye girdiği zaman yazıyı Bay Costa’ya gösterdi. Kahvenin sahibi Bay Costa da mutfakta çalışan karısını çağırırdı.

Bayan Costa, “Hey, Michael,” diye bağırdı. “Sen artık çok önemli biri oldun. Ünlü bir gazeteci.” Delikanlıya sarıldı. Kızarmış jambon ve sarımsak kokuyordu.

Kadın Michael’ın arka odadaki telefonu kullanmasına da izin verdi. Delikanlı Weltevreden’i aradı. Karşısına Centaine çıktı.

Kadın sevinçle, “Mickey!” diye bağırdı. “Neredesin? Kap’ta mı?”

Michael büyükannesini yatıştırdıktan sonra ona yazısını okudu. Uzun bir sessizlik oldu. Sonunda Centaine, “Başyazı, öyle mi, Mickey?” dedi. “Bana masal anlatmıyorsun ya? Öyle bir şey yapıyorsan seni asla bağışlamam.” Michael ısrarla doğruyu söylediğini açıkladı. Kadın da, “Yıllardan beri hiç bu kadar heyecanlanmamıştım,” diye bağırdı. “Babanı çağıracağım. Bunu ona sen anlatmalısın.”

Şasa telefona geldi. Michael babasına yazıyı okudu. Şasa, “Bunu sen mi yazdın?” diye sordu. “Çok ilginç. Tabii çıkardığın sonuçları kabul etmiyorum. Moses Gama’nın asılması gerekiyor. Ama neredeyse beni de ikna edeceksin. Bir daha buluştuğumuz zaman bu konuyu tartışırız. Şimdi seni kutluyorum, lum. Belki de verdiğin karar doğrudu.”

Michael gazetede oldukça ün yapmış olduğunu gördü. Gazetecilerin çoğu onu kutladılar.

Moses Gama’nın idam cezasının ömür boyu hapse çevrilmesi gazetenin haber odasında kıyamet kopmasına neden oldu. Heyecan bir hafta sürdü.

Bundan iki hafta sonra da Leon Herbstein, Michael’ı odasına çağırarak delikanlıya, “Sana bir iş vereceğim, Mickey,” dedi. “Okuyucularımızdan da, diğer ülkelerdeki muhabirlerimizden de çeşitli mektuplar alıyoruz. Pan Afrika Kongresi’yle Afrika Milli Kongresi arasındaki farkı öğrenmek istiyorlar. ‘Bu adamlar kim?’ diye soruyorlar. ‘Tambo ve Sisulu, Mandela ve Moses Gama? Bu adamlar neyin temsilcileri?’ Senin siyahların politikasıyla ilgilendiğin ve arşivleri karıştırmaktan da hoşlandığın anlaşılıyor. Haydi bakalım. Bir dizi yazı hazırla. Yazdığın her şeyi doğrudan doğruya bana getir. Acele etme. İlk yazının beş dakika sonra elimde olması yeterli.”

Michael çok geçmeden Mail’in arşivinin yetersiz olduğunu gördü. Genel kitaplıkta da fazla bir şey bulamadı. Sonra aklına bir şey geldi. Drake’in Çiftliği ilçesinde Assegai adlı bir dergi çıktığını biliyordu. Bu da Güney Afrika Gazeteler Birliği’ndendi. Derginin politikasını birliğin beyaz yöneticileri saptıyordu. Ama yine de yazıların arasına Afrikalı futbol yıldızlarının ve şarkıcılarının

resimleri konuyordu.

Michael şirketin bir arabasını ödünç alarak Assegai'nin Yazı İşleri Müdürü'nü görmeye gitti. Adam Solomon Nduli adında bir Xhosa'ydı. Fort Hare'deki zenci üniversitesinden mezun olmuştu. Nduli, Michael'ı nazik, ama soğuk bir tavırla karşıladı. Yarım saat kadar konuştular. Michael adamın iğneli bir sözü üzerine onun kendisini polis muhbiri sandığını anladı. İşe yarayacak bir şey öğrenemeyecekti.

Bir hafta sonra cumartesi günü Michael'ın yazı dizisinin ilki yayınlandı. Delikanlının iyi bir araştırma yaptığı belliydi. Yalnız gerçekleri yazmış, daha da önemlisi, anlayışlı bir dil kullanmıştı.

Ertesi gün Solomon Nduli, Michael'a telefon ederek tekrar görüşmelerini söyledi. Delikanlının elini sıkarken de, "Çok üzgünüm," dedi. "Hakkınızda yanılmışım. Şimdi... ne öğrenmek istiyorsunuz?" Solomon, Michael'ı 'zenci ilçesi' denilen o yabancı dünyaya soktu. Onun Pan Afrika Kongresi'nin Lideri Ftobert Sobukwe'yle tanışmasını sağladı. Adamın öfkesinin derinliği, bütün toplumu altüst etmek isteyişi ve gizleyemediği şiddet merakı Michael'ı çok sarstı.

Solomon, "Mandela'yla görüşmenizi sağlamaya çalışacağım," diye söz verdi. "Ama bildiğiniz gibi saklanıyor. Polis peşinde. Hem konuşmanız gereken başkaları da var."

Michael'ı Baraganawath Hastanesi'ne götürerek Moses Gama'nın karısıyla tanıştırdı. Victoria'nın hamileliği iyice ilerlemişti. Kadının sakin ve vakarlı hali delikanlıyı etkiledi, ama sonra bir şeyin farkına vardı. Victoria da Robert Sobukwe gibi çok öfkeli ve şiddet yanlısıydı.

Solomon, Michael'ı ertesi gün tekrar Drake Çiftliği'ne çağırarak bu sefer de onu Hendrick Tabaka'nın dükkânına götürdü. Tabaka delikanlının o ana kadar karşılaştığı zencilerden farklıydı. Hendrick Tabaka, Michael'a, "Ailem ve işim var," dedi. "Onları herkese karşı da koruyacağım. İster beyaz olsun, ister siyah."

Michael ikinci yazısına "Gazap" başlığını uygun gördü. Bu yazıda rastladığı ve fark ettiği o derin öfkeyi anlatmaya çalıştı. Yazıyı perşembe günü Leon Herstein'a götürdü. Ondan sonra, çıkan tartışma yüzünden saat sekize kadar gazetede kaldı. Leon Herstein yardımcılarını çağırdı. Adamlardan biri yazıda hafif değişiklikler yapılmasını önerdi, diğeri ise bunun hiç yayınlanmamasını önerdi. Yayın kontrol komitesi öfkelenebilirdi. Hükümet sansürcülerinin Mail'i yasaklayıp kapatmaya da hakları vardı.

Michael, "Ama yazdıklarımın hepsi de doğru," diye itiraz etti. "Bana söylenen her şeyi araştırdım. Yazdıklarım hem doğru, hem de önemli. Bence gereken de bu." Diğer üç gazeteci delikanlıya acırcasına baktılar.

Sonunda Leon Herstein, "Pekâlâ, Mickey," dedi. "Artık gidebilirsin. Sana son kararımı bildiririm."

Michael umutsuzca kapıya doğru giderken yardımcısı, "İster yayınlansın ister yayınlanmasın, Mickey," diye seslendi. "Güzel bir yazı bu. Eserinle gururlanabilirsin."

Michael apartmanına döndüğü zaman kapısının önünde biri oturuyordu. Michael sevinçle, "Garry!" diye bağırarak ağabeysini kucakladı.

Daha sonra iki kardeş karyolanın kenarına yan yana oturarak heyecanlı heyecanlı konuştular. Birbirinin sözünü kesiyor, bağırıyor, gülüyorlardı.

Sonunda Michael, "Johannesburg'da ne işin var?" diye sordu.

Hafta sonu için Gümüş Nehir Madeni'nden geldim. Merkezdeki bilgisayarla biraz çalışmak

istiyorum. O yüzden, ‘Otele neden para veriyorum?’ dedim. ‘Mickey’nin bir odası var.’ Yanımda uyku tulumumu da getirdim. Burada, yerde yatabilir miyim?

Mickey mutlu mutlu, “Karyolayı çektiğin zaman iki kişilik oluyor,” diye açıkladı. “Yerde yatmana gerek yok.”

İki kardeş Costa’nın kahvesinden yemek alarak odada yediler. Ondan sonra da saatler boyunca paradan, işten, seksen ve diğer konulardan söz ettiler.

Garry, Michael’ın aylığının otuz yedi sterlin on şilin olduğunu öğrendiği zaman çok şaşırdı. Sonra da, “Bu köpek kulübesi gibi odaya kaç para veriyorsun?” diye sordu.

Michael, “Yirmi sterlin,” dedi.

Geriye ayda on yedi sterlin on şilin kalıyor. Bununla yemek yiyecek ve geçineceksin, öyle mi? Bu adamları esir çalıştırdıkları için tutuklatmalı.

Durum o kadar kötü değil. Babam bana cep harçlığı veriyor. Sen ne kadar kazanıyorsun, Garry?

Garry kardeşine suçlu suçlu baktı. “Madende kalıyorum. Lojmanım var ve yemeğe de para vermiyorum. Stajyer yönetici olarak ayda yüz sterlin alıyorum.”

Bu Michael’ı çok etkiledi. “Vay vay vay! O kadar çok parayı ne yapıyorsun?”

Garry şaşırdı. “Biriktiriyorum tabii. Bankada iki bin sterlinden fazla param var.”

Michael ısrar etti. “Ama o kadar parayı ne yapacaksın? Nereye harcayacaksın?”

Garry açıkladı. “Para harcamak için değildir ki! Biriktirmek içindir. Tabii zengin olmak istiyorsan.”

Michael, “Sen zengin olmak istiyorsun, öyle mi?” dedi.

Başka olunacak ne var? Bu soru Garry’yi gerçekten şaşırtmıştı.

Önemli bir görevi elinden geldiği kadar yapmaya ne dersin? Bu zengin olmak için çabalamaktan daha iyi bir şey değil mi?

Garry çok rahatladı. “Ha, tabii. Zaten bunu yapmadıkça zengin de olamazsın.”

Saat ikide Michael elektriği söndürdü. Sonra Garry karanlıkta o ana kadar cesaret edemediği bir şey yaptı. Aklındaki o soruyu sordu. “Mickey, annemden hiç haber alıyor musun?” Kardeşi uzun süre sesini çıkarmayınca dayanamayarak ekledi. “Babama annemi sordum, ama bana bir tek kelime bile söylemediBüyükannem de öyle. Ama o bir adım daha ileri gitti ve bana, “‘Bir daha Weltevreden’de o kadının adını ağzına alma,’ dedi. Blaine’in ölümüne o neden olmuş. Belki sen annemin nerede olduğunu biliyorsundur diye düşündüm.”

Michael usulca mırıldandı. “Annem Londra’da. Bana her hafta yazıyor.”

Annem ne zaman dönecek, Mickey?

Michael, “Hiçbir zaman,” diye cevap verdi. “Annemle babam boşanıyorlar.”

Neden, Mickey? Ne oldu da annem böyle Allaha ısmarladık bile demeden çıkıp gitti?

Bilmiyorum. Annem bir şey söylemiyor. Ona yazıp sordum, ama hiçbir açıklama yapmadı. Michael uzun bir süre sustu, sonra fısıldadı. “Onu özlüyorum, Garry. Ah, Tanrım, onu öyle özlüyorum ki!”

Garry, “Ben de öyle,” dedi, ama günleri heyecan doluydu artık. Tara’nın ortanca oğlunun kafasındaki hayali gitgide bulanıklaşmaya başlıyordu.

Ertesi sabah Leon Herstein, Michael'ı odasına çağırdı. “Tamam, Mickey. ‘Gazap’ yazısını olduğu gibi basacağız.” Delikanlı ancak o zaman bu kararın kendisi için ne kadar önemli olduğunu anladı. Çünkü gerçeği yazmıştı. Ve işte sonunda gerçek zafere erişmişti.

Michael ertesi sabah yine erkenden kalkıp gazete aldı. Garry’i uyandırarak ona yazısını okudu. Ağabeysi yeni Courtney binasındaki bilgisayar odasında saatlerce çalışmış, ancak sabaha karşı gelmişti. Gözleri yorgunluktan kıpkırmızıydı. Ama yine de pijamasıyla oturarak yazısını okuyan kardeşini dinledi. Sonra gözlüğünü takarak ciddi ciddi Gazap’ı birde kendisi okudu. O sırada Michael odanın köşesindeki havagazı ocağında kahve yaptı.

Sonra Garry, “Ne garip, değil mi?” diye mırıldandı. “Onları hiçbir zaman önemsemedik. Gümüş Nehri’nde vardiyayla çalışıyor, Weltevreden’de üzüm topluyor ya da servis yapıyorlar. Ama onların da bizim gibi istekleri, düşünceleri ve duyguları olduğunu ancak böyle bir şeyi okuduğun zaman anlıyorsun.”

Michael usulca, “Teşekkür ederim, Garry,” diye cevap verdi.

Neden?

Michael, “Bana yapılan en büyük iltifat bu,” diye açıkladı.

Delikanlı ağabeyisini o hafta sonu pek göremedi. Garry yine şirkete giderek çalıştı.

Michael pazartesi sabahı Mail’e gittiği zaman gazetede çalışanların kaygılı bir grup halinde toplanmış olduklarını gördü. Haber odasının ortasında ses sizce duruyorlardı. Altı yabancı ise dosya dolaplarına bakıyor, masalardaki kâğıtları inceliyorlardı.

Michael saf saf, “Ne oluyor?” diye sordu. Yazı işleri Müdür yardımcısı onu uyarırcasına baktı. Sonra, “Bunlar güvenlik bölümünden polisler,” dedi.

Adamların başı olan sivil polis Michael’e yaklaştı. “Siz kimsiniz?” Michael adını verdiği zaman adam elindeki listeye baktı. “Ha, evet. Aradığımız sizsiniz. Benimle gelin.” Michael’ı Leon Herstein’in bürosuna götürdü, kapıyı vurmada içeride daldı. Yazı İşleri Müdürü’nün yanında da bir yabancı vardı. Adam, “Evet, ne yar?” diye homurdandı.

Sivil memur saygıyla, “Aradığımız bu, başkomiserim,” dedi.

Yabancı kaşlarını çatarak Michael’a baktı. Ama o bir şey söyleyemeden Herstein atıldı.

Kaygılanma, Michael. Polis ‘Gazap’ yazısının bulunduğu cumartesi sayısını yasaklamaya geldi. Elllerinde büroları arama emri de var. Seninle de konuşmak istiyorlar. Ama bu önemli değil.

Başkomiser ağır ağır, “Bundan o kadar emin olmayın,” diye söylendi. “O komünist propagandasını yazan siz misiniz?”

Michael açık açık, “Ben ‘Gazap’ adlı bir yazı yazdım,” dedi.

Ama Herstein onun sözünü kesti. “Ben Mailin Yazı İşleri Müdürü’ yüm. Ve o yazının basılmasına da ben karar verdim. Bütün sorumluluğu kabul ediyorum.”

Başkomiser ona aldırmayarak Michael’ı süzdü. “Siz daha çocuksunuz. Bu konuda ne biliyorsunuz ki?”

Herstein öfkelenildi. “Buna itiraz ediyorum. Bay Courtney iyi bir gazeteci...”

Başkomiser kafasını salladı. “Ja, öyle olmalı.” Ama gözleri hâlâ Michael’daydı. “Ee? Tahkikata yardım etmek için Marshall Alanı’ndaki merkeze gelecek misiniz?”

Michael, Herstein’a bir göz attı. Adam hemen, “Gitmek zorunda değilsin, Michael,” dedi.

“Ellerinde tutuklama emri yok.”

Michael durumu idareye çalıştı. “Benden ne istiyorsunuz?”

Vatana ihanet sayılacak şeyler yazmışsınız. Bunları size kimin anlattığını öğrenmek istiyoruz.

Michael usulca, “Kaynaklarımı açıklayamam,” dedi.

Başkomiser tehlikeli bir tavırla onu uyardı. “Tutuklama emrini her zaman çıkartabilirim.”

Michael başını salladı. “Sizinle geleceğim. Ama kaynaklarımı açıklayamam. Bu ahlak kurallarına uymaz.”

Herbstein, “Hemen bir avukatla oraya geleceğim, Michael,” diye söz verdi. “Kaygılanma, Mail seni sonuna kadar destekleyecek.”

Başkomiser, “Pekâlâ,” dedi. “Gidelim.”

Michael polisle çıkar çıkmaz Herbstein da telefona uzandı. “Kap’a telefon etmek istiyorum. Bay Şasa Courtney’le görüşeceğim. Weltevreden’i, Centaine Hanı’ndaki bürosunu ve parlamentodaki bakanlık dairesini arayın.”

Şasa parlamentodaki bürosundaydı. Herbstein’in anlattıklarını sessizce dinledi. “Pekâlâ,” dedi. “Siz avukatınızla hemen polis merkezine gidin. Sonrada Courtney Madencilik Şirketi’ni arayarak David Abrahams’la konuşun. Ona olanları anlatın. Kendisine şiddetli bir tepki göstermesini, bütün kozlarını kullanmasını söyleyin. Abrahams’a şirketin jetiyle hemen oraya uçacağımı da haber verin. Havaalanına beni karşılaması için bir araba yollasın. Oraya varır varmaz Pretoria’daki Birlik Binası’na giderek İç Güvenlik Bakanı’yla konuşacağım.”

Courtney imparatorluğunun geniş kaynaklarının böyle harekete geçirilmesi, görmüş geçirmiş bir adam olan Leon Herbstein’i bile etkiledi.

O gece saat onda Michael Courtney’i İç Güvenlik Bakanı’nın özel emri üzerine serbest bıraktılar. Dışarda Şasa Courtney siyah Cadillac arabanın arka kanepesinde onu bekliyordu.

Michael yanına oturur oturmaz sert bir tavırla, “Galiba bu kez fazla ileri gittin, Mickey,” dedi. “Fazla uyanık davrandın. Ne yapmaya çalışıyorsun? Hayatımız boyunca uğrunda çalıştığımız şeyleri yakıp yıkmaya mı?”

Ben gerçeği yazdım. Herkesten çok sizin beni anlayacağınızı sanıyordum, baba.

Yazdıkların kışkırtma sayılıyor, oğlum. Olmayacak kimseler bu sözlerini basit ve cahil siyahları kışkırtmak için bir silah olarak kullanabilirler. Bir daha böyle bir şey istemiyorum. Beni duyuyor musun, Michael?

Delikanlı usulca, “Duyuyorum, baba,” dedi. “Ama size itaat edeceğime söz veremem. Çok üzgünüm, ama ben kendi vicdanımla yaşamak zorundayım.”

Şasa homurdandı. “O lanet olası annen kadar kötüsün.”

Bu sözler Michael’in sessizleşmesine neden oldu. Baba oğul Carlton Oteli’ne gidinceye dek hiç konuşmadılar. Courtney’lerin oradaki dairesine çıktıkları zaman Şasa bıkkınlıkla, “Pekâlâ, Mickey,” dedi. “Sözlerimi geri alıyorum. Hayatını benim isteklerime göre yönlendirmeni senden isteyemem. Vicdanının sesine uy ama her seferinde de imdadına koşmamı benden bekleme.”

Michael dikkatle, “Bunu zaten beklemiyordum, efendim,” diye cevap verdi. “İlerde de beklemeyeceğim.” Yutkundu. “Ama yine de size yaptıklarınız için teşekkür etmek istiyorum, efendim. Bana her zaman çok iyi davrandınız.”

Şasa üzüntüyle başını sallayarak bağırdı. “Ah, Mickey! Sana büyük acılarla elde ettiğim tecrübelerimi verebilseydim! Aynı yaştayken işlediğim hataları yapmanı engelleyebilseydim!”

Michael, Şasa’yı yatıştırmaya çalıştı. “Öğütlerinizi her zaman minnetle karşılıyorum, baba.”

Şasa, “Pekâlâ,” dedi. “İşte sana bedava bir öğüt. Yenemeyeceğin bir düşmanla karşılaştığın zaman yumruklarını sallayarak onun üzerine atılma. O zaman ancak kafan kırılır. Usulca düşmanın arkasına geç ve ona tekme indir. Sonra da koşarak kaç.”

Michael, “Bunu unutmayacağım, efendim,” dedi gülerek.

Şasa kolunu oğlunun omzuna attı. “Sigara içtiğini ve fabrika bacası gibi dumanlar çıkardığını biliyorum. Ama sana bir içki ikram edemez miyim, oğlum?”

Bir bira içerim, efendim.

Michael ertesi gün Solomon Nduli’ye gitti. Onun ‘Gazap’ hakkındaki fikirlerini öğrenmek ve ona Marshall Alanı’nda olanları anlatmak istiyordu.

Ama buna gerek kalmadı. Solomon her şeyi öğrenmişti bile. Michael’e heyecanla, “Nelson Mandela yazını okumuş,” diye haber verdi. “Seninle konuşmak istiyor?”

Ama polis onun peşinde. Mandela saklanıyor.

Solomon, “O yazından sonra sana güveniyor,” dedi. “Robert Sobukwe de öyle. O da seninle tekrar görüşmek istiyor.” Sonra Michael’ın yüzündeki ifadeyi fark etti, bütün heyecanı söndü. “Tabii bunun senin için çok tehlikeli olacağını düşünüyorsan, o başka.”

Michael ancak bir an tereddüt etti. “Hayır, ne münasebet! İkişiyile de konuşmak istiyorum. Hem de çok.”

Solomon Nduli bir şey söylemedi. Uzanarak dostça bir tavırla delikanlının omzunu tuttu, ilk defa bir zenci Michael’a böyle dostça davranıyordu.

Şasa uçakla Gümüş Nehir Madeni’ne gitti. Garry heyecanla onu bekliyordu. Ortanca oğlunun çalışkanlığı ve iş alanındaki dehası onu gitgide daha fazla gururlandırmaktaydı. Ancak Garry ona adeta soluk soluğa biriktirdiği iki bin sterlinle Johannesburg’un kuzeyindeki bir tarım alanının opsiyonunu satın aldığını söylediği zaman durum değişti.

Şasa, “Yani oraya bir mahalle kuracağını, sinemalar, tiyatrolar ve alışveriş merkezleri yapacağını mı sanıyorsun?” dedi.

Garry babasına bilgisayar hesaplarını gösterdi. “En aşağı yirmi milyon kazanacağım.”

Garry, Garry! Şasa İçini çekti. “Bence o iki bin sterlin ziyan oldu. Ama yine de bu tecrübeye değer. Tabii yirmi milyon kazanılabilir. Herkes böyle bir mahalle kurmaya o yüzden can atıyor. İşte hükümet de o nedenle bu tür planları çok sıkı biçimde kontrol ediyor. Hükümetten izin en aşağı beş yılda çıkıyor, insan türlü engellerle de karşılaşıyor. Bu çok özel ve karmaşık bir yatırım alanı. Anlamıyor musun, Garry? Senin o topraklar...” Şasa duraklayarak oğluna baktı. Garry ellerini sallıyor ve müthiş kekeleyordu. Bu yüzden onu uyarmak zorunda kaldı. “Derin bir soluk al, Garry.”

Garry fıçı gibi göğsünü iyice şişirdi ve hiç kekelemeden, “İzin aldım bile,” diye açıkladı.

Bunun için yıllar ister. Sana anlattım ya, oğlum. Şasa’nın sesi sertleşmişti. Ayağa kalkarak ekledi. “Yemek için giyinmemiz gerekiyor. Haydi, gel.”

Garry, “Anlamıyorsunuz, baba,” diye ısrar etti. “İzin verildi bile.”

Şasa ağır ağır yerine çöktü. “Ne dedin?”

O bölgeye mahalle kurulması eski Transvaal Cumhuriyeti zamanında kabul edilmiş. 1891’de. İzin belgesini Başkan Kruger, kendisi imzalamış. Hâlâ yasal ve geçerli. Yalnızca o belgeyi unutmuşlar, işte o kadar.

İnanamıyorum! Şasa ağır ağır başını salladı. “Bunu nereden öğrendin, Garry?”

Delikanlı, “Witwaterstrand’ın tarihçesi ve altın madenleri konusunda bir iki kitap okudum,” diye açıkladı. “Madencilik öğreneceksem, endüstrinin tarihini de bilmeliyim, diyordum. O kitaplardan birinde o bölgeden söz ediliyordu. Hemen bir araştırma yaptım. Sonunda o toprakların sahiplerini de buldum. Yetmişini geçmiş iki kardeşe ait orası. Çok iyi ihtiyarlar. Onlarla hemen dost olduk. Opsiyon konusunu açtığım zaman önce şaka ettiğimi sandılar. Ama iki bin sterlini görünce durakladılar. Ömürlerinde o kadar parayı bir arada görememişlerdi.” Garry güldü. “İşte belgeler de burada.” Kâğıtları babasına uzattı.

Şasa belgeleri ağır ağır okudu. “Opsiyon ne zaman sona eriyor?” diye sordu.

Perşembe günü öğleyin. Hızla harekete geçmemiz gerekiyor.

Şasa öğrenmek istedi. “Opsiyon, Courtney Madenciliğin adına mı?”

Hayır, kendi adıma, ama tabii bunu sen ve şirket için yaptım.

Şasa dikkatle, “Her şeyi yalnız başına düşünmüşsün,” dedi. “Araştırma yapmış, bölgeleri bulmuş, toprak sahipleriyle görüşmüşsün. Opsiyon için zorlukla kazandığın iki bin sterlini vermişsin. Bu kadar çabalamış, tehlikeyi göze almışsın. Şimdi toprakları bir başkasına vermek istiyorsun. Bu pek de zekice bir şey sayılmaz. Öyle değil mi?”

Ben bunu herhangi bir kimseye değil, size vermek istiyorum, baba. Her şeyi sizin için yaptığımı biliyorsunuz.

Şasa, “Şu andan tezi yok bütün bunlar değişecek,” diye cevap verdi. “Sana toprağı alman için gereken iki bin sterlini ben vereceğim. Ve yarın ilk iş Johannesburg’a uçup bu işi halledeceğiz. Toprak senin olduktan sonra, Courtney Madencilik mahalleyi birlikte geliştirmeniz için seninle bir anlaşma da yapacak.”

Şirketle anlaşma için yapılan görüşmeler bir hayli tartışmalı geçti. Garry ilk kan tadını alınca konuşmalar daha da sertleşti.

Şasa oğlunun pazarlık tekniğinin kendisini ne kadar gururlandırdığını saklamak için, “Tanrım, ben bir canavar yaratmışım,” diye yakındı. “Haydi, oğlum bize de bir şey bırak.”

Garry babasını yumuşatmak için mahalleye “Şasaville” adını vereceğini açıkladı. Sonunda anlaşma imzalandı. Şasa da şampanya açarak, “Seni kutlarım oğlum,” dedi.

Bu söz Garry için bütün mahallelerden de, Witwaterstrand’ daki bütün altından da değerliydi.

Lothar De La Rey en genç başkomiserlerden biriydi. Ama yükselmesini yalnızca babasının mevkiine ve nüfuzuna borçlu değildi. Mesleği için gereken her şey vardı onda. İyi bir atletti. Çok cesurdu. Tehlikeli katilleri yakaladığı için dört defa takdirname almıştı. Siyahlar ilçesinde gece vakti tehlikeli iki uyuşturucu satıcısını kovaladığı ve onları vurup öldürdüğü için de kendisine bir madalya verilmişti. Disiplinli bir gençti, iyi bir lider olacağı da kesindi.

Lothar mezun olduğundan beri Sharpeville polis merkezinde çalışıyordu. O bölgeyi iyice öğrenmişti artık. Yavaş yavaş kendi muhbirlerinden oluşan bir şebeke de kurmuştu. Polisin iyi çalışması için gerekli bir şeydi bu. Lothar muhbirleri sayesinde önemli suçları daha işlenmeden öğreniyordu.

Sharpeville, Soweto, Alexandra, hatta Drake’ın Çiftliği gibi siyahlara ait ilçelere oranla küçük bir yer sayılırdı. Burada kırk bin kadar zenci yaşıyordu. Ama suç listesi ve tutuklu sayısı bir hayli kabarıktı.

1960 yılının mart ayı başlarında Lothar De La Rey resmi cipini polis merkezinin önünde bırakarak içeri girdi. Adamları hemen Currie Kupası maçlarındaki başarısı yüzünden onu kutlamaya koştular.

Nöbetçi komiser onun elini sıkarak, “Yakında yeşilli sarılı formayı giyeceksiniz,” dedi. Bu sözlerle milli takım formasını kastediyordu.

Lothar yardımcılarının hayranlık dolu sözlerini alçakgönüllü bir tavırla dinledi, sonra da onları göreve ve disipline davet etti. “Tamam. Herkes işinin başına.”

Çevik adımlarla amirinin odasına gitti. Kapıda durup selam verdi. Orta yaşlı adam başını sallayarak masasının yanındaki koltuğu işaret etti. “Gel, Lothar. Otur.” Arkasına yaslanıp genç adamın kasketiyle eldivenlerini çıkarışını seyretti. “Cuma günü şahane bir oyun çıkardın, oğlum. Biletler için de teşekkür ederim. Tanrım! O son şut!” Yardımcısını incelerken ani bir haset duydu. Tanrım, diye düşündü. Askere benziyor. Uzun boylu ve dimdik. Kendi şişman göbeğine göz attı. Üniforma üzerinde ne güzel duruyor! İnsan ona bakar bakmaz kibar bir aileden olduğunu hemen anlıyor. Ben ancak kırk yaşında emniyet amiri olabildim. Emekli oluncaya kadar da bu görevde kalacağımı biliyorum. Ama Lothar? Herhalde kırkına gelmeden polis müdürü olacak. Sonra ağır ağır, “Ah, Lothar,” dedi. “Seni özleyeceğim.” O garip, sarı gözlerdeki pırıltıyı fark ederek güldü. “Ja. genç dostum. Tayinin çıktı. Mayısın sonunda bizleri terk edeceksin.”

Lothar koltuğa oturarak arkasına yaslandı. Uzun süre Sharpeville’de kalmasına babasının neden olduğunu sezmişti. Bu önemsiz yerde zamanını ziyan ettiği için sinirlenmişti, ama babası her şeyin doğrusunu biliyordu. Lothar burada edindiği tecrübe yüzünden de ona minnet duyuyordu.

Beni nereye gönderecekler, efendim?

Seni şanslı küçük köpek! Emniyet amiri yalancı bir kıskançlıkla başını salladı. “Marshall Alartı’na, Cinayet Masası’na gidiyorsun!”

Görevlerin en harikasıydı bu. Bütün gençlerin elde etmek için çabaladığı, en istenilen, en saygın mevkiydi. Cinayet Masası bütün güvenlik güçlerinin sinir merkezi ve kalbiydi. Lothar hayatını en ufak ayrıntısına kadar planlamıştı. Güvenlikte iyice yükseldikten sonra istifa edecek ve siyaset hayatına atılacaktı. Dr. Verwoerd’dan sonra babası başbakan olacaktı herhalde. Belki de ilerde yine bir De La Rey, İç Güvenlik Bakanlığı’na getirilecekti. Sonra o da başbakanlığa. Lothar ne istediğini, hangi yolu izlemesi gerektiğini biliyordu. O yolda ilk adımlarını atmıştı bile.

Emniyet amiri, Lothar’ın kafasından geçenleri anlamış gibi, “Sana bir fırsat veriliyor,” dedi. “Bundan yararlanırsan çok ilerlersin. Çok.”

Ne kadar ilerlersem ilerleyeyim, burada, Sharpeville’de bana nasıl yardım ettiğinizi hiçbir zaman unutmayacağım efendim. Teşviklerinizi de.

Yeter. Gitmene daha birkaç ay var. Emniyet amiri mahcup olmuştu nedense. Duygularını göstermekten hoşlanmazdı. Lothar da öyle. Adam ekledi. “Artık işimize bakalım. Bu geceki baskında yanına kaç kişi alacaksın?”

Lothar cipin farlarını söndürmüş, karanlıkta ağır ağır ilerliyordu. Arabayı hızlı sürerse avları motorun o çok belirgin sesini tanıyabilirdi. Genç adamın yanında bir komiser vardı. Arkada ise coplu beş polis oturuyordu. Komiser ayrıca otomatik bir tüfek almış, Lothar da tabancasını beline takmıştı. Fazla silahlı sayılmazlardı. Ne de olsa bu içkiyle ilgili bir baskındı.

Siyahlara içki satışı sıkı bir biçimde kontrol ediliyordu. Geleneksel bira da yine devletin kontrolündeki fabrikalarda üretiliyordu. Siyahların sert alkollü içkiler ve şarap içmeleri yasaktı. Bu da shebeen denilen gizli meyhanelerin ortaya çıkmasına neden olmuştu. Kazanç her tehlikeyi göze alacak kadar fazlaydı. İçkiler ya beyazların dükkânlarından çalınıyor ya satın alınıyor ya da she Lothar zenciyi uyardı. “Böyle şeylere kalkışma!” Kaçmış olan siyah genç yüzünden hâlâ öfkeliydi. Yardımcısı onun yüzündeki ifadeyi görünce hemen ciddileşti. Kadını elbiselerini bulması için yatak odasına götürdü.

Lothar’ın diğer adamları da içeriye girmeye başlamışlardı. Her biri iki üç perişan halli zenciyi yakalamıştı.

Lothar, “izin belgelerini kontrol edin,” diye emrettikten sonra komisere döndü. “Pekâlâ, Kronje. Şunları ortadan kaldıralım.”

İçki kasaları dışarı taşınarak kulübenin önüne yığılırken Lothar seyretti. Yardımcılarından ikisi kasaları açtılar. Şişeleri kaldırımın kenarına vurarak kırdılar. Ucuz konyağın tatlı, meyvemsi kokusu geceye yayıldı. Amberimsi kahverengi sıvı kaldırımın kenarından akmaya başladı.

Son şişe de kırıldıktan sonra Lothar komisere bakarak başını salladı. “Tamam, Kronje, onları merkeze götür.” Tutuklular cipi izleyen iki polis kamyonuna bindirilirlerken Lothar da kulübeye döndü. Adamlarının gözünden önemli bir şeyin kaçıp kaçmadığını anlamaya çalışıyordu.

Karmakarışık, pis bir yatağın bulunduğu arka odadaki küçük dolabı açtı. Copunun ucuyla, buraya atılmış olan eşyaları tiksinererek karıştırdı. Dolabın dibindeki çamaşırların altında küçük bir karton kutu vardı. Lothar onu dışarı çekerek açtı. Kutuya tek sayfalık bildiriler doldurulmuştu. Lothar kayıtsızca en üsteki kâğıda bakarken birdenbire bunun ne anlama geldiğini kavradı. Bildiriyi kaparak tavandan sarkan çıplak ampule doğru kaldırdı.

Bu Poqo. ‘Sevgili halkım, mızrağını sağ eline al çünkü yabancılar ülkeni yağmalıyorlar,’ diyor.

Poqo, Pan Afrikan Kongresi’nin askeri koluydu.

Poqo sözcüğü, ‘temiz ve lekesiz,’ anlamına geliyordu. Çünkü buna yalnızca saf kan Afrikalı Bantu’lar üye olabiliyorlardı. Lothar örgütün genç fanatiklerden oluştuğunu biliyordu. Bu insanlar zalim, hain cinayetler işliyorlardı. Poqo’lar Kap’taki küçük Paarl kentindeki polis karakoluna yürümüş, püskürtüldükleri zaman da intikamlarını sivillerden almış, iki beyazı parçalamışlardı. Bunlardan biri on yedi yaşında bir genç kızdı. Transkei’de yol tamircilerinin kampını basmış ve beyaz ustabaşıyla ailesinin üyelerini feci bir biçimde öldürmüşlerdi. Lothar polis fotoğraflarını gördüğü zaman tüyleri diken diken olmuştu. Poqo korkulacak bir addı. Lothar bildirinin gerisini dikkatle okudu.

“Pazartesi günü polisle karşılaşacağız. Sharpeville’liler o gün tek vücut halini alacaklar. Hiçbir kadın ve erkek çalıştığı yere gitmeyecek. Hiçbir kadın ve erkek otobüs, tren ya da taksiye binerek ilçeden ayrılmayacak. Herkes toplanıp bir tek kişi gibi polis merkezine yürüyecek. Taşıyamayacağımız kadar ağır bir yük olan izin belgesi yasasını protesto edeceğiz. Beyaz polis bizden korkacak.

Pazartesi günü bizimle birlikte gösteriye katılmayan kadın ve erkekler yakalanacaklar. O gün herkes tek vücut gibi olacak.

Poqo böyle söylüyor. Duyun ve itaat edin.”

Lothar kabaca basılmış bildiriyi tekrar okudu, sonra, “Demek sonunda iş buraya vardı?” diye mırıldandı. Kendisini en çok sinirlendiren o cümleye tekrar bir göz attı. “Beyaz polis bizden

korkacak.” Bunu yüksek sesle tekrarladı.

Ya? Görürüz bakalım! Komisere yıkıcı bildirilerle dolu kutuyu kamyonu yüklemesi için seslendi.

Raleigh Tabaka’nın hayatı kaçınılamayacak olaylarla doluydu. Hayat denilen o büyük nehir delikanlıyı sürüklüyordu. Kurtulması ya da akıntıya karşı yüzmesi imkânsızdı.

Xhosa’ların en usta sangoma’lardan olan annesi, Raleigh’ye Afrikalı kişiliğini iyice tanımasını öğretmişti. Oğluna esrarları ve sırları göstermiş, kemiklerle fala bakarak onun geleceğini okumuştı.

İlerde bir gün halkına liderlik edeceksin, Raleigh Tabaka. Xhosa’ların en büyük reislerinden biri olacaksın. Adını Makana ve Ndlame’ninkiyle birlikte söyleyecekler. Ben bütün bunları kemiklerde görüyorum.

Babası Hendrick Tabaka, Raleigh’yle ikiz kardeşi Wellington’u sınırın ötesine, Swaziland’daki her ırktan çocuğun gittiği okula gönderdiği zaman arkadaşları Afrikalı yönünün daha da güçlenmesini sağlamışlardı. Çünkü onlar Basutoland ve Bachunaland gibi ülkelerdeki reislerin ve siyah liderlerin çocuklarıydı. Bu ülkelerde siyah kabileler kendilerini yönetiyorlardı. Beyaz adamın o ağır, babaca otoritesinden kurtulmuşlardı. Çocuklar ailelerinin çevredeki beyazlarla eşitmiş gibi yaşadıklarını anlatırken Raleigh onları adeta huşuyla dinledi.

Bu çocuk için yepyeni bir şeydi. Yaşamında beyazlar tümüyle ayrı bir türdüler. Korkulması ve yanlarına yaklaşılmaması gereken yaratıklar. Çünkü Raleigh ve onun bütün halkı üzerinde karşı koyulamayacak bir hakları ve güçleri vardı.

Raleigh, Waterford okulunda bunun evrenin bir kuralı olmadığını öğrendi. Okulda beyaz öğrenciler de vardı. Raleigh onlarla aynı masada yemek yiyordu. Aynı tabaklardan. Aynı çatal ve kaşıklarla. Okulun yatahanesinde onların yanında uyuyor, aynı banyoyu paylaşıyordu. Kendi ülkesinde bunların hiçbirine izin yoktu. Tatil için evine döndüğü zaman, “Yalnız Beyazlar Girebilir” yazılı levhaları gözlerini iri iri açarak okuyordu. Trenin penceresinden beyazların olan çiftlikleri ve semiz sığır sürülerini, kabilelere bırakılan aşınmış, kupkuru toprakları görüyordu. Artık babasının bir saray gibi hatırladığı evinin aslında mezbele olduğunu anlıyordu. Öfke ruhunu kemiriyor, açılan yara cerahat toplamaya başlıyordu.

Raleigh okula gitmek için evden ayrılmadan önce amcası Moses Gama sık sık babasını görmeye geliyordu. Çocuk bebekliğinden beri amcasına karşı müthiş bir saygı duymaktaydı. Çünkü ondan alev alev güç fişkırıyordu sanki.

Raleigh, Waterford’dan mezun olarak Drake’in Çiftliği’ne döndüğü ve babasının yanında çalışmaya başladığı zaman, “Ben de genç cengâverlerin arasında yerimi almak istiyorum,” diye açıkladı.

Babası, “Erkekleşme kampından sonra seni Umkhonto we Sizwe’nin üyeleriyle tanıştıracam,” diye söz verdi.

Raleigh’nin erkekleşme töreni onun bir Afrikalı olduğunu daha da kesinlikle kavramasını sağladı. Wellington ve altı delikanlıyla Drake Çiftliği’nden ayrıldı. Trenle küçük Queenstown kentine gitti. Burası Xhosa kabilelerinin topraklarının merkeziydi.

Raleigh’nin annesi her şeyi ayarlamıştı. Onları kabilenin ihtiyarları Queenstown istasyonunda karşıladılar. Çocukları eski bir kamyonu bindirerek büyük Fish Nehri’nin kıyısındaki bir köye götürdüler, kabile ‘koruyucusu’na teslim ettiler. Bu ihtiyar adamın görevi kabilenin tarihçesini ve geleneklerini korumaktı.

Adı Ndlame olan ihtiyar çocuklara soyunmalarını, yanlarında getirdikleri eşyaları kendisine teslim

etmelerini söyledi. Bu eşyalar, geride kalan çocukluk yıllarının simgesi olarak nehrin kıyısında yakılan ateşe atıldı. Delikanlılar çır çınlak nehirde yıkandılar. Sonra Ndlame onları büyücülerin beklediği sünnet kulübesine götürdü.

Diğerleri korkuyla gerilerlerken Raleigh cesaretle sıranın başına geçti. Eğilerek kulübenin alçak kapısından içeri ilk giren de o oldu. içeriye yakılan tezeklerin koyu dumanı yayılmıştı. Büyücüler başlarında tüyleri, acayip başlıklarıyla insanda dehşet uyandırıyorlardı.

Raleigh korkuyla titredi. Bütün çocukluğu boyunca canının nasıl yanacağını düşünerek korkmuştu, kulübenin karanlıklarına gizlenmiş olan doğaüstü güçlerden de korkuyordu. Ama yine de kendini zorlayarak ilerledi ve dumanları tüten ateşin üzerinden atladı.

Ayakları diğer tarafa değerken büyücüler üzerine atılarak onu dizüstü çökttiler. Başını olacakları görebileceği bir biçimde tutuyorlardı. İçlerinden biri çocuğu sünnet etti.

Büyücüler şarkı söyleyerek kabile tanrılarını çağırırken Raleigh'nin kanı yerdeki tezeklerin üzerine aktı, ama delikanlı hiç ses çıkarmadı.

Ndlame, Raleigh'nin kalkmasına yardım etti. Delikanlı güneşe çıkarak nehrin kıyısına yığıldı. O korkunç yakıcı can acısına katlanmaya çalışıyordu. Yattığı yerden diğer çocukların çırpındıklarını ve çığlıklar attıklarını duyuyordu. En tiz sesle haykıran da ikiz kardeşi Wellington'du.

Bütün çocuklar sünnet olduktan sonra Ndlame onlar: suyun kenarına getirdi. Yaralarını suyla yıkayıp şifalı yapraklar ve otlarla nasıl saracaklarını gösterdi.

Delikanlılar vücutlarına kil ve kül karışımı bir çamuru sürdüler. Hatta bu bembeyaz tören boyasını saçlarına da bulaştırdılar. Şimdi birer hayalet benziyorlardı. Bellerindeki ot etekler dışında çıplaktılar. Kulübelerini ormanın derinliklerine, en gizli yerlerine yaptılar. Çünkü hiçbir kadının onları görmemesi gerekiyordu. Yemeklerini de mısır unuyla kendileri pişirdiler. Üç aylık erkekleşme töreni sırasında et yemekleri yasaktı. Tek eşyaları kilden yapılmış olan yemek çanağıydı.

Çocuklardan birinin yarası mikrop kaptı, pis kokulu yeşil bir cerahat akmaya başladı. Ateş içinde yanıyordu delikanlı. Ndlame'nin ilaçlarının bir yararı olmadı. Çocuk dört gün sonra öldü. Onu ormana gömdüler. Ndlame çocuğun yemek çanağını alıp götürdü. Büyücülerden biri bunu çocuğun annesinin kulübe sinin kapısından içeri atacaktı. Hiçbir şey söylemeyecekti. Kadın o zaman kabile tanrılarının oğlunu kabul etmediklerini anlayacaktı.

Ndlame her gün daha şafak sökmeden geliyor, güneş batıncaya kadar onlara kabilenin üyeleri olarak, birer koca ve baba olarak üzerlerine düşen görevleri anlatıyordu. Delikanlılar can acısına ve güçlülere sessizce katlanmayı öğrendiler. Disiplini ve kabilelerine karşı olan görevlerini de. Vahşi hayvanları ve bitkileri, ıssız bir yerde yaşamayı nasıl başaracaklarını, karılarını nasıl memnun edeceklerini, nasıl çoluk çocuk sahibi olacaklarını biliyorlardı artık.

Üç ay sona erdiği zaman Ndlame delikanlıları tekrar nehre götürdü. Suyu girerek o beyaz erkekleşme boyasını yıkadılar. Onun yerine vücutlarına yağ ve kırmızı boyadan oluşan bir karışımı sürdüler. Ndlame hepsine birer kırmızı battaniye verdi. Bu erkekliklerinin simgesiydi. Delikanlılar bu battaniyelere sarılarak sıraya dizildiler, öğrendikleri erkeklik şarkılarını söyleyerek ormanın kıyısına, kabilenin onları beklediği vere gittiler.

Anne ve babaları onlara hediyeler getirmişlerdi. Elbiseler, yeni ayakkabılar, para. Kızlar kıkır kıkır gülerek onları küstahça süzdüler. Çünkü artık bu çocuklar birer erkekti. Kendilerine bir eş seçebileceklerdi. Hatta durumlarına göre birkaç eş. Ne var ki lobola oenilen başlık parası bir hayli fazlaydı.

İki kardeş, anneleriyle Drake'in Çiftliği'ne döndüler. Wellington babasıyla vedalaşacaktı. Çünkü rahip olmaya karar vermişti. Raleigh ise babasının işlerini öğrenecek, sonunda onları yönetmeye başlayacaktı. Hendrick yaşlandığı zaman ona destek olacak ve babasının rahatça yaşamasını sağlayacaktı.

Raleigh hem ilginç, hem de sarsıcı aylar ve yıllar geçirdi. Delikanlı babasının ne kadar güçlü ve zengin olduğunu bilmiyordu. Ama yavaş yavaş bunu öğrenmeye başladı. Hesap defterlerinin sayfalarını ağır ağır, birer birer çevirdi. Raleigh babasının Transvaal denilen büyük üçgendeki kasap ve bakkal dükkânlarını, fırınlarını öğrendi. Sürülerini, shebeen'lerini, genelevlerini de... Ve sonunda Buffalo'ları. Her yere eli uzanan bu gizli örgütün çeşitli kabilelerden üyeleri vardı. Başkanları da Raleigh'nin babasıydı.

Raleigh en sonunda babasının ne kadar güçlü, ne kadar zengin olduğunu anladı. Ama bir zenci olduğu için, ne kadar önemli biri olduğunu belli etmesi imkânsızdı. Hendrick Tabaka da bü yüzden gücünü usulca, gizlice kullanıyordu. Raleigh yine öfkelen-di. Tıpkı "Beyazlardan Başka Kimse Giremez" lev balarını gördüğü zaman olduğu gibi. Ya da beyazların parlak arabalarıyla içeriye girmelerini seyrettiği, kapıları ona kapalı olan hastanelere ve üniversitelere baktığı zaman olduğu gibi.

Raleigh babasına kendisini rahatsız eden bu şeylerden söz etti. Hendrick Tabaka gülerek başını salladı. "Öfke bir insanı hasta eder, oğlum. Hayata karşı duyduğu iştahı kapatır ve geceleri uyumasına da engel olur. Dünyamızı değiştirenleyiz. Onun için hayatımızın iyi taraflarına bakmalı ve bunların zevkini iyice çıkarmalıyız. Beyaz adam çok güçlü. Onun ne kadar güçlü olduğunu bilemezsin! Sen daha onun küçük parmağının gücünü bile görmedin. Ona karşı mızrağını eline alırsan seni de, sahip olduğun bütün o iyi şeyleri de mahveder. Tanrılar ve yıldırımlar işe karışsa ve sen bir rastlantı sonucu beyaz adamı mahvetsen olacakları bir düşün. Bu olayı karanlık günler izler. Yasaların olmadığı, kimsenin seni korumadığı bir dönem. Beyaz adamın baskısından daha da feci olur. Kendi halkımızın öfkesi bizi yutar. O zaman bizi avutan şu birkaç güzel şeyi bile bulamayız. Gözlerini ve kulaklarını aç, oğlum. O zaman gençlerin bizden, 'İşbirlikçiler,' diye söz ettiklerini duyacaksın. Zenginliğin yeniden pay edilmesini istediklerini duyacaksın. O arada bakışlarındaki hasedi fark edeceksin. Senin hayalin çok tehlikeli bir şey oğlum."

Raleigh, "Ama ben yine de hayal kurmak zorundayım," dedi. Sonra unutulmayacak bir gün, amcası Moses Gama yabancı ülkelerden döndü. Raleigh'yi götürüp aynı hayali paylaşan gençlerle tanıştırdı.

Raleigh artık gündüzleri babasının yanında çalışıyor, akşamları ise Umkhonto we Sizve'nin diğer genç üyeleriyle buluşuyordu. Başlangıçta yalnızca konuşuyorlardı. Ama sözler yaşlıların dagga çubuklarından daha tatlı ve sarhoş ediciydi.

Sonra Raleigh, Afrika Milli Kongresi'nin verdiği boykot, grev ve iş durdurma kararlarını uygulayan gençlere katıldı. Otobüs boykotunun uygulanması için küçük bir grupla Evaton'a da gitti. Orada işyerine gitmek ya da alışveriş yapmak için durakta bekleyen zenci işçilere saldırdılar. Adamları uzun sopalarla dövdüler.

Raleigh saldırının ilk günü arkadaşlarına ne kadar ateşli bir genç olduğunu kanıtlamak istedi. Dövüş sopasını çocukken edindiği ustalıkla kullandı.

Sıradaki kadınlardan biri Raleigh'nin, "Evine dön," emrine aldırmayarak delikanlıya meydan okudu. Ona ve arkadaşlarına tükürerek, "Gangsterler, hay dutlar!" diye bağırdı. Orta yaşlı, iriyarı bir kadındı. Tombul yanakları ayakkabı cilasası sürülmüş gibi pırıl pırıldı. Kadın adeta bir kraliçe tavrı takındığı için önce Umkhonto we Sizve'nin genç üyeleri utandılar. Az kalsın gerileyeceklerdi.

Raleigh o zaman ne kadar hevesli olduğunu kanıtlayabilmek için eline güzel bir fırsat geçmiş olduğunu anladı. Öne atılarak kadının karşısına dikildi. Onu, “Evine dön, ihtiyar,” diye uyardı. “Biz artık beyaz adamın pisliğini yiyen köpekler değiliz.”

Kadın, “Sen pis ağızlı, sünnet edilmemiş küçük bir çocuksun...” diye başladı. Ama Raleigh onun devam etmesine izin vermedi. Uzun sopasını salladığı gibi kadının parlak yanağını yarı. Sanki baltayla vurmuş gibi. Delikanlı bir an kadının yanağındaki yaranın derinliklerinde beyaz kemiğin parladığını gördü, sonra hızla akan kanlar kemiği örttü. İriyarı kadın haykırarak dizüstü çöktü. Raleigh güç ve amacın, vatanseverlik görevinin verdiği o rahatlığı duydu. Bir an karşısında diz çökmüş olan kadın, delikanlının bütün düş kırıklığının ve öfkesinin odak noktası halini aldı.

Kadın bunu Raleigh’nin gözlerinde okudu ve ondan sonraki darbeyi önlemek için ellerini kaldırdı. Raleigh bütün gücü ve ustalığıyla tekrar vurdu. Sopa kadının dirseğine indi. Et ve yağların sardığı kemik kırıldı. Kol garip bir biçimde dönerek yana sarktı.

Kadın tekrar bir çığlık attı. Sesinde öyle bir acı ve öfke vardı ki, bu defa öbür cengâverler de etkilendiler. Diğer otobüs yolcularına müthiş bir öfkeyle saldırdılar. Durağın beton zemini kan içinde kaldı. Ağlayıp inleyen yaralılar yerlere serildiler.

Cankurtaranlar siren çalarak yaralıları almaya geldikleri zaman Raleigh ve arkadaşları onları taşı tuttular. Raleigh daha cesur birkaç arkadaşını alarak koştu. Cankurtaranları devirdiler. Depolardan benzin akarken Raleigh bir kibrit çakarak oluşan gölcüğe fırlattı.

Benzin adeta patlayarak alev alırken Raleigh’nin kirpikleri ve başının ön kısmındaki saçları yandı. Ama o akşam Drake’in Çiftliği’ne döndüklerinde delikanlı artık bir kahraman sayılıyordu. Raleigh’ye övgü dolu bir ad da taktılar. Cheza. Bu ‘yakıcı’ anlamına geliyordu.

Raleigh, ANC’nin Gençlik Kolu’nda ve Umkhonto we Sizwe’de kendisine bir yer yaparken bu gruplardaki güç çekişmelerini de fark etti. İlmîliler ve radikaller arasında rekabet vardı. Bir grup özgürlüğün düşmanlarla görüşülerek elde edilebileceğine inanırken, diğer grup bunun ancak mızrağın ucuyla kazanılabileceğine inanıyordu. Bir grup yıllar boyunca geliştirilen o hazinelerin, madenlerin, demiryolları ve fabrikaların korunmasından yanaydı. Öbürküler ise hepsinin ortadan kaldırılmasını ve özgürlük adına saf ve temizler tarafından yeniden yaratılmasını istiyorlardı.

Raleigh gitgide sert savaşçılara, seçkin Bantu grubuna ısınıyordu. Poqo adını duyduğu zaman çok heyecanlandı. Bu örgüt Raleigh’nin duygularını ve düşüncelerini çok iyi yansıtıyordu. Bir tek onlar vardı. Temiz ve lekesizler.

Moses Gama bu örgütün üyeleriyle konuştuğu ve uzun bekleyişlerinin sona ermek üzere olduğunu söylediği sırada Raleigh de oradaydı. Moses kendisine son derece sadık olan heyecanlı, genç cengâverlere, “Bu ülkeyi ayaklarından yakalayıp tepetaklak edeceğim,” dedi. “Size bir görev, bir işaret vereceğim. Bunu her kadın ve her erkek hemen anlayacak. Milyonlarca insan sokağa dökülecek. Öfkeleri olağanüstü bir şey olacak. Güçlü ve temiz! Kimse... o hain Boer’ler bile onlara karşı koyamayacaklar.”

Raleigh çok geçmeden Moses’in diğer insanlardan çok daha üstün, ilahi bir varlık olduğunu anladı. Amcasına karşı adeta dini bir sevgi duydu. Moses’e çok bağlıydı artık. Raleigh, Moses’in parlamentoyu ve içindeki kötü insanları havaya uçurmaya hazırlanırken beyaz polis tarafından yakalandığını öğrendiği zaman üzüntüsünden adeta hastalandı. Ama Moses Gama’nın cesareti onun için bir örnek oldu. Delikanlı iyice heyecanlandı.

Ondan sonraki haftalar ve aylarca ANC ileri gelenlerinin itidal önermeleri, Moses Gama’nın

hapsedilip yargılanmasını uysalca, korkakça kabullenmeleri Raleigh'yi fena halde öfkeliendirdi. Hiddetini bütün dünyadan çıkarmak istiyordu. Pan Afrikan Kongresi, ANC'den ayrıldığı zaman, delikanlı da kalbinin istediği yere gitti.

Pan Afrikan Kongresi'nin lideri Robert Sobukwe delikanlıyı çağırttı. "Herkes seni övüyor. Amcan olan adamın, babamın, beyazların cezaevinde çürüdüğünü biliyorum. Onu tanıyorum. Mesajımızı ülkedeki her insana ulaştırmalıyız. Çünkü temiz olanlar bizleriz. Yapılacak çok iş var. Sana da bir görev vereceğim, Raleigh Tabaka." Delikanlıyı Transvaal'ın büyük bir haritasının önüne götürdü. "ANC bu bölgeye girmedi." Vereeniging kentinin çevresindeki endüstri merkezlerini ve kömür madenlerini işaret etti. "Çalışmana buradan başlamamı istiyorum."

Raleigh bir hafta içersinde babasını, Vereeniging'e giderek oradaki işlerle ilgilenmesi gerektiğine inandırdı. Evaton'da üç dükkân vardı. Sharpeville'de bir kasap dükkânı ve bir fırın. Babası bu fikri düşündükçe daha da beğenmeye başladı. Sonunda da razı oldu. "Sana oradaki Buffalo yöneticilerinin adlarını vereceğim. Sharpeville'de shebeen'ler açarak işe başlayabiliriz. Bu ana kadar o bölgeden yararlanmadık. Orası çok verimli bir yer."

Raleigh önce ağır ağır hareket etti. Sharpeville'de bir yabancıydı. Yerini sağlamlaştırması gerekiyordu. Ama güçlü ve yakışıklı bir delikanlıydı. Kentte konuşulan dilleri iyi biliyordu. Yani dil Raleigh için bir engel değildi. Ayrıca babasının oradaki işlerini yönetiyordu. Bu yüzden Sharpeville'liler onunla hemen ilgilendiler ve kendisine saygı göstermeye başladılar. Kenttekilerin hepsi de er ya da geç Tabaka'nın fırınına, kasap dükkânına geldiler. Kaygılarını ve dertlerini dinleyen, anlayışlı, güzel konuşan bu genç onları hemen etkiledi. Raleigh beyaz ekmek, tütün vs Köpüklü gazozlar alabilmeleri için onlara para verdi. Bütün çocuklarda raşitizm vardı. Kemikleri eğriliyor, saçları acayip bir bronz renge dönüşüyordu. İyice uyuşuklaşıyorlardı.

Kentliler Raleigh'ye küçük dertlerini anlatıyorlardı. Kentteki kiraların yüksekliğinden, uzaktaki işyerlerine gitmek için daha güneş doğmadan kalktıklarından yakınıyorlardı. Sonra da daha önemli kaygılarını açıklıyorlardı. Evlerinden atıldıklarını, polisin içki, izin belgesi ve fahişelik yüzünden sık sık baskın yaptığını anlatıyorlardı. Ama en çok, hayatlarını kontrol eden izin belgesinden şikâyetçiydiler. Polis durmadan, "İzin belgen nerede?" diye soruyordu. "Bana izin kâğıdını göster." Zencilerin 'lanet olasıca izin kâğıdı,' dedikleri belgelere doğum tarihleri, kentte oturmaya hakları olup olmadığı yazılıydı. Hiçbir zenci 'lanet olasıca izin kâğıdı'nı göstermedikçe işe giremiyordu.

Raleigh dükkânına gelen kentliler arasından heyecanlı gençleri seçmeye başladı. Kalpleri öfkeyle dolu olanları. Önce fırının arkasındaki depoda toplandılar. Un çuvallarının ve ekmek sepetlerinin üzerine oturarak sabahlara kadar konuştular.

Daha sonra çevreye dağılmaya başladılar. Yaşça daha büyük olan kimselerle, okullarda çocuklarla konuşuyorlardı. Birer misyoner gibi, öğretmek ve anlatmak için dolaşıyorlardı. Raleigh kasap dükkânından kazandığı parayla elden düşme bir teksir makinesi aldı. Bildiriler yazarak bunları teksir makinesinde çoğalttı. Küçük, kaba saba şeylerdi bunlar. Hatalar ve düzeltmelerle doluydular. Ve her biri de, "Bu poqo," diye başlıyor, aynı emirle sona eriyordu. "Popo böyle söylüyor. Duyun ve itaat edin." Raleigh'nin seçtiği gençler bildirileri dağıtıyor, cahil kimselere bunları okuyorlardı.

Raleigh başlangıçta fırının arka odasındaki toplantılara yalnızca erkeklerin gelmesine izin veriyordu. Çünkü onlar geleneklerine bağlıydılar. Erkekler avlanır, sürüyü güder ve kabileyi korurlardı. Kadınlar ise kulübelerin damlarını sazla örter, tarlayı sürer, çocuklarını sırtlarında taşırlardı.

Sonra Poqo komutanlarından bir emir geldi. Kadınlar da savaşın bir parçasıydılar. Raleigh bunun

üzerine gençlerle konuştu. Bir cuma akşamı bir kız fırındaki toplantıya katıldı. Xhosa'lardandı. Uzun boylu, güçlü ve güzeldi. Yuvarlak, yüzü bahardaki yaban çiçeklerine benziyordu Raleigh konuşurken kız onu uzun uzun dinledi. Sözleri sona erdiği zaman diğerleri bir süre sessizce oturdular. Sonra gençlerden biri kıza döndü. "Amelia..." Raleigh de böylece ilk defa kızın adını duydu. "Amelia, bize şarkı söyler misin?"

Kız nazlanmadı, utançla başını önüne de eğmedi. Hemen şarkıya başladı. Sesi Raleigh'nin tüylerinin diken diken olmasına yol açtı. Delikanlı Amelia'nın söylediği şarkıyı bilmiyordu, ama sözler kızın sesi gibi etkiledi onu.

Kahramanların adları söylendiği zaman Benim ismim de listede olacak mı?

Amelia daha sonra kendisini getiren gençle birlikte çıkıp gitti. Raleigh o gece kızı rüyasında gördü.

Amelia üç gün sonra ekmek almak için fırına geldi. Raleigh onu ciddi bir tavırla selamladı. "Seni görüyorum, Amelia."

Kız gülümsedi. "Ben de seni görüyorum, Raleigh Tabaka." Delikanlı adının o zamana kadar böyle ahenkli söylendiğini hiç duymamıştı. Amelia şarkı söylüyordu sanki. Kız üç somun ekmek aldı.

Raleigh bunları kâğıtlara pek yavaş sardı. "Tüm adın nedir?"

Beni Amelia Sigala diye çağırırlar.

Babanın köyü nerede, Amelia Sigala?

Babam öldü. Halamla oturuyorum.

Kız yirmi yaşındaydı. Sharpeville ilkokulunda öğretmendi. Amelia gittikten sonra Raleigh bir iskemleye çökerek uzun uzun düşündü.

Cuma gecesi Amelia Sigala tekrar toplantıya katıldı ve onlara şarkı söyledi. Ama Raleigh bu sefer sözleri biliyordu. O da kıza katıldı. Kalın, güzel bariton bir sesi vardı; Amelia'nın şahane soprano sesine iyi uyuyordu.

Raleigh toplantıdan sonra kızı halasının evine kadar götürdü. Kapıda durdular. Delikanlı Amelia'nın koluna dokundu. Cildi ipek gibiydi.

Raleigh pazar günü babasına haftalık raporu vermek için trenle Drake'in Çiftliği'ne gitti. Annesine Amelia Sigala'dan söz etti. İkisi annesinin ailenin tanrılarını sakladığı kutsal odaya girdiler. Kadın siyah bir tavuğu kurban ederek putlarla konuştu. Özellikle dedesinin büyükbabasının heykelciğiyle. Heykel kadına ancak onun duyabileceği bir sesle cevap verdi. Kadın ciddi ciddi dinledi ve başını salladı. Daha sonra baharat ve pirinçle pişirdiği kutsal tavuğu yerlerken de oğluna, "Senin adına babanla konuşacağım," dedi.

Cuma günü toplantıdan sonra Raleigh, Amelia'yı yine evine kadar götürdü. Ama kızın ders verdiği okulun önünden geçerken onu gölgelerin arasına çekti. Birbirlerine sokularak durdular. Raleigh, Amelia'nın yanağını okşadığı zaman kız ondan uzaklaşmaya kalkmadı.

Raleigh, "Babam halana bir temsilci yollayacak," diye açıkladı. "Evlenme fiyatı üzerinde anlaşmak için." Kız sesini çıkarmayınca sözlerini sürdürdü. "Ama istemiyorsan babama bundan vazgeçmesini söyleyebilirim."

Amelia, "Çok istiyorum." diye fısıldadı. Bir kedi gibi Raleigh'ye süründü.

Labola, yani başlık için yirmi sığır istediler. Oldukça pahalı bir fiyattı. Hendrick Tabaka oğluna, "Diğer gençler gibi sen de çalışıp bu parayı kazanmalısın," dedi.

Raleigh sığır almak için gereken parayı ancak üç yılda biriktirebilecekti. Bunu Amelia'ya söylediği zaman kız, “Her gün seni daha fazla istememe neden olacak,” diyerek gülümsedi. “Üç yıl sonra isteğimin ne kadar artmış olacağını düşün.”

Amelia artık okuldan sonra fırına geliyor, ekmekle yuvarlak kara çöreklerin satılmasına yardım ediyordu. Raleigh dükkânı kapadığı zaman ona yemek yapıyordu. Sonra halasının evine kadar yürüyorlardı.

Amelia ancak bir dolap kadar olan küçüçük bir odada yatıyordu. Kız kapıyı açık bırakıyor, ikisi kabile geleneklerinin izin verdiği kadar aşk oyunlarına dalıyorlardı.

Raleigh bir gün artık Buffalo'ların ilçeye sızmalarının zamanının geldiğine karar verdi. Buffalo'lar kentin diğer tarafında, sınır telinin yanındaki evde Hendrick Tabaka'nın izni ve Raleigh'nin yardımıyla bir shebeen açtılar. Burayı daha önce de Hendrick Tabaka adına böyle işler yapmış olan, Drake'in Çiftliği'nden gelme iki Buffalo yönetiyordu. İçkiye su katmak, istekleri uyanan müşterileri memnun etmek için arka odada bir iki kız bekletmek gibi oyunları da biliyorlardı bu adamlar.

Ancak Raleigh adamları kötü bir adı olan yerel polis konusunda uyardı. Özellikle vahşi sarı gözlü, genç bir adam konusunda. Onun gözleri yüzünden Ngwi yani leopar adını takmışlardı. Sert ve zalim bir adamdı. Sharpeville'e geleli beri dört kişiyi vurup öldürmüştü. Bunlardan ikisi ilçeye dagga sağlayan Buffalo'lardı.

Başlangıçta dikkatli ve ihtiyatlı davrandılar. Her müşteriyi inceliyor, yollara gözcüler dikiyorlardı. Ama haftalar geçer ve her gece kazanç daha artarken birazcık gevşediler. Diğer shebeen'ler çok çabuk kapatılmıştı. Müşteriler içkiye öyle susamışlardı ki, Buffalo'lar her zamanki fiyatın üç dört katını alabiliyorlardı.

Raleigh un çuvalları ve kesilmiş koyunların altına sakladığı içki kasalarını kamyonetiyle getirir ve shebeen'de mümkün olduğunca az kalırdı. Çünkü orada geçireceği her an kendisi için tehlikeliydi. Kasaları teslim eder, boş şişeleri ve parayı alır, bütün bu işleri yarım saat içinde bitirerek uzaklaşırdı. Kamyoneti hiçbir zaman kulübenin önünde bırakmaz, telin dışına, kira park ederdi. İki Buffalo teldeki delikten geçerek Raleigh'nin ucuz konyak dolu kasaları taşımasına yardım ederlerdi.

Raleigh bir süre sonra shebeen'in bildirilerin dağıtılması için iyi bir yer olduğunu anladı. Kulübeye broşürlerden bolci getirdi, iki Buffalo'ya ve meyhanede çalışan iki kıza, müşterilere birer bildiri vermelerini emretti.

Mart başlarında, Moses Gama'nın idam cezasının hapse çevrildiği müjdecisi sinden hemen sonra Robert Sobukwe, Raleigh'yi çağırdı. Büyük siyah ilçesi Soweto'da bir evde buluştular. Kutuya benzeyen, düz damlı kulübelere değil bu ev. Kentin kibar mahallesinde bir villaydı. Damı kiremitliydi. Bahçesinde yüzme havuzu, iki arabalık garajı vardı. Kristal camlı büyük pencereleri havuza bakıyordu. Raleigh mavi kamyonetiyle eve vardığında Robert Sobukwe'nin yalnız kendisini çağırmanın olduğunu anladı. Kaldırımın kenarına on iki kadar araba park etmişti. Villanın oturma odasında kırktan fazla insan vardı. Robert Sobukwe'nin adamlarıydı bunlar.

Lider, “Artık kasalarımızı germeye hazırız,” dedi. “Çok çalıştık. Şimdi çabalarınızın meyvelerini almanın zamanı geldi. Pan Afrikan Kongresi'nin güçlü olduğu her bölgede kuvvetimizle beyaz polisi korkutacağız. İzin belgelerine karşı gösteri yürüyüşleri düzenleyeceğiz...”

Raleigh, Robert'i dinlerken otoriter amcası Moses Gama'nın gücünü ve kişiliğini hatırladı. Bu eşsiz gruptan olduğu için gurur duydu. Robert planlarını açıklarken Raleigh de sorumlusu olduğu Sharpeville bölgesinde etkileyici ve güçlü bir gösteri düzenlemeye karar verdi.

Daha sonra toplantıda olanları en küçük ayrıntısına kadar Amelia'ya anlattı. Kız onu dinlerken yuvarlak güzel yüzünde heyecanlı bir ifade belirdi. Amelia, Raleigh'nin gösteri yürüyüşüyle ilgili bildirileri basmasına ve bunları eski içki kutularına yerleştirmesine yardım etti.

Gösteriden önceki cuma günü Raleigh, Buffalo'ların shebeen'ine hem içki götürdü, hem de bir kutu dolusu bildiri.

Raleigh kulübede boş ve dolu şişeleri saydı. Bez torbadaki parayı kontrol etti. İki Buffalo'yu iyi çalıştıkları için kutladıktan sonra ön odaya baktı. Oraya neşeli, gürültücü müşteriler dolmuşlardı.

Sonra yakındaki arka odalardan birinin kapısı açıldı, iriyarı bir Basuto gülümseyerek dışarı çıktı. Raleigh onun yanından geçerek arka odaya girdi. Kız yatağı düzeltiyordu. Omzunun üzerinden baktı, Raleigh'yi görünce ona gülümsedi. Bütün kızlar delikanlıdan hoşlanıyorlardı. Kız parayı hazırlamıştı. Raleigh alıp onun önünde saydı. Sonra da kıza bildiri dolu kutuyu verdi. Delikanlı bildiriye okurken kız da karyolaya, onun yanına oturarak dikkatle dinledi.

Sonra, "Pazartesi günü orada olacağım," diye söz verdi. "Bütün erkeklerime de bunu anlatıp onlara şu kâğıtlardan vereceğim." Kutuyu dolabın dibine koydu. Tekrar Raleigh'ye yaklaşarak onu, "Biraz kalsana," diye davet etti. Tombul, küçük, güzel bir kızdı. Raleigh bir an onunla kalmak istedi. Amelia tam bir Nguni kıızıydı. Batılılar gibi kıskanç değildi.

Kız, "Haydi," diye ısrar ederek Raleigh'yi okşamaya başladı. Delikanlı yatağa doğru bir adım attı. Kızın kahkahalarına katılıyordu. Sonra birdenbire durakladı, gülüşü yarıda kesildi. Gözcülerin ısıklıklarını duymuştu.

"Polis," diye homurdandı. "Leopar..." Birdenbire cip gürültüsü duyuldu. Farlar penceredeki ucuz perdeleri aydınlattı.

Raleigh kapıya doğru atıldı. Ön odada içkiciler kapı ve pencerelerden kaçabilmek için boğuşuyorlardı. Raleigh paniğe kapılmış olan adamları omzuyla iterek mutfığa doğru gitti. Mutfak kapısı kilitliydi. Raleigh anahtarıyla açtı. içeri süzülerek kapıyı tekrar kilitledi. Işıkları söndürüp usul usul evin arka kapısına gitti. Elini tokmağa attı. Arka avluya fırlamak gibi bir hata yapacak değildi. Leopar'ın tabancasını pek çabuk çektiğini biliyordu. Karanlıkta bekledi. Çığlıkları, itişip kakışmaları duyuyordu. Et ve kemiğe inen copların sesini de. Kaslarını germiş, bekliyordu.

Kapının dışından çevik adımlarla koşan birinin hafif ayak sesleri geldi. Birdenbire biri dışardan kapının tokmağını tuttu. Kapıyı aralarken Raleigh kanada olanca gücüyle, omzuyla vurdu. Kapının birine çarptığını duydu. Sonra kahverengi üniformalı bir adamın arkaüstü devrildiğini fark etti. Onun üzerinden atlayarak teldeki deliğe doğru koştu. Açıklıktan çıkarken bir an arkaya göz attı. Polis dizüstü duruyordu. Yüz hatlarının öfke ve can acısından çarpılıp şişmiş olmasına karşın Raleigh onu tanıdı. İnsan öldürmeye meraklı Ngwi'ydi o. Elinde mavimsi tabancası parıldıyordu.

Raleigh karanlıklara dalarken korku hızını artırdı. Ama koşarken bir yandan da sağa sola eğiliyordu. Bir kurşun kulağının hemen yakınından geçti. Raleigh irkilerek başını hızla salladı. Arkasından bir el daha ateş edildi, ama kurşunun nereye gittiğini anlayamadı. Karşısında kamyonet belirmişti. Hemen atlayıp motoru çalıştırdı. Farları yakmadan karanlık gecede hızla uzaklaştı.

Bir ara para torbasının hâlâ elinde olduğunu fark etti. O zaman çok rahatladı. Babası içkilerin mahvolduğuna kızacaktı, ama Raleigh parayı kaybetseydi öfkesi büsbütün artardı.

Solomon Nduli gazeteyle, Michael Courtney'e telefon etti. "Sana bir haberim var. Hemen Assegai'ye gel."

Michael itiraz etti. "Saat beşi geçti. Cuma gecesi bu ilçeye girmek için izin kâğıdı alamam ki!"

Solomon, “Sen yine de gel,” diye ısrar etti. “Seni ana kapıda bekleyeceğim.”

Öyle de yaptı. Michael çelik çerçeveli gözlük takan, uzun boylu zencinin kapının yakınındaki sokak lambasının altında beklediğini gördü. Solomon, Michael’ın şirketten aldığı arabaya binerken genç adam ona sigara paketini uzattı. “Bir tane de benim için yak. Sandviçle bira da getirdim.” Çünkü Johannesburg’da, hatta bütün ülkede bir beyazla bir zencinin birlikte yemek yiyecekleri bir tek yer bile yoktu. Michael arabayı gayesizce sürerken sandviç yiyerek konuştular.

Solomon, “PAK, ANC’den ayrıldığından beri ilk defa büyük bir gösteri yapacak,” diye açıkladı. “Bazı bölgelerde güçlü destek sağladılar. Yaşlıların barışçı siyasetinden hoşnut olmayan genç militanları da aralarına aldılar. Moses Gama’yı örnek almak ve Milliyetçilerle savaşmak istiyorlar.”

Michael, “Delilik bu,” dedi. “Stenlere ve zırhlı arabalara taş ve tuğla atmakla bir şey olmaz ki!”

Evet, tabii delilik. Ama gençlerden bazıları dizlerinin üzerinde yaşamaktansa ayakta ölmeyi tercih edecekler.

Bir saat konuştular. Sonra Michael onu Drake’in Çiftliği’nin ana kapısına götürdü. Solomon, “İşte böyle, dostum,” diyerek arabanın kapısını açtı. “Pazartesi günü iyi bir haber yakalamak istiyorsan Vereeniging bölgesine git.”

Michael sordu. “Evaton’a mı?”

Solomon başını salladı. “Evet, Evaton’a. Ama PAK’ın Sharpeville’de yeni bir adamı var.”

Michael, “Sharpeville,” diye tekrarladı. “Nerede bu? Oradan söz edildiğini hiç duymadım.”

Evaton’un on sekiz kilometre ötesinde.

Yol haritamda bulurum.

Solomon, Michael’ı teşvik etti. “Oraya gitmek bu zahmete değebilir. PAK’ın Sharpeville’deki örgütçüsü partinin genç aslanlarından biri. Güzel bir ‘šov’ hazırlayacağından emin olabilirsin?”

Manfred De La Rey usulca, “Transvaal bölgesindeki polis merkezlerine ne kadar yardım gönderebiliriz?” diye sordu.

Yardımcısı Danie Leroux başını sallayarak şakaklarındaki gümüş tutamları düzeltti. “Uzaklardaki bölgelerden yardımcı yollamak için üç günümüz var.

Hem o güçlere Kap’ta da ihtiyacımız olacak. Tabii uzak merkezler güçsüz ve savunmasız kalacaklar.”

Manfred ısrar etti. “Kaç kişi?”

Danie Leroux istemeye istemeye, “Transvaal’e beş ya da altı yüz kişi,” dedi.

Manfred homurdandı. “Bu yeterli değil. Merkezlere az yardımcı yollar, gücümüzün çoğunu yedekte tutarız. Sorun çıkar çıkmaz hızla o tarafa doğru giderler.” Kontrol odasındaki büyük haritaya döndü. “Transvaal’deki ana tehlike merkezleri hangileri.”

Danie Leroux hiç duraklamadan, “Evaton,” dedi. “Sonra Van Der Bijl Park.”

Ya Sharpeville? Elinde tuttuğu kabaca basılmış bildiriyi kaldırdı. “Ya bu?”

Yardımcısı hemen cevap vermeyerek haritayı incelemiş gibi yaptı. O sırada cevabını hazırlıyordu. Bildiriye Lothar De La Rey’in bulduğunu ve bakanın da oğlu konusundaki duygularını biliyordu. Zaten Leroux da herkes gibi Lothar’ı çok takdir ettiğinden, genç adamı küçümsemeyi ya da bakanını sinirlendirmeyi istemiyordu. Sonunda, “Sharpeville’de karışıklık çıkabilir,” diye mırıldandı. “Ama orası küçük bir ilçe. Her zaman da huzurlu ve sakin bir yerd. Oradaki adamlarımız gerekeni yaparlar. Ben bir tehlike olduğunu sanmıyorum. Sharpeville’e yirmi, otuz kişi göndermemizi önereceğim. Sık sık boykot ve grevler yapılan, geçmiş şiddet olaylarıyla dolu daha büyük ilçelerle ilgilenmeliyiz.”

Manfred sonunda razı oldu. “Pekâlâ. Ancak güçlerimizin en az yüzde kırkını yedek olarak tutmanızı istiyorum. Beklenmedik bir yerde olay çıktığı zaman hızla oraya gidebilmeliler.”

Danie Leroux, “Ya silahlar?” diye sordu. “Bütün ünitelere otomatik silahlar verilmesini emretmek üzereyim.”

Manfred başını salladı. “Ja, en kötü ihtimale karşı hazırlıklı olmalıyız. Düşmanlarımız boyun eğmek üzere olduğumuzu sanıyorlar. Kendi halkımız bile korkmaya, şaşalamaya başlıyor.” Sesini alçalttı, ama şimdi daha öfkeli ve kararlıydı. “Bu durumu değiştirmek zorundayız. Temsilcisi olduğumuz her şeyi yıkıp mahvetmek, ülkeyi kana bulamak isteyen bu insanları ezmeliyiz.”

20 Mart 1960. Pazar günü PAK merkezlerinde müthiş bir çalışma vardı. Herkes beklenti içinde doluydu. Sanki gelecek on yılda pek büyük değişiklikler olacağına sonunda inanmaya başlamışlardı. Radikaller mantıksızca da olsa müthiş umutluydular. Milliyetçi hükümetin devrilmek üzere olduğunu, bütün dünyanın kendilerini desteklediğini düşünüyorlardı. Kurtuluş anı gelmişti. Bunun için son bir çaba gerekiyordu. O zaman apartheid çökecek ve kötü yaratıcılarını, Verwoerd ve yardımcılarını altında ezecekti.

Raleigh Tabaka adamlarıyla birlikte kentte kulübeden kulübeye gezerken müthiş bir mutluluk duyuyordu. Herkese aynı mesajı veriyorlardı. “Yarın tek vücut gibi olacağız. Kimse işe gitmeyecek. Otobüs kalkmayacak. Yürüyerek gitmeye kalkanları da Poqo üyeleri yollarda durduracaklar. PAK’a meydan okuyan herkesin adları alınacak ve cezalandırılacaklar. Yarın beyaz polis bizden korkacak.”

Bütün gün çalıştılar. Amelia da öyle. Ama genç adamla fırının arkasındaki odada çabucak yemek yerlerken kız hâlâ sabahki kadar taze, güçlü ve heyecanlıydı.

Raleigh ona, “Yarın özgürlük güneşinin doğduğunu göreceğiz,” dedi. “Ama uyuyamayız. Bu gece yapılması gereken daha çok iş var.” Amelia’nın elini tuttu. “Çocuklarımız özgür olarak doğacaklar. Biz de ikimiz birlikte insan gibi yaşayacağız, hayvan gibi değil.” Sonra kızı o büyük günün hazırlıklarını tamamlamaları için sokağa çıkardı.

Çalışmalarını bütün gece sürdürdüler. Doğu ufku hafifçe aydınlanırken Raleigh telefon direklerinden birine tırmanıp telleri kesti. Tekrar yere inerek Amelia’ya, “Dostumuz leopar kendisine yardım etmeleri için diğer polisleri kolay kolay çağıramayacak,” dedi. Neşeyle gülüyordu.

Lothar De La Rey cipini gölgelerin arasına bırakarak usulca köşeye yürüdü, orada yalnız başına beklemeye başladı. Geceyi dinliyordu. Sharpeville’de çalıştığı yıllar boyunca kentin ruh halini tahmin etmeyi öğrenmişti. Bu gece kentin vahşice bir heyecan ve beklenti içinde olduğunu da hemen fark etti. Aslında her taraf sessizdi. İnsan dikkatle dinlemedikçe hiçbir şey duyamazdı. Ama dikkatle dinliyordu Lothar. Köpekler huzursuzca havlıyorlardı. Çünkü gölgelerin arasından birilerinin hızla ilerlediğini seziyorlardı.

Sonra Lothar gözcülerin ısıklıklarını duydu. Sokaktaki çetelerin kendilerini tanıtmak için çıkardıkları hafif sesleri de. Gölgelemler arasına gizlenerek yürüdü. O bildiriler eline geçmemiş olsaydı da, bu gece kentin uyanık olduğunu, herke sin sinirlerinin iyice gerildiğini anlayacaktı. Lothar hayal gücü olan, romantik bir genç değildi. Ama artık kara tehlikenin günden güne daha da arttığını iyice anlıyordu. Delikanlıların kabara kabara sokaklarda dolaşırken güvenle meydan okuduklarını görmüş, takındıkları savaşçı adlarını duymuştu: Milletin Mızrağı. Temizler. Lothar bu gece tehlikeyi daha iyi kavramıştı. Görevinin ne olduğunu da biliyordu.

Cipine binerek sokaklarda ağır ağır dolaştı. Siyahlardan oluşan grupları sık sık fark ediyordu. Ama projektörü onlara doğru çevirdiği zaman adamlar karanlıkların arasında kayboluveriyorlardı. Nereye giderse gitsin, karanlıkların arasından yükselen uyarı ısıklıklarını duyuyordu. Sinirleri iyice gerilmişti. Rastladığı kendi devriyeleri de sinirli ve kaygılıydılar.

Hava ağarırken Lothar geri döndü. Sokaklar bomboş ve sessizdi. Oysa bu saatte tren ve otobüslerle iş yerine gidecek olan işçiler sokakları doldururlardı.

Lothar otobüs terminaline vardı. Orası da boştu. Yalnızca gençler, küçük gruplar halinde bekliyorlardı. Hiçbir otobüs yoktu. Ağır ağır delikanlıların önünden geçerken zenciler ona açık açık, küstahça baktılar.

Lothar ana kapıya yaklaştığı sırada birdenbire bağırarak fren yaptı. Telefon direklerinin birinden tellerin sarktığını görmüştü. Kesilmiş olduğu anlaşılıyordu. Saatine baktı. Beşi on geçiyordu. Altıda nöbeti sona erecekti. Ama o gün merkezden ayrılmak niyetinde değildi. Görevini biliyordu. Bunun uzun ve tehlikeli bir gün olacağını da bildiği gibi. Lothar kendini hazırladı.

21 Mart Pazartesi sabahı bin beş yüz kilometre ötede, Kap'taki Langa ve Nyanga ilçelerinde yağmur yağıyordu. Buna rağmen saat altıda Langa bekâr evlerinin önünde hemen hemen on bin kişi toplandı.

Ama polis hazırlıklıydı. Bütün üst rütbeli polis memurlarına Sten'ler verilmişti. Şimdi de zırhlı bir araba kalabalığa doğru yaklaşıyordu. Bir memur mikrofonla onlara bütün toplantıların yasaklandığını, polis merkezine doğru yapılacak bir yürüyüşün saldırı sayılacağını açıkladı.

Siyah liderler öne çıkarak polisle pazarlığa giriştiler. Sonunda kalabalığı dağıtmaya razı oldular. Ama o gün kimse işe gitmeyecekti.

Ancak akşam yürüyüşü için toplanan kalabalık polisi dinlemedi ve dağılmaya da yanaşmadı. Polisler coplarla zencilere saldırdılar. Onlar da taşlarla karşılık verdiler. Bunun üzerine Sten'lerle ateş açıldı. Kalabalık hızla dağılırken geride iki ölü kaldı.

Ondan sonra Kap yarımadasında haftalarca ayaklanma, taşlama ve gösteri yürüyüşleri devam etti. Sonunda on binlerce zenci yürüyüşe geçti. Kalabalık Caledon Alanı'ndaki polis merkezine de ulaştılar. Ancak zenciler, liderlerine Adalet Bakanı'yla konuşabilecekleri söylendiği zaman sessizce dağıldılar. Liderler konuşmak üzere geldikleri zaman hepsi İç Güvenlik Bakanı Manfred De La Rey'in emriyle tutuklandı. Böylece Kap'taki savaş sona erdi.

Radikal ve şiddet yanlısı siyahların bulunduğu Van Der Bijl Park ve Evaton'da da göstericiler yine polis tarafından durduruldular. Sonunda kararsızlık ve beceriksiz yönetim yüzünden ne yapacaklarını şaşırdılar. Aynı anda Güney Afrika Hava Kuvvetlerinden bir jet üzerlerine doğru daldı. O zamana kadar jetleri bu kadar yakından görmemiş olan zenciler telaşla kaçıştılar. Gösteriler böylece başlamadan bitti.

Büyük Soweyo ilçesinde Robert Sobukwe, Orlando polis merkezine doğru yürümeye başladı.

Yolda birkaç grup ona katıldı. Ama merkeze vardıkları sırada yüz kişi bile değildiler. Polise izin belgesi yasasına karşı geldiklerini, bu yüzden kendilerini tutuklamasını söylediler.

Diğer merkezlerin çoğunda ne gösteri yapıldı, ne de kimse tutuklandı.

Transvaal'ın önemli bir bölümünde öyle pek dramatik şeyler olmamıştı. Ama Sharpeville farklıydı.

Raleigh Tabaka o gece uyumamış, hatta uzanıp dinlenmemişti bile. Örgütlenme işleriyle, adamlarına emirler vermek ve onları teşvik etmekle uğraşmıştı.

Şimdi sabahın altısıydı. Raleigh de otobüs garajındaydı. Avluda büyük taşıtlar sıra sıra duruyor, kaygılı üç kontrolör, şoförlerin gelmesini bekliyordu. Oy sa Raleigh ve yardımcıları gece zenci şoförlerle konuşmuş ve onları uyarmışlardı.

Birdenbire kente giden bomboş yolda biri belirdi. Koşarak geliyordu adam. Kontrolörler umutlandılar, kapıyı açmak için atıldılar. Gelen adamın başında otobüs şoförlerinin giydiği kahverengi kasketlerden vardı.

Raleigh öfkeyle, “Ah!” dedi. “İçlerinden birini atlamışız.” Yardımcılarına şoförü durdurmalarını işaret etti.

Şoför ilerde bekleyen gençleri gördü ve birdenbire durakladı. Raleigh ağır ağır ona doğru ilerledi. Gülümsüyordu. “Nereye gidiyorsun, amca?”

Adam cevap vermeyerek kaygıyla çevresine bakındı.

Raleigh, “Otobüsünü sürecektin, değil mi?” diye ısrar etti. “Herkes Pak’ın sözünü dinledi. Sen de o emri duydun, değil mi?”

Zenci somurttu. “Beslemem gereken çocuklarım var,” diye homurdandı. “Yirmi beş yıldır çalışıyorum. İş bir gün bile asmadım.”

Raleigh üzüntüyle başını salladı. “Sen aptalın birisin, ihtiyar. Onun için seni bağışlıyorum. Kafadaki kurt beynini kemirip bitirmiş. Ama sen halkına ihanet de ettin. Bunun için seni bağışlayamam.” Delikanlılara başıyla işaret etti.

Zenci gençler şoförü yolun kenarındaki ağaççıkların, arkasına sürüklediler. Adam önce karşı koymaya çalıştı. Ama örgüt üyeleri genç ve güçlüydüler. Sayıları da fazlaydı. Şoför darbelerin altında haykırarak yere yığıldı. Hareketsiz kaldığı zaman diğerleri onu tozlu otların üzerinde bırakarak döndüler. Raleigh oradan uzaklaşırken ne pişmanlık duydu, ne de merhamet. O zenci bir vatan hainiydi. Çocuklarına ihanetini anlatacak kadar yaşayabilirse kendini şanslı saymalıydı.

Otobüs terminalinde Raleigh’nin gözcüleri genç adama yalnızca birkaç kişinin boykota karşı gelmeye kalktığını söylediler. Ama onlar da delikanlıları görür görmez telaşla uzaklaşmışlardı.

Bir genç, “Zaten bir tek otobüs bile gelmedi,” dedi.

Hepiniz bugüne iyi başladınız. Şimdi gidelim ve doğmak üzere olan özgürlük güneşimizi selamlayalım.

Diğer nöbetçileri de alarak ilerlediler. Amelia okulun bahçesinde öbür öğretmenler ve çocuklarla bekliyordu. Raleigh’yi görünce ona doğru koştu. Çocuklar gülererek zenci gençlerin peşine takıldılar. Grup kulübenin önünden geçerken herkes dışarı fırladı. Çocukların neşe ve heyecanı onlara da bulaştı. Çok geçmeden Raleigh’yle yardımcılarının gerisinde insanlardan bir sel oluştu.

Büyük meydana yaklaşırken oraya pek çok zencinin toplanmış olduğunu gördüler. Yan yollardan da halk yine alana akıyordu.

Raleigh, Amelia'ya, "Beş bin var mı?" diye sordu.

Kız onun elini sıkarak heyecanla dans etmeye başladı. "Daha fazla! On bin! Belki de on beş bin! Ah, Raleigh seninle gurur duyuyorum. Çok mutluyum. Halkımıza bak! Ne şahane bir sahne, değil mi?" Dönerek genç adama sevgi ve hayranlıkla baktı. "Seninle çok gururlanıyorum, Raleigh. Sen olmasaydın bu insanlar mutsuzluklarını hiçbir zaman fark etmeyeceklerdi. Kaderlerini değiştirecek gücü bulamayacaklardı. Ama şimdi onlara bir bak?"

Raleigh ilerlerken herkes onu tanıyor, geçmesi için yol açıyordu. Genç adamın adını söylüyor, "Kardeşimiz!" diye sesleniyorlardı. Raleigh dipteki tuğla ve moloz yığınının üzerine çıktı. "Size PAK'ın babası olan Robert Sobukwe'den haber getirdim. 'Moses Gama'yı hatırlayın,' diyor. 'Bomboş hayatlarınızı, çektiğiniz acıları ve karşılaştığınız zorlukları unutmayın. Baskı ve sefaleti hatırlayın!' Bir gürültü koptu. Raleigh neden sonra sözlerini tamamlayabildi. "Şimdi izin belgelerimizi yakacağız. Sonra da polis merkezine yürüyeceğiz. Bizi tutuklamalarını isteyeceğiz. Sonra Robert Sobukwe gelip bizim adımıza konuşacak. Polis o zaman bizim erkek olduğumuzu görecektir ve bizden korkacak. Bir daha bu izin belgelerini göstermek zorunda kalmayacağız." Raleigh bu sözlerle kendi de hemen hemen inanıyordu. Her şey o kadar basit ve mantıklı gözüküyordu ki!

Bir ateş yakarak izin belgelerini alevlere attılar.

Saat sekizde polis merkezine doğru yürümeye başladılar.

Michael Courtney, Evaton yürüyüşünün başarısızlıkla sonuçlanışını seyretmişti. Van Der Bijl Parka telefon ettiği zaman orada da durumun aynı olduğunu öğrendi. Gazeteci ondan sonra Sharpeville polisini aradı, ama numarayı bir türlü çıkaramadı. Sonunda öfkeyle büyükannesinin kendisine doğum gününde hediye ettiği küçük arabaya bindi. Johannesburg'a doğru giderken Leon Herstein'in alaylarına kendini hazırlamaya çalışıyordu. "Demek var olmayan bir ayaklanma konusunda bilgi topladın. Seni kutlarım, Mickey. Sana güvenebileceğimi biliyordum."

Michael yüzünü buruşturdu, kendini avutmak için bir sigara daha yaktı. Dörtüol ağzına geldiği zaman gözü bir levhaya ilişti. "Sharpeville" yazılıydı. Michael o yola saptı.

Lothar De La Rey'in çekmecesinde bir tuvalet çantası duruyordu, içinde tıraş makinesi ve diş fırçası bile vardı. Genç adam merkeze döndüğü zaman tuvalette yıkanıp tıraş oldu. Biraz dirilmişti, ama hâlâ kaygılıydı.

İçeri girdiği zaman nöbetçi komiser onu selamladı. "Günaydın. Nöbetten ayrılıyorsunuz sanırım."

Lothar başını salladı. "Hayır. Emniyet amiri geldi mi?"

On dakika önce geldi.

Gece yarısından beri hiç telefon eden oldu mu?

Siz söyleyince fark ettim. Kimse telefon etmedi. Çok garip, değil mi?

Hiç de değil. Telefon tellerini kesmişler. Lothar homurdanarak ekledi. "Günlük defteri okusaydın bunu da görürdün." Sonra da emniyet amirinin odasına girdi.

Adam, Lothar'ın anlattıklarını ciddi bir tavırla dinledi. Sonra da, "Ja," dedi. "İyi çalışmışsın. Çok kaygılıyım. O lanet olasıca bildirileri bulduğundan beri huzurum kaçtı. Bize daha fazla adam vermeliydiler. Yirmi toy stajyer ne işime yarar? Tecrübeli memurları Evaton ve diğer merkezlere göndereceklerine buraya yollamalıydılar."

Lothar adamın büyüklerin verdiği kararları eleştirmesini dinlemek istemiyor, her şeyin önemli bir nedeni olduğunu biliyordu. "Yaya devriyeleri çağırdım. Bence bütün adamlarımızı burada tutmalıyız.

Gücümüz dağılmamalı.”

Emniyet amiri, “Ja,” diye başını salladı. “Ben de aynı fikirdeyim.”

Silah sorunu ne olacak? Depoyu açayım mı?

Ja, Lothar. Evet, açabilirsin.

Tekrar devriyeye çıkmadan önce adamlarla konuşmak istiyorum.

Peki, Lothar. Onlara duruma hâkim olduğumuzu söyle. Bütün emirlere uymalılar. O zaman her şey yoluna girer.

Lothar selam vererek dışarı çıktı. “Komiser, bütün beyaz memurlara silah dağıtılmasını istiyorum.”

Adam şaşırdı. “Sten mi?”

Lothar, “Evet,” diye başını salladı. “Ve adam başına dört yedek fişek haznesi. Emri günlük deftere geçirerek imzalayacağım.”

Komiserle birlikte gidip depoyu açtılar, silahları dağıttılar. Onlara yardım etmek üzere gönderilen çocuklar polis koleji öğrencileriydi. Kısa saçlı, taze yüzlü, heyecanlı çocuklardı. Lothar onlara, “Olay çıkacak,” diye açıkladığı zaman hepsi de adeta huşuyla onu dinlediler. “Zaten sizi o yüzden buraya yolladılar. Emir bekleyin. Emir almadıkça harekete geçmeyin. Ne yapmanız gerektiği söylenir söylenmez de hemen bu emre uyun.”

Lothar adamlarından birini alarak ciple ilçenin ana kapısına gitti. Altıyı geçmişti, ama sokaklar hâlâ çok sessizdi. Lothar birdenbire kaşlarını çatı. Sanki uzaklardan denizin uğultusu geliyordu. Genç adam gaza basarak yan sokağa saptı, sonra da birdenbire fren yaptı. İlerde binlerce zenci yolu kapamışlardı. Polis cipini gördükleri zaman, “Amandla!” diye haykırdılar. Kalabalık dalgalanarak ilerledi.

Lothar bir an geçirdiği şok yüzünden felce uğradı sanki. Şimdi karşısında insanlar değil, bir tek canavar vardı. On bin ağzı, yirmi bin bacağı olan ve anlamsızca homurdanıp haykıran duygusuz bir canavar. Çılgın bir gürühtü karşısındaki. Lothar korkuyordu. Bir an cipi çevirip oradan uzaklaşmak istedi.

Arkada oturan polis korkudan boğuklaşmış bir sesle, “Tanrım,” dedi. “Buradan kaçalım.”

Lothar o zaman kendini topladı ve zayıflığına kızarak, korkusunu yendi. Cipten inip arabanın burnuna çıktı. Ellerini kaldırarak, “Durun!” diye haykırdı. “Geri dönün! Bir polis emri bu.” Ama canavarın homurtusu sesini boğdu. Kalabalık yaklaştı. Lothar şimdi ötekilerin suratlarını görebiliyordu. Hepsi de gülüyorlardı. Ama genç adam Afrikalıların ruh halinin ne çabuk değiştiğini biliyordu. Şiddet bu gülümsemelere çok yakındı. Lothar zencileri durduramayacağını anladı. Fazla yaklaşmışlardı ve çok kalabalıktilar. Üniformasının onları öfkelenirdiğinin de farkındaydı. Yere atlayarak taşıta bindi. Cipi döndürerek gaza bastı. Hızla ilerlerken birdenbire karşısına küçük bir araba çıktı. Sürücü genç bir beyazdı.

Lothar yavaşlayarak yan camı açtı. “Hangi cehenneme gittiğini sanıyorsunuz?” diye bağırdı.

Sürücü pencereden eğilerek nezaketle gülümsedi. “Günaydın.”

Buraya girmek için izniniz var mı?

Evet. Belgeyi görmek ister misiniz?

Lothar. “Hayır,” diye homurdandı. “O belgeyi iptal ediyorum. Buradan hemen gitmelisiniz.

Duyuyor musunuz?”

Evet, duyuyorum.

Lothar ısrarla, “Olay çıkabilir,” dedi. “Tehlikeyesiniz. Size hemen gitmenizi emrediyorum.”

Michael Courtney, “Hemen gidiyorum,” diye cevap verdi. Lothar hızla uzaklaştı.

Michael dikiz aynasından onu izledi, sonra tekrar kalabalığa doğru sürdü arabayı. Sonunda bir kenara çekti. Korku duymuyor, sahneyi tarafsızca seyrediyor, bir yandan da not almaya çalışıyordu. Zenciler onu görünce seslendiler, başparmaklarını kaldırdılar.

İnsan seli akarcasına uzaklaşırken gazeteci de arabasını döndürdü ve onların peşine takıldı. Direksiyonu bir eliyle kullanıyor, diğeriyle hâlâ not alıyordu.

Raleigh en öndeydi. Amelia onun yanında yürüyor, şarkı söylüyordu.

Yol uzun Yükümüz ağır.

Daha ne kadar gideceğiz?

Zenciler gülmüyorlardı artık. Sesleri ıstıraplı bir çığlık gibi yükseliyordu.

Daha ne kadar azap çekeceğiz? Birdenbire çini mavisini gökyüzünde jetler belirdi. Kalabalık durdu. En öndeki jet zencilere doğru daldı. Şarkı kesildi. Onun yerini ilk dehşet ve kararsızlık dolu çığlıklar aldı. Diğer jetler ilk uçağı izlediler. Hepsini de çok alçaktan uçuyordu. Zencilerin bir kısmı dizüstü çöktüler. Bazıları kaçmaya kalkıştılar, ama arkalarındaki sıralardan geçemediler. Bir kargaşa başladı. Erkekler bağılıyor, kadınlar inliyor, çocuklardan bazıları ağlıyordu.

Raleigh’yle Amelia daha birkaç zenci gibi ayaktaydılar. Genç adam, “Korkmayın, dostlarım,” diye bağılıyordu. “Onlar size zarar veremezler.”

Amelia da ondan örnek alarak öğrencilerine seslendi. “Onlar size zarar veremezler, küçüklerim. Kuşlar kadar güzeller. Bakın, güneşte nasıl ışıldıyorlar!” Çocuklar duydukları dehşeti yendiler, içlerinden bazıları şaşkın şaşkın güldü.

Raleigh, “işte yine geliyorlar,” diye bağırdı. “Onlara el sallayın. Böyle.” Zıplayıp gülmeye başladı. Diğer gençler de çabucak onu taklit ettiler. Halk da onlarla birlikte gülüyordu artık. Jetler uzaklaştığı zaman hepsi de rahatladılar.

Yürüyüş ağır ağır tekrar başladı.

Raleigh, “Bugün özgür olacaksınız,” diye bağırdı.

Yakındakiler bu sözleri duydular ve ona inandılar. Dönerek gerilerdekilere seslendiler. “Bugün özgür olacaksınız!”

İlerde polis merkezinin avlu kapıları kapatılıp kilitlenmişti.

Tel örgünün gerisinde polisler bekliyordu. Üniformaları koyu haki renkteydi. Güneş beyaz memurların omuzlarındaki işaretleri ve ellerindeki çirkin silahları ışılatıyordu.

Lothar binanın önündeki basamaklarda durmaktaydı. Yanındaki komiser usulca, “Tanrım,” diye mırıldandı. “Şu kara piçlere bakın. Binlerce zenci var.” Adamın sesine Lothar’ın kaygı ve dehşeti yansımış gibiydi.

Ama genç adam yine kendini topladı, gözlerini şarkı söyleyerek yaklaşan gürühtan ayırarak kendi adamlarına baktı. Hepsinin de renkleri uçmuştu. Ölü gibi hareketsizdiler. Çoğu da pek gençti.

Lothar ilerleyerek adamlarının karşısında durdu. “Olay çıkarmak niyetinde değiller. Yanlarında

karıları ve çocukları var. Bantu'lar savaşacakları zaman kadınları saklarlar.” Sesi sakın ve ifadesizdi. “Yardım güçleri yola çıktı. Yarım saat sonra üç yüz kişi burada olacak. Sakın olun ve emirlere uyun. Yerinizden kılmıdamayın.”

Siyahlar merkeze varmış, kara bir deniz gibi binanın çevresini sarmışlardı. Kapının önünde duran liderler zencilere susmaları için seslendiler. Şarkı ve kahkahalar ağır ağır kesildi.

En öndeki genç bir zenci, “Amirlerinizle konuşmak istiyoruz.” dedi. Ellerini tel örgüye geçirmişti. Arkasındakiler ittiği için yüksek kapıyı sarsıp duruyorlardı.

Emniyet amiri merkezden çıkarak basamaklardan indi. Lothar da onu izledi. İki polis avluyu geçerek kapının önünde durdular.

Emniyet amiri genç zenciye, “Bu yasalara aykırı bir toplantı,” dedi. “Hemen dağılmalısınız.” Afrikaner dilinde konuşuyordu.

Genç adam mutlu mutlu gülümsedi. “Durum daha da kötü.” Adamın damarına basmak için mahsus İngilizce konuşuyordu. “Gördüğünüz gibi hiçbirimizde izin belgesi yok. Onları yaktık.”

Emniyet amiri yine Afrikaner dilinde, “Adın nedir?” diye sordu, t Raleigh çok düzgün bir İngilizceyle, “Raleigh Tabaka,” dedi. “Pan Afrikan Kongresi’nin Sharpeville kolu sekreteriyim. Kapıları açın ve bizi hücrelere kapatın.”

Size beş dakika veriyorum? Emniyet amirinin sesi tehdit doluydu.

Raleigh Tabaka, “Yoksa ne yaparsınız?” diye sordu. “Size boyun eğmezsek ne yaparsınız?”

Arkasında kalabalık şarkı söyler gibi tekrarladı. “Bizi tutuklayın. Lanet olasıca izin belgelerini yaktık. Bizi tutuklayın!”

Sonra birdenbire alaylı kahkahalar duyuldu. Üniformalı polislerle dolu üç askeri kamyonun oluşan bir konvoy ağır ağır geliyordu. Kalabalık büyük arabaların geçmesi için istemeye istemeye yol verdi. Lothar birdenbire çok rahatladı.

Adamlarından bazılarını kapıya çağırdı. Konvoy yaklaşırken zenciler taşıtların yanlarına vurmaya, alay etmeye ve ANC usulü selam vermeye başladılar. Lothar’ın adamları kapıları açtı. Taşıtlar içeri girer girmez de tekrar, çabucak kapattılar.

Lothar emniyet amirini liderlerle pazarlık etmesi ve tehditler savurması için yalnız bırakarak yeni gelen polisleri avlunun çevresine dizdi. Hepsi de silahlıydı. Genç adam daha tecrübeli gözükenleri kamyonların üzerine çıkardı. Oradan çelik tel örgünün dışına, dörtbir yana ateş edebileceklerdi.

Lothar durmadan, “Sakin olun,” diye tekrarlıyordu. “Her şey kontrol altında, yalnızca emirlere uyun.” Tekrar koşarcasına kapıya gitti. Emniyet amiri hâlâ siyah liderlerle tartışıyordu.

Bizi tutuklamadıkça ya da izin belgesi yasası kaldırılmadıkça bir yere gitmeyeceğiz.

Emniyet amiri homurdandı. “Aptallık etmeyin, ikisinin de imkânsız olduğunu biliyorsunuz.”

Raleigh Tabaka, “O halde biz de burada bekleriz,” dedi.

Kalabalık yine şarkı söyler gibi, “Bizi tutuklayın,” diye bağırdı. “Tutuklayın. Şimdi.”

Lothar alçak sesle, “Yeni gelenleri yerlerine yerleştirdim,” diye haber verdi.

Bir olay çıkarsa bu adamların yeterli olacağını umarım. Amir kaygıyla üniformalı polislere bir göz attı, sonra kapıdaki zencilere döndü. “Sizinle yeteri kadar tartıştım. Bu insanları alıp götürün..Bu polis emri.”

Raleigh Tabaka nazik nazik, “Kalacağız,” dedi.

Sabah saatleri ilerlerken sıcak arttı. Lothar adamlarının sıcaklık, susuzluk, toz ve şarkılar yüzünden gitgide daha sinirlendiklerini ve korkuya kapıldıklarını hissetti. İki kere daha takviye kuvvetleri geldi. Şimdi merkezde hemen hemen üç yüz kadar polis vardı. Ama kalabalık bu yüzden azalacağı yerde büsbütün arttı.

Öğle güneşi etrafı kavururken beyazlar da iyice bitkinleştiler. Kalabalığın dalgalanarak tel örgüleri her sarsışında irkiliyorlardı. İçlerinden bir ikisi emir almadan Sten'leri doldurmaya da kalkıştılar.

Lothar emniyet amirine, "Artık bir şeyler yapmamız gerekiyor, efendim," dedi. "Böyle devam edemeyiz. Biri bir şey yapacak." Havada tehlike kokusu vardı.

Sinirleri aynı derecede gerilmiş olan emniyet amiri öfkeyle, "Ne yapmamızı öneriyorsun, De La Rey?" diye sordu. "Bir şeyler yapmamızı istiyorsun. Ben de aynı fikirdeyim. Ama ne yapacağız?"

Lothar beş saatten beri orada bekleyen Raleigh Tabaka'yı işaret etti. "Liderleri kalabalıktan ayırmalıyız. Şu kara köpek hepsini bir arada tutuyor. Onu ve diğer liderleri içeri alırsak kalabalığın ilgisi de söner."

Emniyet amiri sordu. "Saat kaç?"

Lothar kolundaki saate bir göz attı. "Bire geliyor."

Herhalde yeni yardımcı güçler geliyordur. On beş dakika daha bekleyelim. Sonra dediğin gibi yaparız.

Lothar sol tarafı işaret etti. "Şuraya bakın." Kalabalıktaki gençler taş ve tuğlaları kapmaya başlamışlardı.

Emniyet amiri başını salladı. "Ja! Kalabalığı dağıtmalıyız. Yoksa ciddi bir sorun çıkacak."

Lothar en yakınındaki polislere dönerek emir verdi. "Silahlarınızı doldurun ve benimle kapıya gelin." Daha gerideki adamların bu emrin kendileri için de geçerli olduğunu sanarak silahlarını doldurdıklarını fark etti. Onlara yeni bir emir verip vermemeyi düşündü. Ama zaman önemliydi. Liderlerin kalabalıktan ayrılmalari gerekiyordu. Çünkü zenciler şiddete başvurmak üzereydiler. Bazı gençler tel örgüye dayanmaya, onu sarsmaya başlamışlardı bile.

Lothar yanında adamlarıyla kapıya giderek Raleigh Tabaka'yı işaret etti. "Sen." diye bağırdı. "Seninle konuşmak istiyorum." Kilidin yanındaki kare biçimi açıklıktan elini uzatarak genç adamı gömleğinin önünden yakaladı. "Buradan gitmelisin." Raleigh gerilemeye çalışırken arkasındakilere çarptı.

Amelia haykırarak Lothar'ın bileğini tırmaladı. "Bırak onu. Ona zarar veremezsin!"

Çevredeki gençler neler olduğunu fark ederek omuzlarıyla tele vurdular. "Jee!" diye bağııyorlardı. Nguni cengâverlerinin hiç dayanamadığı savaş çılgılığıydı bu.

Raleigh'nin Lothar'la boğuştuğu yerin gerisindeki grup tel örgüye saldırdı. Tel sarsıldı, içeriye doğru devrilmeye başladı.

Lothar adamlarına bağırdı. "Geri çekilin!"

En gerideki zenciler ne olduğunu anlamak için ilerlediler ve tel örgü de devrildi. Lothar geriye doğru sıçradı, ama yine de' maden direklerden biri ona hafifçe çarptı. Genç adam dizüstü düştü. Artık zenciler çığrından çıkmışlardı. Avluya daldılar. Kalkmaya çalışan Lothar'ı çiğneyip geçiyorlardı. Kalabalığın arasından atılan bir tuğla kamyonlardan birinin camına geldi. Cam tuzla buz oldu. Kadınlar haykırıyor, arkadan itildikleri için ilerleyen erkeklerin ayakları altına düşüyorlardı.

Tellerin üzerinden taşlar ve tuğlalar atılırken Lothar da ayağa kalkmayı başardı. Savaş çılgılığı yüzünden deliye dönmüş olan zenciler onu sürüklerken üstün bir atlet olduğu için dengede kalmayı başardı.

Sonra bir ses duydu. Korkunç bir ses. Bu insanların vücutlarına kurşun saplanırken çıkan tok sestti. Lothar, “Hayır!” diye bağırdı. “Ah, Tanrım, olamaz!” Ama Sten’lerin gürültüsü etrafta yankılanıyor, genç adamın itirazını boğuyordu.

Lothar tekrar, “Ateş kes,” diye haykırmak istedi. Ama boğazı duyduğu dehşet yüzünden tıkanmıştı sanki. Farkına varmadan Sten’ini kaldırdı. Çevresinde zenciler telaşla dönmeye başlamışlardı. Lothar’a çarptıkları için genç adam silahını ancak beli hizasına kadar kaldıracabildi. Kendini engellemeye çalıştı. Ama sanki kontrolünde olmayan bir kâbus görüyordu. Elindeki Sten sarsılıyor, elektrikli testere gibi bir ses çıkarıyordu. Birkaç saniyede silahtaki otuz kurşun da boşaldı. Lothar, Sten’i çevirdi, bir tırpan gibi kullanmaya başladı. Şimdi zenciler yerde, tozların içinde yatıyor, sarsılıp inliyorlardı.

Lothar ancak o zaman ne yaptığını kavrayabildi, bağırmaı da başardı. “Ateş kes! Ateş kes! Durun! Durun!” Kamyonların tepesindeki bir adam silahını kaldırarak yeniden ateş etti. Lothar taşıın üzerine sıçrayarak namluya vurdu. Son kurşunlar tozlu havaya doğru uçu.

Lothar o yüksek yerden, devrilmiş olan tel örgüye ve yerde yatan ölülerle yaralılara baktı. Ruhu dondu sanki. Genç adam boğulurcasına, “Ah, Tanrım, beni affet,” diye inledi. “Ne yaptım ben? Ah, ne yaptım ben?”

Michael sabah bir ara okula girmiş, gazeteye telefon ederek bir fotoğrafçı istemiş, zenci foto muhabiri öğleye doğru ona katılmıştı. Michael ona ne istediğini anlatmış ve genç adam da kalabalığa karışarak uzaklaşmıştı.

Michael şimdi kalabalığın hemen gerisinde duruyordu. Ta oradan bile, avluya açılan kapının sarsıldığını, sonra da devrildiğini gördü. Delikanlı o güne kadar hafif makineli tüfeğin sesini hiç duymamıştı. Bu yüzden işittiği sesi tanıyamadı. Ama ete saplanan kurşunların sesi ona yabancı değildi. Çocukluğunda babasıyla çıktıkları safaride bunu duymuştu. Michael yine de kulaklarına inanamadı. Ancak sonra taşıtların tepesindeki polisleri, ellerindeki silahların nasıl sarsıldığını gördü.

Ateş açılır açılmaz zenciler de kaçışmaya başladılar. Michael’ın önünden geçerlerken bazıları gülüyorlardı. Sanki bütün bunlar gülünç bir oyunmuş gibi!

Kırılmış olan kapının önünde cesetler yatıyordu. Ama silahlar hâlâ patlıyor ve gerilerde de insanlar yere yığılıyorlardı. Hatta Michael’ın yanında bile. Kurşunlar delikanlının başının yanından geçiyordu. Michael şok geçiriyor, ipnotize olmuş gibi kımıldamıyordu.

Sonra genç bir çift yanından koşarak geçti. Michael onları tanıdı. En önden yürüyen genç adamla kızdı bu. Uzun boylu, yakışıklı delikanlı ve ay yüzlü güzel kız. Hâlâ el eleydiler. Genç adam kızı sürüklemesine götürüyordu. Ama Michael’ın önünden geçer geçmez kız delikanlının elinden kurtuldu. Dönerek, katliam arasında şaşkın şaşkın duran bir çocuğa doğru koştu.

Kız çocuğu kucasına almak için eğildiği sırada kurşunlar vücuduna saplandı. Kız sarsıldı, ama birkaç saniye ayakta kaldı. Michael kurşunların onun sırtından fırladıklarını gördü. Çevreye pembe et parçacıkları ve kanlar sıçradı.

Kız dans eder gibi döndü, dizleri bükülmeye başladı. Michael o zaman göğsünde iki büyük yara olduğunu gördü. Kız dizüstü düştü. Delikanlı da geri dönmüştü. Kızı tutmaya çalıştı. Ama ellerinin arasından kayarak yüzüstü devrildi. Genç adam yanına diz çökerek onu kucakladı. Michael o zaman

delikanlının yüzündeki ifadeyi gördü. O ana kadar hiçbir insanın suratında böylesine bir ıstırap görmemişti.

Raleigh, Amelia'yı sıkıca tutuyordu. Kızın başı uykulu bir çocuk gibi omzuna düşmüştü. Genç adam Amelia'nın kanının kendi gömleğine yayıldığını hissediyordu. Kahve kadar sıcaktı. O boğucu sıcakta garip, tatlı bir kokusu vardı. Raleigh cebinden mendilini çıkararak Amelia'nın yanağındaki tozları, toprakları sildi. Usulca, şarkı söyler gibi, "Uyan, küçük ay," diyordu. "Tatlı sesini duyayım..."

Kızın gözleri açıktı. Raleigh bu gözlerin içine bakmak için onu biraz döndürdü. "Benim, Amelia. Ben, Raleigh. Beni göremiyor musun." Ama kızın gözleri camlaşmaya başlamıştı bile. Raleigh, Amelia'yı göğsüne İyice bastırdı. Çevrelerinde ölümler ve yaralılar yatıyordu.

Polisler devrilmiş kapıdan çıkmaya başlamışlardı. Şaşkın şaşkın, sersem sersem dolaşıyorlardı. Boş silahları ellerinden gevşekçe sarkıyordu.

İçlerinden biri yaklaştı. Raleigh kendini kapıda yakalayan sarışın genci tanıdı. Başından kasketi düşmüş, ceketinin üst düğmesi kopmuştu. Kısa saçları terden daha koyu renk duruyordu. Balmumu gibi alnında da ter taneleri parlıyordu. Genç adam birkaç adım ötede durarak Raleigh'ye baktı. Saçlarının sarı olmasına karşılık kalın kaşları siyahtı. Gözleri ise bir leopar gibi sapsarı. Raleigh o zaman bu gencin o takma adı nasıl hak ettiğini anladı. Polisin açık renk gözlerinin altında yorgunluk ve dehşetin neden olduğu mor lekeler vardı. Dudakları kuruyup çatlamıştı.

İki genç birbirlerine baktılar. Zenci genç kucağında ölmüş olan kızla tozların arasına diz çökmüştü. Üniformalı beyaz genç elinde boş Sten'le duruyordu.

Lothar De La Rey boğuk, çatlak bir sesle, "Böyle olmasını istemedim," dedi. "Çok üzgünüm."

Raleigh cevap vermedi. Duyduğunu ya da anladığını belirtecek bir hareket de yapmadı. Lothar olduğu yerde döndü, yaralıların ve ölümlerin arasından geçerek uzaklaştı.

Raleigh, Amelia'nın gözlerini kapattı. Sonra kızın bluzunun önünü açarak sağ elinin iki parmağını Amelia'nın yaralarına soktu. "Parmaklarım vücudunun içinde," diye fısıldadı. "Sağ elimin parmakları vücudunun içinde ve ben yemin ediyorum, sevgilim. Öcünü alacağım. Aşkımız, hayatım ve ölün üzerine yemin ediyorum. Öcünü alacağım."

Sharpeville'deki katliamı izleyen kaygılı günlerde Verwoerd ve iç Güvenlik Bakanı güç ve kararlılıkla hareket ettiler. Güney Afrika Devleti'nin hemen hemen yarısında acil durum ilan edildi. PAK ve ANC yasaklandı, pek çok kimse tutuklandı. Bazı tahminlere göre tutuklu sayısı on sekiz bine yaklaşıyordu.

Nisanın başlarında kabine acil durumu görüşmek için toplandığı zaman Şasa Courtney bütün siyasal geleceğini tehlikeye atarak izin belgesi sisteminin kaldırılmasını istedi. Kabineden başka üç bakan da onu desteklediler.

Ama Verwoerd öfkesinden ateş saçan gözlerle onlara bakarak ayağa fırladı. "Böyle bir şeyi düşünemem bile! O izin belgesi sistemini bir tek amaçla koyduk. Zencilerin büyük kentlere doluşmalarını önlemek için." Başbakan çok sert birkaç sözle isteği reddetti ve bu konuyu tekrar açan herhangi bir bakanın siyasal intihara kalkışmış olacağını da açıkladı.

Ama Dr. Verwoerd da birkaç gün sonra uçurumun eşiğine kadar geldi. Başbakan, Ran Paskalya Sergisi'ni açmak için Johannesburg'a gitti. Oradaki kalabalık dinleyici kitlesinin kaygılarını gideren güzel bir konuşma yaptı. Tam coşkun alkışlar arasında yerine oturacağı sırada, görünüşü hiç dikkati çekmeyen bir beyaz, sıraların arasından ona yaklaştı. Herkesin gözü önünde taban basını çekerek

Verwoerd'un kafasına iki el ateş etti. Kanlar yüzünden akmaya başlayan adam yere yığılırken güvenlik memurları suikastçıyı yakaladılar. Katil yakından ateş ettiği için iki kurşun da Verwoerd'un kafasına saplanmıştı. Ama doktorların ustaca bakımı ve kendi güçlü yaşama isteği sayesinde ölümden kurtuldu.

Bir ay kadar sonra hastaneden çıkarak tekrar görevinin başına döndü. Suikastçinin akli dengesinin bozuk olduğuna karar verildi, adam bir akıl hastanesine gönderildi. Verwoerd iyileştiği sırada ülke de sakinleşmişti. Manfred De La Rey'in polisleri duruma tümüyle hâkimdiler artık.

Tabii bütün dünya katliamı ve kontrolü yeniden ele geçirmek için alınan önlemlere sert tepki gösterdi. Güney Afrika'yı suçlayanların en başında Amerika vardı. Birleşik Devletler birkaç ay sonra ambargo koyarak ülkeye silah satışını yasakladı. Johannesburg borsasının geçirdiği kriz, emlak değerlerinin düşmesi ve sermayenin ülkeden kaçması yabancı devletlerin tepkisinden daha da zararlı oldu.

Manfred De La Rey olaylar sona erdiği sırada yerini daha da sağlamlaştırmış, gücünü arttırmıştı. Halkının istediği gibi davranmıştı. Güçlü ve dürüst kararlılıkla. Artık kabinenin en kıdemli bakanlarından. İlerde Hendrick Verwoerd'un yerine de geçecekti. Pan Afrikan Kongresi'ni ve ANC'yi parça parça etmişlerdi. Zenci liderler iyice şaşkındılar. Bir kısmı saklanıyorlardı. Bazıları da ülkeden kaçmıştı.

Artık güvenlik sağlandığı için Verwoerd da o önemli, altın hayalinin gerçekleştirilmesiyle ilgilenebilirdi. Afrikanerdom'la. Yani ülkenin bir Cumhuriyet olmasıyla.

Referandum 1960'da yapıldı. Verwoerd, Afrikanerlerin oylarıyla istediğini elde etti. Ertesi yıl mart ayında Londra'ya gitti. İngiliz Milletler Topluluğu ülkelerinin başbakanlarının yapacakları toplantıya katılacaktı. Orada bu birliğin üyeliğinden çıktıklarını açıkladı.

Manfred De La Rey ona Pretoria'dan, "Ülkenizin vakar ve gururunu korudunuz," diye bir telgraf çekti. "Milletin size sonsuza kadar sürecek bir minnet borcu var."

Verwoerd ülkesine döndü. Halk ona hayrandı, kendisine tapıyordu adeta.

Bu mutluluk arasında, İngiliz muhaliflerden ancak birkaçı Verwoerd'un kaç ka pıyı birden kapayıp kilitlediğini fark edebildiler. Macmillan'ın da tahmin ettiği gibi, ilerdeki yıllarda Afrika'nın güney ucunda soğuk ve kasvetli rüzgârlar esmeye başlayacaktı.

Cumhuriyet kurulmuştu artık. Verwoerd da bunu koruyacak olan nöbetçileri seçebilirdi. Tehlikeli aylar sırasında kendisinden beklendiği kadar amansız ve zalim davranmayan Adalet Bakanı Erasmus, Roma'ya elçi olarak gönderildi. Verwoerd kabineye yeni iki bakanını tanıttı.

Yeni Savunma Bakanı R Botha, Kap'taki Georgie bölgesindendi. Erasmus'un yerini alan bakan ise Balthazar Johannes Vorster'di. Şasa Courtney, Vorster'i çok iyi tanıyordu. Adam ilk konuşmasını yaparken onun Manfred De La Rey'e çok benzediğini düşündü.

İkisi aynı yaşıydılar. Vorster de Manfred gibi savaş sırasında Smuts'a karşı olan, Nazi yanlısı, aşırı sağcı Ossewa Brandvlag'a üye olmuştu. Manfred savaş boyunca Almanya'da kaldığını kabul ediyorsa da, hayatının bu dönemi konusunda fazla konuşmuyor, esrarlı bir tavır takınıyordu. Johannes Vorster ise savaşı Smuts'un toplama kampında geçirmişti.

Vorster de, Manfred de, Afrikanerlerin kalesi sayılan Stellenbosch Üniversitesi'nde okumuşlardı.

Şimdi aynı uzun masada oturan adamlar birbirlerine şaşılacak kadar benziyorlardı. İkisi de iriyarı, güçlü kuvvetli erkeklerdi. Buldok gibi. İkisi de tam anlamıyla birer sert Boer'di. Kuşkusuz, inatçı ve amansız. Vorster saldırgan bir tavırla konuşmaya başlarken, Şasa da bu benzetme konusunda hiç

yanılmamış olduğunu anladı. “Savaş yıllarını nerede geçirdiğimi hepiniz biliyorsunuz. Beni yargılamadan toplama kampı na atıldılar!” Adam birdenbire muzip bir gülümsemeyle diğerlerine baktı. Bu gülümseme aksi suratını aydınlattı.

Ve şimdi itiraf ediyorum... bu çok etkili oldu. Böylece bir sorun yaratmamı engellediler. Şimdi ben de bu ülkeyi mahvetmek isteyenlere aynı biçimde davranacağım. Onların sorun çıkarmalarını önleyeceğim. Bana devletin düşmanı olan bir kimseyi tutuklama, yargılamadan doksan güne kadar hapsedme yetkisinin verilmesini istiyorum.

Bu sözler Şasa’yı çok sarstı. Zaten gelecek konusunda da çok karamsardı. Özellikle silah ambargosu ve mali kriz yüzünden. Ancak Şasa ülkenin kendi silahlarını yapabileceğine inanıyordu. Bunu kabine toplantısında açık açık anlattı. Sonra da, “ikinci derdimizse,” diye devam etti. “Para. Sharperville olayından beri sermaye ülkeden kaçıyor. Cecil Rhodes her zaman, ‘Museviler iyiye işaret sayılacak kuşlardır,’ derdi. ‘Museviler bir işe giriştikleri zaman bu o işin başarılı olacağını gösterir. Ya da o ülkenin. Museviler gitmeye başladıkları zaman durumun daha da kötüleşeceğini anlayabilirsiniz. Acı gerçek şu, baylar. Bizim Musevilerimiz buradan ayrılmaya başladılar. Onların burada kalmaları ya da geri dönmeleri için çekici bir şeyler bulmalıyız.”

Masadakiler huzursuzca kımıldandılar. Çünkü Milliyetçi Parti iki dünya savaşı arasındaki Musevi düşmanlığından yararlanılarak kurulmuştu. Bu düşmanlık sönmüştü, ama yine de zaman zaman izlerine rastlanıyordu.

Şasa diğer bakanların sıkıntılı hallerine aldırmadan ekledi. “İşte gerçek bu, baylar. Ama bu durumu değiştirebiliriz. Yabancı işadamları ve yatırımcılar hükümetin devrilmek üzere olduğuna ve ülkenin karanlıklara gömüleceğine inanıyorlar. Onları böyle olmadığına ikna etmeliyiz.”

Şasa toplantıdan çıktığı sırada bitkin haldeydi. Ama Jaguarla eve dönerken kendini topladı. Bu bakımdan dayanıklı bir insandı. Malikânenin önünde arabadan indi. Hasat mevsimi çoktan geçmiş, zenciler şimdi asmaları buduyorlardı. Şasa aralarına girerek bir süre zencilerle konuştu. Adamların dertlerini dinledi. Sonra bir atlının bağlara doğru doludizgin geldiğini fark ederek birdenbire sustu. Duvarın köşesinde İsabella’nın atını hazırlamaya çalıştığını görünce kızının ne yapmak niyetinde olduğunu anladı. Kısırak henüz tam anlamıyla terbiye edilmemişti. İsabella’nın üzerinden aşmayı düşündüğü taş duvar ise bir buçuk metre yüksekliğindeydi.

Şasa, “Yapma, Bella,” diye fısıldadı. “Yapma, bebeğim.”

Ama kız atı duvara doğru sürdü. Hayvan da onun gizli emrine uyarak engeli aştı.

Şasa soluğunu tutmuştu. Sonunda bütün kaygılarına rağmen kızının çok usta bir binici olduğunu düşündü. İsabella atı döndürerek babasına doğru geldi.

Şasa’ya, “Hani benimle ata binecektiniz, baba,” diye çattı.

Adam o atlayış yüzünden kızını azarlamak istiyordu, ama kendini tuttu. Çünkü İsabella’nın atı döndürüp aynı şeyi tekrarlamaya kalkışacağını biliyordu. Kendi kendine, bu çocuk benim kontrolümden ne zaman çıktı, diye sordu.

Sonra da hüznle gülümseyerek sorusunu cevapladı. Doğduktan on dakika sonra.

İsabella ekledi. “Sizi hemen hemen bir saat bekledim.”

Şasa, “Devlet işleri...” diye başladı.

Bu bir özür değil, baba. Söz sözdür. Kız sonra birdenbire güldü. Attan inerek babasının boynuna atıldı. Şasa kızının halinden, onun kendisinden bir şey isteyeceğini hemen anladı. Üstelik İsabella

onun başlangıçta buna razı olmayacağını da seziyordu.

Baba kız eve doğru yürümeye başladılar. İsabella üniversitede geçen gülünç bir olayı anlattı.

Şasa kızının üniversitede bir yıl dayanabilmesine şaşıyordu. O da Sean gibi heyecan peşindeydi. Hiçbir şeyle uzun süre ilgilenemiyordu. Yüzü ve vücudu olağanüstü güzeldi. Çok zeki ve neşeliydi. Ama her zaman huzursuzdu. Sıkılıveriyordu. Şasa onun üniversiteden mezun olmadan ayrılacağını anlıyor, bunu kabullenmeye çalışıyordu. İsabella her zaman okulu küçümseyip duruyordu. “Bir düş dünyası. Çocuklara göre bir yer.”

Şasa, “Sen de daha çocuksun,” diye cevap verdiği zaman da kızıyordu.

Ah, babacığım, hiç anlamıyorsunuz!

Öyle mi? Bir zamanlar senin yaşında olduğuma inanmıyor musun?

Herhalde öyleydiniz. Ama o İsa’nın doğumundan önceymiş.

İsabella’nın sürüyle hayranı vardı. Hatta esirleri. Onlara acımasız bir kayıtsızlıkla davranıyor, sonra da adeta kedileri andıran bir hainlikle ilişkisini kesiveriyordu. Böyle zamanlarda huzursuzluğu büsbütün artmaktaydı.

Şasa öfkeyle, ona daha sert davranmalıydım, diye düşünüyordu. Sonra birdenbire güldü. Ah, tek şımarttığım çocuğum o. Çok geçmeden de yanımdan ayrılacak.

Kızının sözleriyle daldığı düşüncelerden uyandı. “Biliyor musunuz, böyle güldüğünüz zaman dünyanın en seksi erkeği oluyorsunuz?”

Şasa duyduğu memnunluğu gizlemek için sert sert, “Seksi olmak konusunda ne biliyorsun, küçükhanım?” dedi.

Öğrenmek ister misiniz?

Şasa telaşla reddetti. “Teşekkür ederim, istemem. Herhalde şuracıkta yüreğime iner.”

“Zavallı, babacığım.” Kız Şasa’yı kucakladı bir an. i Şasa, “Pekâlâ Bella,” dedi gülümseyerek. “Bana ne istediğini açıkla. Ağır ateş sonucu bütün savunma sistemim yıkıldı.”

“Ah, babacığım, sanki ben dolaplar çeviren düzenbaz bir kızmışım gibi konuşuyorsunuz.” İsabella bir an durdu, sonra da açıkladı. “Annemden bir mektup aldım.”

Şasa bir an bu sözlerin anlamını kavrayamadı. Sonra gülümsemesi dondu. “Biraz hızlı yürüsek.”

Annemden söz etmek istiyorum. Siz ondan boşanalı beri konu hiç açılmadı.

“Konuşulacak bir şey yok. Annen hayatımızdan çıktı.” H İsabella başını salladı. “Hayır. Annem beni görmek istiyor. Beni ve Mickey’i. Bizi Londra’ya çağırıyor.”

Şasa öfkeyle, “Hayır,” dedi. “Olmaz.”

O benim annem.

O bu hakından çoktan vazgeçti.

Annemi görmek istiyorum. O da beni.

Bunu başka zaman konuşuruz.

Ben şimdi konuşmak istiyorum. Niçin Londra’ya gitmeme izin vermiyorsunuz?

Annen toplum düzenine aykırı şeyler yaptı. Seni kötü biçimde etkileyebilir.

İsabella, “Ben istemedikçe kimse beni etkileyemez,” dedi. “Sahi, annem ne yaptı? Şimdiye kadar

kimse bunu açıklamadı.”

Annen bilerek, isteyerek ihanet etti. Hepimize ihanet etti hem de. Kocasına, babasına, ailesine, çocuklarına ve vatanına!

İsabella bağırdı. “Buna inanmam! Annem herkesin iyiliğini isterdi.”

Sana ayrıntıları açıklayamam, Bella. Açıklamayacağım da. Ama bana inan. Eğer anneni çabucak ülkeden kaçırmasaydım, kendi babasının ölümü olayında katile suç ortaklığı ettiği ve vatanına ihanete kalkıştığı için onu da yargılayacaklardı.

Bir süre sessiz yürüdüler. Kız babasından biraz uzaklaştı. Sonra yavaşça. “Anneme olanları bana kendisinin anlatabilmesi için bir fırsat verilmeli,” di; ye mırıldandı.

Gitmeni yasaklayabilirim, Bella. Henüz reşit değilsin. Ama bunu yapmayacağım. Senden yalnızca o kadını görmek için Londra’ya gitmemeni isteyeceğim.

Kız babasının yüzündeki ifadeyi fark ederek Şasa’ya yaklaştı. “Lütfen beni anlamaya çalışın, baba. Sizi çok seviyorum. Ama annemi de sevdiğimi unutmamalısınız. Gitmem gerekiyor.”

Yine uzun bir sessizlik oldu.

Eve yaklaştıkları zaman Şasa, “Ne zaman?” diye sordu.

Henüz kararımı vermedim.

Sana ne yapacağımızı söyleyeyim. İlerde bir gün Londra’ya birlikte gideriz. Belki İsviçre’de bir hafta kayak yaparız. Ya da İtalya’da biraz dolaşırız. Hatta sana yeni elbiseler almak için Paris’e bile uğrayabiliriz. Tanrı da biliyor ya, kılık kıyafetin hiç yok.

Sevgili babacığım, siz çok kurnazsınız, değil mi?

Weltevreden’in önündeki basamaklardan çıkarken gülüyorlardı. Kol kola girmişlerdi, içeri girdikleri sırada Centaine de çalışma odasından çıktı. Onları görür görmez okumak için taktığı altın çerçeveli gözlüğü hemen çıkardı. Aile üyelerinin onu gözlüklü görmelerinden hiç hoşlanmazdı.

Neden bu kadar neşelisiniz? Bella’nın yüzünde yine o zafer dolu ifade var. Bu sefer seni neye razı etti, Şasa? Centaine cevap beklemeyerek, beyaz siyah kare mermer döşenmiş holün ortasında duran, hasıra sarılı, muz biçimi bir paketi işaret etti. Üç metre boyundaydı. Şasa, bu demin sana geldi. O zamandan beri de holde duruyor. Lütfen bu neyse ortadan kaldır.”

Centaine, Blaine’in ölümünden sonra hemen hemen bir yıl Rhodes Hill’de yalnız başına oturmuştu. Sonunda Şasa annesini evini kapayarak tekrar Weltevreden’e dönmesi için ikna edebilmişti. Şimdi kadın sıkı bir program uyguluyor, herkesin de buna uymasını istiyordu.

Şasa paketi ucundan kaldırmayı denedi. “Bu da nedir?” Sonra homurdandı. “Her neyse kurşundan yapılmış olmalı.”

Garry merdivenin yukarsından seslendi. “Durun, baba. Bir yerinizi sakatlayacaksınız.” Merdivenden hızla indi. “Bunu ben taşıyım. Nereye götüreceksiniz?”

Silah odası uygun. Sağol, Garry.

Garry gücünü göstermekten hoşlanırdı. Ağır paketi kolaylıkla kaldırarak silah odasına götürdü, şöminenin önündeki aslan postunun üzerine bıraktı. “Açmamı ister misiniz?” Babasının cevabını beklemeden ipleri çözmeye başladı İsabella masanın kenarına ilişti. Hiçbir şeyi kaçırmak niyetinde değildi. Garry son hasırı da açıncaya kadar hiçbirini konuşmadı.

Sonra Şasa soluğunu tuttu. “Şahane bu! Şimdiye kadar böyle bir şey hiç görmedim.” Paketten

üzerine oymalar yapılmış bir fildişi çıkmıştı. Hemen hemen üç metre boyunda vardı. Bir ucu genç kız beline kadar, diğeri de sıvıceydi.

Garry, “En aşağı yetmiş kilo var,” dedi. “Ama şu işçiliğe bir bakın.”

Şasa böyle bir eseri ancak Zanzibar’daki fildişi ustalarının yaratabileceğini biliyordu. Bütün fildişinin üzerine en ince ayrıntısına kadar av sahneleri oyulmuştu.

İsabella bile etkilenmişti. “Çok güzel. Kim yollamış bunu?”

Bir zarf koymuşlar. Şasa hasırları işaret etti. Garry zarfı alarak babasına verdi.

Zarfin içinden bir tek sayfa çıktı.

“Sevgili babacığım, Doğum gününüz kutlu olsun. O gün hep sizi düşüneceğim.

Şimdiye kadar vurduğum en büyük fil bu.

Neden benimle ava çıkmıyorsunuz?

Sevgiler.

Sean.”

Şasa fildişinin yanına çömelerek oymaları okşadı. “Lütfen beni yalnız bırakır mısınız?” Sesinin boğuklaşmasına neden olan, oymaların güzelliği değildi. Yüzündeki ifadeyi görmemeleri için çocuklarına bakamıyordu.

İsabella nedense itiraza kalkışmadı. Ağabeysin elinden tutarak odadan çıkardı.

Şasa yine fildişini okşayarak, “Doğum günümü unutmamış,” diye mırıldandı. “Gittiğinden beri bir kere olsun unutmadı zaten.” Öksürdü ve birdenbire ayağa kalktı. Mendilini çıkararak burnunu, sonra gözlerini sildi. “Ben ona bir tek mektup yazdım. Sean’ın mektuplarının birine bile cevap vermedim.” Mendili cebine sokarak pencereye gitti. Çim alanda dolaşan tavus kuşlarını seyretmeye başladı. “Çocuklarımın arasında daima en çok Sean’ı sevdim. Budalaca, zalimce bir şey bu. Ah, Tanrım, onu tekrar görmek için neler vermezdim!”

Sean o sırada MauMau avına çıkmıştı. Dört adam tek sıra halinde ilerliyorlardı. En önde Ndroba kabilesinden bir iz sürücü vardı. Sean Courtney, Matutu adlı iz sürücünün hemen arkasındaydı. Zenciyi silahıyla koruyor, gerektiği zaman ani karar verecek durumda ilerliyordu. Sean üç beyaz adamın en genciydi. Ama yine de lider oydu. Kimsenin buna itiraz ettiği yoktu.

Sıradaki üçüncü adam Alistair Sparks’tı. Kenyalı bir ailenin üçüncü oğluydu. Son derece dayanıklı bir adamdı, bölgeyi iyi tanıyordu ve usta bir avcıydı. Gelgelelim tembeldi. Yeteneklerini kullanması için zorlanması gerekiyordu.

Onun arkasından Raymond Harris geliyordu. Ellisinde olan adamın sırtması vardı. Durmadan da cin içiyordu. Ama bir zamanlar Doğu Afrika’nın efsaneleşmiş beyaz avcılarındandı. Sean’a bütün bildiklerini öğretmişti. Ve sonunda öğrenci, öğretmenini geçmişti. Raymond şimdi rahatlıkla en arkadan geliyordu. Her şeyi Sean’la Matutu’ya bırakmıştı. Onlar MauMau’ları öldürebilmek için en uygun yeri seçeceklerdi.

Matutu beline bağladığı yırtık pırtık, pis peştemal dışında çıplaktı. Yağmur siyah parlak derisinden ince derecikler halinde akıyordu. İzleri ormandaki vahşi hayvanlar gibi kolaylıkla izleyebilmekteydi.

Sean da bir beyaz için gerçekten üstün bir iz sürücüydü. MauMauların beş saat uzaklıkta olduklarını anlıyordu. Onlara gitgide yaklaşıyorlardı.

Sean maymun derilerinden yapılmış bir pelerine sarınmıştı. Ayağında fil derisinden Somali sandaletleri vardı. Tüylü maymun derisi kalpağı, Batılı olduğunu hemen açıklayan saçlarını örtüyordu. Yüzüne, kollarına ve bacaklarına hipopotam yağı ve isten oluşan pis kokulu bir karışım sürmüştü, iki haftadan beri de yıkanmamıştı. Tıpkı izlediği vahşilere benziyor, onlar gibi kokuyordu.

izledikleri grup beş MauMau'dan oluşuyordu. Hepsi de, kendisine 'Genaral' rütbesini layık gören Kimathi'nin yönettiği korkunç çetenin üyeleriydiler. Beş gün önce Nyeri yakınındaki kahve çiftliklerinden birini basmışlardı. Beyaz kâhyanın karnını deşmiş, kestikleri cinsel organını ağzına takmışlardı. Kalın kenarlı panga'larla adamın karısının kollarını, bacaklarını doğramışlardı. Bu işe zavallının el ve ayak bileklerinden başlamış, ağır ağır gövdesine doğru çıkmışlardı. Sonunda kadının omuz ve kalça eklemlerini de kesmişlerdi.

Sean ve grubu çiftliğe, çete kaçtıktan hemen hemen on iki saat sonra Ulaşmışlardı. Cipi bırakmış, yaya olarak iz sürmeye başlamışlardı.

Matutu beyazları bir yamaçtan indirdi. Hızla akan bir suyu aştılar. Sean o zaman Ndrobo iz sürücünün onları ustalıkla kestirmeden getirmiş olduğunu anladı. Matutu izi bırakarak bu yolu seçmiş, ama böylece üç saat kazanmalarını da sağlamıştı. Sanki sihirli bir biçimde yapmıştı bunu. Sean zencinin omzunu hafifçe sıktı. Ufak tefek bir Ndrobo olan Matutu sevinçle kımıldandı.

Artık çeteye aralarında en fazla bir saatlik bir uzaklık vardı. Sean, Matutu'ya işaret etti. Tekrar yürümeye başladılar. Bütün gün hiçbirisi bir tek kelime bile söylememişti.

Kovaladıkları MauMau'lar dikkatsizleşmeye başlıyorlardı. Başlangıçta izlerini ustalıkla örtmüşlerdi. Matutu bile zaman zaman şaşırmıştı bu yüzden, ama şimdi adamlar kendilerini güvende hissediyorlardı. Yürürken çiğnemek için gevrek bambu filizlerini koparmışlardı. Yorgunluktan sendelerken bitkileri ezmişlerdi. Matutu bu işaretleri sanki asfalt bir yoldarmış gibi kolaylıkla izliyordu. İz sürücü sonra omzunun üzerinden Sean'a gülümseyerek eliyle, çok yakındalar, diye işaret etti.

Sean silahını kontrol etti. Alistair'in siyaha boyalı suratında gözlerinin akları pırıldıyordu. Raymond geriden başparmağını kaldırarak gülümsedi. Yağmur ve ter, yüzündeki siyah boyada yer yer çizgiler yapmıştı. Sean kamuflaje rağmen Raymond'un renginin yorgunluk ve korkudan uçmuş olduğunu fark etti. Tarafsızca, artık bu işler için çok yaşlı diye düşündü. Onu yakında emekliye ayırmak zorunda kalacağım.

Sean dilini hafifçe şaklattı, Matutu sessizce, biçimsizce koştu. Ndrobo bütün gün ve bütün gece yorulmadan böyle koşabilirdi. Tekrar sık bambuların arasından geçtiler. Matutu ilerdeki vadide durdu. Etraf artık öyle karanlıklaşmıştı ki, Sean izleri görebilmek için Matutu'nun yanına diz çökmek zorunda kaldı. Sonra da Raymond'a yaklaşmasını işaret etti. Kulağına, "Miki Fareler başka bir gruba katılmışlar," diye fısıldadı. "Herhalde bu grup asıl kamptan geldi. Sekiz kişiler. Üçü kadın. Yani şimdi karşımızda on üç Miki Fare var. Güzel, şanslı bir sayı bu."

Yağmur tekrar başlamıştı. Morumsu siyah gökyüzünden sessizce yağıyordu. Matutu son defa durdu ve karanlık nedeniyle artık izleri seçemediğini işaret etti. Beyazlar bir daire oluşturdular. Her biri bir ağacın dibine oturmuş, dışarıya doğru bakıyordu. Sean, Matutu'yu sanki yorgun bir av köpeğiymiş gibi pelerinin altına aldı. Ufak tefek adamın derisi balık kadar soğuk ve ıslaktı. Baharat, çürük yaprak ve vahşi yaratıklar gibi kokuyordu. Avcılar kemerlerindeki keselerden çıkardıkları tuzlu buffalo etini ve mısır unundan yapılmış çörekleri yediler. Yağmur damlaları başlarındaki kürk şapkalara çarparken rahatsızca uyudular.

Matutu, Sean'ın yanağına dokundu. Genç adam hemen uyandı. Dizindeki silahı kaparak emniyetini

açtı, kımıldamadan çevreyi dinledi.

Matutu yanında havayı koklayıp duruyordu. Sean, “Odun dumanı mı?” diye fısıldadı, ikisi de ayağa kalktılar. Sean karanlıkta gidip Alistair’le Raymond’u uyandırdı. Karanlık gecede tek sıra halinde ilerlediler. Kaybolmamak için birbirlerinin kemerini tutuyorlardı. Duman kokusu gitgide yaklaşıyordu.

Matutu, MauMau kampının kesin yerini ancak iki saatte bulabildi. Çevrelerinde yağmur sularının şırıldayarak bambu dallarından akmasına rağmen, artık MauMau’ların seslerini duyuyorlardı. Hafif bir öksürük. Boğuk bir horultu. Kâbus gören bir kadının mırıltıları. Sean ve Matutu, Raymond’la Alistair’e adamların yerini gösterdiler. Bu da bir saatlerini aldı. Ama şafak sökmeden önceki o zifiri karanlıkta, Alistair kamptan on iki metre kadar ötedeki yamaçta yerini aldı. Raymond ise suyun karşı tarafındaki kayaların arasına girdi. Sean, Matutu’yla kampa giden keçi yolunun kenarındaki sık çalıların arasına saklandı.

Silahının namlusunu sol koluna dayamıştı. Sağ elinin başparmağı tetikte, sinirleri iyice gerilmişti. Matutu’ysa heyecanından titriyordu.

Ortalık yavaş yavaş aydınlandı. Sean o zaman ateşin iki yanında kaba saba birer kulübe olduğunu fark etti. Yine biri öksürdü. Kamptakiler uyanıyorlardı. Sean yamaca, sonra da suyun kenarındaki kayalara baktı. İki avcı da gözüküyordu. İki dakika sonra ışık ateş etmeye uygun hale gelecek, diye düşündü. Herhalde diğerleri de aynı fikirdeydiler. Üçü de kaç şafak zamanını sessizce beklemişlerdi! Sean gözlerini yumdu. Tekrar açtığı zaman kulübelere birindeki bir MauMau doğrulup oturmuştu. Sanki ona bakıyordu. Sean’ın kasları büzüldü bir an. Görüldüğünü sanıp az kalsın ateş edecekti. Sonra zenci üzerindeki postu atarak ayağa kalktı. Kadındı. Ama Sean’ın gözünde o da er kekler kadar zalim ve ahlaksızdı. Kadın dışarıya çıkarak sönmüş ateşin yanına gitti. Açık renkli kumaştan yapılmış kısa bir etek giymişti. Şafağın yumuşak ışığında kömür kadar kara ve parlaktı. Kadın sonra Sean’ın yattığı yere doğru geldi. Genç ve güzeldi. Bir iki adım daha atarsa ayağı Sean’a takılacaktı. Ama kadın durarak esnedi. Sonra da çömeldi. Sean’a o kadar yakındı ki, genç adamın tüfeği omzuna dayamasına gerek kalmadı. Sean kadını karnından vurdu, iri kurşun zenciyi ikiye böldü adeta. Belinde kafasının sığacağı kadar iri bir delik açtı. Kadın yere yığıldı.

Bir MauMau yakındaki kulübeden fırlarken Sean ona ateş açtı. Göğsü parçalanan zenci geriye doğru fırlayarak kulübenin içine düştü.

Raymond’la Alistair de ateş ediyorlardı artık. Kurşunlar yaprakların arasına düşüyor, sekerken vızıltıyı andıran sesler çıkarıyordu.

Sean yeniden ateş etti, çıplak bir zenci lokomotif çarpmış gibi yere devrildi. Kurşunları ikinci bir MauMau’nun kolunu uçurdu. Sonra Raymond adamı öldürdü.

Sean silahını tekrar tekrar doldurarak sağa sola ateş ediyor, MauMau’ları öldürüyordu. Tüfeğini tekrar doldurduğu sırada kampa derin bir sessizlik çöktü. Raymond’la Alistair de ateş etmiyorlardı artık. Hiçbir şey kımıldamıyordu. Üç adam da usta nişancıydılar. Avları da çok yakındı. Sean tam beş dakika bekledi. Tehlikeli av ne kadar ölmüş gözükürse gözüksün, kollarını sallayarak ona yaklaşmak ahmaklık sayılırdı. Sonra genç adam usul usul dizleri üstünde doğruldu. Silahını göğsüne dayamıştı.

Bir MauMau öbür kulübeden fırladı. O ana kadar ölü taklidi yapmıştı. Dikkatle bu anı, düşmanların gevşemelerini beklemişti. Kapıdan bir tavşan gibi fırlayarak, kendini açıklığın diğer tarafındaki bambuların arasına attı. Alistair’in önünde kulübe vardı, ama yine de ateş açtı. Kurşunlar kulübenin duvarından sekti. Raymond daha iyi nişan alacak bir yerdeydi. O da bir saniye kadar gecikti. Soğuk kanındaki sıtma mikroplarını canlandırmıştı. Elleri titriyordu. Kurşunları bambuların

arasına düştü.

MauMau koşarken önce Sean onu göremedi. Zenciyi yakındaki kulübe gizliyordu. Sonra Sean onun bambuların arasına daldığını fark etti ve hemen ateşe başladı. Adamı artık göremiyor, ama ateşi sürdürüyordu. Zencinin izleyeceği yolu sezmiş gibi ydi.

iri kurşunlar bambuların arasında kaybolurken Matutu, Sean'ın yanından sevinęle bağırdı. "Pağa! Vurdun!" Bir kurşunun canlı bir ete saplanırken çıkardığı sesi duymuştu.

Sean, "Kanı izle," diye emretti. Ufak tefek Ndrobo koşarak açıklıktan geçti. Ama MauMau'yu izlemesine gerek yoktu. Adam yerde yatıyordu. Kurşun bambuların arasında onu bulmuştu.

Raymond'la Alistair kampa geldiler. Silahlarını ihtiyatla kaldırmışlardı. MauMau kadınlarından biri hâlâ soluk alıyordu, ama dudaklarında kanlı köpükler belirmişti. Raymond onu Sten'le şakağından vurdu.

Sean, Matutu'ya Swahili dilinde emir verdi, "içlerinden bazılarının kaçıp kaçmadıklarını anla."

Matutu açıklıkta çabucak dolaştı. Sonra da gülerek geri döndü. "Hepsi burada." Sevinęle ekledi. "Hepsi ölmüş." Sean tüfeğini ona atarak fildişi saplı av bıçağını belindeki mahfazasından çekti. İlk kadının yattığı yere doğru gitti.

Raymond, "Kahretsin," dedi. "Senin kadar kandan hoşlanan insan görmedim." Sean'ın bunu daha önce de yaptığını görmüştü. Raymond sert ve acımasız bir adamdı. Otuz yıl boyunca hayatını silah ve kanla kazanmıştı. Ama Sean'ı cesedin yanında diz çökmüş gördüğü zaman yine de öğürmeye başladı.

Genç adam Raymond'a bakarak güldü. "Yumuşamaya başladın, ihtiyar. Bunlardan pek güzel tütün keseleri yapıldığını biliyorsun." Ölü kadının göğsünü kesmeye başladı.

Garrick, Courtney Madencilik şirketi'nin toplantı salonundan çıkarken pek mutluydu. Yine başarılı bir iş teklifinde bulunmuş, babası da onu kutlamıştı.

Delikanlı asansörle bodrumdaki gara ja indi. MG arabası orada, şasa'nın Jaguar'ının yanında duruyordu. Garry, Adderley Sokağı'ndaki tek gökdelene doğru giderken mutluluğu devam etti. Sanlam Binası tam denizin kıyısındaydı. Delikanlı asansörle yirminci kata çıkarken kendini hâlâ önemli, kararlı bir işadamı gibi görüyordu. Ancak Gantry, Carmichael ve Ortakları şirketi'nin bekleme salonuna girdiğı zaman bu duygusu kaybolmaya başladı. şimdi gömleğinin kolalı yakası, boğayı andıran boynunun kaslarını sıkıyormuş gibi geliyordu ona. Danışmadaki iki genç ve güzel kız, şirketin en önemli müşterilerinden olan Garry'ye gereken saygıyı gösterdiler. Ama delikanlı gösterilen koltuğa oturamayacak kadar telaşlıydı. Salonda dolaşıyor, uzun vazolara konmuş çiçeklere hayran hayran bakıyormuş gibi bir tavır takınıyordu. Aslında çiçeklerin gerisindeki, yerden tavana kadar uzanan aynalarda kendisini incelemektedir.

Garry çok sevdiği Prens dö Gal kumaştan yapılmış bu kruvaze elbiseye kırk sterlin vermişti. Ama göğüs kaslarının iriliğı yüzünden ceketin yakası biçimsiz duruyor, kol kasları da kumaşın pot yapmasına neden oluyordu. Garry kolları düzeltmek için çekiştirdi. Sonra vazgeçerek avucuyla saçlarını yatırmaya çalıştı. Aynada ortaklar bölümünün kapısının açıldığını gördüğü zaman suç işle miş gibi irkildi. Holly Carmichael bekleme salonuna giriyordu.

Garry genç kadına doğru dönerken o güvenli ve cesur tavırları tümüyle kaybordu. Holly'ye aptal aptal baktı, inanılacak gibi değildi. Holly, Garry'nin hayalindekiinden daha da şık ve alımlıydı. Son karşılaşmalarından beri sanki daha güzelleşmişti. Genç kadının arkasında bugün beyaz mavi çizgili bir Chanel tayyör vardı. Holly, Garry'ye doğru gelirken tayyörün pilili eteği dalgalandı, bir an genç kadının yuvarlak, kusursuz dizleri ortaya çıktı. Güneşten hafifçe yanmış olan bacakları, ince naylon

çoraplar içinde cilalı fildişi gibi duruyordu. El ve ayak bilekleri biçimli ve zarıftı. Ayakları ve elleri inceydi. Ama oranları uzun bacaklarına ve kollarına uyuyordu. Holly gülümsüyordu. Garry'nin başı dönmeye başladı. Genç kadının dişleri bembeyazdı. Holly adını söylerken Garry büyülenmiş gibi onun dudaklarına baktı. Genç kadın delikanlıyla aynı boydaydı. Ama Garry onu tek eliyle havaya kaldırabileceğini biliyordu. Bu ilahi yaratığa ellerini sürmek gibi bir saygısızlık onu titretti.

Bay Courtney, umarım sizi bekletmedim. Holly delikanlıyı kolundan tutarak bürosuna doğru götürdü. Garry bu zarif ve hoş kadının yanında kendini i zincire bağlı, dans eden bir ayı gibi hissetti. Holly'nin parmakları kolunu dağlıyordu sanki.

Genç kadının saçları platinden koyu bala kadar türlü tonlardaydı. Pırıltılı \ dalgalar halinde tayyörünün omuzlarına düşüyordu. Başını her oynatışında ' saçlarından yükselen parfüm kokusu Garry'nin mide kaslarının büzülmesine neden olmaktaydı.

Holly hâlâ onu kolundan tutuyor, yüzüne bakarak konuşuyordu. Soluğu çiçek kokuyordu. Dudakları o kadar güzeldi ki! Yumuşak ve kırmızı. Garry kent dini suçlu hissederek bakışlarını genç kadının gözlerine kaydırdı. Kalbi sanki yerinden fırladı o anda. Çünkü Holly'nin bir gözü gök mavisi, diğeri ise menekşe rengiydi. Üzerinde sarı benekler vardı. Garry'nin bacaklarının bütün gücü kesildi. Sanki on beş kilometre koşmuştu.

Holly delikanlıyı bürosuna sokarak, "Sonunda sizin için bir şeyler yapabildik," dedi.

Uzun oda genç kadının o olağanüstü stilini açıklıyordu. Holly yaptığı yazlık evlerde Mimarlık Ödülü'nü kazanmıştı. Oda kara dut rengi ve mavi eşyalarla döşeliydi. Burası insana huzur veren, ama yine de kadınca havalı bir yerdi.

Odanın ortasındaki alçak masada Şasaville'in bir maketi duruyordu. Holly mahallenin tamamlandığı zaman bu hali alacağını hayal etmişti. Garry'yi masaya doğru götürdü. Delikanlı maketin çevresinde dolaşırken kendisi de biraz geriledi.

Garry'nin birdenbire değiştiğini fark etti. Delikanlının o beceriksiz tavırları kaybolmuştu. Sanki vücudunun biçimi bile değişmişti. Şimdi onda, arenada saldırıya hazırlanan bir boğanın güçlü zarafeti vardı.

Holly müşterilerinin isteklerini daha iyi anlayabilmek için onların hakkında araştırma yapardı. Garry konusunda daha da dikkatli davranmıştı. Ona Garrick Courtney 'in bu görünüşüne rağmen hatırı sayılacak bir işadamı olduğunu, daha şimdiden bir servet yaptığını söylemişlerdi. Daha da önemlisi, Centaine ve Şasa Courtney, Sean ve Michael bakımından ümitlerini kesmiş, geleceklerinin Garrick'e bağlı olduğuna da karar vermişlerdi. Courtney servetinin baş vârisiydi o. Kimse bu servetin ne kadar olduğunu bilmiyordu, ama herhalde milyarları buluyordu. Holly Carmichael bunu düşünürken hafifçe ürperdi.

Genç kadın Garry'e bakarken gördüğü, çelik çerçeveli gözlük takan, iriyarı, pahalı elbisesini bir çuval haline sokan, saçları kirpi gibi, beceriksiz, biçimsiz bir genç değil, güçtü. Güç.

Güç Holly'yi çekiyordu. Gücün her türü. Servet, ün, nüfuz ve fiziksel kuvvet. Genç kadın Garry'nin kol kaslarını hatırlayarak titredi.

Holly otuz iki yaşındaydı. Yani Garry'den hemen hemen on yaş büyüktü. Boşanmış olması da aleyhinde bir nokta sayılacaktı. Hem Centaine, hem de Şasa eski kafalı ve tutucuydular. Holly kendi kendine, beni durdurabilmek için çok usta olmaları gerekir, diye düşündü. Ben istediğimi elde ederim. Garry'yi istiyorum. Ama bu iş kolay olmayacak.

Sonra Garrick Courtney üzerindeki etkisini düşündü. Delikanlı onun için çıldırıyordu. İşin ilk

bölümü kolay olacaktı. Holly hiçbir şey yapmadan Garry'yi etkilemişti bile. Delikanlıyı aynı kolaylıkla kendine esir edebilirdi. Ondan sonra zor bölüm başlayacaktı. Holly, Centaine Courtney'i ve onunla ilgili bütün duyduklarını düşündü, yine titredi. Ama bu sefer zevk ya da heyecanla değil.

Garry, Holly'nin karşısında durdu. Aynı boyda olmalarına karşın şimdi sanki kadının tepesinden bakıyordu. Gözlerinde öfkeli bir pırıltı vardı. "Gerçek bir çaba gösterdiğiniz zaman neler yapabildiğinizi gördüm. Benim için de çabalamanızı istiyorum. Sıradan şeylerden hoşlanmam. Şunu da istemiyorum."

Holly delikanlıya bakakaldı. Garry'nin planını reddedeceği aklına bile gelmemiştir. Hele onun böyle sert sert konuşacağı! Kadın bir an şok geçirdi, sonra da öfkelenildi.

Madem çalışmalarımı böyle değerlendiriyorsunuz, o zaman size başka bir mimar bulmanızı önereceğim, Bay Courtney.

Sesinde buz gibi bir ifade vardı.

Garry irkilmedi bile. "Buraya gelin," diye emretti. "Makete şu açıdan bir bakın. Alışveriş merkezinin tepesine damı oturtuvermişsiniz. Ama bunun şu yamaçtaki evlerin manzarasını kapatıp kapatmayacağını düşünmemişsiniz bile." Kadının kolunu tutmuştu.

Holly onun gücünün pek azını bile kullanmadığını bilmesine karşın Garry'nin parmaklarındaki kuvvet onu biraz korkuttu. Delikanlı maketteki kusurları sayarken Holly'nin o ukala ve güvenli tavırları da kayboldu. Garry konuşurken delikanlının haklı olduğunu anladı. Aslında kusurları sezmiş, ama bunları giderme zahmetine katlanmamıştı. Garry kadar genç ve tecrübesiz birinin bu kadar dikkatli ve zevkli olacağını sanmamıştı. Ona, teklif ettiği her şeyi beğenecek, kendisine hayran bir genç gözüyle bakmıştı. Holly şimdi yalnız Garry'ye değil, kendine de kıızıyordu.

Garry'nin eleştirileri sona erdiğinde Holly usulca, "Verdiğiniz depozitoyu iade edeceğim," dedi. "Anlaşmayı da yırtarız."

Anlaşmayı imzaladınız ve depozitoyu da kabul ettiniz, Bayan Carmichael. Şimdi işi yapmanızı istiyorum. Güzel, uygun, şaşırtıcı bir şey yaratmalısınız. Yani yalnızca sizin sağlayabileceğiniz bir şey.

Holly bu sözlerle cevap veremedi. Garry'nin tavırları birden değişti. Nazik ve şefkatli bir hal aldı.

Size hakaret etmek istemedim. Bence mimarların en iyisisiniz. Haklı olduğumu kanıtlamanızı istiyorum. Lütfen.

Holly dönerek odanın ucundaki resim masasına gitti. Ceketini çıkarıp bir kenara attı. Kurşun kalemlerinden birini aldı. "Kaybettiklerimi yeniden kazanmam gerektiğini anlıyorum. Şimdi..." Kâğıda cüretle ilk çizgileri çizdi. "Hiç olmazsa artık neleri istemediğimizi biliyoruz. Şimdi istediklerimizi öğrenelim, işe alışveriş merkeziyle başlayalım."

Garry yaklaşarak genç kadının arkasında durdu. Yirmi dakika kadar sessizce onu seyretti. Sonra Holly ışıltılı sarı saçlarının arasından parlak mor gözüyle ona baktı, soru sormasına da gerek kalmadı.

Garry "Evet," diye başını salladı.

Holly, "Gitmeyin," dedi. "Siz yakınımıdayken ruh halinizi seziyor, göstereceğiniz tepkiyi anlıyorum."

Garry de ceketini çıkararak Holly'ninkinin üzerine attı. Holly'nin yanında durup ellerini ceplerine soktu, omuzlarını kamburlaştırdı. Hiç kımıldamıyordu. Bütün dikkatini eskize vermişti. Onun

yakınlığı Holly'nin de yeteneğinin mistik kaynağından ustalıkla yararlanmasını sağlıyor gibiydi. Genç kadın sonunda bütün mahalleyi gözlerinin önünde canlandırabiliyordu. Kalemî kâğıdın üzerinden uçuruyordu sanki.

Hava kararırken Garry gidip perdeleri kapattı, tavandaki lambaları yaktı. Holly kalemî atarak ona döndüğü sırada saat de sekizi geçmişti, “işte, mahallenin böyle olmasını istiyorum. Haklıydınız, ilk çabam değersizdi.”

Evet, başka bir bakımdan da haklıymışım. Siz mimarların en iyisisiniz. Garry ceketini alarak giydi. Holly o zaman garip bir üzüntü duydu. Onun gitmesini istemiyor, ama aslında bitkin halde olduğunu biliyordu. Bütün yaratıcılık gücünü kullanmış, o yüzden de yorulmuştu.

Holly, “Beni bu saatte eve gönderip yemek pişirmemi bekleyemezsiniz,” dedi. “Bu gerçekten zalim bir erkeğin sadist davranışı olur.”

Birdenbire Garry'nin bütün o güven dolu tavırları değişti. Delikanlı kızarak anlaşılmayacak bir şeyler mırıldandı. Holly duruma hâkim olması gerektiğini anladı. “Hiç olmazsa bu esirin karnını doyurabilirsiniz. Beni yemeğe davet etmeye ne dersiniz, Bay Courtney?”

Holly, Garry'nin önünden lokantaya girerken erkekler her zamanki gibi ona ilgiyle baktılar. Genç kadın delikanlının bunu fark etmesine sevindi. Garry'nin şefgarsonla ilgili bir tavırla şaraplardan söz etmesi onu şaşırttı. Ama sonra Weltevreden'de ülkenin en büyük şarap merkezlerinden birinin bulunduğunu hatırladı.

Yemek sırasında ciddi konulardan söz açtılar. Holly erkeklerin ilk randevularında söyledikleri o tatsız sözleri dinlemek zorunda kalmadığı için sevindi. Sharpeville krizini, bunun toplumsal ve ekonomik etkilerini tartıştılar. Garry'nin politika konusundaki bilgisi de Holly'yi şaşırttı. Sonra babasının bakan olduğunu hatırladı.

Genç kadın, şu tuhaf Prens dö Gal elbiseyi giymemiş, çelik çerçeveli gözlükleri takmamış olsaydı, diye düşündü. Dik saçları yüzünden Ağaçkakan Woody'ye benziyor.

Garry, Holly'yi dansa kaldırdığı zaman kadın bir an kaygılandı. Pistte yalnızdılar. Salonda Holly'nin en aşağı on iki tanıdığı vardı. Ama Garry kolunu onun beline dolar dolamaz genç kadın da rahatladı. Delikanlı iriyarı olmasına rağmen çevikti. İyi dans ediyordu. Sonlara doğru Holly'yi kendisine çekme cesaretini gösterdi.

Garry genç kadını oturduğu apartmana kadar götürdü. Holly bir an onu kahve içmek için dairesine davet etmeyi düşündü. Ama sezgileri onu uyardı. Garry'nin onunla ilgili pırıltılı hayalleri vardı. Delikanlıyı düş kırıklığına uğratmamalıydı.

Holly bunun yerine, “Hafta sonuna kadar sizin için birkaç eskiz daha hazırlayacağım,” dedi.

Holly bu sefer eskizlerini yaparken bütün yeteneğini kullandı. Garry genç kadının bürosuna geldi, geç vakitlere kadar birlikte çalıştılar, sonra yine yemeğe gittiler. Perşembe gecesiydi. Lokanta yarı boştu. Dans pisti onlara kalmıştı sanki. Bu sefer Holly, Garry'ye iyice sokuldu.

Apartmanın önünde birbirlerinden ayrılırken genç kadın, “Herhalde cumartesi günü yarışa gideceksiniz?” dedi.

Metropolitan Handikapı, Kap'ın en önemli yarışıydı.

Garry istemeye istemeye, “Ben yarışlara gitmem,” diye cevap verdi. “Biz polo oyuncusuyuz. Büyükanнем de böyle şeylerden...” Toy bir çocuk gibi konuştuğunu fark ederek durakladı. “Yani ... yarışlarla pek ilgilenmedim.”

Eh, ilgilenmenizin zamanı gelmiş öyleyse. Holly'nin sesi kesindi. "Cumartesi için bir eş gerekiyor bana. Tabii bir sakıncası yoksa."

Garry, MG arabasıyla Weltevreden'e dönerken yol boyunca avaz avaz şarkı söyledi durdu.

Delikanlı aslında yarışın o kadar önemli olmadığını zorlukla kavrayabildi. Önemli olan elbise gösterisi ve dostluktu. Bazı kadınlar pek garip kılıklardaydı. Ama Holly mavi elbisesi, gerçek pembe bir gülün süslediği geniş kenarlı şapkasıyla çok şıktı. Diğer kadınlar onu hasetle süzüyorlardı. Garry üyeler locasındakilerin hemen hepsini tanıyordu. Aile dostlarıydı onlar. Holly delikanlıyı diğerleriyle de tanıştırdı. Hepsi de Courtney adına hemen tepki gösterdiler. Holly belli etmeden Garry'nin de konuşmalara katılmasını sağladı. Sonunda delikanlı rahatladı.

Holly'yle Garry dikkati çekecek bir çift oluşturuyorlardı. Zalim nüktedanlardan biri, "Dilberle Vahşi," diye mırıldandı. Şimdi genç çifti dedikodular izliyordu. "Holly artık beşikteki çocuklarla geziyor..." "Centaine onu diri diri yaktırır."

Garry ne büyük bir heyecan uyandırdıklarının farkında bile değildi. Atlar piste çıkarılır çıkarılmaz onlara daldı. Bu hayvanlar Weltevreden'deki hayatının bir parçasıydı. Daha yürümeye başlamadan Şasa onu atını terkisine alıp dolaştırmıştı. Garry atlardan çok iyi anlıyordu.

İlk koşuya o zamana kadar yarışmamış olan taylar katılıyordu. Hayvanları kimse tanımadığı için favori de yoktu. Garry kuzguni bir tayı beğendi. Holly'ye, "Hayvanın göysünü ve bacaklarını beğendim," dedi.

Genç kadın listeye baktı. "Adı 'Rhapsody.' İyi atların adı da kötü olmaz. Yetiştiricisi: Miller. Jokeyi: Kaplan Wright."

O kadarını bilmem. Ama tayın tam formunda olduğu ve koşmak için sabırsızlandığı belli. Garry işaret etti. "Baksanıza şimdiden terlemeye başlamış."

Holly, "Haydi ona oynayalım," diye önerdi. Garry kuşkuyla kadına baktı. Ailenin kumarla ilgili ilkelerini duyar gibi oldu. Ama Holly'yi kırmayı, onun kendisini bir çocuk saymasını da istemiyordu.

Ee, ne yapacağız? diye sordu.

Şuradaki gangsterleri görüyor musunuz? Holly ikili bahisleri düzenleyen adamları işaret ediyordu. "Onlardan birini seçin. Paranızı ona verin ve, 'Rhapsody kazanacak,' deyin." Garry'ye on 'rand' verdi. Artık sterlin değil, rand kullanılıyordu ülkede. "İkimiz de birer onluk verelim."

Garry çok şaşırdı. On rand çok fazlaydı, iş yapmak için iki milyon rand borç almıştı. Ama fazla renkli elbise giymiş, pürolu bir yabancıya on rand vermek de başkaydı. Delikanlı istemeye istemeye cüzdanını çıkardı.

Gerçekten de yarışı Rhapsody kazandı. Holly, Garry'nin boynuna atlayarak on bin meraklı gözün önünde onu öptü.

Delikanlı ona kazandığı paradan payını verirken genç kadın, "Ah, insanın bir yarış atı olmalı," diye bağırdı. "Herhalde harika olurdu."

Garry ertesi sabah altıda Holly'ye telefon etti.

Genç kadın, "Garry?" diye mırıldandı. "Pazar bugün. Bunu bana yapamazsın. Saat altıda olmaz."

Bu sefer ben sana bir şey göstermek istiyorum. Garry'nin sesi o kadar heyecanlıydı ki genç kadın boyun eğdi.

İyice uyanabilmem için bana yarım saat ver.

Garry, Holly'yi arabayla Muizenber'in ötesine, False Körfezi'ne götürdü. Arabayı kum tepelerinin yukarsında durdurdu. Stajyer jokeyler kırk kadar atı yumuşak beyaz kumlarda koşturuyorlardı. Hayvanlardan bazıları da yeşil dalgacıkların arasında dolaşmaktaydı. Garry genç kadını çalışmaları kontrol eden dört adama doğru götürdü, Holly'yi onlarla tanıştırdı.

İşte bu Bay Miller. At terbiyecisiyle yardımcıları Holly'ye beğeni dolu bakışlarla baktılar. Genç kadın alnına pembe bir eşarp bağlamıştı, ama gür sarı saçları omuzlarına düşüyordu. Kısa gemici ceket, ski pantolonu ve süet çizmeleri, bacaklarının uzunluğunu daha da belirginleştiriyordu.

Miller çıraklarından birine bir ıslık çaldı. Çocuk bir tayla yaklaşırken Holly atı tanıdı. "Rhapsody!" diye bağırdı.

Miller, "Sizi kutlarım, Bayan Carmichael," dedi. "Bu tay hepimizi gururlandıracak."

Holly şaşırıldı. "Anlayamadım."

Garry, "Şey," diye açıkladı. "Kendi atın olmasını istiyordun. Doğum günün gelecek ayın on ikisinde. Mutlu yıllar!"

Holly ona şaşkın şaşkın baktı. Doğum günümü nereden biliyor, hem ona bu kadar pahalı bir hediye kabul edemeyeceğimi nasıl söyleyeceğim, diye düşünüyordu. Ama Garry'nin yanakları sevinçten kızarmıştı. Teşekkür edilmeyi ve alkışlanmayı bekliyordu. Holly kendi kendine, neden olmasın, dedi. Bir seferlik böyle bir hediye kabul edebilirim. Kurallara kim aldırır?

Garry'yl ikinci defa öptü. Diğerleri onlara bakarak anlamlı anlamlı güldüler.

MG'yle eve dönerlerken Holly delikanlıya, "Garry, Rhapsody'yi kabul etmem imkânsız," dedi. "Fazla çömertsin." Delikanlının yüzünde büyük bir düş kırıklığına uğradığını gösteren bir ifade belirdi. Hali içe dokunacak gibiydi. Holly ekledi. "Ama onun yarısını kabul edebilirim. Diğer yarısı da senin olur, Rhapsody'yi ortaklaşa yarıştırırız. Hatta kendi yarış renklerimizi de kaydettiririz." Bu zekice oyun kendisini bile şaşırtıyordu. Ortaklaşa sahip oldukları canlı bir yaratık, aralarındaki bağı iyice sağlamlaştıracaktı. Holly, Courtney'ler istedikleri kadar kızıp söylensinler, diye düşündü. Bu savaşı ben kazanacağım.

Holly'nin apartmanına vardıkları zaman genç kadın Garry'ye, "Arabayı şuraya bırak," diye işaret etti. "Benim Mercedes'in yanına." Sonra da delikanlıyı kolundan tutarak yukarıya çıkardı.

Bürosu gibi, dairesi de genç kadının biçim ve renk konusundaki zevkini açıklıyordu. Balkon denize yüksekte bakıyordu. Dalgalar kayalara çarpıyordu aşağılarda. İnsan kendini bir transatlantiğin güvertesinde sanıyordu.

Holly bir şampanya şişesi ve lale biçimi iki kadeh getirdi. Garry'ye, "Şişeyi aç," diye emretti. Kadehleri uzattı. Delikanlı köpüklü şarabı doldurdu.

Holly kadehini kaldırdı. "Rhapsody'nin şerefine."

Genç kadın yaptığı salatayı koskocaman bir kâseye doldururken Garry'ye sos sanatını öğretti.

Salatayı yerken şampanyanın geri kalanını içtiler. Sonra da salondaki uzun tüylü halının üzerine uzanarak yarış için hangi renkleri seçeceklerini konuştular. Holly'de ipek örnekleri de vardı. Sonunda parlak bir siklameni seçtiler.

Holly, "Bu Rhapsody'nin parlak siyah derisine çok yakışacak," diyerek Garry'ye baktı. Delikanlı yanında diz çökmüştü, içgüdüleri kadına, uygun anın gelmiş olduğunu fısıldadı.

Holly ağır ağır dönerek arkaüstü yattı. Gözlerini yarı kapayarak delikanlıya davet edercesine baktı. Ama Garry hâlâ kararsız duruyordu. Holly bir elini uzatarak onun başını kendisine doğru

çekmek zorunda kaldı. Garry'nin gücü onu şaşırttı. Delikanlının kollarında kendini bir bebek kadar aciz hissetti. Ama kısa bir süre sonra Garry'nin canını yakmayacağını anlayarak bu acizlikten zevk almaya başladı. Garry onu öpüp duruyordu.

Sonra boğuk boğuk, “Ne yapacağımı bilmiyorum, Holly...” diye fısıldadı. “Şimdiye kadar hiçbir kadınla ilişkim olmadı.”

Holly, “Konuşma, sevgilim,” dedi. Garry'nin tecrübesizliği onu sevindirmişti.

Daha sonra zaferle, o tümüyle benim, diye düşündü. Bugünden sonra kimse onu elimden alamaz!

Sonunda bitkin düşerek yan yana yattıkları sırada hava da kararmaya başlamıştı. Garry başını genç kadının göğsüne dayadı. Gözlüğü sigara masasında duruyordu. Holly loş ışıktaki delikanlının yüzünü inceledi. İri, biçimli burnu, azimli ifadeli çenesi hoşuna gitti. Holly o çelik çerçeveli gözlükleri artık taktırtmayacağım, diye kararını verdi. Garry hazır elbise giymemeli. Prens dö Gal elbise de vücudunu büsbütün enli gösteriyor. Pazartesi günü ilk iş ortağımdan terzisinin adresini alacağım. Gri ya da lacivert bir kumaş seçeceğim. İnce çizgiler Garry'yi daha zayıf ve uzun gösterir.

Garry, “Sen şahane bir kadınsın,” diye mırıldandı. “Hayatım boyunca senin gibi biriyle hiç karşılaşmadım.”

Holly gülümseyerek delikanlının gür saçlarını okşadı. Yine dimdikti saçları. Genç kadın usulca, “Tepende herkesin iki katı kadar saç var,” dedi. “Bu da şanslı olduğunu gösteriyor.”

Garry başını salladı. “Böyle bir şeyden haberim yoktu.” Bu da şaşılacak bir şey değildi. Holly o anda uydurmuştu bunu.

Genç kadın, “Evet, tabii,” dedi. “Çok şanslısın. Ama bu ayrıca tependeki saçları daha uzatman gerektiği anlamına da geliyor. Yoksa böyle dik dururlar işte.”

Bundan da haberim yoktu. Garry tepesindeki saçlara dokundu. “Bu söylediğini deneyeceğim. Ama bana saçlarımı ne kadar uzatmam gerektiğini de anlatmalısın. Hippilere benzemek istemem.”

Tabii.

Garry tekrarladı. “Şahane bir kadınsın. Gerçekten. Kusursuzsun.”

Centaine kesin bir tavırla, “Kadının bir servet avcısı olduğu belli,” dedi.

Şasa, “Bunu bilemeyiz, anne,” diye itiraz etti. “Onun çok iyi bir mimar olduğunu duydum.”

“Bunun servet avcılığıyla bir ilgisi yok ki! Kadın Garry'nin annesi yaşımda. Bir tek şeyin peşinde. Bir tek şeyin. Bu işe hemen bir son vermeliyiz. Yoksa iş çığrından çıkabilir. Kentte herkes bundan söz ediyor. Bütün dostlarım bıyık altından gülüyorlar. Cumartesi günü gece kulübündelermiş. Dans pistinde öpüşüp durmuşlar.”

Şasa, “Belki Garry'nin hevesi yakında geçer,” diye mırıldandı. “Özellikle de hiçbir şeyden haberimiz yokmuş gibi davranırsak.”

Garry bir haftadan beri Weltevreden'de yatmıyor. Bu kadın son derece utanmaz bir yaratık. O da... Centaine duraklayarak başını salladı. “Kadınla konuşmalısın.”

Şasa tek kaşını kaldırdı. “Ben mi?”

Sen kadınları etkilemesini biliyorsun. Ben o sürtükle konuşmaya kalkarsam kendimi tutamam, hemen öfkelenirim.

Şasa içini çekti. Ama Holly Carmichael denilen bu kadını görmek için eline bir fırsat geçmiş olmasına seviniyordu. Garry'nin kadınlar konusundaki zevkini bilmiyordu. Delikanlı o güne kadar

bunu hiç belli etmemiştir. Şasa, Garry'nin topuksuz ayakkabılar giyen, bağa çerçevesi gözlük takan, şişman, kırkında, ciddi ve ukala bir kadınla ilişki kurduğundan korkarak ürperdi. "Pekâlâ, anne. Kadını uyarırım. Bu işe yaramazsa, Garry'yi veterinerine yollayıp hadım ettiririz."

Centaine öfkelenildi. "Böyle ciddi bir konuda şaka yapman hiç hoşuma gitmiyor."

Holly bir aydan beri ailenin harekete geçmesini bekliyordu. Ama Şasa ona telefon ettiği zaman yine de şok geçirdi. Ancak Centaine Courtney'le değil de Şasa'yla savaşıcağı için sevindi.

Bayan Carmichael, oğlum Garry bana Şasaville mahallesi için yaptığınız ilk eskizleri gösterdi. Bildiğiniz gibi Courtney Madencilik ve Finans Şirketi onunla ortak. İşin geliştirilmesinden Garry sorumlu, ama buluşup fikir alışverişinde bulunabileceğimizi umuyorum.

Holly bürosunda görüşmelerini söyledi. Ama Şasa kadının savaş alanını bildiği gibi seçmesini önledi. Holly'yi Weltevreden'e getirmesi için Rolls Royce'u yolladı. Genç kadın Şasa'nın ona bu çevreyi göstererek iyice sarsmak niyetinde olduğunu anlamıştı. Bu yüzden elbisesini dikkatle seçti, özenle boyandı. Uşak Holly'yi çalışma odasına sokarken Şasa enikonu şaşırdı. Genç kadın o zaman ilk raundu kazanmış olduğunu anladı. Şasa soğuk ve azametli bir tavırla gülümsemekten vazgeçerek kadının elini sıktı.

Holly bir tabloya bakarak, "Ne şahane bir Turner," dedi. "Herhalde ressam sabahlan erken kalkıyormuş. Güneş ancak sabahları böyle altın gibi pırıldar." Şasa, Holly'nin yalnızca güzel bir kadın olmadığını anladı, yüzündeki ifade tekrar değişti.

Holly'yi şaşırtmak için hemen saldırıya geçti. "Gözleriniz çok olağanüstü."

Holly de bu saldırıya aynı biçimde karşılık verdi. "Garry onlardan 'ametist' ve 'safir' diye söz ediyor." Şasa'ya çelmeyi takmıştı bile. Şasa kendisi bu konuyu açmadıkça kadının Garry'nin adını ağzına almayacağını sanmıştı.

Ah, evet, onunla birlikte çalışıyormuşsunuz. Şasa fildişi kakmalı masaya gitti. "Size şerilerimizden ikram edebilir miyim? Onlarla çok gururlanıyoruz." Genç kadına kadehi verirken o olağanüstü gözlerle baktı, sonra da, küçük iblis, diye düşündü. Garry yine başarılı oldu. Onun böyle bir kadını elde edeceğini kim sanırdı?

Holly şeriye yudumladı. "Bunu beğendim. Sek ama ekşi değil."

Şasa kadının doğru karar verdiğini belirtmek için başını hafifçe eğdi. "Lafi uzatmaya gerek olmadığını anlıyorum. Sizi buraya Şasaville'den söz etmek için çağırmadım."

Holly, "Çok güzel," dedi. "Çünkü eskizleri getirmek zahmetine bile katlanmamıştım."

Şasa neşeyle güldü. "Şöyle rahatça oturalım..."

Holly goblen geçirilmiş bir 14. Louis koltuğu seçti, ayak ayak üstüne atarken Şasa genç kadının bacaklarına baktı. Holly onun gözlerini tekrar yüzüne dikebilmek için çabalayışını seyretti.

Şasa, "Sizi satın almak niyetindeydim," dedi. "Ama sizinle karşılaştıktan sonra bu konuyu açmamın bir hata olacağını anladım." Genç kadın bir şey söylemeyince konuşmasını sürdürdü. "Kaç para teklif edeceğimi düşündüm ve sonunda yüz bine karar verdim. Tabii gülünçtü bu. Hiç olmazsa 'Beş yüz bin,' demeliydim." Holly'nin fiyatını öğrenmeye çalışıyordu.

Holly, "Neyse ki ikimize birden hakaret etmekten vazgeçtiniz, Bay Courtney," dedi. "Böylece artık dost olabiliriz. Ben bunu tercih edeceğim."

Şasa, pekâlâ, diye düşündü. Planladığım gibi olmadı. Şeri kadehini masaya bıraktı. "Garry henüz çocuk."

Holly başını salladı. “Bir erkek o. Tek eksiği birinin onu buna inandırmasıydı. Bunu yapmak da zor olmadı.”

Garry henüz ne istediğini bilmiyor.

Garry şimdiye kadar rastladığım erkeklerin en kararlı ve kesin tavırlılarından biri. O ne istediğini biliyor. Bunu elde etmek için de her şeyi yapmaya hazır. Holly, Şasa’nın meydan okuduğunu anlaması için bekledi, sonra da yavaşça tekrarladı. “Her şeyi.”

Şasa da usulca, “Evet,” diye kabul etti. “Courtney ailesinin özelliğidir bu. Biz istediğimizi elde etmek için her şeyi yaparız. Ve de yolumuza çıkan her engeli ezeriz.” O da genç kadın gibi durarak tekrarladı. “Her engeli.”

Üç oğlunuz vardı, Şasa Courtney. Bunlardan biri kaldı yalnızca. Aynı tehlikeyi göze alabilir misiniz?

Şasa irkilerek ona baktı. Yüzündeki ıstırap kadını şaşırttı. Holly bir an fazla ileri gittiğini düşündü.

Sonra Şasa arkasına yaslanarak kederle, “Çok sert ve pis dövüşüyorsunuz,” dedi.

Değerse. Holly, Şasa’nın çok tehlikeli bir hasım olduğunu bilmesine rağmen, ona yine de acıyordu. “Ve benim için Garry buna değer.”

Sizin için, evet. Bunu anlıyorum. Ama Garry için?

Sizinle açık konuşmak zorundayım. Başlangıçta bu ilişkiyi biraz cüretli buldum. Garry’nin gençliği de beni çekiyordu. Bu tek başına bile insanı çeker. Tabii ima ettiğiniz diğer özellikler de vardı.

Courtney İmparatorluğu ve Garry’nin bundaki yeri.

Evet. Bu beni ilgilendirmeseydi gerçek bir insan sayılmazdım. İlişkimiz böyle başladı. Ama hemen sonra değişti.

Nasıl?

Garry’deki o müthiş gizli gücü keşfettim ve onu geliştirebileceğimi anladım. Üç aydır beraberiz. Bu sürede Garry’de olan değişiklikleri fark etmediniz mi? Onu kötü bir biçimde etkilediğimi söyleyebilir misiniz?

Şasa istememesine rağmen gülümsedi. “Bağa gözlükler ve ince çizgili elbiseler. Evet. Garry’nin daha iyi görüldüğünü itiraf etmeliyim.”

Bunlar Garry’nin içindeki önemli değişikliklerin önemsiz dış işaretleri. Garry üç ay içersinde kendine güvenen, olgun bir erkek halini aldı. Gücünü ve yeteneklerini keşfetti. Bunlardan biri de sevgi ve şefkat dolu kalbiydi. Yardımımıla diğer özelliklerini de keşfedecek.

Yani kendinizi hâlâ bir mimar rolünde görüyorsunuz. Kil ve tuğlalardan mermer bir saray kuracaksınız.

Onunla alay etmeyin. Holly bir dişi kaplan kadar öfkeliydi. “Belki de Garry, Courtney’lerin en iyisi. Ve belki de ben hayatı boyunca karşılaşacağı en iyi fırsatım.”

Şasa kadına bakakaldı. Gerçeği anlayarak şaşkınlıkla, “Siz Garry’yi seviyorsunuz,” diye bağırdı. “Gerçekten seviyorsunuz.”

Neyse, sonunda anladınız. Holly ayağa kalkarak kapıya doğru döndü.

Şasa, “Holly,” dedi. Küçük adını kullanması genç kadının duraklamasına neden oldu. Ama yüzü öfkesinden hâlâ bembeyazdı. Şasa usulca ekledi. “Anlayamamıştım. Beni bağışlayın. Bence Garry

sizin gibi birini bulduğu için çok şanslı.” Elini uzattı. “Dost olabileceğimizi söylediniz. Bu hâlâ mümkün mü?”

Victoria yanında oğlu Mathevv ve üvey kardeşi Joseph’le kocasını görmek için adadaki cezaevine gitti. Bunun için zorlukla izin alabilmişti. Joseph, Fort Hare’deki siyahlara ait üniversiteden mezundu. Hukukçuydu. Yakında Zulu reisi olmak için kutsanma törenine katılacaktı. Victoria kardeşine törenden önce kendisiyle gelmesi için rica etmişti.

Genç kadın Moses’i görünce fena halde sarsıldı. Altı aydan beri ilk defa görüşüyorlardı. Kocasını berbat haldeydi. Victoria, “Çok zayıflamışsın,” diye bağırdı.

Doğru dürüst yemek yiyemiyorum. Karı koca daha önce Moses, Pretoria cezaevindeyken aralarında bazı parolalar kararlaştırmışlardı. “Doğru dürüst yemek yiyemiyorum,” sözleri de, “Açlık grevindeyim,” anlamına geliyordu. Moses karısına gülümsedi. Yüzü kurukafaya dönmüştü. Dişleri fazla iri duruyordu. “Oğlumu göreyim.”

Victoria, Mathew’u yanına çekti. “Babanı selamla.” Çocuk Moses’e parmaklığın arasından ciddi ciddi baktı. Bu sıska yabancı onu hiçbir zaman kucağına alıp öpmemişti. Aralarında her zaman parmaklıklar olmuştu.

Moses’in yanında bir gardiyan oturuyordu. Adam ziyaretle ilgili bütün kuralların uygulanmasını sağlayacaktı. Görüşme süresi altmış dakikaydı ve ancak aileyle ilgili konulardan söz edilmesini izin vardı.

Moses, “Aileden haber alır almaz iştahımın da yerine geleceğinden eminim,” dedi. “Bunu kâğıtta gördüğüm zaman.” Victoria o zaman kocasının kendisine gazete verilmesi için açlık grevi yaptığını anladı. Demek ki Moses’in, Nelson Mandela’nın tutuklandığından haberi yoktu.

Victoria, “İhtiyarlar Gundwane’den onları ziyaret etmesini istediler,” diye açıkladı. ‘Kamış faresi’ anlamına gelen Gundwane, Nelson Mandela’ya taktıkları isimdi. İhtiyarlar da polisler. Moses sonunda Mandela’nın tutuklanmış olduğunu anladığını belirtmek için başını salladı, sinirli sinirli güldü. Manfred De La Rey’e verdiği bilgi etkili biçimde kullanılmıştı.

Sonra, “Çiftlikteki aile üyeleri nasıl?” diye sordu.

Vicky, “Her şey yolunda,” dedi. “Tohum ekiyorlar.” Bu da Umkhonto we Sizwe timlerinin terör eylemine başladıkları anlamına geliyordu. Genç kadın ekledi. “Belki hepiniz sandığımızdan daha çabuk birbirinize kavuşursunuz.”

Moses onayladı. “Öyle olmasını dilerim.” Victoria bu sözlerle timin adada ona katılacağını ya da darağacına giden kısa yola sapacağını söylemek istemişti.

Bir saat pek çabuk geçti, sonunda gardiyan ayağa kalktı. “Süre doldu. Vedalaşın.”

Victoria, “Kalbimi kocamla bırakıyorum,” dedikten sonra, gardiyanın Moses’i götürmesini seyretti. Oysa o dönüp karısına bakmadı. Yaşlı ve bitkin bir adam gibi ayaklarını sürüyordu.

Victoria motorla geri dönerken kardeşine, “Moses yalnızca açlık yüzünden bu hale girmiş,” dedi. “Yoksa hâlâ aslan kadar cesur.”

Joseph usulca, “Onun işi bitti artık,” dedi. “Boer Moses’i yendi. O bir daha özgür olamayacak. Ama tabii, Moses yanlış yolu seçti. Beyaz kalenin surlarına saldırmaya kalkıştı. Kaleyi yakmaya çalıştı. Başarılı olsaydı bile eline yalnızca küller geçecekti.”

Victoria kardeşine tiksintiyle baktı. “Ya sen, Joseph Dinizulu? Sen ondan daha mı akıllısın?”

Belki değilim. Ama ben Moses Gama ve Mandela’nın hatalarından ders aldım. Beyaz adamın

cezaevinde de çürümeyeceğim.

Benim pek zeki küçük kardeşim, sen beyaz adamın kalesine nasıl saldıracaksın?

Joseph, “Onun indirdiği köprüden geçeceğim,” dedi. “Açık kapılardan gireceğim ve ilerde bir gün o kaledeki hazineler benim olacak. O hazineleri beyaz adamla paylaşmak zorunda kalsam bile. Hayır, öfkeli ablacığım, o hazineleri bombalarla uçurmayacağım.”

Sen delirmişsin, Joseph Dinizulu.

Genç adam ablasına güldü. “Kimin deli, kimin akıllı olduğunu göreceğiz. Ama şunu unutma, beyazlar olmasaydı bugün hâlâ saz kulübelerde oturacaktık. Kuzeye bak da beyazları kovmuş olan insanların sefaletini gör. Hayır, abla! Ben beyaz adamı burada tutacağım, ama ilerde bir gün o benim için çalışacak. Ben onun için değil.”

Öfkeni unut, oğlum. Hendrick Tabaka eğilerek elini Raleigh’nin omzuna koydu. “Öfken seni mahvedecek. Düşmanın çok güçlü. Kardeşim Moses Gama’nın başına gelenlere bak. Nelson Mandela’nın kaderine bak. Elleri boşken aslanla boğuşmaya kalkıştılar.”

Raleigh, “Diğerleri hâlâ savaşıyorlar,” diye hatırlattı. “Her gün cesaret dolu hikâyelerini dinliyoruz. Her gün bombalar patlıyor.”

Bir dağa çakıl taşı atıyorlar. Hendrick Tabaka’nın sesi kederliydi. “Onlar her sefer bir elektrik direğinin dibinde ufacık bir bomba patlattıkları zaman, Vorster ve De La Rey bin polisi daha silahlandırıyor, yüz yasaklama emri daha yazıyor. Moses Gama ve Mandela’yı izlersen onların akıbetine uğrarsın.” Başını salladı. “Öfkeni unut, oğlum. Yanımda güzel bir hayatın olur. Bir eş al. Tombul, güzel bir kız. Ona birçok oğul ver ve bu çılgınlığı unut. Yanımda kal.”

Raleigh, “Bir karım vardı, baba,” dedi. “Onu Sharpeville’de bıraktım. Ama ondan ayrılmadan önce yemin ettim. Parmaklarımı kanlı yarasına batırarak söz verdim.”

Hendrick, “Yemin etmek kolaydır,” diye fısıldadı. “Ama yeminle yaşamak zordur. Kardeşin Wellington da beyaz adamın tanrısına yemin etti. Ömrünün sonuna kadar hadım edilmiş bir adam gibi yaşayacak. Bir kadın vücudunun verdiği rahatlığı hiçbir zaman bilmeyecek. Senin için korkuyorum, Raleigh. Yeminin hayatın boyunca sana ağır bir yük olmasından korkuyorum.” Tekrar içini çekti. “Ama seni ikna edemeyeceğim anlaşılıyor. O halde... o taşlı yolda daha rahatlıkla ilerlemen için ne yapabilirim.”

Raleigh sordu. “Pek çok gencin bu ülkeden ayrıldığını biliyorsun, değil mi?”

“Yalnız gençler gitmiyor.” Hendrick başını salladı. “Liderlerin bir kısmı da gidiyor. Oliver Tambo kaçtı. Mbeki, Joe Modise ve daha pek çok kişi.”

Onlar ihtilalin ilk dönemini hazırlamaya gittiler. Raleigh’nin gözleri heyecanla parlamaya başlamıştı. “İşte ben de o öncülerden olmak istiyorum.”

Hendrick oğluna şaşkınlıkla baktı. “Doğduğun ülkeyi terk etmek mi istiyorsun? Beni ve aileni?”

Bu benim görevim, baba. Bu sistemin kötülüklerinin ortadan kalkması için bütün dünyanın yardımına ihtiyacımız var!

Hendrick, “Sen hayal kuruyorsun, oğlum,” dedi. “Güvenip umut bağladığın o dünya, Sharpeville’i unuttu bile. Şimdi yabancı devletler, Amerika, İngiltere ve Fransa ülkeye para yağıdırıyorlar. Memleket her gün daha da zenginleşiyor.”

Amerika silah vermeyi reddetti....

Hendrick acı acı güldü. “Evet Boer’ler de silahlarını kendileri yapıyorlar. Kazanamazsın, oğlum,

benimle kal.”

Gitmem gerekiyor, baba, beni affet. Seçeneğim yok. Ama yardıma ihtiyacım var.

Ne yapmamı istiyorsun?

Bir adam var. Bir beyaz. Gençlerin kaçmasına yardım ediyor.

Evet, Joe Cicero.

Onunla tanışmak istiyorum, baba.

Bu biraz zaman alacak. Joe Cicero saklanmaktan hoşlanıyor.

Raleigh, Joe Cicero’yla ancak iki hafta sonra konuşabildi. Genç zenci Vereniging’den bir otobüse bindi. Kendisine emredildiği gibi, başında mavi bir bere vardı. Arkadan ikinci sıraya oturdu.

Arkasındaki kanepeye yerleşen bir adam, otobüs hareket ederken yavaşça, “Raleigh Tabaka,” dedi.

Raleigh döndü, adamın kapkara gözlerini gördü. Joe, “Bana bakma,” diye emretti. “Ama söyleyeceklerimi dikkatle dinle...”

Raleigh Tabaka üç hafta sonra bir Hollanda şilebine bindi. Yanında gemici olduğunu gösteren belgeler vardı.

Delikanlı Afrika’nın geride gözden kaybolduğunu bile görmedi. Çünkü makine dairesinde çalışıyordu.

Sean safarinin son gününde, kahvaltıda işi halletmeyi başardı. Müşterisi on yedi eyalette deri fabrikaları ve Tucson, Arizona’da büyük toprakları olan Ed Liner adında bir Amerikalıydı.

Yetmiş ikisindeki adam, “Oğlum, neden bir safari şirketi satın almak isteyeyim, bilemiyorum,” dedi. “Düşünecek olursan, biraz yaşlıyım.”

Sean güldü. “Aman Ed, çok saçma. O kocaman filin izinden giderken hepimizi geride bıraktın. Bütün iz sürücüler sana ‘Bwana, Tek Kurşun’ diyorlar.”

Başındaki pek az saç da ağarmış olan ufak tefek adam bu sözlere sevinerek, “Bana son kez durumu anlat,” diye mırıldandı.

Kariba Gölü’nün güney kıyısında, tam kırk mile uzanan bu arazide... Ed dinlerken sanki kedi yavrusu okşarmış gibi karısının kalçasını okşuyordu. Kadın onun üçüncü eşi idi. Sean’dan iki yaş, kocasından tam elli yaş küçüktü. Kocasıyla Las Vegas’da Altın Yumurta kulübünde dansözken tanışmıştı. Uzun bacaklı, biçimli vücutlu, sarı saçlı, masum bakışlı, iri mavi gözleri olan hoş bir kadındı. O anda satış yapmaya çalışan Sean’ı da hafif bir alayla gülümseyerek dinliyordu.

Sean daha önce onu da kandırmaya kalkmış, ama başarılı olamamıştı. Lana Liner ona, “Şekerim, yalnız güzel bir yüzün ve sevişme isteğin var,” demişti. “Dünya senin gibilerle dolu. Oysa Eddie’nin serveti tam elli milyon dolar. Onun için hiç rekabete kalkma, oğlum.”

Mara Nehri’nin kıyısındaki ulu bir incir ağacının altında, kamp masasındaydılar. Parlak bir Afrika sabahıydı. Nehrin öbür yanındaki kuru otlar altın gibi parıldıyordu. Ed Liner sıksa elini karısının bol paçalı şortunun içine sokarak, “Sen ne dersin, güzelim?” diye sordu. “Rodezya’nın Zambesi vadisinde kendi safari yerimize sahip olmak için Sean’a yarım milyon verelim mi?”

Kadın uzun kirpikli gözlerini süzdü, bir çocuk sesiyle konuştu. “Bunu sen bilirsin, kocacığım.”

Sean küçük ceylanları 300 Weatherby Magnum’la vurmaktan zevk alan, pek de iyi bir avcı olmayan kadını heveslendirmeye çalıştı. “Düşünün bir kere. İstedığınız zaman, istediğiniz kadar

avlanabileceksiniz.”

Kadının mavi gözleri parladı. “Orayı neden bana doğum günü armağanı olarak almıyorsun, Eddie Amca?”

Ed de güldü. “Neden olmasın! Anlaştık oğlum. Oraya Lana Safarisi adını vereceğiz. Tucson’a döner dönmez avukatlarıma gerekli belgeleri hazırlamalarını söyleyeceğim.”

Sean ellerini çırpı, mutfak çadırına seslendi. “Maramba! Letta şampanya hapa. Pacey! Pacey!” Uzun beyaz kanza ve kırmızı yassı bir fes giymiş kamp garsonu, gümüş tepsiye koyduğu soğuk şampanyayla geldi.

Onu içerek güldüler, konuştular, el sıkıştılar. Sonra yeni safariden söz ettiler. Ed, “Bu kadar yeter,” dedi. “Artık eşyalarımızı toplayalım. Öğleden sonra gelecek uçağa binmek istiyorum.” Sonra Lana’nın dolgun dudaklarını bükerek somurttuğunu fark etti. “Sen Sean’la git, şekerim. İyi avlan, ama geç kalma. Kiraladığım uçak üçte gelecek. Hava kararmadan Nairobi’ye varmalıyız.”

Sean, Lana’yı cipe alarak ormana girdi. Buradan ilerdeki düzlükler görülüyordu. Ama daha fazla ilerleyemeden, iz süren Matutu, “Bwana,” diye seslendi. Sean da aynı anda izi seçerek Land Rover’ı durdurdu. Yerlinin yanına gidip topraktaki haki yeşil pisliğe ve kocaman ayak izlerine baktı. Pislik gevşek ve ıslaktı. Yerli mırıldandı. “Şafaktan bir saat önce nehirden su içmişler.”

Sean cipe gidip Lana’nın yanına oturdu. “Üç yaşlı yaban öküzü, üç saat önce buradan geçmiş. Şimdi oturuyorlardır. Bir saat sonra onları yakalayabiliriz. İster misin?”

Kadın hemen tüfek rafındaki Weatherby’ye uzandı. Sean, “O sapanla bir şey yapamazsın, şekerim,” diye uyardı. “Ed’in Winchester’ini al.”

Kendi silahımla daha iyi ateş ediyorum. Hem bana ancak Ed şekerim diyebilir.

Ed bu iş için bana günde bin dolar ödüyor. Dediğimi yapmalısın.

Kadın yine de kendi silahını bırakıp Ed’in tüfeğini almadı. Arabadan atladı. Yürürken yuvarlak kalçaları şortun içinde oynuyordu. Sean neşeyle, kaba etleri tıpkı fındık yiyen bir sincabın yanaklarına benziyor, diye düşündü.

İzler çok derindi. Üç büyük yaban öküzü otlaya otlaya buralardan geçmişlerdi. Akasya ormanına girince hayvanların otlamaktan vazgeçerek toplaşıp tepelere doğru gittiğini anladılar. Sean kadına bakarak fısıldadı. “Güneş doğarken buradaymışlar. Hava aydınlanınca sık ağaçların gerisine sığınmışlar. Yarım saat sonra onları bulacağız.”

Sık ağaçların orasından ses çıkarmamaya çalışarak geçtiler. Önden giden Matutu eliyle hayvanların çok yakında olduklarını işaret etti. Sean da Gibbs tüfeğine .577 Kynoch mermileri yerleştirdi. Elinde iki kurşun daha vardı. Birden bir ses duyarak irkildiler. Sean bu sesi tanıdı, ilerde bir yaban öküzü, si neklerden kurtulabilmek için kocaman kara kafasını sallamıştı. O sırada boynuzlarından biri de bir dala çarpmıştı. Dizüstü çökerek Lana’ya işaret etti. Kadın da onun gibi yaptı. Birlikte sürünerek ilerlediler.

Sean birden hayvanları gördü. Gölgelere yatan hayvanlar birbirlerine sokulmuşlardı. Boynuzları da birbirlerine dolaşmış gibiydi. Aralarında otuz adım vardı, ama bir hayvanı diğerinden ayırmaya olanak yoktu. Genç adam başını çevirerek dudaklarını Lana’nın kulağına yaklaştırdı. “Onları ayıracağım,” diye fısıldadı. “Seslenince ateşe hazır ol.”

Kadir terliyor, titriyordu. Sean onun korkusunun ve coşkusunun kokusunu duyuyordu. Bu hali Sean’ı da heyecanlandırdı. O anda derin bir arzu duyarak, sanki kadın oradaymış gibi vücudunu yere

yapıştırdı, sonra elindeki kurşunları silahına vurdu. Karşıdaki üç dev hayvan doğruldu. Başlarını kaldırarak kulaklarını oynattılar. Domuzu andıran küçük gözleriyle etrafı araştırıyorlardı.

Sean, “Ortakine nişan al,” diye fısıldadı. “Ama ateş etme.”

Kadın Weatherby’i kaldırdığı anda bir patlama oldu. İri hayvan sendeleyerek döndü. Sean onun bacağının üstünden yara aldığını anladı. Vurmak için tüfeğini doğrulturken başka bir hayvan onun önüne geçti, oradan kaçmasını sağladı. Lana yine çocuk gibi konuşarak, “İyi göremedim,” diye yakındı.

Tüfeğin dürbünlü, ahmak kaltak.

Ama onu vurdum!

Evet, ne yazık ki onu vurup sağ ön bacağını kırdın. Sen tüfek taşıyıcınla burada kal. Biz Matutu’yla gidip bu işi halledeceğiz.

Lana inat etti. “Ben de geleceğim. O benim yaban öküzüm. Onu ben öldüreceğim.”

Sean sinirlenmişti. “Tartışacak zamanım yok. Gel ama sana söylenenleri yap.”

Yaban öküzünün durduğu yerde kemik parçaları ve kan vardı. Sean söylendi. “Hayvanın bacak kemiğini parçalamışsın. Fazla kan kaybediyor sanırım.” Çünkü yerlerde küçük kan gölcükleri oluşmuştu. Matutu’yla birlikte izlere bakınca hayvanın yalnız kalmış olduğunu anladılar. Diğer ikisi onu bırakıp kaçmıştı. Sean buna sevindi. Artık yanlış hayvan vurma tehlikesi yoktu.

Ama tam küçük bir düzlüğe çıktıkları sırada Matutu korkuyla bağırarak Sean’la kadının arasından geçip kaçtı. Sean da karşıdan üstlerine gelen hayvanı gördü. Yengeç gibi yan yan geliyordu. Burnu havadaydı. Boynuzları korkunç bir tehlike oluşturuyordu. Kırık bacağı arkasında sürünüyor, koşmasına engel oluyordu. Her hareketinde o bacadan kanlar fişkirmaktaydı.

Sean, “Ateş et!” diye haykırdı. “Burnuna nişan al!” Kadına bakmadan, korkusunu ve kaçmaya hazırlandığını anladı.

Buraya gel, korkak kaltak. Dur ve vur! diye hırladı. “İstediğin buydu. Haydi, vur bakalım.”

Weatherby patladı. Yaban öküzü irkildi, boynuzundan bir parça havaya uçtu.

Sean bağırdı. “Burnundan vur!” Kadın yine ateş etti, yine boynuzu vurdu. Yaban öküzü yaklaşıyordu. “Vur! Haydi, onu öldür, kaltak!”

Lana, “Yapamam!” diye feryat etti. “Çok yakınımda!” Siyahımsı renkli deriden, güçlü kaslardan ve öldürücü sivri boynuzlardan oluşan hayvan onları parçalamak, ezmek için geliyordu.

Yaban öküzü başını eğerek saldırırken Sean onu beyninden vurdu. Hayvan bir takla attı. Sean, Lana’yı son anda onun ayaklarının altından çekebildi. Kadın silahını da düşürmüştü. Korkudan zangır zangır titriyordu.

Sean kendisine sarılan kadını göğsüne bastırdı. “Matutu!” diye seslendi. “Silah taşıyıcıyı da al, cipe git. Arabayı buraya getir, ama acele etme.”

Matutu gülerek başını salladı. Bwana’nın çok güçlü bir erkek olduğunu biliyor, bu yüzden ona saygı duyuyordu. Onun ne yapacağını da anlamıştı. Matutu bir gölge ağaçların arasında kaybolunca Sean dönüp kadının şortunu açtı, aşağıya çekti, Lana da bileklerine inen şortu tekmeleyip attı. Sean onun külotunu da yırtarak çıkardı. Sonra kadını beyninden vurulup ölen, kasları hâlâ seğiren hayvanın üstüne itti. Pantolonunun düğmelerini açarken kadın korku dolu gözlerle bakıyordu. “Ah namussuz!” diye haykırdı. “Pis namussuz!” Ama erkeği istediği de belliydi.

Daha sonra yaban öküzünün leşini Land Rover'ın arkasına bağladılar. Hayvanın uzun boynuzlu kafası yandan sarkıyordu. Leşin üstüne oturan Matutu ve silah taşıyıcı av şarkısını söylemekteydiler.

Lana yol boyunca konuşmadı. Ed Liner onları merakla yemek çadırında bekliyordu. Ama Lana yırtık külotunu masanın üstüne fırlatıp çocuk gibi bir sesle konuşmaya başlayınca adamın gülüşü silindi. “Yaramaz Sean ne yaptı biliyor musun, Eddie Amca? Senin küçük kızının ırzına geçti.”

Sean yaşlı adamın feri kaçmış gözlerindeki nefreti ve öfkeyi görerek için için inledi. Bir yandan da, namussuz kaltak, diye düşünüyordu. Bundan çok zevk aldın. Daha fazlası için de yalvardın.

Yarım saat sonra Lana ve Ed uçakla oradan ayrıldılar. Sean onların arkasından baktı. Bir heves yüzünden beş yüz bin doları kaybetmiş olduğuna kıızıyordu. Üzüntüyle dönerek Beachcraft uçağı pilotunun Nairobi'deki bürodan alıp getirmiş olduğu mektuplara baktı. En üstte bir telgraf vardı. Önce onu açtı.

“5 Ağustosta Holly Carmichael'la evleniyorum. Lütfen sağdıçım ol.

Sevgiler Garry.”

Sean güldü. Garry'yle evlenmeye razı olan berbat yarattığı görmek isterim doğrusu. Ne yazık ki eve gidemem... Durup düşündü. Neden gitmeyecekmişim? Tehlikeli yaşam en zevklisidir.

Şasa Courtney, Weltevreden'deki çalışma odasında oturmuş, parlamentoda okuyacağı konuşmasını hazırlarken kapıya vuruldu, inanamayarak, öfkeyle başını kaldırdı. Evde herkes onun rahatsız edilmemesi gerektiğini biliyordu. “Kim o?” diye bağırırken kapı açıldı. Bir an İçeriye giren uzun saçlı, güneşten iyice bronzlaşmış, kuzu derisi ceketli, boynuna parlak renkli, ipek fular takmış genç adamı tanıyamadı. Şaşkın şaşkın ayağa kalktı. Sonra mırıldandı. “Sean? Hayır buna inanamam. Kahretsin, sana bir daha buraya...” Ama sevinci çok güçlü olduğu için devam edemeyerek sustu.

Merhaba, baba. Eskisi kadar harikasın. Gülünce bembeyaz, düzgün dişleri gözüktü.

Oğlum! Şasa ellerini kaldırırken Sean ona sıkıca sarıldı.

Seni her gün düşündüm, baba. Seni ne kadar özledim, bilsen.

Şasa bunun yalan olduğunu sezdiyse de, oğlunun böyle söylemesine sevindi. “Ben de seni özledim, oğlum,” diye fısıldadı. “Seni her gün değil, ama sık sık düşündüm. Weltevreden'e hoş geldin.” Sean'ı öptü. Oysa Şasa bu tür sevgi gösterilerini hiç sevmezdi. Ama oğlunu görmek dayanılmaz kadar büyük bir mutluluk vermişti ona.

Şasa o gece yemek masasında Centaine'in sağında oturdu. Naftalin kokan smokininin göğsü biraz dar geliyordu. Yine de onun eve dönmesine sevinen hizmetkârlar pantolonunu dikkatle ütileyip çizgilerinin bıçak gibi olmasını sağlamışlar, ipek yakayı da buhara tutmuşlardı.

İsabella da onu görünce çok mutlu olmuştu. Omuzları ve sırtı açık bir gece elbisesiyle aşağıya inen kız Sean'ı görünce kibirli tavırlarını unutarak koşmuş, “Sen gideli buralar pek sıkıcı oldu!” diye bağırıyordu.

Centaine torunu kadar heyecanlanmamıştı, ama Sean'ın dönmesinden memnundu. Onun evden neden ayrıldığını biliyordu tabii. Ama o olayların üstünden altı yıl geçmişti. Bu kadar zamanda çok şey değişmiş olabilirdi. Hem sevgili Şasa'sından daha da yakışıklı olan bu yeşil gözlü, çekici, zarif genç adam söylendiği kadar da kötü olamazdı.

Garry, “Geleceğini umuyordum,” diye yineliyordu. “Dayanamayıp gönderdim o telgrafi. Adresinden bile emin değildim.” Uzun masada, Sean'ın yanında oturan nişanlısına baktı. “Sana anlattığım kadar eşsiz, değil mi?”

Holly gülümseyerek uygun bir şeyler mırıldandı, Sean elini yine bacağına koymasın diye iskemlesini hafifçe çekti. Sonra kendisine bakan Michael’le göz göze geldi. Sean’ın anlattıklarını tek dinlemeyen de oydu. Holly, Michael’le bir gün önce tanışmıştı. Johannesburg’dan düğün için gelen Michael’ın Garry’yi çok sevdiğini ve korumaya çalıştığını görünce de aralarında bir dostluk oluşmuştu.

Michael kaşını kaldırarak genç kadına baktı, özür diler gibi gülümsedi. Sean’ın kıza dokunduğunu görmüştü. Ağabeyi geldiği için çok mutlu olan Garry, böyle şeyleri asla fark edemezdi. Sean’ı yemekten sonra bir kenara çekip kızıdan uzak durmasını söyleyecekti. Sean da Michael’ın güven vermek ister gibi Holly’ye gülümsediğini fark etmiş, durumu anlamıştı. Ama hiç tepki göstermedi. Hikâyesini bitirince Holly ve Michael dışında herkes güldü.

Sean, “Sen Golden City Mail’de çalışıyorsun, değil mi, Michael?” diye sordu. “Ormanda avlanırken birkaç kez yanımda o gazetenin olmamasına üzüldüm. Tuvalet kâğıdımın her bitişinde, yanımda senin sütununun olmasını istedim doğrusu.”

Şasa sert bir sesle konuştu. “Sean! Sofrada hanımlar var.” Oğlu döndüğünden beri ilk kez sinirleniyordu. “Bu bir kutlama. Bunu unutma.”

Özür dilerim, baba. Sean yalandan plşmanmış gibi bir tavır takındı. “Sen haklısın. Komik şeylerden söz edelim. Ben Mickey’ye Kenya’daki MauMau’ların beyaz çocuklara neler yaptıklarını anlatayım. O da bana buradaki komünist ANC dostlarını ve onların çocuklarımıza neler yapmak istediklerini anlatsın.”

Michael, “Haksızlık ediyorsun,” diye mırıldandı. “Ben komünist değilim ve hiçbir zaman güç kullanılması gerektiğini de yazmadım...”

Kenya’da da yönetici olarak, hapisten çıkma, terörist ve katil bir zenci var. Bu yüzden oradan ayrılıp Rodezya’ya yerleşeceğim. Sevgili kardeşim ise burada isyancılardan, bombacılarından oluşacak kara Marksist bir hükümet için yol açmaya çalışıyor. Sen devlet başkanı olarak hangi teröristi uygun buluyorsun Mickey? Mandela mı, Moses Gama mı?

Şasa sinirlenmişti. “Yemekte siyasete dayanamam. Sizi bir daha uyaracak da değilim.”

Centaine torununun gelir gelmez tartışma çıkardığını düşünüyordu. Fit sokmakta ustaydı. Kendilerini Sean’dan korumaları gerekecekti. Hem neden eve dönmüştü? Bunu yemekten sonra anladı. Sean babasıyla özel olarak konuşmak istediğini söyledi.

Silah odasına geçtiler. Şasa annesi için küçük bir kadehe Chartreuse, kendisi ve Sean için de balon kadehlere Hennessy konyası koydu. Sonra puolarını yaktılar. “Pekâlâ Sean. Bizimle ne konuşmak istiyorsun.”

Baba ben buradan ayrılmadan önce seninle safari işini konuşmuştuk. Şasa oğlunun zorla uzaklaştırılması yüzünden hiç pişmanlık duymadığını da sezdi. “Artık altı yıllık deneyimim oldu. En İyi avcılardan biriyim. Benimle yine avlanmak isteyen elliden fazla müşterim var. Onlara telefon ederek durumu sorabilirsin.”

Şasa, “Peki,” dedi. “Bunu yapacağım. Devam et.”

Rodezya’da Ian Smith hükümeti safariye önem veriyor. İki ay sonra açık artırmaya konulacak topraklar büyük kazanç getirecek. Şasa ve Centaine dikkatle dinlediler. Bir saat sonra da birbirlerinin yüzüne baktılar. Otuz yıldır birlikte çalıştıkları için konuşmalarına gerek yoktu. Sean iyi bir işadamıydı ve anlattığı konu da büyük kazanç getireceği benziyordu.

Şasa, “İlginç olacağı benziyor,” diye mırıldandı. “Ama yarım milyon doları Garry’dan

istemelisin.”

Sean şaşırdı. “Garry’den mi istemelisin?”

Evet. Yeni proje ve yatırımlar müdürümüz o.

Sean gülümsedi. Babası ve büyükannesi gibi en akıllı, en güçlü insanlarla başa çıktıktan sonra, Garry’yi kandırmak çok kolay olacaktı.

Holly Carmichael’in babası bir Presbiteryen rahibiydi. Karısıyla Afrika’ya, kızının evlenmesini görmeye gelmişti. Bunun için biraz para harcamaya da hazırды.

Centaine onu alarak malikâneyi gezdirdi. “Çok dikkatli bir seçim sonucu davetli sayısını bine indirebildim,” dedi. “Gelecek olanlar aile dostları, önemli iş ve siyaset adamları. Bunlara Weltevreden’de çalışanlarla Courtney Madencilik ve Finans Şirketi’ndeki memurlar dahil değil tabii. Onlar için ayrı eğlenceler düzenleyeceğiz.”

Rahip Carmichael çok şaşırmıştı. “Ben kızımı çok severim. Ama benim aylığımla bu...”

Centaine sakın sakın devam etti. “Bundan söz etmeyi istemezdim, ama bu Holly’nin ikinci evliliği olacak. Siz ilkinde üstünüze düşeni yapmışsınız. Bu kez nikâhı kıyar, gerisini bana bırakırsanız sevinirim.” Uсталıkla, torununu evlendirecek bir rahip sağlamıştı, İngiltere Kilisesi ve Anglikan rahipleri büyük bağış önerilerine de, kiliseleri onarma vaadlerine de aldırmamışlar, nikâh kıymayı reddetmişlerdi. Ama şimdi her şey kolaydı. Düğünü de istediği gibi düzenleyecekti. Bunun son on yılın en eşsiz düğünü olmasını istiyordu.

Malikânedeki Eski Tutsaklar Kilisesi düğün için onarılıp süslendi. Burası ancak 150 kişi alabiliyordu. Onların da yirmisi, Garry doğduğu günden beri kendisine bakan hizmetkârlardı. Diğer bin davetli, polo alanında kurulan büyük çadırdaki bekledi. Tepeden kiliseye ve oradan polo alanına giden yolun iki yanına, kilisede kendilerine yer bulunamayan işçiler sıralanmışlardı. Açık arabayla geçen Garry ve gelini gül yaprağı yağmuruna tuttular. Kadınlar şarkı söyleyip dans ederek, talih getireceği umuduyla Holly’ye dokunmaya çalıştılar.

Günün en zevkli olaylarından biri de sağdıcin konuşmasıydı. Sean türlü hikâye ve nüktelerle onları güldürüp eğlendirdi. Ama kardeşinin kekelemesiyle ve sıskılığıyla üstü kapalı alay ederken Holly kaşlarını çatıp masanın altından Garry’nin eline uzandı.

Genç kadınla Garry bir valsle dansı açtılar. Daha sonra onunla ilk dans eden de Sean oldu. Holly’ye sıkıca sarılarak, “Budala kız, kardeşlerin en iyisini seçebilirdin,” diye mırıldandı. “Yine de korkma. Henüz geç kalmış sayılmazsın.”

Holly buz gibi bir tavırla güldü. “En iyisini seçtim zaten. Neden gidip cazibenle nedimelerimi etkilemiyorsun? Zavallılar sana bakıp köpek yavruları gibi soluyorlar.”

Sean kadının kendisini baştan savmasına aldırmadı, dans bitmeden onu Michael’e bırakıp parmaklarını şaklatarak bir garsondan şampanya istedi. Büyük çadırdaki kızlara bakıyor, seçimini yalnız güzelliklerine göre yapmıyordu. Kolaylıkla elde edebilecekleriyle ilgileniyordu. O sırada İsabella’nın büyükannesini kandırmayı başarıp pek moda olan mini eteği giymiş olduğunu gördü. Bacakları olağanüstü güzeldi. Yaşlı, genç her erkek dans pistinde dönen kıza bakıyordu. Gözleriyle Centaine’i araştırdı. Onun iç Güvenlik Bakanı Manfred De La Rey’le oturduğunu fark etti. Önce adama gözükmeden uzaklaşacaktı, ama sonra kendi aptallığına güldü. Tehlikeli yaşam en zevklisiydi. Centaine onun yaklaştığını görerek Manfred’in kolunu tuttu, “İşte geliyor. Lütfen dikkatli ol.” Sean’ı koruyabilmek için oğluna aralarındaki bütün sırları sayıp dökmüş, kendisine borçlu olduğunu anımsatmıştı. Şimdi yakışıklı, yeşil gözlü, küstah şeytan, kafa tutar gibi yaklaşıyordu. Kaşlarını

çatarak torununu uyarmaya da çalıştı, ama Sean durup onu yanağından öptü. “Sen bir dahisin. Böyle bir parti bir kez daha olamaz! Hepimiz seninle gururlanıyoruz!”

Kadın istememekle birlikte hafifçe gülümsedi. Onun da bütün Courtney’ler gibi cesur olduğunu düşünüyordu. Manfred’e döndü.

Torunumla tanışmadın. Sean. Bakan De La Rey.

Manfred, “Adınızı duydum,” demekle yetindi. El sıkkmaya da yanaşmadı.

Centaine rahat bir soluk alarak masaya dönen çifte baktı. “Bu da Bayan De La Rey ve oğlu Lothar. Ailenin eski dostları. Heidi sana torunum Sean’ı takdim edebilir miyim?”

Sean elini öperken Heidi onu düşünceli düşünceli süzerek Alman vurgusuyla konuştu. “Tanışmadığım tek torunun o, Centaine. Yakışıklı bir genç.”

Sean elini Lothar’a uzattı. “Ben Sean. Senin kim olduğunu bilmemek de olanaksız. Son maçında Lion’lara attığın goller şahaneydi. O tekmen en az bir milyon rand eder.”

İki genç adam boş iskemlelere oturarak futboldan söz etmeye başladılar. Centaine belli etmeden iki torununu süzüyordu. Birbirlerinden çok farklıydılar. Biri sarışın bir Almandı. Diğeri de esmer, romantik bir tipti. Yine de ortak yanları olduğunu sezmişti. İstediklerini bilen, engel tanımayan güçlü erkeklerdi. Belki de bu huyları kendisinden almışlardı. Centaine iki konuşmayı birden dinliyordu. Lothar De La Rey’in, “Ben de senden söz edildiğini duydum.” dediğini işitti. “Son MauMau’ları temizlediğin için sana George Haçı nişanı vermediler mi?”

Yanlış duymuşsun. İngilizler o sırada ülkeyi Kenyatta’ya teslim etmekteydiler. Kimseye bir şey verecek halleri yoktu. Bütün bunları nereden öğrendin?

Lothar, “Benim görevim bu,” diye cevap verdi. “Devlet Güvenliğinde çalışıyorum. Bize MauMau’larla ilgili şeyler anlattırsan sevinirim. Bu bilgiler çok işimize yarar. Yani... teröristlere karşı savaşanlar hakkında her şeyi öğrenmeliyiz. Yakında biz de aynı sorunla karşılaşacağız.”

Ben oraya gittiğimde iş çığrından çıkmıştı. Ama elimden geleni yaparım. Birkaç hafta sonra Rodezya’ya gideceğim. Eğer yardımım...

Lothar, “Rodezya,” derken sesi hafifledi. Centaine artık onu duyamıyordu. “İlginç. Orada olanları da bilmek istiyoruz. Senin durumundaki biri bize çok yardım edebilir.” Lothar susup birden ayağa kalktı. Sean başını çevirip bakınca arkasında duran İsabella’yı gördü. “Bu küçük kardeşim İsabella,” diye tanıştırdı. Kız gözlerini Lothar’dan ayırmadan mırıldandı. “O kadar da küçük değilim.”

İsabella genç adamı kilisede görür görmez tanımış ona yaklaşmak için fırsat aramaya başlamıştı. Sean onun ilgisini sezerek gülümsedi. “Neden oturup yaşantımıza biraz ışık katmıyorsun, Bella?”

Kız ona aldırmadan Lothar’a, “Hep futbol forması giyip top mu kovalıyorsun, Lothar De La Rey?” diye sordu. “Yoksa bir ara dans etmesini de öğrendin mi?”

Sean şaşırdı. Bir Courtney küstah olabilirdi, ama Bella fazla ileri gidiyordu. Lothar başını hafifçe öüne eğerek ciddi bir tavırla, “Bu dansı bana lütfeder misiniz, İsabella Courtney?” diye sordu.

Pistte dönerlerken Lothar, “Benim kadınımlı olsaydın böyle bir etek giymene asla izin vermezdim,” dedi.

Neden? Bacaklarımı beğenmedin mi?

Bacaklarımı çok beğendim, ama kadınımlı olsaydın, başka erkeklerin şu andaki gibi bacaklarına bakmalarına razı olamazdım.

Çok geri kafalısın, Lothar De La Rey.

Belki öyle, İsabella Courtney. Ama her şeyin bir yeri ve zamanı vardır.

Kız ona sokulurken mutlulukla, o yeri ve zamanı bulmalıyız, diye düşünüyordu.

Manfred oğlunun dansını kaşlarını çatmış seyrederken karısı ona sokuldu. “Şu kaltak Lothar’a musallat oldu. Bak her şeyini nasıl da oğlumıza gösteriyor. Keşke gidip onu Lothar’dan ayırabilseydim.”

Bunu yapmamalıyız, skat. Böyle bir şey kızı daha çekici bulmasına neden olur. Üzülme Heidi. Biz onu iyi yetiştirdik. O kızla biraz gönül eğlendirebilir, ama öyle birini evimize getirmemesi gerektiğini de bilir. Ayağa kalktı. “Oğlumuzu güven Heidi. Şimdi izinle gidip Şasa Courtney’le konuşacağım. Önemli bir durum var.” Yürüdü, damatla sohbe dalmış olan Şasa’nın yanında durdu. “Konuşmamız gerekiyor... Özel...”

Şasa şaşırdı. “Şimdi mi? Pekâlâ, bari eve gidelim.” Manfred’i kolundan tutarak dostça bir tavırla çadır kapısına doğru yürüttü. Görenler onların tuvalete gittiklerini sanırdı. Dışarıya çıkar çıkmaz gerideki araba parkına yöneldiler.

Şasa’nın silah odasına girince Manfred çevresine bakındı. “Burası güvenli mi? Yani bizi duymaları olanaksız mı?”

İçin rahat etsin. Burası güvenli. Özel işlerimin çoğunu burada hallederim. Zaten ev de boş. Hizmetkârlar bile polo alanında.

Ja, nee goed! Manfred geçip Şasa’nın karşısındaki koltuğa oturdu. “Önceden planladığımız gibi İngiltere’ye gidemeyeceksin. Sana nedenini de anlatayım.” Bunu yapacak yerde birden sordu. “Sen Mançurya Adayı adlı filmi gördün mü?”

Şasa bu anlamsız soru karşısında şaşırdı. “Hayır, ama Richard Condon’un kitabını okudum. Hoşuma da gitti. Bir katilin beynini yıkayarak, ipnotize ederek, Amerikan Devlet Başkanı adayını öldürtmeye kalkıyorlardı, değil mi?”

Manfred başını salladı. “Doğru. İpnotize edilen adam, bir iskambil kâğıdını görünce harekete geçecekti. Maça asıydı sanırım. Onu görür görmez robot gibi oluyor, verilen emri hemen yerine getiriyordu. Onu ipnotize ettiklerinde de başkan adayını vurmasını emretmişlerdi. Söyle bana... böyle bir şey olabilir mi?”

Şasa, “Bilemiyorum,” diye mırıldandı. “Koreliler ve Ruslar beyin yıkama tekniklerini mükemmelleştirmişler sözde. Belki de uygun koşullarda eğitilmiş biri böyle bir şey yapabilir.”

Manfred bir süre ses çıkarmadı. Sonra sert bir tavırla konuştu, “işlerimiz tehlikede. Verwoerd kabinede değişiklik yapmayı düşünüyor, ikimizi de atacak.” Şasa donup kaldı. “Ja. Son yıllarda ikimiz de çok başarılı olduk. Sen ekonominin düzelmesini sağladın. Sayende pek çok yabancı yatırımcı ülkeye geldi. Üstelik güçlü bir silah endüstrisinin oluşmasını da sağladın. Yakında atom bombası da yapacağız... Ama bizi atacaklar. Bilgiyi güvenilir kaynaktan aldım.”

Şasa, “Neden?” diye sordu.

Verwoerd başına iki kurşun yedi. Bunların ne zarar verdiğini kim bilebilir? Onun ırk konusundaki fanatikliği sana doğal geliyor mu?

Ama Verwoerd bu konularda hep böyleydi.

Manfred, “Hayır, dostum,” diye cevap verdi. “Malan ilk önerdiğinde, Bantu İşleri Bakanlığı’nı kabul etmek istememişti. Irklar onu ilgilendirmiyordu. Yalnızca Afrikaner milliyetçiliğinin gelişmesi

ve yaşımasıyla ilgileniyordu. Apartheid'i de, zencileri bulundukları durumdan kurtarmak, kendi işlerini yönetmelerini sağlamak için bir fırsat olarak görüyordu. Başlangıçta ırkçı değildi. Ama kafasına kurşunları yiyince birden değişti. O zamandan beri zencileri tutturdu. Şu zenci İngiliz kriketçiyi biliyorsun. Adı neydi?"

Basil D'Olivera. Güney Afrika'da oynayamadığı için İngiliz milli takımında şimdi.

Ja. Bu delilik. Verwoerd yanında zenci bir hizmetkâr bile istemiyor. Hatta Laurence Olivier filmde yüzünü siyaha boyadı diye Othello'yu görmeyi bile reddetmiş. Yaptığımız işleri altüst edecek. Huzurumuzu kaçırarak. Bu ülkeyi mahvedecek ve özellikle ikimizle uğraşacak. Çünkü kabinde yalnız ikimiz onun çılgınca fikirlerine karşı çıktık. Sen izin belgelerini kaldırmamızı da önerdin. Bu yüzden seni asla affetmez. Senden bir liberal diye söz ediyor.

Ama yine de İç Güvenlik Bakanlığı'nı senden alamaz.

Öyle planlıyor. Hepsini John Vorster'e vermek istiyor. Adaletle güvenliği bir araya getirerek 'Adalet ve düzen' adını vereceği bir bakanlık kuracakmış.

Şasa kalkıp odanın öbür ucundaki dolaba gitti. Balon kadehlere konyak doldurdu. Manfred yanındaki masaya bırakılan içkiye itiraz etmedi. "Biliyor musun Şasa çok uzun süredir bir şey düşünüyorum. Bunu kimseye, hatta Heidi'ye bile anlatmadım. Bir gün başbakan olmak istiyorum. Sen de ülkemizin Devlet Başkanı olmalıydın, Şasa Courtney. Bir İngiliz ve bir Afrikaner yan yana Güney Afrikalılar olarak hizmet edebilirdik."

Sessiz sedasız oturarak bu hayali düşündüler. Şasa bu onuru elinden kaçırdığını sezerek öfkeleni. Manfred birden başka bir konuya girdi. "Biliyorsun, Amerikalılar bize silah satmayı reddetmekle birlikte, Güney Afrika'daki ortak çıkarlarımızla ilgili bilgiler konusunda CIA'yle yakın ilişki içindeyiz."

Şasa bu sözlerle anlam verememişti. "Evet, bunu biliyorum," diyebildi.

Amerikalılar Batı Berlin'e kaçan bir Rusu sorguya çekmişler. Bize bazı bilgiler verdiler. Burada bir Mançurya Adayı var ve hedefi de Verwoerd.

Şasa ona bakakaldı. "Peki, katil kim?"

Manfred ellerini kaldırdı. "Bilemiyoruz. Rus çok önemli biri olmakla birlikte bunu bilmiyormuş. Amerikalılara katilin başbakanla kolaylıkla konuşabilen biri olduğunu söylemiş. Onu çok kısa süre sonra kullanacaklarmış." Konyak kadehini alarak elinde çevirmeye başladı. "Bir tek küçük ipucu var. Katil akıl hastalığı geçirmiş bir yabancıymış. Yani bu ülkede doğmamış."

Şasa onu süzdü. "Bu bilgiyle onu tanıyabiliriz. Sen başbakanla teması olan herkesin dosyasını inceleyebilirsin?"

Manfred, "Belki," diye mırıldandı. "Yalnız burada ikimiz baş başa ve gizlice karar vermeliyiz. Mançurya Adayı'nı bulmayı gerçekten istiyor muyuz? Bu suikastı önlemek ülkemiz için hayırlı olabilir mi?"

Şasa ceketinin yakasına konyak dökmüştü, ama bunun farkında bile değilmiş gibi Manfred'e bakıyordu. Uzun bir süre sonra kadehi bırakıp iç cebinden aldığı ipek mendille üstünü silmeye başladı. Başını kaldırmadan sordu. "Bunu başka kim biliyor?"

Yalnızca üst düzeydeki memurlarımdan biri. Kendisi CIA ajanı olan Amerikan askeri ataşesiyle ilişkide. Onun dışında bir tek ben... ve şimdi de sen. Adamıma da tam anlamıyla güvenirim.

Şasa sonunda başını kaldırıp ona baktı. "Evet, şimdi Londra yolculuğumdan vazgeçmem

gerektiğini anlıyorum. Verwoerd’a bir şey olursa, halefi seçilirken burada bulunmalıyım.” Şerefe içer gibi kadehini kaldırdı. Bir an sonra Manfred de onu taklit etti. Sessiz sedasız içkilerini içerlerken kristal kadehlerin üstünden birbirlerine bakıyorlardı.

Dans pistinde iki çift kalmıştı. Garsonlar iskemleleri toplamaya başlamışlardı bile. Sonunda zenci orkestra şefi sahnemsi yerden inerek saygıyla Se an’a yaklaştı. “Saat ikiyi geçti, efendim.” Sean dans ettiği kızın başının üzerinden adama öfkeyle baktı. Zenci irkildi. “Öğle yemeğinden beri çalışıyoruz, efendim. Yani hemen hemen on dört saat oldu.”

Sean’ın suratındaki ifade değişti. Yüzünü o çocuksu gülümseme aydınlattı. “Haydi, gidin öyleyse! Çok iyi çaldınız. Al, bu seninle öbür çocukların.” Zencinin cebine buruşuk banknotları doldurdu. Sonra da dans eden diğer çifte seslendi. “Haydi, çocuklar. Navvies’e gideceğiz.”

İsabella başını Lothar’ın göğsüne dayamıştı. Bu sözleri duyunca sevinçle gözlerini kaldırdı. “Ah, çok güzel! Oraya hiç gitmedim. Büyükanne göre Navvies, kibar insanların gitmediği, adı kötüye çıkmış, berbat bir yermiş. Haydi, gidelim!”

Sean, Garry’nin MG’sini ödünç almıştı. İsabella yeni Alfa Romeo’sunu ağabeysiyle yarıştırdı. Deli gibi bir hızla dokların yakınındaki, adı kötüye çıkmış bara gittiler.

İçersi çok karanlıktı. Müzizyenler hayal meyal görünüyordu. Müzik pek gürültülü olduğu için bağırarak konuşmak zorunda kaldılar.

İsabella, “Sen mükemmel bir ağabeysin,” diye bağırarak eğildi, Sean’ı öptü. “Bana nutuk çekmiyorsun.”

Bella, bebeğim, bu senin hayatın. Zevkini çıkarmaya bak. Biri sana engel olmaya kalkarsa da beni çağır.

İsabella, Lothar’ın dizine oturmuş, başını genç adamın boynuna dayamıştı. Sean’ın getirdiği kız sızmıştı artık. Yumuşak bankta boylu boyunca yatıyordu. Yan yana oturan Sean’la Lothar ciddi ciddi konuşmaya başladılar.

Lothar, “Poliste hâlâ önemli bir dosyan olduğunu biliyor musun?” diye sordu.

Sean itiraf etti. “Bu beni pek şaşırtmadı.”

Lothar, “Kendini tehlikeye atmaktan kaçınmıyorsun, değil mi?” dedi gülerek. “Cesaretine hayranım.”

Sean da ona gülümsedi. “Bildiğim ve gördüğüm kadarıyla sen de bir hayli cesursun.”

Lothar, “Dosyanın ortadan kaybolmasını sağlayabilirim,” dedi.

Herhalde ufak bir şeye karşılık?

Lothar, “Tabii,” diyerek başını salladı. “Karşılığını vermedikçe bir şey kazanamazsın.”

Sean bardan çıkarken iki şişe viski de kapmıştı. Şimdi bardakları dolduruyordu. “Benden ne istiyorsun?”

Devlet Güvenlik Bürosu adına ajanlık yaparsan biz de o önemsiz ihtiyatsızlıklarını unuturuz. Rodezya’da bizim adımıza çalışırsan...

Sean hemen razı oldu. “Neden olmasın? Eğlenmek için her şeyi yaparım. Tehlikeli bir hayat oldukça eğlencelidir.”

İsabella, Lothar’ın yanağını okşadı. “İkiniz de çok sıkıcı oldunuz.”

Sean’ın yanındaki kız sersem sersem ayağa kalkarak, “Galiba kusacağım,” dedi.

Acil bir durum var. Sean ayağa fırlayarak kızı kaldırdı. “Bizim gitmemiz gerekiyor.”

Lothar başını salladı. “Yarın Weltevreden’e telefon ederim. Ayrıntıları konuşmak için.”

Sakin çok erken arama. Sean kız kardeşine bakarak güldü. “Sonra görüşürüz, Bella bebeğim.”

İsabella, “Lütfen, ‘Uslu ol,’ deme, Sean,” diye yalvardı.

Sean, “Öyle bir şey aklımdan bile geçmez,” dedi, yanındaki kızı kucağına alarak gece kulübünden çıktı.

İsabella’yla Lothar da bir süre sonra oradan ayrıldılar. Kızın arabasına bindiler. İsabella, Alfa Romeo’yu yine delice bir hızla sürmeye başladı. Lothar ömründe bu kız kadar usta bir kadın sürücü hiç görmemişti. Genç adam arkasına yaslanarak onu seyretmeye başladı. Uzun güne rağmen İsabella’nın gözleri hâlâ berrak ve pırıl pırıl, teni de gül yaprağı gibiydi.

İsabella, Lothar’ın çıktığı ilk İngiliz kıızıydı. Onun rahat ve kaygısız tavırları genç adamı hem şaşırtıyor, hem de ilgisini çekiyordu. Calvinist ilkelere göre yetiştirilen Afrikaner kızlar hiç böyle serbestçe davranmaz, kolay da elde edilmezlerdi. İsabella, Lothar’ı sarsıyordu, ama genç adam onun şimdiye kadar karşılaştığı kızların en güzeli olduğunu da biliyordu.

İsabella, Paradise Yolu’ndan hızla geçerken Lothar, “Weltevreden yoluna sapmayı unuttun,” dedi İsabella muzip muzip güldü. “Oraya gitmiyoruz ki! Artık elimdesin, Lothar De La Rey.”

Kıyı yolunu izlediler. İsabella sonunda arabayı denize bakan bir burunda durdurdu. “Haydi, gel,” diye emrederek Lothar’ı elinden tuttu. Onu uçurumun kenarına götürdü. Şafak yaklaşıyordu. Doğu ufku sarıya ve turuncuya boyanmıştı. Aşağıda küçük bir koy vardı. İsabella, “Burası o kadar güzel ki,” diye fısıldadı. “En sevdiğim yerlerden biri de bu.”

İsabella, Lothar’ı dik patikadan kumsala indirdi. Biraz geride panjurları kapatılmış kulübeler vardı.

İsabella ayakkabılarını çıkararak suyun kenarına gitti. Sonra Lothar’a bakmadan soyundu, elbisesini kumların üzerine attı. Genç adam suya giren kızı soluğunu tutarak seyretti, sonra da onu izledi. Dalgaların arasında seviştiler.

İsabella’nın o zamana kadar üniversiteli birkaç gençle ilişkisi olmuştu. Ama şimdi hiçbirinin Lothar gibi olmadığını düşünüyordu. Sonunda aradığını bulmuştu.

Birbirlerine sarılarak denizden çıktılar. Artık sabah olmuştu. Eşyalarını topladılar. İsabella, Lothar’ı en sondaki kulübeye götürdü. Çantasında anahtarı ararken genç adam, “Burası kimin?” diye sordu.

Babamın saklandığı yerlerden biri. Kulübeyi bir rastlantı sonucu keşfettim. Babam anahtarımın olduğunu bilmiyor. İsabella kapıyı açarak Lothar’ı odaya soktu. “Havlular burada.” Bir dolap açtı.

Önce birbirlerini şakayla kurulamaya başladılar. Sonra birdenbire ciddileştiler. İsabella, Lothar’ı duvarın dibindeki ranzaya doğru sürükledi.

Genç adam, “Benim geldiğim yerde teklifi erkek yapar,” dedi gülerek.

İsabella, “Sen eski kafalı bir namus kumkumasısın,” dedi.

Daha sonra kilerde buldukları konserveleri açtılar. Lothar, “Baban seni merak etmeyecek mi?” diye sordu.

Ah, babamı idare etmek kolay. O benim her sözüme inanır. Dikkat etmemiz gereken büyükannem. Ama kız arkadaşlarımdan birine durumu idare etmesini söyledim.

Lothar, “Londra’ya gittiğin zaman anneni göreceksin herhalde,” dedi.

İsabella elindeki kaşığı ağzına götürürken kalakaldı. “Londra’ya gideceğimi nereden biliyorsun? Ya annemin orada olduğunu?”

Lothar mırıldandı. “Annen konusunda senden daha bilgiliyim.”

İsabella kaşığı tabağına bırakarak genç adama baktı. “Mesela?” diye ona meydan okudu.

Mesela... annen bu ülkenin korkunç bir düşmanı. Yasaklanan ANC’nin bir üyesi. Güney Afrika Komünist Partisi’nin üyeleriyle sürekli ilişki halinde. Ve Londra’da yönettiği otel de siyasi göçmenlerin ve kaçak teröristlerin sığınak yeri.

Annem mi yapıyor bunları? İsabella, “Olamaz,” der gibi başını salladı.

Parlamentonun uçurulması ve üyelerin öldürülmesi olayına annen de karıştı. Başbakan da ölecekti. Benim babam da, seninki de. İsabella hâlâ başını iki yana sallıyordu. Lothar kızı leopara benzeyen sarı gözleriyle süzerek konuşmasını sürdürdü. “Tara babasının ölümüne de neden oldu. Albay Blaine Malcolmess’in. Yani senin büyükbabanın. Terörizm ve cinayet suçları yüzünden ömür boyu hapse mahkûm edilen Moses Gama’nın yardımcısıydı. Kaçmasaydı herhalde onu da hapse atacaklardı.”

İsabella, “Hayır,” diye mırıldandı. “Buna inanamam.” Lothar’daki değişiklik onu hem şaşırtmış, hem de sarsmıştı. Genç adam birkaç dakika önce şefkatle davranırken şimdi sert ve zalim bir insan olmuştu. Sözleriyle kızı yaralıyordu.

Mesela... Moses Gama’nın annenin âşığı olduğunu biliyor muydun? Ondan bir oğlu olduğunu? Üvey kardeşinin rengi pek güzel. Açık kahve.

Olamaz! İsabella irkilerek yine başını salladı. “Bütün bunları nereden biliyorsun?”

Moses Gama’nın imzalı itirafını okudum. İstersen okuman için sana da bir kopya bulabilirim, ama aslında buna hiç gerek yok. Londra’da piç kardeşinle karşılaşacağın kesin. Orada annenle oturuyor. Adı da Benjamin Afrika.

İsabella ayağa fırlayarak tabağını küçük mutfığa götürdü. Yemekleri çöp tenekesine dökerken Lothar’a bakmadan, “Bütün bunları bana neden söylüyorsun?” diye sordu.

Görevinin ne olduğunu anlamam için.

Anlamadım. Kız genç adama hâlâ bakmıyordu.

Annenle suç ortaklarının ülkemize karşı bir şiddet hareketine girişeceklerini sanıyoruz. Ama bunun ne olduğundan emin değiliz. Faaliyetleri konusunda herhangi bir bilgi çok işimize yarar.

İsabella ağır ağır dönerek Lothar’a şaşkın bakışlarla baktı. “Yani casusluk etmemi mi istiyorsun? Kendi annemi gözetlememi mi?”

Londra’dayken annenin otelinde karşılaşacağın kimselerin adlarını öğrenmek istiyoruz.

İsabella onu dinlemiyordu. Genç adamın sözünü kesti. “Bunu önceden planladın. Bana bilerek yaklaştın. Beni çekici, tatlı ya da güzel bulduğun için değil. Sırf bu iş için beni baştan çıkarmaya karar verdin.”

Lothar, “Sen güzelsin, çekici değil,” dedi. “Şahanesin, ama tatlı değilsin.”

Ve sen de köpeğin birisin. Zalim, kalpsiz bir köpek.

Lothar ayağa kalkarak kapının arkasına astığı elbiselerine doğru yürüdü.

Kız, “Ne yapacaksın?” diye sordu.

Lothar, “Giyinip gideceğim,” diye cevap verdi.

Neden?

Bana, ‘köpek,’ dedin.

Evet, köpeğin birisin! İsabella’nın gözleri dolmuştu. “Dayanılamayacak bir köpek! Gitme, Lothar, Lütfen gitme.”

Şasa, İsabella’ya kendisiyle ve Michael’la Londra’ya gelemeyeceğini söylediği zaman kız çok rahatladı. Bunca yıl geçmişti aradan. Lothar’ın açıkladıklarından sonra annesiyle tekrar karşılaşmak sarsıcı olacaktı zaten. Babası yanında olursa akli büsbütün karışacaktı, İsabella, Londra’ya gitmemek için bahaneler de uydurmuştu. Lothar’dan ayrılmak istemiyordu. Ama genç adam ona gitmesi için ısrar etmişti. “Ben zaten Johannesburg’a döneceğim,” demişti. “Birbirimizi pek sık göremeyeceğiz. Ayrıca görevini biliyorsun. Bana söz verdin.”

Babam bana Johannesburg’daki şirkette bir iş verebilir. Halkla İlişkiler Bölümü’nde çalışabilirim. O zaman bir kat tutarım, birbirimizi sık sık görürüz.

Lothar, “Sen Londra’dan döndükten sonra,” diye söz verdi.

İsabella’yla Michael’ı Heathrow’da Güney Afrika Evi ve Courtney Madencilik Şirketi’nin Londra bürosundan temsilcileri karşıladı. Şirket onları Dorchester Oteli’ne götürmesi için bir araba göndermişti.

Bu karşılamadan çok sıkılmış olan Michael, “Babam da her şeyi abartır,” diye yakındı. “Bir taksiye de binebilirdik.”

İsabella aynı kanıda değildi. “Aile adının zevkini çıkarmayacaksan, bir Courtney olman ne işe yarar?”

İsabella, Hyde Park’a bakan dairesine girdiği zaman bir masaya koskocaman bir buket konmuştu. Bukete iliştirilmiş kartta, “Seninle beraber olamayacağım için üzgünüm, yavrum,” yazılıydı. “Bir dahaki sefere birlikte Londra’nın altını üstüne getiririz. İhtiyar baban.”

İsabella daha garson bavullarını yukarı getirmeden Tara’nın verdiği numarayı aradı.

İngilizceyi Afrikalı aksanıyla konuşan biri telefona cevap verdi. “Burası Lord Kitchener Oteli. Size yardımcı olabilir miyim?”

Bayan Malcolmess’le konuşabilir miyim? Tara mektubunda kızlık soyadını kullandığını yazmıştı. İsabella annesinin sesini duyduğu zaman normal bir tavırla konuşmaya çabaladı. “Merhaba, anne.”

Ama Tara’nın gerçekten sevindiği belliydi. “Ah, Bella, hayatım, neredesin? Mickey de yanında mı? Sende adresim var, değil mi? Burayı kolaylıkla bulabilirsin.”

İsabella, Michael’la Londra sokaklarından geçerken ağabeyi gibi heyecanlı ve hevesli bir tavır takınmaya çalıştı. Taksinin şoförü önemli yerleri işaret ediyordu, ama İsabella annesini tekrar göreceği için paniğe kapılmıştı. Hiçbir şeye bakacak halde değildi.

Otel yan sokaktaydı. Turistlerin kaldıkları eskice, pek de iyi olmayan otellerdendi. Neonlu levhanın yarısı sönmüştü.

Michael şoförün parasını verirken Tara kapıdan fırladı. Önce oğlunu kucakladı. İsabella da o sırada annesini inceleme fırsatını bulabildi.

Tara iyice kilo almıştı. Eski blucininin sardığı kalçaları koskocamandı. Bol erkek kazağının içinde, biçimsiz iri göğüsleri sarkmıştı. İsabella çok sarsıldı. Yaşlı, berbat bir kadın bu. Tara hiçbir

zaman süslenmekten hoşlanmazdı, ama her zaman tertemizdi. Kılığı kıyafeti düzgündü. Oysa şimdi... kadının saçları kırışmıştı. Tara'nın kınayla saçlarını eski rengine boyamaya kalkıştığı, sonra bundan vazgeçtiği anlaşılıyordu. Saçlarını dikkatsizce ensesinde topuz yapmıştı. Topuzdan kaçan tutamlar yüzüne düşüyordu. Suratı sarkmıştı. Bu yüzden de bir zamanlar dikkati çeken o kusursuz kemikleri belli olmuyordu artık. Gözleri hâlâ iri ve parlaktı, ama çevreleri kırışmış, altlarında da torbalar oluşmuştu.

Sonunda Tara, Michael'ı bırakarak İsabella'ya döndü. "Sevgili küçük kızım. Seni sokakta görsem tanımazdım. Ne kadar güzel bir genç kız olmuştun." Kucaklaştılar. İsabella annesinin nasıl mis gibi koktuğunu hatırladı. Oysa bu kadın ucuz parfüm, sigara, haşlanmış lahana ve... uzun süre yıkanmamış iç çamaşırı kokuyordu. İnanılacak gibi değildi!

İsabella annesinin kollarından sıyrıldı. Ama Tara onun kolunu bırakmadı. Diğer yanında Michael'la otele girdiler. Resepsiyon memuru bir zenci delikanlıydı. İsabella telefondaki sesi tanıdı.

Tara , "Phineas da Kap'tan," diye açıkladı. "Bizim kaçaklardan biri. Ülkeden 1961'deki olaylardan sonra ayrıldı. Ve hepimiz gibi o da daha memleketine dönemeyecek. Şimdi size Lordy'yi gezdireyim..." Güldü. "Benim daimi konuklarım otelden böyle söz ediyorlar. 'Lordy' diye. Adı değiştirmeyi çok düşündüm. Sömürgelere ve imparatorluğa özgü bir ad bu..."

Tara çocuklarına oteli gezdirirken neşeli neşeli gevezelik edip durdu. Koridorlardaki halılar iyice eskimişti. Odalara leğenle ibrik konmuştu. Herkes koridorların dibindeki banyo ve tuvaletleri paylaşıyordu.

Tara, İsabella'ya Michael'ı karşılaştıkları her müşteriyle de tanıştırdı. Sonra çocuklarına, "Nerede kalıyorsunuz?" diye sordu.

Dorchester'de.

Tabii ya! Tara gözleriyle ne söylemek istediğini belli ediyordu. "Günde elli sterlin. Courtney madenlerinde çalışanların terleriyle ödeniyor bu para. Neden Mickey'yle biraya yerleşmiyorsunuz? Şu ara en üst kattaki iki oda boş. Odalar pek güzel. Burada çok ilginç kimselerle tanışırsınız. Birbirimizi de daha çok görürüz."

İsabella koridorun dibindeki tuvaleti başkalarıyla paylaşacağını düşünerek ürperdi. Michael bu teklifi kabul edemeden hemen atıldı. "Babam fena halde kızar. Çünkü otelin parasını önceden ödedi. Artık yolu öğrendik. Taksiyle buraya çabucak geliniyor."

Tara, "Taksiler," diye burun kıvırdı. "Neden herkes gibi otobüse ya da metroya binmiyorsunuz?"

İsabella dili tutulmuş gibi annesine baktı. Bizim sıradan kimseler olmadığımızı anlayamıyor mu, diye düşündü. Courtney'iz biz. Tam bunu söyleyeceği sırada Michael araya girdi. Kardeşinin niyetini sezmişti.

Çok haklısın, anne. Bize hangi otobüse binmemiz ve nerede inmemiz gerektiğini söyle.

Mickey, hayatım, beni Tara diye çağırsana.

Peki. Önceleri yadırgayacağım, ama olsun. Seni Tara diye çağıracağım.

Tara neşeyle, "Hemen hemen yemek vakti oldu," diye açıkladı. "Aşçıya ekmekli tereyağlı puding yapmasını söyledim. Onu pek sevdiğini biliyorum, Mickey."

İsabella, "Anne... şey Tara," dedi. "Ben pek aç değilim, Ve... jet yüzünden olacak, kendimi..."

Michael kardeşini çimdikledi. "Çok güzel, Tara. Öğle yemeğine kalmak hoşumuza gidecek."

Ben mutfığa bir bakayım, her şey yolunda mı... Haydi gelin.

Mutfığa girecekleri sırada bir çocuk koşarak Tara'ya doğru geldi. Tara ona sıkıca sarıldı. Çocuğun siyah saçları kıvrır kıvrır, cildi de karamela rengiydi. İri siyah gözleri vardı. Çok da sevimliydi. İsabella'ya Weltevreden'de çalışan zencilerin çocuklarını hatırlattı. Kız küçüğe gülümsedi. Çocuk da küstahça, ama dostça bir tavırla ona gülümsedi.

Tara, "Bu Benjamin," dedi. "Benjamin, işte bunlar da ağabeyinle ablan. Mickey ve İsabella."

İsabella çocuğa bakakaldı. Lothar'ın bütün söylediklerini unutmaya çalışmış, bir dereceye kadar da başarılı olmuştu. Ama şimdi o sözleri hatırlıyordu. "Bunu nasıl yapabildin, anne?" diye bağırarak istedi. "Bunu bize nasıl yaptın?"

Michael de çok şaşırmıştı, ama kendini çabuk topladı. Çocuğa elini uzatarak, "Merhaba, Ben," dedi. "Kardeş olduğumuz için seviniyoruz. Ama aynı zamanda dost olmamıza ne dersin."

Benjamin bu fikri hemen benimsedi. "Ah, bu çok hoşuma gider."

İsabella yemek sırasında ancak beş on kelime söyleyebildi. Bezelye çorbasına koyulaşması için katılan un pişmemişti, kızın damağına yapışıyordu. Lahana pespembeydi, haşlanmış tavuk sulu salçasının içinde gevşek gevşek yatıyordu.

Sofrada Phineas ve daha beş zenci vardı. Yemek boyunca Güney Afrika hükümetini ve zenginleri eleştirip durdular. Michael da onlara katıldı. İsabella neredeyse ağabeysine avaz avaz bağıracaktı. "Kahretsin, Mickey! Onlar Weltevreden'den ve Gümüş Nehir Madeni'nden söz ediyorlar. Bu adamlar terörist ve ihtilalci. Tek amaçları dünyamızı mahvetmek."

Ekmekli, tereyağlı puding sofraya getirildiği zaman İsabella artık dayanamayacağını anladı. "Çok üzgünüm, Tara," diye fısıldadı. "Başım çok ağrıyor. Hemen otele dönüp yatmak istiyorum." Gerçekten rengi iyice uçmuştu. Tara bu yüzden fazla itiraz etmedi. İsabella, Michael'ın onunla gelmesine de izin vermedi. "Keyfini kaçırmak istemiyorum. Annemi... Tara'yı yıllardan beri görmedin. Ben bir taksiye binerim."

Belki de sinirleri gerçekten yorgunluktan bozulmuştu. Taksiye binerken öfke, utanç ve üzüntüden ağlıyordu. 'Lanet olsun! Bu kadın hepimizi rezil etti, şerefimize leke sürdü! Babamı, beni, büyükanne ve bütün aileyi utandırdı.

İsabella otelde dairesine çıkar çıkmaz kapıyı kilitledi. Kendini yatağa atarak telefona uzandı.

Bir iki dakika sonra Lothar'la konuşuyordu. Parlak sarı gözlü, atlet yapılı genç adamın hayali gözlerinin önünde belirmişti. "Ah, Tanrım, Lothie! Seni çok özledim. Geri dönmek istiyorum. Burası hiç hoşuma gitmedi."

Lothar sakın sakın konuşarak kızı avuttu, yatıştırdı. Sonra da, "Bana olanları anlat," diye emretti.

Haklıymışsın! Söylediklerinin hepsi doğruymuş. O küçük kahverengi piçe kadar. Otel ihtilalciler ve teröristlerle dolu. Ne yapmamı istiyorsun, Lothie? Her istediğini yaparım.

Orada kalmanı istiyorum, iki hafta dayanmalısın. Bana her gün telefon edebilirsin, ama Londra'da kalmalısın. Bana söz ver, Bella.

Peki, Lothie. Ama... Tanrım! Seni de, evi de öyle özledim ki!

Dinle, Bella. İlk fırsatta Güney Afrika Evi'ne gitmeni istiyorum. Bundan kimseye söz etme. Ağabeyin Michael'a bile. Askeri Ataşe Albay Van Vuuren'i gör. O sana bazı fotoğraflar gösterecek. Onların arasında karşılaştığın kimselerin resimleri olabilir.

Adrian Van Vuuren iriyarı, babacan tavırlı bir adamdı. Gizli servis ajanından çok, çiftçiye

benziyordu, İsabella'ya pek çok resim gösterdi. Kız bunların içinden yalnızca birini tanıdı.

Van Vuuren fotoğrafın arkasındaki yazıyı okudu. "Phineas Morphoso. O küçük bir balık. Ama bazen küçükler büyük balıklarla dolaşırlar."

İsabella otele döndüğünde Michael onu bekliyordu. Delikanlı çok telaşlanmıştı.

İsabella, "Aman, Mickey," dedi. "Ben bebek değilim. Kendimi korumasını bilirim. Lonrda'da biraz tek başıma dolaşmak istedim."

Annem bu akşam Lord Kitchener'de bizim onurumuza bir parti verecek. Altıdan önce orada olmamızı istiyor.

Anne değil, 'Tara' demek istedin. Otelin adı da Lord Kitchener değil 'Lordy'. Burjuva sömürgeciler gibi konuşma, hayatım.

Lordy'deki salona belki elli kişi dolmuştu. Michael hemen herkesle dost oldu. İsabella ise azametli ve soğuk bir tavırla köşeye çekildi. Konukların adlarını ve suratlarını ezberlemeye çalışıyordu.

Bir saat sonra sigara dumanına ve gürültüye dayanamayacak hale geldi. Gözleri yanıyor, şakakları zonkluyordu. Tara ortadan kaybolmuş, Michael ise keyifle tartışmaya dalmıştı.

İsabella bu akşam için bu kadar vatanseverlik yeter, diye düşünerek usulca salondan çıktı. Tam antreden geçerken Tara'nın küçük bürosundan gelen sesleri işitti ve birdenbire vicdan azabı duydu. Anneme teşekkür etmeden gidemem. Parti çok korkunçtu, ama o epey zahmete katlandı. Ben de onur konuklarından biriyim. Tara odanın kapısını vuracağı sırada annesinin sesini duydu.

Tara, "Ama bu gece geleceğinden haberim yoktu," diyordu. Sesinde korku vardı. Müthiş bir korku.

Bir erkek alçak ve boğuk sesle bir şeyler söyledi. İsabella onun ne söylediğini anlayamadı.

Sonra Tara, "Ama onlar benim çocuklarım," diye itiraz etti. "Bir tehlike yok ki!"

Bu sefer adamın sesi daha sertleşti. "Tehlike her zaman vardır. Onlar aynı zamanda kocanın da çocukları. Ve kocan faşist rejimin bir üyesi. Şimdi gidip daha sonra geleceğiz. Onlar buradan uzaklaştıkları zaman."

İsabella içinden gelen sese uyararak döndü, otelin camlı kapılarından dışarı fırladı. Karanlık sokağa sırayla arabalar park edilmişti. Bir kamyonetin arkasına saklandı.

Bir iki dakika sonra otelden iki adam çıktı. Arkalarında yağmurluklar vardı, ama başları açıktı. Yan yana köşeye doğru yürümeye başladılar, İsabella'nın hizasına geldikleri sırada sokak lambasının ışığı suratlarını aydınlattı. Kıza yakın olan adam siyahtı. Yüzünde güçlü ve azimli bir ifade vardı, dudakları kalın, burnu da enliydi. Yanındaki adam beyaz ve ondan çok büyüktü. Yüzü soluk, alına düşen siyah saçları seyrekti. Kara gözleri katran kuyularına benziyordu. İsabella annesinin neden korktuğunu anladı. Bu adam insanda dehşet uyandırıyordu.

İsabella ertesi gün Albay Van Vuuren'in albümünde adamın fotoğrafını buldu. "İşte bu. Gözlerini hiçbir zaman unutmayacağım."

Van Vuuren resimle ilgili bilgiyi okudu. "Bu fotoğraf iki yıl önce Doğu Berlin'de bir CIA ajanı tarafından çekilmiş. Kurnaz bir adam o. Elimizdeki tek fotoğrafı bu. Adı Joe Cicero. Rus KGB'sinden bir albay. Güney Afrika Komünist Partisi'nin genel sekreteri ANC'nın yasaklanan askeri kanadı Umkhonto we Sizwe'nin de kurmay başkanı." Gülümsedi. "Gördüğünüz gibi büyük balık da ortaya çıktı, yavrum. Şimdi onun yanındaki genci bulmalıyız. Bu pek kolay olmayacak."

iki saat kadar uğraştılar. Ama İsabella sonunda zencinin resmini buldu. "İşte bu."

Sizi kutlarım. Çok iyi çalıştınız. Teşekkürler. Van Vuuren okumaya başladı. “Raleigh Tabaka. Sharpeville polis merkezine yapılan baskını düzenledi. Üç yıl önce, tam tutuklanacağı sırada ortadan kayboldu. O zamandan beri Fas ve Doğu Almanya’daki eğitim kamplarında görüldüğüne dair söylentiler duyuluyor. İyi eğitilmiş, tehlikeli bir terörist.” Başını salladı. “İki büyük balık bir arada. Bir de ne yapmaya hazırlandıklarını öğrenebilseydik.”

Tara partideki konuklar dağıldıktan sonra uzun bir süre bekledi.

Joe Cicero tanıştıkları ilk günden beri Tara için bir tehlike, ıstırap ve kayıp simgesi olmuştu. Esrarlı, soğukkanlı ve kötüydü. Tara’nın da ödünü patlatıyordu. Kadın Joe’nun yanındaki genç adamı ilk defa o gece görüyordu. Joe onu yalnızca, “Raleigh,” diye tanıtmıştı, ama kadın genç adama hemen ısınmıştı. Tara’ya Moses’ini hatırlatıyordu. Raleigh de Moses gibi görkemli, otoriter ve etkileyici bir insandı.

Joe’yla Raleigh otele saat ikiden sonra geldiler. Tara onları arka taraftaki kendi yatak odasına götürdü.

Joe, “Raleigh önümüzdeki iki üç hafta burada kalacak,” dedi. “İstediklerini sağlayacaksın. Özellikle bilgi.”

Tara, “Peki,” diye fısıldadı. Kayıtlarda otelin sahibi ve yöneticisi gibi gözüküyordu, ama aslında gereken parayı Joe Cicero sağlamıştı. Kadın da doğrudan doğruya ondan emir alıyordu.

Raleigh, Moses Gama’nın yeğeni. Tara genç adama dönerken Joe da o ifadesiz gözleriyle kadını süzdü.

Ah, Raleigh, bunu anlamalıydım! Aynı aileden sayılırız. Moses oğlum Benjamin’in babası.

Raleigh, “Evet,” diye cevap verdi. “Bunu biliyorum. Onun için de sana Güney Afrika’da ne yapacağımı açıklayacağım. Sadık bir insan olduğun kanıtlandı. Kimsenin bundan kuşkusu yok artık. Afrika’ya kocanı, yani amcam Moses Gama’yı ırkçı faşist Verwoerd rejiminin attığı cezaevinden kurtarmak için gideceğim. Halkımızın demokratik ihtilaline o liderlik edecek.”

Tara müthiş bir sevinç duydu. Raleigh’yi kucaklarken mutluluktan ağlıyordu. Gözyaşları arasında, “Başarılı olman için her şeyimi veririm,” diye fısıldadı. “Hayatımı bile.”

Jacobus Stander’in cuma sabahı üniversitede yalnızca iki dersi vardı. Bunlardan sonuncusu on bir buçukta sona erdi. O da otobüse binerek Hillbrow’a gitti. Dairesine girdiği sırada saat on ikiye geliyordu.

Deri taklidi, ucuz ve eski bavul hâlâ bıraktığı gibi sigara masasının üzerinde duruyordu. Jacobus açık topaz rengi gözleriyle onu süzdü. Gözleri dışında dikkati çekecek bir özelliği yoktu. Uzun boyluydu, ama çok zayıftı. Uzun saçları kepekliydi. Bir balıkçı kazağı giymişti. Kot ceketinin dirseklerinde deri yamalar vardı. Sol kanat entelektüellerinin eskimiş üniformasıydı bu.

Jacobus dar karyolasına ilişerek yine bavula baktı. Geride yalnızca birkaç kişi kaldı. Bunlardan biri de benim. Artık iş bana düşüyor. Baruch, Randy ve Berney’yi tutukladılar. Şimdi yapayalnızım.

Zaten aslında ancak elli kişi kadardılar. Kendilerine “Afrika Direniş Harekâtı” adını vermişlerdi. Dinamit ve elektrikli zamanlama aygıtlarını kullanarak santralleri, demiryolu makas sistemlerini, hatta bir barajı bile uçurmuşlardı. Ama sonunda Mandela ve Rivonia grubu gibi kendi güvenliklerini önemsemedikleri ve yakalanan üyelerin sorgulama sırasında konuşmaları yüzünden mahvolmuşlardı.

Jacobus da kurtulanlardan biriydi. Ama saatlerinin sayılı olduğunu biliyordu. Güvenlik polisi Berney’yi iki gün önce yakalamıştı. Jacobus onun konuşacağını da biliyordu.

Genç adam saatine bakarak telefona uzandı. Annesi herhalde şu anda evdeydi. Babasının öğle yemeğini hazırlıyordu.

Sarah telefona, “Alo?” dedi. “Ben Mevrouw Stander’ım.”

Jacobus, “Anne,” diye bağırdı.

Kadın mutlulukla haykırdı. “Oğlum, neredesin?” Ama Jacobus’un cevabı sevincinin sönmesine yol açtı.

Johannesburg’dayım, anne. Seninle konuşmam gerekiyor. Bir şeyi açıklamalıyım. Korkunç bir şey olacak. Bana kızmanı, benden nefret etmeni istemiyorum.

Sarah, “Asla,” dedi. “Seni çok seviyorum, oğlum...”

Senin ve babamın üzülmenizi, utanmanızı istemiyorum. Sizin suçunuz yok. Lütfen beni anlamaya ve affetmeye çalış.

Jacobus, oğlum, ne var? Söylediklerini anlayamıyorum.

Bunu sana açıklayamam, anne. Yakında anlayacaksın. Seni çok seviyorum. Babamı da. Lütfen her zaman bunu hatırla.

Kadın, “Jacobus!” diye bağırdı. “Jacobus!” Ama oğlu telefonu kapatmıştı.

Sarah kaygıyla mutfakta dolaşmaya başladı. Pişirdiği yemeği unutmuştu. Kocası eve döndüğü zaman koşarak adamın boynuna atıldı. Roelf’e kaygılarını açıkladı.

Adam, “Manfred,” dedi. “Ona telefon edeceğim. Adamlarından birini Jacobus’un dairesine yollayabilir.”

Sarah hıçkırdı. “Bu neden benim aklıma gelmedi.”

Ama Manfred bakanlıkta değildi. Ancak pazartesi günü gelecekti.

Roelf telaşla, “Şimdi ne yapacağız,” diye sordu.

Lothar! Sarah birdenbire umutlandı. “Johannesburg polis örgütünden Lothar’ı ara. O ne yapılması gerektiğini bilir.”

Jacobus kalabalık Johannesburg garına girdi. Bir banka oturarak eski bavulu ayaklarının arasına koydu. Bir süre baktı ona. Sonra bavulu ayaklarıyla usul usul bankın altına itti. Yerinden kalkarak kalabalığa karıştı ve gardan çıktı.

Köşedeki Langham Oteli’ne giderek bara girdi. Soğuk bir bira söyledi, ağır ağır yudumlamaya başladı.

Patlamanın şiddeti onu şaşırttı. Bir blok ötedeydi, ama patlama yüzünden bira bardağı devrildi. Bardakiler kaygı ve telaşla dışarı fırladılar.

Jacobus da onları izledi. Trafik durmuştu. Binalardan fırlayan insanlar kaldırımlara doluşmuşlardı. Gar kapısından tozlar ve dumanlar fişkırıyor, gölge gibi insanlar sendeleyerek dışarı çıkmaya çalışıyorlardı. Herkes birbirine, “Ne var,” diye soruyordu. “Ne oldu?”

Jacobus dönerek uzaklaştı. Polis ve itfaiye arabalarının sirenleri yaklaşıyordu, ama arkasına bakmadı bile.

Lothar, “Hayır, Sarah Teyze,” diyordu. “Son zamanlarda Jacobus’u hiç görmedim. Evet, çok kaygılı olduğunu anlıyorum. Sana ne zaman telefon etti? Bir saat önce mi? Seni nereden aradı dedin? Peki, teyze, peki. Adresi nedir? Hillbrow’da mı?” Sarah’nın verdiği adresi önündeki not defterine

yazdı. “Pekâlâ, Sarah Teyze. Bir şey öğrenir öğrenmez seni ararım.” Lothar yardımcısı Başkomiser Lourens’in kapıdan kendisine telaşla işaret ettiğinin farkındaydı. “Evet, anlıyorum, Sarah Teyze. Evet, söz veriyorum. Seni arayacağım. Ama artık telefonu kapatmam gerekiyor.”

Lothar alıcıyı yerine bırakarak Lourens’e baktı. “Ja, ne oldu?”

Büyük garda patlama!

Lothar bağırdı. “Kaç ölü? Kaç yaralı?”

İnanılmayacak kadar şanslıymışız. Bir kişi ölmüş, kırk kişi de yaralanmış.

Lothar, “Katil köpekler,” diye homurdandı. Sonra kendini toplamaya çalışarak ekledi. “Kayıt Bölümünü ara. Kentteki bütün beyaz radikallerin bir listesini istiyorum. Bilgisayarı kullansınlar.”

Lothar’ın istediği liste ancak dörde doğru gönderildi. Bu listedeki son isim genç adamın hemen dikkatini çekti. “Stander Jacobus Petrus.” Lothar’ın kulaklarında Sarah Stander’in üzgün sesi yankılandı.

Sert bir sesle, “Stander,” dedi. “Bu ad listeye yeni eklenmiş sanırım.”

Stander’in adını Afrika Direniş Harekâtı’nın iki gün önce tutuklanan bir üyesinden öğrenmişler. Berney Fisher’den. Stander, Wit Üniversitesi’nin öğretim üyelerinden.

Onun kim olduğunu biliyorum. Lothar not defterinin en üst sayfasını kopardı. “Nerede olduğunu da.” Koltuğunun altındaki mahfazadan 38’lik tabancasını çıkararak kontrol etti. Bir yandan da emirler yağdırıyordu.” ‘Uçan Bölük’ten dört tim istiyorum. Çifteli bir nişancı timi de. Bomba kurbanlarının resimlerini de hemen getirin...”

Jacobus’un dairesi beşinci kattaydı. Nişancılar yerlerini aldıktan sonra Lothar zili çaldı. Tabancası elindeydi. Önce kapıyı açan olmadı. Lothar zili tekrar çalarken içerden hafif, kararsız ayak sesleri geldi.

Biri soluk soluğa, “Kim o?” diye seslendi.

Jacobus... benim, ben! Lothar!

Ah, Tanrım! Lothar, Jacobus’un koşarak uzaklaştığını işitti.

Hemen adamlarına, “Kapıyı kırın!” diye emretti. Balyozun daha ilk inişinde kilit kırıldı ve kapı açılarak geriye çarptı.

içeriye ilk giren Lothar oldu. Oturma odası boştu. Doğru yatak odasına koştu.

Lourens arkasından, “Dikkat edin!” diye bağıırıyordu. “Silahlı olabilir.” Ama Lothar, Jacobus’un bir pencereye ulaşp aşağıya atlamasını engellemek niyetindeydi.

Yokladığı banyo kapısının kilitli olduğunu fark etti. İçerden su sesi geliyordu. Lothar kapıyı omzuyla kırdı. Jacobus lavaboya eğilmiş, bir avuç hapi yutmaya çalışıyor, öğürür gibi sesler çıkarıyordu.

Lothar tabancasının kabzasını Jacobus’un bileğine indirdi. Genç adamı uzun saçlarından yakalayıp dizüstü çöktürdü. Elini ağzına sokup ıslanmış hapları çıkardı. Bir yandan da Lourens’e, “Cankurtaran çağırın,” diye bağıırıyordu. “Mide yıkama aletini de getirsinler.”

Jacobus çırpınmaya başlamıştı. Lothar genç adamın suratına tokadı indirdi. Parmaklarını onun boğazına kadar soktu. Jacobus kasmaya başladı. Lothar ayağa kalkarak muslukta ellerini yıkadı. Bir havluyla kuruladıktan sonra Jacobus’u sürükleyerek oturma odasına götürdü, bir koltuğa fırlattı. Lourens’e, “Fotoğrafları getirdin mi?” diye sordu. Yardımcısı ona sarı bir zarf uzattı.

Moses Gama, Robben Adası'ndaki cezaevindeydi. Karısıyla çocuğunu ancak altı ayda bir görmesine izin veriyorlardı. Moses yine açlık grevine başlamıştı. Bir iskeletten farksızdı. Ama bu da Raleigh'nin planlarına uyuyordu.

Victoria, Hindu avukat Sammy Rnsami ve Tara Courtney'in çocuğunu dünyaya getiren Dr. Chetty Abramji'nin yardımıyla ilgililere başvurarak kocasının ciddi bir biçimde hasta olduğunu, bir hastanada muayene edilmesi gerektiğini bildirdi. Savcı buna itiraz etti. Ama yargıç, Dr. Abramji'nin verdiği rapordan etkilenmişti. Moses'in adadan getirilmesi için gerekli emri imzaladı.

Moses Gama'yı adadan gizlice bir motora bindirdiler. Ama Raleigh ve yardımcılarının her şeyden haberleri vardı. Zenci lideri kaçırmaları da çok kolay oldu. Raleigh amcasını eski bir kamyonete bindirerek, ağır ağır siyahlara ait olan Langa ilçesine doğru götürdü.

Manfred De La Rey bakanlığa ait olan çok güzel ve zarif bir malikânede oturuyordu. Roelf Stander elden düşme aldığı küçük ve eski arabasını binanın önünde durdururken taşıtın oraya hiç yakışmadığını düşünmekteydi. Stander'ler çiftliklerini satmak zorunda kaldıklarından beri durumları gitgide bozulmuştu.

Zenci uşak, Roelf'le Sarah'yı yemek odasına soktu. Manfred'le Heidi kahvaltı ediyorlardı.

Heidi ayağa fırlayarak Sarah'yı yanağından öptü. "Seni uzun zamandan beri görmediğim için üzgünüm, Sarah."

Kadın da acı acı, "Evet," diye mırıldandı. "Ben de öyle. Ama sen bana Manfred'in işlerinin bizi göremeyecek kadar fazla olduğunu söyledin her zaman."

Manfred ayağa kalkıp, "Roelf," dedi gülümseyerek, iki eski arkadaş gibi el sıkıştılar.

Roelf alçakgönüllü bir tavırla, "Bizi görmeye razı olduğun için teşekkür ederim, Manfred," dedi. "Son zamanlarda işinin başından aşkın olduğunu biliyorum." Yıllar Roelf Stander'e zalim davranmıştı. Saçları ağarmış, vücudu sanki küçülmüştü. Manfred ona bakarken gizli bir memnunluk duydu.

Otursana, Roelf. Manfred onu sofradaki bir iskemleye götürdü. "Heidi sizin için kahvaltı söyledi." Roelf'i oturtuktan sonra istemeye istemeye, hâlâ Heidi'nin yanında duran Sarah'ya döndü. "Merhaba, Sarie." Sonra da, gençken ne kadar güzeldi, diye düşündü. Gözlerinde ve yüzünün biçiminde o eski güzelliğinden izler var, ama işte o kadar. Kalbinde vaktiyle Sarah'ya karşı duyduğu aşkın kalıntılarını aradı. O duygudan hiçbir şey kalmamıştı. Sevgisini Sarah'ın ihaneti öldürmüştü. Manfred yirmi yıldan uzun bir süre intikamını geciktirmiş, kadını şimdiki durumuna düşürmekle yetinmişti. Son intikam için uygun saati beklemişti. Ve o an da gelmişti işte. Manfred şimdi bunun zevkini çıkarıyordu.

Sarah, "Merhaba, Manfred," diye fısıldarken, kendi kendine, öyle zalim davrandı ki, dedi. Hayatımı ıstırapla doldurdu. Katlanılabileceği gibi değildi. Ama şimdi ondan yalnızca oğlumun hayatını istiyorum. Herhalde artık bunu da reddetmez.

Manfred, "Ee?" diye mırıldandı. "Beni neden görmek istediniz?" Heidi o sırada Sarah'yı sofraya oturttu, zenci uşağa da gidebileceğini söyledi. Kadına, "Evet, Sarah," dedi. "Bizi neden görmek istediğinizi söyleyin."

Sarah, "Neden görmek istediğimizi biliyorsunuz," diye karşılık verdi. "Jacobus için."

Derin bir sessizlik oldu.

Sonra Manfred içini çekti. "Jacobus. Neden bana geldiniz."

Ona yardım etmeni istiyoruz, Manfred.

Manfred ağır ağır, "Jacobus anlamsız, tiksinti uyandırıcı bir şiddet hareketine girişti," dedi. "Yargılandı ve suçlu bulundu. Ülkedeki en yüksek mahkeme onun darağacında ölmesine karar verdi."

Ben Jacobus’a nasıl yardım edebilirim?”

O kara terörist Moses Gama’ya yardım ettiğin gibi. Sarah’nın rengi iyice uçmuştu. Fincanı tabağa bırakırken eli titrediği için şıkırtı sesi çıktı. “Onun hayatını kurtardın. Şimdi de oğlumun hayatını kurtar.”

Gama’nın cezasını Devlet Başkanı hafifletti...

Sarah onun sözünü kesti. “Hayır, Manfred. O cezayı sen değiştirttin. Bunu biliyorum. Jacobus’u kurtaracak gücün var.”

Hayır. Manfred başını salladı. “Bende o kadar güç yok. Jacobus bir katil. Katillerin en iğrençlerinden hem de. Merhamet de, pişmanlık da duymayan bir tip. Ona yardım edemem.”

Edebilirsin. Edebileceğini biliyorum, Manfred. Lütfen! Sana yalvarıyorum. Oğlumu kurtar.

Kurtaramam. Manfred’in yüzünde kesin bir ifade vardı. Dudakları amansızca gerilmiş, bir çizgi halini almıştı. “Kurtarmayacağım.”

Kurtarmalısın, Manfred. Başka seçeneğin yok. Kurtarmak zorundasın.

Neden böyle söylüyorsun? Manfred öfkelenmeye başlıyordu. “Hiçbir şey yapmak zorunda değilim.”

Jacobus’u kurtarmalısın, Manfred. Çünkü o senin de oğlun. Aşkımızın ürünü o. Başka seçeneğin yok, Manfred. Oğlumuzu kurtarmalısın.

Manfred ayağa fırladı, elini Heidi’yi korumak istiyormuş gibi onun omzuna koydu. “Evine geliyor, karımla bana hakaret ediyorsun!” Sesi öfkesinden titriyordu. “Buraya gelip çılgınca hikâyeler anlatıyor, beni suçluyorsun!”

Roelf Stander bu süre boyunca sessiz oturmuştu. Şimdi başını kaldırarak yavaşça, “Bu doğru, Manfred,” dedi. “Sarah’nın söylediği her kelime gerçek. Onunla evlendiğim zaman karnında senin çocuğunu taşıdığını biliyordum. Sarah bana her şeyi açık açık anlattı. Sen onu terk etmiş, gidip Heidi’yle evlenmiştin. Bense Sarah’ya âşıktım.”

Sarah da, “Sözlerimin doğru olduğunu biliyorsun,” diye fısıldadı. “Zaten başından beri biliyordun, Manfred. Jacobus’un gözlerine baktığın zaman gerçeği anlamamış olamazsın. İki oğlun da senin sarı gözlerini almışlar. Lothar ve Jacobus... İkisi de. Jacobus’un senin oğlun olduğunu biliyorsun.”

Manfred iskemleye çöktü. Uzayan sessizlikte Heidi onun elini tuttu. Bu güven verici dokunuş Manfred’in kendini toplamasını sağladı. “Bu sözler doğru da olsa, yapabileceğim hiçbir şey yok. Kimin oğlu olursa olsun, adalet yerini bulacak. Bir cana karşılık bir can. Jacobus da yaptıklarının cezasını çekecek.”

Manfred lütfen. Bize yardım etmelisin... Sarah ağlıyor, yaşlar solgun yanaklarından akıyordu. Manfred’in ayaklarına kapanmaya kalktı, ama Roelf onu yakalayarak tuttu.

Sonra da Manfred’e döndü. “Dostluğumuz adına... birlikte yaptığımız ve paylaştığımız şeyler için... bize yardım etmez misin?”

Sana acıyorum, Roelf. Manfred tekrar ayağa kalktı. “Artık karımı eve götür.”

Roelf, Sarah’yı yavaşça kapıya doğru çekti. Ama sonra kadın onun elinden kurtularak Manfred’e döndü. İstirapla, “Neden?” diye bağırdı. “Bize yardım edebileceğini biliyorum! Niçin yapmıyorsun bunu?”

Manfred usulca, “Beyaz Kılıç senin yüzünden başarısızlığa uğradı,” dedi. “İşte sana bunun için

yardım etmeyeceğim.” Bu sözleri duyunca Sarah’nın dili tutuldu sanki. Manfred, Roelf’e dönerek emretti. “Haydi, onu götür. Sonunda Sarah’yla işim bitti.”

Sarah eve dönünceye kadar hiç konuşmadı. Durmadan ağladı. Roelf arabayı kulübelerinin önünde durdururken birdenbire dikleşti. Ezilmiş, bitmişti. “Ondan nefret ediyorum,” diye fısıldadı. “Tanrım, ondan öyle nefret ediyorum ki!”

Şasa parlamentodaki dairesine girdiği zaman Tricia kaygılar içinde onu bekliyordu. “İç Güvenlik Bakanı sizinle hemen görüşmek istiyor, Bay Courtney. Siz gelir gelmez kendisine haber vermemi istedi. Buraya gelecekmiş,”

Pekâlâ. Ona geldiğimi söyle. Sonra da annem için bir davetiye sağla. Dr. Verwoerd’un konuşmasını dinlemek istiyor. Başka bir şey var mı?

Önemli bir şey yok, efendim. Tricia, Manfred’in bürosunu aramak için telefona uzanırken birdenbire durakladı. “Tuhaf bir kadın, bu sabah üç defa telefon etti. Adını vermedi. Sadece, Filo Komutanı Courtney’le konuşmak istediğini söyledi. Ne garip, değil mi?”

Pekâlâ. Bir daha ararsa bana haber ver. Şasa odasına girerken kaşlarını çattı. Kadının eski rütbesinden söz etmesi onu garip bir biçimde sarsmıştı. Masasının başına geçerek mektuplarına göz atmaya başladı. Telefon çaldı.

Bakan De La Rey geldi, efendim.

Ona hemen yanıma gelmesini söyle, Tricia.

Manfred içeri girerken Şasa onun elini sıkmak için ayağa kalktı. Adamın kaygılı olduğu her halinden anlaşıyordu.

Manfred hemen konuya girdi. “Gazetede körfezde batan motorla ilgili haberi okudun mu?”

Haber gözüme ilişti, ama okumadım.

Manfred, “Motor battığı sırada Moses Gama da içindeydi,” dedi.

Tanrım! Şasa farkına varmadan antika dolaba bir göz attı. “Kurtuldu mu o?”

Manfred, “Hiçbir yerde bulamadılar,” dedi. “Ya boğuldu ya da kurtuldu.”

Şasa sordu. “Kaçtı mı yani?”

Cezaevi gardiyanlarından biri kazadan kurtuldu. Adamın anlattığına göre kaza yerinde iki tekne varmış. Bunlardan ışıkları olmayan büyükçe bir tekne, cezaevi motoruna çarpmış. Tekne alabora olduğu sırada başka küçük bir motor hızla yaklaşmış. Karanlıkta başka bir şey görememiş. Ama Gama’yı o motorla alıp götürmüş olabilirler.

Şasa usulca, “Moses Gama boğulduysa bizi onu öldürmekle suçlayacaklar,” diye mırıldandı. “Tabii bunun bütün dünyadaki yankıları korkunç olacak.”

Eğer kurtulduysa, o zaman da Langa ve Sharpeville’deki gibi ayaklanmalar olacak.

Şasa, “Ne yapacaksın?” diye sordu.

Bütün polis örgütü alarmda. En iyi adamlarımdan biri, yani oğlum Lothar soruşturmayı yönetmek için hava kuvvetlerinin bir jetiyle Witwatersrand’dan geliyor. Uçağı birkaç dakika sonra inecek. Deniz kuvvetlerinden dalgıçlar batan motoru çıkarmaya çalışıyorlar.

İki bakan on dakika daha olaydan söz ettiler. Sonra Manfred kapıya doğru yürüdü. “Haber alınca sana da bildiririm.” Şasa onun peşinden ön odaya gitti. İki adam Tricia’nın masasının önünden geçerlerken kız ayağa kalktı.

Ah, Bay Courtney, siz Bakan De La Rey’le görüşürken o kadın tekrar telefon etti. Şasa da, Manfred de durakladılar. Sekreter konuşmasını sürdürdü. “Kadın yine Filo Komutanı Courtney’i istedi, efendim. Sizin toplantıda olduğunuzu söylediğim zaman da, ‘Kendisine Beyaz Kılıç hakkında bilgi verecektim.’ dedi. ‘O ne demek istediğimi anlar,’ dedi.”

Beyaz Kılıç mı? Şasa donmuş gibi kıza baktı. “Telefon numarası bıraktı mı?”

Hayır, efendim. Ama onunla bugün akşamüzeri, beş buçukta Kap garında buluşmanızı istedi. Dört numaralı peronda.

Onu nereden tanıyacağım?

Sizi daha önce de gördüğünü söyledi. Peronda bekleyecekmişsiniz. O sizin yanınıza gelecekmiş.

Şasa bu habere daldığı için Manfred’in Beyaz Kılıç şifre adına gösterdiği tepkiyi fark etmedi. Adamın rengi uçtu, yanaklarında ve dudagının üstünde ter taneleri belirdi. Hiçbir şey söylemeden hızla dönerek koridora çıktı.

Şasa katıldığı toplantı sırasında Beyaz Kılıç’ı düşündü durdu. O katil, çok iyi ve şefkatli bir adam olan sevgili büyükbabasını öldürmüştü. Şasa o eski öfkeyi yeniden duyuyordu şimdi. Beyaz Kılıç, diye düşünüyordu. Kim olduğunu öğrenirsem, aradan bunca yıl geçmiş olmasına rağmen suçunun cezasını çekeceksin. Faizi de artmış olacak.

Manfred, Şasa’nın yanından ayrılır ayrılmaz doğru koridorun dibindeki kendi bürosuna gitti. Odasının kapısını kilitleyerek sinirli sinirli, bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Cebinden çıkardığı bir mendille yüzünü sildi, sonra da duvardaki aynada kendine baktı. Rengi iyice uçmuştu. Gözleri tuzağa düşmüş yaralı bir leopar gibi vahşice parlıyordu.

Manfred, “Beyaz Kılıç,” diye fısıldadı. Bu şifre adını yirmi beş yıldan beri kullanmamıştı. Ama karanlıkta kıyıya yaklaşan Alman denizaltısının köprüsünde durduğu günü hatırlıyordu. Saçlarını ve gür sakalını siyaha boyamıştı. Roelf Stander’in beklediği kumsalda yanan işaret ateşine bakıyordu.

Roelf Stander o çılgınca planı uygulamaya çalıştıkları tehlikeli günlerde hep yanında olmuştu. Afrikaner vatanseverleri Stander’lerin kulübesinde toplanmışlardı her zaman. Sarah da hep yanlarında olmuştu. Kadın kahve ve yemek vermiş, hiç konuşmamıştı. Yalnızca dinlemişti. Manfred kadının konuşmaları ne büyük bir dikkatle dinlediğini ancak yıllar sonra anlamıştı.

1948’de Afrikanerler kılıçla kazanamadıklarını seçimlerde elde etmişlerdi. Manfred de o zaman Adalet Bakanı Yardımcılığına getirilmişti. İlk iş olarak da, Beyaz Kılıç dosyasını getirtmişti. Dosyayı ortadan kaldırmadan önce dikkatle okumuş ihanete uğradıklarını da o zaman anlamıştı. O cesur vatanseverlerin arasında bir hain vardı. Smuts’un polislerine telefon ederek ona suikast yapılacağını haber veren bir kadın.

Manfred bu kadının kim olduğunu tahmin etmiş, ama ondan tam ve kesin intikamını almamıştı. Yıllar boyunca son intikamını düşünerek zevk duymuştu.

Kadının ıstırabını, yaşlanmasını ve kalbinin acı duygularla dolmasını seyretmişti. Kocasının hukuk ve siyaset alanlarındaki çabalarının boşa çıkmasını sağlamıştı. Bir rehber ve danışman rolünde adamı felakete sürüklemişti. Sonunda Roelf Stander bütün malını mülkünü, desteklerini ve azmini kaybetmişti. Manfred ise bütün bu süre boyunca o uygun anın gelmesini beklemişti. Sonunda gelmişti işte. Sarah Stander, Manfred’in karnına yerleştirdiği piçin hayatını kurtarması için yalvarmıştı. Ve kendisi de onu reddetmişti. Pek büyük bir zevk almıştı o zaman. Yıllar beklediği için bu zevk daha da yoğunlaşmıştı.

Ama şimdi kadın intikam almaya kalkışmıştı işte. Manfred bunu tahmin etmemişti. Vurduğu

darbenin kadını mahvedeceğini sanmıştı. Şansı yardım ettiği için Sarah'nın bu yeni ihanetini zamanında öğrenmişti.

Manfred aynadan dönerek masasının başına geçti. Kararlı bir tavırla telefona uzanarak sekreterine, “Emniyet Amiri Bester’le konuşmak istiyorum,” dedi. Bester en güvendiği yardımcılarında biriydi. Manfred, “Bester,” diye kükredi. “Hemen bir tutuklama emri çıkarılmasını istiyorum. Ben imzalayacağım. Çabucak işleme konmal’.”

Emredersiniz, sayın bakanım. Tutuklanacak kimsenin adı nedir?

Manfred, “Sarah Stander,” diyerek kadının adresini yazdırdı. “Belki onu evinde bulamazsınız. O zaman akşamüzeri beş buçukta Kap garına, dört numaralı perona gidin. Kadın tutuklanmadan önce hiç kimseyle konuşmamalı. Bunu adamlarına tembih et.”

Manfred telefonu kaparken haşın bir ifadeyle gülümsedi. Yasalara göre, bir kimseyi tutuklama ve doksan gün hapsedme yetkisi vardı. Bu insanı bu sürede kimseyle görüştürmeme yetkisi de. Doksan günde çok şey olurdu. Durum değişebilir ya da insan ölebilirdi. Her şey yolundaydı artık. Kadın başına başka dert açamayacaktı.

Telefon çalmaya başlamıştı. Manfred, Bester’in aradığını düşünerek alıcıyı kaptı. “Evet? Ne var?”

Baba benim, Lothar.

Evet, Lothar, neredesin?

Caledon Alanı’nda. Yirmi dakika önce geldim. Size haberim var, baba. Dalgıçlar motoru buldular. Mahkûmun cesedi teknede değilmiş. Ama kapatıldığı kamaranın kapısı kırılarak açılmış, yani kaçmış. Daha da kötüsü, birileri kaçmasına yardım etmişler.

Manfred usulca, “Onu bul,” dedi. “Moses Gama’yı bulmalısın. Bunu yapamazsan sonuç felaket olur.”

Lothar, “Biliyorum,” diye cevap verdi. “Onu bulacağız. Bulmak zorundayız.”

Centaine’le Şasa öğle yemeği için Cafe Royal’e gittiler. Kadın parlamentoda verilen yemekleri hiç beğenmemişti.

Centaine istiridyelerin üzerine limon sıkarken, “Şimdi bana neden bu kadar dalgın olduğunu söyle, chérie,” dedi. “En güzel şakalarım bile gülmüyorsun.”

Çok üzgünüm, anne. Şasa garsona tekrar şampanya kadehini doldurmasını işaret etti. “Bu sabah biri telefon etti. O andan beri aklımı başka şeylere veremiyorum. Beyaz Kılıç’ı hatırlıyor musun?”

Bunu nasıl sorabiliyorsun? Centaine çatalını bıraktı. “Ben Sir Garry’yi kendi babamdan daha çok severdim. Olanları anlat.”

Ondan sonra yemek boyunca yalnız bu konudan söz ettiler. Sonra Şasa hesabı istedi. “Saat bir buçuğa geldi bile. Toplantı başlamadan yetişebilmek için hızlı yürümemiz gerekecek. Verwoerd’un konuşmasının en ufak bir bölümünü bile kaçırmak istemiyorum.”

Centaine altmış altı yaşında olmasına rağmen hâlâ çevik ve güçlüydü. Şasa da bu yüzden yavaşlamak zorunda kalmadı. Ana oğul St. George Katedrali’nin önünden geçerek parka girerlerken hâlâ heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı.

ilerdeki banklardan birinde iki adam oturuyordu. Tavırları yüz metre öteden bile Şasa’nın dikkatini çekti. Adamlardan uzun boylusu esmerdi. Üzerinde parlamento habercilerinin üniforması vardı. Dimdik oturuyor, boş gözlerle ilerdeki bir noktaya bakmıyordu.

Yanındaki adam da siyah saçlıydı, ama rengi soluktu. Parlamento habercisine doğru eğilmiş, kulağına sanki sır veriyormuş gibi bir şeyler söylüyordu. Ama habercinin suratı ifadesizdi. Yanındakinin sözlerine bir tepki gösterdiği de yoktu.

Bankın hizasına geldikleri zaman Şasa, Centaine'in yanından hafifçe eğildi. O zaman daha ufak tefek olan adamla göz göze geldiler. Gözleri bir çift katran kuyusuna benziyordu. Şasa onu incelerken adam bilerek başını çevirdi. Ama hâlâ konuşuyordu.

Şasa biraz ilerledikten sonra omzunun üzerinden geriye baktı. Onu asıl başka konuların ilgilendirmesine rağmen, soluk suratlı adamın kara gözlerindeki heyecansız kin, ürpermesine neden oldu. Parlamentonun kapısına doğru giderlerken birdenbire, çok şey oluyor, diye düşündü. Olayları kontrol edemiyorum. Kafası karışmış, şaşırmıştı. Bu alışık olduğu bir duygu da değildi.

Joe Cicero formülü usulca tekrarladı. “Karnındaki kurdu hissedebiliyor musun?”

Yanındaki adam hâlâ ilerdeki bir noktaya bakıyordu. “Evet. Kurdu hissedebiliyorum.”

Kurt bıçağın olup olmadığını soruyor.

Adam, “Evet, bıçağım var,” dedi. Babası Yunanlı, annesi de melezdi. Portekiz Mozambik’inde dünyaya gelmişti. İlk bakışta karışık kandan olduğu anlaşılmıyordu. Onu gören Akdenizli sanırdı. Güney Afrika parlamentosunun habercileri Avrupalılardan seçiliyordu.

Joe Cicero, “Kurt, iblisi nerede bulacağımı bilip bilmediğini soruyor,” diye mırıldandı. Adamın adı Demetrio Tsefandis’di. Birkaç yıl içinde sekiz kere akıl hastanesine girip çıkmıştı. Son sefer ajanlar tarafından seçilmiş ve beyni de uygun biçimde yıkanmıştı. Onu bir yıl önce Güney Afrika’ya getirmişlerdi.

Tsefandis, “Evet,” diye mırıldandı. “İblisi nerede bulacağımı biliyorum.”

Joe fısıldadı. “Karnındaki kurt doğruca iblisin olduğu yere gitmeni emrediyor. Onu öldürmeni istiyor.” Tsefandis ayağa kalktı. Bir robot gibi hareket ediyordu. Joe ekledi. “Kurt şimdi gitmeni emrediyor.”

Tsefandis ağır ağır parlamento binasına doğru yürümeye başladı. Joe onun arkasından bakarken, bu da oldu, diye düşündü. Her parçayı yerine dikkatle yerleştirdik, ilk büyük kaya yamaçtan yuvarlanmaya başladı. Bunu korkunç bir heyelan izleyecek ve dağın biçimi bir daha düzelmek üzere değişecek.

Joe Cicero ayağa kalkarak oradan uzaklaştı.

Şasa, Centaine’le parlamentoya girdiği zaman ilk gördüğü Kitty Godolphin oldu. Ansızın kalbi heyecan ve beklenmedik bir mutlulukla doldu. Kızı on sekiz ay önce Fransa’nın güneyinde buluştuklarından beri hiç görmemişti. Şasa gizlice lüks bir yat kiralamış, Kitty’yle Capri’ye kadar gitmişlerdi. Ayrılırlarken Şasa’ya mektup yazmaya söz vermiş, ama bu sözünü tutmamıştı. Şimdi de birdenbire karşısına çıkmıştı.

Şasa giriş yapmadan, “Burada ne işin var?” diye sordu.

Kitty, Centaine’e, “Merhaba, Bayan Courtney,” dedi. “Sizin gibi kültürlü bir hanımefendinin böyle kaba bir oğlu nasıl olur?”

Centaine güldü. Kitty’den hoşlanıyordu. Şasa aslında benzer yanları çok, diye düşündü. Kitty açıkladı. “Jan Smithy’yle bir konuşma yapmak için Rodezya’ya gitmiştim. Bugün Verwoerd’un yapacağı konuşmayı filme almak için buraya da uğradım. Tabii sizi görmek için de.”

Birkaç dakika konuştular. Sonra Centaine, “İzninizle,” dedi. “Dinleyiciler locasında kendime iyi bir yer bulmalıyım.”

Annesi uzaklaşırken Şasa, Kitty’ye usulca, “Seni ne zaman göreceğim?” diye sordu.

Bu akşam olur mu?

Evet... ah, kahretsin! Beyaz Kılıç’la ilgili bir açıklama yapacak kadınla randevusu olduğunu hatırlamıştı. “Nerede kalıyorsun?”

Aynı otelde.

Daha sonra oraya gelebilir miyim?

Tabii. Ama o arada daha iyi teklifler alırsam iş değişir.

Seni küçük köpek! Neden benimle evlenmiyorsun?

Çünkü sen bana layık değilsin, ahbap. Bu şakayı aralarında sık sık tekrarlıyorlardı. “Neyse... Sonra görüşürüz.”

Kitty merdivenden çıkarken Şasa onun arkasından baktı. Aradan bunca yıl geçmişti, ama Kitty hiç yaşlanmıyordu. Ani bir yalnızlık hissedene Şasa bu düşünceleri kafasından kovmaya çalışarak salona girdi. Tam yerine gideceği sırada Manfred iskemlesinden fırlayarak hızla ona doğru geldi. Şasa’yı kolundan tuttu. “Dalgıçlar batmış olan motoru yüzdürdüler. Moses Gama’nın kaçmış olduğu anlaşılıyor. Ama ülkenin bütün çıkış yollarını kapattık. Adamlarım onu yakalayacaklar. Gama kaçamaz. Yanılmıyorsam, başbakan bugün Moses Gama’nın kaçmış olduğunu açıklayacak.”

İkisi iskemlelerine doğru giderken, biri hızla Şasa’ya çarptı. Şasa hafifçe bağırarak döndü. Parkta, bankta oturan parlamento habercisini hemen tanıdı.

Şasa dengesini bulurken adamı, “Dikkat etsene,” diye azarladı. Ama haberci bu sözleri duymadı sanki. Yüzü ifadesiz, gözleri de cam gibiydi yine.

Hızla uzaklaşarak kürsünün solundaki muhalefet bölümüne doğru gitti. Şasa onun arkasından bakıyordu. “Çok kaba.”

Haberci birdenbire fikrini değiştirmiş gibi döndü ve Verwoerd’un yanına gitti. Başbakan başını kaldırdı. Adamın kendisine bir mesaj getirdiğini sandığı anlaşılıyordu. Kimse habercinin garip davranışlarının farkında değildi. Bir tek Şasa olanları şaşkın bakışlarla seyreliyordu.

Haberci, Dr. Verwoerd’a sokularak ceketini açtı. Şasa çeliğin gümüşümsü ışıltısını gördü. “Tanrım!” diye bağırdı. “Bıçağı var.”

Haberci bıçağı bir defa kaldırıp indirdi, işin garibi, Verwoerd ne olduğunun farkında değilmiş gibi gülümsüyordu. Haberci bıçağı çekip çıkardı. Kanlanmıştı.

Şasa ileriye doğru atılacak oldu, ama Manfred onu kolundan yakaladı. “Mançurya Adayı,” diye fisıldadı. Şasa donmuş gibi kalakaldı.

Haberci şimdi Verwoerd’a bıçağı tekrar tekrar saplıyordu. Sonunda yakındakiler neler olduğunu fark ettiler. Yerlerinden fırlayarak habercinin üzerine atıldılar. O iblisçe bir güçle karşı koymaya kalktı. Bir yandan da deli gibi, “İblis nerede?” diye haykırıyordu. “İblisi öldüreceğim!”

Adamı yeşil halının üzerine devirerek sıkıca tuttular. Dr. Verwoerd hâlâ yerinde oturuyor, parlak kanların fışkırdığı göğsüne bakıyordu. Sonra da bu korkunç manzarayı gizlemek istiyormuş gibi ceketinin önünü kapattı ve yere yuvarlandı.

Tricia kesin haberi getirdiği sırada Şasa’yla Manfred, Şasa’nın bürosundaydılar. “Dr. Verwoerd,

Volk Hastanesi'ne götürülürken ölmüş.”

Şasa masasının arkasındaki dolabı açtı. İki kadehe konyak doldurdu. Sessizce içkilerini yudumlarken birbirlerinin gözlerinin içine baktılar.

Sonra Şasa kadehini indirerek, “Hemen seni destekleyecek kimselerin bir listesini yapmalıyız,” dedi. “Herhalde başbakan olmak için John Vorster'i yenmek zorunda kalacaksın. Onun adamları harekete geçmişlerdir bile.”

Manfred'le Şasa saatlerce birlikte çalıştılar. Artık başarıya erişmek üzereydiler. Şasa kazanacaklarını hissediyor, hatta buna inanıyordu. Başbakanlık ve Devlet Başkanlığı ikisinin olacaktı. Bu düşüncenin verdiği sarhoş edici heyecan arasında saatler çabucak geçti. Birden Şasa'nın odasının köşesindeki saat beşi çaldı.

Şasa telaşla ayağa fırlayarak kolundaki saate bir göz attı. “Beş olmuş.” Kapıya doğru yürüdü.

Manfred arkasından, “Nereye gidiyorsun?” diye seslendi. “Sana ihtiyacım var. Geri dön.”

Şasa cevap verdi. “Döneceğim.” Telaşla dışarı fırladı.

Şasa soluk soluğa dört numaralı perona ulaşp oradaki saate baktı. Beşi kırk geçiyordu. On dakika geciktim, diye düşündü. Kadın gitti herhalde, onu yakalayamadım.

Birdenbire yukardaki hoparlörden bir ses yükseldi. “Stellenbosch treni dört numaralı perona girecektir.”

Şasa birdenbire rahatladı. Kadın bu trendeydi herhalde. Bu yeri ondan seçmişti. Ve tren de rötar yapmıştı.

Tren ağır ağır istasyona girerken Şasa telaşla bakınmaya başladı. Tren durdu, kapılar açıldı. Yolcular inerek kapılara doğru yürümeye başladılar. Şasa hem dikkati çekmek, hem de kadını görebilmek için yakındaki bir bankın üzerine sıçradı.

Bay Courtney... Bir kadın sesiydi bu. Telefondaki kadının sesi. Şasa aradan bu kadar yıl geçmiş olmasına rağmen sesi tanıdı. Ayaklarının ucunda yükselerek yolcuların başları üzerinden bakmaya çalıştı.

Bay Courtney! işte kadın oradaydı. Yolculardan oluşan sele kapılmıştı. Onların arasından sıyrılarak Şasa'ya yaklaşmaya çalışıyor, onun dikkatini çekmek için el sallıyordu.

Şasa kadını hemen tanıdı. Geçirdiği şok yüzünden donmuş gibi kaldı. Ona hayretle bakıyordu. Sarah Stander adlı kadındı bu. Şasa onunla Manfred'in tatil evinde karşılaşmıştı. Yıllar önce olmuştu bu. Ama Şasa kadının onu, “Filo Komutanı Courtney,” diye çağırdığını hatırlıyordu. Durumu o zaman anlamalıydım, dedi kendi kendine. Ne kadar aptal, ne kadar anlayışsızmışım. Şasa hâlâ banktan kadına bakarken başka bir şey dikkatini çekti.

iki adam yolcuları sertçe itiyorlardı. İriyariydılar. Arkalarında biçimsiz lacivert elbiseler, başlarında da fötr şapkalar vardı. Bu kılık onların güvenlikten olduklarını açıklıyordu. Adamların Sarah Stander'in peşinde oldukları belliydi.

Kadın da aynı anda iki dedektifi fark etti, yüzü duyduğu dehşetten bembeyaz kesildi. “Bay Courtney!” diye haykırdı. “Çabuk... peşimdeler!” Kalabalıktan sıyrılarak Şasa'ya doğru koşmaya başladı. “Çabuk olun! Lütfen! Çabuk olun!”

Şasa da banktan inerek kadına doğru atıldı. Ama önünde kucağı paket dolu yaşlı bir kadın vardı. Şasa az kalsın ihtiyarı deviriyordu. Dengesini bulduğu sırada iki dedektif Sarah'ya yetişmişlerdi bile. Kadını iki kolundan yakaladılar.

Lütfen! Sarah çaresiz bir çığlık attı. Sonra inanılmayacak, çılgınca bir güçle adamların elinden kurtuldu ve Şasa'ya doğru koştu. “İşte.” Bir zarfı onun eline tutuşturdu. “İşte.”

İki polis kendilerini çabucak toplayarak kadının peşinden geldiler. Adamlardan biri Sarah'nın ellerini arkaya doğru çekti, onu sürükleyerek götürdü. Diğer polis Şasa'nın karşısına dikildi.

Biz güvenlikteniz. Elimizde kadını tutuklama emri de var. Soluk soluğaydı. “Kadın size bir şey verdi. Gözümle gördüm. Onu bana teslim etmelisiniz.”

Kendinize gelin! Şasa dikleşerek dedektifi azametle süzdü. “Siz kiminle konuştuğunuzun farkında mısınız?”

Polis, Şasa'yı tanıdı ve fena halde şaşırdı. “Bakan Courtney! Çok üzgünüm, efendim. Ben...”

Şasa buz gibi bir tavırla onu uyardı. “Bu olay burada sona ermeyecek, başkomiser. Şimdi görevinizin başına dönün.” Şasa zarfı iç cebine sokarak peronda ilerledi. Polis kaygıyla onun arkasından bakıyordu.

Bürosuna varıncaya kadar mektubu açmadı. Tricia gitmemişti, onu bekliyordu.

Şasa, “Bakan De La Rey nerede?” diye sordu.

O da siz gittikten kısa bir süre sonra buradan ayrıldı, efendim. Evine gideceğini söyledi. Oradan arayabilirmişsiniz.

Teşekkür ederim, Tricia artık gidebilirsin. Şasa odasına girerek kapıyı kapattı. Masasının başına geçti. Zarfı çıkararak sümenin ortasına koydu. Nedense ona, korkunç bir şey öğrenecekmiş gibi geliyor, mektubu okumayı canı istemiyordu. Bu zarftaki açıklamalar yüzünden sanki hayatının düzeni bozulacak, her şey altüst olacaktı. Sonra dayanamayarak masasından gümüş kâğıt bıçağını aldı, zarfın yanını yırttı. İçindeki kâğıtta bir tek cümle vardı. Şasa buna bakakaldı. Ama şok geçirdiği yoktu. Herhalde bilinçaltı gerçeği çoktan öğrenmişti. Bunun nedeni o gözlerdi. Büyükbabası öldüğü gün Beyaz Kılıç o sarı gözleriyle ona bakmıştı. Şasa ne şaşkınlık duydu, ne de kuşku. Üstelik Manfred'in göğsündeki o eski kurşun yarasını da gözleriyle görmüştü. O gün Beyaz Kılıç'ın göğsüne sıkıldığı kurşunun iziydi bu.

Kâğıtta, “Beyaz Kılıç, Manfred De La Rey'di,” yazılıydı.

Çocukluklarında Walvis koyundaki iskelede karşılaştıkları gün kader onları kovalamaya, akıbetlerine doğru amansızca sürüklemeye başlamıştı. Şasa usulca, “Birbirimizi mahvetmek için doğmuşuz,” diye mırıldanarak telefona uzandı.

Ben De La Rey.

Şasa da, “Benim,” dedi.

Ja. Telefonunu bekliyordum. Manfred'in sesi yorgun ve bıkkındı. “Kadın sana ulaşmış. Adamlarım haber verdiler.”

Şasa, “Onu serbest bırakmalısın,” dedi.

Bırakıldı bile. Bunu ben emrettim.

Seninle konuşmalıyız.

Ja. Bu şart.

Şasa, “Nerede?” diye sordu. “Ne zaman?”

Manfred, “Weltevreden'e geleceğim,” dedi. “Ama bir şartım var.”

Şasa ihtiyatlı bir tavır takındı. “Neymiş bu şart?”

Annen de orada olmalı.

“Annem mi Şasa’nın sesinde şaşkınlık vardı.

Evet, annen. Centaine Courtney.””””

Anlayamıyorum... Annemin bu işle ne ilgisi var?

Manfred sıkıntıyla, “Her şeyle ilgisi var onun,” diye cevap verdi. “Her şeyle.”

Kitty Godolphin o akşam oteldeki dairesine döndüğü zaman çok sevinçliydi. Hank kanlar içinde salondan cankurtarana taşınan Dr. Verwoerd’u uygun açılardan çekmiş, panik ve kargaşayı da filme almıştı.

Kız bir bardağa cin ve tonik koydu. Aynı anda telefon çalmaya başladı. Alıcıya uzandı. “Ben Kitty Godolphin.”

Miss Godolphin. Karşısındaki bir yabancıydı. “Moses Gama selamlarını yolluyor.”

Kitty sert sert, “Moses Gama güvenlik önlemleri çok sıkı olan bir cezaevinde,” diye cevap verdi. “Ölünceye kadar da orada kalacak. Lütfen zamanımı boşuna harcamayın.”

Dün gece Umkhonto we Sizwe cengâverleri Moses Gama’yı cezaevi motorundan kaçırdılar. Şaşkınlıktan Kitty’nin yanakları ve dudakları uyuştı. Motorun battığını gazetelerde okumuştı. Adam ekledi. “Moses Gama şimdi güvenli bir yerde ve sizinle konuşmak istiyor. Onunla buluşmaya razı olursanız kameranızın kullanılmasına da izin verilecek.”

Kitty üç saniye cevap veremedi. Sesi çıkmıyordu, ama kafası hızla çalışıyordu. Bu bir televizyoncunun hayatı boyunca ancak bir defa elde edebileceği o büyük fırsatlardandı. “Geleceğim,” dedi.

On dakika sonra otelin balo salonunun kapısı önünde koyu mavi bir kamyonet duracak. Farlarını iki defa yakıp söndürecek. Kimseyle konuşmadan taşıta binin.

Moses Gama küçük mutfakta masanın başında oturuyordu. Saçları tümüyle beyazlaşmış, vücudu iskelete dönmüştü, ama Kitty yine de onu hemen tanıdı. Adamın kara gözleri yine eskisi gibi insanı ipnotize ediyordu. Tavırları da etkileyiciydi.

Moses, “Geldiğin için minnet duyuyorum,” dedi. “Ama zamanımız çok az. Faşist polisler beni bir kurt sürüsü gibi yakından izliyor. Kısa süre sonra buradan gitmem gerekecek.”

Hank kamerasını yerleştirmiş, ışıkları ayarlamıştı bile. Moses kameraya bakarak konuşmaya başladı. “Halkımın özgürlüğe olan özlemini hiçbir cezaevi duvarı engelleyemez. Hiçbir mezar, gerçeği sizden gizleyemez.”

Moses Gama on dakika kadar konuştu. Sonra da Kitty’ye dönerek, “Sen bir dostsun,” dedi. “Barış içinde git.”

Raleigh Tabaka, Kitty’yi kolundan tuttu. “Gelin. Burada gereğinden fazla kaldınız. Artık gitmelisiniz.” Mutfak kapısında bekleyen adamı işaret etti. “Adı Robert. Size yol gösterecek.”

Robert, “Beni izleyin,” diye emretti. Kitty’yle Hank’ı tozlu arka avludan geçirerek yola çıkardı. Sonra da orada durdu.

Kitty, “Şimdi ne olacak?” diye fısıldadı. “Neden burada bekliyoruz?”

Robert, “Sabırlı olun,” dedi. “Biraz sonra öğrenirsiniz.”

Kitty birden orada yalnız olmadıklarını anladı. Gölgelemin arasında bir kalabalık da bekliyordu. Yüzlerce insan.

Kitty usulca, “Ne oluyor?” diye sordu.

Robert, “Şimdi göreceksiniz,” dedi.

Diğerleri usul usul kulübeye doğru ilerlemeye başlamışlardı. Sonra biri seslendi. “Baba! Çocukların burada! Bizimle konuş, baba!”

Bir başkası, “Moses Gama!” diye haykırdı. “Biz hazırız. Başımıza geç.”

Sonra alçak seslerle, Nkosi Sikelel’i Afrika (Tanrı Afrika’yı Korusun) parçasını söylemeye başladılar.

O sırada başka bir ses duyuldu. Önce uzaklarda yankılandı, sonra yaklaşmaya başladı. Polis arabaları sirenlerini çalarak yaklaşıyordu.

Robert, “Kameranızı hazırlayın,” dedi.

Kitty’le Hank kulübeden çıkar çıkmaz Moses Gama masadan kalkmaya hazırlandı. “İşte oldu. Artık gidebiliriz.”

Raleigh Tabaka onu engelledi. “Hemen değil, amca. Önce yapmamız gereken bir şey daha var.” Raleigh masaya yaklaşarak amcasının karşısında durdu. “Bütün bunlar büyük bir dikkatle planlandı. Bu akşam Verwoerd denilen o beyaz canavar katledildi. O ırkçı parlamentonun toplantısında hem de. Plana göre Verwoerd’un öldürülmesinden sonraki kargaşa sırasında sen ortaya çıkacak ve ayaklanan halkımıza liderlik edecektin.”

Moses öfkeyle sordu. “Bütün bunlar bana neden daha önce anlatılmadı?”

Sabırlı ol, amca. Beni sonuna kadar dinle. Bütün bunları planlayan adamlar kuzeydeki soğuk ve kasvetli bir ülkeden. Onlar Afrikalıların ruhunu anlayamıyorlar. Halkımızın iyice öfkelenmedikçe ayaklanmayacağını bilmiyorlar. O an henüz gelmedi. O öfkenin iyice şiddetlenmesi için daha birkaç yıl çabalanması gerekiyor. Ancak o zaman istediğimiz olacak. Beyaz polis hâlâ çok güçlü. Bizi ezmek için küçük parmaklarını oynatmaları da yeterli. O zaman dünya bir kenardan ölmemizi seyreder. Macaristan’daki isyanın bastırılmasını seyrettiği gibi.

Moses, “Anlayamıyorum,” dedi. “Madem bu yolu izlemeyecektin, niçin bu noktaya kadar geldin.”

İhtilalin yalnız liderlere değil, şehitlere de ihtiyacı var. Dünyanın öfkesi uyandırılmak Ve şehitler olmadıkça da bunu başaramayız. Şehitler ve liderler, amca.

Moses, “Halkım beni lider olarak seçti,” diye hatırlattı.

Hayır, amca. Raleigh başını salladı. “Sen değersiz bir insan olduğunu kanıtladın. Halkını sattın. Canını kurtarmak için ihtilalcileri düşmana teslim ettin. Nelson Mandela’yı ve Rivonia kahramanlarını düşmana sattın. Bir zamanlar senin bir tanrı olduğuna inanıyordum. Ama artık hain olduğunu biliyorum.”

Moses sessizce yeğenine baktı.

Bunu inkâr etmediğin için seviniyorum, amca. Suçun kuşku götürmeyecek bir biçimde, kesinlikle kanıtlandı. Böyle davrandığın için artık lider olma hakkını da kaybettin. Yalnız Nelson Mandela bu rolü oynayabilecek kadar büyük bir insan. Ancak, amcacığım, ihtilalin şehitlere de ihtiyacı var. Raleigh Tabaka ceketinin cebinden beyaz, temiz beze sarılmış bir şey çıkardı, masaya koyarak kumaşı dikkatle açtı.

İkisi de bezin içindeki tabancaya baktılar.

Bir polis tabancası bu. Silahı birkaç saat önce karakolun deposundan çaldık. Seri numarası karakolda kayıtlı. İçinde de polis kurşunları var. Raleigh tabancanın kabzasını beze sararak tuttu. “Üzerinde polislerin parmakizleri olduğunu da söylemeliyim.” Elinde tabancayla ilerledi ve Moses’in arkasında durdu. Namluyu yavaşça amcasının ensesine dayadı.

Dışarda şarkı başlamıştı.

Şarkı arasında polis sirenlerinin yaklaştığını duydular.

Raleigh yavaşça, “Zalim faşist polise senin burada olduğun haber verildi,” diye ekledi.

Sirenler yaklaştı. Motor homurtuları, fren gıcırtiları duyuldu, kapılar çarpılarak kapatıldı, emirler verildi, konuşmalar oldu ve sonunda kulübenin kapısı kırıldı.

Lothar De La Rey adamlarının önünde kulübeye dalarken, Raleigh Tabaka, “Barış içinde git, amca,” diye fısıldadı ve Moses Gama’yı başının arkasından vurdu.

Sonra polis tabancasını masaya atarak karanlık avluya süzüldü. Dışardaki kalabalığa karışıp, üzeri örtülü ceset sedyeyle dışarı çıkarılınca kadar bekledi. Sonra da güçlü ve berrak bir sesle, “Polis liderimizi öldürdü!” diye bağırdı. “Moses Gama’yı öldürdüler!”

Yüzlerce insan bu sözleri tekrarlarken kadınlar ulur gibi sesler çıkarmaya başladılar. Raleigh Tabaka döndü, karanlıklara karışarak uzaklaştı.

Manfred silah odasının kapısında durdu. Taştan yapılmış şöminede ateş yanıyordu. Şasa Courtney ateşin önünde, ayaktaıydı. Üzerinde smokini vardı. Uzun boyu, zarif tavırları ve şakakları ağarmış saçlarıyla çok kibar ve yakışıklıydı. Ama yüzündeki ifade acımasızdı.

Centaine Courtney masanın başında oturuyordu. Onun arkasında da gece elbisesi vardı. Çok sevdiği sarı renkte, Çin brokarındandı tuvaleti. Boynuna Hani Madeni’nden çıkarılmış şahane sarı pırlantalardan yapılmış bir gerdanlık takmıştı.

Şasa, Manfred’i usulca selamladı. “Beyaz Kılıç.”

Manfred başını salladı. “Ja. Ama o uzun yıllar önceydi. Bir başka savaş sırasında.”

Masum bir insanı öldürdün. Soylu bir ihtiyarı.

O kurşun bir başkası içindi. Bir vatan haini, halkını ingiliz boyunduruğuna sokan bir Afrikaner için.

Sen bir teröristtin o zaman. Gama ve Mandela gibi. Senin cezan neden onlarınkinden farklı olsun?

Manfred, “Biz haklı bir amaç uğruna savaştık,” diye cevap verdi. “Tanrı da bizden yanaydı.”

Bu ülkedeki mahkemelerin seninle aynı fikirde olup olmadıklarını anlayacağız. Şasa, Centaine’e baktı. “Lütfen önündeki defterde yazılı olan numarayı çevir. Cinayet Masasından Emniyet Amiri Bothma’yı iste. Ona telefonumuzu beklemesini söyledim.”

Centaine hiç kımıldamadı. Manfred’i süzerken yüzünde acıklı bir ifade vardı.

Şasa, “Lütfen dediğimi yap, anne,” diye ısrar etti.

Manfred atıldı. “Hayır. O bunu yapamaz. Sen de öyle.”

Nedenmiş o?

Manfred, Centaine’e döndü. “Ona gerçeği söyle, anne.”

Şasa öfkeyle kaşlarını çatı. Ama Centaine onun konuşmasına engel olmak için elini kaldırdı.

“Doğru,” diye fısıldadı. “Manfred de senin gibi benim oğlum, Şasa. Onu çölde dünyaya getirdim. Ama babası onu hemen yanımdan uzaklaştırdı. Manfred’i ancak on üç yıl sonra görebildim. Ama yine de o benim oğlum?”

Uzun bir sessizlik oldu.

Büyükbaban öleli yirmi yıldan daha uzun bir süre geçti, Şasa. Kardeşini darağacına göndererek beni mahvetmek ister misin?

Şasa kekeledi. “G... görevim... Şerefim...”

Manfred de sana merhametle davrandı. Siyaset hayatını daha başlamadan mahvedebilirdi. Ama kardeş olduğunuzu öğrendiği zaman, ben istediğim için sana ilişmedi. Centaine alçak sesle, ama kesin konuşuyordu. “Sen ondan açığı kalabilir misin?”

Şasa bağırdı. “Ama o sadece... senin piçin!”

Sen de benim piçimsin, Şasa. Baban düğün günümüzde, törenden önce öldü. Manfred bu gerçekten yararlanarak seni mahvedebilirdi. Eline düşmüştün onun. Şimdi nasıl o senin eline düştüyse öyle. Ne yapacaksın, Şasa?

Şasa döndü, başını eğerek ateşe baktı. Tekrar konuşmaya başladığı zaman sesinde müthiş bir acı vardı. “Dostluk... hatta kardeşlik bir hayal. Düşünmem gereken sensin, anne.”

Kimse sesini çıkarmadı.

Şasa, Manfred’e döndü. “Milliyetçi Parti’ye başbakan olamayacağını bildireceksin. Siyaset hayatından da çekileceksin.” Manfred irkildi. Bütün hayalleri yıkıldığı için yüzünde acı dolu bir ifade belirdi. Şasa ekledi. “Seni ancak böyle cezalandırabilirim. Belki bu acı, darağacının vereceğinden çok daha feci olacak. çok daha uzun sürecek. Bunu kabul ediyor musun?”

Manfred, “Sen aynı zamanda kendini de mahvediyorsun,” diye hatırlattı. “Ben olmazsam, başkanlığa gelemezsin.”

Şasa başını salladı. “Benim cezam da bu olacak. Ben bunu kabul ediyorum. Sen de cezanı kabul ediyor musun?”

Ediyorum. Manfred De La Rey dönerek odadan çıktı.

Centaine ağlıyordu. “Oğlum... Oğullarım.” Şasa annesini avutmak üzere ona yaklaştı.

Verwoerd’un ölümünden bir hafta sonra, Balthazar Johannes Vorster başbakanlığa seçildi. Makamına oturduktan üç gün sonra da Şasa Courtney’i çağırttı.

Yıllar boyunca sadakatle, durmadan çalıştığınız için size kendim teşekkür etmek istedim. Ama artık dinlenmeyi hak ettiniz. Güney Afrika’nın Londra elçiliğini kabul etmenizi istiyorum.

Klasik bir baştan atma tekniği idi bu. Ama Şasa altın kuralı da biliyordu. Politikacılar bir mevkiyi hiçbir zaman reddetmemeliydiler. “Teşekkür ederim, sayın başbakanım,” dedi.

Moses Gama’nın Drake Çiftliği ilçesinde yapılan cenaze törenine otuz bin kişi katıldı. Her şeyi Raleigh Tabaka hazırladı. Victoria Dinizulu Gama yasağa aldırmayarak bir konuşma yaptı. Sonra kalabalık, polis muhbiri olduğu iddia edilen genç bir kadına saldırdı. Onu soyarak dövdüler. Üzerine petrol dökerek ateşe verdiler. Polis kalabalığı gözyaşı bombası ve coplarla dağıttı.

Kitty Godolphin bütün olayı filme aldı. Daha sonra da NABS haber dairesi başkanlığına getirildi. Artık Amerikan televizyonunun en fazla para kazanan kadınıydı.

Şasa elçi olarak Londra’ya gitmeden önce Zambezi vadisinde dört haftalık bir ava çıktı. Tabii

yanında en büyük oğlu da vardı. Courtney Safarileri'nin av alanı yedi yüz kilometre kareye yayılmıştı. Rodezya'daki çarpışmalar gitgide daha ciddi boyutlara varıyordu. Sean'a gösterdiği kahramanlıktan dolayı Gümüş Haç nişanı da verilmişti.

Şasa avdan döndükten sonra kitaplarını ve tablolarını toplamaya başladı. O sırada Garry'yle Holly de Weltevreden'e taşındılar. Şasa, "Londra'da en aşağı üç yıl kalacağım," dedi. "Geri döndüğüm zaman bu konuyu tekrar konuşu ruz, ama herhalde kentte kendime bir daire alırım. Burada yapayalnızım. Ev bana pek büyük gelmeye başladı."

Holly hamileydi. Centaine'e hiç olmazsa bebek dünyaya gelinceye kadar Weltevreden'de kalması için rica etti.

İki kadın malikânenin çocuk bölümünü yeniden düzenleme planları yaparlarken Şasa, Garry'ye, "Annemin yanına biraz yaklaşmasına izin verdiği tek kadın sensin, Holly," dedi.

İsabella, Johannesburg'a yerleşmişti. Oradaki Courtney Şirketi'nde çalışıyordu. Lothar'la olan fırtınalı ilişkisi, Moses Gama'nın ölüm olayının araştırılması sırasında da devam etti. Sonunda soruşturma komisyonu Lothar De La Rey'in suçsuz olduğuna karar verdi. Hem yerel gazeteler, hem de dünya basını bu kararla alay ettiler. Ama Lothar'ın ünü kendi çevresinde daha da arttı. Afrikaner basını artık onu bir kahraman olarak alkışlıyordu.

Kararın açıklanmasından bir hafta sonra, İsabella lüks dairesinin yatak odasında uyandığı zaman Lothar'ın başucunda durduğunu gördü. Genç adam giyinmişti. Kıza büyük bir acıyla bakıyordu. İsabella'nın uykusu hemen açıldı, doğrulup oturdu. "Ne var, Lothar?" diye bağırdı. "Niçin bu kadar erken gidiyorsun? Neden bana öyle bakıyorsun?"

Doornberg bölgesinde ara seçim var. Orası bizim bölgemiz. Parti ileri gelenleri seçime katılmamı önerdiler. Ben de kabul ettim. İşimden ayrıldım. Artık siyaset hayatına atılacağım.

İsabella, "Harika," diye haykırarak ellerini genç adama uzattı. "Ben politikanın içinde doğdum. Seninle harika bir ekip oluşturacağız. Sana inanamayacağın kadar yardım edeceğim. Bak göreceksin."

Lothar yerinden kımıldamayınca, İsabella da kollarını indirdi. "Ne var?" Yüzündeki ifade değişti.

Lothar usulca, "Ben kendi insanlarıma dönüyorum, Bella," dedi. "Kendi Volk'uma ve Tanrıma. Ne istediğimi biliyorum. Babamın başarısız olduğu yerde ben başarıya erişeceğim. Babamın hemen hemen elde ettiği o makamı istiyorum. Ama benim halkımdan olan bir eşe ihtiyacım var. İyi bir Afrikaner kıza. Onu seçtim bile. Artık vedalaşmalıyız, Bella. Sana teşekkür ediyorum. Seni hiçbir zaman unutmayacağım. Artık her şey sona erdi."

İsabella haykırdı. "Defol! Git! Bir daha da gelme!" Lothar duraklarken kızın sesi bir çığlık halini aldı. "Defol dedim, köpek! Git artık!"

Lothar yatak odasından çıkarak kapıyı kapattı, İsabella sürahiyi kaptığı gibi kapıya fırlattı. Sürahi paramparça olurken İsabella da yatağa yüzükoyun kapanarak hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı.

Bütün gün ağladı. Akşam olurken banyoya gidip küvete sıcak su doldurdu. Lothar'ın bıraktığı jiletlerden birini aldı, bileğine dokundurdu. Sanki akrep sokmuş gibi irkildi. "Hayır, Lothar De La Rey, sana bu zevki vermeyeceğim!" Sesi öfkeliydi. Jileti klozete atarak yatak odasına gitti, telefonu açtı.

Babasının sesini duyduğu zaman ne yapmaya kalkıştığını iyice kavrayarak titremeye başladı. "Eve dönmek istiyorum, baba," diye fısıldadı.

Şasa, "Londra'daki elçilikte bir ev sahibesine ihtiyacım olacak," dedi. "Seninle aylığını

görüşmeye hazırım.”

İsabella bağırdı. “Ah, babacığım, neden bütün erkekler senin gibi değil?”

Jacobus Stander, Pretoria Cezaevi’nde asıldı. Sarah Stander’le kocası, kapıya ölüm ilanı asıldığı sırada orada bekliyorlardı. O gece kulübelerine döndüler. Sarah, Roelf uyuduktan sonra kalktı, usulca banyoya giderek çok miktarda uyku ilacı aldı. Roelf Stander ertesi sabah uyandığı zaman yanında yatan karısının ölmüş olduğunu anladı.

Manfred’le Heidi, Bağımsız Oranje Devleti’ndeki çiftliğe yerleştiler. Manfred merinos koyunu yetiştirmeye başladı. Zaten her zaman iriyarıydı. İştahtan çok can sıkıntısından, fazla yemek yiyordu artık. Gitgide şişmanlıyordu. Onun çiftlikte ne kadar sıkıldığını yalnız Heidi biliyordu.

Manfred kırdı yalnız başına dolaşırken kalp krizi geçirdi. Çobanlar ertesi gün onun ölüsünü buldular. Centaine cenaze törenine katılmak için şirketin jetlerinden biriyle geldi. Manfred ‘Kahramanlar Yeri’ne gömülürken Courtney ailesinden bir tek o vardı.

Şasa Courtney, majesteleri kraliçe İkinci Elizabeth’e itimatnamesini takdim etmişti. Buckingham Sarayı’ndan elçiliğin arabasına binmiş dönerken yağmur yağıyordu.

Havanın bozukluğuna rağmen göstericiler onu Trafalgar Alanında bekliyorlardı. Ellerindeki dövizlerde, “Moses Gama’nın ruhu yaşıyor,” “İrk ayrımı insanlığa karşı işlenilen bir suçtur” diye yazılıydı.

Şasa elçiliğin önünde arabadan inerken göstericiler ona yaklaştırmaya çalıştılar. Ama lacivert üniformalı Londra polisleri el ele tutuşarak onları durdurmak için bir zincir oluşturdular.

Şasa Courtney!

Şasa bu tanıdık sesi duyunca kaldırımın ortasında durakladı. Dönüp baktı, önce tanıyamadı. Sonra Tara’yı en ön sırada gördü. Saray kılığı ve silindir şapkasıyla çok şık olan Şasa, kadının önünde durarak polislerden birine, “Teşekkür ederim, memur bey,” dedi. “Ama bu hanımı tanıyorum. Onun geçmesine izin verebilirsiniz.” Tara polislerin kollarının altından geçerken de ekledi. “Merhaba Tara.”

Şasa gözlerine inanamıyordu. Tara’nın bu kadar değişmiş olması inanılacak gibi değildi. Orta yaşlı, pasaklı, çirkin bir kadın olmuştu. Yalnızca öfkeyle parlayan gözleri hâlâ güzeldi.

Tara, “Moses Gama yine de yaşıyor.” diye bağırdı. “İrk ayrımı meraklısı canavarlar kahramanlarımızı öldürebilirler, ama savaşı biz kazanacağız. Sonunda ülke bizim olacak.” Sesi cırlak bir çığlıktan farksızdı.

Şasa cevap verdi. “Evet, Tara. Kahramanlar da var, canavarlar da. Ama çoğumuz, bizler için fazla coşkun bir olaylar seline kapılmış, sıradan insanlarız. Belki savaş sona erdiği zaman elimizde bir zamanlar pek güzel olan o ülkenin külleri kalacak.” Döndü, arkasına bakmadan elçiliğin kapısına doğru yürüdü.

S O N